Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET
The Workers Museum

Titel: Arbejderen
Udgiver: De Samvirkende Fagforbund
Udgivelsesår: 1911-1912

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

Besøg os på Arbejdermuseet

Søg i vores biblioteks- og arkivsamling

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD

FOR

DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND

I DANMARK

OTTENDE AARGANG

FRA DEN 8. JULI 1911 TIL DEN 29. JUNI 1912

Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv
Rosenørns Alle 12
København V.

KØBENHAVN
UDGIVET AF DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK
REDIGERET AF CARL F. MADSEN
TRYKT I F. E. BORDINGS BOGTRYKKERI (V. PETERSEN)
1912

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD

FOR

DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND

I DANMARK

OTTENDE AARGANG

FRA DEN 8. JULI 1911 TIL DEN 29. JUNI 1912

Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv
Rosenørns Allé 12
København V.

KØBENHAVN

UDGIVET AF DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

BEDIGERET AF CARL E. MADSEN

TRYKT I C. E. GERCKES BOGTRYKKERI (V. PETERSEN)

1912

INDHOLDSFORTEGNELSE

(Tallene angiver Side-Nr.)

Adressefortegnelse.

Formændene for Arbejdernes lokale Fællesorganisationer i Danmark 323.

Skandinavisk Socialist-Forbund i Amerika, Forbundets Afdelingers Kontor 311.

Arbejderbeskyttelse.

Det internationale Arbejdsamt 238.

Arbejds- og Fabrikstilsynets Beretning for Finansaaret 1910—1911 85.

Arbejdernes Fællesorganisation i København.

25-Aars-Jubilæet 129.

Arbejderforetagender.

Arbejdernes Brandforsikring 156.

Arbejderbevægelsens Arkiv.

Arbejderbevægelsens Arkiv 276.

Arbejderskolen.

Aftenskole til Uddannelse af Arbejdere 12.

Arbejdsgiverforeningen.

Arbejdsgivermøde, Nordisk 118.

Arbejdsgiverorganisationer, internationale 52.

Arbejdsanvisningskontorer, Oprettelse af,

Skrivelse fra Indenrigsministeriet 3, D. s. F.s Svar til do. 81, Arbejdsgiverforeningens Svar til do. 82, Københavns Magistrats Svar til do. 84, Fællesrepræsentationens Svar til do. 97, Arbejdsløshedsnævnets Svar til do. 185, Lovforslag om Arbejdsanvisning 259, do., Bemærkninger til 262.

Arbejdsløsheden.

I. Danmark.

Arbejdsløsheden: i Maj 1911, 25; Juni, 49; Juli 95; August, 121; September 157; Oktober, 189; November, 241; December, 277; Januar 1912, 303; Februar, 331; Marts, 361.

Arbejdsløshedsskemaernes Forandring 293.

Arbejdsløskassernes Kommunetilskud 55, Arbejdsløshedsinspektørens Aarsmøde med Tillidsmændene 151, 159.

II. Udlandet.

Arbejdsløsheden i San Francisco 311.

International Forening til Arbejdsløshedens Bekæmpelse 11.

De samvirkende Fagforbund.

En Skrivelse til den belgiske Landsorganisation om D. s. F. Virkemaade 183.

De samvirkende Fagforbunds Reorganisation 123, 251, 272.

Forskelligt.

Funktionærer 325.

Urafstemning 105.

Generalforsamlinger, Kongresser, Konferencer, Sammenkomster m. m.

I. Danmark.

De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde den 20.—22. Januar, 185, 215.

Repræsentantskabsmødet den 10. og 11. Juni 258, 292, 353, 363, 371.

Kongres: Arbejderforbund, Kommunalt 322; Barbér og Frisørsvendenes Forbund 360; Børstenbinderforbund, Dansk 354; Gartnerforbund, Dansk 197; Glarmestersvendenes Forbund 353; Glasarbejderforbund, Dansk 32; Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderforbundet 329; Hattearbejderforbuudet 16; Kobbersmedenes Forbund 198; Lohgarvernes Forbund 12, 34; Murerforbundet i Danmark 22, 272; Papirindustriarbejdernes Forbund 305; Stenarbejderforbund, Dansk 12, 73; Sukker

varer-, Chokolade- og Bisquitarbejdernes Forbund 134; Træindustriarbejderforbundet 336; Tyende- og Landarbejderforbundet 134, 139: Typografforbund, Dansk 13, 35, 46.

II. Udlandet.

A. Skandinaviske Kongresser.

Den skandinaviske Arbejderkongres 156, 171, 258, 273, 293, 299, 347.

B. Andre Kongresser.

Amerika. Det amerikanske Arbejderforbunds 31. Aarsforsamling 202, 211, 232.

Bulgarien. Landsorganisationens Kongres 318.

Finland. Landsorganisationens Kongres 318, 383.

Norge. Norsk Formerforbunds Kongres 42.

Italien. Landsorganisationens Kongres 16.

Tyskland. Landsorganisationens Kongres i Dresden 13, 19. Metalarbejderkongres i Mannheim 6.

III. Internationale Kongresser.

Det internationale Sekretariat, de paa Konferencerne vedtagne Beslutninger 135.

Den internationale faglige Konference 56.

Grænsestridigheder.

Grænseudvalgets Kendelse i Sag Nr. 1 (Kommunale og private Kedel- og Maskinpassere) 28; Sag Nr. 2 (Billedskærere ktr. Malere) 33; Sag Nr. 3 (Metaltrykkere ktr. Fabriksarbejdere) 379; Sag Nr. 8 (Kedelpasserforbundet ktr. Papirindustriarbejdernes Forbund) 335.

Lønbevægelser og Konflikter.

I. Danmark.

Arbejdsmænd i Kbhvn.: hos Brolægningsentreprenørerne 11; Havnearbejderne under Teglværkskonflikten 357; Jord- og Betonarbejderne 110, 116, 125, 131, 147, 188, 191, 199, 207, 255, 269, 275, 280; Marmor- og Granitslibere 359; Murarbejdsmænd 257, hos Petersen & Albeck 30, hos Schiøning & Arvé 344; Teglværksarbejdere paa Ny Kalkbrænderi 24, paa Tændstikfabrikkerne 306; i Aalborg, Kuskene 12, 356; i Aarhus, ved Havnen 11, 172, 288, 300; Kuskene 317; Avedørefortet 355; Esbjerg, Kuskene 150, 340, 343; Hørsholm, hos H. V. Christensen 382; Mariager Kalkbrud 133, 289; Middelfart 172; Nykøbing, Mors 104; Nørresundby, Kuskene 12; Rudkøbing 150; Skelskør, Murarbejdsmænd 290, paa Sukkerfabrikken »Vestsjælland« 344; hele Landet, Cementarbejderne 116, 254, 274, 282, 289; Teglværksarbejderne 24, 29, 328, 342; paa Skærvefabrikkerne 30, 343; Trælagerarbejderne 343, 345.

Bagere i København 12, 80, 234, 243, 254; i Aarhus 339; i Jylland 74, 234, 306, 316, 328.

Billedskærere i København 173, 307, 344.

Bogbindere, (Kvinderne) hele Landet, 307, Odense (Hagen & Sivertsen) 194.

Brolæggere i København og Omegn 357, Odense 172.

Bødkere, København 181, 301, Provinserne 116, 290, 301.

Børstenbindere, hele Landet 109.

Elektrikere, København (Feldthusen) 355, Vordingborg 307.

Glasarbejdere, hele Landet 18.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere, København 340, Randers 200, 378.

Gørtlere og Metalarbejdere, København (hos Zinkstøber Rasmussen) 149.

Handskemagere, hele Landet 317.

Hattearbejdere, Aalborg 31, 131.

Hvidgarvere København (hos H. K. Larsen) 150; paa Chromlæderfabrikken i Valby 382.

Karetmagere i Hillerød 94.

Kedel- og Maskinpassere i forskellige Industrier Landet over 209; Aalborg og Mundelstrup 308; Esbjerg 290; Holbæk 290; Nakskov paa A/S Den danske Mælkekondenseringsfabrik 382, Nyborg 308; Svendborg 290; Vejle, Svineslagteriet 382; hele Landet hos Entreprenørforeningens Medlemmer 307; De forenede Papirfabrikker 236; Sukkerfabrikkerne 317; Dansk Svovlsyrefabrik 236; Savværker og Høvlerier i Provinserne 382.

Kobbersmede i Jylland 104, 210.

Konditore i København 256, 298.

Korkskærerne i Ringe 156, 283.

Kvinder, København hos De københavnske Sporveje 116; Schiønning & Arvé 150; De forenede Tændstikfabrikker 172, 306; Esbjerg hos Smør- og Ægexportører 150; hele Landet Sukkerfabrikkerne 116, 200; Lyngby paa Sukkerfabrikken 237.

Litografer, hele Landet 308.

Lohgarvere, København 357; hele Landet 257.

Metaltrykkere hos Elektropletfabrikanterne 340.

Murere i København 66, 117, 182, 323, 357: Aarhus 18, 133; Esbjerg 18, 245; Horsens 302, 323, 340; Kolding 117; paa Sukkerfabrikken »Vestsjælland« 149.

Mølleriarbejdere i København paa Rugbrødsfabrikkerne 290; paa Arbejdernes Fællesbageri 358; i Helsingør 194; i Horsens 290; i Køge 358; i Lyngby 194; i Roskilde 172; i Odense paa Møllestensfabrikkerne 173; i Svendborg 173; i Tappernøje 110; paa Fyen 290; paa Cementfabrikkerne 116.

Papirindustriarbejdere, hele Landet, 284, 302.

Rebslageriarbejdere i Viby 172, 291, 318.

Sadelmagere og Tapetserere i København hos Th. Poss' Eftfl. 257; i Aarhus 211; Aalborg 172, 291, 302; Hjørring 172; Kolding 172, 291, 302.

Skibstømrere i Aalborg 116; Frede-

rikssund 309; Helsingør 116, 271; Marstal 142, 285, 309, 383, Randers 382; Stege 172, 271, 309.

Skotøjsarbejdere i København paa Skand. Skotøjsfabrik 237, paa Nordisk Skotøjsfabrik 237, paa »Aktiv« 237, hos Jørg. Petersen & Co. 308, 340; i Aarhus 258; i Provinserne 172, 234, 291, 318.

Skræddere i København 173, 283, 291, 309; i Kallundborg 309.

Slagteriarbejdere i København paa Pølsefabrikker m. m. 95, 211, 246; Esbjerg 24; Faaborg 24; Frederikshavn 237; forskellige Provinsbyer 95, 104, 194, 285.

Snedkere i København paa Skibsværfterne 117, hos Brdr. Petersen 358, paa A/S »Phønix« 104, Ligkistesnedkerne 115; Helsingør paa Skibsværfterne 117, 356, 358; Hillerød 94; Nyborg 310, Ringkøbing 18, 31; Skelskør 115; hos Tømrermestre i Provinserne 359; Efterslet fra Lockouten Foraaret 1912, 65.

Sporvejs- og Omnibusfunktionærer i København, Frederiksberg og Tuborg—Klampenborg 31, 43, 45, 51, 52, 67, 84, 89.

Stenarbejdere i København, Stenhuggere og Slibere 359; paa Bornholm 74, 310; paa Øerne 172, 323.

Syersker i Horsens 194.

Sømænd paa A/S De danske Sukkerfabrikkers Skibe 31.

Søfyrbødere paa A/S De danske Sukkerfabrikkers Skibe 18, 31.

Tekstilarbejdere i København (Farveriarbejdere) 42, hos Goldschmidt og Nordholm 12, 30; paa Randbøldal 12.

Træindustriarbejdere i København paa A/S Københavns Træ- og Finérskæreri 150; Aarslev 172; Korinth 172; Nykøbing Falster hos Gjerding 360; i Slagelse hos Grønvold og Schou 12.

Typografer i Provinserne 310.

Tømrere i Provinserne 285.

Septemberforliget 175.

Fællesmøder om Foraars-Konflikterne 1912 291.

Opsagte Overenskomster 247.

Den faglige Situation, Foraaret 1912 341.

II. Udlandet.

England: Kularbejderstrejker 295, 333, 376; Strejker og Lockouter 292.

Norge. 5, 27, 45, 93, 110, 111, 164.

Sverrig. Lockout i Byggefagene 32.

Ind- og Udmeldelser.

Metaltrykkerne danner Forbund 104.

Maskerne i København danner Organisation 206.

Murerforbundet og De samvirkende Fagforbund 107.

Snedkerforbundets Stilling til De samvirkende Fagforbund 236, 272.

Søfyrbødernes Forbund 214.

Oversigter, faglige.

De tyske Fagforeninger 235.

De engelske Fagforeningers Fremgang 346.

Den 7. internationale Beretning om Fagforeningsbevægelsen 118, 125.

Den 8. internationale Beretning om Fagforeningsbevægelsen 248, 251.

Majdemonstrationen.

Cirkulære om Deltagelse i Majdemonstrationen 279.

Meddelelser.

Legater. Enkefru Olsens Legat for Haandværkslærlinge 286.

Literatur. Salg af Bøger 114. Beretningen for 1906 303.

Adresseforandringer til »Arbejderen« 318.

Indbetaling af Administrationskontingent 298.

Rettelser 6, 32, 174.

Personalia.

Bidrag til Saxo Wiegels Grav 6.

Rejse- og Sygeforeninger.

Haandværkssvendenes Rejse- og Sygeforeninger 238.

Retssager.

Dom af Hof- og Stadsretten i København:

Fabriken »Automatic« ktr. Cycle- og Metalslibernes Fagf. 143.

— — Snedkermester Ingvard Jespersen i Skive ktr. Snedkerforbundet 173.

— — De forenede Cyclefabrikker ktr. Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening 174.

Statistik, Samfundsforhold.

Statens statistiske Bureau: Strejker og Lock-out'er i Danmark 1905—1910 287.

Franske Arbejdere 75.

Arbejdsforholdene i Italien 110.

Strejkefond.

Cirkulære angaaende Henlæggelser til Strejkefond 107.

Voldgift.

Kendelser:

Arbejdsmændene. København, Blaakilde Mølle (Sag Nr. 70) 360. Ballin & Sønner (Sag Nr. 42) 1. Aarhus, (Et Forlig) (Sag Nr. 44) 11, hos Bergmann & Sønner og P. J. Petersen (Sag Nr. 64) 346, Augustinus Petersen, Aabyhøj (Sag Nr. 69) 381. Rudkøbing hos Bendix Hansen (Sag Nr. 57) 195. Paa Borup Teglværk (Sag Nr. 71) 369.

Bagerne i Aarhus (Sag Nr. 66) 319, (Sag Nr. 67) 347; i Nyborg (Sag Nr. 61) 345.

Lohgarverne i København hos Ballin & Sønner (Sag Nr. 42) 1.

Murarbejdsmændene i København hos Murmestrene E. Rothe og Collemorten (Sag Nr. 52) 78.

Murerne hos Murmester Schumacher (Sag Nr. 55) 167. Do. (Sag Nr. 68) 349; i Aarhus (Spaserepenge) (Sag Nr. 60) 195; i Esbjerg (Sag Nr. 48) 64; i Kolding (Sag Nr. 51) 76; hos Murmester Pihl paa Sukkerfabrikken Vestsjælland (Sag Nr. 56) 168.

Møllerarbejderne i Esbjerg paa Valsemøllen (Sag Nr. 47) 71.

Snedkerne, Gestelev, hos Lomholdt-Bech (Sag Nr. 59) 286; i Skelskør hos J. P. Jensen (Sag Nr. 54) 202.

Sporvejsfunktionærerne, København, Frederiksberg og Tuborg—Klampenborg (Sag Nr. 50) 69.

Stenarbejderne paa Bornholm hos Stenhuggermestrene (Sag Nr. 43) 9.

Søfyrbøderne hos Rhederiforeningens Medlemmer (Sag Nr. 53) 200.

Tekstilarbejderne (Farveriarbejderne hos Goldschmidt & Nordholm) (Sag Nr. 46) 76. (Possementmagerne i København hos Fabrikant H. Wiinstrøm) (Sag Nr. 45) 47.

Tobaksarbejderne i København hos Medl. af Cigarfabrikantforeningen af 29. Jan. 1911 (Sag Nr. 49) 47.

Træindustriarbejderne i København paa Graabrødretorvs Pakkassefabrik (Sag Nr. 40) 9, paa A/S Snedkermestrenes Træ- og Finerskæreri (Sag Nr. 58) 178.

Tømrerne hos Kornerup-Koch paa Sukkerfabrikken »Vestsjælland« (Sag Nr. 62) 313, i Esbjerg ved Vandbygningsarbejde (Sag Nr. 63) 315.

Valg af Medlemmer til den faste Voldgiftsret 118.

Den faste Voldgiftsrets Indberetning til Ministeriet (for Tiden fra Maj 1910 til 31. Marts 1911) 7.

Forligsmanden 286, 310.

De svenske Forligsmænds Virksomhed i 1910 80.

Voldgiftskendelse angaaende Tekstilarbejderne hos A/S Goldschmidt og Nordholm 240, Søfyrbøderne hos Rhederiet »Nordsøen« 240.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 1 ❁ KØBENHAVN DEN 8. JULI 1911 ❁ 8. AARGANG

INDHOLD: Den faste Voldgiftsret. Arbejdsanvisning. Arbejderbevægelsen i Udlandet. Saxo Wiegels Grav. Rettelse.

Den faste Voldgiftsret.

M. J. Ballins Sønner ktr. Lohgarvere og Arbejdsmænd.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 28. Juni 1911 i Sag Nr. 42: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Foreningen af Arbejdsgivere i Læderfabrikationens Vegne mod De samvirkende Fagforbund *dels* for Dansk Arbejdsmandsforbund paa egne og Garveri-, Hud- og Skindarbejderforbundets Vegne *dels* paa Lohgarvernes Forbunds Vegne.

Hos Aktieselskabet M. J. Ballins Sønner — der til Garverivirksomheden beskæftiger *dels* Medlemmer af Lohgarvernes Forbund i Henhold til en af dette Forbund med Foreningen af Arbejdsgivere i Læderfabrikationen indgaaet Lønoverenskomst, *dels* Medlemmer af Garveri-, Hud- og Skindarbejdernes Afdeling af Dansk Arbejdsmandsforbund i Henhold til en med denne Afdeling paa samme Maade indgaaet Lønoverenskomst — var som Fører af en Spaltemaskine ansat en Garversvend med Timeløn efter den førstnævnte Overenskomst (45 Øre i Timen med et Tillæg), og efter at denne Mand havde forladt Arbejdet, blev en Arbejdsmand, Thorvald Olsen, ansat i Pladsen med en Timeløn efter sidstnævnte Overenskomst (40 Øre i Timen), hvilken Løn dog hurtigt forhøjedes med Tillæg af 1 Kr. 20 Øre om Ugen, ligesom yderligere Tillæg stilledes i Udsigt, saa snart han havde erhvervet sig den fornødne Færdighed.

Imidlertid blev der saavel fra Lohgarvernes Forbund som fra Garveri-, Hud- og Skindarbejdernes Afdeling stillet det Krav til Aktieselskabet, at det ikke maatte lønne den sidsnævnte Arbejder lavere end en Lohgarver og derfor straks skulde give et yderligere Tillæg af 1 Kr. 80 Øre om Ugen, og da Aktieselskabet vægrede sig ved straks at give saadant Tillæg, men iøvrigt stillede Tillægget i Udsigt i nær Fremtid, afgav Lohgarvernes Forbund og Dansk Arbejdsmandsforbund den 1. Juni 1911 Varsel til Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening om, at man agtede at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om Arbejdsstandsning fra og med Fredag den 16. s. M., »forsaavidt der ikke til den Tid var opnaaet Garanti for, at den før Th. Olsens Ansættelse betalte Minimalløn opretholdes«.

Efter under 3. s. M. at have protesteret mod den bebudede Arbejdsstandsnings Lovlighed, har Arbejdsgiverforeningen paa Foreningen af Arbejdsgivere i Læderindustriens Vegne indklaget De samvirkende Fagforbund paa de to nævnte Forbunds Vegne til at høre kendt ulovlig den bebudede Arbejdsstandsning og paa deres Vegne blive ikendt Sagens Omkostninger.

Ved et foreløbigt Retsmøde er Parterne blevne enige om — da Retssagen ikke lod sig tilendebringe før Strejken skulde træde i Værk — at ordne det omtalte ubetydelige Lønspørgsmaal ad mindelig Vej uden Arbejdsnedlæggelse, og indanke det

principielle Spørgsmaal om Strejkens Lovlighed her for Retten. I denne Forbindelse finder Retten for fremtidige Tilfældes Skyld at burde bemærke, at saafremt den ene Part (Arbejdsgiveren eller Arbejderne) staar overfor et Krav fra den modsatte Side under Trusel om en Arbejdsstandsning, som han anser for ulovlig, har han ved Siden af den i Lov 12. April 1910 § 4 Nr. 5 anviste Vej ofte den Udvej, for at afvende Arbejdsstandsningens Iværksættelse, *under Reservation* foreløbigt at efterkomme Kravet og derpaa at søge Modparten til en Bod for den efter hans Mening urettelig tiltvungne Fordel.

Spørgsmaalet i nærværende Sag, om den bebudede Strejkes Lovlighed, beroer paa, om det Krav, der er opstillet af Arbejderorganisationerne, er i Strid med Overenskomsterne; og da der saavidt ses ikke i Faget haves Regler til voldgiftsretlig Afgørelse af faglig Strid, vil Retten selv have at afgøre dette Punkt.

I Faget er der af Foreningen af Arbejdsgivere i Læderfabrikationen indgaaet to Lønoverenskomster, begge gældende for Tiden fra den 1. Juni 1907—15. April 1912, og begge i det væsentlige enslydende, den ene indgaaet som omtalt med Lohgarvernes Fagforening, den anden med ovennævnte Afdeling af Arbejdsmændenes Forbund. Overenskomsterne indeholder ingen Akkordsatser, men giver i saa Henseende Anvisning paa Forhandling mellem Arbejdsgiveren og Arbejderen, eventuelt med Medvirkning af Organisationerne, og efter det oplyste er Akkordlønningsmaaden i hvert Fald her i Byen lidet brugt. Lønningsmaaden er efter Overenskomsterne Timeløn, i Overenskomsten med Lohgarverne i Tiden fra 15. April 1910 til 15. April 1912 45 Øre og med Arbejdsmændene i samme Tidsrum 40 Øre. Der findes ikke i disse Overenskomster *nogen* Antydning af, at ikke alt Arbejde i Garverierne omfattes af de to Overenskomster, eller at noget Arbejde skulde kunne *forlanges* aflønnet højere eller lavere end *efter Overenskomsternes Bestemmelser.*

Spørgsmaalet bliver da alene dette, om Arbejdet skal betales efter den ene eller den anden Overenskomst.

Til Forstaaelse af Overenskomsterne maa der først spørges: Fastsætte Overenskomsterne forskellig Løn til forskellige *Personer* (Lohgarverløn til Lohgarversvende og Arbejdsmandsløn til Arbejdsmænd,) eller forskellig Løn for forskelligt *Arbejde* (Lohgarverløn for Lohgarverarbejde, Arbejdsmandsløn for Arbejdsmandsarbejde)?

Da der om dette Spørgsmaal ikke i Overenskomsterne haves nogen udtrykkelig Vejledning, kræver det en nærmere Undersøgelse.

Arbejdet i et moderne Garveri kan, i hvert Fald for Størstedelens Vedkommende, udføres saavel af Lohgarvere som af Arbejdsmænd, og i det paagældende Aktieselskabs Fabrik udføres det uden Indsigelse fra Organisationernes Side snart af Lohgarvere snart af Arbejdsmænd. Hvis Timelønnen skulde rette sig ikke efter *hvem*, der udførte Arbejdet men efter det *Arbejde*, der udførtes, maatte altsaa baade Lohgarvernes og Arbejdsmændenes Repræsentanter have været med til at underskrive Overenskomster, der bestemte Lønnen for det Arbejde, som *begge* Organisationers Medl. udføre.

Men dette er ikke sket. Lohgarverne har alene for sig indgaaet Overenskomst om Lohgarverlønnen og Arbejdsmændene har alene indgaaet Overenskomst om Arbejdsmandslønnen. Dette synes at vise, at Overenskomsternes Lønsatser gælder Lønnen for visse *Personer* ikke for et vist *Arbejde*.

Alle Parter er desuden enige i, at Lohgarversvende skal have Lohgarverløn, uanset ved hvilket Arbejde de beskæftiges, og en Forstaaelse af Overenskomsterne gaaende ud paa, at den ene sætter Løn for visse Personer og den anden parallelt løbende og i det Hele enslydende Overenskomst sætter Lønnen for visse Arbejder, er ikke mulig.

Endelig findes der i Overenskomsterne Intet til Vejledning af, hvad der er Lohgarverarbejde og hvad der er Arbejdsmandsarbejde, og i en Industri som Garveri, hvor Lohgarvere og Arbejdsmænd som anført saa gennemgaaende arbejder Side om Side og bestandig afløser hinanden ved de samme Arbejder vilde Overenskomster, som fastsatte Lønnen for Lohgarver*arbejde* og Arbejdsmands*arbejde* uden samtidig at udtale sig om, hvad der var Lohgarver- og hvad Arbejdsmandsarbejde, være fuldstændig ubrugelige.

Vel har Arbejderpartiet hævdet, at der om denne Adskillelse mellem Lohgarver- og Arbejdsmandsarbejde eksisterer en Aftale mellem de to Arbejderorganisationer, som var Arbejdsgiverne bekendt, da de indgik Overenskomsterne; men ligesom det er in confesso, at Arbejdsgiverne under Forhandlingerne udtrykkelig vægrede sig ved at anerkende en saadan Aftale, saaledes indeholder Overenskomsterne heller ikke mindste Hentydning til en saadan Aftale.

Efter alt det saaledes fremførte findes det ikke tvivlsomt, at de to Overenskomster giver Lønregler henholdsvis for Lohgarvere og for Arbejdsmænd, ikke for Lohgarverarbejde og for Arbejdsmandsarbejde.

Thorvald Olsen hører nu til Arbejdsmændenes Fagforening, og der er ikke Uenighed om, at han er Arbejdsmand. De Indklagede støtter derfor ikke deres Paastand paa, at Olsen er Lohgarver, og at han hører hjemme i Lohgarvernes Fagforening. De støtter Paastanden paa, at Olsens Forgænger var lønnet efter Lohgarvernes Tarif. Men da Forgængeren var udlært Lohgarver og stod i Lohgarvernes Fagforening, kunde han efter det anførte ikke lønnes lavere.

De Indklagede har særlig fremhævet den lange Tid, i hvilken Olsens Forgænder har været Fører af Maskinen og faaet Lohgarverløn, og har ment, at der som Følge heraf kunde henvises til en »hævdvunden« Betaling for Arbejdet. Nu er det vel saa, at der ved Siden af Lønsatserne i en Tarif, der sætter Priser *paa Arbejdet*, i Tidens Løb kan etableres ogsaa hævdvundne (d. v. s. sædvanemæssige) Lønsatser; men naar Lønoverenskomsterne ikke anordner Lønning *efter Arbejdet*, men anordner Timeløn *efter Arbejderen*, kan en nok saa lang Tids Udbetaling af Lohgarverløn til en Lohgarver ikke medføre »hævdvunden« Ret for en Arbejdsmand til at opnaa samme Løn.

Under disse Omstændigheder er det ikke berettiget, saalænge de to Overenskomster er gældende, fra Arbejderorganisationernes Side at søge fremtvunget, at et Arbejde som det omhandlede, der i lige Grad er forbeholdt Lohgarvere og Arbejdsmænd, og som udføres af et Medlem af Arbejdsmændenes Fagforening alligevel skal lønnes efter Lohgarvernes Tarif, og den bebudede Strejke vilde derfor være ulovlig.

Sagens Omkostninger findes de Indklagede at burde betale paa de to Fagforbunds Vegne med 100 Kr., 50 Kr. for hvert Fagforbund.

Kendelse.

Den ovenomhandlede bebudede Arbejdsstandsning maa anses for ulovlig.

I Sagsomkostninger betaler De samvirkende Fagforbund 100 Kr., Halvdelen paa Lohgarvernes Forbunds Vegne, Halvdelen paa Arbejdsmandsforbundets Vegne.

Arbejdsanvisning.

Den 14. Juni har Indenrigsministeriet tilstillet forskellige Institutioner nedenstaaende Skrivelse, gaaende ud paa Oprettelsen af Arbejdsanvisningskontorer hele Landet over.

»Efterat Spørgsmaalet om Tilvejebringelsen af en rationel Ordning af Arbejdsanvisningen her i Landet har været Genstand for Overvejelse i Ministeriet, vil man eventuelt være sindet i den kommende Rigsdagssamling at forelægge Rigsdagen et

herom handlende Lovforslag, der i det væsentlige tænkes bygget paa følgende Hovedsynspunkter.

Det er Hensigten, at Anvisningen skal foregaa ved det offentliges Foranstaltning gennem Kontorer, der oprettes af Kommunerne, og som kunne opnaa offentlig Anerkendelse, naar de fyldestgøre de foreskrevne Betingelser. Enhver Kommune — Amtskommune, Købstad, Handelsplads og Sognekommune — skal være berettiget til at oprette et Kontor, eventuelt flere Kontorer, og flere Kommuner skulle kunne forene sig om Oprettelse af et Kontor med Filialer.

Et anerkendt Arbejdsanvisnings-Kontor skal ledes af en Bestyrelse, der bestaar af et lige stort Antal Arbejdsgivere og Arbejdere samt en Formand, hvilken sidste ikke maa beskæftige sig som Arbejdsgiver eller Arbejder. Bestyrelsen skal vælges af vedkommende kommunale Raad, saaledes at der, om det ønskes, kan gives de stedlige Organisationer af Arbejdsgivere og Arbejdere Adgang til at fremkomme med Indstilling til Valg af Bestyrelsesmedlemmer indenfor hver Gruppe. Valget af Formand skal godkendes af Indenrigsministeren.

Stillingen som Bestyrelsesmedlem skal være et borgerligt Ombud, og ulønnet, dog skal der kunne tillægges Bestyrelsesmedlemmerne Dagpenge for hvert Møde. Det fornødne Personale ved Kontoret skal ansættes af vedkommende kommunale Raad efter Indstilling fra Kontorets Bestyrelse.

De nærmere Regler for Kontorets Virksomhed skulle fastsættes i et Reglement, der udfærdiges af vedkommende kommunale Raad og godkendes af Indenrigsministeren. Da man anser det for ønskeligt, at der paa dette Punkt kan gives Kontorernes Ledelse Selvbestemmelsesret, for at Anvisningen i de forskellige Egne af Landet kan blive udført paa den Maade, som egner sig bedst for hvert Sted, har man ikke anset det for rigtigt, at de omhandlede Regler optages i Lovforslaget. I dette har man derfor kun tænkt sig at ville angive de Grundprincipper, der skulle følges af hvert Kontor. I saa Henseende kan det nævnes, at Anvisningen skal omfatte Arbejde af enhver Art og foretages uden Vederlag, samt at Kontorets Arbejde skal fortsættes uafhængig af indtrædende Arbejdsstandsninger. Af Hensyn til, at en Samvirken mellem Kontorerne er af største Vigtighed, saafremt et godt Resultat af Anvisningen skal opnaas, vil det derhos blive foreslaaet at et Kontor er pligtigt at samarbejde med andre Kontorer efter Indenrigsministerens nærmere Bestemmelse; ligeledes har man anset det ønskeligt, at det gøres til Pligt for Kontorerne at samarbejde med anerkendte Arbejdsløshedskasser.

Gennem Samarbejdet mellem Anvisningskontorerne vil det antagelig ofte blive muligt at anvise arbejdssøgende Personer Arbejde udenfor deres Hjemsted. For at lette de paagældende Overtagelsen af saadant Arbejde, har man tænkt at ville foreslaa, at Kontorerne i saadanne Tilfælde kunne yde Rejsehjælp, der der dog ikke maa overstige Halvdelen af Billettaksterne for Befordringen.

Udgifterne ved Anvisningskontorets Drift skulle afholdes af de paagældende Kommuners Kasser med Tilskud fra Statskassen. Statstilskudet skal bevilges ved de aarlige Finanslove, og det tænkes fastsat at Statstilskudet til hvert enkelt Kontor maa ikke overstige en Tredjedel af Kontorets Driftsudgifter i det paagældende Regnskabsaar. For at opnaa Andel i Statstilskudet skulle Kommunerne inden nærmere angivne Frister indsende Regnskab og Beretning til Indenrigsministeren.

Som Følge af, at en Udbredelse af Arbejdsanvisningskontorerne til alle Egne af Landet vil være en nødvendig Forudsætning for en betrykkende Ordning af Anvisningen, har man endelig tænkt sig at ville foreslaa, at Indenrigsministeren bemyndiges til paa Steder, hvor der ikke inden 1 Aar efter Lovens Ikraft-

træden er oprettet Anvisningskontorer, der fyldestgøre de foranstaaende Betingelser, at oprette saadanne Kontorer. Udgifterne ved Driften af disse Kontorer, der foreløbig afholdes af Statskassen, skulde efter hvert Regnskabsaars Udløb paalignes de paagældende Kommuner, med Fradrag af de Beløb, der tilkomme Kontorerne af det ved Finansloven bevilgede Statstilskud. For at lette Centralisationen af Anvisningen vil man yderligere anse det for ønskeligt, at der meddeles Indenrigsministeren Bemyndigelse til at bestemme, at enkelte Kontorer skulde virke som Hovedkontorer for Dele af Landet.

Under Henvisning til det anførte tillader man sig at udbede sig en Udtalelse fra den ærede Bestyrelse om, hvorvidt samme maatte have noget imod den omhandlede Ordning at erindre, idet tilføjes, at man vilde sætte Pris paa at modtage Svar i en nærmere Fremtid.

JENSEN SØNDERUP

H. Oxholm.

Det Svar, der vil blive sendt fra De samvirkende Fagforbund, naar Sagen har været behandlet, vil senere blive meddelt i »Arbejderen«.

Arbejderbevægelsen i Udlandet

Storkonflikten i Norge.

Efter de sidste Meddelelser fra den norske Landsorganisation, synes alt at tyde paa, at Storkonflikten ikke undgaas deroppe.

Ialt vil, som tidligere meddelt, 32,000 Mand blive udelukkede. 3000 Mand er i Strejke.

Den *8. Juli* lukkes *Savværkerne, Høvlerierne, Cellulosefabrikerne, Papirfabrikerne, Træsliberierne* og *Bjergværkerne.*

Den 15. Juli kommer *Jern- og Metalindustriens, elektriske Installations-forretningers og enkelte Papirfabrikers* Arbejdere paa Gaden.

Statsminister *Konows* Mæglingsforsøg er hidtil glippet.

Arbejdsforholdene i Norge.

Hvor er der Arbejde?

Den danske Vicekonsul i Kristiania har tilstillet Udenrigsministeriet en Beretning, hvori det paavises, at danske Arbejdere ret ofte kommer til norske Byer for at søge Arbejde, uagtet der intet Arbejde er at faa, endikke for Landets egne Arbejdere.

Resultatet heraf er, at en Del af de Arbejdssøgende maa hjemsendes ved Konsulatets Hjælp og almindeligvis paa Fattigvæsenets Regning, hvis de paagældende da ikke foretrækker at tigge sig frem fra By til By.

For at bøde paa dette Forhold forespørger Konsulen det danske Udenrigsministerium, om det ikke vil være formaalstjenligt, at Konsulatet med visse Mellemrum, f. Ex. en Gang om Maaneden, indsamler Oplysninger fra Norges offentlige Anvisningskontorer, der indtil videre findes i 17 Byer, over Udsigten til Arbejdet paa de forskellige Steder, for derefter at lade disse Oplysninger tilflyde de danske Fagforeninger til Underretning for de Medlemmer, der ønsker at gaa paa Rejse.

Gennem Indenrigsministeriet er Forespørgslen og Forslaget gaaet videre til de samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg, der har oplyst Ministeriet om, at der allerede finder et Samarbejde Sted mellem adskillige Organisationer i de forskellige Lande, for at faa det omhandlede Forhold belyst, men samtidig er det naturligvis meddelt Ministeriet, at man med Glæde vil modtage de paatænkte Indberetninger for derefter at offentliggøre dem paa den for de danske Arbejdere heldigste Maade.

Antagelig vil Konsulens Forslag da blive bragt ud i Livet, og saa snart dette sker, vil der blive taget Bestemmelse om, hvorvidt Publikationerne skal ske gennem den socialdemokratiske Dagspresse, gennem

Fagblade eller ved specielle Meddelelser til de faglige Anvisningskontorer.

Tysk Metalarbejderkongres i Mannheim.

Den 5. Juni aabnedes i Mannheim den tiende tyske Metalarbejderkongres. Forbundet er med sin halve Million Medlemmer Verdens største Fagforbund.

Forbundet dannedes 1891 i Frankfurt a. M.; men det havde sine Vanskeligheder at overvinde til en Begyndelse; navnlig blandt Formerne var der en Bevægelse for Oprettelse af Brancheforbund. Efter at Forbundet nu er kommet over Børnesygdommene, er der almindelig Tilfredshed med den store Sammenslutning.

Ved Forbundets Dannelse var de sammensluttede Organisationers Fællesformue 10,801 Mark; ved Udgangen af 1910 var Fællesformuen vokset til 7.710, 316 Mark.

Det aarlige Regnskab ballancerede med noget over 22 Mill. Mark.

Forbundets Understøttelser beløb sig i 1910 til 3,736,022 Mark i Anledning af Strejker og Lock-out'er; 2,745,838 Mark til Syge; 1.536,308 Mark til Arbejdsløse paa Stedet, 291,264 til Arbejdsløse paa Rejse; 98,789 Mark til Flyttehjælp, 88,247 Mark ved Dødsfald; 42,770 Mark til Retshjælp o. s. f.

Den stærke Sammenslutning har medført, at man kun sjældent behøver at gribe til Strejken som Vaaben, og dog har man hvert Aar Hundred-Tusinder i Lønbevægelse.

Det sidst forløbne Kalenderaar viser os i Tal et Billede af Bevægelsen. Man havde i 1910 398 Arbejdsstandsninger, omfattende 89.376 Medlemmer; deraf var 51,405 *lock-out'ede.*

I Lønbevægelse *uden* Arbejdsstandsning var 141,779 Medlemmer.

Det mægtige Fagforbund har ikke alene ved sin Størrelse skaffet sig stor Autoritet overfor Arbejdskøberne, men det har ogsaa været i Stand til særdeles effektivt at støtte de øvrige Fagforbund under vanskelige Forhold.

Saxo Wiegels Grav.

Som før meddelt har en Kreds af danske Partifæller, der er bosiddende i Amerika, henvendt sig til Socialdemokratisk Forbund med Ønske om at faa iværksat en Indsamling til et Mindesmærke paa vor afdøde Landsmand og Partifælle *Saxo Wiegels* Grav i New-York.

Forretningsudvalget sluttede sig til den fremsatte Tanke og udstedte en Opfordring til Organisationerne om at yde Bidrag, og følgende Foreninger har derefter bevilget og indbetalt Bidrag, ialt 199 Kr.

Bødkerforbundet	20.00
Fabrikarbejdernes Forbund	5.00
Formernes Fagforening	5.00
Garveri-, Hud- og Skindarbejdernes Forbund	10.00
Kuskenes Fællesforbund	10.00
Skibstømrernes Fagforening	24.00
Skorstensfejersvendenes Fagforening	5.00
Skrædernes Fagforening	20.00
Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening	30.00
Smede- og Maskinarbejdernes Forbund	25.00
Tobaksarbejderforbandet	10.00
Dansk Typografforbunds københavnske Afdeling	5.00
Soc. dem. Forening, 2. Kreds	5.00
— — 8. —	5.00
— — 9. —	10.00
— — 10. —	10.00

Bidrag kan fremdeles indbetales til Socialdemokratisk Forbunds Kasserer, Oscar Johansen, Rømersgade 22, København, men saavidt muligt inden 1. August.

For Socialdemokratisk Forbunds Forretningsudvalg:

Th. Stauning.

Rettelse.

Formanden for Arbejdernes Fællesorganisation i *Vejen, H. P. Hansen* er *Tømrer*, og ikke Former.

Bedes rettet i Adressefortegnelsen i »Arbejderen« Nr. 50, forrige Aargang.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 2 ❁ KØBENHAVN DEN 15. JULI 1911 ❁ 8. AARGANG

INDHOLD: Den faste Voldgiftsret. Arbejdsløsheden. Lønbevægelser og Konflikter (Arbejdsmændene i Aarhus. Arbejdsmændene hos Brolægningsentreprenørerne i København. Bagerne i København. Farveriarbejderne i København. Kuskene i Aalborg og Nørre-Sundby. Savværksarbejderne i Slagelse. Tekstilarbejderne i Jylland). Arbejderskolen. Kongresser.

Den faste Voldgiftsret.

Et Uddrag
af Rettens Indberetning til Ministeriet for Tiden fra Maj 1910 til 31. Marts 1911.

Den faste Voldgiftsret, som oprettedes ved Lov Nr. 81 af 12. April 1910, etableredes i Begyndelsen af Maj 1910 idet Indenrigsministeriet under 4. s. M. udnævnte tidligere Sekretær ved Den permanente Voldgiftsret, Ekspeditionssekretær under Københavns Magistrat, senere Kontorchef *Alexander Hansen* til Sekretær ved Den faste Voldgiftsret.

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og De samvirkende Fagforbund havde forinden valgt Dommere og Suppleanter i Henhold til Voldgiftsretslovens §1, nemlig: *Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening* som *Dommere:*

Murermester *A. Andersen,* Nyborg,
Højesteretssagfører *Fritz Bülow,*
Direktør *S. C. Hauberg,* R. af Dbg.

og som *Suppleanter:*

Direktør *Max Ballin,* Højesteretssagfører *C. B. Henriques,* Bogtrykker *H. Langkjær*

og *De samvirkende Fagforbund* som *Dommere:*

Formand for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund *J. A. Hansen,* Formand for Dansk Arbejdsmandsforbund *M. C. Lyngsie,* Raadmand, cand. jur. *G. Philipsen*

og som *Suppleanter:*

Overretssagfører *Oskar Johansen,* Kommunalrevisor *C. Martin Olsen,* Formand for Murerforbundet i Danmark *Kr. Petersen.*

Den 10. Maj 1910 afholdtes derefter konstituerende Møde under Sekretærens Ledelse med Valg af *Formand* og *Næstformand,* ved hvilket jeg, Justitiarius, Dr. jur. *C. Ussing,* valgtes til *Formand* og Kriminalretsassessor, senere Overretsassessor, Dr. jur. *E. Tybjerg* til *Næstformand.*

I Begyndelsen af Juli 1910 udtraadte Højesteretssagfører *Fritz Bülow* af Retten ved Udnævnelse til Justitsminister, og *Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening* valgte derefter i hans Sted Suppleanten Højesteretssagfører *C. B. Henriques* til *Dommer* og Overretssagfører *C. L. David* til *Suppleant.*

Under 15. s. M. fratraadte Kontorchef *Alexander Hansen* efter Ansøgning som Sekretær og samtidig udnævnte Ministeriet Kommunalrevisor, Overretssagfører *E. Steincke* til Sekretær.

I denne Forbindelse bemærkes, at de to Hovedorganisationer i afvigte Efteraar rettidig genvalgte ovennævnte fungerende Dommere og Suppleanter for Kalenderaaret 1911, og at Dommerne i Mødet den 12. November 1910 atter enstemmig genvalgte Formand og Næstformand, jfr. Voldgiftsretslovens § 1, 3. Stk.

Den faste Voldgiftsret afsagde sin *første Kendelse* den *30. Maj 1910* i Sag Nr. 1, og den har i Tiden indtil 31. Marts 1911 ialt haft *37 Sager* til Behandling, af hvilke dog 5 ikke

kom til Paakendelse, idet 3 Sager — Nr. 2, 19 og 34 — blev tilbagetagne (hvoraf atter Sag Nr. 2 som Følge af Kendelsen i Sag Nr. 1, Sag Nr. 19 efter afholdt forberedende Møde og Sag Nr. 34 efter Forlig underhaanden), medens de to øvrige Sager — Nr. 15 og 24 — forligtes ved Rettens Foranledning.

Til Sammenligning anføres her, at Den permanente Voldgiftsret i sin ca. *10 aarige* Virksomhedsperiode behandlede ialt 34 Sager, hvorimod Den faste Voldgiftsret i de første godt *10 Maaneder* som bemærket har haft 37 Sager til Behandling.

Da det formentlig kan have Interesse for det høje Ministerium at blive underrettet om, hvorledes Loven Nr. 81 af 12. April 1910 er bleven ført ud i Livet og praktiseres af Den faste Voldgiftsret, undlader jeg ikke nedenfor at give en kort Beskrivelse af Rettens Arbejdsmaade.

Efter Aftale mellem Hovedorganisationerne, som jo i de aller fleste Tilfælde optræder som Parter, indleveres *Klageskriftet* (med Bilag) i mindst 20 maskinskrevne Eksemplarer til Sekretæren, som samme Dag sender et Eksemplar af Sagen til den fungerende Formand, der senest næste Dag berammer Sagen til Foretagelse, i Almindelighed til Lørdagen i den paafølgende Uge, hvorefter Sekretæren straks indvarsler Parterne og Dommerne og samtidig tilstiller disse sidste et fuldstændigt Eksemplar af Sagen, ligesom et saadant altid tilsendes den ikke-fungerende Formand og ordentligvis hver af Suppleanterne, saaledes at de er i Stand til at tiltræde med meget kort Varsel.

Samtidig med at indvarsle Parterne, indkalder Sekretæren fra de Indklagede et Forsvarsskrift, der skal indsendes et Par Dage før Retsmødet.

For at give Parterne det mest mulige af den korte Tid — i *Hovedsager* for Indklagedes Vedkommende i Reglen 4—5 Dage, i *Kontinuations- og Kontrasager* for Klagernes Vedkommende en 3—4 Dage og for Indklagedes et Par Dage — der indrømmes dem til Affattelse af Processkrifterne, har Hovedorganisationerne indført den Praksis mellem sig, at de direkte sender Modparten 3 Eksemplarer af det paagældende Skrift, samtidig med at det indleveres til Sekretæren.

Ogsaa Tilsvaret indleveres i 20 Eksemplarer, der straks sendes ud til Formænd, Dommere og Suppleanter.

Rettens Møder holdes paa Raadhuset, ordentligvis Lørdag Kl. 9 Form., og Sagen procederes derefter som Regel altid til Ende samme Dag, paa hvilken Voteringen ogsaa finder Sted, hvorfor Retsmøderne hyppig med en Times Afbrydelse varer til Kl. 4—5 Eftermiddag.

Koncept til Kendelser afsender Formanden i Løbet af Søndagen til Sekretæren, der Mandag Formiddag lader det duplikere og Mandag Eftermiddag udsender det til Formænd, Dommere og Suppleanter.

Voteringsmøde til Kendelsens endelige Fastsættelse afholdes næsten altid om Onsdagen Kl. 3. Efterm. Kendelsen trykkes samme Aften eller senest næste Formiddag af Ritzaus Bureau og udsendes derefter straks til Hovedorganisationerne — 15 Eksemplarer til hver — til alle i Sagen implicerede Underorganisationer og til Formænd, Dommere og Suppleanter, Forligsmanden m. fl.

Det Retten i Følge Lov Nr. 82 af 12. April 1910 § 1 paahvilende Hverv at gøre Indstilling om en Forligsmand i Arbejdsstridigheder blev udført i Mødet den 24. August 1910, ved hvilket Direktør for Statens statistiske Bureau, *A. M. Koefoed* enstemmig indstilledes til Forligsmand, hvorefter Direktøren modtog Indenrigsministeriets Udnævnelse hertil den 26. s. M.

Endnu skal bemærkes, at Skattedepartementet ved Skrivelse af 11. Oktober 1910 har resolveret, at de i §§ 7 og 9 i Loven om Den faste Voldgiftsret omhandlede Klage- og Forsvarsskrifter, Stævninger samt Udskrifter af Rettens Retsbog ikke er stempelpligtige.

Sluttelig tilføjes, at Retten ved

velvillig Imødekommenhed fra Københavns Borgerrepræsentanter uden Vederlag har benyttet Budget-Udvalgets Lokale til sine Retsmøder og heri fundet en smuk, værdig og velbeliggende Retssal, som man formentlig ogsaa fremtidig — i alt Fald foreløbig — vil kunne bruge, da der ved Forhandling med Borgerrepræsentationens Formand er opnaaet den af Ministeriet approberede Ordning, at Retten som Vederlag for Slidtage, Rengøring, Belysning, Varme m. v. betaler 600 Kr. aarlig fra 1. April d. A. at regne.

København, den 10. Juni 1911.

C. USSING.

E. Steincke.

Savværksarbejdere ktr. Graabrødretorvs Pakkassefabrik.

En Protest.

Sag Nr. 40.

I »Arbejderen« Nr. 51 forr. Aarg., gengav vi Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse i Sag Nr. 40, hvorved »Graabrødretorvs Pakkassefabrik« dømtes til at betale 20 Kr. i Ventepenge til hver af de fire Savværksarbejdere, som Firmaet havde afskediget uden at give den i Overenskomsten fastsatte Opsigelsesfrist.

Firmaet protesterede i Henhold til Lov om Rettens Pleje mod den afsagte Kendelse, fordi det ikke havde været repræsenteret under Retsforhandlingerne.

Det hjalp dog ikke. Dommen stod ved Magt, hvad nedenstaaende Kendelse udviser.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 4. Juli 1911 i Anledning af Begæring om Genoptagelse af Sag Nr. 40: De samvirkende Fagforbund paa Træindustriarbejderforbundets Vegne mod Indehaveren af »Graabrødretorvs Pakkassefabrik« Fabrikant *C. Christensen*, Svanevej 22.

Den af Den faste Voldgiftsret den 16. Juni 1911 paadømte Sag, under hvilken Fabrikant C. Christensen, der var udebleven under Domsforhandlingen, idømtes en Bod af 80 Kr. og 25 Kr. i Sagsomkostninger, er af Christensen begæret genoptagen i Henhold til Retsplejelovens § 366 under Tilbud af behørigt Depositum.

Domhaveren — De samvirkende Fagforbund — har ikke ønsket godvillig at sammentykke i Sagens Genoptagelse under Hensyn til, at Klageren, der i den paadømte Sag havde afgivet Svarskrift, i det til Forhandling om Genoptagelsen afholdte Retsmøde ikke mødte personlig, uagtet han opholdt sig i Retslokalets Nærhed, men ved en Sagfører, der var ude af Stand til at udtale sig om, hvilke Oplysninger Christensen havde yderligere at føje til sit afgivne Svarskrift, og som indskrænkede sig til at begære Genoptagelse af og Udsættelse i Sagen. Under disse Omstændigheder har De samvirkende Fagforbund protesteret mod Sagens Genoptagelse som uhjemlet i den citerede Lovparagraf, idet Christensen som ovenanført havde afgivet Svar i den paadømte Sag, og da der maa gives De samvirkende Fagforbund Medhold heri

eragtes

Begæringen om Genoptagelse afvises.

Stenhuggere ktr. Stenhuggermesterforeningen paa Bornholm.

Sag Nr. 43.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 12. Juli 1911 i Sag Nr. 43: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Stenarbejderforbunds Vegne mod Stenhuggermesterforeningen paa Bornholm paa Firmaerne A. R. Wibergs, O. V. Nielsens, Aktieselskabet Hammerholms Granitværker samt Aktieselskabet De forenede Granitbrud og Stenhuggeriers Vagne.

I Henhold til den for Stenhuggerne paa Bornholm gældende Overenskomsts Regler for Afgørelse af faglig Strid blev der i Oktober 1910 forelagt det paagældende Mæglingsudvalg til Afgørelse en Uenighed angaaende Betaling for Gesims, udhugget i Forsiden paa Overliggere

til Christiansborg Slot, og under 26. Oktober opnaaedes Enighed i Udvalget om, at »hele den profilerede Forside paa Overliggerne skulde betales som Led efter Gesimsernes største Længdemaal.«

Denne Afgørelse har Arbejdsgiverne imidlertid vægret sig ved at anerkende og har henskudt Sagen under Voldgift, og i den Anledning har »De samvirkende Fagforbund« paa Dansk Stenarbejderforbunds Vegne paastaaet Stenhuggermesterforeningen paa Bornholm dømt paa Firmaerne A. R. Wibergs, O. V. Nielsens, Aktieselskabet Hammerholms Granitværker samt Aktieselskabet De forenede Granitbrud og Stenhuggeriers Vegne til at efterkomme den trufne Afgørelse og betale Bod og Sagsomkostninger.

De Indklagede har til deres Forsvar gjort gældende, *at* Mæglingsudvalget har truffet Afgørelsen i Strid med Priskurantens § 14 Nr. 4, der bestemmer, at »Gesimsarbejde maales efter Profilets største Længde, se Profilets Inddeling« med Henvisning til en Tegning, *at* Afgørelsen ogsaa er stridende mod en tidligere Afgørelse af Mæglingsudvalget (af 9. Novbr. 1909), hvorefter Gesimsens Profil kunde deles, *at* to af Mæglingsudvalgets Medlemmer efter Afgørelsen af 26. Oktober 1910 har erklæret, at de er gaaede med til denne Afgørelse uden Kendskab til Afgørelsen af 9. November 1909, som tillader at dele Profilet, samt *at* Arbejdsgiverne befrygter, at en Anerkendelse af Mæglingsudvalgets Resultat af 26. Oktober 1910 vil betyde en Godkendelse for alle fremtidige Tilfælde af den efter deres Mening urigtige Forstaaelse af Priskuranten.

I sidstnævnte Henseende bemærkes, at Mæglingsudvalgets Afgørelse af 26. Oktober i og for sig kun var en Afgørelse af, hvorledes *det her ommeldte Arbejde* skulde betales, og at der intet formelt er til Hinder for under en eventuel Tvist om et andet Arbejde, selv af lignende Art, at de samme Fortolkningsspørgsmaal bliver taget op til fornyet Drøftelse, idet det ganske henligger under Mæglings-, eventuelt Voldgiftsinstitutionen, hvilken Betydning tidligere Afgørelser skal have for det dem nu forelagte Spørgsmaals Løsning.

Men med Hensyn til Betalingen for det her ommeldte Arbejde findes Afgørelsen af 26. Oktober at være endelig. Fagets Regler for Forligsmægling og Voldgift — der i det væsentlige gaar ud paa, at ingen Uenighed angaaende Arbejdsforhold maa foranledige Arbejdsstandsning, før Stridsspørgsmaalet har været underkastet Mægling og, hvis Enighed ikke opnaas ved Mægling, Voldgiftsbehandling — maa forstaas derhen, at naar der først er opnaaet Enighed i Mæglingsudvalget, kan Sagen ikke af nogen af Parterne forlanges indanket for Voldgiftsretten, og at en én Gang falden Afgørelse ikke kan forandres ved en eller flere Udvalgsmedlemmers senere Tilbagetræden fra deres oprindelige Mening.

Heller ikke kan »Den faste Voldgiftsret« tilsidesætte en af Fagets Mæglingsinstitution truffen Afgørelse, naar der ikke kan paavises Forhold, der maa gøre Afgørelsen til en Nullitet, f. Eks. at Mæglingsmændene har overskredet deres Hverv, eller at Resultatet er hidført ved ulovlige Midler. Men intet saadant foreligger i nærværende Tilfælde. Navnlig kan det ikke, som af Indklagede forment, siges, at Mæglingsudvalget har overskredet sit Hverv, fordi det muligvis har fortolket Priskuranten urigtigt, idet Fortolkning af Priskuranten netop ligger inden for dets Hverv.

Der maa altsaa gives Klagerne Medhold i deres Paastand, idet der dog efter Sagens særlige Omstændigheder ikke findes Anledning til Idømmelse af Bod. De Indklagede vil have at betale Sagens Omkostninger med 100 Kr.

Kendelse.

Stenhuggermesterforeningen paa Bornholm paa Firmaerne A. R. Wibergs, O. V. Nielsens, Aktieselskabet Hammerholms Granitværker samt Aktieselskabet De forenede Granitbrud

og Stenhuggeriers Vegne bør efterkomme den ovennævnte af Fagets Mæglingsudvalg den 26. Oktbr. 1910 trufne Afgørelse og betale Sagens Omkostninger med 100 Kr.

Arbejdsgivere i Aarhus ktr.
Arbejdsmændene.
Sag Nr. 44.

Et Forlig.

Dansk Arbejdsmands Forbund sendte Arbejdsgiverforeningen et Strejkevarsel for de af Forbundets Medlemmer, der arbejdede for *Foreningen af Arbejdsgivere i Aarhus.* Varslet blev sendt gennem de københavnske Kioskkontorer, og Arbejdsgiverforeningen kvitterede for rigtig Modtagelse. Kioskvæsenet tilstillede omgaaende Arbejdsmandsforbundet Arbejdsgiverforeningens Kvittering.

Der var saaledes ingen Tvivl om at Sagen var i behørig Orden.

Ikke desmindre klagede Arbejdsgiverforeningen til den faste Voldgiftsret og forlangte De samvirkende Fagforbund dømte paa Arbejdsmandsforbundets Vegne, fordi Varslet ikke var sendt i »særlig og anbefalet Skrivelse« gennem *Postvæsenet.*

Ved et forberedende Retsmøde den 10. Juli tog Arbejdsgiverforeningen sin Klage tilbage, og der opnaaedes samtidig Enighed om at henvise Sagen til Forhandling mellem Hovedorganisationerne.

Arbejdsløsheden.

Til Hovedbestyrelserne.

International Forening til Arbejdsløshedens Bekæmpelse.

I Aaret 1910 afholdtes en international Konference i Paris, og det vedtoges ved denne Lejlighed at starte en Forening af ovenstaaende Navn.

Foreningens danske Repræsentanter, Professor Dr. polit. *H. Westergaard* og Sekretær, cand. mag. *Clara Black* har i Juni Maaned tilstillet en Række af Organisationer en Redegjørelse over Foreningens Start og Formaal, og i samme Skrivelse rettet Opfordring til Organisationerne om at indmelde sig i den danske Sektion.

Forretningsudvalget for de samvirkende Fagforbund, som har behandlet Sagen, har vedtaget i en nærmere Fremtid at indbyde Repræsentanter for Arbejdsløshedskasserne til et Møde, hvor denne Sag behandles foruden andre Spørgsmaal.

Arbejdsløshedskasserne anmodes derfor om at udsætte Afgjørelsen om Indmeldelse indtil det bebudede Møde er afholdt.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene i Aarhus. Overenskomsten med *Foreningen af Arbejdsgivere i Aarhus* var opsagt og udløbet d. 1. April.

Gentagende Forhandlinger saavel mellem Parterne som med Hovedorganisationernes Bistand havde ikke bragt noget tilfredsstillende Resultat, og Strejke var varslet til d. 11. Juli.

I sidste Øjeblik enedes Parterne paa Stedet, idet de den 10. Juli indgik Overenskomst om, at Timelønnen, som hidtil har været 37½ Øre, straks forhøjes til 39 Øre og fra 1. Februar 1913 til 40 Øre.

Overenskomsten gælder til 1916.

De hidtidige Akkordpriser optages til en Revision, som skal være tilendebragt inden 1. Aug. 1911.

Strejken aflystes.

Arbejdsmændene hos Brolægningsentreprenørerne i København. Med Sanktion fra De samvirkende Fagforbund har Dansk Arbejdsmandsforbund varslet Strejke hos Brolægningsentreprenørerne, da det ikke har været muligt at opnaa Enighed om en Priskurant trods lange Tiders Forhandlinger.

En Forhandling d. 6. Juli, hvori Repræsentanter for Hovedorganisationerne ogsaa deltog, forblev ogsaa resultatløs.

Strejken iværksattes d. 11. Juli om Morgenen.

Bagerne i København. Til Udløb den 1. Oktober har Bagerforbundet opsagt Overenskomster vedrørende Konditore, Fintbrøds- og Rugbrødsbagere i København.

Bevægelsen omfatter ca. 650 Arbejdere. De samvirkende Fagforbund har givet Sanktion til Opsigelserne.

Farveriarbejderne i København. Hos *A/S Goldschmidt & Nordholm* har 40 Farveriarbejdere nedlagt Arbejdet d. 10. Juli, fordi det ikke har været muligt at opnaa Overenskomst om Løn og Arbejdsvilkaar.

Kuskene i Aalborg og Nørresundby. Som bekendt har der siden April Maaned været Uro i Arbejdsforholdene hos Vognmændene oppe i de to Limfjordsbyer, fordi det trods gentagne Forhandlinger ikke var lykkedes at opnaa Enighed om en ny Overenskomst i Stedet for den opsagte.

Arbejdsmandsforbundet varslede sluttelig Strejke til d. 11. Juli, men ved en Forhandling d. 5. Juli, hvor Hovedorganisationerne var repræsenterede, enedes Parterne om at forny den gamle Overenskomst. Strejken aflystes som en Følge heraf.

Savværksarbejderne i Slagelse. I forrige Aargang Nr. 52 meddelte vi, at der var indgaaet Overenskomster mellem Træindustriarbejderforbundet og Firmaet Grønvold og Schou i Slagelse angaaende nogle Strejkebrydere, der var antaget under Foraarets Lock-out. En bebudet Strejke var dermed *foreløbig* aflyst.

Da Overenskomsterne ikke blev helt overholdt af Firmaet, varslede Forbundet atter Strejke til d. 20. Juli.

Et Mæglingsmøde, der blev afholdt den 10. Juli, bragte dog Enighed mellem Parterne, og Strejken aflystes atter. Denne Gang forventelig definitivt.

Tekstilarbejderne i Jylland. Tekstilarbejderfobundet har faaet Sanktion til at fremsætte Forslag til Overenskomst med *Randbøldal Klædefabrik* i Nærheden af Vejle, saaledes at Løn- og Arbejdsforhold bliver de samme som i Fabrikantforeningens Virksomheder.

Der har ikke tidligere været Overenskomst med denne Fabrik, som beskæftiger 40 Arbejdere.

Arbejderskolen.

Paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling i April Maaned vedtoges det at starte en Aftenskole til Uddannelse af Arbejdere, der tænke paa at deltage i Partiarbejde, særlig Fagforeningsledelse.

I Henhold til den trufne Vedtagelse har Socialdemokratisk Forbund valgt *Gustav Bang*, *Gerson Trier* og *Th. Stauning* og De samvirkende Fagforbund *Carl F. Madsen*, *P. Hvidtfeldt* og *Carl Gran* til den københavnske Skoles Bestyrelse.

Det syvende Bestyrelsesmedlem skal vælges af Eleverne, naar Skolen begynder sin Virksomhed.

Kongresser.

Dansk Stenarbejderforbund

afholder sit 12te ordinære Delegeretmøde i Allinge paa Bornholm i Dagene fra 20. til 22. Juli.

Lohgarverforbundet

afholder sit 8de Delegeretmøde i Horsens d. 6. og 7. August. Kasserer *E. Svendsen* repræsenterer De samv. Fagf. ved denne Lejlighed.

Dansk Typograf-Forbund

afholder Delegeretmøde i København i Dagene d. 29—31 Juli. Formanden for De samv. Fagf. *Carl F. Madsen* deltager.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 3 ❁ KØBENHAVN DEN 22. JULI 1911 ❁ 8. AARGANG

INDHOLD: Kongresser. Lønbevægelser og Konflikter (Glasarbejdernes Lønbevægelse. Murerne i Aarhus. Murerne i Esbjerg. Snedkerne Ringkøbing. Søfyrbødernes Lønbevægelse).

Kongresser.

Udlandet.

Den tyske Landsorganisations Kongres i Dresden.

I.

Tysklands ottende Fagforeningskongres, som afholdtes i Dresden i den sidste Uge i Juni Maaned, giver i enhver Henseende et Billede af Centralisationens Magt og Betydning. Aldrig nogensinde er vel paa nogen Arbejderkongres Enheden i Opfattelsen kommen saa klar frem, som paa Dresdenerkongressen. Netop fordi de tyske Fagforeninger nu til Dags har saa stærk Grund under Fødderne, som de har, kunde denne Kongres i særlig Grad hengive sig til positivt Arbejde i Arbejderklassens Interesse, og dens Debatter saavel som dens Beslutninger viser, at de tyske Fagforeningers Handlen staar paa Højde med deres Villen.

Formanden, *Legien,* kunde i sin Aabningstale vise tilbage paa de glædelige Fremskridt, som er gjort siden Hamburger-Kongressen. De to Millioner organiserede Arbejdere i Fagforeningerne er allerede langt overskredet; paa samme Maade har Finansforholdene udviklet sig.

I Aaret 1908 var Centralforbundets Aarsindtægt 48,5 Mill. Mark, men i Aaret 1910 64,4 Mill. Mark og Formuen steg i samme Tid fra 40,9 Mill. til 52,6 Mill. Mark. Arbejdsgiver-Organisationerne er imidlertid i det mindste vokset paa samme Maade.

»Det vilde være en slem Dukkert,« sagde Taleren, »dersom vi vilde antage, at vi paa dette Standpunkt var alle kommende Kampe voksne. Vi kan med Tilfredsstillelse se tilbage paa Udviklingen af vore Organisationer, men samtidig maa vi ikke glemme, at Styrken af Modstandernes Organisationer er noget nær det samme.

Aaret 1910 har været et Kampaar, som den tyske Fagforeningsbevægelse ikke har kendt før. Medens 1890—99 samlet var at opføre med 3772 Strejker med 425,000 deltagende og 11,403,000 Mark i Udgift, bragte Aaret 1910 4110 Strejker og Lockouter med 348,100 deltagende og Udgifter paa 18,460,000 Mark. Det lader alt tidligere langt tilbage.

Jeg har med fuld Sikkerhed fremskaffet disse Tal her til Kongressens Aabning, og vi kan efter denne Stilling med Sikkerhed gjøre Regning paa, at vi endnu gaar svære Kampe imøde. Arbejdsgivernes Lock-outer vil i Fremtiden blive endnu mere omfattende end hidtil.

Dertil maa vi erindre, at ved alle forestaaende Kampe kan vi kun stole paa vor egen Styrke.

Vi har ikke nogen Hjælp at vente andre Steder fra, hverken Staten eller Lovgivningsmagten.

Det vilde være en stor Fejltagelse at tro, at den organiserede Arbejderklasses Kampe maaske kunde lettes ved sociale Lovgivninger; maaske gennem en lovfæstet Regulering af Tarifspørgsmaalet eller at tro, at der maaske skulle kunne indføres

Lettelser ved en Arbejdskammer-Lovgivning.

Nej, tværtimod! Man maa efter det sidste Aars Erfaringer komme til den Overbevisning, at hvad der bliver forsøgt som Lovgivning paa dette Omraade har det Formaal, at hindre vore Organisationer i at udvikle sig. Ja, man maa endog komme til den Overbevisning, at Statsforvaltningen *først* hører den organiserede Arbejderstand, for derefter at sætte sig hen og lave Love, der akkurat er paa tværs af Arbejdernes Ønsker og Fordringer.«

Efter denne Indledning fulgte Velkomsttaler af Repræsentanter for Dresdens Arbejderstand og tilstedeværende Gæster. Af saadanne bemærkedes: *Greulich* fra Zürich, Frk. *Walther* fra Wintherthur, *Huppert* fra Wien, *Jaszai* fra Budapest og *Søderberg* fra Stockholm. Centralforbundet af tyske Forbrugsforeninger var repræsenteret gennem Kollegerne *v. Elm* og *Kaufmann* fra Hamborg.

Udvalget til Prøve af Mandaterne afgav Beretning om, at der var 386 Delegerede tilstede, som repræsenterede 2,276,395 Medlemmer.

Generalkommissionens Beretning om Virksomheden fandt enstemmig Tilslutning. Ligeledes Legiens paa Generalkommissionens Vegne afgivne Erklæring angaaende Lærerkræfterne ved de faglige Undervisningskursus. Denne havde følgende Ordlyd:

»Som Grund til at kunne foretrække og senere anbefale Foredragsholderne ved de faglige Undervisningskursus, maa alene det være bestemmende, at de er deres Opgave voksne, og at de behandler det foreliggende Materiale videnskabeligt uden Omsvøb. Det forudsættes dog, at Foredrageren er i Besiddelse af de Kursusdeltagendes fulde Tiltro, saaledes at Værdien af Kursuset ikke kan komme til at lide under denne Mangel.«

De i denne Erklæring fastsatte Grundregler blev uden Modstand billigede af Kongressen. Et med modstridende Tendenser foreliggende Forslag fra Bremens Bygningsarbejdere fandt ikke den nødvendige Tilslutning; det kom ikke en Gang til Behandling paa Kongressen. Ligesaa gik det et andet Bremer Forslag.

Diskussionen om Beretningen faldt væsentlig i 2 Dele: Formerne for Dannelsen af faglige Undervisningskursus og en Tilslutning til Kølnerkongressens Resolution med Henblik paa Strejkeunderstøttelse. Til Undervisningskursus forlangte en Andrager *Winnig* nedsat en Kommission, der sammen med Generalkommissionen skulde tage Beslutning om Oprettelsen. *Winnig* ønskede en Forlængelse af Undervisningstiden og en Nedsættelse af Tilhørerantallet. Forslaget blev forkastet med stort Flertal, saaledes at Kursuset som før ordnes af Generalkommissionen og Bestyrelsen.

Til Spørgsmaalet om Strejkeunderstøttelser ved større Kampe, hvor det særlig gaar ud over enkelte Organisationer, forelaa flere Forslag. Billedhuggernes Forbundsbestyrelse foreslog efter Vedtagelse paa sin Kongres at oprette en fælles Kasse, som bestyres af Generalkommissionen, og tages i Brug ved særlige Kampe. Derimod foreslog de Delegerede for Metalarbejderforbundet i Berlin og Gotha, at der ved større Lock-outer skulde foranstaltes Indsamlinger blandt alle tilsluttede Forbund i Forhold til Medlemsantallet. Dette Forslag, som havde fundet Tilslutning paa Metalarbejdernes Generalforsamling fandt ogsaa Tilslutning paa Kongressen.

I sit Foredrag om Forslaget vendte Cohen, Berlin, sig imod et Generalstrejkefond; han vilde ikke vide af at Kølner-Resolutionen blev forandret med andet end at Maaden for Indsamlingen blev bedre ordnet, saaledes at Arbejdsgiverne ikke »fik Lejlighed til at kigge i vor Pengepung«. I Diskussionen viste det sig, at alle Talerne viste Kølner-Resolutionen fuld Sympathi. Kongressen henviste Forslagene med tilhørende Ændringsforslag til næste Bestyrelseskonference.

I Tilslutning til General-Kommissionens Beretning blev der vedtaget en Resolution fra Centralforb. for Hjemmearbejdere, som opfordrer Fagforeningerne til at understøtte Hjemmearbejdernes unge Organisation økonomisk og moralsk.

Beretning og Regnskab godkendtes enstemmigt.

Derefter blev Samarbejdet med Centralforb. af tyske Forbrugsforeninger behandlet. Det drejede sig her om en indgaaende Regulering af Forholdene mellem Forbrugsforeninger og Fagforeninger, hvilket i sin Tid blev fordret af Kølnerkongressen. De i Mellemtiden mellem Centralforb. og Generalkomm. førte Forhandlinger er resulteret i en Række Resolutioner, som allerede har fundet Tilslutning paa dette Aars Kongres, og de forelagdes nu Fagforenings-Kongressen. Den første Resolution omhandler Hjemmearbejdet. I alle Deltagendes Interesse maa det anses for gavnligt at nedlægge Husindustrien og omordne den til regelmæssig Drift. Med Henblik herpaa bør Hjemmearbejdere understøttes, naar de slutter sig sammen i faglige Foreninger og Forbrugsforeningerne maa samtidig boykotte de i Husindustrien fremstillede Nærings- og Nyttegenstande, som organiserede Arbejdere forbruger. Iøvrigt vil der indtil videre blive taget Forholdsregler til Afhjælpning af Misligheder ved Hjemmearbejdet. — Den anden Resolution vedrører Straffeanstalternes Fabrikation, og henstiller til Forbrugsforeningerne ved deres Indkøb ikke at købe Genstande, der helt eller delvis er forfærdigede i Straffeanstalter; saavel som at misrekommandere saadanne Firmaer, der skaffer Anstalterne Arbejde. Fagforeningerne vil understøtte Forbrugsforeningerne i at offentliggøre Navnene paa saadanne Firmaer. Gennem Foreningsog Forbundspresse venter man, at Læserne vil blive underrettede om den Skade, Straffeanstalterne gør og henstiller, at Læserne og Medlemmerne af Fagforeningerne og Forbrugsforeningerne absolut tilbageviser Straffeanstalternes Produkter.

En tredie Resolution paabyder Anerkendelsen af Fagforeningernes Tarifer og øvrige Arbejdsbetingelser, naar der er Tale om Arbejdes Udførelse for Forbrugsforeninger.

I Tilslutning hertil paalægges det Fagforeningerne at gjøre Propaganda for Forbrugsforeningerne ved hver given Lejlighed.

To andre Resolutioner vedtoges angaaende Spørgsmaalet om Boykotting og Stillingen overfor Dannelsen af nye Forbrugsforeninger.

Hensigten med disse Resolutioners Vedtagelse er hovedsagelig at tilvejebringe Midler og Samvirken mellem Fagforeningerne og de af disse anerkendte Forbrugsforeninger for at forhindre Dannelsen af Spekulationsforetagender, der pynter sig med Arbejderbevægelsens Stempel, uden at have fælles Interesse med de organiserede Arbejdere og deres Virksomhed.

Selv om Vedtagelserne ikke var Udtryk for alles Ønsker, betegnes de dog som Afgørelser, der vil være til Fordel for alle Parter, og de vil sikkert have knyttet Fagforeninger og Forbrugsforeninger sammen ved Baand, der ikke lader sig bryde.

Den indre Samvirken mellem Forbrugsforeningerne og Fagforbundet kom dog først til Udtryk ved det næste Punkt paa Dagsordenen ved Talen om Oprettelsen af en Fagligt-Forbrugsforenings Understøttelseskasse. Om Nødvendigheden af en saadan behøves ingen Diskussion; derom var alle Fagforeninger og Forbrugsforeninger forlængst enige, og ofte er der i Pressen kraftigt slaaet til Lyd for, at der maa tages Forholdsregler mod Forsikringsselskabernes gruopvækkende Profitjageri. Etableringen af en saadan Understøttelseskasse forudsætter imidlertid en højt udviklet Arbejderorganisation, saavel paa Fagforenings- som Forbrugsforeningsomraadet.

Naar derfor saavel Forb.s- som Forbrugsforeningskongr. gav deres fulde Tilslutning til, at Ledelserne bemyndigedes til at realisere de længe nærede Ønsker, naar Tiden maatte anses for passende dertil, vidner det om, at Organisationerne ejer en Kraft og en Tro paa deres Sags Gennemførlighed, saa den nok skal bringes gennem alle Skær og overvinde al Modstand.

Denne Beslutning er Kongressens vigtigste og vil blive af uskattelig Be-

tydning for den tyske Arbejderklasse. Dette viser allerede Oprøret i den arbejderfjendtlige Presse, som i Beslutningerne ganske rigtig ser et Slag mod den kapitalistiske Profit og nu gerne vil mobilisere Statsstyrelsen imod Arbejderne, hvilket sikkert ikke vil lykkes.

Landsorganisationen i Italien.

Den italienske Fagforenings-Centralisation har nylig afholdt Kongres i *Padua*. Af den Beretning, som Formanden, *Rigola*, forelagde Kongressen, fremgik det, at Centralisationen ved Udgangen af Aaret 1910 omfattede 302,400 Medlemmer.

Den italienske Centralisation bestaar hovedsagelig af Fag*forbund*, men enkelte Foreninger optages ogsaa, naar der ikke i det paagældende Fag bestaar Forbund eller Industrisammenslutninger.

Af de fagligt organiserede Arbejdere er ikke mindre end *130,000 Landarbejdere*. — De syditalienske Fagforeninger staar endnu i Almindelighed udenfor Centralisation.

Den italienske Fagforeningsbevægelse har i de seneste Aar kastet den syndikalistiske Kampmaade over Bord. Den var god nok i Agitationens Tid, da Masserne skulde vækkes; men den bragte ikke Arbejderne ind paa de økonomiske Fremskridts Bane. Nu arbejder Fagforeningerne væsentligst efter skandinavisk og tysk Mønster.

Men uden Kritik stod den sidst afholdte Kongres ikke overfor Ledelsen; man kritiserede dennes delvise politiske Standpunkt; medens Centralisationen i Følge Lovene er *upolitisk*, saa mente en vis Retning, at Ledelsen deltog for meget i Politik; medens en anden Retning krævede, at Ledelsen aabenlyst burde støtte den udpræget socialdemokratiske Politik, og navnlig, at den burde have taget bestemt Stilling imod Czarbesøget og imod de politiske Forbrydelser, som Mordet paa Ferrer og Dødsdommen over Durand.

I de seneste 'Aar har det været stærkt paa Tale at danne et uafhængigt Arbejderparti, som ikke maatte have Forbindelse med de bestaaende politiske Partier — heller ikke med Socialdemokratiet. Men Kongressen lyttede hverken til disse eller til Syndikalisternes Raad om at splitte Arbejderne i en Mængde »frit« staaende Syndikater, der hver for sig førte »Klassekamp« paa egen Haand uden samlet Plan.

Blandt Lovændringer bemærkes Beslutningen om, at Ledelsen af Centralisationen ikke mere vælges af Kongressen, men ved almindelig Afstemning Landet over.

Kongressen vedtog Resolutioner til Fordel for Kvindernes Valgret og imod de øgede Militærbyrder.

Alt i alt var Kongressen Vidnesbyrd om den voksende Arbejderbevægelse i Italien og om, at Centralisationen er maalbevidst nok til at bevare Ligevægten mellem Borgerpartiernes Lokketoner og de revolutionære Fantasier.

Indlandet.

Hattearbejderforbundets 4. Kongres afholdtes den 8. og 9. Juli d. A. i København. Som Gæster var følgende tilstede:

Fra Norsk Hattemagerforbund Hr. *Christiansen*, Svensk Hattemagerforbund d'Hrr. *Schüldt* og *Bergdahl*, Tyskland Forretningsføreren for Hattemagernes internationale Forbund, Hr. *Metchke*.

De samvirkende Fagforbund var repræsenteret ved Formanden *Carl F. Madsen*.

Beretning om Virksomheden.

Lønbevægelsen. Forretningsfører Sundby aflagde Beretning om Virksomheden for de forløbne 3 Aar. Med *Aalborg* Straa- og Filthatte-Fabrik er der gennemført en ny Overenskomst, gældende for 3 Aar. Akkordsatserne hævedes med indtil 40 %. Arbejdstiden nedsattes fra 14 à 15 Timer til 9½ Time daglig. Desuden fastsattes en Ugeløn af 18 Kr. i Mellemsæsonen. Lønbevægelsen omfattede 5 Medlemmer.

I *Assens* har 8 Medlemmer opnaaet en Lønforhøjelse af 12—18 %.

Arbejdstiden er nedsat fra 10—9½ Time. Timelønnen er hævet fra 33 til 40 Øre.

I *Brede* er Lønnen fastsat til 19 Kr. pr. Uge og Arbejdstiden til 57 Timer om Ugen.

Desuden er der ved Forhandlinger med Fabrikantforeningen i København samt med et Firma i Aalborg opnaaet ret gode Fordele for Medlemmerne.

Agitationen har baaret gode Frugter. Baade i Aalborg og København er det lykkedes at formaa Kvinderne til at forstaa Organisationens Nødvendighed.

Gensidighedsforholdet til Ind- og Udlandets Arbejdere er stadig det bedste. Gennem De samvirkende Fagforbund er etableret et nøje Samarbejde med de fleste Fags Arbejdere her i Landet, og gennem det internationale Hattearbejderforbund har Forbundet udviklet og befæstet den internationale Solidaritet.

Formuen var den 1. April 1909 *1,309 Kr.* og den 31. Marts 1911 *3,124 Kr. 76 Øre.*

Medlemsantallet. Forbundet bestod den 1. April 1911 af 3 Afdelinger med 235 Medlemmer. Der har været en Tilgang af 90 Medlemmer.

Virksomheden godkendtes enstemmig.

Regnskabet godkendtes ligeledes enstemmig.

Kontingentet. Det vedtoges, at Medlemmerne skal tilskyde 10 Øre til Forbundet.

Kvinderne. Følgende Resolution vedtoges:

»Kongressen erklærer, at Fagets sande Interesser kræver, at Hattesyernes Lønnings- og Arbejdsforhold snarest muligt ordnes ved kollektiv Overenskomst.

Tilvejebringelsen af en saadan er derfor lige saa godt i Fabrikanternes som i Arbejdernes Favør.

Kongressen bemyndiger Hovedbestyrelsen til i nær Fremtid at fremsætte dette Krav og energisk virke for dets Gennemførelse.«

Det internationale Forbund. Kongressen vedtog enstemmig følgende Resolution:

»Idet Kongressen udtaler sin Sympati for Tanken om at udvide vore udenlandske Gensidighedsforbindelser til ogsaa at omfatte Arbejdsløshedsunderstøttelse, og beklagende, at denne Tanke af forskellige Grunde for Tiden ikke lader sig realisere, paalægger den Hovedbestyrelsen saa snart Forholdene anses egnede dertil, at indlede Underhandlinger med de respektive Broderorganisationer og forsøgsvis afslutte saadanne Gensidighedsoverenskomster for et Aar ad Gangen.«

Sluttelig valgte man Forretningsfører *Thor Sundby* til at repræsentere Skandinavien paa den internationale Kongres i Milano. Valget skal dog godkendes af de tre skandinaviske Landes Hovedbestyrelser, som i Fællesskab sender en Repræsentant.

Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde.

Forretningsfører Th. Sundby aflagde Beretning om Virksomheden. Kassebeholdningen er nu 1,600 Kr. Den store Tilgang af kvindelige Medlemmer gør det imidlertid nødvendigt at lægge Understøttelsen noget om, thi den overvejende Del af disse Medlemmer er jo Sæsonarbejdere og bliver erhvervsløse ved hver Sæsons Slutning.

Den 1. April 1908 var Kassebeholdningen 319 Kr. 77 Øre og den 31. Marts 1911 var den 1,643 Kr. 29 Øre.

Kommunetilskudet udgør 1,292 Kr. 66 Øre og Statens Bidrag 1862 Kr. 01 Øre. Ialt 3154 Kr. 67 Øre. Medlemmernes eget Bidrag udgør 4368 Kr. 31 Øre.

Formanden omtalte desuden den store sociale Reaktion, der truer med at berøve Arbejdsløshedskasserne deres Midler.

Følgende Resolution vedtoges:

Delegeretmødet udtaler Haabet om, at den i 1913 forestaaende Revision af Loven om anerkendte Arbejdsløshedskasse maar formes saaledes, at det nuværende økonomiske Grundlag bevares.

Skulde Revisionen imod Forventning blive af en saadan Beskaffenhed, at Kassen maa renoncere paa Anerkendelsen, bemyndiges Repræsentantskabet til at forelægge Forslag herom samt udarbejde de nødvendige Ændringer af Lovene.

Forslagene forelægges til almindelig Afstemning blandt samtlige Kassens Medlemmer.

Lovændringer. Det vedtoges, at Medlemmer med 5 Aars Medlemsret faar 2 Kr. pr. Dag, og hvis de er halvtbetalende 1 Kr. De, der ikke har staaet 5 Aar i Kassen, understøttes med 1 Kr. 50 Øre pr. Dag

(halvtbetalende 75 Øre). Ugen regnes til 7 Dage.

Til Forhandlingsfører for Forbundet og Arbejdsløshedskassen genvalgtes Th. Sundby.

Næste Kongres afholdes om 3 Aar. Forretningsudvalget kan dog, om det finder Anledning dertil, udsætte Kongressen i et Aar, altsaa til om 4 Aar.

Lønbevægelser og Konflikter.

Glasarbejdernes Lønbevægelse. Siden 4. April har Glasarbejderne ved *A/S Kastrup Glasværker,* som omfatter samtlige Glasværker i Danmark — Holmegaards og Esbjerg Glasværker undtagne — strejket, fordi det ikke var lykkedes at opnaa Enighed om en ny Overenskomst til det Tidspunkt, da den af Glasarbejderforbundet opsagte Overenskomst var udløben.

Paa Forligsmandens Initiativ optoges Forhandlinger mellem Parterne og en Repræsentant fra De samvirkende Fagforbund i Midten af Juni Maaned, og disse Forhandlinger afsluttedes den 18. Juli efter at forskellige Specialspørgsmaal i nogen Tid har været underkastet særlig Overvejelse.

Resultatet af de samlede Forhandlinger foreligger nu, idet saavel Selskabets Direktion som Forbundets Medlemmer har godkendt det Forslag, der er udarbejdet ved Forhandlingerne. Der er gennemført en Sommerferie og en gennemgaaende Forhøjelse af Priskuranterne.

Murerne i Aarhus. Paa en Murermesters Vegne har Arbejdsgiverforeningen klaget over at 3 Murersvende havde standset Arbejdet, fordi Mesteren ikke vilde genantage 2 afskedige Svende, der var interesseret i en paabegyndt Akkord.

Sagen kom til Behandling i et Fællesmøde den 18. Juli, hvor Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indklage de 3 Svende for den faste Voldgiftsret, fordi der ikke ved Mødet kunde opnaas Enighed om, at Arbejdsstandsningen havde været ulovlig.

Arbejdet er iøvrigt forlængst fuldført af de 5 Svende.

Murerne i Esbjerg. Nogle Murersvende i Esbjerg havde nægtet at udføre Reparationsarbejder til den almindelige Timeløn, fordi saadanne Arbejder forhalede deres Akkordarbejders Fuldførelse og forringede Akkordoverskudet.

Arbeidsgiverforeningen klagede over dette Forhold til De samvirkende Fagforbund, og ved et Fællesmøde den 18. Juli erklærede Murerforbundets Repræsentanter, at de saavidt muligt vilde formaa Esbjerg-Svendene til ogsaa at udføre Daglønsarbejdet, men hævdede Svendenes Frihed til, hvor Forholdene talte derfor, at nægte at afbryde Akkorder.

Mestrene besluttede sig herefter til at afvente Forholdenes Udvikling, men har forbeholdt sig eventuelt at indbringe Sagen for den faste Voldgiftsret.

Snedkerne i Ringkjøbing. Snedkerforbundet har varslet Strejke hos Orgelfabrikant *P. Andresen* i Ringkøbing, fordi Forhandlingen om en Overenskomst ikke har bragt noget antageligt Resultat.

Arbejdsgiverforeningen har besvaret Varslet med Trusel om Boycotting af de Svende, der nedlægger Arbejdet, naar Strejkevarslet er udløbet.

Søfyrbødernes Lønbevægelse. Overfor De danske Sukkerfabriker har Søfyrbøderforbundet varslet Strejke for at gennemtvinge en tilfredsstillende Lønordning hos Selskabet.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 4 ❋ KØBENHAVN DEN 29. JULI 1911 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsløsheds-Statistik. Kongresser. Lønbevægelser og Konflikter (Arbejdsmændene paa Ny Kalkbrænderi. Arbejdsmændene paa Teglværkerne. Slagteriarbejderne i Faaborg. Slagteriarbejderne i Esbjerg). Arbejdsløsheden i Maj 1911.

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Juli 1911.

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. August 1911.

Kongresser.

Udlandet.

Den tyske Landsorganisations Kongres i Dresden.

II.

Kongressen protesterede endvidere paa det bestemteste mod Hjemmearbejderes Tilsidesættelse ved Rigsforsikringsordningen. Ogsaa her er de fattigste af de fattige blevet stedmoderligt behandlet, de bliver henvist til Landssygekasserne, hvis smaa Forhold er en Haan for enhver Sygeforsikring, og hvis Styrelse er ganske blottet for sociale Tanker. Det var Kongressens Pligt at paatale denne brutale Behandling og vække Hjemmearbejderne til energisk Kamp for deres Ret.

Hovedpunktet i de socialpolitiske Forhandlinger dannede Robert Schmidts og Dr. Heinemanns Referater, der begge omhandlede den tyske Arbejderklasses vigtigste Livsspørgsmaal. Rob. Schmidt talte om Spørgsmaalet: Arbejderbeskyttelse og Arbejderforsikring. Han paapegede Nødvendigheden af forstærket Beskyttelse paa Landbrugets og Industriens Omraader paa Grund af den industrielle Udvikling. Til teknisk Arbejderbeskyttelse mod Arbejdsfarer er Arbejderforsikring et nødvendigt Forlangende. Den maa hele eller i det mindste mildne Saaret af de Slag, som Industrien paa Grund af Driftsmaaden slaar. I en skarp Kritik vendte Schmidt sig mod Regeringen og Flertallet paa Grund af deres *Arbejderforslag* i Rigsforsikringsordningen. De kristeliges smaalige Holdning sammenholdt han med deres givne Løfter. Deres Repræsentanter i Rigsdagen havde stemt for alle de Tilbageskridt, som de selv før offentligt havde fastslaaet som uantagelige. Af Kærlighed til Centrums Agrarer havde de kristelige Fagforeningers Repræsentanter bragt dette Offer, »og deres hele Stilling til Rigsforsikringsordningen er en Løgn mod deres Holdning paa den kristelige Fagforeningskongres« kunde Schmidt fastslaa under Kongressens Bifald.

Foruden Talerens Resolution vedtog Kongressen en Resolution fra Frk. Thiede, der fordrer Valgret for Kvinder til sociale Retsinstitutioner. Ligeledes blev Forbud mod Natarbejde fordret.

En anden Resolution opfordrer Fagforeningerne til at have deres største Opmærksomhed henvendt paa Oprettelsen af Arbejderforsikring, naar Rigsdagsvalg finder Sted.

Spørgsmaalet om Foreningsretten i Tyskland og Udkastet til en tysk Straffelovbog blev forelagt af Dr.

Heinemann-Berlin. Han øvede en knusende Kritik mod Forfatteren til Udkastets Arbejder- og Kulturfjendtlige Affattelse, som vilde stille Arbejderorganisationerne dels skjult dels offentligt i det utroligste Lys. Hans Oplysning om, at efter Udkastet skal Strejkebrydere for Fremtiden nyde den største retslige Beskyttelse forfærdede Kongresdeltagerne. At forulempe en Strejkebryder er ensbetydende med Fængsel. Rigskansleren som Rigets højeste Embedsmand tør man ustraffet forulempe, naar det, man siger, er sandt, eller naar man tager i Betragtning, at det handler om berettigede Interesser. Selv Majestætsfornærmelse forudsætter for at være strafbart, at Gerningsmanden har handlet med Overlæg, og som Straf regner Loven med Arresten. Men den, der forulemper en Strejkebryder, nyder ingen saadan Beskyttelse, han vandrer lige i Fængsel. Bliver dette Forslag til Lov, vil Hævdelsen af Foreningsretten være umulig.

Kongressen besluttede at udgive det saavel juridisk som socialpolitisk betydende Arbejde af Heinemann som Broschure, og dette vil sikkert være gavnligt for Arbejderklassen imod det skammelige Forsøg, der med dette Udkast gøres paa at afvæbne Fagforeningerne.

Punkterne om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring forelagdes af Timbreiht-Berlin.

I et Mindeskrift, som fra Generalkommissionens Side var forelagt Kongressen, var Materialet over de tyske Fagforeningers Ydelser til Arbejdsløshedsforsikring saavel som hvad der i Ind- og Udland fordres af det Offentlige til Arbejdsløshedsforsikring indgaaende behandlet. Referatet fordrede i Tilslutning til Fagforeningskongressen i Stuttgart Anerkendelsen af Statstilskud til Fagforeningernes Arbejdsløshedsunderstøttelse, da Fagforeningerne før Gennemførelsen af en lovbefæstet Arbejdsløshedsforsikring var de eneste Bærere. Som Overgangsstadium anbefalede Taleren Tilskud fra de enkelte Stater og Kommuner hvad der blev enstemmigt vedtaget. For at komme Arbejdsanvisningerne til Livs forlanger Resolutionen bestemt Forbud mod den faglige Anvisning og Oprettelse af offentlige, fællesnyttige og vederlagsfri Arbejdsanvisninger med paritetisk Ledelse.

Den i de sidste Aar stærkt tiltagende Bevægelse blandt Privatansatte og den tiltagende Betydning af denne »ny Middelstand« for det samlede Erhvervsliv gjorde Behandlingen af dette Materiale til en Nødvendighed paa Fagforeningskongressen. Taleren Lange, Hamborg, paaviste indgaaende, at den »ny Middelstand« blev lige saa nøje udnyttet af Kapitalismen som de »almindelige« Lønarbejdere, kun Formen og ikke Maaden i Udnyttelsen er en Smule anderledes. Den af Kongressen vedtagne Resolution opfordrer de privatansatte til ikke at lade sig lede af de borgerlige Partier og Regeringen og fornægte deres Ret til at tilslutte sig den moderne Fagforeningsbevægelse. De og Arbejderne hører sammen i en fælles Kampfront. Sandheden af denne Fagforeningskongressens Resolution blev for faa Dage siden fastslaaet paa en fortræffelig Maade ved Marineøvrighedernes Optræden overfor Marineteknikerne paa Statsværfterne.

Punkt 9 paa Dagsordenen omhandlede Dannelsesbestræbelser og Bibliotheksvæsen indenfor Fagforeningerne. Den af Sassenbach til dette Punkt holdte Tale udmærkede sig ved sin store Klarhed. Taleren nøjedes ikke med at paavise, hvad Fagforeningerne hidtil har ydet, men derimod hvad man i Fremtiden havde at gøre. Hans Ledetraad, som enstemmigt blev anerkendt af Kongressen, forlanger en systematisk Behandling af Fagforeningernes Foredragsvæsen og for Bibliotheksvæsenet anerkender han den stedlige Centralisation af Fagforeningsbibliotheker som Grundlag. Der fordres ligeledes en regelmæssig fremskridende Udvidelse af Bibliothekerne, ogsaa med Hensyn til Skønlitteratur.

Af de Forslag, der ikke hørte hen

under nogen af de foregaaende Punkter, vedtoges to. Kiels Skibstømreres Forslag opfordrer Branceforbund til under store Masseudelukkelser at slutte sig til andre Industriforbund eller forene sig med dem, for derved at kunne frembringe en mere virkningsfuld Taktik. — Et Forslag fra Tobaksarbejdere i Dalum (Mark) opfordrer Arbejderne til at paase, at de Forretninger, hvor de køber deres Forbrug af Cigarer, kun fører saadanne Cigarer, der er fremstillede under fuldt betryggende regulære Arbejderbetingelser.

En Forespørgsel fra forskellige Berliner-Typografer om, hvordan Kongressen stillede sig til forskellige Forhold i Bogtrykkerfaget i Berlin, besvarede Legien under Kongressens fulde Tilslutning med, at det ikke var Kongressens Sag, men maatte forelægges de forskellige Organisationsinstanser.

Et Forslag til Revision af Generalkommissionens Regulativ, Afskaffelse af Fagforenings-Udvalg og Ændringer i Bestemmelserne om Fagforeningskongressens Beskikkelser blev forkastet. Grunden til Forkastelsen var dog ikke saa meget en Følge af Modstand mod Revisonen af disse Bestemmelser, som paa Grund af at Forslaget blev saa sent indleveret paa Kongressen, at der ikke var den fornødne Tid til Behandling. Et Forslag til Generalkommissionen om at indlede Forhandlinger med Forbundene i Nærings- og Nydelselsmiddelindustrien om en Sammensmeltning blev forkastet.

Ved Valget til Generalkommissionen blev de tidligere Medlemmer genvalgte; i Stedet for Drumsel valgtes Sachse (Bjergværksarbejder).

Den 8. Fagforeningskongres skilte sig af med et stort Stykke Arbejde paa saglig Maade. Ingen Mislyd forstyrrede Forhandlingerne, og Dirigenten Schlicke kunde i sin Slutningstale med Rette erklære, at denne Kongres har været en af de roligste Fagforeningskongresser. Men desuden kunde den vise tilbage paa et Arbejdspensum, der saavel i organisatorisk som socialpolitisk Henseende efterlader betydningsfulde Beslutninger. Det Snortrækkerne paa Dredsner Hygiejneudstilling troede at have forhindret, nemlig at skjule den i den kapitalitiske Profitjagt rodfæstede Elendighed i Forbindelse med deres Udstilling har d'Hrr ikke naaet. Kongresbehandlingen om Hjemmearbejderbeskyttelse og Arbejderbeskyttelse og Arbejderforsikring viste en virksom Illustration mod Udstillingen. Viste den sidste, hvor vidunderligt langt Videnskaben er kommet med Hygiejnen — saa gav Kongresforhandlingerne Ekko af, hvor vidt Kapitalismen i Praxis bryder sig om den hygiejniske Videnskabs Betydning. Uden Fagforeningerne vilde der ikke gives nogen nævneværdig Fabrikshygiejne, ligesom der heller ikke vilde være nogen praktisk Arbejderbeskyttelse til Stede, hvis Fagforeningerne ikke stadigvæk mindede Lovgivningen om dens Pligter og tvang Fabrikanterne til Overholdelse af de lovmæssige Forskrifter. Det virkede derfor som et Piskeslag paa Udstillerne, da Schneider fra Fabriksarbejdernes Forbund paa Kongressen omtalte Forholdene i den chemiske Industri, og øvede en knusende Kritik over Udstillingens tendentiøse Tabeller over Blyfarvefabrikationen. Hans Meddelelser, som var i Overensstemmelse med de faktiske Forhold medførte, at man den næste Dag havde overstreget disse Tal paa Udstillingens Tabeller. Allerede dette ene Tilfælde viser, hvorfor man har villet udelukke Fagforeningernes Ledere fra Udstillingen. Ene og alene, fordi man vilde begunstige en Tendensudstilling til Fordel for de kapitalistiske Udbyttere. Og naar man ikke har naaet dette paa alle Omraader, saa er det ikke Arbejdsgivernes Skyld.

Kunde Fagforeninger være tilfredsfredsstillede i socialpolitisk Henseende med Kongressens Arbejde, saa er de det ikke mindre med Hensyn til de organisatoriske Spørgsmaal der kom til Behandling.

Ogsaa her kom den Enighed, der hersker blandt Førerne om Maalet og Vejen til Syne paa fremragende Maade. Og de storslaaede Foranstalt-

ninger som Dresdens Arbejderklasse foretog til Ære for Kongressen viser fuldtud, at den ikke var noget Koncil, men at den har slaaet sine Rødder dybt i Arbejdermassernes Tiltro, i det praktiske Liv og Millionernes Tillid, hvis Interesser den havde at varetage. Særlig Udflugten til sachsisk Schweiz beviser mere end alt andet en inderligere Overensstemmelse mellem Masserne og Førerne. En mere virkningsfuld Demonstration paa Enhed og Enighed mellem vore Fagforeninger end den der af mange Tusinde Industriarbejdere fra Dresden blev vist Kongressen ved dens Afrejse kan ikke tænkes.

Dresdner-Kongressen har gjort et stort positivt Arbejde i hvilket den ikke overgaas af nogen tidligere Kongres. At dette Arbejde vil blive til Arbejderklassens Vel maa Fagforeningerne sørge for, og dette maa være deres Opgave i de kommende Aar. De kommende Kampe vil ikke blive de letteste; det blev gentagne Gange betonet paa Kongressen. At man paa Arbejdernes Side vil finde en fast Mur, derfor borger den Enighed, hvormed Dredsner-Kongressen skilte sig fra sit Arbejde.

Indlandet.

Murerforbundet i Danmark.

I Dagene fra den 11. til 15. Juli afholdt Forbundet Kongres i Silkeborg.

I Kongressen deltog 97 Delegerede, 14 Hovedbestyrelsesmedlemmer og 3 udenlandske Gæster, *N. Persson* fra det svenske, *Sverre Iversen* fra det norske og *Päplow* fra det tyske Murerforbund.

Virksomheden.

Formanden, *Kr. Petersen*, udtalte i sin Beretning om Arbejdet i de forløbne Aar:

De to Aar, der er gaaet, har været højst urolige til at begynde med som Følge af Misforstaaelser af Arbejdsløshedskasserne. I Svendborg splittedes Murerne, men de er nu atter samlet. Ligeledes havde vi jo nogen Strid angaaende den ny internationale Medlemsbog.

Vi fik jo alle Overenskomster opsagt hele Landet over, noget man ikke tidligere har kendt. Og vi blev tvungne til at akceptere en Overenskomst, der ikke var saa god, som vi kunde ønske; det kunde være gaaet bedre, om vi ikke herhjemme overenskomstmæssigt er hægtet sammen med Tømrerfaget, hvis Strid Arbejdsgiverne lod gaa ud over os. Arbejdsgivernes Princip var 5 Aar over hele Linien, og de naaede jo ogsaa i Realiteten deres Hensigt. Københavnerne var særlig stedmoderlig behandlet med en gammel Priskurant; de opsagde Overenskomsten og naaede da ogsaa bedre — om end ikke tilfredsstillende — Forhold.

Der har selvfølgelig blandt Murerne under saadanne Forhold været nogen Utilfredshed, og desværre har de ogsaa undertiden vendt Vaabnene indad mod deres egne Mænd. Det har været os Ledere et Par vanskelige Aar, men vi har gjort, hvad vi kunde. Til Slut vilde Taleren — iøvrigt henvisende til den omfattende Beretning — bede de Delegerede fremsætte mulige Anker skarpt og koncist, saaledes at de kunde virke retledende for Fremtiden.

M. P. Nielsen, København, fandt ikke den samlede Landsoverenskomst heldig. Guerillakrigen frygter Mestrene mere. Han omtalte nærmere de københavnske Mureres Lønforhold og deres sidste Kamp for at faa dem forbedrede. Københavnerne fik jo ganske vist Forbedringer i Priskuranten, men det var ikke nok, og Taleren mente, at De samvirkende Fagforbund ikke var uden Skyld heri. Vi maa have en anden Taktik og gaa ad noget andre Veje.

Ch. Christensen, København: Vi faar kun Fremskridt, naar vi forhandler lokalt og alene med vore Mestre. Det er mere Timelønnen end Priskuranten, vi maa have Opmærksomheden henvendt paa. Taleren var iøvrigt paa alle Punkter utilfreds med Hovedbestyrelsens Ledelse under sidste Konflikt.

Formanden imødegik udførligt de to foregaaende Talere. Guerillakrig er noget, der ikke mere kan bruges;

Udviklingen har medført de kollektive Overenskomster, men jeg indrømmer, at der for Københavns Vedkommende maaske har været et Par Lejligheder til paa fredelig Vis at faa Lønnen forhøjet, uden at man anvendte disse mulige Chancer. Taleren gennemgik meget udførligt Sagens Gang under sidste Konflikt og de Motiver, Hovedbestyrelsen havde haft til den Stilling, den indtog. Det er rigtigt, at Københavnerne er stedmoderligt behandlede, ikke af os, men af Arbejdsgiverne, det maa man forstaa. Hvad det nu gælder om, er at samle Kræfter til at gennemtvinge vore Krav. Hovedbestyrelsen har efter min Overbevisning været konsekvent i sin Optræden under sidste Konflikt.

Herefter havde en meget lang Række Talere Ordet, og Beretningen om Virksomheden godkendtes sluttelig med 72 Stemmer mod 25 ved Navneopraab.

Regnskaberne.

Kassereren fremlagde derefter Regnskaberne.

Forbundets Regnskab balancerede med 95,119 Kr. 88 Øre. Indtægten var 28,913 Kr. 26 Øre, og Udgifterne var 26,073 Kr. 77 Øre. 1. April i Aar havde Forbundet 5229 Medlemmer i 78 Afdelinger.

Derefter fremlagdes *Ulykkesforsikringens* Regnskab, der balancerede med 41,192 Kr. 26 Øre, og som for 1. April 1910—31. Marts 1911 udviste: 333 Ulykkestilfælde, 8519 Sygedage. Udbetalt i Dagpenge 17,038 Kr., Invaliditetserstatning 4640 Kr. og Erstatning ved Død 1000 Kr.

Endelig forelagdes et særligt Regnskab over Udbetalingerne under Foraarets Lockout. Der blev udbetalt 117,604 Kr. 44 Øre i Understøttelse og 5616 Kr. i Laan til 3 Afdelinger. Fra De samvirkende Fagforbund har Forbundet modtaget 99,340 Kroner.

Samtlige Regnskaber godkendtes enstemmigt.

Urafstemning om Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund.

Seks Forslag forelaa.

Københavns-Afdelingen foreslog, at der blandt Forbundets Medlemmer foretoges en Urafstemning om, hvorvidt Forbundet vedblivende skal staa under De samvirkende Fagforbund eller udtræde. Aalborg-Afdelingen foreslog Udmeldelse samtidig med, at man søgte oprettet et Forbund mellem de fire nordiske Landes Murerforbund. Tillige foreslog Afdelingerne i Holbæk, Vejle, Aarhus og Esbjerg Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund.

Efter en 5 Timers Debat, under hvilken Formanden og de tre udenlandske Repræsentanter skarpt fraraadede en Udmeldelse, vedtoges det ved Navneopraab med 64 Stemmer mod 32 at lade Spørgsmaalet om Udmeldelse gaa til Urafstemning. — 1 Delegeret stemte ikke.

Angaaende Afstemningsmaaden vedtoges følgende Beslutning:

»Urafstemningen skal foretages paa den Maade, at den kommende Hovedbestyrelse før Urafstemningen foregaar i Afdelingerne, hvis disse ønsker det, sender Repræsentanter for at deltage i Diskussionsmøder om Spørgsmaalet om Udmeldelse at De samv. Fagforbund. Afstemningen tilendebringes inden 1. Oktober, og 60 pCt. af de afgivne Stemmer gør Udslaget.«

Lovene.

Der var fremsat Forslag om, at alle de af Forbundets Medlemmer, der kunde optages i en Sygekasse, *skulde* være Medlemmer af en saadan.

Efter en indgaaende Debat vedtoges følgende Udtalelse:

»Man søger vedtaget i de lokale Afdelinger, at Medlemmerne skal være Medlem af en centraliseret Sygekasse inden næste Delegeretmøde.«

Senere vedtoges følgende Forslag som Tilføjelse til de hidtilgældende Ulykkesforsikringslove.

»Ulykkesforsikringen er obligatorisk for alle Murerforbundets Medlemmer. Disse Medlemmers Kontingent opkræves sammen med Kontingentet til Forbundet og Arbejdsløshedskassen saaledes, at det ene ikke kan betales forud for det andet.«

Andre Forslag.

Det vedtoges paa Foranledning af et Aalborg-Forslag at henstille til den kommende Hovedbestyrelse at

søge oprettet et internationalt Forbund for de fire nordiske Lande.

Fra Aarhus-Afdelingen forelaa et Forslag om, at Forhandlingerne mellem Forbundet og Mestrene skal være paabegyndt en Maaned efter, at den gamle Overenskomst er opsagt, og for saavidt de ikke er tilendebragt inden den gamle Overenskomst' Udløb, skal Arbejdet standses. Forslaget forkastedes.

Aarhus-Afdelingen foreslog endvidere, at Delegeretmødet skal afholdes hvert tredie Aar — i Stedet for hvert andet Aar — hvilket vedtoges. Endvidere forelaa fra Aarhus-Afdelingen Forslag om, at Forbundet skal søge tilvejebragt en bestemt Grænse mellem Murer- og Malerarbejde. Forslaget vedtoges enstemmigt.

Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde.

Regnskaberne 1910—11 viste en Balance af 249,465 Kr. 14 Øre. I Rejse- og Dagpenge var udbetalt 176,292 Kr. Kommune- og Statstilskudet har været 94,656 Kr. 83 Øre. Regnskabet 1909—10 viste en Balance af 207,243 Kr. 32 Øre.

Under Behandlingen af Lovene vedtoges følgende Resolution:

»Foreningen henstiller til Delegeretmødet at vedtage at henstille til Partiets Rigsdagsmænd, naar Loven om Arbejdsløshedskasserne skal revideres, da at virke for, at Kommunerne *skal* yde Tilskud, og ikke som nu, da de kun har Ret dertil.«

Næste ordinære Kongres i Forbundet og Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen afholdes i København i 1914.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene paa Ny Kalkbrænderi. Siden 1. Maj var Overenskomsten med dette Selskab udløbet, og der har siden Opsigelsen været ført langvarige Forhandlinger mellem Selskabet og Fabrikarbejdernes Forbund.

Selskabet har villet forandre Ugelønssystemet til Timelønssystem, og der har været Divergenser om forskellige Prisansættelser, Overenskomstens Varighed og Udløb.

Ved en Forhandling den 26. Juli mellem Parterne og Repræsentanter for Hovedorganisationerne opnaaedes Enighed om en 5-aarig Overenskomst, hvori Ugelønssystemet bibeholdes og samtlige Akkordsatser forhøjedes for de forskellige Grupper af Arbejdere.

For Pladsarbejdere fastsattes Minimallønnen til 40 Øre pr. Time.

Arbejdsmændene paa Teglværkerne. Der opnaaedes ved et Møde den 26. Juli, hvor Hovedorganisationen var repræsenteret, Enighed om, at Dansk Arbejdsmandsforbund og *Knabstrup Teglværk* optager Forhandling om en ny Overenskomst, og en tidligere Overenskomst for *Teglværket ved Hedehusene* forlængedes til 1. April 1912, til hvilket Tidspunkt den udløber uden forudgaaende særlig Opsigelse.

Parterne maa indtil da have forhandlet sig til Rette om en ny Overenskomst, hvis Freden skal endelig befæstes.

Der har i lange Tider ingen Overenskomster været paa disse Steder, idet de gamle var opsagte, uden at nye var oprettede.

Slagteriarbejderne i Faaborg. Dansk Slagteriabejder Forbund har af Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund faaet Sanktion til at opsige den nugældende Overenskomst med Faaborg Andelsslagteri til Udløb 1. Novbr. Bevægelsen vil komme til at omfatte 22 mandlige og 6 kvindelige Arbejdere.

Slagteriarbejderne i Esbjerg. Overfor Firmaet *Schaub & Co.* i Esbjerg, med hvem Slagteriarbejderforbundet ikke tidligere har haft Overenskomst, blev fremsat Forslag til en saadan i Juni Maaned.

Firmaet besvarede straks Henvendelsen med at afskedige 27 Arbejdere;

de øvrige skulde forlade Fabriken den paafølgende Lørdag.

Ved en Forhandling lykkedes det dog at opnaa Enighed om, at samtlige Arbejdere skulde genantages, og der blev truffen en foreløbig Ordning, der giver 53 af Fabrikens Arbejdere et samlet Løntillæg, som vil udgøre lidt over halvtredie tusind Kr. aarlig.

Samtidig forhøjedes Timebetalingen for Overarbejde fra 50 til 60 Øre, og endelig enedes man om at optage Forhandling i 1912 om en »rigtig« Overenskomst.

Det allervigtigste Resultat af Kampagnen er dog, at Fabrikens Direktør anerkendte sine Arbejderes Organisationsret. Tidligere har Selskabet saavel her i Landet som i Tyskland, hvor det ogsaa har Fabriker, med den største Energi bekæmpet Arbejderorganisationerne ved ufravigelig at afskedige enhver Arbejder, om hvem det blev bekendt, at han tilhørte en Fagforening.

Arbejdsløsheden i Maj 1911.

De i Fortegnelsen nævnte 37 Fag eller Organisationer have meddelt Oplysninger om Arbejdsløsheden i Maj 1911 for ialt ca. 74,800 Arbejdere. Antallet af Arbejdsløse blandt disse var ved Maanedens Udgang c. 5,700 eller 7,56 pCt. Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til c. 126,400 eller 1,69 Dage pr. Medlem.

Af større Fag mangler Oplysning fra Tekstilarbejdere, Skotøjsarbejdere, Telefonarbejdere, Malere, Arbejdsmandsorganisationerne i Gentofte og Omegn og i Randers samt Kvindeligt Arbejderforbund. Helt eller delvis i Konflikt vare Murersvende, Murarbejdsmænd i København, Snedkere, Træindustriarbejdere, Glasarbejdere og Elektrikere. Disse Fag ere ikke medtagne i Oversigten. For Blikkenslagerne, der ligeledes var i Konflikt en Del af Maaneden, indbefatter Oplysningerne kun de Arbejdere, der var arbejdsløse i egentlig Forstand, altsaa ikke dem, der var i Konflikt.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Tilvirkning af Næringsmidler og andre Fortæringsgst												
Mølleriarbejdere	105	105	7	154	385	156	6	94	490	261	13	248
Bagere og Konditore	1033	1033	251	4620	1036	1036	142	2330	2069	2069	393	6950
Sukkervarearb. m. m.	89	89	3	64	70	70	9	250	159	159	12	314
Bryggeriarbejdere	2220	2220	10	184	1350	1350	15	223	3570	3570	25	407
Slagteriarbejdere	183	183	5	225	1498	1498	22	356	1681	1681	27	581
Skraatobaksarbejdere	113	113	3	80	292	292	6	239	405	405	9	319
Tobaksarbejdere	3060	3060	288	7832	1459	1459	48	1743	4519	4519	336	9575
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skrædere	2100	2100	75	243	1450	1450	3	3	3550	3550	78	246
Handskemagere	63	63	0	—	18	18	0	0	81	81	0	0
Hattearbejdere	152	152	1	41	80	80	2	52	232	232	3	93
Barberere	90	90	16	149	—	—	—	—	90	90	16	149
Jordarbejder, Bygnings- og Møbelindustri.												
Hustømrere	1065	1065	255	5847	2718	2680	75	3231	3783	3745	330	9078
At overføre	10273	10273	914	19439	10356	10089	328	8521	20629	20362	1242	27960

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	10273	10273	914	19439	10356	10089	328	8521	20629	20362	1242	27960
Skibstømrere	—	—	—	—	312	312	67	1630	312	312	67	1630
Billedskærere	94	94	25	787	41	41	18	490	135	135	43	1277
Sadelmagere	627	627	14	175	289	289	5	55	916	916	19	230
Trævareindustri, samt Industrier i hvilke Træ indgaar som en væsentlig Bestanddel.												
Bødkere	274	274	1	98	426	426	4	123	700	700	5	221
Drejere	63	63	8	276	217	217	19	628	280	280	27	904
Karetmagere	267	267	3	42	467	438	25	1360	734	705	28	1402
Barnevognsarbejdere	33	33	0	0	—	—	—	—	33	33	0	0
Læder- og Lædervareindustri.												
Lohgarvere	106	106	1	20	84	84	0	0	190	190	1	20
Hvidgarvere	40	40	2	76	39	39	1	57	79	79	3	133
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Stenarbejdere	100	100	0	167	366	189	0	0	466	289	0	167
Forarbejdning af Metal og Metalgenstande, herunder Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Blikkenslagere	644	644	35	784	379	379	11	135	1023	1023	46	919
Metaltrykkere	71	71	3	85	—	—	—	—	71	71	3	85
Gørtlere og Metalarb.	263	263	27	613	78	78	6	204	341	341	33	817
Urmagere	43	43	5	121	—	—	—	—	43	43	5	121
Smede og Maskinarb.	5317	5317	307	6983	4863	4863	143	3367	10180	10180	450	10350
Formere	350	350	32	1057	1030	1030	93	304	1380	1380	125	4061
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	151	151	0	0	848	848	1	31	999	999	1	31
Industri i litterær og kunstnerisk Retning.												
Litografer	270	270	6	256	85	85	3	73	355	355	9	329
Typografer	2250	2250	138	4314	1336	1324	73	1840	3586	3574	211	6154
Sømænd	1200	1200	0	0	(1200)	(1200)	0	0	1200	1200	0	0
Søfyrbødere	1200	1200	0	0	(1200)	(1200)	0	0	1200	1200	0	0
Kedel- og Maskinpass.	755	755	24	680	647	647	13	345	1402	1402	37	1025
Kellnere	750	750	91	2500	308	308	21	500	1058	1058	112	3000
Dansk Arbejdsmandsf.	13300	11388	1654	42480	17800	15321	1529	22974	31100	26709	3183	65454
Sporvejsfunktionærer	1271	1271	4	120	—	—	—	—	1271	1271	4	120
Tilsammen	39712	37800	3294	81073	39971	37007	2360	45337	79683	74807	5654	126410

REDAKTØR: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 5 ❋ KØBENHAVN DEN 5. AUGUST 1911 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Storkonflikten i Norge. Grænseudvalgets Kendelser. Lønbevægelser og Konflikter (Arbejdsmændene paa Godthaab Teglværk. Arbejdsmændene paa Kludefabrikerne i København. Arbejdsmændene paa Skærvefabrikerne. Farveriarbejderne i København. Hattearbejderne i Aalborg. Snedkerne i Ringkøbing. Sporvejsfunktionærerne ved København. Sømænd og Søfyrbødere hos De danske Sukkerfabriker). Kongresser. Arbejderbevægelsen i Udlandet. Rettelse.

Storkonflikten i Norge.

Indsamling.

De samvirkende Fagforbund har udsendt nedenstaaende Cirkulære:

Til samtlige Fagforeninger i Danmark.

Som det vil være bekendt er der for Tiden Storkonflikt i Norge, hvor 60 % af Landsorganisationens Medlemmer er udelukkede.

Konflikten begyndte med, at Arbejdsgiverne opsagde Overenskomsten med Bjærgværksarbejderne og forlangte ny Overenskomst paa **5 Aar** med en **Lønreduktion paa 10 %.**

Ved Forhandlingen indgik Arbejdsgiverne dog tilsidst paa at opretholde de hidtilgældende Lønforhold i 5 Aar, men Arbejderne vilde kun indgaa paa denne Varighed, hvis de opnaaede en Lønforhøjelse. Da dette Krav ikke blev imødekommet, opsagde de i et Antal af 3000 Mand deres Pladser.

Den 8. Juli udelukkedes derefter 18,000 Arbejdere, som beskæftigedes i Savværkerne, Høvlerierne, Cellulosefabrikerne, Størstedelen af Papirfabrikerne og i Træsliberierne, og den 15. Juli erklæredes Lock-out overfor Arbejderne i Jærn- og Metalindustrien, de elektriske Installationsforretninger og i den resterende Del af Papirfabrikerne for derved at tvinge Bjærgværksarbejderne til at falde til Føje.

Paa offentlig Foranstaltning blev der iværksat Mægling for Bjærgværkernes Vedkommende, men den førte ikke til noget Resultat; Mæglerne foreslog da Sagen afgjort ved Voldgift, men denne Udgang af Konflikten umuliggjordes af Arbejdsgiverne, som nu forlangte, at den Voldgiftsret, som skulde afgøre Bjærgværkskonflikten, samtidig skulde frembringe Landsoverenskomster for Elektromontørfaget, Christiania Spigerværk og for Murerne i Stavanger.

De sidste 3 Sager, som der slet ikke var mæglet i, var af denne Grund aldeles uforberedte til Afgørelse ved Voldgift, og Muligheden for en Afslutning af Konflikten var dermed udelukket.

Da Konflikterne ved Bjærgværkerne nu gaar paa syvende Uge, og da Lock-outerne i de øvrige Virksomheder snart har varet i fire Uger, og da der paa Grund af alt, hvad der er foregaaet, ikke er Udsigt til nogen snarlig Løsning af Konflikten, har Ledelsen for den norske Landsorganisation meddelt os, at selv om den ved Kampens Begyndelse var saa vel rustet som ingensinde før, og uagtet de arbejdende Medlemmer er paalignet Ekstrakontingenter, ligesaavel som Organisationerne bevilger store Beløb af Kasserne, vil det være nødvendigt at opfordre Klassefæller i andre Lande til at yde en hjælpende Haand ved denne Lejlighed.

Saaledes foranlediget har Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund vedtaget at rette en Opfordring til alle Organisationer om at iværksætte Indsamlinger til vore kæmpende Kammerater i Norge, og

vi venter, at denne Opfordring vil blive efterkommet i videste Maal, da vi er overbevist om, at vore Medlemmer vil føle deres norske Klassefællers Sag som deres egen Sag, ligesom de vil forstaa, at hvis det lykkes de norske Arbejdsgivere at give de unge norske Arbejderorganisationer et føleligt Knæk, vil det sætte Spor herhjemme.

Indsamlinger paa Værksteder og Arbejdspladser sker ved Lister, der modtages hos vedkommende Forbund.

Kvittering for Bidragene paa disse Lister gives af Afdelingens Formand eller Kasserer af en almindelig Kuponbog.

Denne rekvireres paa Forbundets Hovedkontor, hvortil de indsamlede Bidrag snarest indsendes.

P. F. V.

CARL F. MADSEN

OTTO SMITH

Grænseudvalgets Kendelser.

Sag Nr. 1.

Kommunale og private Kedel- & Maskinpassere.

Udvalget til Behandling af Grænsestridigheder har med Skrivelse af 28. Juni 1911 fra De samvirkende Fagforbund modtaget nedenfor beskrevne Sag, som er opstaaet ved, at Københavns kommunale Kedel- og Maskinpassere, som er organiserede i en Afdeling under Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund, i Sommeren 1910 paa en Generalforsamling med 118 Stemmer mod 85 har vedtaget at udtræde af ovennævnte Forbund samt at indmelde sig i det kommunale Arbejderforbund. Der har dernæst om dette Forhold været ført Forhandlinger mellem det kommunale Arbejderforbund og Kedel- og Maskinpassernes Forbund, uden at dette dog har ført til Enighed om den nævnte Overflytning, og det kommunale Arbejderforbund har dernæst under 17. Juni 1911 tilskrevet De samvirkende Fagforbund med Anmodning om Sagens Henvisning til Udvalget for Behandling af Grænsestridigheder, og denne Skrivelse, som dernæst har været tilsendt Kedel- og Maskinpasserforbundet til Erklæring, er besvaret derhen, at man, forsaavidt de kommunale Kedelpasseres Udmeldelse skulde blive til Virkelighed, vil oprette en ny kommunal Afdeling under Kedelpasserforbundet, men iøvrigt erklæret sig villige til at give Møde for Grænseudvalget, forsaavidt Sagen maatte blive henvist dertil.

Sagen har derefter været til Behandling i Grænseudvalget, først paa et Møde den 3. Juli, ved hvilket var fremmødt Repræsentanter for det kommunale Arbejderforbund og Kedelpasserforbundet, men da det kommunale Forbunds Repræsentanter ved dette erklærede,

at man ikke nærede noget særligt stærkt Ønske om de kommunale Kedel- og Maskinpasseres Overgang til deres Forbund,

at man kun ønskede Sagen bilagt, og

at man paa ingen Maade ønskede at være med til noget Skridt, som kunde virke hæmmende eller opløsende paa Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund, enedes man om at tilkalde Repræsentanter for de kommunale Kedelpasseres Afdeling af Kedelpasserforbundet til et nyt Møde, hvortil der samtidig mødte Repræsentanter for begge de to i Sagen interesserede Forbund.

Sagen behandledes dernæst paa et Møde den 7. Juli, hvortil var fremmødt følgende Repræsentanter for de kommunale Kedelpasseres Afdeling af Kedelpasserforbundet: Kedelpasserne Bentsen og Nielsen, som er *for* en Overgang til det kommunale Forbund, og Mikkelsen, som er for, at Afdelingen bliver staaende hvor den er, nemlig i Kedelpasserforbundet. Til Støtte for eventuel Overgang til det kommunale Forbund anførtes,

at Størsteparten af Kommunens Kedelpassere, nemlig ca. 175 af 250, er fast ansatte, hvoraf følger, at deres Lønninger fastsættes paa Kommunens Budget,

at Kedelpasserne antagelig vilde kunne opnaa Fordele f. Eks. i Retning af fast Ansættelse, Uniform o. l., ved at staa i det kommunale Forbund, medens disse Fordele formentlig ikke vilde kunne opnaas gennem Kedelpasserforbundet, og

at det i det hele vilde stemme bedst med de kommunale Kedelpasseres Interesser at staa i det kommunale Arbejderforbund.

Fra modsat Side er gjort gældende,

at de kommunale Kedelpassere før har været Medlemmer af det kommunale Forbund, men efter eget Valg er overgaaet til Kedelpasserforbundet,

at de kommunale Kedelpassere i alt Fald har moralsk Forpligtelse overfor Fagets Arbejdsløshedskasse,

at de kommunale Kedelpassere netop har nydt Fordele af de Lønninger, der er opnaaet for private Kedelpassere, samt *at* Kedelpasserforbundet har vist sig til enhver Tid at være i Stand til at varetage ogsaa de kommunale Kedelpasseres Interesser paa den Maade, som de var bedst tjente med.

Udvalget til Behandling af Grænsestridigheder har dernæst forsøgt at bringe Parterne til Enighed, men da dette var vanskeligt og da der egentlig ikke kan siges at være nogen Strid mellem det kommunale Arbejderforbund og Kedelpasserforbundet, men blot en indbyrdes Strid mellem de kommunale Kedelpassere, har alle Parter været enige om, at det var bedst om Udvalget afgjorde Sagen ved en Kendelse.

Udvalget har dernæst overvejet og undersøgt Sagen nøje og bl. a. faaet oplyst, at det er rigtigt, at de kommunale Kedelpasseres Lønninger baade er fastsatte og forhøjede paa Basis af de private Kedelpasseres Tarif, men har ikke kunnet finde Holdepunkt for den Opfattelse, at de kommunale Kedelpassere kan opnaa Fordele ved at overgaa til det kommunale Arbejderforbund. Udvalget nærer endvidere den Anskuelse, at de kommunale Kedelpassere har en vis faglig kollegial Pligt til at være med til at støtte deres Fag og dets Organisation ved at være med i Arbejdsløshedskassen, og da Udvalget tillige har den Mening, at de kommunale Kedelpassere kun bør være Medlemmer af Fagets Arbejdsløshedskasse, naar de tillige er Medlemmer af Forbundet, maa Udvalget alene af denne Grund som sin Mening udtale, at de kommunale Kedelpassere fortsat bør tilhøre Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund, men Udvalget bestyrkes iøvrigt i dette sit Standpunkt derigennem, at Fagarbejdere, der opnaar Ansættelse hos Kommune eller Stat, altid først og fremmest vil være interesserede i at medvirke til Forbedring i Forholdene for deres private Fag-Kolleger, idet deres egen Løn og Vilkaar altid i væsentlig Grad vil bestemmes heraf.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene paa Godthaab Teglværk. Med *Godthaab Teglværk* i Aalborg har der ikke tidligere ekisteret nogen Overenskomst for Arbejdsmændenes Vedkommende. Timelønnen var kun 30 Øre. Dansk Arbejdsmandsforbund havde varslet Strejke til den 2. Aug., da Forhandlinger om et fremsat Forslag til en Overenskomst ikke var naaet til en tilfredsstillende Afslutning.

Herefter kom Sagen for Hovedorganisationerne ved et Fællesmøde, hvorfra man henviste den til ny Forhandling, og ved denne Lejlighed, den 29. Juli, hvor der var en Repræsentant til Stede for Arbejdsgiverforeningen og en Repræsentant for De samvirkende Fagforbund foruden Parterne, blev der indgaaet en Overenskomst, der kan opsiges til enhver 1. April med 3 Maaneders forudgaaende Varsel.

Timelønnen fastsattes til 32 Øre.

For Overarbejde til Kl. 9 Aften og Søn- og Helligdagsarbejde til Kl. 12 Middag skal der betales et Tillæg af 33½ % af Timelønnen.

For Arbejde ud over disse Tider

til Kl. 6 næste Dags Morgen skal der betales et Tillæg af 67 %.

Der har ikke tidligere været fastsat saadanne Tillæg.

Forskellige Akkordpriser forhøjedes, og den af Hovedorganisationerne vedtagne Norm for Regler for Behandling af faglig Strid knyttedes til Overenskomsten.

Arbejdsmændene paa Kludefabrikerne i København. I København findes 4 store Virksomheder, der opkøber Klude, Jern, Metal og alt andet gammelt Skrammel, der kan omformes eller smeltes om til brugbart Gods paany.

De tre Firmaer staar uden for Arbejdsgiverforeningen, og med disse Firmaer sluttede *Fabrikarbejdernes Forbund* Overenskomster, hvori der fastsattes en Timeløn paa 40 Øre.

Det fjerde Firma, *Petersen & Albech*, staar som Medlem af Arbejdsgiverforeningen, og som Følge deraf skulde Lønnen naturligvis holdes længere nede end hos de andre Firmaer.

Alle Forhandlinger mellem de direkte interesserede Parter forblev resultatløse.

Den 22. Juli afholdtes et Fællesmøde mellem disse og Repræsentanter for Hovedorganisationerne; efter en hel Dags Forhandling var man kommet saa vidt, at et Tilbud om 39 Øre i Timen det første Aar og 40 Øre i de paafølgende 4 Aar laa paa Bordet.

Forbundet erklærede sig villig til at indgaa paa dette ringere Tilbud, hvis Arbejdsgiverforeningen vilde forpligte sig til at holde de paagældende Arbejdere uden for en almindelig Lock-out i de første Par Maaneder, eller hvis Forbundet kunde staa frit med Hensyn til sine oprindelige Kravs Fremsættelse, saafremt Lock-out iværksættes.

Arbejdsgiverforeningen vilde ikke indgaa paa noget af disse Alternativer, og Arbejdet standsedes derfor af Firmaets ca. 100 mandlige Arbejdere den 24. Juli for at faa gennemført en bedre Ordning end den tilbudte.

Arbejdsmændene paa Skærvefabrikerne. I Hedehusene ligger tre Skærvefabriker, *Kallerup Grusgrav*, *Nymølle Skærvefabrik* og *P. Madsens Plads*.

Paa disse Arbejdspladser har Lønnen i lange Tider været 32 Øre i Timen, og Dansk Arbejdsmandsforbund havde rejst Krav om dens Forhøjelse. Fabrikerne besvarede Kravet med en Meddelelse om, at Lønnen vilde blive sat ned til 30 Øre. Der er dog ikke gjort Alvor af denne Trusel, som blev fremsat sidste Juleaften.

Sagen har ligget hen siden da, indtil den kom til Behandling i Hovedorganisationerne den 27. Juli. Det lykkedes dog ikke at opnaa Overenskomst, da Arbejdsgiverne under ingen Omstændigheder vilde gaa højere end til 33 Øre med Timelønnen.

Med *Roskilde Skærvefabrik* har der ligeledes været ført Forhandling i lang Tid uden at faa en ny Overenskomst tilvejebragt. Paa denne Arbejdsplads er Timelønnen 35 Øre, men ved Forhandlingerne, der førtes sammen med Forhandlingerne med de andre Skærvefabriker d. 27. Juli, nægtede Arbejdsgiverne pure at gaa med til nogen Forhøjelse.

Disse Sager staar derfor hen i det uvisse indtil videre. Der er ikke varslet Arbejdsstandsning.

Farveriarbejderne i København. Den 27. Juli forhandlede Repræsentanter for Tekstilfabrikantforeningen og for Tekstilarbejderforbundet med det Resultat, at man enedes om en ny Overenskomst hos Firmaet *Goldschmidt & Nordholm*. Dermed er den af Fabrikens ca. 50 Farveriarbejdere iværksatte Strejke hævet; Ugelønnen, der var 18½ Krone, er løftet til 20 Kroner. Arbejdstiden er *8 Timer* daglig.

Fra 1. Juli 1913 højnes Lønnen til 20 Kr. 50 Øre. De Arbejdere, som før har haft 20 Kr., faar et Tillæg af 1 Kr.

Kvinder fra 15 til 18 Aar erholder en Løn, der stiger fra 8 Kr. 50 Øre til 12 Kr. om Ugen. Unge Mænd i

samme Alder lønnes med fra 9 til 17 Kr.

Kvinder over 18 Aar faar 1 Krones Tillæg til deres tidligere Løn.

Farveriarbejdsgiverforeningen, af hvilken Firmaet er Medlem, indmeldte sig grundet paa Strejken i Tekstilfabrikantforeningen; det er da ogsaa ved dennes Hjælp, at Enighed er opnaaet. Den nye Overenskomst har en særlig Værdi for Arbejderne derigennem, at *Arbejdsgiverforeningen* som saadan nu hæfter for Overholdelsen af de saa forhadte »8 Timer«.

Arbejdet genoptoges den 28. Juli.

Den af Firmaet imod Fagforeningen rejste Klage ved den faste Voldgiftsret for »ugyldig« (ulovlig) Strejke er bortfalden.

Hattearbejderne i Aalborg. Hattearbejderforbundet har med Sanktion af De samvirkende Fagforbund opsagt den i 1908 indgaaede Overenskomst med *Aalborg Straa- og Filthattefabrik* til Udløb 1. Novbr.

Firmaet, som beskæftiger 8 mandlige og 12 kvindelige Arbejdere, er ikke Medlem af nogen Arbejdsgiverorganisation.

Snedkerne i Ringkøbing. Den 24. Juli afholdtes et Møde mellem Repræsentanter for Centralforeningen af Snedkermestre i Jylland, Arbejdsgiverforeningen, Snedkerforbundet og De samvirkende Fagforbund i Anledning af, at der ikke var opnaaet Overenskomst mellem Ringkøbing Orgelfabrik og dens Arbejdere.

Der har tidligere været Overensenskomst med denne Fabrik, men efter at Snedkerforbundet havde sagt Overenskomsten op og medens der forhandledes om en ny, meldte Fabrikanten sig ind i Centralforeningen.

Ved det omtalte Møde lykkedes det at opnaa Enighed. Minimaltimelønnen forhøjedes fra 42 til 44 Øre. Løntillæg paa 3 à 4 Øre aftaltes for de Arbejderes Vedkommende, som ikke arbejder paa Akkord.

De hidtilgældende Akkordsatser skal optages til Revision.

De udsendte Strejke- og Boycottingsvarsler annulleredes.

Sporvejsfunktionærerne ved København. Fra 1. August har Københavns Kommune overtaget Byens Sporveje.

Funktionærerne er blevet ansat efter en Lønningsskala, som er gældende for andre kommunale Institutioner med fast ansat Personale. For de kørende Funktionærers Vedkommende er Lønningerne ansat fra 1300 til 1800 Kr. Om Arbejdstiden, der nu strækker sig fra 55 til 58 Timer om Ugen, vil der senere blive forhandlet med Funktionærernes Organisation, som har foreslaaet en ugentlig Arbejdstid paa 48 Timer indført.

Foruden *De københavnske Sporveje* findes to Sporvejsforetagender ved København.

Det ene hedder *Frederiksberg Sporvejes Aktieselskab*, det andet *Tuborg—Klampenborg elektriske Sporveje*. Begge Foretagender forbliver fremdeles under privat Drift.

Overfor disse Selskaber har Sporvognsfunktionærerne rejst de samme Krav som overfor Københavns Kommune, men de Forhandlinger, der er ført, har ikke bragt Overenskomster i Stand.

Efter forudgaaende Varsler er Arbejdet derefter standset ved de to Selskaber den 1. Aug.

Den hidtilgældende Løn for det faste kørende Personale har ligget mellem 1100 og 1500 Kr. aarlig.

Det faste ikke kørende Personale, der hidtil har været lønnet med fra 1100 til 1400 Kr. om Aaret, strejker ligeledes og kræver Lønnen ansat i Højde med den københavnske Skala, der gaar fra 1200 til 1600 Kr. for dette Personales Vedkommende.

Selskaberne har i Tiden fra Strejkernes Varsling til deres Iværksættelse hvervet en Del Mandskab, hovedsagelig blandt de besiddende Klasser, som altid ønsker at modarbejde de af Arbejderne fremsatte Krav, og ved Hjælp af disse hvervede Tropper gennemføres enkelte Vogne.

Sømænd og Søfyrbødere hos A/S De danske Sukkerfabriker. Den 13. Juli sendtes første Strejkevarsel til

De danske Sukkerfabriker, fordi det ikke var lykkedes Sømandsorganisationerne at opnaa en tilfredsstillende Løn- og Arbejdsordning for deres Medlemmer ved nævnte Selskab.

Med Repræsentation af Hovedorganisationerne afholdtes der et Møde den 25. Juli, og der blev ved denne Lejlighed indgaaet en Overenskomst, der fastsætter Maanedslønnen til 65 Kr. for det første Aar, Matroser eller Fyrbødere gør Tjeneste i Selskabets Skibe. Efter et Aars Tjeneste højnes Lønnen til 70 Kr.

Den normale Arbejdstid fastsattes til 10 Timer Dag. Tidligere var Arbejdstiden vilkaarlig.

Overarbejdsbetaling og Arbejde paa Søn- og Helligdage fastsattes til 45 Øre pr. Time.

Overenskomsterne, der tidligst kan opsiges til 1. Juli 1916, indeholder iøvrigt en Række Specialbestemmelser og Voldgiftsregler.

Kongresser.

Dansk Glasarbejderforbund.

Dansk Glasarbejderforbund afholdt sit ellevte Delegeretmøde i Dagene fra den 29. til 31. Juli i København. 6 Afdelinger var repræsenteret ved ialt 21 Repræsentanter.

Den fungerende Forretningsfører aflagde Beretning om Forbundets Virksomhed siden sidste Delegeretmøde og dvælede særlig ved den nys afsluttede Lønbevægelse i Faget.

415 af Forbundets 427 Medlemmer havde deltaget i Lønbevægelsen.

Forretningsføreren fremhævede det udmærkede Sammenhold, der var udvist under Konflikten. Det havde i første Række frembragt det opnaaede heldige Resultat. Strejken har ialt kostet 110000 Kr., deraf havde de samvirkende Fagforbund ydet 28.404 Kr.

En medvirkende Aarsag til, at Strejken kunde føres til Ende med det gunstige Resultat var den, at Forbundet ved Strejkens Udbrud havde en i Forhold til Medlemsantallet stor Kassebeholdning. Han opfordrede Repræsentanterne til af yderste Evne at virke for, at der atter opsparedes en betydelig Kassebeholdning, saaledes at Forbundet — om det skulde vise sig nødvendigt — atter kunde optage Kampen med Arbejdsgiverne og føre den sejrrig til Ende.

Efter nogen Diskussion godkendtes Beretningen.

Efter at foreslaaede Lovændringer var behandlet, valgtes *August Ziegler* til Formand for Forbundet.

Den tidligere Formand, *August Larsen*, er død for faa Maaneder siden.

Arbejderbevægelsen i Udlandet.

Sverrig.

Lock-outen i Byggefagene.

Den Lock-out, som »Centrala Arbetsgivareförbundet« iværksatte den 10. Juli indenfor Bygningsfagene, og som angaves at skulle omfatte *40,000 Arbejdere*, har ingenlunde faaet saa stort et Omfang. Efter at Rapporterne fra Organisationerne er indkomne, viser det sig, at de udelukkedes Antal kun er *ca. 8000 Mand*. Arbejdsgiverne føler sig derfor i høj Grad trykket af deres Lock-out.

Forligsmanden har fremsat 2 Forslag til Overenskomst, men begge Forslagene er forkastede af de vedkommende Forbund, og det sidste Forslag forkastedes ogsaa af Arbejdsgiverne.

Rettelse.

Formand for Fællesorganisationen i *Faxe* er *Einar Hansen, Haarlev Vraaby Skole.*

Bedes rettet i Adressefortegnelsen i »Arbejderen«, Nr. 50 forrige Aargang.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 6 ❋ KØBENHAVN DEN 12. AUGUST 1911 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Grænseudvalgets Kendelser. Kongresser.

Grænseudvalgets Kendelser.

Sag Nr. 2.

Dekorationsbilledhuggere kontra Malere.

Den 1. Februar 1911 fremsendte Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggernes Forbund til Malerforbundet i Danmark en Skrivelse, hvori man beklagede sig over, at 4 Medlemmer af Malerforbundets Aalborg Afdeling udfører Kalkmodellering paa Lofte og Vægge i henholdsvis Teaterbygningen og Fotoramaet i Aalborg. Arbejdet udførtes for Malermester Laurids Petersen, der af Byen. Det klagende Forbund anførte i nævnte Skrivelse,

at Kalkmodellering ikke er Malerarbejde eller kan henføres under Malerfagets Omraade,

at Halvdelen af Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggerforbundets Medlemmer er ledige af Mangel paa Arbejde,

at nævnte Forbund, saafremt Malerne fortsætter denne Fremgangsmaade, ikke vil kunne hævde den for Dekorationsbilledhuggerne gældende Lønoverenskomst, samt endelig

at enhver, der vil beskæftige sig medDekorationsbilledhuggerarbejde, i alt Fald bør være Medlem af dette Fags Organisation.

Malerforbundet svarede i Skrivelse af 27. Februar, efter at have forhørt sig hos sin Aalborg Afdeling,

at denne opgiver, at 3 af dens Medlemmer har været beskæftiget ved det ommeldte Arbejde »i henholdsvis 2, 4 og 6 Uger«, ligesom den meddeler »at have modtaget en Skrivelse fra Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggernes Forbund med Henstilling til Malerne om at kræve samme Løn for det paagældende Arbejde, som Billedskærerne faar nemlig 60 Øre pr. Time, hvilken Henstilling ogsaa blev taget til Følge«, samt

at Malerforbundets Hovedbestyrelse dernæst har behandlet Sagen og er enig i, »at naar en Organisation har Pris paa et bestemt Arbejde, selv om det er Timeløn, saa skal disse Priser respekteres af enhver, der vil paatage sig det paagældende Arbejde«, men

at man derimod ikke formener, at kunne paalægge saadanne Medlemmer Overflytningspligt, hvor Arbejdet udføres for Malermestre.

Da Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggernes Forbund ikke følte sig tilfredsstillet ved det af Malerforbundets Hovedbestyrelse indtagne Standpunkt, har førstnævnte Forbund derefter med Skrivelse af 24. Maj indbragt Sagen for De samvirkende Fagforbund, som atter paa et Møde den 16. Juni har henvist samme til Udvalget til Behandling af Grænsestridigheder.

Udvalget har dernæst behandlet Sagen paa et Møde den 7. Juli, ved hvilket d'Hrr. Billedskærer Ottendal og Maler R. Poulsen var til Stede som Repræsentanter for deres respektive Forbund. Det fremgik her af Diskussionen, at Striden ikke drejer sig om, hvorvidt Dekorationsbilledhuggerarbejde kan eller maa udføres af Malere. Der er i saa Henseende Enighed om, at Malere i

visse Tilfælde uddannes til at kunne udføre Dekorationsbilledhuggerarbejde. I nærværende Tilfælde var den Aalborger-Mester, som havde dette Arbejde, hvorom Striden drejede sig, i Entreprise, Lærer paa Teknisk Skole i denne Specialitet saavel for Malere som for Billedhuggere — men der er paa den anden Side ogsaa Enighed om, at det paagældende Arbejde sædvanligvis og traditionsmæssigt kun udføres af Dekorationsbilledhuggere.

Det drejer sig herefter kun om, hvorvidt en Maler, naar han beskæftiger sig med det omhandlede Arbejde, skal lade sig overføre til Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggernes Forbund, og om saadan Overføring skal finde Sted straks. Herom har begge Parter ønsket Udvalgets Afgørelse.

Udvalget til Afgørelse af Grænsestridigheder har dernæst forhandlet Sagen og er enig om at udtale

1. at hvis en Malersvend tager Arbejde ved Dekorationsbilledhuggerarbejde hos en Mester i dette Fag, da bør Overføring til dette Fags Organisation finde Sted straks.
2. I Tilfælde, hvor en Malersvend af en Malermester beordres til at udføre Dekorationsbilledhuggerarbejde, bør Malersvenden, forsaavidt han ud over et Tidsrum af 8 Dage udelukkende eller overvejende befatter sig med Dekorationsbilledhuggerarbejde, lade sig overføre til dette Fags Organisation.

Udvalget mener saa meget lettere at kunne slaa dette fast, som de mellem Organisationerne indenfor De samvirkende Fagforbund samt Arbejdsløshedskasserne bestaaende Overflytningsregler gør en saadan Overgang af Medlemmer fra den ene Organisation til den anden ganske let.

Udvalget betragter det iøvrigt som en afgjort Sag, at Malerforbundets Medlemmer, som nævnt i Malerforbundets ovenfor berørte Skrivelse af 27. Februar, respekterer de af Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggernes Forbund opnaaede Betalingsvilkaar for herhenhørende Arbejde, da det er sidstnævnte Organisation, der kontraherer med Arbejdsgiverne om Arbejdsvilkaarene.

Kongresser.

Lohgarvernes Delegeretmøde.

Lohgarvernes Forbund afholdt Delegeretmøde i Horsens den 7. og 8. August.

Det svenske Læderforbund var repræsenteret af Forretningsfører *Sandberg*, det tyske af *H. Mahler*, Dansk Arbejdsmandsforbund af *P. Hansen*, De samvirkende Fagforbund af Kasserer *E. Svendsen* og Hvidgarverforbundet af Formanden, *Meisner*.

Der var mødt 21 Delegerede og 7 Hovedbestyrelsesmedlemmer.

Efter indledende Taler af Forbundets Forretningsfører, *Johnsen* og Gæsterne blev Forhandlingsprotokollen oplæst og Beretningen om Virksomheden aflagt.

Beretningen.

Af denne fremgik det, at der 31. Marts 1911 var 11 Afdelinger med 191 Medlemmer. 1. Oktober 1907 var der 10 Afdelinger med 199 Medlemmer. Man kan ikke sige, at der faktisk er Tilbagegang i Medlemsantal. At dette er 9 mindre, skyldes snarest Forrykning indenfor Faget. Den ny Afdeling, der er oprettet, er Fredericia. Nævnte Bys Lohgarvere har tidligere været Medlemmer af Forbundet, men staaet i andre Afdelinger.

Den 31. Marts 1911 var Forbundets samlede Formue, Arbejdsløshedskassens iberegnet, 24,414 Kr. 43 Øre, en Fremgang af 6398 Kr. 48 Øre.

Forretningsføreren dvælede derefter ved Domspræmisserne i Anledning af en Sag med Læderfabrikanternes Sammenslutning.

Den Tid, der er gaaet, har i Grun-

den været forholdsvis rolig, idet Overenskomsten er gældende endnu.

Forretningsføreren sluttede Beretningen med at sige Tak for god Støtte og godt Samarbejde, hvorefter Forhandlingsprotokollen og Beretningen om Virksomheden godkendtes.

Regnskaberne godkendtes ligeledes.

Lovene.

Forskellige Ændringer angaaende Understøttelse under Konflikter vedtoges. Om Urafstemning vedtoges følgende Beslutning.

»En saadan Afstemning maa foregaa værkstedsvis ved Stemmelister, udstedte af Forretningsføreren. Stemmelisterne skal indsendes inden Udløbet af den fastsatte Tidsfrist for Afstemningen. Simpel Stemmeflerhed er afgørende for alle saaledes behandlede Forslag. Kun derved kan en paa Delegeretmødet tagen Beslutning annulleres.

Forinden Stemmelisterne indsendes, skal disse oplæses paa Værkstedet. Afdelingerne skal hurtigst muligt have Meddelelse om, hvor mange Stemmer, der er afgivet for og imod Forslaget.«

Overenskomsten med Fagets Arbejdsgivere

var dernæst til Behandling, og der oplæstes en Resolution, hvori udtales Ønsket om de Krav, der bør stilles.

Forretningsføreren fik derefter Ordet for at knytte nogle Bemærkninger til Resolutionen og udtalte bl. a., at Arbejdstidens Forkortelse er et Krav, der absolut bør fremmes, samtidig med at der stilles Lønkrav.

Efter en indgaaende Diskussion vedtoges den foreslaaede Resolution, der gik ud paa at Hovedbestyrelsen fik Mandat til at opsige og fremsætte forskellige Krav.

Derefter vedtoges en Beslutning, der tog Sigte paa en Sammenslutning af alle Arbejdere i Faget.

Forskellige andre Forhold af Interesse for Faget drøftedes.

Formanden for Horsens Afdelingen *Jul. Jensen* gjorde sig til Talsmand for, at man arbejdede hen til, at der indenfor De samv. Fagforbund dannedes en Fond, hvortil der udrededes et ugentlig Bidrag, ligesom han bad Fagforbundene have Opmærksomheden henvendt paa, om Arbejdsgiverne vilde forlange tvungen Svendeprøve; thi da maatte de være forpligtede til at give en saadan Uddannelse, at Prøven kunde aflægges.

Kasserer Svendsen oplyste, at med Hensyn til det sidste skulde man nok være paa Vagt. Hvad Fonden angik, kunde han sige, at denne Tanke havde han og flere allerede arbejdet for.

Delegeretmødet i Arbejdsløshedskassen.

En Forhøjelse af Dagpengene.

Forretningsføreren aflagde Beretning om Virksomheden — en Beretning, der godkendtes tilligemed Regnskabet.

Der forelaa en Del Ændringer, som Arbejdsløshedsinspektoratet kunde tiltræde. Disse Ændringer vedtoges, og en af de vigtigste af disse var, at Dagpengene forhøjes til 1 Kr. pr. Dag for Medlemmer med 3 Aars Medlemsret, 1 Kr. 50 Øre pr. Dag for Medl. med fra 3 til 5 Aars Medlemsret og 2 Kr. pr. Dag for over 5 Aars do.

Det vedtoges derefter at afholde næste Kongres og Delegeretmøde i København umiddelbart før næste Overenskomst Opsigelse.

Til Formand og Kasserer genvalgtes henholdsvis *Johnsen* og *Chr. Petersen*. Ligeledes genvalgtes den tidligere Hovedbestyrelse.

Kogressen sluttede med Leveraab for Lohgarverforbundet og De samvirkende Fagforbund.

Dansk Typograf-Forbunds 5. ordinære Delegeretmøde

(I)

afholdtes i Dagene den 29. Juli til 1. Aug. i Forsamlingsbygningen paa Enghavevej i København.

Til Kongressen var der mødt 164

Repræsentanter — 80 fra Provinserne, 49 fra København, 15 fra Forbundsstyrelsen, 7 fra Forretningsudvalget og 2 fra Revisionen. Ribe, Løgstør og Stubbekøbing havde ingen Repræsentanter sendt.

Som Gæster var tilstede: Formanden for De samv. Fagforbund Carl F. Madsen, Formanden for Svensk Typograf-Forbund Wiberg, Ruud fra Norge og Kajarlainen fra Finland.

1. **Beretning om Virksomheden.**

Vict. Petersen: Det havde voldt nogle Vanskeligheder at faa ny typ. Forening til at efterleve Delegeretmødets Beslutning om, at denne Forening skulde opløses. Ved to Afstemninger forkastedes Opløsningen. Men det lykkedes dog ved gentagne Forhandlinger mellem Forretningsudvalget og ny Ny typ. Forenings Styrelse at faa en Ordning tilvejebragt, saaledes at Ny typ. Forening indmeldte sig i den københavnske Afdeling. Provinstarifen havde Bogtrykkerne søgt at faa sammenkædet med Forhandlingerne i en Del andre Fag. Dette lykkedes det dog at forhindre. Det holdt haardt at faa en virkelig Forhandling i Gang, idet Bogtrykkerne vel ønskede en Maskinsættertarif, men stillede sig meget afvisende overfor Arbejdernes Krav. Det kom til en Række spændende Situationer, før det lykkedes at naa til et Resultat. Dette lykkedes til Trods for, at Københavns Bogtrykkerforening ogsaa ved denne Lejlighed søgte at benytte Situationen til at pleje deres Særinteresser. Formanden gennemgik nærmere flere af de Forbedringer, der var opnaaet. Man havde fra Provinstypografernes Side bl. a. haabet paa en øjeblikkelig forkortet Arbejdstid. Det var lykkedes at faa fastsat en forkortet Arbejdstid, der efter al Sandsynlighed vil træde i Kraft til næste Aar. Den fastsatte Maskinpræstation havde vakt en Del Misfornøjelse. Men man maatte her tage Hensyn til de Godtgørelser, der var fastsat i Tarifen. For at oplyse om de virkelige Forhold blev der afholdt en Del Møder i de forskellige Byer under Nærværelse af Repræsentanter fra Forbundsstyrelsen. Resultatet var, at Tarifen vedtoges. Forretningsudvalget havde bestræbt sig for at gennemføre en Hjælpearbejdertarif i Provinserne; men det viste sig under Forhandlingerne, at kun 25 % af disse stod indenfor Organisationen, noget Principalerne vidste udmærket Besked med, og det var dette Forhold, der havde hindret Gennemførelsen af en Hjælpearbejdertarif. Det værste er, at der findes Folk indenfor vore egne Rækker, der finder en saadan Lunkenhed forsvarlig. Forhaabentlig vil Hjælpearbejderne med Tiden blive klar over, hvor de bør staa, og først da bliver det muligt — eventuelt ved Magt — at gennemføre bedre Levevilkaar for dem. I Tilslutning til Provinstarifen var der gennemført en Del Forbedringer for Arbejderne ved den socialdemokratiske Presse. I København har Voldgiftsretsdommen angaaende Petit- og Korpusannoncer medført nogen Forringelse i Arbejdsvilkaarene for en enkelt Branche, men dog har Skaden ikke været saa stor, som af Principalerne tilsigtet. Dette og forskellige andre Forhold indenfor Bladsætterbranchen har giort en Forhandling om Bladsættertarifen under rolige Forhold ønskelig. Formanden henviste til de i Beretningen værende Tabeller, der gav et godt Billede af Kollegernes virkelige Lønforhold. Statistiken viser, at der er Fremgang i Gennemsnitslønnen fra Aar til Aar for alle Fagets Arbejdere. Men det ses tillige, at de Rygter, der gaar om Typografernes Lønvilkaar er i høj Grad overdrevne. Der er sket en enorm Udvikling af Sættemaskinernes Antal, især i København. Der er 207 Sættemaskiner i Danmark foruden 7 Monotype. Det er klart, at jo stærkere Fremstødet bliver fra vor Side, jo stærkere vil Udviklingen blive paa dette Omraade. Trods Maskinerne viser det sig dog, at vi kan vinde frem, naar blot vi opererer paa den rigtige Maade. Formanden omtalte vort Forhold til »De samv. Fagforbund«. Den faste Voldgiftsret er dannet efter det Princip, der ligger

til Grund for de faglige Voldgiftsretter, men har kun til Opgave at dømme om Overtrædelse af de kollektive Aftaler. En Del af den Misfornøjelse, der ogsaa blandt Typograferne har vist sig overfor denne Ret, maa bero paa Misforstaaelser. Den faste Voldgiftsret er kun et Resultat af den Udvikling, de kollektive Aftaler har medført, og den betyder i Praksis et Fremskridt fra den forældede borgerlige Lovgivning. Den faste Voldgiftsret har ialt behandlet 38 Sager, hvilket viser, at der har været Trang til en saadan Ret. Det er urigtigt, naar man mener, at den er til Skade for Arbejderne. Det har vist sig, at Arbejderne under den sidste Konflikt har forstaaet at udnytte Loven om Forligsmanden, som blev gennemført i Rigsdagen paa Trods af Arbejdskøbernes Modstand. Typograferne havde haft 2 Sager for den faste Voldgiftsret, den ene, der angik Boycotning, var i Realiteten en Sejr for os. Den anden «Lunoaffæren« var ikke faldet ud til vor Tilfredshed, men Principalernes Hovedanbringende om frit at kunne afskedige hvem de vil, uden at behøve at angive Grunde, blev ikke godkendt. Den i Foraaret overstaaede Konflikt bragte ikke Resultater, som var til Fagenes Tilfredshed, men vore Tillidsmænd slap ikke Tovet, før der var bragt alt det ud af Situationen, som det paa nogen Maade var muligt. Ogsaa Arbejdsgiverne er gaaet frem i Organisation — muligvis i endnu stærkere Grad end Arbejderne — og formaar, under for Arbejderne ugunstige Perioder, at sætte en Bremse for Arbejdernes Fremskridt.

I Belgien var man begyndt en Kamp uden først at spørge det internationale Sekretariat. Resultatet var, at man saa godt som intet havde opnaaet. I England, hvor man er organiseret paa gammeldags Vis, har man endnu ikke naaet at gennemføre 50-Timers-Ugen. I Sverig blev Typograferne af Forholdenes Magt ført ind i den store Jættekamp. Storstrejken var en Ulykke, som har tilføjet Arbejderbevægelsen i Sverig stor Skade. Ogsaa den finske Strejke gik uheldigt. Trods Henvendelse fra de skandinaviske Lande kunde det internationale Sekretariat ikke yde mere end 10 Centimer pr. Uge. Der havde derfor fundet en Konference Sted i Helsingfors, og Resultatet blev en Overenskomst mellem de nordiske Forbund, ifølge hvilken Sverig, Norge og Danmark ydede Finnerne et Laan paa tilsammen 60,000 Frcs. Konflikten endte med en Tarif paa 5 Aar, der ikke betød noget som helst Fremskridt for Kollegerne. Samtlige Konflikter — særlig den sidstnævnte — viser os, hvor nøjagtig vi bør tilrettelægge vor Taktik, og hvor agtpaagivende og varsom, vi maa være med, hvad vi foretager os. Vi maa lægge os Bjørnsons Ord paa Sinde: Takt, Takt! pas paa Takten, det er mer end halve Magten! Lad os under denne Devise gaa fremad til Kamp for Arbejdernes kulturelle Fremskridt. (Stærkt Bifald).

Efter en indgaaende Diskussion godkendtes Virksomheden med alle Stemmer mod èn.

Derefter gik man over til at drøfte Spørgsmaalet om

Udmeldelsen af De samv. Fagforbund.

Wartenberg: Spørgsmaalet om De samv. Fagforbund har været behandlet paa tidligere Kongresser og er saaledes godt kendt. Fagsammenslutningen var i sin Tid paa sin Plads; det var en Nødvendighed at skabe Harmoni mellem de forskellige Fag; men den Forskel, der er mellem de mange Fag, skabte Interessemodsætninger. Man dræbte Individualiteten. Ansvaret blev flyttet fra de menige Medlemmer over til de ledende Mænd. Naar vi i sin Tid gik med til Centralisation, saa var det, fordi vi mente, at den vilde blive et virksomt Middel i Kampen mod Arbejdsgiverne, men Arbejdsgiverne er jo kommet i Vejen med en Slæde, og fra den Dag vi mødte en virksom Modstand gennem Arbejdsgivernes Organisation, burde Centralorganisationen have skiftet Taktik; men man gjorde det ikke, man fastholdt De samv. Fagforbund, skønt det viste

sig at være et Fejlgreb. Arbejdsgiverne benytter De samv. Fagforbund som et Slags Ordenskorps. De mange Lock-out-Trusler er et Bevis derpaa. Lederne af De samv. Fagforbund er Embedsmænd i dette Maskineri, og man kan ikke fortænke dem i, at de angriber os, der er Modstandere af Centralisationen. Hvis man ikke opfylder § 21 i De samv. Fagforbunds Love, der er Grundlaget for al Samvirksomhed — og den er ikke bleven opfyldt — da er Samvirksomheden illusorisk. De samv. Fagforbund har ingen Eksistensberettigelse, naar de ikke kan opfylde de Betingelser, som var Grundlaget for deres Oprettelse. Stem for Udmeldelsen.

Hildora Mouritzen (Kbhvn.): Jeg er ikke Tilhænger af Udmeldelsen, særlig da jeg ikke kan se Fordelene derved. Jeg vil hellere være med til en Reformering af de samvirkende Fagforbund.

Madsen (Svendborg): Den Misfornøjelse, der fik Udtryk forud for sidste Tarif, peger henimod De samvirkende Fagforbund, Jeg kan derfor slutte mig til Wartenberg og anbefaler, at Forslaget gaar ud til skriftlig Afstemning.

P. Lauritzen (Kbhvn.): Jeg er en svoren Tilhænger af, at Spørgsmaalet kommer ud til skriftlig Afstemning; men vi skal vogte os for at eksperimentere med vore Organisationsforhold. Det er bleven sagt, at vi ingen Fordele har haft af De samv. Fagforbund, derfor skylder man os et Bevis. Vi maa have De samvirkendes Stilling sikret gennem en stærk Strejkekasse, og jeg vil tilraade, at vi bliver i De samv. Fagforbund.

Nielsen (Randers): Der er ikke fremkommet noget nyt i denne Sag, og min Stilling er derfor den samme som hidtil. Grundene for Udmeldelsen er meget forskellige. Nogle mener, at der kan spares Penge — denne Grund er grim — andre mener, at Handlefriheden skulde blive større, men ingen af disse Grunde passer.

Gemynthe (Middelfart) havde nu været med til at høre paa, at det skal være pinende galt med De samv. Fagforbund, men sætter desuagtet Pris paa at bevare Sammenholdet. Hvem der kender Forholdene ude i Provinserne, vil kunne se, at vi nu holder ganske anderledes sammen, end vi har gjort før. Naar der tales saa meget om Prisforhøjelsen, ligger dette jo ogsaa i et vist Sammenhold mellem dem, der handler med Produkterne. Lad os endelig ikke løbe fra det hele af den Grund. Vis os, hvad der er galt ved De samv. Fagforbund og lad os saa faa det rettet.

Ch. Petersen (Kbhvn.): I Tilfælde af, at De samv. Fagforbund ikke eksisterede, vilde Arbejdernes Interesser være fælles alligevel. Taleren stillede det Spørgsmaal til C. F. Madsen, om han vilde sætte sit Mandat ind paa, at § 21 overholdes. Taleren vilde i saa Fald garantere for, at man ikke fik Dansk Arbejdsmandsforbund til at gaa ind herpaa, og vil man tvinge dem, saa sprænges De samv. Fagforbund.

Viggo Christensen vilde stemme for, at Spørgsmaalet denne Gang gaar ud til Landsafstemning. Den Erfaring, vi har høstet, viser, at vi staar bedst og sikrest, naar vi staar samlede. Det, der maa være Basis for vor Organisation, er vore Modstanderes Sammenslutning, og den bryder vi ikke ved at splitte os. Det er vor Solidaritet, der skal bryde Modstanden, saa jeg forstaar ikke, at de københavnske Typografer kan være med til at kaste Sammenslutningen med de andre Kammerater overbord. Bliver Udmeldelsen til Virkelighed, løsner Bogtrykkerne ikke Baandet med deres Arbejdsgiver-Organisation, fordi vi løsner vore Baand med De samv. Fagforbund. Hvorledes skal vi tage Konsekvenserne Januar 1914, med den Kassebeholdning vi til den Tid raader over, naar vi efter blot 3 Ugers Strejke skal til at optage en Forhandling med Bogtrykkerne. Stem for at blive i De samv. Fagforbund, men lad Spørgsmaalet gaa ud til Landsafstemning.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 7 ❋ KØBENHAVN DEN 19. AUGUST 1911 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Kongresser. Lønbevægelser og Konflikter (Farveriarbejderne i København, Sporvejsfunktionærerne ved København).

Kongresser.

Dansk Typografforbund.

Debatten om Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund.

II.

Anthon Christensen (Kbhvn.): Et af de Argumenter, der fremføres til Støtte for Udmeldelsen, er, at Varepriserne stiger, men efter de Oplysninger, som Formanden fremkom med i Morges, bevises det, at dette ikke er Tilfældet. Lønnen er ikke gaaet tilbage, men har været i jævn Stigning og Stigningen udgør for de faglærte Arbejderes Vedkommende i de sidste 25 Aar 40—50 pCt. Taleren finder ikke Spor af Anledning til at bortkaste det Forsikringsorgan, som vi har i Landsorganisationen.

Jul. Samuelsen gjorde en Række Bemærkninger til forskellige Talere, uden dog at fastholde noget i Modsætning til de faldne Ytringer. De samv. Fagforbund er de socialdemokratiske Demagogers Spekulation i det socialdemokratiske Parti, og disse er Arbejdernes allerværste Fjender. Denne Institution er kun til for Førerskabets Skyld og intet andet.

C. F. Madsen (Formand for De samv. Fagforbund): Naar man skal træffe Afgørelse i denne Sag, maa man være klar over, hvorledes vore Modstandere lægger Kampen imod os, og derfor vilde han klarlægge, hvorledes Forretningsgangen var indenfor deres Kreds. Det er ikke Arbejderorganisationernes Skyld, at alle Sager, de være nok saa smaa, trækkes op i Arbejdsgiverforeningen og giver Anledning til mange og lange Forhandlinger. Arbejdsgiverne har ved internationale Forhandlinger vedtaget, at f. Eks. Bygningsfagenes Lønninger skal holdes nede i samme Niveau som Industrifagene. Det nytter ikke noget at slaa De samv. Fagforbund i Stykker, derfor kan Arbejdsgiverne meget nemt finde Dansk Typograf-Forbund. De kan ligeledes let finde de øvrige grafiske Fag, hvis de mener, det er nødvendigt, at smide dem paa Gaden for at faa en eller anden Konflikt sluttet. Der siges, at Ansvaret er flyttet. Ja vel, men det er meget naturligt, thi tidligere havde man *lokale* Overenskomster, nu er det Fagforbundenes kollektive Aftaler. Der var mange Maader at lave Modstand paa, den, der tiltalte ham mest, var at skabe et fælles Strejkefond, f. Eks. med ugentlige Bidrag, og paa den Maade samle mange Millioner Kroner, saa vilde Arbejdsgiverne nok blive varsommere med at erklære Lock-outer. De samv. Fagforbund har mange Opgaver, bl. a. har vi den Pligt at undersøge Arbejdsforholdene, saaledes at man kan være klar over disse, og derved mulig hindre, at der bliver erklæret en Kamp paa en Tid, hvor Forholdene er ugunstige for en Sejr. Arbejdsløshedskasserne har ogsaa lagt Beslag paa os. Vi har for en stor Del Æren af de 750,000 Kr., som disse faar af Samfundet. Omtalte derefter den faste Voldgiftsret og dennes Indflydelse paa, at Fagforbundene ikke mere idømmes Mulkter for Meddelelser i *Social-Demokraten* og andre

Blade om Lønkonflikter, saaledes som de i tidligere Tider idømtes Tusinder af Kroner i Erstatning til Arbejdsgiverne. Trods de meget slette Konjunkturer i Aar, er det lykkedes os at faa Arbejdstiden nedsat for 20,000 Medlemmer, og Lønnen forhøjet for et lignende Antal. Der ankes over, at forskellige Fag ikke maatte opsige deres Overenskomster, bl. a. Murerne. Forholdet er med disse, at der i tre Aar har været stor Arbejdsløshed, og at de har opbrugt deres Penge. Kunde de nu have faaet Sanktion paa denne Strejke, havde det bevirket, at de havde faaet Støtte af de andre Fag i denne arbejdsløse Periode, og paa denne Maade kommet over denne. Arbejdsgiverne havde ikke noget imod, at der var blevet Strejke, der var ikke noget at bestille, men hvorledes vilde det have gaaet med vore Krigskasser. Omtalte Septemberforliget og dettes Forbud — gældende for begge Parter — imod at støtte udenfor staaende Fag, og omtalte kort Bygningssnedkerkonflikten, der førte til det Resultat, at de havde opspist hele deres Kapital — 300 Kr. pr. Medlem — og nu stod som Medlemmer af De samv. Fagforbund. Det kan være, at der er store Fejl indenfor De samv. Fagforbunds Organisation, men lad os da søge at faa ændret disse. Vi maa løfte i Flok til Arbejderklassens Bedste, det er den eneste Maade, vi kan opnaa noget overfor den sammensluttede Kapital.

N. P. Andersen (København) talte for at blive i De samv. Fagforbund.

Fru *Didrichsen* (København): Ved at staa i De samv. Fagforbund taber vi vor Medbestemmelsesret, specielt gælder dette for de kvindelige Arbejdere, idet Forbundet ikke vilde give Tilladelse til en Strejke af de mandlige Arbejdere til Fordel for Kvinderne. Anbefalede Udmeldelsen.

Erlandsen (Aarhus) var Modstander af De samv. Fagforbund og vilde anbefale Udmeldelse. Septemberforliget af 1899 var maaske ogsaa et af de Fremskridt, De samv. Fagforbund havde bragt?

Acht. Møller (København) troede ikke paa, at de forskellige Fagforbund af moralske Grunde vilde støtte hinanden under Kampe. Der maatte her nødvendigvis være Tvang. Det vilde være ødelæggende for vort Fag at gaa ud af Landsorganisationen. Men det bør paalægges De samv. Fagforbunds Ledere at sørge for, at Henlæggelserne til Strejkefondene skete, som foreskrevet i Lovene.

H. C. Andersen (Aalborg), *Martin Pedersen* (Aarhus), *Theodor Jørgensen* (Horsens), *R. C. Pedersen* (Horsens) og *Aage Fack* (Aarhus) stillede nu følgende Forslag:

»I Henhold til Forretningsordenen anmoder undertegnede Delegerede om, at det maa blive sat under Afstemning, at Debatten om det foreliggende Spørgsmaal straks afsluttes, saaledes, at der afsluttes med én Ordfører fra hver Side.«

Ch. Petersen, *Alb. Petersen* og *C. Christoffersen* protesterede mod dette Forslag.

Efter nogen Diskussion vedtoges Forslaget med 63 St. mod 46. Dog med den Tilføjelse, at ogsaa *Ruud* fra Norge faar Ordet.

Ved denne Vedtagelse blev Alb. Petersen, Aug. Høyer, C. Christoffersen, P. Hvidtfeldt, H. Crone, Jul. Schrøder m. fl. frataget Ordet.

Ruud (Norge): Dette Spørgsmaal er international. I Norge har Spørgsmaalet ogsaa været fremme; men Udviklingen dèr er gaaet i samme Retning som andre Steder — henimod større og større Centralisation. Typograferne var først sent kommen med i Centralisationen, men nu var der ingen af de norske Typografer, der tænkte paa at gaa ud af denne. Jeg tror, det vil være et Fejlgreb, om de danske Kolleger melder sig fra Samarbejdet med andre Arbejdere. Overvej i hvert Fald nøje, hvad I gør.

Wartenberg (København). Der er intet fremkommet under denne Forhandling, som har rokket min Anskuelse om, at det er det klogeste at melde sig ud af De samv. Fagforbund. Det er ikke min Mening

at ville splitte Arbejderbevægelsen, og jeg ønsker ikke en eneste Stemme for Udmeldelsen, som er udsprungen af Tanken om at spare Penge. Spørgsmaalet om De samv. Fagforbund er ikke et Principspørgsmaal, men et taktisk Spørgsmaal. Det er blevet sagt, at det netop er en Centralisation af det økonomiske Samfundsliv, man vil, naar man er Socialdemokrat, men der er vel ingen, der tror paa, at De samv. Fagforbund hjælper til at fremme nye Samfundsformer? (*Jul. Samuelsen*: Hvis Du er Socialdemokrat, kan Du ikke stemme for Udmeldelsen af De samv. Fagforbund! Der opstod nu en stærk Uro i Forsamlingen. Der veksledes en Mængde Repliker mellem Taleren og Tilhørerne. I Anledning af et Spørgsmaal til Formanden for De samv. Fagforbund blev der givet C. F. Madsen Tilladelse til at faa Ordet efter Wartenberg). Derefter fortsatte Taleren. Selv om man ophævede De samv. Fagforbund, kunde man jo godt have et Centralkontor til Indsamling af statistiske Oplysninger. Og naar det blev hævdet, at De samv. Fagforb. havde haft saa stor Betydning i Arbejdsløshedsspørgsmaalet, skulde det ogsaa fremhæves, at netop Typografernes Organisation her havde udført et stort Arbejde. Omtalte Kasserer Svendsens Udtalelser om, at Arbejdsgiverne gærne vilde have Septemberforliget ophævet; men tvivlede om, at det var rigtigt. Er det sandt, at De samv. Fagforbund vilde oprette et Skruebrækkerforbund af Blikkenslagere under sidste Foraars Konflikt? Vi ønsker det internationale Samarbejde udviklet. Men vi maa have vor Medbestemmelsesret tilbage, og det faar vi ved at melde os ud af De samv. Fagforbund.

C. F. Madsen: Angaaende Spørgsmaalet om De samv. Fagforbunds Stilling til det Forslag, der forelaa fra Arbejdsgiverne om et nyt Blikkenslagerforbund, maa jeg sige, at Landsorganisationen selvfølgelig afviste ethvert Forsøg i den Retning. Til det bestemte Spørgsmaal om Dansk Arbejdsmandsforbund allerede nu svarer saa stort et Kontingent, at de kan henlægge disse Penge, skal jeg svare, ja! og De samv. Fagforbund maa naturligvis forlange og paase, at disse Penge henlægges.

Victor Petersen: Den Kritik, der er rejst fra Wartenberg, og det Krav, der stilles om Udmeldelse af De samv. Fagforbund vil betyde en fuldstændig Opgivelse af de hidtil fulgte Organisationsprincipper. Det er ikke alene et Spørgsmaal om Taktik, men ogsaa om Princip. Det viser den Kamp, som førtes i de mange Aar for at hidføre Tilslutningen. Vi kommer ud paa bar Bund, da der jo ikke sættes noget i Stedet. Der bliver sagt, at Personligheden, Individualiteten dræbes under De samv. Fagforbund. Dette kan ikke anføres som særlig Anke mod De samv. Fagforbund, thi naar man overhovedet melder sig ind i en Organisation, opgiver man noget af sin Individualitet, og dette er langt mere Tilfældet i det enkelte Fags Organisation end indenfor De samvirkende: Det kommer vi ikke udenom. Det er vanskeligt at diskutere selve Spørgsmaalet med dem, der er for Udmeldelsen, thi der er jo imidlertid højst forskellige Synspunkter, der gør sig gældende; endog de to Forslagstillere mener det stik modsatte, og alene heraf kan man se, hvilken Forvirring det vilde afstedkomme, hvis Forslaget om Udmeldelse blev vedtaget. Det vilde være at skære den Linje, efter hvilken Udviklingen er foregaaet i den sidste Menneskealder, skarpt og brat over. Flere af de foregaaende har talt Filosofi, og kun dem, der ønsker at vende tilbage til tidligere Tiders Optræden, hvor hver Afdeling og hvert Trykkeri har sin egen Tarif, tager Konsekvensen af en Udskillen af Centralisationen. Men skyder man alle teoretiske Betragtninger til Side, ser man praktisk paa Spørgsmaalet, bliver det da foruden et Spørgsmaal om Penge. Hvorledes Tilhængerne af en Udmeldelse kan tage Ansvaret paa sig i denne Henseende, er vanskeligt at forstaa. Skulde vi komme ud i en Kamp for at bevare erhver-

vede Rettigheder, og vi staar udenfor Centralisationen, da maa vi være klare over, at vi maa skride til en ganske betydelig Kontingentforhøjelse. Penge er en Nødvendighed i enhver Arbejderkamp. De Argumenter, der er fremførte for Udmeldelsen, hviler paa et for løst Grundlag, hvorimod de Argumenter, der er fremførte for at blive i De samv. Fagforbund, hviler paa Kendsgerninger, som burde sejre.

Forslaget forkastedes ved Navneopraab med 97 St. mod 50 St.

Fra 10 Medlemmer forelaa Forslag om at udsende Spørgsmaalet om Udmeldelsen af De samvirkende Fagforbund til almindelig Afstemning. Fra 44 Medlemmer forelaa et Forslag, der ligeledes gik ud paa at udsende Spørgsmaalet til Landsafstemning, men tillige ledsagedes af en Motivering, der af flere Talere betegnedes som en Anbefaling for Udmeldelsen.

Efter nogen Diskussion trak de 44 Delegerede deres Resolution tilbage, og det vedtoges derefter med alle Stemmer mod 5 at lade Spørgsmaalet om Udmeldelsen af De samv. Fagforbund gaa ud til Landsafstemning.

Udlandet.

Norsk Formerforbund.

Søndag den 16. Juli og paafølgende Dage afholdt Norsk Formerforbund sit 7. Landsmøde i Kristiania. Som Repræsentant fra Dansk Formerforbund var Hovedkassereren, *Ludv. Christensen*, mødt.

Efter at Beretning og Regnskab var godkendt, behandledes et Forslag om Udmeldelse af Landsorganisationen. Forslaget forkastedes efter en lang Debat med 35 Stemmer mod 9.

Forslag om at udsende Spørgsmaalet til Urafstemning forkastedes under Henvisning til, at Kongressen i Følge Lovene er den højeste Myndighed.

Efter Anmodning fra en Del Støberiarbejdere, dels enkelte Medlemmer og dels Afdelinger, der nu tilhører en anden Organisation, vedtoges det at give Støberiarbejdere Adgang til at blive Medlemmer af Forbundet.

Forbundets Medlemstal er 1250. Kassebeholdningen andrager ca. 90,000 Kr.

Arbejdsløshedskassen.

Det vedtoges at søge denne statsanerkendt.

Til Forretningsfører genvalgtes *M. Nygaard.*

Kongressen sluttede Fredag med Leveraab for Forbundet og for en god Afslutning af den paatvungne Lock-out.

Lønbevægelser og Konflikter.

Farveriarbejderne i København. Forhandlingerne for Farveriarbejderne i København er nu afsluttede for denne Series Vedkommende, idet der er opnaaet Overenskomst med de 3 Firmaer, hvortil der af De samvirkende Fagforbund var givet Sanktion til Forhandling, nemlig foruden A/S Goldschmidt & Nordholm tillige med Farvermester Max Haensch og Rosengaards Fabriker.

Angaaende Resultaterne fra Goldschmidt & Nordholm, hvor der var Strejke, er der tidligere givet udførlig Meddelelse,

For de to andre Firmaer er der afsluttet ensartede Overenskomster — kun er Arbejdstiden forskellig, idet den for Max Haensch er 56 Timer, og for Rosengaards Fabriker 54½ Time ugentlig.

Der er opnaaet en fast Løn af 23 Kr. for Mænd over 18 Aar, og 16 Kr. for Kvinder over 18 Aar.

Der maa ikke fradrages for eventuelt indskrænket Arbejdstid.

For unge Mænd mellem 14 og 18 Aar er vedtaget en Lønskala efter Alder, stigende fra 10 Kr. til 17 Kr.

For unge Kvinder mellem 14 og 18 Aar en Skala efter Alder, stigende fra 9 Kr. til 12½ Kr.

Den tarifmæssige Lønforhøjelse er for voksne Mænd 2 Kr. pr. Uge. Arbejdstiden er uforandret.

Overarbejde betales med et Tillæg af 35 %, og Nat- og Helligdagsarbejde med 75 %. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel, dog tidligst til Ophør den 1. April 1916.

Sporvejsfunktionærerne ved København. Som tidligere meddelt, nedlagde Sporvejsfunktionærerne Arbejdet ved Frederiksberg og Tuborg-Klampenborg Sporveje den 1. August for at gennemføre en tilfredsstillende Lønoverenskomst.

Umiddelbart efter begyndte arbejdsvillige i et ikke ringe Antal imidlertid at melde sig til Tjeneste hos Selskaberne, og Udsigten for de strejkende Funktionærer til at faa deres Krav gennemførte mindskedes Dag for Dag.

Efter en Uges Forløb greb Forligsmanden ind og der afholdtes Møder om Konflikten den 8., 10. og 15. August.

Ved disse Møder var Sporvejsselskabernes Direktører, 3 Repræsentanter for Sporvejsfunktionærerne og 3 for hver af Hovedorganisationerne til Stede.

Ved det første Møde fremsatte De samvirkende Fagforbunds Repræsentanter et Forslag til Grundlag for en senere Forhandling om de af Sporvejsfunktionærerne rejste Krav om Løn- og øvrige Arbejdsvilkaar.

Forslaget gik ud paa, at Sporvejsselskaberne Tid efter anden skulde fjærne de Funktionærer, der havde optaget Arbejdet under Strejken, og at den i Skrivelser til Funktionærerne fremsatte Tilkendegivelse om, at Anciennitet og Pensionsret var bortfaldne for det strejkende Personale, skulde ophæves. Enedes man herom, skulde Forhandlingen om en Overenskomst optages.

Arbejdsgiverne afviste pure dette Forslag, og det var ikke muligt at formaa dem til at strække sig videre end til nedenstaaende »Tilbud«, der officielt udsendtes som Mødets Resultat.

Paa det i Tirsdags hos Forligsmanden afholdte Møde angaaende Sporvejskonflikten tilbød Selskaberne at antage tilsammen mindst 60 af de tidligere Funktionærer paa Enkeltmandskontrakter og uden Anciennitet eller Pensionsret. Selskabet udpeger selv dem, der skal antages.

Paa Forligsmandens Foranstaltning vedtoges det at afholde et nyt Møde paa Torsdag Kl. 1, for at Funktionærerne i Mellemtiden kan tage Stilling til Forslaget. Selskaberne indgik paa i Mellemtiden at indstille Antagelsen af nye Folk.

Dette Tilbud betød Indførelsen af Enkeltmandskontrakter, Annullering af Funktionærernes opnaaede Anciennitet ved Selskaberne og dermed Fortabelse af indvunden Pensionsret. Endelig gik Tilbudet ud paa, at kun ⅕ af det gamle Mandskab skulde i Arbejde igen. 180 nye Mand var allerede antaget paa dette Tidspunkt.

Medens Forligsmøderne stod paa, havde Selskaberne forpligtet sig til ikke at ansætte mere fast Mandskab.

Ved det andet Møde fremsatte Arbejdernes Repræsentanter følgende Grundtanker som Forhandlingsbasis:

»Funktionærernes Ledelse tænker sig Muligheden af at indgaa paa alle tidligere Løn- og Arbejdsvilkaar — uden Enkeltmandskontrakter — hvis der fastsættes et begrænset Tidsrum for disse Vilkaars Varighed, hvis der antages et passende Antal af de tidligere Funktionærer straks, hvis Antagelserne sker i Rækkefølge fra den ældst ansatte og hvis nye Ansættelser udelukkende sker af de Strejkende, samt at saadanne senere antagne ogsaa ansættes med Anciennitet!«

Arbejdsgiverne vilde slet ikke indgaa herpaa, de forlangte Skadeserstatning i Form af en Lønreduktion i 3 Aar (900 Kr. pr. Mand) og et Depositum paa 300 Kr. for hver Mand. Dette Depositum vilde være tabt for enhver, der forlod Selskabet paa uregelmæssig Vis eller blev afskadiget af ham tilregnelig Aarsag.

I Tilfælde af Strejke gik de 300 Kr. ligeledes i Selskabernes Kasser.

Arbejdsgivernes Forslag, hvori disse Tanker var indeholdt, var saalydende:

»Under Forudsætning af, at de tidligere Funktionærer frafalder deres Vægring ved at samarbejde med det nyantagne Personale, tilbyder Selskaberne:

1) at genantage straks saa mange af det gamle Mandskab, som der er Brug for;

2) Antagelsen sker fortrinsvis blandt de ældre og gifte Funktionærer paa Beskikkelsesbrev, om hvis Indhold der forudsættes Enighed mellem Selskaberne og Funktionærernes Organisation, og som underskrives af den paagældende Funktionær;

3) ved senere Ansættelser indtil 1. Marts 1912 antages saa vidt muligt Folk af det gamle Mandskab;

4) at give saadanne Folk af det gamle Mandskab, som i 2 Aar efter Genantagelsen arbejder til Selskabernes Tilfredshed, deres Anciennitet og Pensionsret tilbage — dette dog under forventet Approbation af Frederiksberg Kommunalbestyrelse.

For saa vidt en Funktionær i nævnte Tidsrum af ham utilregnelig Aarsag pensioneres eller dør, beregnes Pensionen efter hans fulde Tjenestetid;

5) Funktionærerne er berettigede til at danne en Forening til Varetagelse af deres Interesser og til Forhandling med Direktionen. Enhver Funktionær skal have fuld Frihed med Hensyn til at være Medlem af den paagældende Forening, der ikke maa tælle Medlemmer udenfor Selskabets Funktionærer, ligesom Medlemmerne ved Forbund med andre Foreninger ikke maa paatage sig Forpligtelser, der strider mod Kontrakten med Selskabet.

6) Ingen Uenighed, som opstaar mellem Selskabet og Funktionærerne om nogen af de almindelige Bestemmelser i Beskikkelsesbrevet med øvrige Aftaler, kan føre til Arbejdsstandsning, men vil være at henvise til Voldgiftsafgørelse ved en Domstol, hvoraf Direktionen vælger 1 Medlem, Funktionærerne 1 Medlem, og disse 2 i Forening et 3die Medlem, der fungerer som Opmand. Ingen af Voldgiftsmændene maa være Aktionær eller Funktionær ved Selskabet. For saa vidt Enighed om Valget af Opmand ikke opnaas, udpeges han af Forligsmanden. Fra Voldgiftens Omraade undtages Interessestridigheder (Løn og Arbejdstid).

7) Det i Beskikkelsesbrevet omtalte Depositum fortabes til Selskabet for de Funktionærer, der deltager i en Masseopsigelse af Kontrakten (mindst 25 pCt. af Mandskabet).«

Ved det tredie Møde henstillede Forligsmanden efter 11 Timers lange Forhandlinger følgende:

»De Funktionærer af det gamle Mandskab, der genantages, generhverver under Forudsætning af tilfredsstillende Tjeneste den 1. Januar 1913 deres Anciennitet. Differencen mellem de Beløb, der udbetales disse Funktionærer i dette Tidsrum og de Beløb, de vilde have erholdt, saafremt de havde gjort uafbrudt Tjeneste i Selskabet, anvender Selskabet til Tilvejebringelse af det i Beskikkelsesbrevet omhandlede Depositum paa 300 Kr. Strækker den nævnte Difference ikke til, kompletteres denne op til 300 Kr. ved at der fradrages 5 pCt. af Lønnen.«

Arbejdsgiverne meddelte straks, at de ikke kunde tiltræde Henstillingen.

Derimod vilde de ændre det foran citerede Punkt i deres Forslag fra den 10. August saaledes, at 2 Aar ændredes til 1. Januar 1913, til hvilket Tidspunkt Anciennitet og Pensionsret generhverves. Men de fastholdt, at de derved indvundne Penge skulde blive i Selskabets Kasse, ligesom de ikke vilde opgive Kravet om Depositum.

Den 16. August drøftede Funktionærerne paa en 7 Timer lang Generalforsamling Arbejdsgivernes Tilbud og hele den foreliggende Situation. Ved den skriftlige Afstemning forkastedes Arbejdsgivernes Forslag saavel som Forligsmandens Henstilling med stor Majoritet.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 8 ❁ KØBENHAVN DEN 26. AUGUST 1911 ❁ 8. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsløsheds-Statistik. Lockouten i Norge. Lønbevægelser og Konflikter (Sporvejsfunktionærerne i København). Kongresser. Den faste Voldgiftsret. Arbejdsløsheden i Juni 1911.

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for August 1911.

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. September 1911.

Lock-outen i Norge.

Vi har under 24. ds. modtaget Meddelelse fra Landsorganisationen i Norge om, at Lock-outen der er afsluttet med et for Arbejderne gunstigt Resultat. I Løbet af nogle Dage vil vi modtage en nærmere Redegørelse for Lock-outens Forløb og de opnaaede Resultater.

Som det vil være vore Organisationer bekendt, har vort Forretningsudvalg ladet udgaa Opfordring om Støtte til de Udelukkede, paa et Tidspunkt, da Lock-outen var paa sit højeste, og for at lysne lidt paa de sørgelige Forhold i Norge afsendte vi straks 10,000 Kr. som Forskud.

Men selv om Lock-outen nu er endt, har vore norske Klassebrødre stærkt Brug for Penge; thi for det første har Kampen kostet betydelige Beløb, og for det andet vil der altid hengaa nogen Tid, før alle er kommen i Arbejde.

Forretningsudvalget henstiller derfor til Organisationerne, at disse snarest muligt indsender de indkomne Bidrag til vor Kasserer *E. Svendsen*, Nørre Farimagsgade 49.

Vi gør samtidig Afdelingsformændene og Afdelingskassererne opmærksom paa, at alle Bidrag skal indsendes til de respektive Forbunds Hovedkontorer, hvorefter Forbundene tilstiller vort Kassererkontor de indkomne Beløb.

Lønbevægelser og Konflikter.

Sporvejsfunktionærerne i København.

Efter at alle fremkomne Forslag til en Løsning af Sporvejskonflikterne hos Selskaberne i Københavns Omegn var forkastede, udarbejdede Bestyrelsen for Funktionærernes Organisation et Forslag, der sluttede tæt op til de tidligere fremsatte, dog saaledes at der var foretaget Ændringer paa de Punkter, hvorom der havde hersket størst Uenighed. Disse Ændringer gik væsentligst ud paa, at Beskikkelsesbrevene ikke skulde underskrives af de enkelte Funktionærerne, og Ancennitetstabet og Tanken om at stille Depositum var indskrænket betydeligt.

Paragrafen om at en Opsigelse af Beskikkelsesbrevene i et Omfang af 25 % skulde betyde Tab af Deposita var helt strøget i dette Forslag.

Ved en Generalforsamling vedtoges dette Forslag af Funktionærerne paa Frederiksberg, men Tuborg-Klampenborg-Mandskabet sluttede sig ikke dertil.

Da dette meddeltes Forligsmanden, indkaldte han paa ny Parterne til et Møde som varede fra Kl. 7 til 12½ om Aftenen d. 18. Aug.

Der naaedes dog ikke til noget Resultat ved dette Møde. Arbejdsgiverne holdt stejlt paa deres hidtidige fremsatte Krav.

Et senere Forsøg af den tidligere Direktør for Frederiksberg Selskab, Hr. *Winsløv*, paa at skaffe Enighed bristede ligeledes.

Hermed afsluttedes alle Forhandlinger.

Arbejdernes Fællesorganisation i København indkaldte derefter til et Fællesbestyrelsesmøde d. 21. August.

Ca. 800 Bestyrelsesmedlemmer havde givet Møde, og efter en indgaaende Diskussion vedtoges følgende Resolution:

Bestyrelserne for de under Arbejdernes Fællesorganisation i København staaende Organisationer, samlede til Møde Mandag d. 21. August udtaler:

I Betragtning af, at Arbejdsgiverforeningen har stillet saadanne Krav til de strejkende Sporvejsfunktionærer, at deres Opfyldelse vilde være skadelig for Arbejderorganisationen i sin Helhed, beslutter Bestyrelserne for de københavnske Fagforeninger at støtte de strejkende Funktionærer i den Kamp, der fortsættes imod Frederiksberg og Tuborg-Klampenborgs Sporvejsselskaber for at fremkalde et hæderligere Forlig, end der hidtil er budt af Arbejdsgiverne.

Mødet opfordrer de til Fællesorganisationen hørende Fagforeninger til *straks* at sammenkalde Møder for at drøfte Sagen og henleder navnlig Opmærksomheden paa, at det bør betragtes som en Æressag for organiserede Arbejdere og deres Husstand *ikke* at støtte de paagældende Selskaber ved at benytte deres Vogne som Befordringsmidler.

En Række af Fagforeninger har allerede vedtaget Resolutioner i lignende Retning, og de kommende Tider vil herefter fremvise en økonomisk Kamp mellem de to Sporvejsselskaber og en stor Del af deres Kunder, det københavnske Arbejderpublikum.

Selskaberne vil sikkert faa at mærke, at det netop er Arbejdernes 10-Ører, der hidtil har fremskaffet det Overskud, der er indhøstet, og der er ingen Udsigt til at de trufne Beslutninger ikke vil blive fulgt, dertil er Arbejderne for oprørte over Selskabernes Holdning og det hidtil ukendte Skruebrækkeri, der ved denne Lejlighed udøves af Funktionærernes Standsfæller.

Det vil blive betragtet som en Æressag ikke at benytte de boycottede Befordringsmidler.

I den nærmeste Fremtid vil alle Fagforeninger tage Boycottingsspørgsmaalet op til særlig Drøftelse, og der vil rimeligvis blive truffet særlige Bestemmelser om Afsondring fra Skruebrækkerne paa alle de Steder, hvor der kan være Tale om, at organiserede Arbejdere kan være udsat for tilfældigt Samkvem med dem.

En økonomisk Styrkeprøve mellem Kapital og Arbejdere er paabegyndt. Den vil faa sin Plads i Historien, der en Gang skal skrives om vor Tids Kampe for bedre Vilkaar for den arbejdende Stand.

Kongresser.

Dansk Typografforbund.

III.

Lovene.

Under dette Punkt vedtoges følgende Forslag af Betydning:

»Alle kollektive Løn- og Tarifspørgsmaal afgøres ved skriftlig Afstemning indenfor det paagældende Tarifomraade. Simpel Stemmeflerhed er afgørende.«

»Alle kollektive Tarif- og Lønspørgsmaal føres af Forbundsstyrelsen med eventuelt tilkaldte Brancherepræsentanter.«

»Idet Delegeretmødet slutter sig til den af de typografiske Repræsentanter paa De samv. Fagforbunds sidste Generalforsamling stillede Resolution, som paalægger De samv. Fagforbunds Forretningsudvalg at føre en effektiv Kontrol med Overholdelsen af § 21, foreslaar Delegeretmødet De samv. Fagforbunds Generalforsamling i § 21 at ændre det Beløb Organisationerne skal henlægge aarlig pr. Medlem fra 7 Kr. og 3½ Kr. til 14 Kr. og 7 Kr. henholdsvis for helt- og halvbetalende samt at give Paragraffen følgende Tilføjelse:

Organisationerne har en Pligt til at indsende Aarsregnskaberne til Hovedorganisationen snarest mulig. Saafremt det skulde vise sig, at der i et Regnskabsaar ikke er sket ovennævnte Henlæggelse, skal det manglende Beløb efterbetales i det følgende Regnskabsaar.«

»Delegeretmødet paalægger saavel Forbundsstyrelsen, Forretningsudvalget som de lokale Afdelinger at drive en energisk Agitation blandt Paalæggerskerne og øvrige Hjælpearbejder Landet over for Tilslutning til Dansk-Typograf-Forbund, og at der snarest muligt gennemføres tariferede Forhold for Hjælpearbejdere og Hjælpearbejdersker.«

»Delegeretmødet opfordrer Forbundsstyrelsen til at have sin Opmærksomhed henvendt paa Lærlingens Løn- og Arbejdsforhold samt opfordrer Styrelsen til at søge tilvejebragt en Forhandling med Principalernes Organisation desangaaende«

Desforuden vedtoges en Række Forslag angaaende Kontingent og andre øvrige Forhold.

Bogtrykfagets Arbejdsløshedskasse holdt derpaa sit *2det Delegeretmøde.*

Beretning.

Formanden: I de forløbne Aar har Arbejdsløsheden været meget stor, dog er der ingen Grund til at se mørkt paa Forholdene. Han omtalte de Bestræbelser, der fra Arbejdsgivernes Side blev gjort for at hæmme Arbejdsløshedskasserne og Arbejdsanvisningen, som Dansk Typografforbund ikke vilde give Afkald paa.

P. Hvidtfeldt foreslog at bibeholde de nugældende Love, indtil man fik at se, hvorledes Sagen udviklede sig. I Løbet af 4 Aar er der i Statstilskud modtaget 121,000 Kr., og i Kommunetilskud 42,000 Kr.

Efter nogen Diskussion vedtoges følgende Beslutning:

»Saafremt Rigsdagen skulde vedtage Indskrænkning af Arbejdsløshedskasserne, bemyndiges Repræsentantskabet til at foretage, hvad der er en nødvendig Følge af en Revision af Arbejdsløshedsloven og Lovgivning paa Arbejdsanvisningens Omraade. Eventuelle Lovændringer afgøres derefter ved almindelig Afstemning.«

Næste Kongres i Forbundet og Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen afholdes 1914.

Den faste Voldgiftsret.

Dansk Tekstilarbejderforbund kontra Possementfabrikant H. Winstrøm.

Sag Nr. 45.

Udskrift af den faste Voldgiftsrets Kendelse af 23. August 1911 i Sag Nr. 45: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Tekstilarbejderforbunds Vegne mod Possementfabrikant *H. Winstrøm*, Vestergade Nr. 10.

De samvirkende Fagforbund har paa Dansk Tekstilarbejderforbunds Vegne indklaget Possementfabrikant H. Winstrøm for formentligt Brud paa en oprindelig mellem Possementmager-Mesterforeningen i Danmark og Possementmagernes Fagforening den 10. September 1908 indgaaet Overenskomst, som Winstrøm har tiltraadt selvstændigt for sin Virkheds Vedkommende.

Klagen gaar ud paa, *at* Winstrøm forlangte for stor Arbejdsydelse af sine Arbejdere i Forhold til den Ugeløn han betalte dem, *at* han til Opnaaelse af dette Øjemed forlangte Afgivelse af Arbejdssedler af Svendene, *at* han, da en Svend efter Fagforeningens Ordre nægtede at afgive Arbejdsseddel, afskedigede Svenden, og *at* han, da Organisationen i den Anledning erklærede Blokade over for ham, antog en Arbejder paa Halvaars Opsigelse, skønt Overenskomsten foreskriver 3 Dages Opsigelse.

Indstævnte, der benægter den første Ankes Rigtighed og hævde sig berettiget til at foretage de øvrige paaklagede Skridt, paastaar sig frifunden og Fagforeningen paalagt Bod.

Mellem Parterne savnes betryggende Regler til Sikring af voldgiftsretlig Afgørelse af faglig Strid, ligesom saadanne Regler ogsaa mangler i den nævnte Overenskomst mellem Possementmager - Mesterforeningen og Fagforeningen, og i Betragtning af det første af Klagepunkternes særlige faglige Karakter, og ikke mindst i Betragtning af, at Klagerne har valgt først at søge deres Standpunkt gennemført ved Magt gennem Blokaden, forinden de indbragte Sagen her for Retten, findes Sagen i Medfør af Loven om den faste Voldgiftsret § 17 at burde afvises, og Sagens Omkostninger at burde paalægges Klagerne efter Omstændighederne med 25 Kr.

Kendelse:

Denne Sag afvises.

De samvirkende Fagforbund betaler paa Dansk Tekstilarbejderforbunds Vegne Sagens Omkostninger med 25 Kr.

Cigarfabrikantforeningen af 29. Januar 1911 kontra Tobaksarbejderforbundet i Danmark.

Sag Nr. 49.

Udskrift af den faste Voldgiftsrets Kendelse af 23. August 1911 i Sag Nr. 49: Cigarfabrikantforeningen af

29. Januar 1909 mod De samvirkende Fagforbund for Tobaksarbejderforbundet i Danmark.

I Maj Maaned d. A., da Tobaksfirmaet Horwitz & Kattentid ikke havde mere Plads paa Firmaets Fabrik, overgav det enkelte »Haandarbejdere« Materiale til dette Arbejdes Udførelse i Hjemmet uden derimod at møde Protest fra Tobaksarbejderforbundets Side, der efter sin Forklaring ansaa denne Foranstaltning som ganske forbigaaende, indtil yderligere Plads blev skaffet; men da Tobaksfabrikant H. Marsmann derefter antog lignende Hjemmearbejdere, uagtet der efter Forbundets Mening var tilstrækkelig Plads paa dette Firmas Fabrik, protesterede Forbundet mod bemeldte Hjemmearbejde over for den Forening — Cigarfabrikantforeningen af 29. Januar 1909 —, hvoraf de to nævnte Firmaer tilligemed et tredje Firma var Medlemmer, og da Enighed om Spørgsmaalet ikke blev opnaaet, tilkendegav Forbundet Fabrikantforeningen, at Haandarbejde ikke vilde blive tilladt Forbundets Medlemmer i Hjemmet fra den 15. August d. A. at regne.

Medens Firmaet Marsmann standsede dette Hjemmearbejde under Forbehold af senere at sagsøge Forbundet for dets formentlig lovstridige Adfærd, vedblev Firmaet Horwitz & Kattentid at beskæftige Haandarbejdere i Hjemmet, indtil disse den 15. August efter Forbundets Ordre nægtede at udføre Arbejdet.

Fabrikantforeningen har nu indklaget De samvirkende Fagforbund paa Tobaksarbejderforbundets Vegne og paastaaet sig kendt berettiget til at beskæftige Haandarbejdere i Hjemmet samt kendt den dels bebudede, dels iværksatte Standsning af Hjemmearbejdet for ulovlig og de Indklagede idømt Bod. Disse har paastaaet sig frifundne.

Klagerne gør gældende, at den mellem Fabrikantforeningen og Forbundet indgaaede Overenskomsts § 4, saalydende:

»Der udleveres Hjemmearbejderne tilberedt Tobak, eller ydes dem Godtgørelse for Tilberedning efter Prislisten«,

ikke blot hjemler dem Ret til, som hidtil, at lade »*Formearbejde*« (Vikkelmagerarbejde og Overrulning eller Overrulning alene) udføre i Hjemmet, men ogsaa at udgive »*Haandarbejde*« til Arbejde i Hjemmet; medens de Indklagede anseer det for at være i Strid med Overenskomsten at lade Haandarbejde udføre i Hjemmet, da noget saadant ikke var i Brug, da Overenskomsterne blev indgaaede.

Efter Rettens Opfattelse er der hverken ved Overenskomsten tilsikret Fabrikanterne en Ret til at lade det nævnte Arbejde udføre i Hjemmet eller givet noget Forbud derimod.

Efter de Oplysninger, der er forelagt Retten, maa det nemlig antages, at saa længe der har været Overenskomster i Faget, har Haandarbejdet været udført paa Fabrik og ikke i Hjemmet, naar bortsees fra to eller tre Arbejdere. Men om hver enkelt af disse er der oplyst særlige Forhold, som gjorde Hjemmearbejdet til en for dem naturlig eller nødvendig Arbejdsform, og endvidere, at der vel ikke i saa Henseende har været forhandlet mellem den paagældende Fabrikant og Arbejderorganisationen, men at Organisationen dog først efter særlig anstillet Undersøgelse har givet dem undtagelsesvis Tilladelse til at udføre Arbejdet i Hjemmet.

Det er endvidere oplyst, at der aldrig under Forhandlingerne om Overenskomst i Faget har været Tale om *Haandarbejdets* Udførelse i Hjemmet, idet Kampen mellem Parterne hidtil kun har staaet om Formearbejdet, der var det eneste Hjemmearbejde, og som Forbundet ogsaa ønskede afskaffet som saadant. Og ligesom derfor Reglen i § 4 utvivlsomt kun sigter til det Arbejde, der ved Overenskomstens Afslutning var anerkendt som Hjemmearbejde, saaledes indeholdt de bestaaende Forhold ingen Opfordring for Tobaksarbejderforbundet til at tage Forbehold med Hensyn til Haandarbejdet.

Herefter maa Haandarbejde som Hjemmearbejde betragtes som et Ar-

bejde, hvorom Overenskomsten ikke har Bestemmelser, og da Overenskomstens Regler for Behandling af faglig Strid i et saadant Tilfælde ikke forbyder den af Fagforbundet valgte Fremgangsmaade til Hævdelse af sine Synspunkter, kan denne Fremgangsmaade ikke ansees som ulovlig, ihvorvel Retten finder, at Forbundet ved denne knappe Tid, der er givet de paagældende Fabrikanter til at tilvejebringe de fornødne med Fabriksregulativet stemmende Lokaler og ved at lade Standsningen af Hjemmearbejdet træde i Værk paa et Tidspunkt, hvor Spørgsmaalet verserede her for Retten, uden Hensyn til Paalæget i Septemberforligets § 9 har sat sin Vilje igennem paa en for Princippets Hævdelse unødig haardhændet og for de paagældende Forretningers gradvise Vækst hindrende Maade.

De Indklagede vil altsaa være at frifinde; men Sagens Omkostninger findes at burde fordeles paa Parternes med Halvdelen — 50 Kr. — paa hver Part, idet begge Parter har været enige om — i Stedet for at benytte det Mæglingsudvalg, som i Overenskomstens § 11 er oprettet til Behandling af faglige Uenigheder, naar nogen af Parterne forlanger det — at gøre Brug af deres Adkomst til at indbringe Sagen her for Retten.

Kendelse:

De samvirkende Fagforbund paa Tobaksarbejderforbundets Vegne bør for Klage af Cigarfabrikantforeningen af 29. Januar 1909 fri at være.

Sagens Omkostninger betales af Parterne hver med 50 Kr.

Arbejdsløsheden
i Juni 1911.

De i Fortegnelsen nævnte 45 Fag eller Organisationer have meddelt Oplysninger om Arbejdsløsheden i Juni 1911 for ialt ca. 77,400 Arbejdere. Antallet af Arbejdsløse blandt disse var ved Maanedens Udgang c. 4,100 eller 5,34 pCt. Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til c. 100,700 eller 1,30 Dage pr. Medlem.

Af større Fag mangler Oplysning fra Tekstilarbejdere, Murersvende, Murarbejdsmænd i København, Malere, Telefonarbejdere, Elektrikere, Bogbindere, Søfyrbødere, ikke faa Afdelinger under Dansk Arbejdsmandsforbund, Arbejdsmandsorganisationerne i Gentofte og Omegn og i Randers samt Kvindeligt Arbejderforbund. I Konflikt var Glasarb.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Tilvirkning af Næringsmidler og andre Fortæringsgst.												
Mølleriarbejdere	103	103	4	154	392	98	3	64	495	201	7	218
Bagere og Konditore	1065	1065	219	4280	1014	1014	95	1800	2079	2079	314	6080
Sukkervarearb. m. m.	89	89	3	70	66	66	3	90	155	155	6	160
Bryggeriarbejdere	2330	2330	7	50	1400	1400	5	42	3730	3730	12	92
Slagteriarbejdere	183	183	6	185	1529	1529	20	315	1712	1712	26	500
Skraatobaksarbejdere	106	106	3	105	275	275	5	109	381	381	8	214
Tobaksarbejdere	3079	3079	254	8160	1436	1436	46	1126	4515	4515	300	9286
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skrædere	2100	2100	115	1252	1450	1450	31	283	3550	3550	146	1535
Handskemagere	63	63	6	90	18	18	1	37	81	81	7	127
Hattearbejdere	154	154	3	36	80	80	5	230	234	234	8	266
Skotøjsarbejdere	1896	1896	33	961	813	762	6	136	2709	2658	39	1097
Jordarbejder, Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere	104	104	14	390	62	57	5	166	166	161	19	556
At overføre	11272	11272	567	15733	8535	8185	225	4398	19807	19457	892	20131

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Lobet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Lobet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant Arbl. Ved Maanedens Slutn	Antal tabte Arbejdsdage i Lobet af Maaneden
Overført...	11272	11272	567	15733	8535	8185	225	4398	19807	19457	892	20131
Hustømrere	1074	1074	76	2824	2821	2787	38	1600	3895	3861	114	4424
Skibstømrere	—	—	—	—	318	318	27	809	318	318	27	809
Snedkere	2905	2905	635	16821	3127	3127	201	6264	6032	6032	836	23085
Billedskærere	89	89	15	326	42	42	5	210	131	131	20	536
Glarmestere	72	72	0	314	14	14	0	18	86	86	0	332
Stukkatører	61	61	5	264	5	5	0	0	66	66	5	264
Skorstensfejere	65	65	0	0	—	—	—	—	65	65	0	0
Ovnsættere	11	11	6	90	—	—	—	—	11	11	6	90
Trævareindustri, samt Industrier i hvilke Træ indgaar som en væsentlig Bestanddel.												
Træindustriarbejdere	552	552	33	515	1435	1435	29	599	1987	1987	62	1114
Bødkere	273	273	1	29	423	423	1	36	696	696	2	65
Drejere	64	64	8	150	216	216	15	497	280	280	23	647
Karetmagere	266	266	0	21	445	413	12	514	711	679	12	535
Barnevognsarbejdere	34	34	4	56	—	—	—	—	34	34	4	56
Korkskærere	180	180	2	50	20	20	0	0	200	200	2	50
Kurvemagere	75	75	0	0	—	—	—	—	75	75	0	0
Læder- og Lædervareindustri.												
Lohgarvere	108	108	2	37	84	84	0	0	192	192	2	37
Hvidgarvere	42	42	1	38	40	40	3	70	82	82	4	108
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere	629	629	0	0	—	—	—	—	629	629	0	0
Pottemagere	50	50	2	54	41	41	0	0	91	91	2	54
Stenarbejdere	112	35	0	0	366	196	0	0	478	231	0	0
Forarbejdning af Metal og Metalgenstande, herunder Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Blikkenslagere	644	644	17	518	404	404	4	151	1048	1048	21	669
Metaltrykkere	70	70	2	86	—	—	—	—	70	70	2	86
Gørtlere og Metalarb.	257	257	13	595	80	80	8	192	337	337	21	787
Urmagere	44	44	3	88	—	—	—	—	44	44	3	88
Smede og Maskinarb.	5350	5350	313	7384	4910	4910	142	2516	10260	10260	455	9900
Formere	350	350	27	886	1030	1030	67	2330	1380	1380	94	3216
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	160	160	1	0	585	585	1	30	745	745	2	30
Industri i litterær og kunstnerisk Retning.												
Litografer	280	280	11	289	82	82	1	40	362	362	12	329
Typografer	2250	2250	150	4194	1317	1317	48	1754	3567	3567	198	5948
Sømænd	1200	1200	0	0	(1200)	(1200)	0	0	1200	1200	0	0
Kedel- og Maskinpass.	747	747	22	652	646	646	9	199	1393	1393	31	851
Dansk Arbejdsmandsf.	13300	7267	514	14931	18800	12229	770	11524	32100	19496	1284	26455
Komm. Arbejderforb.	2074	2074	0	0	251	251	0	0	2325	2325	0	0
Tilsammen	44660	38550	2530	66945	46037	38880	1606	33751	90697	77430	4136	100696

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 9 ❋ KØBENHAVN DEN 2. SEPTEMBER 1911 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Sporvejsstrejken. Protestmøde. Internationale Arbejdsgiverorganisationer. Arbejdsløshedskassernes Kommunetilskud. Den internationale faglige Konference.

Sporvejsstrejken.

Vort Forretningsudvalg har under 30. August indklaget Arbejdsgiverforeningen for »Den faste Voldgiftsret«.

Klagen er saalydende:

Til

Den faste Voldgiftsret.

Efter at der var opstaaet en Konflikt, som havde ført til Strejke mellem Aktieselskaberne Frederiksberg Sporvejs og Elektricitetsselskab og Tuborg-Klampenborg elektriske Sporvej paa den ene Side og de nævnte Selskabers Funktionærer paa den anden, blev der under Forligsmandens Forsæde afholdt Møder d. 8., 10. og 15. d. M., ved hvilke dels Selskaberne og Sporvejs- og Omnibusfunktionærernes Organisation dels de Hovedorganisationer — Arbejdsgiverforeningen og de samvirkende Fagforbund —, hvorunder henholdsvis Selskaberne og Funktionærernes Organisation hører, var repræsenteret.

Ved disse Møder blev af Sporvejsselskaberne og Arbejdsgiverforeningen som Betingelse for Afslutning af en Overenskomst med Sporvejs- og Omnibusfunktionærernes Organisation bl. a. opstillet det Vilkaar, at enhver, der blev ansat i Selskabernes Tjeneste, skulde stille et ved Tilbageholdelse af Løn tilvejebragt Depositum paa 300 Kr., som foruden ved Kontraktbrud skulde fortabes til Selskabet ved en Masseopsigelse af Kontrakten omfattende mindst 25 % af Mandskabet for de heri deltagende Funktionærers Vedkommende, jfr. det hermed som Bilag 1 medfølgende Beskikkelsesbrev.

Den saaledes stillede Betingelse maa vi betragte som stridende imod § 2 i Septemberforliget af 1899.

I den nævnte Bestemmelse er de to Hovedorganisationers Berettigelse til at dekretere eller godkende Arbejdsstandsning udtrykkelig anerkendt, dog at Arbejdsstandsningen skal opfylde de i § 2 nærmere angivne Betingelser (Vedtagelse med kvalificeret Majoritet af en kompetent Forsamling og Varsling). Efter vor Opfattelse er herved udtømmende angivet dels de Betingelser, hvorunder Hovedorganisationen kan dekretere eller godkende Arbejdsstandsning, dels, da § 2 som bekendt ifølge den høje Voldgiftsrets Kendelse kommer til Anvendelse ogsaa paa de underordnede Organisationer, de Betingelser, hvorunder disse kan etablere Arbejdsstandsning.

Naar da nu altsaa Arbejdsgiverforeningen og derunder hørende Enkeltvirksomheder som Betingelse for at indgaa en Overenskomst med en under De samvirkende Fagforbund hørende Organisation opstiller den Fordring, at de i en Strejke deltagende skulle fortabe et dem tilhørende Depositum, altsaa ifalde en Straf, ser vi ikke rettere, end at dels den underordnede Organisations Ret til at strejke herved vilde lide en betydelig, ikke i Septemberforliget hjemlet, Indskrænkning, dels at De samvirkende Fagforbunds Ret til at dekretere eller godkende Strejker

herved vilde undergives en væsentlig og meget virkningsfuld Begrænsning, som ligger udenfor det ved September-Overenskomsten fastslaaede. Faktisk vilde en saadan Straffebestemmelse ikke blot virke som en stærk Hindring for Strejken, men maatte ogsaa siges at hvile paa en Forudsætning om Strejkens Ulovlighed, som er i direkte Strid med det hidtil mellem Organisationerne hævdede og i Septemberforliget udtrykte Standpunkt med Hensyn til Arbejdsstandsningers Lovlighed.

Ved at opstille det nævnte Vilkaar som ufravigelig Betingelse for Afslutning af en Overenskomst med en under de samvirkende Fagforbund hørende Organisation har Arbejdsgiverforeningen og Sporvejsselskaberne saaledes formentlig gjort Brud paa Septemberforligets § 2, og vi tillader os derfor at bede Dansk Arbejdsgiver og Mesterforening dels paa egne Vegne dels for de to fornævnte Sporvejsselskaber indkaldt for den ærede Ret for at Foreningen dels paa egne Vegne, dels paa de to Selskabers Vegne kan blive idømt Bod og paalagt Sagens Omkostninger.

P. F. V.

CARL F. MADSEN

Carl Gran.

Protestmøde.

Arbejdernes Fællesorganisation og Socialdemokratisk Forbund

indbød i Søndags til stort Protestmøde paa Blegdamsfælled. Der havde indfundet sig mellem 25 og 30,000 Mennesker, og der taltes fra tre Talerstole.

Følgende Resolution vedtoges:

»Københavnske og frederiksbergske Borgere, samlede til Møde paa Fælleden Søndag den 27. August, nedlægger en skarp Protest imod den af Politiøvrighederne under Sporvejsstrejken udøvede Fremfærd overfor Befolkningen.

Vi nedlægger den alvorligste Indsigelse imod de foretagne Masseanholdelser og imod Arrestationen af et Hovedvidne imod Politiet. Hvad der her er sket, viser i en sørgelig Grad, at der ikke er Lighed for Loven.

Forsamlingen opfordrer Justitsministeren og Rigsdagen til — under Henvisning til de forefaldne Begivenheder — hurtigst muligt at faa Offentlighed i Retsplejen gennemført, da Befolkningen først dermed opnaar nogen Garanti imod Klassejustits.

Med Hensyn til selve Sporvejsstrejken udtaler Forsamlingen sin Sympati med de strejkende Funktionærer og erklærer, at det maa betragtes som en Æressag for alle Arbejdere og med dem ligestillede ikke at støtte Frederiksbergs og Tuborg-Klampenborgs Sporvejsselskaber ved Benyttelse af disse Selskabers Vogne, saa længe Strejken ikke er bilagt paa en for Funktionærerne tilfredsstillende Maade.«

Internationale Arbejdsgiverorganisationer.

Efter at Arbejderne i talrige Fag efterhaanden har organiseret sig internationalt, begynder ogsaa Arbejdsgiverne at gaa samme Vej. Disse Folk, der søger at bringe den moderne Arbejderbevægelses internationale Aand i Miskredit og ved Oprettelsen af »fædrelandske« og »nationale« Arbejderforeninger søger at beskytte Arbejderklassen mod denne Aand, blæser altsaa for deres Del den patriotiske og nationale Fraseslogi en lystig Marsch. Men til Slutning er jo Oprettelsen af internationale Arbejdskøberorganisationer ganske naturligt. Thi ligesom Kristendom og Religion af Udbytterne kun benyttes i det Øjemed, at holde de Udbyttede nede, medens de selv hykler den højeste Grad af Religiøsitet, saaledes bærer man sig ogsaa ad med Fædrelandskærligheden. Man kræver denne af

de Arveløses Masser og prædiker den som en smuk, ædel og ophøjet Sag, for uafbrudt at kunne holde disse Masser offerberedte, medens man selv kun udøver denne Dyd saalænge som den medfører en Gevinst og kan omsættes i klingende Mønt. I og for sig er Kapitalismen fra Begyndelsen af international. Ligeledes ligner Udbytterne i de forskellige Lande som det ene Æg det andet. Af Hensyn til denne Kendsgærning er det en Selvfølge, at Udbytterne og deres Organisationer til Værn for deres Udbyttererivilegier og for at holde Proletariatet nede, rækker hinanden Hænder ud over Grænsepælene og skaber internationale Sammenslutninger.

Arbejdskøberne i Koffardiflaaden gjorde for ca. 2 Aar siden Begyndelsen med Udviklingen af Arbejdskøberorganisationerne. Efter flere Maaneders Forberedelser konstituere des den 27. Oktober 1909 Rederne s internationale Forbund under Navn af »International Skibsfarts-Sammenslutning«. Rederiforbundene i England, Tyskland, Sverrig, Danmark og Holland sluttede sig straks til denne Arbejdskøber-Internationale, der ved sin Oprettelse repræsenterede en Tonnage af seksten til sytten Millioner. I Mellemtiden har den ligeledes udvidet sig til Frankrig, Norge og Nordamerika. Om dennes Opgaver ytrede »Deutsche Arbeitgeberzeitung« lige efter Organisationens Ikrafttræden følgende: »Det internationale Forbund er oprettet med det Formaal at beskytte Skibsejerne og Skibsfarten i Almindelighed i Tilfælde af Arbejdsstridigheder og at muliggøre Losning og Ladning af Skibe under Strejker og Lock-out'er samt ved indtrædende Tab at holde Forbundets Medlemmer skadesløse«. Det internationale Rederiforbund er altsaa en udtalt Kamporganisation til at holde Søarbejderne nede, og i første Række rettet imod de organiserede Arbejdere. Selv om denne Kamporganisation ved den store Søarbejderstrejke, der strakte sig over en Del evropæiske Lande, ikke har høstet Laurbær, maa Arbejderklassen paa ingen Maade undervurdere den internationale Sammenslutning af Søens Arbejdskøbere.

Efter Rederne søgte Arbejdskøberne i Handelsgartnerierne at tilvejebringe en international Sammenslutning, foreløbig rigtignok paa et betydelig mindre Grundlag. Den 22. Januar 1910 afholdtes i Nürnberg en Generalforsamling for »Arbejdsgiversammenslutningen i Handelsgartnerierne«, i hvilken ogsaa Repræsentanter for det »almindelige østrigske Gartnerforbund« og for det »Svejtsiske Gartnerforbund« deltog. Allerede i Aaret 1907 havde Mesterforbundet i Byen Basel henvendt sig til Bestyrelsen for det nævnte tyske Arbejdskøberforbund i Gartnerfaget med Forslag om »ved Lønbevægelser at gaa frem i Fællesskab«, og i hvert Tilfælde blev den omtalte Generalforsamling benyttet til at realisere denne Plan samt til at slutte Ringen for de organiserede Gartneriejere i Tyskland, Østrig og Svejts paa et internationalt Grundlag. De omtalte tre Landsforbunds Love samt det svejtsiske Forslag fra Aaret 1907 beviser, at heller ikke Gartneriejernes internationale Sammenslutning er andet end en imod Arbejderklassen rettet Kamporganisation.

Ligeledes befinder sig den internationale Sammenslutning i Bygningsfagene i Fremmarsch. Allerede paa Generalforsamlingen for »Arbejdsgiverforbundet for de tyske Bygningsfag« i Februar Maaned 1910 i Strasborg vedtoges det at afslutte Gensidighedsoverenskomster med Forbundene i Nabostaterne, samt at betro en i dette Øjemed nedsat Kommission med Initiativet, for saa vidt der ikke skulde indløbe formaalstjenlige Forslag fra Udlandet. Omtrent en Maaned senere afholdtes derefter i Dresden den overordentlige Generalforsamling for Arbejdskøberne i Bygningsfagene, i hvilken ligeledes en Del Repræsentanter for udenlandske Arbejdskøberorganisationer deltog. Denne Generalforsamling søgte for første Gang

at omsætte de internationale Arbejdskøberorganisationers Opgaver i Praksis, idet den under Henblik til den den Gang planlagte Kæmpe-Lockout af de tyske Bygningsarbejdere traf en Overenskomst med de tilstedeværende Repræsentanter for de udenlandske Organisationer om, at de Udelukkede skulde forfølges ogsaa ud over de tyske Landsgrænser, og at de under ineen Omstændigheder maatte faa Beskæftigelse i Udlandet. Naar den store Lock-out indenfor de tyske Bygningsfag til Trods for denne første Virksomhed fra en Arbejdskøber-Internationales Side er endt med en slem Fiasko for Byggeparvenuerne, kan man deraf se, at heller ikke Arbejdskøbernes Træer »vokser op til Himlen«, naar Værnet af Arbejderklassens Interesser ligger i Hænderne paa stærke og fasttømrede Organisationer. I Mellemtiden har dog heller ikke Arbejdskøbernes Organisationer siddet med Hænderne i Skødet, men har paa en senere afholdt international Konference søgt at styrke deres internationale Forbindelser. Og i Oktober Maaned i Aar skal der i Rom afholdes en tredje international Kongres for Arbejdskøberne i Bygningsfagene, hvilken Kongres skal behandle følgende Dagsorden: 1. Arbejdsgivernes Organisation, Strejker, Lock-out'er, Strejkeforsikring, Tarifoverenskomster. 2. Indskrænkning af Arbejdstiden og dens Indvirkning paa Arbejdernes Produktivitet og paa Højden af deres Løn. 3. Fagskolevæsnet og Lærlingevæsnet i Bygningsfagene. — Denne Kongres skal altsaa ligeledes udelukkende beskæftige sig med Foranstaltninger, der er rettet imod den organiserede Arbejderklasses Kulturbestræbelser.

I Aar er endvidere de Metalindustrielle mødt paa Arenaen med internationale Organisationsbestræbelser. Den 5. Juli fandt i Bryssel en Sammenkomst Sted af Staalindustrielle fra hele Verden. I denne deltog Repræsentanter for de Jærn- og Staalindustrielle fra 10 Industrietater i Evropa og Amerika. Forhandlingerne paa denne Konference drejede sig ikke alene om almindelige Driftsspørgsmaal og om en kooperativ Fastsættelse af Priserne, om Begrænsningen af Amsætningsomraadet samt om Transportspørgsmaalet, men man inddrog ligeledes Spørgsmaalet om Arbejdslønnen i Diskussionen, ved hvilken Lejlighed blandt de 20 Delegerede fra Tyskland særlig Repræsentanten for de Krupp'ske Værker gjorde sig bemærket som Ordfører. — Ligesom i de førnævnte Fag blev der ogsaa ved denne Sammenkomst gjort Begyndelsen til en international Arbejdskøberorganisation for Metalindustrien.

Betydeligt længere fremme end de Metalindustrielle er dog en stor Del Brancher af Tekstilindustrien. Til »den internationale Sammenslutning af Bomuldsfabrikanterne« hører saaledes i Følge den sidste Statistik allerede 16 Stater, der tilsammen beskæftiger 7792 Millioner Spindler. Følgende Lande er forenet i den nævnte Sammenslutning: England, Tyskland, Frankrig, Østrig, Italien, Rusland, Svejts, Spanien, Belgien, Holland, Portugal, Sverrig, Danmark, Norge, Indien og Japan — det er altsaa omtrent hele Verden.

Tager man endvidere i Betragtning, at der desuden findes en hel Række særlige Aftaler imellem Arbejdskøberforbundene i Tyskland og saadanne i forskellige Nabolande, som i Malerfaget, i Hotelfaget osv., og at der imellem Arbejdskøberforbundene i Tyskland, Østrig, Svejts og endvidere indenfor de skandinaviske Lande (Sverrig, Norge, Danmark og Finland) har udviklet sig et meget intimt Samkvem, er det nuværende Billede over den imod Arbejderklassen rettede Arbejdskøber-Internationale allerede temmelig fuldstændigt.

Det befinder sig i en stadig Udvikling, som tidligere eller senere kan fortætte sig til en almindelig international Centralisation for Arbejdskøberne.

Ogsaa i denne Retning er der allerede bleven foretaget de første

Skridt. Saaledes deltog i den ovenomtalte Generalforsamling i Dresden for Arbejdskøberne i Bygningsfagene og i den dermed sammenknyttede internationale Konference for Bygningsentreprenører Formanden for »Svensk Arbejdsgiverforening«, den fra den svenske Jættekamp imellem Kapital og Arbejde bekendte v. Südow, endskønt han intet har at gøre med de svenske Byggeentreprenører, idet disse ikke tilhører den af ham repræsenterede Arbejdskøbercentralisation. Allerede herigennem voksede Betydningen af de paa Generalforsamlingen trufne Aftaler ud over Bygningsfagenes Grænser. V. Südow meddelte i Tilslutning til Sammenkomsten i Dresden til et Blad i Stockholm, at der efter den store Generalforsamling var bleven afholdt en mindre Sammenkomst af Bestyrelserne for *forskellige* Arbejdskøberorganisationer med de fremmede Repræsentanter, hvor man havde diskuteret om Følgerne af en eventuel Strejke saavel for Tyskland som for de øvrige Lande. Endvidere havde ved denne Sammenkomst været Ønsker fremme om ved kollektive Overenskomster at skabe samme Betingelse i alle de Lande, hvor der findes Arbejderorganisationer, og hvor Forholdene er nogenlunde ensartede.

Denne Meddelelse, som v. Südow her har gjort, beviser, at der ikke alene findes Begyndelsesgrundene til en international Organisering af Arbejdskøberne i bestemte Fag og Industrier, men at der i Virkeligheden allerede er sket det første Skridt henimod en Sammenslutning af Arbejdskøberne i alle Lande paa et almindeligt, alle Industrigrene omfattende Grundlag.

At fortsætte ad denne Vej synes at være Opgaven for den almindelige Arbejdskøberkongres for Industri og Landbrug, som i Slutningen af September skal træde sammen i Turin. At den ogsaa i første Række skal befatte sig med Befæstelsen af Arbejdskøbernes Position imod Arbejderklassen, viser dens Dagsorden: særlig dens tre følgende Punkter, Arbejdsgiverorganisationen og dens nuværende Tilstand, Taktik og Aktion; angaaende Overenskomsterne mellem Arbejdsgiver- og Arbejderforbundene; Arbejdsgiverne og den sociale Lovgivning. Den internationale Følelse og Tænkemaade har Arbejdskøberne i alle Fag og Industrier traadte ganske vist ved mange Lejligheder klart for Dagen, som t. Eks. under Storkampen i Sverrig i 1909, men nu begynder man ogsaa, som denne Dagsorden viser, igennem Forberedelsen af en altomfattende international Arbejdskøberorganisation at faa denne Følelse støbt i en fast Form. Fagorganisationerne vil være nødsagede til, for at beskytte sig mod Overraskelser, at følge denne Udvikling med et vaagent Øje.

Alt i alt bekræfter Arbejdskøberne derved rigtignok kun det internationale Proletariats Standpunkt, at Menneskeheden ikke maa skilles ved Nationer, men ved Klasser, og at der ikke kan slaas Bro over Modsætningerne mellem forskellige Klasser i samme Land, medens der i den samme Klasse i forskellige Lande ikke findes Modsætninger. Men derved bortvejres ogsaa deres forløjede Snak om Fædrelandskærlighed og national Aand, med hvilket de søger at indfange indifferente Arbejdere til deres »gule« Prætorianergarde. *(Correspondenzblatt.)*

Arbejdsløshedskassernes Kommunetilskud.

Foranlediget ved Henvendelser fra forskellige Repræsentanter for statsanerkendte Arbejdsløshedskasser har De samvirkende Fagforbund gennem Arbejdsløshedsinspektoratet udbedt sig nedenstaaende.

Fortegnelse

over de Kommuner, som i Regnskabsaarene 1909—10 og 1910—11 har ydet Tilskud til de anerkendte Arbejdsløshedskasser.

Bykommuner:

Aalborg, Aarhus, Assens, Bogense, Ebeltoft, Esbjerg, Faaborg, Frede-

riksberg, Fredericia, Frederikshavn, Frederikssund, Frederiksværk, Grenaa, Helsingør, Herning, Hillerød, Hjørring, Holbæk, Holstebro, Horsens, Kallundborg, Kerteminde, Kolding, Korsør, København, Køge, Løgstør, Maribo, Middelfart, Nakskov, Nexø, Nyborg, Nykøbing M., Nysted, Næstved, Nørre Sundby, Odense, Præstø, Randers, Ribe, Ringkøbing, Ringsted, Roskilde, Rudkøbing, Rønne, Sakskøbing, Silkeborg, Skanderborg, Skelskør, Skive, Slagelse, Sorø, Stege, Store Hedinge, Stubbekøbing, Svendborg, Thisted, Varde, Vejle, Viborg, Vordingborg.

Landkommuner:

Aaby, Aars-Hovbro, Asmild-Topdrup, Asminderød-Grønholt, Asminderød-Gandløse, Astrup-Tulstrup, Avnslev-Bovense, Ballerup-Maaløv, Birkerød, Bloustrød, Bogø, Brabrand-Aarslev, Brande, Brønderslev, Dalby-Thureby, Dalum, Daugbjerg-Mønsted, Smollerup, Dragør, Dronningborg, Falslev-Vindblæs, Faxe, Fensmark-Rislev, Frederiksborg Slotssogn, Galten-Vissing, Gentofte, Gjedsted-Fjeldsø, Gladsaxe, Glostrup, Greis-Sindbjerg, Greve-Kildebrønde, Grundfør-Spørring, Hadsten, Hagested, Haslev-Frerslev, Hatting-Thorsted, Hellested, Herfølge, Herning, Herstederne, Herslev, Holme-Tranbjerg, Hornstrup, Hylleholt, Høje-Thorstrup, Hørup, Hørsholm, Kallundborg Landdistrikt, Karlebo, Koldby, Kolding Landsogn, Kregome-Vinderød, Kristrup, Kundby, Ledøje-Smørum, Lem-Veiby, Lillerød, Lyngby-Taarbæk, Lynge-Uggeløse, Mørke, Nr. Tranders, Nyker, Nylars, Oppesundby, Ormslev-Kaldt, Pedersborg, Raaby-Sødring, Rerslev-Vindinge, Rødding, Rødovre, Rørbæk, Sakskøbing Landsogn, Sdr. Tranders, Seest, Sengeløse, Skamstrup-Frejdendal, Sorø Landdistrikt, Sorø Landsogn, Stege Landsogn, St. Jørgensbjerg, St. Magleby, St. Peders Landsogn, Struer, Søften-Faldby, Søllerød, Sønder Jernløse, Taarnborg, Taarnby, Torup-Kvols-Borris, Tilst-Kosted, Tranebjerg, Tybjerg, Varde Landsogn, Vallensbæk, Vejen, Vejlby, Vester Brønderslev, Viby, Vig-Asminderup, Vitten-Haldum-Hadsten, Vordingborg Landsogn, Vorup, Vraa-Emb, Værløse, Værslev, Ølsemagle, Ørting-Falling, Øster Egede.

* * *

Arbejdsløshedsinspektoratet kan ikke opgive, hvilke Beløb de paagældende Kommuner har ydet samlet eller til de enkelte Kasser, da det ikke ligger inde med bearbejdet Materiale til Belysning af dette Forhold.

For tidligere Aars Vedkommende findes ingen Oplysninger om Kommunernes Ydelser, og de i Fortegnelsen nævnte har ikke alle ydet Tilskud begge Aarene.

Den internationale faglige Konference.

I.

Den *syvende* internationale faglige Konference af Repræsentanter for de under det internationale faglige Sekretariat hørende faglige Landcentralisationer afholdtes i Budapest i Ungarn i Dagene den 10., 11. og 12. August. Saadanne Konferencer afholdes med et Par Aars Mellemrum og med den Hensigt at faa drøftet Spørgsmaal af mere almindelig faglig Interesse og for at styrke og udvikle Forbindelsen mellem alle Landes Fagforeninger.

Saa længe siden som i 1888 og i 1900 afholdtes der henholdsvis i London og i Paris internationale Fagforenings-*Kongresser*, der beskæftigede sig med Spørgsmaal som 8 Timers Dagens Gennemførelse, Oprettelsen af et internationalt Arbejderforbund, der under store Kampe skulde sikre Fagforeningerne gensidig Hjælp o. m. a.

Repræsentanter for Landcentralisationerne i Norge, Sverig, Finland, Danmark, Tyskland, England og Belgien var samlede umiddelbart efter den skandinaviske Ar-

bejderkongres i Avgust 1901, og ved denne Lejlighed besluttede man at erstatte de omfattende og dyre Kongresser med de snævrere *Konferencer*, hvortil der kun møder en eller to Repræsentanter for hvert Land.

Der er siden holdt saadanne Konferencer 1902 i Stuttgart, 1903 i Dublin, 1905 i Amsterdam, 1907 i Kristiania, 1909 i Paris. Nu afholdtes altsaa den 7. Konferenee i Budapest. Her repræsenteredes De samvirkende Fagforbund i Danmark ved Formanden *Carl F. Madsen* og Sekretæren *Carl Gran*.

Konferencen holdtes i Bygningsarbejderforbundets smukke Ejendom, »Bauarbeiterheim«. Adskillige ungarske Fagforbund har nemlig, for overhovedet at kunne faa Husly, maattet bygge eget Hus; det har foruden Bygnindsarbejderne Typograferne og Smedene. Landsorganisationen og Partiet har i Fællesskab bygget eget Hus.

* * *

»Bauarbeiterheim«s stilfulde Sal, der halvt er Kælder, viste sig at være et særdeles behageligt Mødelokale, hvor Konferencens Deltagere ikke generedes af den stærke Varme.

Fra hvert Land kan der højest deltage 2 Repræsentanter i Konferencen, vi nævner her Navnene paa Deltagerne:

England: W. A. Appleton og James O'Grady; *Frankrig:* L. Joubaux og Yvetot; *Belgien:* J. Bergmans; *Holland:* I. Oudegeest; *Danmark:* Carl F. Madsen og Carl Gran; *Sverig:* Arvid Thorberg; *Tyskland*: Carl Legien og Johan Sassenbach; *Østrig:* Anton Hueber og Franz Rautenkranz; *Bosnien-Herz:* F. Rauscher; *Ungarn*: S. Jaszai og K. Teszarsz; *Kroatien:* W. Bukseg; *Serbien*: L. Pawitschewitsch og D. Tutzowitsch; *Bulgarien*: I. Sakasoff og G. Karpusoff; *Rumænien:* G. Christerco; *Svejts:* Avg. Huggler; *Italien*: A. Aragona; *Spanien:* Vicente Barrio; *De forenede Stater (N. A.]:* James Duncan.

I sidste Øjeblik er den svenske Landsorganisations Formand Herm. Lindqvist, samt den norske Landsorganisations Formand, Ole O. Lian, grundet paa Forhandlinger i Anledning af de store Konflikter blevne forhindrede i at rejse, saaledes at Norge er ganske uden Repræsentation. Finlands Landsorganisation havde ikke anmeldt sin Deltagelse.

Der var saaledes mødt 26 Repræsentanter for de 18 Landes Centralorgauisationer; men desuden har den amerikanske »Industrial Workers of the World« (Verdens Industriarbejdere), der søger Optagelse i det internationale faglige Sekretariat, faaet Lov til at deltage med en Repræsentant, der som Gæst overværer Konferencen, indtil denne har taget Stilling til Spørgsmaalet om Optagelsen; Repræsentantens Navn er Foerster.

Sekretariatet optog for ca. to Aar siden den store Centralisation »American Féderation of Labor«. Det skete umiddelbart efter, at Formanden, Samuel Gompers, for denne mægtige Centralisation, der omfatter ca. 2,000,000 Arbejdere, havde besøgt Evropa og studeret de faglige Organisationer herovre. Samuel Gombers var ikke Deltager i Konferencen denne Gang; Féderation repræsenteres ved Næstformanden, Duncan, der oprindelig er Stenarbejder.

For Fuldstændighedens Skyld tilføjes, at Sekretariatet havde tilforordnet tre Oversættere, hvoraf den ene var Skandinaven Vilh. Jansson, der har Bopæl i Berlin.

Dagsordenen.

Paa Konferencen behandledes følgende Dagsorden:

1. Den internationale Sekretærs Beretning.
2. Behandling af de Forslag, der angaar det internationale Sekretariat.
3. Den fagorganisatoriske Enhed i de forskellige Lande samt Optagelsen af »Industrial Workers of the World« (Forslag fra Frankrig).

4) Foranstaltninger af internationale Arbejderkongresser (Frankrig).

5. Fagforeningernes internationale Føderation (Nord Amerika).
6. Indvandring af udenlandske Arbejdere under Lønkampe og Depressionstider. (Nord-Amerika).

7. Natarbejdets Afskaffelse (Sverig).
8. Hjemmearbejdet (Holland).

De to ungarske Repræsentanter fungerede som Konferencens Ordstyrere, og Formanden for den ungarske Landsorganisation, S. Jaszai, gjorde i sin Velkomsttale opmærksom paa den Betydning, som de ungarske Fagforeninger lægger i, at Konferencen holdes i Ungarn, hvor man indtil for kort Tid siden manglede Organisationsretten. Magistraten i Budapest var altid gæstfri overfor Fremmede og indbød gerne udenlandske Repræsentanter til store Gæstebud; men Landets egne Børn, de ungarske Arbejdere, har i flere Aar maattet føre en fortvivlet Kamp for at opnaa Ret til at slutte sig sammen i Foreninger; det var kun delvis lykkedes. Han udtrykte sin Glæde over, at Konferencen havde sat Pris paa kun at være det ungarske Proletariats Gæster.

Paa Forslag af den internationale Sekretær, Karl Legien, gik man over til at behandle

Dagsordenens Punkt 3,

eller rettere den Del af den, som angaar »Industrial Workers of the World«s Optagelse.

Konferencens Deltagere er ikke uforberedte paa at behandle denne Sag. Allerede for ca. 2 Aar siden var »I. W. W.« ude med et rasende Angreb paa »A. F. L.«, og da navnlig paa Samuel Gombers. Angrebet var meget langt og kraftigt og ført i et alt andet end nobelt Sprog. Vi skal forsøge at give et Par Rids af de to rivaliserende Parters Stilling.

Den i Sekretariatet optagne «A. F. L.« er den ældste Organisation og tæller som nævnt 2 Mill. Medlemmer. Den omfatter alle Slags Arbejdere, men navnlig i Amerika, hvor Til- og Afgang af ikke faglærte Arbejdere er stærk, gør Organisationen af de ikke-faglærte Arbejdere og af Industriarbejdere ikke saa stærke Fremskridt, som Organisationen af de faglærte. Herpaa er det navnlig, at »I W. W.« bygger sit Angreb, idet den paastaar, at »A. F. L.« ikke ønsker de slettest stillede Arbejdere organiserede.

»I. W. W.« er en halvanarkistisk Organisation af nyere Dato; den angiver at omfatte ca. 30,000 Medlemlemmer; for et Par siden nævnte den sit Medlemstal betydeligt højere — over en halv Million — I. W. W.s Repræsentant bor slet ikke i Amerka, men i Tyskland, og han fører det samme ubeherskede Sprog som vi her hjemme erindrer fra Separisternes Glansperiode.

Som bekendt lyder Sekretariatets Love paa, at kun én Centralisation i hvert Land kan tilhøre Sekretariatet. Medens Franskmændene hidtil har anbefalet »I. W. W.s Optagelse i Unionen, forbavsedes man nu over at høre Johaux holde en gnistrende begejstret Tale om det nødvendige i, at Arbejdernes Klassebevægelse bliver en Enhed, og han erindrede om, at han under sit Besøg i Berlin torleden gik til Møde hos Syndikalisterne og opfordrede dem til at ophæve deres Særorganisation og at slutte sig ind under de øvrige Fagforeninger.

Det viste sig under den fortsatte Diskussion, hvorunder Foerster indviklede sig i adskillige grove Modsigelser, at der ingen Stemning var for at imødekomme Anmodningen om »I. W. W.«s Optagelse. Den forkastedes.

Desværre gik hele Dagen med denne ene Sag; men der fremkom under Diskussionen, navnlig fra Englændernes Side, saa mange gode Vidnesbyrd til Fordel for »A. F. L.«, at denne Centralisation maa siges at have vundet ved Sagens indgaaende Drøftelse ovenpaa de mange ubeherskede Angreb fra »I. W. W.« Side.

(Fortsættes).

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 10 ❋ KØBENHAVN DEN 9. SEPTEMBER 1911 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Den internationale faglige Konference. Den faste Voldgiftsret. Lønbevægelser og Konflikter (Lock-out'ernes Efterslet. Snedkerne. Murerne i København).

Den internationale faglige Konference.

II.

Fredag Morgen kunde man gaa tilbage til

Dagsordenens Punkt 1.

Den internationale Sekretær, *Karl Legien* (Berlin), aflagde en kort Beretning, idet han iøvrigt henviste til den pr. 19. Septbr. i Fjor udkomne trykte Beretning om den internationale Fagforeningsbevægelse.

Siden er der ingen Forandring sket med Hensyn til de faglige Landscentralisationers Tilslutning til Sekretariatet. Der er fra Landscentralisationen i Avstralien efter Modtagelsen af Beretningen for 1909 lovet Tilslutning til det internationale Sekretariat, men det har endnu ikke været muligt at fuldbyrde Tilslutningen. For det første er det den store Afstand, der vanskeliggør en Forstaaelse, og dernæst er den faglige Bevægelse i Avstralien endnu ikke centraliseret, men grupperet efter de enkelte Stater i Landet.

Da der i Følge de internationale Konferencers Beslutninger for hvert Land kun tilstedes Adgang for én Landscentralisation til det internationale Sekretariat, har der ikke kunnet tages Hensyn til Optagelsesanmodningen fra den anden Landscentralisation i Bulgarien og fra »Workers of the World« i Amerika.

Fra Centralkomiteen for Fagorganisationerne i Kanada forelaa en Forespørgsel om, hvorvidt det kunde tillades en Repræsentant for disse Organisationer at deltage i Konferencen i Budapest. Efter en Forespørgsel hos Præsidenten for American Federation of Labor viste det sig, at Fagorganisationerne i Kanada tilhører denne Organisation, hvorfor Afsendelsen af en Delegeret til Konferencen ikke kunde tillades.

For Tiden hører, bortset fra Avstralien, alle Lande, der har Landscentralisation, til det internationale Sekretariat. I alt er det 20, nemlig: *England, Frankrig, Holland, Belgien, Danmark, Sverig, Norge, Finland, Tyskland, Østrig, Bosnien-Herzegovina, Ungarn, Kroatien, Bulgarien, Svejts, Italien, Spanien* og *De forenede Stater.*

Samkvemmet med de tilsluttede Organisationer er fra det internationale Sekretariats Side foregaaet paa samme Maade som Aaret i Forvejen. Alle vigtigere Meddelelser er tilgaaet Landscentralisationerne ved Cirkulærer. Men enkelte Landscentralisationer, specielt med De forenede Stater, har der ved særlige Begivenheder været ført en livlig Korrespondance. Den internationale Sekretær har ligeledes taget Anledning til at tilstille »American Federation« en Sympati-Tilkendegivelse, i hvilken der rejstes Protest imod den Dom, i Følge hvilken de tre første Funktionærer af »A. F. og I.« paa Grund af deres Arbejde for Udnyttelsen af Boykottings- og Strejkeretten blev idømt haarde Fængselsstraffe.

Paa Foranledning af den franske Landcentralisation rettede den internationale Sekretær en Anmodning til Fagorganisationerne i alle Lande

om at protestere imod Meningsfælle Durands Dødsdom. Denne Anmodning er bleven imødekommet fra alle Sider, og denne Protest turde have bidraget sit til, at Durand først blev benaadet til Fængselsstraf og dernæst i en fornyet Proces helt blev frikendt. Desværre har Forfølgelsen og Dommen over Meningsfælle Durand paaført denne en svær Sygdom, saa at Frikendelsen ikke har været i Stand til at ophæve den ham overgaaede Uret.

Antallet af Medlemmer er i det forløbne Regnskabsaar steget fra *5,772,000* til *6,033,500,* og Summen af de betalte Bidrag fra 8,649 Mk. til 9,057 Mk.

Dette beviser, at det er lykkedes de tilsluttede Organisationer, til Trods for den i mange Lande herskende økonomiske Krise, at forøge deres Medlemsantal. Kun i 4 Lande er indtraadt en Tilbagegang i Medlemsantallet, hvilket maa føres tilbage til den vedvarende økonomiske Krise, dels til haarde økonomiske Kampe, eller ogsaa, som i Østrig, til Frafaldet af Organisationsgrupper i Følge nationale Stridigheder (Tsjekkerne).

De af det internationale Sekretariat udgivne aarlige Beretninger burde gøres tilgængelige for større Kredse af Medlemmer. Dette vilde i høj Grad bidrage til Forstaaelsen af det nødvendige i Fagorganisationernes internationale Sammenslutning samt bibringe Medlemmerne Forstaaelsen af Fagbevægelsens Ejendommeligheder i de forskellige Lande.

Efter Anmodning fra Landscentralisationerne i Spanien og Serbien er der til alle Landes Centralisationer udsendt Opfordring om at understøtte Bjærgværksarbejderne i Bilbao, Papirarbejderne i Tournhout og Skræderne i Serbien.

Legien sluttede med at henvise til den foreliggende Regnskabsberetning.

Paa Forslag af Repræsentanterne fra Østrig, Ungarn, Kroatien, Serbien og Bosnien-Herzegovina behandlede man særskilt Spørgsmaalet om de to bulgariske Landscentralisationer. Diskussionen sluttede med, at man ligeledes paa Forslag af fornævnte vedtog

»at paalægge begge Centralerne endnu en Gang i deres eget Land at søge Enighed opnaaet om en Sammenslutning og derefter til næste Konference gennem den internationale Sekretær give Rapport, saa at Konferencen eventuelt kan træffe Afgørelse.

De to Landcentraler er indtil da udelukkede af Sekretariatet«.

Det bulgariske Spørgsmaal er af stor Betydning for Organisationerne i de omliggende Lande, der føler deres Interesser truede ved den mangelfulde Organisation.

Efter at man paa given Anledning havde understreget, at Fremgangsmaaden, naar Hjælp under Konflikter søges hos andre Landes Centralisationer, maa være den, at Anmodningen fremsendes gennem det internationale Sekretariat, medens Forespørgsler og Svar om andre Forhold udveksles direkte, sluttedes Diskussionen med Godkendelse af Beretningen.

Dagsordenens Punkt 2.

Efter en kort Diskussion vedtog man følgende foreslaaet af *Landscentralisationen i Svejts.*

Den internationale Beretning om Fagforeningsbevægelsen skal offentliggøres senest ved Slutningen af det Aar, som følger efter det Aar, for hvilket Beretningen gælder, uanset om alle faglige Landscentralisationer, der hører til det internationale Sekretariat, har indsendt deres Beretning i rette Tid eller ej.

* * *

Budapester-Fagforeningerne og Partiledelsen havde til om Aftenen indbudt Konferencens Deltagere med lokale Partifæller til et lille festligt Samvær paa Margrethe-Øen, der ligger i Donau ved Budapest. Der holdtes naturligvis en Række Taler; bl. a. bragte Carl F. Madsen paa de Delegeredes Vegne en Tak til de ungarske Partifæller for den udviste Gæstfrihed og tolkede de fremmedes Ønsker om, at det smukke Ungarn

maatte erobres af stærke, handledygtige Arbejderorganisationer.

Imellem Talerne gav et udsøgt ungarsk Stryge-Orkester et Udvalg af skønne ungarske Melodier, hvis fine, melankolske Toner i den lune Sommeraften bares ud over Donauens Bølger, der kastede Refleks fra de Tusinde Lygter paa begge Flodbredder.

* * *

Lørdag fortsatte man Behandlingen af Dagsordenens Punkt 2.

Efter at man havde formet Beslutningen om, at der kun kan være én anerkendt Landsorganisation i hvert Land, og efter at denne Beslutning var understreget ved Vedtagelserne ang. Organisationsforholdene i Amerika og Bulgarien, gik man over til at behandle forskellige Forslag vedrørende Sekretariatet.

Fra *Svejts* forelaa Forslag om mere Plan i den gensidige Hjælp under Konflikter. Det vedtoges efter en længere Diskussion i følgende Form:

a. Af det internationale Sekretariat maa kun ydes international Hjælp, naar samtidig flere faglige eller Industriforbund i et Land er saaledes inddraget i økonomiske Kampe, at de til disses Gennemførelse fornødne Midler hverken kan tilvejebringes i eget Land eller af de internationale Brancheorganisationer, som de kæmpende Forbund tilhører.

b. Indledningen af en international Hjælpeaktion maa endvidere kun finde Sted, naar følgende Betingelser er opfyldte:

1) Den Landsorganisation, som de Organisationer, der ønsker Understøttelse, tilhører, skal indsende en motiveret Anmodning til det internationale Fagforeningssekretariat. Motiveringen skal indeholde: En summarisk Beretning om Aarsagerne til og om det hidtidige Forløb af vedkommende Konflikt, endvidere en Oversigt over den hjælpsøgende Organisations Styrke og finansielle Ydeevne.

2) De understøttede Organisationer maa være Medlemmer af en til det internationale Fagforeningssekretariat hørende Landscentralisation, for saa vidt ikke særlige politiske Forhold i vedkommende Land umuliggør dette.

3) Endvidere fortsættes Understøttelsesaktionen kun overfor saadanne Organisationer, der ved regelmæssig Information orienterer det internationale Sekretariat om Kampens Forløb samt forpligter sig til Offentliggørelsen af et Regnskab over Omkostningerne ved Kampen.

c. Er de i Afsnit b. betegnede Betingelser opfyldte, skal det internationale Fagforeningssekretariat indlede Hjælpeaktionen. Den til Landscentralisationen rettede Anmodning om Understøttelse skal indeholde: En kort Motivering, en Udtalelse fra det internationale Sekretariat og, for saa vidt det synes muligt, bestemte Forslag om den Maade, paa hvilken Understøttelsen kan ske mest hensigtsmæssigt.

d. Det internationale Sekretariat har endvidere at sørge for, at de Landscentralisationer, der deltager i Hjælpeaktionen, ved mere langvarige Kampe fra Tid til anden underrettes om Situationen, samt at der i alle Tilfælde efter Kampens Afslutning snarest muligt aflægges Beretning og Regnskab til vedkommende Landscentralisationer.

Dog vedtoges følgende Ændringer (paa Forslag af Holland):

Afsnit 2 a: »I Undtagelsestilfælde kan det internationale Sekretariat ligeledes indlede en Hjælpeaktion, naar der i et Land staar et saa stort Antal Arbejdere i et Fag i Kamp, at dets eget Lands eller det internationale Fagforeningssekretariats Midler ikke er tilstrækkelige«

samt:

Afsnit 2 b. »Alle Pengemidler tilstilles det internationale Sekretariat, som efter Kampens Afslutning offenliggør en Afregning.«

Det overlodes Sekretariatet at indføre disse Ændringer i Beslutningen.

Et Forslag fra Kroatien om en fastere Centralisations-Forpligtelse blev taget tilbage.

— Den amerikanske Centralisation

havde grundet paa »I. W. W.«s Angreb stillet følgende Forslag, som vedtoges:

»Konferencen vedtager, at ethvert Dokument, der indgaar fra et Sted, som ikke er tilsluttet det internationale Sekretariat, og i hvilket en eller anden Landscentralisations Vederhæftighed eller Karakter angribes, afleveres til denne Landscentralisations officielle Repræsentant. For det Tilfælde, at denne indsender et Gensvar til det internationale Sekretariat, skal sidstnævnte tilbageholde dette. Naar den interesserede Landscentralisations Ledelse nedlægger en begrundet Protest imod Udbredelsen af det første Dokument, skal det internationale Sekretariat tilbagekalde dette og forelægge det for den næste Internationale Konference, som kan vedtage, at begge Dokumenter tillige med den internationale Konferences Udtalelser eller Dom, tilstilles de tilsluttede Landscentralisationer.«

— Paa Forslag af Holland vedtoges enstemmigt følgende Beslutning:

»Den internationale Konference i Budapest anmoder — idet den gentager den i Kristiania 1907 fastsatte Forpligtelse for Organisationerne til at slutte sig til deres Landscentralisation — de internationale faglige Sekretariater og Forbund om kun at optage saadanne Organisationer, der tilhører vedkommende Landscentralisation, samt at indvirke paa de Organisationer, der tilhører deres internationale faglige Sekretariat uden at tilhøre deres Landscentralisation, at de slutter sig til vedkommende Landscentralisation.«

Dagsordenens Punkt 4 og 5

vedtog man at behandle samtidig. Det drejer sig dels om et ikke formuleret Forslag fra Frankrig om Foranstaltning af en stor, international Fagforeningskongres, der kun maa beskæftige sig med upolitiske, faglige Spørgsmaal.

Det amerikanske Forslag er derimod formuleret og har følgende Ordlyd:

»Den internationale Konference anbefaler alle Landets faglige Centralisationer at studere Spørgsmaalet om Oprettelsen af en »International Arbejdsføderation«, ved hvilken Arbejderbevægelsens Selvstændighed i ethvert Land garanteret. Føderationens Formaal vilde være Beskyttelse og Fremme af Lønarbejdernes Rettigheder og Interesser i alle Lande samt Tilvejebringelsen af internationalt Broderskab og Solidaritet.«

Duncan bebudede i sin Motivering det store Verdensforbund af alle Haandens Arbejdere.

Begge Forslagene blev henvist til nærmere Behandling i Landsorganisationerne og i Sekretariatet, der skal afgive Betænkning til næste Konference.

— Man gik nu over til at behandle

Dagsordenens Punkt 3

(om Enheden i Fagforeningsbevægelsen) færdig; og der skete her det opsigtsvækkende, at

Syndikalisterne opfordrer til Enhed og yderligere Sammenslutning i den faglige Bevægelse.

De franske Repræsentanter, Yvetot og Jouhaux, stillede en omfattende Resolution, der kraftigt opfordrer alle Landes Fagforeninger til hver for sig at arbejde for den størst mulige Enhed i Organisationsformen og i Organisationsarbejdet for dermed at fremskynde Fuldbyrdelsen af den internationale Sammenslutning af alle Verdens Fagforeninger; først og fremmest bør der arbejdes for Enhed og Sammenslutning af Organisationerne i hvert enkelt Land, og de franske Syndikalister opfordrer Konferencen til at slutte sig til, at denne Opfordring gaar videre til alle Fagorganisationer.

Dette vedtoges.

— Man gik nu over til

Dagsordenens Punkt 6,

der indeholder et saalydende Forslag fra Amerika:

»Konferencen erklærer, at det er

Formaalet for Arbejderbevægelsen i alle Lande med al Kraft at forhindre Arbejdernes Udvandring fra et Land til andre Lande i Tider, hvor der hersker en industriel Depression, under Lønkampe eller naar saadanne er i Vente; det er endvidere en Pligt for den ansvarlige Repræsentant for Arbejderbevægelsen i det paagældende Land at informere den internationale Sekretær, som paa sin Side straks maa give Meddelelse til Repræsentanterne for Arbejderbevægelsen i de øvrige Lande.«

Under Diskussionen bebrejdede man Englands og Amerikas Centralisationer, at det ikke var lykkedes, trods Løfte helt at gennemføre den fri Overgang med Bibeholdelse af alle erhvervede Rettigheder ved Medlemmers Overgang til Fagforeningerne i Amerika og England.

De paagældende Repræsentanter lovede fortsat at arbejde paa saadan Overgangs fulde Gennemførelse.

Resolutionen vedtoges, og man drøftede, hvilke Modtræk, der kunde gøres i Anledning af den af de organiserede Arbejdskøbere i Bygningsfagene paatænkte internationale Kongres, der om kort Tid skal afholdes i Italien, og hvis Hensigt bl. a. er at lægge Planer om at modarbejde Fagforeningernes Arbejde.

Dagsordenens Punkt 7

var et Forslag fra Sverrig:

»Konferencen opfordrer Arbejderrepræsentanterne i alle Parlamenter til at virke hen til, at der i deres Lande indføres Forbud ad Lovgivningens Vej imod Natarbejde i alle de Industrier, hvor det ikke er absolut nødvendigt.«

Forslaget motiveres ved de Vanskeligheder, som Organisationerne i Sverig har haft ved at dæmme op imod Natarbejdet.

I England er man naaet saa vidt, at man har Kvinders og Børns Dagarbejde begrænset ved Lov og deres Natarbejde forbudt. James O'Grady tilsiger sin Modvirkning til at faa Begrænsningen udstrakt til ogsaa at omfatte Mænd.

I Italien har man en Lov, der forbyder Kvinders og Børns Natarbejde.

Resolutionen vedtoges.

Dagsordenens Punkt 8

var følgende fra Holland stillede Forslag:

»Enhver Landscentralisation anmodes om at oprette en Nationalkomité til Bekæmpelse af Hjemmearbejdet eller at tiltræde en alt bestaaende Komité, som slutter sig til »Bureau permanent du travail a domicil« (Permanent Hjemmearbejder-Bureau).

Fra mange Sider blev gjort gældende, at hver enkelt Landsorganisation maatte handle efter Landets specielle Forhold. Der var adskillige Steder høstet bitre Erfaringer ved at lade Arbejdernes Tarv varetage af Sports-Politikere, og man skulde vare sig mod at lade det af Organisationerne paabegyndte Arbejde blive forfusket af fremmede.

Spørgsmaalet henvistes foreløbig til Undersøgelse af Sekretæren, der om Sagen skal indhente Oplysninger fra de forskellige Lande.

Valg af Sekretær.

Man genvalgte enstemmig *Karl Legien* til international Sekretær.

Udenfor Dagsordenen

behandlede man forskellige Spørgsmaal. Der blev saaledes redegjort for

Den store norske Lockout.

Den norske Landsorganisation havde ikke officielt anmodet det internationale Sekretariat om Hjælp, derimod havde den sendt de enkelte Centraler saadan Anmodning; det bliver saaledes disse Centralisationers Sag hver for sig at tage Beslutning.

Konferencen vedtog en Tilkendegivelse af, at norske Arbejderes Kamp fortjener alle Verdens Arbejderes udelte Sympati.

Forfølgelserne i Rumænien.

Rumæniens Repræsentant gav en Fremstilling af den rumænske Re-

gerings Forfølgelser imod Fagforeningerne og disses Ledere. Konferencen besluttede at rette en Henvendelse til den rumænske Regering og i de 6 Millioner centraliserede Arbejderes Navn protestere imod den Voldsgærning, som det er at søge kvalt Arbejdernes Kulturbestræbelser.

Afslutning.

Dirigenten, Ungareren *Tesxársz*, sluttede nu Konferencen med en Tak for, hvad Ungarerne havde lært af de fremmede; Ungarerne var altid broderligt sindede overfor Fremmede, thi hvad vi har her, er Efterligninger af andres Arbejde. Han manede til Gennemførelse af de trufne Beslutninger, som alle Konferencens Deltagere havde Ansvaret for at bringe ud i Livet. Han takkede for den hjærtelige Tone, der havde været over Forhandlingerne, og glædede sig paa de ungarske Fagforeningers Vegne, fordi Konferencens Deltagere havde lovet at efterkomme Anmodningen om at overvære den ungarske Landsorganisations Kongres, der aabnes den næste Dag, Søndag, Kl. 9 Formiddag.

Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsgiverforeningen kontra Murerforbundet.

Sag Nr. 48.

Udskrift af den faste Voldgiftsrets Kendelse af 2. September 1911 i Sag Nr. 48: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund for Murerforbundet i Danmark og dettes Esbjerg Afdeling.

Efter at der mellem Centralforeningen af Murer- og Tømrermestrene i Jylland og Østifterne og Murerforbundet i Danmark i indeværende Foraar var indgaaet en Overenskomst bl. a. om den i de forskellige Provinsbyer gældende Timeløn, hvilken for Esbjergs Vedkommende fastsattes til 48 Øre, har Murersvendene i Esbjerg i en Periode fra Begyndelsen af Juni Maaned til ind i Juli i hvert Fald i de aller fleste Tilfælde af foreliggende Reparationsarbejde — hvilket er den væsentligste Del af Timelønsarbejde, medens nyt Arbejde som Regel i Esbjerg udføres i Akkord — vægret sig ved at arbejde for mindre end 55 Øre i Timen.

For dette Forhold har Arbejdsgiverforeningen paa Centralforeningens Vegne indklaget De samvirkende Fagforbund paa Murerforbundets Vegne og paastaaet den stedlige Afdeling af Forbundet ikendt Bod og Sagens Omkostninger.

De indklagede have i første Række til deres Frifindelse henvist til, at det maa staa den enkelte Arbejder, uanset Overenskomsten, frit for at betinge sig højere Løn end der er fastsat for Arbejdet.

Til Forstaaelse af, hvilke Baand Parterne ved Indgaaelse af en almindelig kollektiv Overenskomst — der ikke herom har særlige Bestemmelser — paalægger sig, naar Talen er om en i Overenskomsten fastsat, normal Timeløn, bemærkes, at ligesom Arbejdsgiverorganisationen som saadan afskærer sig, saa længe Overenskomsten bestaar, fra enhver Bestræbelse for at bringe Timelønnen ned under den i Overenskomsten aftalte, saaledes afskærer Arbejderorganisationen som saadan sig fra enhver Bestræbelse for at presse Timelønnen over det aftalte; og endvidere — hvad Organisationernes enkelte Medlemmer angaar — at medens Overenskomsten berøver den enkelte Arbejdsgiver Ret til at betinge sig lavere Aflønning end i Overenskomsten aftalt, berøver den vel ikke den enkelte Arbejder Ret til personlig at betinge sig højere Løn for sit Arbejde end i Overenskomsten fastsat, men derimod til i Fællesskab med andre Organisationsmedlemmer at søge Lønnen prrsset op over det overenskomstmæssige.

De Indklagede have derfor Ret i, at Overenskomsten ikke forbyder den enkelte Murersvend isoleret at forlange højere Løn; men i nærværende Sag er det under de i Esbjerg afholdte Retsmøder oplyst:

at Fagforeningens Bestyrelse i Slutningen af Maj Maaned d. A. paa et Fagforeningsmøde, paa hvilket »Arbejdsforholdene efter Lockouten« var sat paa Dagsordenen, ved Næstformanden har indledet en Diskussion, som endte i en ved Afstemning tagen Beslutning, hvis Indhold i Forhandlingsprotokollen refereredes derhen, at »med Hensyn til Reparationsarbejde var den almindelige Mening den, at 55 Øre burde være Minimalløn«, samt

at i hvert Fald et Medlem af Fagforeningen — der i 10 Dage kom til at gaa arbejdsløs, fordi han i Henhold til den trufne Beslutning vægrede sig ved at udføre Reparationsarbejde for under 55 Øre — gennem Fagforeningsformanden modtog Understøttelse af et for Afdelingsmedlemmerne bl. a. til saadant Øjemed forvaltet Fond, indtil han paa Formandens Foranledning gik i Arbejde paa de af Mesteren tilbudte Betingelser.

Endvidere er det oplyst, at Medlemmer af Arbejderorganisationerne i den omtalte Periode i saa stort Omfang vægrede sig ved at arbejde for mindre end 55 Øre i Timen, at den aller største Del af Reparationsarbejdet i Esbjerg i den nævnte Periode ikke kunde udføres.

Herefter findes Overenskomsten at være overtraadt baade ved den af Fagforeningens Bestyrelse udfoldede Virksomhed og ved Medlemmernes Optræden i Fællesskab for at presse Lønnen i Vejret.

I anden Række har Arbejderne gjort gældende, at deres Taktik i Virkeligheden kun tilsigtede at opnaa et Tillæg, som de mente sig sædvanemæssigt berettiget til, og at Forlangendet om 55 Øre kun stilledes for at fremkalde et Tilbud fra Mestrenes Side af Størrelse som det omtalte Tillæg; men hertil er at bemærke, at Parterne i deres Regler for Behandling af faglig Strid havde tilstrækkelige Bestemmelser til Afgørelse af, hvilken Ret der maatte være erhvervet ved Sædvane.

Endelig har de Indklagede gjort gældende, at Arbejdsgiverforeningen har gjort sig skyldig i uberettiget Indblanding i Lønaftalerne mellem Mester og Svend i Esbjerg, idet de efter at være gjort bekendte med det passerede, havde forbudt Mestrene i Esbjerg at yde højere Timebetaling end 48 Øre, uagtet Mestrene var villige til at yde i hvert Fald 50 Øre.

De Retten forelagte — men til Bedømmelse af Spørgsmaalet ufuldstændige — Oplysninger kunde tyde paa, at Mesterforeningens Medlemmer i Esbjerg enten sædvanemæssigt eller gennem stiltiende Anerkendelse var bundne, trods Overenskomstens 48 Øre, til et vist Tillæg derudover. Retten finder dog ikke Anledning til at søge dette Spørgsmaal, om hvilket Retten ikke paa det foreliggende kan danne sig nogen Mening, nærmere oplyst, fordi der gennem Overenskomstens Regler for faglig Strid som forannævnt er anvist Vej til dette Spørgsmaals Afgørelse, og fordi det paaklagede Skridt fra Arbejdsgivernes Side i hvert Fald, som først foranlediget ved de Indklagedes Optræden, ikke kan forandre Bedømmelsen af denne.

Imidlertid finder Retten i nærværende Tilfælde at burde undlade Idømmelse af Bod, dels under Hensyn til, at den ovenudviklede Forstaaelse af Overenskomsternes Rækkevidde ikke synes at have været de Indklagede ganske klar, — i hvilken Henseende bemærkes, at der i Esbjerg synes at være en Tendens til Udvikling af lokale fra Overenskomsten afvigende Koutumer, som vel kan have vanskeliggjort at komme til Klarhed i de heromhandlede Spørgsmaal — dels fordi der savnes tilstrækkelige Oplysninger om lidt Tab, dels endelig under Hensyn til de betydelige Sagsomkostninger, som de Indklagede vil have at udrede. Disse fastsættes efter Omstændighederne til 500 Kr.

Kendelse.

Ved den ovenangivne af Murerforbundets Afdeling i Esbjerg samt

ved den af talrige Medlemmer af Afdelingen i Fællesskab indtagne Holdning over for Spørgsmaalet om Timelønsbetalingen er der sket Brud paa den mellem Centralforeningerne af Murer- og Tømrermestre i Jylland og Østifterne og Murerforbundet i Danmark afsluttede Overenskomst.

De samvirkende Fagforbund bør paa Indklagedes Vegne betale Sagens Omkostninger med 500 Kr.

Lønbevægelser og Konflikter.

Lock-out'ernes Efterslæt.

Snedkerne.

Ved de store Forhandlinger i Foraaret besluttedes det, at de tidligere gældende Løn- og Arbejdsvilkaar for Snedkere skulde opretholdes paa alle Arbejdspladser under Snedkerlavet i Kjøbenhavn saavel som i det øvrige Land.

Firmaet *Dansk Træindustri* i København overholdt imidlertid ikke denne Bestemmelse, men søgte at *reducere* de hidtil gældende Forhold efter Lock-out'ens Afslutning i Maj.

Firmaet vilde ikke mere betale for en halv Times Frokostpavse, saaledes som der forelaa Aftale om med Snedker- og Stolemagernes Fagforening.

Firmaet *benegtede* endogsaa, at en saadan Aftale var truffen.

Sagen gik til »Nævnet af 27. April«, som skulde afgøre alle Divergenser om Forstaaelsen af Foraarets store Lockout-Forlig, og den 1. Avgust afsagde dette Nævn med Forligsmanden som Opmand en Kendelse, hvori det fastsloges, at *saavel mundtlige som skriftlige Overenskomster* vedrørende Firmaet »Dansk Træindustri« skulde staa ved Magt.

I Henhold til denne Kendelse afholdtes der den 23. Aug. et Fællesmøde mellem Repræsentanter for Snedkerforbundet og Firmaet. Arbejdsforeningen og De samvirkende Fagforbund deltog deri.

Mødet sluttede med, at Firmaet maatte indgaa paa de af Snedkerforbundet stillede Forlangender.

Firmaets nuværende og tidligere Arbejdere fik saaledes efterbetalt de Beløb, som var tilbageholdt siden Lock-out'ens Afslutning, og Betaling vil fremtidig finde Sted i Overensstemmelse med gammel Praksis.

Murerne i Køben havn. Den 17. Juli er der afsagt 2 Voldgiftskendelser ved Murernes faglige Voldgiftsret, gaaende ud paa, at Murermestrene *E. Rothe* og *P. Collemorten* skulde betale deres Svende Spaserepenge for henholdsvis 764½ Time og 506½ Time à 50 Øre, dog kun for saavidt der blev inddrevet Bøder fra Murarbejdsmændenes Fagforening.

Mesterlavet skulde i Løbet af 8 Dage fra den nævnte Dato træffe Foranstaltning til Ordningens Gennemførelse.

Da der endnu ikke var kommet nogen Afslutning paa Sagen hen i August Maaned ønskede Murerforbundet Lavet indklaget for den faste Voldgiftsret.

Sagen blev dog først behandlet ved et Fællesmøde den 24. Aug., hvor Parterne og Hovedorganisationerne var repræsenteret.

Ved denne Lejlighed forligtes Sagen, idet man enedes om, »at Murerlavet foretager de videre Skridt, der er nødvendige for at inddrive de Murerforbundets Medlemmer tilkommende Spaserepenge.«

— — —

Sagen bliver antagelig dermed definitivt ordnet.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 11 ❋ KØBENHAVN DEN 16. SEPTEMBER 1911 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Sporvejskonflikten. Den faste Voldgiftsret. Kongresser. Lønbevægelser og Konflikter (Bagerne i Jylland. Stenhuggerne paa Bornholm).

Sporvejskonflikten.

I »Arbejderen« Nr. 5 og 7 har vi omtalt Striden mellem Frederiksbergs Sporveje og Tuborg—Klampenborg elektriske Sporveje og Funktionærerne. I Nr. 8 oplyste vi, at Arbejdernes Fællesorganisation i København paa et Møde den 21. August vedtog at støtte de strejkende Funktionærer i deres Kamp mod de nævnte Selskaber paa den Maade, at Arbejderne og deres Husstand skal undlade at køre med Selskabernes Vogne.

Den 2. September offentliggjorde Frederiksberg Sporvejsselskab sin Indtæg for August; denne havde været 51,802 Kr. 25 Øre; i Fjor i samme Maaned var Indtægten 100,000 Kr. 20 Øre. Indtægten har saaledes været 48,197 Kr. 95 Øre mindre i August i Aar end i Fjor. Strejken i Forbindelse med Boykottingen har bevirket dette for Selskaberne højst ugunstige Resultat.

Fogedforbud. Den 30. August nedlagde Fogden paa Frederiksberg paa Frederiksberg Sporvejsselskabs Vegne tre Forbud overfor Sporvejsfunktionærernes Organisations Formand Niels Hansen mod:

1) »at Sporvejsfunktionærernes Organisation lader *offentliggøre Navne* paa de hos Frederiksberg Sporvejs- og Elektricitets Aktieselskab (Frederiksberg Sporveje) arbejdende Funktionærer eller Meddelelser om disse Funktionærers Privatliv«,

2) »at nævnte Organisation ved Udspredelse af Løbesedler og ved anden uberettiget Offentliggørelse søger at *boykotte* nævnte Selskabs Forretning«, og

3) »at nævnte Organisation *udstiller Strejkevagter*«.

Den 1. Septbr. begærede Frederiksberg Sporvejsselskab nedlagt Forbud overfor »Social-Demokraten«s Redaktør, Borgbjerg, mod, »at der i »Social-Demokraten« optages *redaktionelle Meddelelser eller Artikler, hvorfor han bærer Ansvaret,* og hvori der *direkte eller indirekte opfordres til Boycotting* af Frederiksberg Sporvejs- og Elektricitets Aktieselskab«s Vogne«.

Overretssagfører Jessen protesterede mod Forbudet, men dette er senere alligevel nedlagt.

Sagsanlæg. Den 30. August indklagede De samvirkende Fagforbund Arbejdsgiverforeningen for den faste Voldgiftsret for Brud paa Septemberforligets Punkt 2. Arbejdsgiverforeningen har nemlig forlangt af Funktionærerne, at de skal stille et Depositum af 300 Kr., som fortabes, hvis de deltager i en Arbejdsstandsning. Dette er i Strid med Strejkeretten. Vi henviser til Rettens Kendelse.

Den 6. September modtog »Social-Demokraten« Sagsanlæg fra 155 navngivne Strejkebrydere. De vedkommende Personer har følt sig fornærmede over nogle Udtalelser i »Social-Demokraten«. Af Stævningerne, som alle var enslydende, fremsætter vi følgende:

»I Dagbladet »Social-Demokraten« findes i den senere Tid næsten daglig ærekrænkende Udtalelser om de ved »Frederiksberg Sporvejs- og

Elektricitets-Aktieselskab« arbejdende Funktionærer.

Ikke at tale om, at vi kaldes »Skruebrækkere«, »uerfarne Skruebrækkere«, »Hædersmændene« osv.; nej, Bladet undser sig ikke for at skrive (jfr. Nummeret for d. 2. ds., kfr. Artiklen pag. 1, »En Skruebrækkerdag«):

» . . . Saa langt er det antisocialistiske Borgerskab kommen i Usselhed og moralsk Fordærvelse.

Forræderen er bleven deres Helt, *Judas* er bleven et Hædersnavn.

Den Mand, som sælger sig til Fjenden, fortjener Foragt baade fra dem, han forraader, og fra dem, han sælger sig til.

Men Antisocialisterne er i den Grad grebne af Had til Arbejderne og afmægtigt Raseri mod deres Organisationer, at »Skruebrækkerne« for dem bliver frelsende Engle.

En Indsamling til Skruebrækkerne, en Hædersdag for Forræderne, den Skændsel agter Antisocialisterne at bringe over vor By.

Og saa elendige er Skruebrækkerne, at de med krybende Tak vil indsamle de Judaspenge, som Overklassen paa denne Dag vil kaste til dem«.

De 155 samme Personer har ogsaa følt sig fornærmet over nogle Udtryk i den Resolution, som Murarbejdsmændenes Fagforening har vedtaget paa deres Generalforsamling den 23. August og som offentliggjordes i »Social-Demokraten« den 25. Aug. og har derfor indstævnet Fagforeningens Formand, Johannes Nielsen, til Forligsprøve.

Den 7. September var Johannes Nielsen og Redaktør Borgbjerg tilsagt i Forligskommissionen sammen med de 155 Sagsanlæggere. Af disse var kun mødt 30. Der opnaaedes intet Forlig, og Sagerne henvistes til retslig Afgørelse.

Ogsaa Sporvejsselskabets Erstatningssag (50,000 Kr.) henvistes til Rettens Afgørelse.

Efter at Fogedforbudet mod Sporvejsfunktionærernes Formand var nedlagt, blev den af Organisationen nedsatte Strejkekomité opløst. Efter Opfordring fra Arbejdernes Fællesorganisations Sekretær, Carl Kiefer, blev der oprettet en lokal Strejkekomité med Kiefer som Formand. Da Kiefer offentliggjorde Navnene paa Strejkebryderne i »Social-Demokraten«, blev der den 7. September nedlagt Fogedforbud mod ham.

Forbudet skulde gaa ud paa, at Hr. Kiefer hverken personlig eller paa den lokale Strejkekomités Vegne maatte offentliggøre Navne paa Personer, som arbejdede for Frederiksberg Sporvognsselskab, eller give Meddelelse om disse Personers Privatliv, idet saadan Offentliggørelse skadede Selskabet

Overretssagfører Jessen bestred, at Selskabet var kompetent til at nedlægge Forbud mod Offentliggørelse af saadanne Personers Navne, naar det ikke havde nogen Fuldmagt fra disse. Vilde de paagældende ikke have deres Navne i Bladet, maatte de selv forsøge at nedlægge Forbud. Og navnlig havde Selskabet ingen Berettigelse til at forbyde Omtalen af andre Personers Privatliv.

Fogden afsagde paa Stedet Kendelse, gaaende ud paa, at Forbudet vilde være at nedlægge.

Kendelsen er saalydende:

»Da der maa gives Selskabet Medhold i, at de af Kiefer dels paa egne Vegne og dels som Formand for Den lokale Strejkekomité og for Det lokale Strejkeudvalg i Bladet »Social-Demokraten« indrykkede Navnelister med de deri indeholdte Oplysninger om de hos Selskabet arbejdende Funktionærers Privatliv i betydelig Grad er egnet til at foraarsage Selskabet Tab, som af disse nærmere paaberaabt og derfor er retsstridige overfor det, og da det under de foreliggende Omstændigheder skønnes at have Krav paa det Værn for sin Ret, som ligger i det begaaede Forbud, vil Kiefers derimod nedlagte Protest ikke kunne tages til Følge, men vil Forbudet, uden at der findes tilstrækkelig Anledning til at gøre dets Nedlæggelse afhængig af, at der for dets Følger stilles Sikkerhed fra Selskabets Side, være at fremme efter dettes Begæring.

Thi eragtes: Den begærede Forbudsforretning bør nyde Fremme«.

— Byfogden nedlagde da med det samme Forbudet for Hr. Kiefer.

Ogsaa denne Sag skal nu forfølges ved Hof- og Stadsretten.

Arbejdernes Fællesorganisation i København afholdt den 11. September et Fællesbestyrelsesmøde, paa hvilket Sporvejsstrejken og Masse-Sagsanlægene forelaa til Behandling.

Kasserer Svendsen opfordrede til som Modtræk at skride til Sagsanlæg mod »Berl. Tid.« og »Nationaltidende«, der paa en skamløs Maade har overfaldet de strejkende Funktionærer.

Forsamlingen bemyndigede øjeblikkelig og enstemmigt Forretningsudvalget til at *yde Sporvejsfunktionærerne Støtte til Sagsanlægene,* og samtidig blev *de fornødne Midler stillet til Raadighed.*

En Række Talere havde derpaa Ordet. I begejstrede Udtalelser bragte hver enkelt Taler »Social-Demokraten« en Tak for den Maade, hvorpaa vort Blad har taget Kampen op med den samlede Reaktton.

Dirigenten lod sluttelig foretage Afstemning over følgende

Resolution:

»Arbejdernes Fællesorganisation, samlet til Fællesbestyrelsesmøde den 11. September d. A. i Rømersgade 22, udtaler:

sin Tak og Tilslutning til »Social-Demokraten« for dens energiske Kamp mod Kapitalistregimentet, Politivilkaarligheden og Skruebrækkeriet;

sin Harme over de Forsøg, der fra Kapitalisternes Side gøres paa at kneble »Social-Demokraten« og skade den økonomisk ved Fogedforbud, Massesagsanlæg og Erstatningskrav;

sit Tilsagn om ved en grundig og omfattende Agitation at virke for »Social-Demokraten«s videre Udbredelse, for saaledes at gøre dette vort bedste Vaaben endnu stærkere i den fortsatte Kamp for Arbejdernes Ret og Socialismens Sejr;

sin Anmodning til alle Fag- og Vælgerforeninger om at føre denne Agitation ud i Livet saa hurtigt som muligt og med den størst mulige Energi.

Fællesmødet paalægger endelig Forretningsudvalget at foretage, hvad det finder nødvendigt, for at føre den paabegyndte Kamp til en hæderlig Afslutning, samt at anvende de dertil nødvendige Midler.

Under stærk Begejstring og kraftigt Bifald blev Resolutionen *enstemmigt* vedtaget af den store, repræsentative Forsamling.

Kampen mellem Sporvejsselskaberne og Funktionærerne fortsættes saaledes vedvarende. Eller lad os hellere nævne Kampen ved dens rette Navn: »*Antisocialisternes Kamp mod det socialdemokratiske Arbejderparti*«.

Den faste Voldgiftsret.

Sporvejsfunktionærerne kontra Frederiksberg Sporvejs- og Elektricitets-Aktieselskab og Tuborg-Klampenborg elektriske Sporveje.

Sag Nr. 50.

Udskrift af den faste Voldgiftsrets Kendelse af 13. September 1911 i Sag Nr. 50: De samvirkende Fagforbund mod Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa dennes egne Vegne, dels paa Frederiksberg Sporvejs- og Elektricitets-Aktieselskabs og paa Aktieselskabet Tuborg—Klampenborg elektriske Sporvejs Vegne.

Efter at der af Funktionærerne ved Frederiksberg Sporvejs- og Elektricitets-Aktieselskab og Aktieselskabet Tuborg—Klampenborg elektriske Sporvej var etableret en — iøvrigt ikke af De samvirkende Fagforbund godkendt — Strejke, blev der under Forligsmandens Forsæde i August Maaned d. A. afholdt flere Møder, ved hvilke dels Selskaberne og Sporvejs- og Omnibusfunktionærernes Organisation, dels de Hovedorganisationer — Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund —,

hvorunder henholdsvis Selskaberne og Funktionærernes Organisation hører, var repræsenterede.

Ved disse Møder blev af Sporvejsselskaberne og Arbejdsgiverforeningen som Betingelse for Afslutning af en Overenskomst med Sporvejs- og Omnibusfunktionærernes Organisation bl. a. opstillet det Vilkaar, at enhver, som blev ansat i Selskabernes Tjeneste, skulde stille et ved Tilbageholdelse af Løn tilvejebragt Depositum paa 300 Kr., som foruden ved Kontraktbrud skulde fortabes til Selskabet ved en Masseopsigelse af Kontrakten, omfattende mindst 25 % af Mandskabet, for de heri deltagende Funktionærers Vedkommende.

Sporvejsfunktionærernes Repræsentanter nægtede bestemt at indføre en saadan Bestemmelse i deres Forslag. Det eneste, de vilde gaa med til, var, at Depositum'et skulde fortabes i Tilfælde af Strejke, der var erklæret uden Hovedorganisationens Sanktion, medens man fra Selskabernes Side fastholdt, at Depositums-Fortabelse skulde indtræde i alle Tilfælde af Strejke.

Selskaberne havde allerede antaget et stort Antal ikke-organiserede Folk, og ladet hver af disse underskrive et Beskikkelsesbrev, hvis § 3 var saalydende:

»Funktionærerne er berettiget til at danne en Forening til Varetagelse af deres Interesser og til Forhandling med Direktionen. Enhver Funktionær skal have fuld Frihed med Hensyn til at være Medlem af den paagældende Forening, der ikke maa tælle Medlemmer udenfor Selskabets Funktionærer, ligesom Medlemmerne ved Forbund med andre Foreninger ikke maa paatage sig Forpligtelser, der strider mod Kontrakten med Selskabet.«

og hvori fornævnte Depositums-Bestemmelse var optaget i følgende Form:

»§ 5.

5 % af Lønnen indeholdes i maanedlige Afdrag, indtil Summen med Rente og Rentes Rente er naaet til 300 Kr. — Tre Hundrede Kroner. Det til enhver Tid indestaaende Beløb, som opbevares ved Selskabet, er vedkommende Funktionærs Ejendom, og Renterne af de 300 Kr. kan hæves af ham ved Selskabet.

Beløbet fortabes til Selskabet i Tilfælde af Kontraktbrud.

§ 6.

Det i § 5 omtalte Depositum fortabes til Selskabet for de Funktionærer, der deltager i en Masseopsigelse af Kontrakten (mindst 25 % af Mandskabet)«.

Ogsaa de strejkende Funktionærer tilbød man Genindtrædelse i de endnu ledige Pladser, naar de vilde underkaste sig de i de nye Beskikkelsesbreve indeholdte Vilkaar. Ca. 35 af det frederiksbergske Selskabs tidligere Funktionærer indgik paa disse Vilkaar, underskrev Beskikkelsesbrevet og genindtraadte dermed i Selskabets Tjeneste.

Under Henvisning til, at Sporvejsselskaberne og Arbejdsgiverforeningen ved at opstille og fastholde dette Depositum-Krav har handlet i Strid med Septemberforliget af 1899, § 2, hvis første Sætning lyder saaledes:

»Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og De samvirkende Fagforbund erkender herved hinandens Berettigelse til henholdsvis at dekretere eller godkende Arbejdsstandsning«, har Klagerne paastaaet Arbejdsgiverforeningen og de to Sporvejsselskaber paalagt en større Bod og Sagens Omkostninger.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne og Klagerne paalagt Sagens Omkostninger. De har nægtet, at deres Handlemaade er i Strid med Septemberforliget og har bl. a. særlig henvist til, *at* det maatte staa dem frit for med Personer, der ikke tilhørte Organisationen, at aftale hvilkesomhelst Vilkaar, hvorom de med disse kuude enes, *at* det nærmest var paa Foranledning af Forligsmanden, at de tilbød de strejkende Funktionærer at genindtræde i de endnu ledige Pladser, *at* de overfor de saaledes Genindtrædende ikke kunde tilbyde andre Vilkaar end dem, der var aftalt med de Nyantagne og indeholdtes i de nye Beskikkelsesbreve, og *at* det maatte anses som en Selvfølge, at Enhver af de Strejkende, der skrev under paa disse Vilkaar, med det samme vilde blive betragtet som ikke længere tilhørende sin Organisation.

Det maa nu fremhæves, at den omtalte Depositum-Bestemmelse vil virke som en ret væsentlig faktisk Hindring for Deltagelse i Strejke, derunder — som det fremgaar af det ovenfor anførte — ogsaa for Deltagelse i en af Hovedorganisationen dekreteret eller godkendt Strejke, samt at det — jfr. Beskikkelsesbrevets § 6 — netop ogsaa er tilsigtet, at den skal have denne Virkning, og medens det nu vel maa anses utvivlsomt, at Hovedorganisationerne indbyrdes kunne enes om at begrænse den dem ved Forligets § 2 tilsikrede Ret til at dekretere og godkende Arbejdsstandsning, og at det som Følge deraf ogsaa under indbyrdes Forhandlinger om de enkelte foreliggende Konflikter maa staa den ene Part frit for at foreslaa den anden saadan Begrænsning, maa det paa den anden Side betragtes som stridende mod Septemberforliget, naar Kravet paa en saadan Begrænsning fra den ene Side fremsættes med Karakter af et Ultimatum, saaledes som i nærværende Tilfælde sket fra Sporvejsselskabernes Side.

Medens Sporvejsselskaberne saaledes findes at have gjort sig skyldige i Brud paa Septemberforligets § 2, skønnes — efter hvad der er oplyst — den Virksomhed, som Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen har udfoldet under August-Møderne, og den Støtte, som Foreningen derved har ydet Sporvejsselskabernes Krav, ikke at have været af en saadan Beskaffenhed, at Arbejdsgiverforeningen kan anses selv at have gjort sig skyldig i saadant Brud.

Efter Omstændighederne — derunder at det i nærværende Sag behandlede Spørgsmaal ikke hidtil har foreligget Voldgiftsretten til Paakendelse — vil man kunne undlade at paalægge nogen Bod.

Sagens Omkostninger findes Arbejdsgiverforeningen paa de to Sporvejsselskabers Vegne at burde betale med 100 Kr.

Kendelse:

Ved under de ovenomtalte Forhandlinger med Hensyn til organiserede Arbejdere at have fastholdt et Krav, der tilsigtede at hindre dem i at efterkomme Paalæg om Arbejdsnedlæggelse fra deres dertil kompetente Organisationer, har Frederiksberg Sporvejs- og Elektricitets Aktieselskab og Aktieselskabet Tuborg—Klampenborg elektriske Sporvej gjort Brud paa Septemberforligets Post 2.

Sagens Omkostninger betaler Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa de nævnte to Sporvejsselskabers Vegne med 100 Kr.

Mølleriarbejderforbundet kontra Valsemøllen i Esbjerg.

Sag Nr. 47.

Udskrift af den faste Volgiftsrets Kendelse af 2. September 1911 i Sag Nr. 47: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Mølleriarbejderforbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening for Aktieselskabet »Valsemøllen» i Esbjerg.

De samvirkende Fagforbund har paa Dansk Mølleriarbejderforbunds Vegne indklaget Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening for A/S Valsemøllen i Esbjerg til Afgørelse af Spørgsmaalet om, hvorvidt to paa Valsemøllen som Formænd ansatte Personer, Andersen og Hvid, er at anse som saadanne Formænd, hvis Frihed til at staa uden for Fagforeningen er værnet ved Septemberforliget.

Foruden Aktieselskabets Bestyrelse, der navnlig har med den merkantile Del af Virksomheden at gøre, er til Ledelse af den daglige Drift ansat en teknisk uddannet Møllermester. De to omtalte Formænd, som staa under Møllermesteren, har dog intet med Fabrikationsvirksomheden at gøre, men de gør nærmest Tjeneste som Magasinforvaltere, der skal besørge Fabrikatets Flytning, Stabling og Udlevering. Møllen og Pakhuset er installeret i to ved Siden af hinanden liggende Bygninger, idet Møllens Lofter tjener til foreløbig Lagring af Melet, der efterhaanden derfra paa et Transportbaand føres over til Pakhuset.

Medens Hvid, der tidligere har været Mølleejer og derefter har arbejdet for Aktieselskabet, først som

Møller og siden som Formand, er beskæftiget paa Pakhuset, hvor han foruden Opmagasineringen af Melet har at besørge dets Udlevering til Kunder, særlig ved Læsning af Jærnbanevogne, og til Aktieselskabets Udsalg i Byen, og som har at udfærdige de i saa Henseende nødvendige Kontrolblanketter, er det Andersens Arbejde at besørge Melets foreløbige Lagring paa Møllens Lofter og dets sukcessive Overføring til Pakhuset, hvorhos han paa Møllen, navnlig i Møllermesterens Fravær, naar denne er i Byen for at konferere med Bagere om de foretagne Prøvebagninger eller har Ærinde paa Forretningens Kontor, har at paase, at Møllersvendene møder i rette Tid, og at Holdene afløses rettidigt, hvorimod Fabrikationen er ham uvedkommende.

Det er herefter kun som Arbejdsledereaf Magasineringsvirksomheden, at der kan være Tale om at anse de to Formænd som Arbejdsledere i Septemberforligets Forstand, og Tvivlen i Sagen gaar bl. a. ud paa, om deres Stillinger overfor Møllermesteren, der har det stadige Tilsyn med Møllens Drift, i saa Henseende er tilstrækkeligt selvstændige.

Begge de nævnte Formænd er ansatte paa fast Gage, men uden skriftlig Kontrakt, som det maa antages med 3 Maaneders Opsigelse, og med en Løn for Andersens Vedkommende af 115 Kr. om Maaneden og for Hvids Vedkommende af 25 Kr. om Ugen (foruden Overarbejdspenge), medens Lønnen for en Møllersvend er 22½ Kr. om Ugen og for en Pakhusarbejder 22 Kr. Den Arbejdsstyrke, som de har at lede, retter sig i Størrelse efter det paa enhver Tid af Dagen foreliggende Arbejde, er derfor bestandig skiftende og bestaar, naar Møllens faste Mandskab ikke i Øjeblikket er ledigt, i løse Arbejdere, der antages og afskediges af de to Formænd eller af Møllermesteren. Den Tid, som Formændene ikke anvende til Ledelse af Pakhusvirksomheden, anvende de ved selv personlig at deltage i Arbejdet med Melets Transport og Stabling. Den ved Pakhusarbejdet saavel paa Møllen som paa Pakhuset beskæftigede Arbejderstab tæller ialt gennemsnitlig ca. 10 Arbejdere. Det er vel ikke tvivlsomt, at Antagelsen og Afskedigelsen af disse løse Folk i hvert Fald ofte foretages af Formændene, navnlig af Hvid, men hvorledes Grænserne mellem Møllermesterens og Formændenes Myndighed i det hele over for Arbejderne i Virkeligheden former sig i det daglige Liv synes uklart.

Retten er nu af den Opfattelse, og i uklare Tilfælde maa Betragtninger af denne Art blive af Betydning, at det er naturligt ved en saa stor Virksomhed som Valsemøllens, at der er ansat en selvstændig Arbejdslederfor Magasineringsvirksomheden, og man vilde ikke anse det til Hinder for at anerkende en saadan Leder i Septemberforligets Forstand, at han, naar Tid levnes ham, selv deltager i det Arbejde, han leder; men Forholdet bliver et andet, naar en saadan Stilling udstykkes, saa at hver enkelt Leder vel har de samme Beføjelser, som en Enkeltleder har (med Hensyn til Afskedigelse og Ansættelse, Overholdelse af Punktlighed og Disciplin o. s. v.), men paa et mindre Omraade og derfor med meget mere Tid tilovers til Virksomhed som almindelig Arbejder. Naar en saadan Udstykning af Arbejdslederfunktionerne ikke skønnes paakrævet af lokale Hensyn eller andre Omstændigheder, finder Retten med al Anerkendelse af Arbejdsgiverens Ret til at foretage en saadan Udstykning af Myndigheden, ikke at kunne anerkende enhver af de saaledes udnævnte Arbejdsledere som Formand i Septemberforligets Forstand.

I nærværende Tilfælde finder Retten ikke, at Magasineringsvirksomhedens Fordeling i to forskellige tæt ved hinanden liggende Bygninger i synderlig højere Grad kræver flere Arbejdsledere end Virksomhedens Fordeling paa forskellige Lofter i samme Bygning, og Retten kan derfor kun anerkende den ene af For-

mændene som Formand i Septemberforligets Forstand, og i saa Tilfælde Hvid, der staar for den største og væsentligste Pakhusvirksomhed, og som navnlig har med Melets Udlevering at gøre.

Sagens Omkostninger findes Parterne at burde betale hver med 100 Kr.

Kendelse:

Af Formændene paa Valsemøllen i Esbjerg maa Hvid anses som Formand i Septemberforligets Forstand, Andersen ikke.

Klagerne og de Indklagede betaler hver i Sagsomkostninger 100 Kr.

Kongresser.

Dansk Stenarbejderforbuuds 12. Delegeretmøde.

I Dagene fra 20. til 22. Juli afholdt Forbundet Delegeretmøde i Allinge.

10 af Forbundets 17 Afdelinger havde sendt 18 Repræsentanter. 5 Hovedbestyrelsesmedlemmer var iøvrigt til Stede.

Formanden, *Janus Ipsen*, aflagde Beretning.

Medlemsantallet, som den 31. December 1909 var 432 i 13 Afdelinger, var den 30. Juni 1911 vokset til 487 i 17 Afdelinger.

Forbundet har haft 6 Stridsspørgsmaal.

Den mest betydende Sag, Hovedbestyrelsen havde beskæftiget sig med, var Arbejdet paa Christiansborg Slot. Mestrene havde forlangt en Deling af visse Arbejder ved Akkordberegningen; herved vilde den Indtægt, der tilkom Svendene, blive væsentlig forringet.

Der blev afholdt Mæglingsmøde og Svendene fik Ret, men Mestrene søgte stadig at knibe udenom deres Forpligtelser; de vilde ikke anerkende Mæglingsafgørelsen, men forlangte Sagen henvist til den faglige Voldgiftsret.

Herpaa vilde Forbundets Hovedbestyrelse ikke indlade sig, fordi det tidligere var fastslaaet, at enhver Sag, der var afgjort ved Mægling, ganske selvfølgeligt *var* afgjort med det samme.

Sagen havnede tilsidst i den faste Voldgiftsret, der gav Forbundet ubetinget Medhold og paalagde Mesterforeningen Sagsomkostninger til et Beløb af 100 Kr. (Sag Nr. 43).

En anden Sag gik ogsaa til den faste Voldgiftsret.

Denne Sag tabte Forbundet, idet Rettens Kendelse gik ud paa, at en Stenhugger *E. Jakobsen* efter det i Sagen oplyste *ikke* var boycottet af Mesterforeningen i København. Forbundet havde fremsat Paastand herom.

Brostenshuggerne i Allinge havde med Hovedbestyrelsens Assistance opnaaet en Lønforhøjelse paa 7 %.

Endelig nævnedes, som en Sag af Betydning, at de jyske Stenhuggersvende havde gennemført en betydelig Lønforhøjelse efter en ganske kort Strejke.

Formanden gav derefter Oplysning om forskellige indre Forhold, bl. a. at Forbundet fra 1. April 1911 tilhørte *Internationale Sekretariat.*

Beretningen godkendtes med alle afgivne Stemmer.

Regnskabet, der udviste en Kassebeholdning paa 11,245 Kr. 32 Øre, godkendtes enstemmigt uden Diskussion.

Af Dagsordenens øvrige Punkter havde særlig Spørgsmaalet om Lærlingeforholdene i Faget Interesse.

Diskussionen herom resulterede i Vedtagelse af Resolutioner, der forpligter Hovedbestyrelsen til at udarbejde Forslag til Lærlingekontrakter ligesom den fik Bemyndigelse til at samarbejde med Fagets Mestre om denne Sags endelige Ordning.

Dagsordenens Punkt 5 handlede om

Forbundets Stilling til De samvirkende Fagforbund.

Diskussionen om dette Punkt drejede sig i høj Grad om Samarbejdet mellem faglige og politiske

Organisationer, og med 20 Stemmer mod 2 vedtoges følgende Resolution:

»Delegeretmødet vedtager, at Samarbejdet mellem de faglige og politiske Foreninger fortsættes uforandret«.

I Tilslutning hertil vedtoges det, dels at iværksætte en omfattende Agitation i Danmark (hertil bevilgedes rigtignok kun 300 Kr., et Beløb, der vistnok ikke strækker ret langt til dette Formaal) og dels at søge et forøget Samarbejde iværksat med Norges og Sverrigs Stenarbejderorganisationer.

Hovedbestyrelsen udvidedes fra 5 til 7 Mand.

Næste Delegeretmøde afholdes i Juli 1913 i København.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bagerne i Jylland. I Foraaret udsattes nogle Forhandlinger, der i lang Tid var ført mellem Bagerforbundet og Foreningen af nørrejyske Bagermestre, saaledes at Parterne, inden de forhandlede videre, kunde faa Vished for, om Regering og Rigsdag vilde gennemføre en Bagerilov med en Bestemmelse om *et ugentligt Hviledøgn.*

Loven blev ikke gennemført, og de Forhandlinger, der senere førtes mellem Parterne, forblev resultatløse; Mestrene mente ikke at kunne indgaa paa Kravet om Hviledøgnet.

Sagen gik derpaa til Hovedorganisationerne og behandledes i et Fællesmøde den 8. Aug.

Det var navnlig Spørgsmaalet om Gennemførelse af det haardt tiltrængte ugentlige Fridøgn for de Svende, der indtil Dato har haft 66 effektive Arbejdstimer pr. Uge og kun var garanteret en samlet Fritid fra Kl. 12 Søndag Middag til Kl. 3 Mandag Morgen, der beskæftigede Deltagerne.

Der opnaaedes Enighed om, at saa vel Hovedorganisationerne som de to Fagorganisationer en af de aller nærmeste Dage efter Mødet skulde henvende sig til Indenrigsministeren med et Fællesandragende om en Dispensation fra Loven, og saafremt dette imødekommes, indgaar Mesterforeningen paa at gøre det ugentlige Fridøgn, som i Realiteten betyder 36 Timers samlet Frihed, obligatorisk.

Samtidig opnaaedes Enighed om, at Arbejdstiden desforuden forkortes fra 58 til 57 Timer i Brødfabrikerne og fra 66 til 60 Timer i Fintbrødsbagerier, Minimallønningerne forhøjes med 1 Kr. pr. Uge for de to laveste Lønsatser, henholdsvis til 19 og 20 Kr. i det første og andet Svendeaar, og Overarbejdsbetalingen i alle Bagerier forhøjedes med 10 Øre pr. Time.

Overenskomsten, som omfatter 368 Medlemmer af Bagerforbundet, er uopsigelig i 5 Aar.

Saafremt Indenrigsministeren nægter Dispensation fra Loven, er hele Overenskomsten bortfalden, og Forhandlinger optages paany om en anden Overenskomst.

Stenarbejderne paa Bornholm. Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund har givet Sanktion til, at Stenarbejderforbundet opsiger den 1907 oprettede Priskurant for Bornholm.

Opsigelsen er tildels nødvendiggjort for at faa anlagt det nugældende Maal til Metersystemet, og samtidig vil der blive Anledning til at revidere nogle af Priskurantens Bestemmelser, om hvis Forstaaelse der har hersket Uenighed.

Forhøjelser paa de nugældende Satser ønskes særligt paa glathugget Arbejde.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 12 ❋ KØBENHAVN DEN 23. SEPTEMBER 1911 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Franske Arbejdere. Den faste Voldgiftsret. Voldgift. Lønbevægelser og Konflikter (Bagerne i København).

Franske Arbejdere.

I Tilslutning til tidligere statistiske Oplysninger — senest i »Arbejderen« Nr. 50, 7. Aargang — gengiver vi nedenfor en Afskrift af en Indberetning fra det Kgl. Gesandtskab i Paris, dat. den 19. August 1911, om

den franske Arbejderklasses økonomiske Tilstand.

Paa Foranstaltning af »Le Ministére du Travail et de la Prevoyance sociale« har »La Direction de la Statistique générale de la France« ladet foretage en Undersøgelse af den franske Arbejderklasses Levevilkaar op til 1910.

Den nævnte Direktions Beretning er nu udkommet under Titlen »Les salaires et le coût d'existance de la classe ouvriére en France«.

Til Bestemmelse af Lønsvingningerne før 1910 har den statistiske Direktion taget Middeltallet af de Resultater, man ved tidligere Undersøgelser er naaet til, medens man for Aaret 1910 har lagt Oplysninger fra de forskellige »Conseil des prud'hommes« til Grund. De Resultater, man saaledes er kommet til, er udtrykt ved visse Middeltal (index-Tal), for hvilke Lønningerne for Aaret 1900 tjener som Basis for en Sammenligning. Hvis saaledes Gennemsnitslønnen for samtlige Arbejdere i Frankrig i 1900, angivet i Index-tal, har været 100, vil Lønningerne i nedennævnte Aar forholde sig saaledes:

1806..	40	1855..	55	1885..	87
1810..	41	1860..	60	1890..	92
1820..	43	1865..	65	1895..	96
1830..	45	1870..	71	1900..	100
1840..	48	1875..	77	1905..	105
1850..	51	1880..	82	1910..	110

Af disse Tal vil det ses, at Stigningen har været stadig siden Begyndelsen af det 19de Aarhundrede, men at den er foregaaet adskillig hurtigere i Aarhundredets sidste Halvdel end i dets første. Særlig stærk var den mellem 1860 og 1875, hvilket forklares ved Maskinernes Udvikling og Kommunikationsmidlernes Forbedring, ligesom ved Forøgelsen af Produktionen af ædle Metaller og ved Stigningen i Prisen paa Livsfornødenhederne.

Til Bestemmelse af Svingningerne i Omkostningerne af Livsfornødenhederne har den nævnte Direktion ligeledes samlet og bearbejdet et omfattende Materiale. Spørgsmaalet belyses ved Beregning af Omkostningerne til Livsfornødenhederne for en Arbejderfamilie paa 4 Personer, idet man forudsætter, at dennes Levevis ikke i et Aarhundrede har forandret sig.

Hvis man paa lignende Maade som ved Beregningen af Lønsvingningerne lægger Indextallet 100 i Aaret 1900 til Grund for en Sammenligning, faar man følgende Skema for Omkostningerne til Livsfornødenhederne for en Arbejderfamilie:

1810 ..	74	1870 ..	103
1820 ..	80	1880 ..	110
1830 ..	83.5	1890 ..	103
1840 ..	84.5	1900 ..	100
1850 ..	85.5	1905 ..	100.5
1860 ..	95.5	1910 ..	104

Fra 1810 til 1880 har Livsomkostningerne altsaa været i stadig Stigen, og efter et tyveaarigt ringe Fald, atter siden 1900.

Ved at sammenligne de ovenstaaende to Skemaer har man opstillet et tredje Skema for Lønnens Købeværdi eller Lønnens reelle Værdi. Angivet i Indextal paa lignende Maade som ovenfor har Lønnens reelle Værdi undergaaet følgende Fluktuationer:

1810 ..	55.5	1870 ..	89
1820 ..	53.5	1880 .	74.5
1830 ..	54	1890 ..	89.5
1840 ..	57	1900 ..	100
1850 ..	59	1905 ..	104.5
1860 ..	63	1910 ..	106

Efter denne Statistik har Lønnens Købeevne været i stadig Stigning siden 1830, navnlig i Aarhundredets sidste Halvdel; og imellem 1880 og 1900, de Aar, hvor Omkostningerne til Livsfornødenhederne tog af, har Købeevnen taget de største Sving.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 46.

Denne Sag var anlagt af Firmaet *Goldschmidt og Nordholm* i København mod Tekstilarbejderforbundet for en af Firmaets Farveriarbejdere formentlig ulovlig iværksat Arbejdsstandsning.

Sagen toges tilbage af Klageren, da der opnaaedes Overenskomst om Arbejdsforholdene og Arbejdet blev genoptaget, inden Retten kom til at beskæftige sig med den.

Arbejdsgiverforeningen ktr. Murerne i Kolding.

Sag Nr. 51.

Udskrift af den faste Voldgiftsrets Kendelse af 13. September 1911 i Sag Nr. 51: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund paa Murerforbundet i Danmark og dettes Kolding-Afdelings Vegne.

Den 1. Februar 1907 sluttede Kolding Murermesterforening og Kolding Murersvende Fagforening en i de første 3 Aar uopsigelig Overenskomst om Arbejdstid, Betaling og andre indbyrdes Forhold, hvori bl. a. bestemtes, »at alt nyt Murerarbejde fra 1. Februar 1907 udføres paa Akkord efter Aarhus Priskurant«. Denne Overenskomst opsagdes den 28. August 1910 af Mesterforeningen paa lovlig Maade til Ophør den 1. Februar 1911, og Mestrene i Kolding vil derefter være gaaede ud fra, at alt Arbejde paa nye Bygninger, paabegyndt efter den 1. Februar 1911, kun kunde forlanges betalt efter Timeløn, medens Svendene vil være gaaede ud fra, at saadant Arbejde vedvarende skulde betales som Akkordarbejde, idet Betaling efter Timeløn vilde betyde en væsentlig lavere Løn for dem, og en saadan Forringelse af deres Fortjeneste efter deres Opfattelse ikke ensidig kan dekreteres af Mestrene, men forudsætter Forhandling og Overenskomst. I Begyndelsen af Juli Maaned 1911 truede Svendene da ogsaa med at nedlægge Arbejdet hos nogle Murermestre i Kolding, dersom ikke det af dem krævede Overskud blev betalt. I den Anledning afholdtes der Søndag den 9. Juli 1911 et Mæglingsmøde i Aarhus, hvortil var mødt Repræsentanter for Murerforbundet i Danmark, Centralforeningerne, Kolding Murermesterforening og Kolding Murersvende Fagforening, hvilket Møde resulterede i følgende bl. a. ogsaa af sidstnævnte Forenings Formand underskrevne Protokoltilførsel:

»Da Spørgsmaalet tvungen Akkord stod pro og kontra, og man ikke ved dette Møde kunde løse Spørgsmaalet, enedes man om, at Mestrene deponerer det eventuelle tilgodehavende Overskud hos Bankdirektør Skjøde i Kolding, til Spørgsmaalet foreligger afgjort, uden at der fra nogen af Parterne er gjort nogensomhelst Indrømmelse vedrørende selve Spørgsmaalet. Der vedtoges, at Spørgsmaalet optoges til Afgørelse hurtigst muligt«.

Allerede den følgende Dag — den 10. Juli — om Morgenen nedlagde imidlertid Murersvendene i Kolding i et Antal af henved 50 Arbejdet hos Murermestrene Hansen og Knudsen samt paa Julemærkesanatoriet, hvilket sidste Arbejde udførtes af Murermestrene Hansen, Knudsen og Hundevad, og skønt Murersvendeforeningens Formand straks om Morgenen efter sin Tilbagekomst fra Aarhus satte sig i Forbindelse med en Del af dem og tilkendegav dem, at det efter den Dagen forud trufne Aftale var deres Pligt at fortsætte Arbejdet, fastholdt de deres Arbejdsnedlæggelse, og Arbejdet genoptoges først efter 2 Dages Forløb, da Mestrene under Pres fra de forskellige Bygherrer havde betalt det krævede Overskud, idet man dog omtrent samtidig fra Mestrenes Side tilsendte Fagforeningen en Protestskrivelse, hvori man tog ethvert Forbehold i Anledning af den stedfundne Arbejdsstandsning.

Sagen har den 10. August været forhandlet paa et i Kolding afholdt Møde af Centralforeningernes og Murerforbundets Fællesudvalg, og d. 21. s. M. været behandlet af Hovedorganisationerne og Repræsentanter for Parterne, men man er ikke naaet til noget Resultat.

Klagerne har nu gjort gældende, at den ovenomtalte Arbejdsstandsning er ulovlig, idet den er iværksat uden Varsel og saaledes er i Strid saavel med Septemberforligets Punkt 2 som med den almindelige Overenskomst mellem Centralforeningerne og Murerforbundet i Danmark, der fastsætter bestemte Regler for Behandlingen af Stridigheder, ligesom den ogsaa er i Strid med den paa Mæglingsmødet i Aarhus trufne Aftale; og Klagerne har derfor paastaaet De samvirkende Fagforbund paa Murerforbundets og dets Kolding-Afdelings Vegne idømt en Bod, i det mindste svarende til de Beløb, som Mestrene under Protest har udbetalt Svendene som Akkordoverskud, nemlig ialt 2271 Kr. 63 Øre, samt paalagt Sagens Omkostninger.

De Indklagede har heroverfor gjort gældende, *at* Mestrenes Opsigelse af den lokale Overenskomst ikke kan være tilstrækkelig til at paalægge Svendene som Pligt at arbejde paa Timeløn, *at* Svendene ikke er indgaaede paa at udføre det heromhandlede Arbejde paa Timeløn, men har paabegyndt Arbejdet under den Forudsætning, at det skulde udføres i Akkord, *at* Svendene derfor med en vis Ret kunde anse Overskudenes Tilbageholdelse som Betalingsstandsning, og *at* Arbejdets Standsning uden Varsel i Tilfælde af Betalingsstandsning aldrig har været betragtet som ulovlig i Murerfaget. De har derfor paastaaet sig frifundne og Klagerne paalagte Sagens Omkostninger.

Det skal med Hensyn til denne Sags Afgørelse først fremhæves, at der ved Siden af den ovenomtalte, ifølge lovlig Opsigelse den 1. Febr. 1911 bortfaldne *lokale* Overenskomst findes en mellem Centralforeningerne af Murer- og Tømrermestre i Jylland og Østifterne og Murerforbundet i Danmark alsluttet *almindelig* Overenskomst om Arbejdstid, Betaling og andre indbyrdes Forhold, og at denne Overenskomst, hvis Bestemmelser maa gælde i Stedet for den opsagte lokale Overenskomst, dels fastsætter Timelønnen for de forskellige Byer, dels bestemmer, at »Opgørelse af Akkorder og Udbetaling af Overskud foregaar i Henhold til de bestaaende Priskuranter«, samt at »naar Arbejdet udføres i Akkord, betales det efter de til enhver Tid gældende Priskuranter og øvrige Bestemmelser for de respektive Byer og Landsdele«. Derimod bestemmer Overenskomsten intet om, hvilket Arbejde der skal udføres paa Timeløn, og hvilket Arbejde der kan forlanges givet i Akkord.

Det er herefter klart, at Mestrene i Kolding efter Opsigelsen af den lokale Overenskomst, som hjemlede tvungen Akkord, paa alt nyt Arbejde, altsaa fra den 1. Februar d. A., har været og vedvarende er berettigede til inden hvert nyt Arbejdes Paabegyndelse at stille sig paa

det Standpunkt, at de kun vil betale Arbejdet med Timeløn. Det er endvidere klart, at Svendene paa deres Side er berettigede til at stille Krav om, at det paagældende Arbejde udføres i Akkord. Dette Spørgsmaal om Arbejdets Udførelse i Akkord eller paa Timeløn bør afgøres i hvert enkelt Tilfælde inden Arbejdets Paabegyndelse.

I nærværende Tilfælde maa det imidlertid efter Proceduren antages, at Mestrene i Kolding ikke siden 1. Februar d. A. med Klarhed og Bestemthed har stillet sig paa dette Standpunkt, men tværtimod har indskrænket sig til almindelige og ret ubestemte Udtalelser om, at de »regnede med, at det ikke er Akkord« eller lignende Udtalelser, der straks fra Svendenes Side er mødte med, at de regnede med det modsatte, uden at i noget Tilfælde en klar Aftale mellem Parterne eller en klar Tagen Standpunkt fra Mesterens Side kan antages at have foreligget. Hertil maa føjes, at der efter det oplyste ved et enkelt nyt Byggeforetagende er udbetalt Akkordoverskud uden Protest fra vedkommende Mesters Side, samt at der af Svendene i det hele til Mestrene stadig er indleveret og af disse uden Indsigelse modtaget Ugesedler, paa hvilke Akkordtimer var opførte.

Da nu Opsigelse af en Overenskomst om tvungen Akkord ikke er enbetydende med en Tilkendegivelse af, at al Akkord skal ophøre, *da* det heromhandlede Arbejde er af en Art, der hidtil i Kolding har været udført i Akkord, og *da* Mestrene ikke klart har tilkendegivet, at Arbejdet kun udbødes paa Timeløn, men tværtimod har ladet Svendene paabegynde og fuldføre det, skønt disse tydelig tilkendegav, at de opfattede Arbejdet som Akkord-Arbejde, maa Svendene betragtes som havende haft Krav paa de heromhandlede Overskud, hvis Betaling de har fremtvunget, og om nogen Tilbagebetaling af disse vil der saaledes ikke kunne være Tale.

Alligevel har den af Svendene den 10. Juli d. A. iværksatte Strejke ikke været lovlig. Medens nemlig vel Svende, der paa Grund af Arbejdsgiverens Pengemangel eller Forsømmelighed ikke i rette Tid faar et dem utvivlsomt tilkommende Vederlag udbetalt, ordentligvis maa være berettigede til uden videre at standsc Arbejdet, stiller Sagen sig anderledes her, hvor Pengene maa antages at have været disponible og kun at være tilbageholdte af Hensyn til Parternes afvigende Opfattelse af, hvorvidt Svendene havde Krav paa den eller ej, et Spørgsmaal, der skulde afgøres ved Mægling eller Voldgift, og hvor tilmed Fagforeningen gennem sin Formand var indgaaet paa en Ordning, hvorefter Pengene skulde deponeres. Der findes dog efter de foreliggende, her fremstillede Omstændigheder ikke tilstrækkelig Anledning til at paalægge de Indklagede nogen Bod i Anledning af denne Arbejdsstandsning, hvorhos Sagens Omkostninger findes at burde bæres af Parterne med 50 Kr. hver.

Kendelse.

Der gælder ikke længere nogen tvungen Akkord for Murerfaget i Kolding.

Ihvorvel Svendene har erhvervet Ret til det her under Sagen omhandlede Akkord-Overskud, har den Arbejdsstandsning, hvorved de har fremtvunget dette Overskuds Udbetaling, ikke været lovlig.

Sagens Omkostninger bæres af Parterne med 50 Kr. hver.

Arbejdsgiverforeningen mod Murarbejdsmændenes Fagforening.
Sag Nr. 52.

Udskrift af den faste Voldgiftsrets Kendelse af 3. September 1911 i Sag Nr. 52: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod Murarbejdsmændenes Fagforening.

Klagerne har forelagt Retten to Kendelser, afsagte den 27. Juni d. A. af den mellem Murerlauget og Murarbejdsmændenes Fagforening oprettede faglige Voldgiftsret.

Den ene: »Murermester E. Rothe ktr. Murarbejdsmændene« er foranlediget ved, at der ved en faglig Voldgiftskendelse af 17. s. M. var tillagt Murersvendene ved Kristians-

borg Slot Spaserepenge hos Murermester Rothe, »dog kun for saavidt der inddrives Bøde fra Murarbejdsmændene«, og den gaar ud paa, at »Murarbejdsmændene skal betale for 281 Spaseretimer = 140 Kr. 50 Øre + 17 Kr. 50 Øre, som er Halvdelen af Mesterens Voldgiftsomkostninger, ialt 158 Kr.«

Den anden: »Murermester P. Collemorten ktr. Murarbejdsmændene« er foranlediget ved, at der ved en anden faglig Voldgiftskendelse af 17. s. M. var tillagt Murersvendene ved Køkken- og Vaskeribygningen paa Bispebjerg Hospital Spaserepenge hos Murermester Collemorten, »dog kun forsaavidt der inddrives Bøde fra Murarbejdsmændene«, og den gaar ud paa, at »Arbejdsmændene skal betale den forlangte Erstatning 253 Kr. 25 Øre og 35 Kr., som er Mesterens Omkostninger«.

Klagerne har derhos anført, at de har tilskrevet Murarbejdsmændenes Fagforening Anmodning om at foranledige indbetalt de to Beløb, men at denne har nægtet at gøre dette og henvist til at indkræve Beløbet hos de enkelte Murarbejdsmænd og, Klagerne har nu paastaaet Murarbejdsmændenes Fagforening tilpligtet at betale de to fornævnte Beløb: 158 Kr. + 288 Kr. 25 Øre, ialt 446 Kr. 25 Øre foruden Sagens Omkostninger og Bod.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne og Klagerne paalagte Sagens Omkostninger, idet de har gjort gældende, at Beløbene ikke er idømte Fagforeningen, *at* denne vel erkender sin Pligt til i Almindelighed at drage Omsorg for, at Voldgiftsdomme opfyldes, men *at* der i de foreliggende Sager gør sig særlige Omstændigheder gældende, idet de navnlig ikke kan erkende, at de paagældende Kendelser er afsagte paa rigtigt og forsvarligt Grundlag.

Det maa først fremhæves, at de to Kendelser af 27. Juni d. A. kun paa meget utydelig Maade angiver, hvem Beløbenes Betaling er paalagt, idet Kendelserne kun taler om »Murarbejdsmændene« og »Arbejdsmændene«, uden at man af Kendelserne selv kan se, om derved menes bestemte ved det paagældende Arbejde beskæftigede Murarbejdsmænd — i hvilket Fald disses Navne burde have været nævnte — eller Murarbejdsmændenes Fagforening, i hvilket Fald dette burde have været sagt udtrykkeligt samt med Tilkendegivelse af, hvorvidt Beløbets Betaling paalagdes Fagforeningen paa egne Vegne eller paa de og de Murarbejdsmænds Vegne. Efter Parternes Procedure i nærværende Sag maa det imidlertid antages, at Kendelserne sigter til de paagældende Murarbejdsmænd.

Der foreligger nu ikke nogen Vedtagelse mellem Murerlauget og Murarbejdsmændenes Fagforening om, at Organisationerne hæfter for de deres enkelte Medlemmer overgaaede faglige Voldgiftskendelser, og vel maa det antages, at disse Organisationer hidtil har betragtet det i hvert Fald som en dem paahvilende moralsk Pligt at drage Omsorg for saadanne Kendelsers Opfyldelse, men Retten tør ikke paa det Foreliggende statuere, at Murarbejdsmændenes Fagforening har erkendt at have en ubetinget Retspligt i saa Henseende.

Nærværende Sags Afgørelse findes herefter, særlig henset til Princippet i Loven om Den faste Voldgiftsrets § 5, 2. Stk., at maatte bero paa, hvorvidt det er bevist, at Fagforeningen har været delagtig i det Forhold, for hvilket Kendelserne af 27. Juni d. A. paalægger Ansvar. I saa Henseende stiller Sagen sig saaledes, at det bl. a. under Hensyn til nærværende Voldgiftsrets Kendelse i Sagen Nr. 35 ikke tør anses statueret, at Fagforeningen har været delagtig i den Obstruktion paa Kristiansborg Slot, der har foranlediget Kravet paa den heromhandlede Del af Spaserepengene, hvorimod der, henset til en af den faglige Voldgiftsret den 23. Maj d. A. afsagt Kendelse, ved hvilken der paalægges Murarbejdsmændenes Fagforening en Bøde af 30. Kr. bl. a. for Foreningens Forhold til Arbejdsstandsningen ved Murermester Collemortens Arbejde paa Bispebjerg Hospital, maa gaas ud fra, at Foreningen er medansvarlig for denne. De Ind-

klagede vil derfor være at dømme til at sørge for, at det ved den faglige Voldgiftskendelse af 27. Juni d. A. Murermester Collemorten tilkendte Beløb af 288 Kr. 25 Øre bliver betalt. Der findes ikke Anledning til at paalægge de Indklagede nogen særlig Bod, hvorimod de findes at burde betale Sagens Omkostninger med 50 Kr.

Kendelse:

De Indklagede, Murarbejdsmændenes Fagforening, bør inden 15 Dage fra denne Kendelses Afsigelse sørge for, at det Murermester P. Collemorten ved den faglige Voldgiftsrets Kendelse af 27. Juni d. A. tillagte Beløb af 288 Kr. 25 Øre bliver betalt, men bør iøvrigt for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 50 Kr.

Voldgift.

De svenske Forligsmænd. Virksomheden i 1910.

Forligsmandsinstitutionen i Sverig skabtes ved en Lov, der blev vedtaget i 1906. Sverig deltes i 7 Distrikter, og der blev ansat en Forligsmand i hvert Distrikt.

I August har det svenske Handelskollegium udsendt en Beretning om Forligsmændenes Virksomhed i 1910. Det fremgaar heraf, at der i 1910 var 78 Strejker eller Lockout'er i Sverig. Derimod er der ikke opgivet noget Tal paa Arbejdskonflikterne, Forligsmændene tilbød deres Mægling i 33 Tilfælde, men den blev kun modtaget i 17 Tilfælde, idet Konflikterne i de øvrige Tilfælde løstes af Parterne selv eller fortsattes uden at man tog imod Mæglingen.

I de 17 Tilfælde, hvor Forligsmændene kom til at mægle, var der Strejke eller Lock-out i 10 Tilfælde, der omfattede 5214 Arbejdere og 98 Arbejdsgivere.

Forligsmændene havde selv taget Initiativet i 13 Tilfælde. Arbejderne havde henvendt sig til dem i 2 Tilfælde, Arbejdsgiverne i et og begge Parter i et Tilfælde.

I 1909 tog Forligsmændene Initiativet i 34 Konflikter, Arbejderne i 8, Arbejdsgiverne i 13 og begge Parter i 5 Konflikter.

Forligsmændenes Mægling førte i 13 Tilfælde til Overenskomst. Fem af disse blev sluttet paa Arbejdsgivernes Vilkaar, en paa Arbejdernes Vilkaar og 7 ved Kompromis.

I de øvrige 4 Tilfælde lykkedes det ikke Forligsmændene at opnaa noget Resultat, men Parterne enedes senere selv i 3 Tilfælde, og i det 4. var Konflikten uløst ved Aarets Slutning.

Som man ser, har Forligsmændene kun haft at gøre med et Mindretal af de Arbejdskonflikter, der indtraf i Aarets Løb, og kun med 10 af 78 Strejker eller Lock-out'er.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bagerne i København. Forbundet har opsagt Regulativerne for Finbrøds- og Kagebagerier, Rugbrødsbagerier og Brødfabriker.

Disse Regulativer udløber 1. Oktbr.

Bagerlavet og Forbundet har ført Forhandlinger om nogle Forslag til nye Overenskomster, som Forbundet har udarbejdet, men Bagerlavet vilde ingen Indrømmelser gøre, Bestyrelsen vilde ikke en Gang forhandle om Forbundets Forslag, der betegnedes som alt for vidtdrevne, hvad Fordringerne angik.

Den 13. September afholdtes et Fællesmøde om Sagen. Hovedorganisationerne var repræsenterede.

Her enedes man om at henvise Sagen til ny Behandling mellem Parterne selv paa Grundlag af de *opsagte* Regulativer.

Dette Forsøg bragte dog heller intet Resultat, og ved et nyt Møde sammen med Hovedorganisationerne den 21. Septbr. vilde Lavet og Arbejdsgiverforeningen intet andet Tilbud give end de gamle Regulativers Fornyelse paa 5 Aar.

En Betingelse for at forhandle videre med Forbundets Repræsentanter var iøvrigt, at disse fik *Mandat* til at indgaa Overenskomst.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 13 ❋ KØBENHAVN DEN 30. SEPTEMBER 1911 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsløsheds-Statistik. Arbejdsanvisning. Sporvejskonflikten. Arbejds- og Fabrikstilsynets Beretning for Finansaaret 1910-11.

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Septbr. 1911.

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Oktober 1911.

Arbejdsanvisning.

I

I »Arbejderen« Nr. 1 af nærværende Aargang gengav vi en Skrivelse, som Indenrigsministeren havde tilstillet forskellige Institutioner angaaende Oprettelsen af kommunale Anvisningskontorer Landet over, med Ønsket om at faa de paagældendes Mening tilkendegivet om det paatænkte Lovforslag, der tænkes udarbejdet med dette Formaal for Øje.

De samvirkende Fagforbund har, efter at have konfereret med forskellige Faktorer indenfor Fagorganisationerne, tilstillet Ministeriet følgende Svar:

15. Septbr. 1911.

Til

Indenrigsministeriet.

I Skrivelse af 14. Juni har det højtærede Ministerium meddelt os, at der muligvis for den kommende Rigsdagssamling vil blive forelagt et Lovforslag om Oprettelse af kommunale Arbejdsanvisningskontorer Landet over, og idet Skrivelsen angiver det Grundlag, Lovforslaget tænkes bygget paa, anmodes vi om at udtale vor Mening om Sagen.

Saaledes foranlediget skal vi tillade os at meddele, at vi som Helhed taget ganske kan slutte os til Tanken om de nævnte Kontorers Oprettelse, fordi vi derved ser et Middel til Afskaffelse af Fæste-, Husgernings- og lignende Kontorer, der drives som almindelige Forretninger med det Formaal at tjene Penge, og de Arbejdssøgende vil derfor i de nævnte Forretninger paa et Tidspunkt, da de almindeligvis har vanskeligst ved det, være nødsagede til at betale et klækkeligt Gebyr for at opnaa Beskæftigelse, der oven i Købet ofte er ganske kortvarig.

De paatænkte kommunale Kontorer vil efter vor Formening være vel egnede til at anvise Arbejde af forskellig Art, saasom for Tjenestefolk, saavel mandlige som kvindelige, Bude og unge Mennesker, samt til Husgerning o. lign.

Derimod føler vi os forvissede om, at Anvisning af »faglig« Arbejdskraft hovedsagelig bør foregaa fra Arbejdsløshedskassernes Kontorer, hvilket ogsaa er i Overensstemmelse med Loven om Arbejdsløshedskasserne og den herom afgivne Kommissions-Betænkning.

Vi har haft rig Anledning til at studere dette Forhold, og vi har derved gjort den Erfaring, at Lederne af Kontorerne i de enkelte Fag — hvis Anvisningen da skal have nogen Værdi — hver for sig maa have et særligt Kendskab til Fagets Ejendommeligheder, Arbejderne, Arbejdsmaskinerne og Værk-

tøjet, saavel som til Arten af Arbejdet i de Virksomheder, der søger Arbejdskraften.

Hvis der ikke skaffes en passende Betjening til Arbejdsanvisningskontorerne, vil disse sikkert ofte kunne gøre større Skade end Gavn, idet Anvisningen af ikke-kvalificeret Arbejdskraft vil svække Kontorets Anseelse.

Vi maa dernæst bestemt tilraade, at de kommunale Kontorer, saafremt de oprettes, sættes ud af Virksomhed, naar Arbejdsstandsning finder Sted i et eller flere Fag; naturligvis kun for dette eller disse Fags Vedkommende.

Erfaringerne fra det københavnske kommunale Arbejdsanvisningskontor — der vel nærmest bør tages som Model for de Kontorer, som tænkes oprettet — har nemlig lært, at Anvisning til Arbejdspladser, hvor der har været Lock-out eller Strejke, har vakt den dybeste Uvilje mod Kontoret hos det arbejdssøgende Klientel, saaledes at det kun har været til Skade for Anvisningen.

Hvis der ikke fra første Færd træffes Nevtralitetsbestemmelser, der gaar ud paa at *forhindre*, at Arbejde anvises til saadanne Steder, anser vi Planen for at være uigennemførlig.

Vi skal tillade os at anbefale, at der, naar Lovforslaget fremsættes, stilles Forslag om, at Arbejdere, som anvises Arbejde udenfor den By, hvori de bor, og som er villige til at rejse, mindst erholder fuld Dækning til Rejseudgifter; thi meget ofte — for ikke at sige almindeligvis — er Arbejderne saaledes stillede, at det ikke vil være let for dem at skaffe noget Tilskud til Rejse- og Tærepenge, under alle Omstændigheder maa de jo, hvis de er familieforsørgende, ogsaa kunne efterlade Familien noget til Underhold.

Endelig skal vi tillade os at bemærke, at vi finder det unødvendigt *straks* at oprette kommunale Anvisningskontorer overalt i Landet, dels fordi det sikkert vil have sin Fordel, om der til en Begyndelse oprettedes Kontorer i de større Byer, saaledes at Bevidstheden om deres Tilstedeværelse og Trangen til Benyttelsen af dem gradvis spredte sig ud til mindre beboede Steder, dels fordi der sikkert vil være sine Egne af Landet, hvor det vil vise sig at saadanne Kontorer slet ikke tiltrænges, og endelig fordi det vil være økonomisk uforsvarligt at oprette Kontorer og Kontorhold paa disse sidstnævnte Steder, fordi Anvisningen vil blive overordentlig kostbar pr. anvist Plads.

Som det vil fremgaa af de her fremsatte Bemærkninger, er det vor Opfattelse, at Arbejdsanvisningen *bør* være knyttet til Arbejdsløshedskasserne i alle Fag, der har saadanne Kasser, og at enhver anden Ordning for de »faglige« Arbejdere vil være lige uheldig baade for Arbejdere og Arbejdsgivere, hvorfor vi kun kan tilraade en kommunal Virksomhed som foran skildret for visse udenfor Arbejdsløskedskasserne staaende Grupper af Arbejdere.

P. F. V.

CARL F. MADSEN

Otto Smith.

Arbejdsgiverforeningens Svar er saalydende:

Det høje Ministerium har ved sin Skrivelse af 14. Juni d. A. gjort Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening bekendt med de Hovedsynspunkter, hvorpaa Ministeriet tænker sig bygget et Lovforslag om en rationel Ordning af Arbejdsanvisningen her i Landet, og har udbedt sig en Udtalelse om, hvorvidt Arbejdsgiverforeningen maatte have noget imod den omhandlede Ordning at erindre.

Efter at vor Hovedbestyrelse og vor Generalforsamling har drøftet Sagen, skal vi paa Arbejdsgiverforeningens Vegne bemærke følgende til den af Ministeriet paatænkte Ordning.

For vor Organisation kan der kun være Grund til Tilfredshed med, at der arbejdes paa at tilvejebringe en Ordning, hvorved Arbejdsanvisningen her i Landet kommer ind i et rationelt Spor og iværksættes paa en

saadan Maade, at den saa vidt muligt bliver uberørt af den faglige Strid mellem Arbejdsgivere og Arbejdere. Vi tillader os i saa Henseende at henvise til vore tidligere Henvendelser til Ministeriet angaaende hele denne Sag. Vi har her navnlig rettet vor Kritik imod den Maade, hvorpaa de til de statsunderstøttede Arbejdsløshedskasser knyttede Anvisningskontorer uantastet har kunnet benyttes som Vaaben i Hænderne paa Fagforeningerne i disses faglige Kamp imod Arbejdsgiverorganisationerne.

Vi ser nu vel, at den af Ministeriet paatænkte Ordning i hvert Fald i væsentlig Grad vil neutralisere Anvisningskontorerne og fastslaa, at Kontorernes Opgave kun er den ene: at dirigere den ledige Arbejdskraft derhen, hvor der er Brug for den, men vi tror, at dette Formaal vil kunne opnaas i endnu højere Grad, hvis man gjorde Arbejdsanvisningen til en Statsinstitution i Stedet for en kommunal Institution. Vi anser det for ganske utvivlsomt, at der er større Garantier for en upartisk Ledelse, naar Kontorernes Ledere ansættes af Staten end naar de ansættes af de vekslende Kommunalbestyrelser. Vi skal ogsaa i denne Forbindelse gøre opmærksom paa, at i flere Byer, hvor Arbejdsgiverne allerede har søgt at faa Arbejdsanvisningen henlagt til Kommunen, er disse Bestræbelser bleven mødt med Modvilje fra den paagældende Kommunalbestyrelse, og der kan næppe være Tvivl om, at flere Kommunalbestyrelser vil gøre saa megen Modstand som muligt imod en Ordning, hvorved Arbejdsanvisningen unddrages Fagforeningernes Eneherredømme.

Desuden forekommer det os, at de mange Anvisningskontorer — eventuelt et Kontor i hver Sognekommune — vilde komme til at virke som et altfor omstændeligt Apparat og et Apparat, mellem hvis enkelte Dele let vilde komme til at skorte paa den tilstrækkeliga Samvirken. Naar saaledes ethvert Arvisningskontor skulde have sit eget af vedkommende Kommunalraad udfærdigede Reglement, vilde der let komme til at mangle en saadan Ensartethed i Virkemaaden, som efter vor Mening er en afgørende Betingelse for, at det Samarbejde kan finde Sted, der er en absolut Nødvendighed for, at Anvisningskontorerne kan virke efter deres Formaal.

Vort Hovedsynspunkt kan vi udtrykke saaledes. Hvad der for os, næst efter en absolut upartisk Ledelse, af Anvisningskontorerne, staar i første Række, er: Planmæssighed i Kontorernes Virkemaade, Planmæssighed i deres Samarbejde og den stærkest mulige Centralisation. Et Centralkontor i København og et Kontor i hver Amtskommune, henholdsvis i de større Provinsbyer, med tilhørende Smaafilialer, tror vi vilde være tilstrækkeligt til at gennemføre en rationel Arbejdsanvisning under Forudsætning af, at de enkelte Kontorer stadig gennem Centralkontoret stod i den mest intime indbyrdes Forbindelse. Centralkontoret maatte nemlig til enhver given Tid være ganske a jour med, hvilken Arbejdskraft der paa de forskellige Steder i Landet er ledig, og hvilken Arbejdskraft der paa de forskellige Steder er Brug for.

Hvad Spørgsmaalet om Omkostningerne angaar, kan vi ikke tænke os, at en Statsarbejdsanvisning af den her antydede Art vilde medføre synderlig større Udgifter, end Staten vilde faa ved at deltage med en Trediedel i de kommunale Kontorers Udgifter. Den hidtil kendte kommunale Arbejdsanvisning har været ret bekostelig. Vi skal i saa Henseende henvise til, at der for Københavns kommunale Arbejdsanvisningskontor for næste Aar er budgetteret en Udgift paa 41,000 Kr. Af Arbejdsløshedsinspektørens Indberetning til Ministeriet fremgaar det, at Arbejdsløshedskassernes Anvisningskontorer har kostet 60,000 Kr. i Administration. Det viser sig altsaa, at der for Øjeblikket anvendes ca. 100,000 Kr. aarlig paa en Arbejdsanvisning, som i Virkeligheden er højst utilfredsstillende. Men med en Omkostning

af 100,000 Kr. vil Staten dog sikkert allerede komme et ret vidt Stykke henimod Gennemførelsen af en rationel Anvisning.

Til Slut skal vi fremhæve, at det for os staar som en Sag af den største Vigtighed, at Ordningen af Arbejdsanvisningen følges af en Omordning af Arbejdsløshedskasserne. For at Statens Arbejdsløshedsunderstøttelse kun skal komme dem til Gode, til hvem der bevislig ikke kan skaffes noget Arbejde, anser vi det for ganske nødvendigt, at der foregaar et nøje Samarbejde mellem Arbejdsløshedskasserne og de offentlige Arbejdsanvisningskontorer, og at der drages Omsorg for, at de statsunderstøttede arbejdsløse søger disse Kontorer. Bliver dette gennemført, vil det efter vor Opfattelse virke til Gavn saavel for Anvisningskontorerne som for Arbejdsløshedskasserne.

København, den 29. August 1911.

Paa Forretningsudvalgets Vegne

allerærbødigst

S. C. HAUBERG.

Sophus Agerholm.

Ministeriet har ogsaa forespurgt Københavns Magistrat om dens Stilling til Sagen, og Magistraten har ladet Forespørgselen gaa videre til Bestyrelsen for Københavns kommunale Anvisningskontor, der har svaret følgende:

Med Skrivelse af $^{23}/_{6}$ d. A. (Nr. 540) har Magistraten til Erklæring forelagt Bestyrelsen for det kommunale Arbejdsanvisningskontor den hermed tilbageføIgende Skrivelse fra Indenrigsministerieet angaaende et paatænkt Lovforslag af et nærmere angivet Indhold, sigtende til at tilvejebringe en rationel Ordning af Arbejdsanvisningen her i Landet.

I denne Anledning skal Bestyrelsen tillade sig at udtale, at da de Hovedsynspunkter, paa hvilke det af Ministeriet paatænkte Lovforslag tænkes bygget, i alt væsentlig ere de samme, som have været bestemmende ved Ordningen af Københavns kommunale Arbejdsanvisningskontor, kan Bestyrelsen i denne sin Egenskab kun finde det ønskeligt, at der tilvejebringes andre kommunale Anvisningskontorer af lignende Art.

Dog finder man Anledning til at henlede Opmærksomheden paa, at det københavnske Kontor i højere Grad benyttes af ufaglærte end af faglærte Folk.

TH. DYBDAL.
Formand.

Herman Beyer.

Vi vil senere offentliggøre de Svar Arbejdsløshedsnævnet og Fællesrepræsentationen for Haandværk og Industri har tilstillet Indenrigsministeren.

Sporvejskonflikten.

Fredag den 22. September indkaldte Forligsmanden med et Par Timers Varsel Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, Direktørerne for Frederiksberg og Tuborg-Klampenborg Sporveje og hele Bestyrelsen for Sporvejs- og Omnibusfunktionærernes Organisation til et Møde for at forsøge paa at faa den Konflikt, der i de sidste 2 Maaneder har hersket ved de to Selskaber, bragt ud af Verden.

Idet vi nedenstaaende gengiver det indgaaede Forlig skal vi oplyse, at saavel de strejkende Funktionærer, som den samlede Funktionærorganisation har vedtaget Forligs-Forslaget. Arbejdernes Fællesorganisation i København har paa et Møde d. 26. September vedtaget, at hæve den overfor Selskaberne iværksatte Boycotting — alt under Forudsætning af at der opnaaes Enighed om Afvikling af alle Erstatnings- og dermed beslægtede Sager.

Forliget er saalydende:

»Til Bilæggelse af Sporvejskonflikten retter Forligsmanden følgende Henstilling:

1. Den overfor Aktieselskabet Frederiksberg Sporvejsselskab og Tuborg—Klampenborg-Selskabet erklærede Strejke hæves uopholdeligt.

2. Funktionærernes Foreningsret anerkendes. Jfr. § 3 Beskikkelsesbrevene for Frederiksberg Sporvejsselskab.

3. Al Boykotting, Blokering og anden Forfølgelse bortfalder saavel fra de organiserede Sporvejsfunktionærers og andre Arbejderes som fra Selskabets Side. Det er alle Parters Pligt efter bedste Evne at bidrage til at skabe rolige Arbejdsforhold ved Sporvejsselskaberne.

4. Arbejdsgivernes nedennævnte Tilbud fra Forhandlingerne i August akcepteres:

a) Ved eventuelle nye Antagelser sker Antagelsen, for saa vidt dette begæres, blandt det gamle Mandskab, fortrinsvis blandt de ældste Funktionærer, hvilken Forpligtelse ophører 1. August 1912 for Frederiksberg Sporvejsselskab og 15. Maj 1912 for Tuborg—Klampenborg Selskabet.

b) Enhver Funktionær af det gamle Mandskab, der fremtidig genantages ved Selskaberne, generhverver under Forudsætning af tilfredsstillende Tjeneste sin Anciennitet og fulde Pensionsret et Aar efter Genantagelsen, dog tidligst 1. Oktober 1912.

c) Sporvejsselskaberne erklærer sig villige til at tage under Overvejelse i hvert enkelt Tilfælde at anvende Differencen mellem de Beløb, der udbetales de herefter genantagne Funktionærer i Karenstiden, og de Beløb, de vilde have erholdt i samme Tidsrum uden Fortabelse af deres Anciennitetstillæg, til Tilvejebringelse af det i Beskikkelsesbrevet omhandlede Depositum paa 300 Kr. — Strækker den nævnte Difference ikke til, kompletteres denne op til 300 Kr., ved at der fradrages 5 Procent i Lønnen.

d) Naar der til en Funktionær, der ikke har genvundet sin Anciennitet, skal udredes Pension paa Grund af Ulykkestilfælde eller anden ham utilregnelig Aarsag, eller til hans Enke paa Grund af Dødsfald, beregnes Pensionen dog straks efter den fulde Tjenestetid.

5. Til § 6 i Beskikkelsesbrev for Frederiksberg Sporvejsselskab og den tilsvarende Bestemmelse i Tuborglinjens Beskikkelsesbrev gøres følgende Reservation:

Ved fremtidige Ansættelser af organiserede Arbejdere bortfalder i Henhold til den faste Voldgiftsrets Kendelse af 13. September 1911 i Sagen Nr. 50 Fortabelse af Depositum som Følge af Deltagelse i en af Hovedorganisationerne godkendt Strejke.

6. Iøvrigt henstiller Forligsmanden, at der af de to Hovedorganisationer nedsættes et Udvalg til Overvejelse af Muligheden af Indførelse af tvungen Voldgift i Interessekonflikter i offentligt koncessionerede Virksomheder.

København, den 23. September 1911.

For dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening
S. C. HAUBERG.

For De Samvirkende Fagforbund
CARL F. MADSEN.

For Sporvejsselskaberne (under Forbehold af Bestyrelsernes Sanktion).
I W. HAMMERICH. ANGELO.

For Sporvejs- og Omnibusfunktionærernes Organisation (under Forbehold af Generalforsamlingens Sanktion).
N. HANSEN.

Under Forudsætning af, at foranstaaende Henstilling vedtages, maa Hovedorganisationerne anse det for ønskeligt, at alle de i Anledning af Sporvejskonflikten opstaaede Rets- og Erstatningssager hæves. Der nedsættes i denne Anledning under Forligsmandens Forsæde et Udvalg, bestaaende af 2 Repræsentanter for hver af Hovedorganisationerne samt Repræsentanter for de i Retssagerne interesserede Parter. Dette Udvalg træder straks sammen for at træffe Aftale om, under hvilken Form de verserende Sager kan hæves.

S. C. HAUBERG. CARL F. MADSEN.

Vi skal senere give en fuldstændig Oversigt over hele denne Sags Forløb.

Arbejds- og Fabrikstilsynets Beretning for Finansaaret 1910—11.

De samme Love og Bestemmelser, som tidligere er givne som Ramme for Tilsynets Virkeomraade er fremdeles gældende, men dog forøgede i Aarets Løb med Direktoratets Bestemmelser af 30. August 1910 til Sikring af Arbejdere ved Fremstilling og Benyttelse af Acetylen (Fabrikloven) og et nyt Regulativ, nemlig for Bagerier, der i Henhold til Bagerilovens § 12 er udstedt af Indenrigsministeriet den 26. Februar 1910 med Virkning fra 1. Maj s. A.

I Vinterhalvaaret har der som i tidligere Aar ved Direktoratets Foranstaltning været afholdt oplysende Foredrag for Arbejdere, dels om Ma-

skinbeskyttelsesforanstaltninger, dels om Fabrikshygiejne.

Fabrik- og Maskintilsynet har omfattet 17,186 faste Arbejdssteder og 2,488 Tærskeværker og andre ambulante Virksomheder. Heraf falder 10,918 paa industrielle Bedrifter, 5,063 paa Mejerier, Landbrugsbedrifter og Handelsforretninger, samt 1,205 paa andre ikke industrielle Virksomheder, og 2,488 paa bevægelige Maskiner.

De to sidstnævnte Arter af Virksomheder falder ganske udenfor Fabriklovens Bestemmelser, men henhører under Maskintilsyn, naar der i samme anvendes anden mekanisk Kraft end Vand eller Vind. Tilgangen har i de senere Aar været i stærk Stigning. Dette fremgaar af Sammenligning med Antallet for 7 Aar siden. I 1903 fandtes nemlig af industrielle Bedrifter under Tilsyn 5,556 mod 10,918 i Aar, og Mejerier og Landbrug samt Handelsforretninger 1,749 mod 5,063.

Den samlede Tilvækst i Løbet af 1910 udgjorde 2,252 Bedrifter; det største Antal, der hidtil er tilkommen. Her bortses fra Aaret 1906, hvori Bageriloven af samme Aar foranledigede, at 1,800 Bagerier kom under Tilsyn paa én Gang.

Af de anførte 10,918 industrielle Bedrifter var 4,660 under Tilsyn efter Fabrikloven, 4,094 alene undergivne Maskinbeskyttelsesloven og 2,164 under Bageriloven. Af de under Fabrikloven hørende Bedrifter (4,660) var $^4/_5$ tillige under Maskintilsyn og af Bagerierne var over $^1/_4$ undergivne samme Tilsyn. Ialt var 8,413 industrielle Bedrifter under Maskintilsyn imod 7,317 i det forudgaaende Aar, hvilket udgør en Tilvækst af ca. 15 pCt. Nettotilvæksten i Antallet af Bedrifter under Maskintilsyn har atter i det forløbne Aar været overordentlig stor, — større end i noget foregaaende Aar, — nemlig i Forhold til Antallet ved Aarets Begyndelse, 25 pCt. Størstedelen heraf falder som tidligere paa Haandværksbedrifter paa Landet, og skyldes i første Række Benyttelsen af smaa Elektromotorer. Det viser sig nemlig, at Antallet af Elektromotorer i Bygnings-, Møbel- og Trævareindustri er steget fra 570 til 821 eller med 44 pCt., medens Tilgangen i Jærnindustrien er fra 496 til 679 eller 37 pCt. Hertil kommer, at ogsaa Petroleumsmotorer indenfor Haandværket og den lille Industri er i stærk Tilgang. Efterhaanden som Landet forsynes med Elektricitetsværker vil Tilgangen af Elektromotorer til smaa Bedrifter stadig forøges og Antallet af Bedrifter under Maskintilsyn tiltage i ganske betydeligt Omfang.

De under Maskintilsyn værende Mejerier udgjorde for hele Landet 1,486, hvoraf 1,418 anvender Dampkraft, medens 68 anvender anden mekanisk Kraft. Af Landbrugsbedrifter var 3,028 under samme Tilsyn, og heraf anvendtes kun Dampkraft i 233 Tilfælde, medens 2,795 benyttede anden Drivkraft. Dampkraften i Mejeri, Landbrug og Handel repræsenterede 10,771 HK., medens anden mekanisk Kraft udgjorde 18,098 HK.

Antallet af Landbrugsbedrifter med mekanisk Kraft er i Aarets Løb tiltaget med 960, hvilket fornemmelig skyldes den forannævnte Oprettelse af Elektricitetsværker, og denne Stigning kan fremdeles ventes i de kommende Aar.

Af *Elevatorer til Personbefordring* har der været ført Tilsyn med 471, hvoraf 441 drives ved Elektricitet, og ogsaa her er Antallet i Stigning. Hovedparten heraf findes ganske naturligt i København og Frederiksberg, nemlig med 422.

Det samlede *Antal af Inspektioner* paa faste Arbejdssteder udgjorde i Aarets Løb 22,011 eller gennemsnitlig 1,3 pr. Arbejdssted. Desuden har der i Aarets Løb været foretaget 1,655 Eftersyn i Henhold til den saakaldte »Polaklov«, d. v. s. hos Arbejdsgivere, fornemmelig i Landbruget, der anvender udenlandske Vandrearbejdere i deres Bedrifter.

For Overtrædelse af Bestemmelserne i Loven om Maskinbeskyttelse har der paa Direktoratets Begæring været rejst 50 offentlige Politisager med et samlet Bødebeløb af 1,400 Kr.

Fabriklovens Bestemmelser om Adgang til at faa *Planer godkendte*, naar Fabrik- og Værkstedsanlæg agtes indrettede eller omdannede, og derved paa Forhaand sikre sig Anlæggets Overensstemmelse med Fabriklovgivningens Krav, har været benyttet i 20 Tilfælde, hvoraf 13 straks blev godkendte, medens Resten væsentlig paa Grund af utilstrækkelige Oplysninger ved Planernes Forelæggelse i Forbindelse med Lokalernes for ringe Loftshøjde, daarlige Lysforhold m. v. nægtedes Godkendelse.

I Forbindelse hermed maa nævnes, at Tilsynet har sét sig beføjet til til Sikring af Arbejderne under Ophold paa Arbejdsstedet, at nedlægge *10 Forbud* mod fortsat Brug af Arbejdsrum i forskellige Bedrifter.

Kun faa af disse Virksomheder var Nyanlæg, medens de fleste var ældre Bedrifter, der i Aarets Løb henflyttedes til nye Lokaler. Det er en Selvfølge, at samtlige disse Forbud kunde have været undgaaede, hvis de paagældende Arbejdsgivere rettidig havde benyttet fornævnte Adgang efter Fabrikloven til ved Henvendelse til Fabrik-Direktoratet om Planernes Godkendelse vedrørende Lokaler, som man paatænkte at leje eller indrette som Arbejdsrum, at sikre sig disses Lovlighed i saa Henseende, hvorhos de af Forbudene resulterede Omkostninger til Omdannelse eller Fravigelse af Lokalerne etc. helt eller delvis vilde have kunnet spares for de Paagældende. Den nu saa stærkt benyttede saakaldte

Autogensvejsning i Maskin- og Cykleværksteder, hvor den ofte benyttes dels leveret sammenpresset i løst Tilstand i særlige Staal-Beholdere, og dels fremstillet paa Stedet i egne Apparater, gav Direktoratet Anledning til at udstede en Række Bestemmelser til Sikring af Arbejderne ved Fremstillingen og Benyttelsen af denne Luftart, hvis Tilstedeværelse i Arbejdsrummene dels kan medføre Forgiftningstilfælde, og dels foranledige alvorlige Eksplosioner. Bestemmelserne tilsigter derfor først og fremmest under Arbejdet at forhindre en Udstrømning af Acetylen i Rum, hvor Folk færdes og dernæst at regulere det Tryk, for hvilket det sprængfarlige Stof udsættes, ligesom i det Hele taget at mane til største Forsigtighed ved Omgangen dermed og ved Rensningen af de til Fremstillingen benyttede Apparater.

Regulativerne, som i Aarenes Løb er udstedte af Indenrigsministeriet i Medfør af Fabriklovens § 8 omfatter som tidligere offentliggjort følgende Arter af Virksomheder, nemlig: Bogtrykkerier, Cigar- og Tobaksfabrikker, Jærnstøberier og Maskinfabrikker, Skotøjsfabrikker, Stentrykkerier, Tekstilfabrikker, Vaskerier og Trævarefabrikker (Snedkerier) og det Antal Bedrifter, der, som inddragne under Fabrikloven, henhører eller er undergivne Regulativer, udgør henholdsvis: 345, 162, 526, 92, 58, 186, 175 og 705, ialt 2,249.

Børn og unge Menneskers (under 18 Aar) Arbejdstid normeres ved Lovens §§ 9 og 10, og der er ikke iaar saa lidt som tidligere dispenseret fra Reglerne til Gunst for midlertidigt Overarbejde. Derimod er der som i tidligere Aar i Medhold af Lovens § 11 givet Tilladelse til, at Hviletiden, navnlig om Eftermiddagen bortfalder, mod at de paagældende unge Arbejdere opnaar en kortere Arbejdsdag.

For Overtrædelser af Fabriklovens forskellige Bestemmelser har der i Aarets Løb paa Direktoratets Begæring været rejst 72 offentlige Politisager, der medførte en samlet Pengebod af 1,865 Kr. Af

Klager

indkom der i Aarets Løb 24, omhandlende mangelfuld Overholdelse af Fabriklovens Bestemmelser, særlig om de hygiejniske Forhold. Efter stedfunden Undersøgelse i hvert enkelt Tilfælde fandtes de fleste Klagemaal beføjede, og blev Resultatet, at 2 Klager angik Bedrifter, der ikke var undergivne Tilsyn, i hvis Følge der intet kunde gøres fra Tilsynets Side, 1 Tilfælde, der angik Ikke-Overholdelse af Arbejdstiden, medførte en Bøde af 120 Kr. under en Politisag, medens de øvrige — for-

øvrigt mindre vægtige Klagemaal — medførte Indskærpning af Paabud om nøje Overholdelse af Lovens og Regulativernes Bestemmelser. — Til

Bagerilovens

Gennemførelse knytter der sig særlig Interesse derved, at det i Lovens § 12 bebudede Regulativ udstedtes af Indenrigsministeriet den 26. Februar 1910 og traadte i Kraft den 1. Maj næstefter. Hovedhensigten med dette Regulativs Bestemmelser er at søge gennemført bedre hygiejniske Forhold i Bageriernes Arbejdsrum, fornemmelige Renlighedshensyn saavel ved Raaprodukternes Bearbejdning som for disses Opbevaring paa Arbejdsstedet.

I lige Maade tages Sigte paa gennemført Renlighed hos Arbejderne under Arbejdet.

Uagtet der fra Direktoratets Side blev gjort et stort Arbejde straks ved Regulativets Ikrafttræden for at faa Bagerierne til at forstaa Betydningen af de nye og gennemgribende Bestemmelser, bl. a. ved at tilstille hver Bedrift et i saa Henseende orienterende Cirkulære, maatte der dog praktiseres retslig Indskriden i ikke mindre end 121 Tilfælde blot for at faa selve Regulativet i Uddrag opslaaet i Arbejdsrummene. Gennemførelsen af selve Bagerilovens Bestemmelser har stadig, siden Loven i 1906 blev given, voldt Vanskeligheder; særlig gælder dette Bestemmelsen om det Arbejderne hjemlede ugentlige Fridøgn. I en enkelt mindre By maatte der i 10 Tilfælde skrides til Politisags Anlæg for at skaffe Bestemmelserne respekterede, da Bagerne der systematisk negligerede Lovens Bestemmelser paa dette Punkt.

Samtlige disse Politisager saavel for Overtrædelse af Loven som af Regulativet medførte en samlet Bødesum af 1,790 Kr.

Antallet af

industrielle Bedrifter

med mekanisk Kraft udgjorde 8,413. Heraf anvendtes Damp i 1,735, Gas i 1,454, Petroleum i 2,074, Elektricitet i 3,100 og Vind eller Vand i 50.

Det samlede Antal HK. udgjorde for Dampkraftens Vedkommende 114,915 og for anden mekanisk Kraft 57,681.

I Aarene fra 1903 til 1910 er Industriens samlede Drivkraft forøget med over 100,000 HK. og heraf falder næsten Halvdelen paa den tekniskkemiske Industri.

Dampkedeltilsynet

har omfattet 4,574 faststaaende og 2,286 bevægelige Dampkedler, ialt 6,860 med en samlet Størrelse af 116,035 HK. (svarende til 15 Kvadratfod Hedeflade). Desuden er ført Tilsyn med 287 lukkede Kogekedler og 83 Stkr. ildpaavirkede Forvarmere.

Af Kedlerne anvendtes 2,580 med 72,561 HK. i Industri, 781 med 12,962 HK. i anden Virksomhed og 3,499 med 30,512 HK. i Mejeri og Landbrug.

I Aarets Løb afholdtes 2,734 Syn og 7,912 Eftersyn, hvorved 23 Kedler blev fundne i en saadan Tilstand at Direktoratet fandt sig beføjet til at nedlægge Forbud mod deres fortsatte Benyttelse, indtil det ved nyt Syn godtgjordes, at de var i forsvarlig Stand.

For Overtrædelser af Dampkedellovgivningen har der i Aarets Løb været rejst 74 Politisager med et samlet Bødebeløb af 2,400 Kr. Af de mere fremtrædende Forseelser angik 18 Overbelastning af Sikkerhedsventiler, 14 for lav Vandstand og 16 ukvalificerede Kedelpassere.

Til de halvaarlige *Kedelpasserprøver* indmeldtes ialt 211 Aspiranter, hvoraf imidlertid 27 maatte afvises som ukvalificerede til at admitteres. Resten, 184, underkastedes Eksamination med det Resultat, at 121 bestod Prøven og derved erhvervede det i Kedelpasserlovens § 2 ommeldte Certifikat, der hjemler Indehaverne Ret til enten selv at passe eller til at forestaa Pasningen af ethvert Dampkedelanlæg paa Landjorden.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 14 ❋ KØBENHAVN DEN 7. OKTOBER 1911 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Oversigt over Sporvejskonflikten. Sporvejskonfliktens Afslutning. Udlandet. Lønbevægelser og Konflikter (Snedkere og Karetmagere i Hillerød. Slagteriarbejderne i København og Provinserne). Arbejdsløsheden i Juli 1911.

Oversigt over Sporvejskonflikten.

Den 31. December 1909 indgik Sporvejs- og Omnibusfunktionærernes Organisation Overenskomst med A/S Tuborg-Klampenborg, A/S De københavnske Sporveje og Frederiksberg Sporvejs og Elektricitets Aktieselskab. Overenskomsten kulde kunne opsiges til Ophør den 1. Januar 1911, men hvis Københavns Kommune bestemte sig til at overtage Sporvejene fra 1. August 1911, skulde Overenskomsten gælde uforandret indtil den Dag Overtagelsen havde fundet Sted.

Som bekendt overtog Københavns Kommune Sporvejene den 1. August i Aar, og samtidig fik Funktionærerne et ret betydeligt Løntillæg. Minstelønnen blev hævet fra 1100—1300 Kr. og den højeste Lønsats blev hævet fra 1500—1800 Kr. aarlig.

Funktionærerne hos de to private Selskaber ønskede nu samme Løn, som den Københavns Kommune betalte, men det nægtede disse at indgaa paa. Tuborg-Klampenborg Selskabet vilde overhovedet ikke yde Funktionærerne nogen somhelst Forhøjelse. Afslaget motiveredes med de betydelige Vanskeligheder som Selskabet havde at kæmpe med, og som var blevet i høj Grad forøget efter at De københavnske Sporveje var blevet adskilt fra Tuborg-Klampenborg. Derimod forlangte Selskabet, at Funktionærerne skulde arbejde videre under de gamle Forhold i 5 Aar.

Frederiksbergs Sporvejsselskab tilbød at hæve Lønnen med et samlet Tillæg af 20,000 Kr. aarlig, men til dette Tilbud sagde Funktionærerne Nej! Deres Krav vilde andrage ca. 60,000 Kr.

Da det ikke var muligt at naa til Forstaselse om det af Funktionærerne rejste Krav, og da Resultatet af en Sporvejsstrejke maatte anses for i høj Grad tvivlsom, raadedes Funktionærerne af Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund, ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen, til at modtage de *20000, Kr.* af *Frederiksberg Selskabet*, og arbejde videre i et Aar eller to, under disse Forhold.

Hos *Tuborg-Klampenborg Selskabet* raadedes Funktionærerne til at arbejde indtil videre under de gamle Forhold, for at Selskabet derved kunne overvinde de Vanskeligheder som det paastod var til Stede.

Funktionærernes Formand Niels Hansen takkede Repræsentanterne for De samv. Fagforb. for de velmenende Raad, men man kunde ikke følge disse. Medlemmerne vilde sætte alt ind paa at føre sine Krav igennem.

Den 17. Juli modtog vort Forretningsudvalg Meddelelse fra Sporvejs- og Omnibusfunktionærernes Organisation om, at den ved 1. Strejkevarsel havde bebudet Arbejdsssandsning fra 1. August ved de to Selskaber.

I vor Svarskrivelse af 19. Juli udtaler Forretningsudvalget bl. a. »Men iøvrigt vilde det være heldigt, om den ærede Organisation havde lyttet

til vore Repræsentanters Raad om at udsætte Aktionen til Foraaret for Tuborg-Klampenborgs Vedkommende, naar de nye Sporvejsforhold havde faaet den fornødne Befæstelse, der gør det muligt at overskue Forholdene og som skaber Betingelse for en *bedre* Ordning end der kan ventes paa dette Tidspunkt, hvor Sporvejssagen ligger i Kaos og skaber en Række naturlige Betænkeligheder hos Selskaberne ved at gøre Funktionærerne Indrømmelser.

Den ærede Organisation burde baade i Henhold til Loven og til hvad der praktisk maa være Fremgangsmaaden havde forhandlet med Forretningsudvalget om, hvilken Fremgangsmaade, der nu burde følges, inden man publicerede Meddelelse om Arbejdsstandsning ved de to private Sporvejsselskaber. Vi erindrer om, at vi *ikke* er anmodet om Sanktion til at give Strejkevarsel.«

Efter at en Generalforsamling i Sporvejs- og Omnibusfunktionærer Organisationen havde godkendt Bestyrelsens Forslag om Strejke, blev andet Varsel afsendt og Strejken iværksat den 1. August.

Den 31. Juli gjorde Forligsman-Forsøg paa at faa Strejken udsat i 8 Dage. Forslaget var noget umotiveret, eftersom der jo havde været Tid nok til at forhandle. Funktionærernes Bestyrelse erklærede sig imidlertid villig til at møde samme Dag for at et muligt Resultat kunne forelægges Generalforsamlingen om Natten, men denne Henstilling afviste Forligsmanden, formentlig fordi Arbejdsgiverforeningen stillede Vanskeligheder. Strejken blev altsaa iværksat, men det varede ikke længe før Sporvognene i større og større Antal kørte ud med Skruebrækkere som Vognstyrere og Konduktører.

Den 7. August henvendte Formanden for Organisationen sig, efter Samraad med de De samv. Fagforb. sig til Forligsmanden, og dette medførte at han indkaldte Repræsentanter for Hovedorganisationen og Parterne til Møde, som afholdtes den 8., 10 og 15 August.

Ved det første Møde fremsatte Arbejderne Forslag om, at Skruebrækkerne (der var antaget 180) Tid efter anden skulde fjernes og at Tilkendegivelse af at Anciennitet og Pensionsret var bortfalden toges tilbage.

Selskaberne afviste Forslaget, de vilde antage 60 Mand paa Enkeltmandskontrakter og uden Pensionsret og Anciennitet.

Ved det andet Møde gik Selskaberne noget ned i deres Krav, de forlangte nu kun Skadeserstatning i Form af en Lønreduktion i 3 Aar; det vilde for en Del Funktionærer betyde et Tab af 900 Kr.; de skulde nemlig alle ned paa laveste Løn: 1200 Kr. aarlig. Desuden skulde de stille et Depositum paa 300 Kr., som skulde tilfalde Selskaberne i Tilfælde af Strejke.

Da der er ca. 300 Funktionærer ved de to Selskaber kunde de stryge 90,000 Kr. i Kassen den Dag Funktionærerne forlod deres Pladser.

Som man ser nægtede Arbejdsgiverne sig intet i Retning af at haane og sparke til Funktionærerne, og det er et Fingerpeg i Retning af hvad, der venter Arbejderne i Almindelighed, hvis Arbejdsgiverne har Magt som de har Lyst.

Forligsmanden søgte vel at mildne lidt paa Forslaget, saaledes at det Mandskab, som genantoges, skulde generhverve deres Pensionsret og Anciennitet den 1. Januar 1913. Kravet om Depositum var dog opretholdt i Forslaget.

Arbejdsgiverne forkastede Forligsmandens Forslag og fastholdt sit eget baade om den reducerede Fortjeneste og Depositums Fortabelse i Tilfælde af Strejke.

Funktionærernes Ledelse erklærede, at den kunde tænke sig Muligheden af at indgaa paa alle tidligere Løn og Arbejdsvilkaar, hvis der antoges et passende Antal gamle Funktionærer straks og Antagelserne skete i Rækkefølge fra den ældst ansatte, og hvis ny Ansættelser sker af de Strejkende. Men ogsaa dette Forslag blev haanligt afvist.

Forhandlingerne var hermed sprængt.

Den 21. August griber Arbejdernes Fællesorganisation ind i Striden.

Bestyrelserne for de under Arbejdernes Fællesorganisation i København staaende Organisationer samledes til Møde, og der blev her gjort Rede for Strejkens Forløb. Der var kun en Mening paa Mødet, og det var, at der skulde slaas igen. Kampen var nu ikke længere en Sag der alene vedrørte Sporvejsfunktionærerne, men den vedrørte hele den københavnske organiserede Arbejderstand.

Mødet vedtog at protestere mod Arbejdsgivernes Angreb paa Organisationsretten, mod Skruebrækkeriet og mod Politioverfald. Endvidere vedtoges det at boycotte de to Sporvejsselskaber, saaledes at ingen fagorganiseret Arbejder eller hans Husstand maatte køre med Selskabernes Vogne.

Fagforeningerne sluttede sig med Begejstring til Beslutningen og offentliggjorde daglig de paa deres Generalforsamlinger vedtagne Resolutioner. Sporvejsfunktionærerne blev sat i Arbejde med at uddele Løbesedler og skaffe Navnene paa Skruebrækkerne. I Social-Demokraten optoges Fortegnelsen over Skruebrækkerne. Hele dette store Apparat som blev sat i Virksomhed virkede paa en storslaaet Maade. At det virkede saa godt, skyldes i høj Grad den udmærkede Maade som Social-Demokraten skrev om Striden paa og saaledes som den forsvarede Arbejdernes Interesser. For Arbejdsgiverne gjaldt det derfor om at faa Social-Demokraten svinebunden, og de benyttede hertil Fogden. Først nedlagde han et ganske sikkert uberettiget Fogedforbud mod Organisationens Formand, Niels Hansen, mod at offentliggøre Skruebrækkernes Navne, at udsprede Løbesedler og ved anden uberettiget Offentliggørelse at søge at boykotte Selskaberne, samt mod at udstille Strejkevagter.

Mod »Social-Demokraten«s Redaktør blev der nedlagt Forbud mod at Bladet optager Meddelelser hvori der direkte eller indirekte opfordres til Boykotting.

Fogedforbudene efterfulgtes af Sagsanlæg. Frederiksberg Sporvejsselskab krævede saaledes en Erstatning paa 50,000 Kr. og 155 Skruebrækkere paastod at de var saa rene som Engle, og derfor maatte have Oprejsning, fordi deres Navne var nævnte i »Social-Demokraten«.

Mod Murarbejdsmændene blev der ogsaa anlagt Erstatningssager.

Trods alle disse Forsøg paa at kneble vor Bevægelsesfrihed og trods Politiets Overfald paa Befolkningen, som tog Parti for Funktionærerne, fortsattes Boykottingen usvækket. »Social-Demokraten« skrev hver Dag ildfuldt om Arbejdernes Kamp, og da Niels Hansen ikke mere kunde offentliggøre Skruebrækkernes Navne, tog Fællesorganisationens Sekretær, Karl Kiefer, fat og underskrev disse Fortegnelser.

Efter nogle Dages Forløb fik ogsaa han nedlagt Fogedforbund mod at offentliggøre Skruebrækkernes Navne. For at holde Interessen ved lige oprettedes nu af de unge Partifæller en saakaldet »Fodsportsforening«, som agiterede for Fodsport paa Frederiksberg. Mod denne Forenings Demonstrationer paa Frederiksberg blev der af Politiet nedlagt Forbud. Foreningen var derfor henvist til at lade afholde Demonstrationsmøder. Men disse kunde naturligvis ikke forløbe uden Indblanding fra Politiets Side. Udenfor Forsamlingsbygningerne var der samlet nogle tusinde Mennesker, som ikke kunde komme ind i Lokalet. Disse ventede ganske roligt indtil Mødet var forbi, men kort efter at Mødets Deltagere havde forladt Lokalet, forlangte Politiet at Gaden skulde rømmes, og da det ikke gik Politiet hurtigt nok blev Stavene trukne, og disse dansede lystigt paa Rygstykkerne af de tilstedeværende Mænd, Kvinder og Børn.

Medens alt dette foregik, undersøgte Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund i Stilhed om der var Grundlag for Klage til Den faste Voldgiftsret over Selskaberne og Arbejdsgiverforeningen for Brud paa Septemberforligets

Punkt 2. De to Hovedorganisationer har jo ved Septemberforliget givet hinanden Ret til at godkende og dekretere Arbejdsstandsninger, i hvilket som helst Omfang, naar blot der gives det foreskrevne Varsel.

Arbejdsgivernes Krav til Funktionærerne om at stille et Depositum paa 300 Kr., som fortabtes i Tilfælde af Deltagelse i Strejke, var i Virkeligheden et Forsøg paa at hindre Organisations- og Strejkeretten, og derfor i Strid med den Ret begge Parter har til at etablere Arbejdsstandsning. Forretningsudvalget indklagede derfor, efter moden Overvejelse, Arbejdsgiverforeningen og de to Sporvejsselskaber for Den faste Voldgiftsret for Brud paa ovennævnte Paragraf i Septemberforliget. Retten gav os Medhold, og dermed skulde man mene at den Side af Sagen var afgjort.

Ledende Mænd indenfor Arbejdsgiverforeningen stod imidlertid frem og erklærede, at Dommen ingen Ting betød; thi i Fremtiden vilde man kun beskæftige uorganiserede Arbejdere, og dermed var man udenom den Sag. De senere Begivenheder viser imidlertid, at Arbejdsgiverforeningen har maattet bøje sig for Rettens Afgørelse.

Den 11. September vedtog Arbejdernes Fællesorganisation at anlægge Sager mod et Par københavnske Dagblade for Injurier mod de strejkende Sporvejsfunktionærer. 100 Sager skulde anlægges mod »Berlingske Tidende« og 100 mod Bladet »København«.

I denne bitre Strid, som førtes med Kraft fra begge Sider, skete der pludselig en Vending, som førte til Forlig.

Den 21. September henvendte nemlig Formanden og Næstformanden for Sporvejsfunktionærernes Organisation sig paa De samv. Fagforbunds Kontor og oplyste, at Direktøren for De københavnske Sporveje havde taget Parti i Striden ved at give Ordre til at Vognene fra Raadhuspladsen skulde føres igennem til Ordrup og Klampenborg; hidtil var de kun ført ud til Hellerup. Den nære Berøring med Skruebrækkerne ønskede de gamle Funktionærer ikke, og hvis Kravet om Vognenes Gennemføring opretholdtes vilde det give Anledning til en Arbejdsstandsning ved De københavnske Sporveje. Paa Grund af den foreliggende nye Situation var der indkaldt til Generalforsamling i Funktionærernes Organisation til Lørdag Morgen den 23. September.

Man anmodede forinden Formanden for De samvirkende Fagforbund om at henvende sig til Borgmester Marstrand for mulig at forhindre, at Beslutningen om Vognenes Gennemføring blev bragt til Udførelse.

Denne Anmodning blev imødekommen, og Fredag den 22. September fandt der en Konference Sted med Hr. Marstrand. Forligsmanden blev samtidig underrettet om Sagens Sammenhæng, og han besluttede sig derefter til at sammenkalde til Forligsprøve samme Dag. Borgmester Marstrand gav derefter Ordre til, at Vognene indtil videre ikke maatte føres igennem.

Ved Mødet hos Forligsmanden, som varede fra Kl. 7 Aften til Kl. 4 Morgen, var hele Bestyrelsen (9 Mand) for Sporvejsfunktionærernes Organisation tilstede.

For De samvirkende Fagforbund mødte Th. Stauning, Otto Smith, P. Hvidtfeldt og Formanden.

Forligsmanden forelagde straks ved Mødets Begyndelse et Forslag til Forlig. Dette forkastedes af Funktionærernes Bestyrelse med 5 Stemmer mod 4. Der blev derefter foretaget nogle mindre Ændringer i Forslaget, som da godkendtes af Bestyrelsen med 7 Stemmer mod 2. Efter at nogen Modstand fra Arbejdsgiverforeningen var overvunden blev Forligsmandens Forslag underskrevet.

Lørdag den 23. September holdt de strejkende Funktionærer Møde og paa dette vedtog de Forslaget med en lille Majoritet.

Arbejdernes Fællesorganisation holdt Fællesmøde den 26. September og efter en livlig Diskussion vedtog Mødet, at tage de givne Med-

delelser til Efterretning, altsaa hæve Boykottingen, saasnart Sporvejsfunktionærernes Generalforsamling havde godkendt Forslaget. Dette skete samme Nat.

Den 1. Oktober samledes et Udvalg hos Forligsmanden og det blev her dokumenteret, at alle Parterne havde godkendt Forliget.

Man gik derefter i Gang med Løsningen af alle de rejste Rets- og Erstatningssager, og efter en langvarig Diskussion vedtoges det at ophæve alle Sagerne, og saaledes at hver Part betaler sine Sagsomkostninger.

Dermed er Sporvejskrigen endt. Den bragte ikke Funktionærerne det Resultat som de haabede; den bragte dem et Nederlag, som sent vil glemmes. Nederlaget led de fordi mange uorganiserede Arbejdere faldt Funktionærerne i Ryggen, og fordi en stor Del af deres Kammerater svigtede. At Nederlaget ikke blev saa stort som Arbejdsgiverforeningen havde tænkt, skyldes De samvirkende Fagforbund og Arbejdernes Fællesorganisations Indgriben i Striden. Foreningsretten og Strejkeretten blev erobret tilbage. Depositummet paa 300 Kr. er vel opretholdt, men det fortabes ikke til Selskabet i Tilfælde af Strejke, det er Funktionærernes Ejendom, og udbetales naar de forlader Selskabet.

Kravet om Fortabelse af Anciennitet og Pensionsret har man ogsaa maattet lade falde. Selv om det ikke er udtrykkelig præciseret, gives der efter Aftale de gamle Funktionærer deres Rettigheder tilbage et Aar efter Antagelsen.

Kampen lærer os atter, at det er umulig for de enkelte Organisationer at kæmpe mod vore naturlige Modstandere: *Arbejdsgiverne.* Skal det lykkes at fravriste Arbejdsgiverne noget til Fordel for Arbejderne, maa det ske efter nøje Samraad med Organisationernes ledende Mænd. Spredte Fægtninger giver kun vore Tropper Nederlag. Der maa i Fremtiden være mere Takt og Fodslag i Marschen mod vort Maal.

Sporvejskonfliktens Afslutning.

Den 27. September fortsattes Forhandlingerne i det Udvalg, der var nedsat om den endelige Afslutning af Sporvejskonflikten.

Resultatet blev følgende Overenskomst:

»Da der nu for Forligsmanden foreligger Meddelelse fra Sporvejs- og Omnibusfunktionærernes Organisation om, at Strejken ved Frederiksberg og Tuborg-Klampenborg Sporvejsselskaber er hævet. samt Meddelelse fra Sporvejsselskabernes Bestyrelser og Arbejdernes Fællesorganisation om, at disse har tiltraadt Forliget af 23. September d. A., hvorefter al Boykotting, Blokering og anden Forfølgelse bortfalder, udtales det paa samtlige Interesseredes Vegne, at de i Stridens Hede fra forskellige Sider faldne Udtalelser af krænkende Art skal betragtes som døde og magtesløse, og at samtlige af Sporvejsselskaberne samt tidligere og nuværende Funktionærer i deres Egenskab som saadanne rejste Sager bortfalder.

Da der saaledes er opnaaet Forstaaelse om alle foreliggende Uoverensstemmelser, er det i Henhold til Forligets Punkt 3 alle Parters Pligt efter bedste Evne at bidrage til at skabe rolige Arbejdsforhold ved Sporvejsselskaberne.

København, den 28. September 1911.

Michael Koefoed.

S. C. Hauberg. Carl F. Madsen.
Carl Weitemeyer. P. Hvidtfeldt.
Ludvig Arntzen. L. Jessen.
Viggo Lachmann.

Udlandet.

Arbejdsforholdene i Norge.

I indeværende Aargang Nr. 1 af »Arbejderen« meddelte vi, at der gennem Udenrigsministeriet vilde

blive forsøgt etableret et Samarbejde mellem de kommunale Anvisningskontorer i Norge og De samvirkende Fagforbund her i Danmark, saaledes at danske Arbejdere til enhver Tid kunde holdes bekendt med, hvilke norske Byer de burde søge hen til efter Arbejde, og hvilke Steder de helst burde holde sig fjærnt fra for ikke at komme til at søge forgæves.

Den første Indberetning er nu blevet os tilstillet, og vi skal nedenstaaende give Oplysning om Forholdene i nogle af de største Byer.

Det hedder i Beretningen fra *Kristiania*:

Forholdet mellem Tilbud og Efterspørgsel i den mandlige Afdeling har været 127 Arbejdssøgende for hver 100 ledige Pladser. Tilbudet af fremmed Arbejdskraft har været 22 pCt. Det beregnede Overskud af Arbejdskraft i Kristiania var 562 Personer. Efter at Lock-outen er ophørt, har der ligesom før Lock-outens Begyndelse været Mangel paa Folk til Industrien i forskellige Fag. Dette gælder saaledes for Jærn- og Metalarbejdere samt Træarbejdere. Derimod er der Overflod paa Murere, Handskemagere, Kuske og ikke-faglærte Arbejdere.

Med Hensyn til den kvindelige Arbejdskraft har der været 91 Arbejdssøgende for hver 100 Pladser. For Tjenestepiger er der rigeligt med Pladser.

I Beretningen fra *Bergen* hedder det:

For den mandlige Afdelings Vedkommende var der 105 Ansøgere for hver 100 ledige Pladser. Der er Overflod paa Smede og Opslagere, Pladsarbejdere, Skibssnedkere og Skibstømrere, hvorimod man ikke paa langt nær har kunnet tilfredsstille Efterspørgslen efter Arbejdere til flere af de herværende Fiskeforretninger.

Fra *Stavanger* lyder Beretningen:

I den mandlige Afdeling har der været 102 Ansøgere for hver 100 ledige Pladser. Der har bl. a. været Mangel paa Smede, Hjælpearbejdere, Fyrbødere, Kuske, Styrmænd, Matroser, Letmatroser og Jungmænd.

I den kvindelige Afdeling har der været Mangel paa Tjenestepiger i alle Brancher. Det samme var Tilfældet med Kvinder til Vask og Rengøring.

Efterhaanden som Meddelelserne indløber, vil alle Forhold af særlig Interesse i denne Sag blive fremdraget af os.

Lønbevægelser og Konflikter.

Snedkere og Karetmagere i Hillerød.

En Formandskonflikt.

Den 9. Septbr. nedlagde Snedkere og Karetmagere Arbejdet hos Fabrikant *P. Nordsten* i Hillerød for at faa en Karetmager *Lars Jørgensen* fjærnet fra Værkstedet, hvis han ikke indmeldte sig i Forbundet.

Fabrikanten indbragte Sagen for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien, hvoraf han er Medlem. Sammenslutningen udsendte derefter den 12. Septbr. gennem Arbejdsgiverforeningen første Lock-outvarsel overfor de Medlemmer af Snedkerforbundet og Karetmagerforbundet, der beskæftiges hos Sammenslutningens Medlemmer, og samtidig varsledes der Boycotting overfor de 31 Mand, der havde nedlagt Arbejdet hos Nordsten.

Under Konflikten blev Lars Jørgensen gjort til Formand i det Værksted — Beslaaningsafdelingen — hvor der var Strejke.

De strejkende tog dog ikke denne Ordning for gode Varer, da der derved blev to Formænd i denne Afdeling, og de betragtede derfor Jørgensens Ansættelse som *pro forma*.

Inden andet Lock-out- og Boycottingsvarsel udsendtes, afholdtes der imidlertid den 20. Septbr. et Fællesmøde mellem Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen, Sammenslutningen af Arbejdsgivere i Jærnindustrien, De samvirkende Fagfor-

bund, Snedkerforbundet og Karetmagerforbundet.

Ved dette Møde indgik Arbejdsgiverne paa, at der fremtidig, som hidtil, kun maatte være *en* Formand i den paagældende Afdeling af Nordstens Fabrik, og at denne Formand skulde beklæde Stillingen i Septemberforligets Forstand.

Paa dette Grundlag sluttedes Konflikten. Strejken hævedes og Lockout- og Boycottingsvarslerne toges tilbage.

Arbejdet genoptoges den 23. September.

Slagteriarbejderne i København og Provinserne. Dansk Slagteriarbejderforbund har faaet De samvirkende Fagforbunds Sanktion til at opsige Overenskomsterne med Foreningen af Pølse- og Fedevarefabrikanterne i København og med Andelsslagterierne i Odder, Bogense, Køge, Ebeltoft, Løgstør, Hammel, Vejle, Sorø, Skive og Nørre-Sundby.

Arbejdsløsheden
i Juli 1911.

De i Fortegnelsen nævnte 45 Fag eller Organisationer have meddelt Oplysninger om Arbejdsløsheden i Juli 1911 for ialt ca. 96,300 Arbejdere. Antallet af Arbejdsløse blandt disse var ved Maanedens Udgang c. 4,850 eller 5,03 pCt. Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til c. 106,900 eller 1,11 Dage pr. Medlem.

Af større Fag mangler Oplysning fra Murarbejdsmænd i København, Telefonarbejdere, Glasarbejdere, Elektrikere, Bogbindere, Arbejdsmandsorganisationerne i Gentofte og Omegn og i Randers samt Kvindeligt Arbejderforbund.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Tilvirkning af Næringsmidler og andre Fortæringsgst.												
Mølleriarbejdere	104	104	3	77	376	156	8	218	480	260	11	295
Bagere og Konditore ..	1041	1041	215	3370	1044	1044	96	1460	2085	2085	311	4830
Sukkervarearb. m. m. .	84	84	3	96	66	66	1	70	150	150	4	166
Bryggeriarbejdere	2360	2360	3	37	1407	1407	3	54	3767	3767	6	91
Slagteriarbejdere	185	185	6	220	1538	1538	31	336	1723	1723	37	556
Skraatobaksarbejdere.	106	106	2	108	288	288	2	36	394	394	4	144
Tobaksarbejdere.....	3079	3079	239	5946	1480	1480	41	972	4559	4559	280	6918
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	1185	1045	86	1959	2898	2882	114	2859	4083	3927	200	4818
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skrædere.....	2100	2100	37	519	1450	1450	88	923	3550	3550	125	1442
Handskemagere	63	63	6	186	17	17	1	25	80	80	7	211
Hattearbejdere	145	145	0	70	73	73	10	74	218	218	10	144
Skotøjsarbejdere.....	1896	1896	41	1074	871	811	3	166	2767	2707	44	1234
Jordarbejder, Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere...	104	104	96	1850	61	61	9	314	165	165	105	2164
At overføre..	12452	12312	737	15512	11569	11273	407	7507	24021	23585	1144	23013

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Lø-betal af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl Ved Maanedens Slutn	Antal tabte Arbejdsdage i Lø-betal af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant Arbl. Ved Maanedens Slutn	Antal tabte Arbejdsdage i Lø-betal af Maaneden
Overført...	12452	12312	737	15572	11569	11273	407	7507	24021	23585	1144	23013
Murere	1466	1466	51	1500	3801	1474	2	20	5267	2940	53	1520
Hustømrere	1106	1106	90	1935	2822	2802	38	752	3928	3908	128	2687
Skibstømrere	—	—	—	—	320	320	28	759	320	320	28	759
Snedkere	2909	2909	498	12964	3144	3144	130	4074	6053	6053	628	17038
Billedskærere	84	84	6	221	46	46	3	132	130	130	9	353
Malere	1602	1550	0	0	1626	1551	32	1212	3228	3101	32	1212
Sadelmagere	619	619	88	1535	291	245	16	194	910	864	104	1729
Stukkatører	63	63	3	10	14	14	—	—	77	77	3	10
Ovnsættere	10	10	0	14	—	—	—	—	10	10	0	14
Trævareindustri, samt Industrier i hvilke Træ indgaar som en væsentlig Bestanddel.												
Træindustriarbejdere	557	557	26	728	1391	1391	25	598	1948	1948	51	1326
Bødkere	270	270	2	54	434	434	3	84	704	704	5	138
Drejere	69	69	5	102	218	218	17	350	287	287	22	452
Karetmagere	269	269	2	31	446	400	3	158	715	669	5	189
Korkskærere	180	180	1	25	20	20	—	—	200	200	1	25
Læder- og Lædervareindustri.												
Lohgarvere	108	108	0	0	84	84	1	70	192	192	1	70
Hvidgarvere	41	41	4	75	40	40	3	85	81	81	7	160
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere	624	624	5	60	—	—	—	—	624	624	5	60
Pottemagere	50	50	0	11	40	40	0	0	90	90	0	11
Stenarbejdere	112	112	1	24	368	240	0	12	480	352	1	36
Forarbejdning af Metal og Metalgenstande, herunder Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Blikkenslagere	644	644	23	735	424	424	4	66	1068	1068	27	801
Metaltrykkere	70	70	4	45	—	—	—	—	70	70	4	45
Gørtlere og Metalarb.	261	261	14	424	80	80	9	179	341	341	23	603
Smede og Maskinarb.	5350	5350	348	7992	4933	4933	123	2271	10283	10283	471	10263
Formere	350	350	30	865	1030	1030	67	2140	1380	1380	97	3005
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	162	75	0	0	872	711	1	55	1034	786	1	55
Industri i litterær og kunstnerisk Retning.												
Litografer	270	270	6	218	85	85	1	31	355	355	7	249
Typografer	2250	2250	145	3568	1300	1290	45	1506	3550	3540	190	5074
Sømænd	1200	1200	0	0	(1200)	(1200)	0	0	1200	1200	0	0
Søfyrbødere	1200	1200	0	0	(1200)	(1200)	0	0	1200	1200	0	0
Kedel- og Maskinpass.	749	749	14	428	647	647	8	191	1396	1396	22	619
Kellnere	767	767	78	1200	310	310	11	250	1077	1077	89	1450
Dansk Arbejdsmandsf.	13000	12093	882	21796	18800	15366	808	12127	31800	27459	1690	33923
Tilsammen	48864	47678	3063	72072	55155	48612	1785	34817	104019	96290	4848	106889

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 15 ❋ KØBENHAVN DEN 14. OKTOBER 1911 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsanvisning. Lønbevægelser og Konflikter (Arbejdsmændene i Nykøbing paa Mors. Kobbersmedene i Jylland. Slagteriarbejderne i Provinserne. Snedkerne i København). Nyt Forbund.

Arbejdsanvisning.

II

I sit Møde den 19.—20. September har Fællesrepræsentationens Bestyrelse vedtaget følgende Svar:

»Til Fællesrepræsentationens Delegeretmøde i Aar var der paa Bestyrelsens eget Initiativ opstillet det Spørgsmaal til Forhandling: »*Er den nuværende Ordning af Arbejdsanvisningen tilfredsstillende?*« Bestyrelsens Hensigt herved var at foranledige en almindelig Drøftelse af Arbejdsløsheds- og Arbejdsanvisningsforholdene her i Landet, derunder ogsaa Arbejdsløshedskasserne og deres nuværende Ledelses Betydning for disse Forhold. Kort efter at Bestyrelsen havde opstillet dette Spørgsmaal, fremkom der fra *Herning Haandværkerforening* et beslægtet Forslag, nemlig at Fællesrepræsentationen selv, i Fortsættelse af de gamle Lavs Tradition, skulde oprette en Arbejdsanvisning for Haandværk og Industri, og endelig modtog Fællesrepræsentationen Indenrigsministeriets Skrivelse af 14. Juni, hvori *Regeringens* Tanker med Hensyn til en Arbejdsanvisnings rationelle Ordning fremsattes, og Grundtrækkene i et herpaa bygget, under Udarbejdelse værende Lovforslag fremsattes.

Delegeretmødernes Forhandlinger om Arbejdsanvisningsspørgsmaalet fandt altsaa Sted paa tredobbelt Foranledning, men selvfølgelig blev det væsentlig om Regeringsforslaget, de kom til at dreje sig, og paa dette byggede ogsaa Indlederen, Bogtrykker Langkjær, sine Udtalelser. Resultatet blev paa det først afholdte Delegeretmøde — for Østifternes Afdeling — Vedtagelsen af følgende Resolution:

> »Delegeretmødet udtaler sin Tilslutning til de Grundtanker, som findes udtrykte i Indenrigsministeriets Skrivelse af 14. Juni til Fællesrepræsentationen, men frygter for, at det ikke vil lykkes gennem en kommunal Ordning at virkeliggøre disse, hvorfor man opfordrer Fællesrepræsentationens Bestyrelse til at virke hen til, at *Staten* overtager Arbejdsanvisningen, mulig i Forbindelse med Haandværkets og Industriens Organisationer.«

Vedtagelsen var *enstemmig*, idet Talsmanden for Herning Haandværkerforenings Forslag selv var Medforslagsstiller med den Motivering, at han vel havde større Tillid til Frivilligheds- end til Statsprincippet i denne Sag, men kunde slaa sig til Ro med, at Organisationerne kunde vente at faa Indflydelse paa Sagens videre Udvikling, og Indlederen paa sin Side erklærede, at han godt kunde tænke sig, at Organisationerne kunde faa en vis Indflydelse paa den af ham anbefalede Stats-Arbejdsanvisning.

Paa de to efterfølgende Møder, for København og for Jylland, udelodes dog Ordene »mulig i Forbindelse med Haandværkets og Industriens Organisationer«, og paa det jyske Møde trak Herning Haand-

værkerforening endogsaa sit Forslag tilbage som Forhandlingsemne for at slutte sig til Resolutionens Udtalelse til Fordel for en Stats-Arbejdsanvisning, *imod* kommunale Arbejdsanvisningskontorer. Det blev da det *enstemmige* Udtryk for Delegeretmødernes Stilling til de i Indenrigsministeriets Skrivelse af 14. Juni fremsatte Tanker, at de *billigede disse i al Almindelighed, men holdt paa, at Staten direkte, ikke Kommunerne, burde overtage Arbejdsanvisningen.*

Delegeretmødernes Resolution indeholdt imidlertid, foruden Udtrykket for Mødernes egen Opfattelse tillige følgende Henvendelse til Fællesrepræsentationens Bestyrelse:

»Da Tiden til Sagens Overvejelse har været saa kort, opfordres Bestyrelsen derhos til at give Foreningerne yderligere Lejlighed til at udtale sig, inden den gør sin Indstilling.«

Denne meget forstaaelige Henvendelse har Bestyrelsen taget til Følge; i et Cirkulære af 12. Avgust har den forelagt samtlige Foreninger under Fællesrepræsentationen hele Sagen, derunder særlig Indenrigsministeriets Skrivelse til Overvejelse og udbedt sig deres Udtalelser derom inden 26. Avgust. Og 104 Foreninger har inden den givne Frist efterkommet Henvendelsen og til Fællesrepræsentationens Bestyrelse indsendt mere eller mindre fyldige Udtalelser.

Blandt disse Foreninger er der 3 som *ikke* kan tiltræde Delegeretmødernes Resolution; de øvrige 101 Foreninger *tiltræder* derimod Resolutionen. Men saa stor en Modsætning, som det paa Forhaand kunde se ud til, er der ikke mellem de 3 og de 101. Thi naar de 3, som Grund til at tage Afstand fra Resolutionen, siger, at de »ikke indser, at Nytten af den foreslaaede Arbejdsanvisningsinstitution staar i Forhold til Udgifterne derved, maa ske bortset fra enkelte store Byer«, har de ganske øjensynlig det for Øje, som ogsaa skulde være en Arbejdsanvisnings *egentlige Formaal: at afskaffe Arbejdsløsheden,* og om Arbejdsanvisningens Evne *hertil* er det, de tvivler. Men i saa Henseende er de 101 øvrige Foreninger næppe i synderlig mindre Grad Pessimister; et ikke ringe Antal af dem, særlig Foreninger fra smaa Købstæder og Landdistrikter, siger dette rentud, idet de — alt idet de giver Resolutionen deres Tilslutning — tilføjer, at et Arbejdsanvisningskontor vil have liden eller slet ingen Betydning for *deres* Egn eller *deres* By; og Diskussionen paa Delegeretmødet viser noksom, at Landets Haandværkere og Industridrivende *i det hele taget* ikke bygger store Forventninger paa en Arbejdsanvisnings Evne til at løse denne sin Hovedopgave, ialtfald for det *faglige* Arbejdes Vedkommende. Den almindelige Opfattelse falder her sikkert sammen med det, Fællesrepræsentationen udtalte i sin Svarskrivelse af 9. Februar 1909 til Indenrigsministeriet med Hensyn til en Arbejdsanvisnings Betydning:

»Store Resultater kan der efter Fællesrepræsentationens Opfattelse ikke ventes gennem Arbejdsanvisningskontorer, navnlig paa ingen Maade Arbejdsløshedens Afskaffelse, men maaske nok et nyttigt om end beskedent Arbejde til dens Begrænsning. Selve Arbejdsløshedens Onde maa aabenbart angribes ad helt andre Veje, nemlig *ved at skaffe Arbejde.*«

Paa denne Opfattelse staar da ogsaa Fællesrepræsentationen fremdeles; den maatte derfor, hvis Talen for Tiden var om at oprette en Arbejdsanvisning for *Arbejdsløshedens egen Skyld*, ogsaa selv betone, at det i Indenrigsministeriets Skrivelse af 14. Juni skitserede Apparat vilde være altfor stort og kostbart i Forhold til den meget begrænsede Nytte, det kunde ventes at ville gøre.

Men allerede for dette Formaals Skyld maatte Fællesrepræsentationen da tilføje, at *Staten, ikke Kommunen*, maatte gennemføre Arbejdsanvisningen. Thi Hovedsagen ved en Arbejdsanvisning er, at den er *upar-*

tisk; i sin før citerede Skrivelse af 9. Februar 1909 fremhævede Fællesrepræsentationen dette og udtalte:

»Kom Arbejdsanvisningskontorerne i Fagforeningernes (Socialdemokratiets) Hænder, vilde de, som Erfaringen har vist her og andre Steder, mindre blive benyttede til at modvirke Arbejdsløshed end til at gennemtrodse de socialistiske »tarifmæssige« Lønkrav, som jo meget ofte er Arbejdsløshedens Aarsager; Kontorerne vilde da uden Tvivl væsentlig beskæftige sig med at vaage over, at ingen arbejdsløs modtog Beskæftigelse til lavere Løn end Tariffens.«

Men gennem Tidens Udvikling *er* Arbejdsanvisningen kommen ialfald væsentlig paa Fagforeningernes Hænder og benyttes af disse netop paa den Maade, som ovenstaaende Udtalelse angav. Herfor skulde der da gerne sættes Skranker, men til sligt egner Kommunerne sig aldeles ikke. Tværtimod, som flere Foreninger i deres Svar til Fællesrepræsentationen med Rette fremhæver: hvis Kommunalbestyrelserne skal udnævt ne Arbejdsanvisningskontorernes Bestyrelsesmedlemmer, vil Socialdemokratiet i de Kommuner, det behersker, vide at finde socialdemokratiske Arbejdsgivere at sætte ind i Bestyrelserne, saa disse helt vil blive Organer for dets Ideer. Som Middel herimod holder da nogle Foreninger paa, at Valget af Arbejdsgiverhalvdelen af de nævnte Bestyrelser helt og direkte maa lægges i faglige Organisationers — helst de stedlige Haandværker- og Industriforeningers — Hænder. Men det store Flertal kan overhovedet ikke gaa med til en kommunal Arbejdsanvisning; de holder paa, at *kun en Stats-Arbejdsanvisning* kan byde den rette Garanti for Upartiskhed, og hertil maa ogsaa Fællesrepræsentationens Bestyrelse — efter som Forholdene har udviklet sig — slutte sig.

Delegeretmøderne og Foreningernes Flertal har imidlertid, fuldt korrekt, set Indenrigsministeriets Tanker om en offentlig Arbejdsanvisning under en helt anden Synsvinkel end Nyttevirkningen overfor Arbejdsløshed. De har set den *som uundværligt Kontrolmiddel overfor den Arbejdsløshedshjælp, Staten fra 1907 yder gennem de oprettede Arbejdsløshedskasser*, og har udfra dette Synspunkt givet Tankerne deres Tilslutning — med desto selvfølgeligere og stærkere Pointering af, at det maa være *Staten selv*, der tager Arbejdsanvisningen i sin Haand, ikke Kommunerne. En Række Foreninger fremhæver stærkt, at Administrationen af *Arbejdsanvisningen og Arbejdsløshedskasserne maa knyttes uløseligt sammen*, helst saaledes, at *begge Institutioner har samme Bestyrelse*.

Atter her maa jeg give Mødernes og Foreningernes Standpunkt Fællesrepræsentationens Bestyrelses Tilslutning. Pointen i den hele Sag, som den ligger for er, at den Arbejdsløshedslovgivning, vi har faaet i 1907, ganske har forandret Statens Stilling til Arbejdsanvisningsspørgsmaalet. *Uden* Arbejdsløshedslovgivningen kunde Staten organisere Arbejdsanvisningen »de haut en bas« — som den udenforstaaende, der søger at bistaa andre uden selv at være interesseret i, om disse modtager Hjælpen eller ej; *med* Arbejdsløshedslovgivningen maa Staten have Arbejdsanvisningen iværksat *for sin egen Skyld*. Selv om Tilfældet ikke var, hvad det faktisk er: at de nuværende Arbejdsløshedskasser i ikke ringe Omfang benyttes som et af den socialdemokratiske Fagforeningsledelses Magtmidler, maatte Staten nødvendigvis have et Kontrolmiddel overfor de arbejdsløse, hvem den i stadig stigende Maal yder Hjælp. Den maa fastslaa bestemtere Regler end de nuværende for, hvad der skal forstaas ved understøttelsesberettiget Arbejdsløshed (Lovens § 13, 1—7 og særlig Punkt 7), saaledes at det bliver muligt at udelukke enhver fra Understøttelse, der vægrer sig ved at modtage Arbejde, som han ikke er berettiget til at afslaa; og den maa gennemføre *Overholdelsen* af disse Regler. Men dette sidste lader

sig kun gøre gennem en Arbejdsanvisning, der for Formaalets Skyld iværksættes og ledes af *Staten selv;* det kan slet ikke overlades et System af mere eller mindre selvstændige eller dog spredtvirkende kommunale Kontorer, oven i Købet maaske mere eller mindre socialistisk ledede.

Nogen let Opgave er det ikke, som her vil tilfalde Staten, bl. a. fordi den — som navnlig en af de adspurgte Organisationer med uafviselig Logik fremhæver — til en vis Grad kræver Statens Indblanding paa *Lønspørgsmaalets* Omraade. Det maa her erindres, at der som Regel her i Landet kun er fastsat en Undergrænse for Arbejdslønnen, medens den enkelte Arbejders personlige Løn fastsættes ved Forhandling mellem ham og hans Arbejdsgiver. En ledig Arbejder vil altsaa kunne nægte at modtage et ham gennem Arbejdsanvisningen tilbudt Arbejde, fordi han ikke finder Lønnen svarende til hans Uddannelse og Evner, uden at hans Ret dertil paa Forhaand eller efter et simpelt Skema vil kunne afvises; men *kontrolleres* maa hans Ret eller Ikke-Ret til saadan Vægring selvfølgelig — det kan Staten ikke komme uden om, naar Arbejdsløshedslovgivningen skal vedblive at bestaa og gennemføres forsvarligt. Dog vil det formentlig ikke være nødvendigt at gaa til noget saa formidabelt, som den paagældende Organisation mener, nemlig Oprettelsen af en Slags Stats-Voldgift for individuelle Lønstridigheder, der skulde afgøre, om Arbejderen i hver enkelt Tilfælde havde været berettiget eller ikke til at nægte at gaa i Arbejde paa de tilbudte Vilkaar. Rimeligvis vil en lignende Vej være fremkommelig, som ifølge de af Indlederen, Bogtrykker Langkjær, paa Delegeretmøderne givne Oplysninger anvendes i England for fagligt Arbejde; her er en Arbejder berettiget til at nægte at modtage Arbejde *i sit Fag*, naar den tilbudte Løn ligger under Fagets Gennemsnitsløn paa det paagældende Sted. For Arbejde *udenfor Faget* — Snekastning, Brændehugning o. a. lign. midlertidig Sysselsættelse i arbejdsløse Tider — kan saadanne Regler, hvis Formaal er at yde Arbejderne — og iøvrigt ogsaa Arbejdsgiverne et rimeligt Værn mod den faglige Løns Nedsættelse fra en enkelt Arbejdsgivers Side, naturligvis ikke anvendes.

Idet jeg altsaa pointerer, at Kærnen i den Opgave, der ligger for, i Virkeligheden ikke i stræng Forstand er Tilvejebringelsen af en Arbejdsanvisning, men *en Revision af Loven af 1907 om Arbejdsløshedskasser,* hvortil det for Kontrollens Skyld vil være nødvendigt at føje Oprettelsen af en Stats-Arbejdsanvisning, og idet jeg giver Regeringens Planer herom Fællesrepræsentationens Tilslutning med den i Delegeretmødernes Resolution og nærværende Skrivelse givne Begrænsning, skal jeg tillade mig at henstille, at der ikke i Loven træffes detaillerede Bestemmelser om, *hvor* der vil være at oprette Arbejdsanvisningskontorer, men — efter engelsk Mønster forbeholdes Administrationen muligst frie Hænder til at oprette saadanne, hvor det viser sig formaalstjenligt. Fællesrepræsentationens Foreninger har sikkert Ret i, at det kun vil være formaalstjenligt at oprette saadanne Kontorer paa visse centrale Pladser, ialfald til en Begyndelse; man vil da altid kunne gaa videre. Det fra en Række Foreninger fremkomne Ønske om, at en eventuel Lov paa dette Omraade maa saa lidt som muligt gribe forstyrrende ind i bestaaende Arbejdsanvisninger af faglig Natur, der virker til Partiernes Tilfredsked, skal jeg derhos anbefale til det høje Ministeriums Opmærksomhed; det falder jo sammen med Principper, hvis Sundhed er anerkendt i al Lovgivning, og det synes ikke utænkeligt, at saadanne Arbejdsanvisninger maa kunne indordnes som Led under, eller paa anden Maade bringes i Forbindelse med Statens mere centrale Kontorer.

Sluttelig skal jeg anføre, at enkelte Foreninger har peget paa, at den i Indenrigsministeriets Skrivelse fore-

slaaede Rejsehjælp til arbejdsløse, hvem der anvises Arbejde, altfor let vil kunne misbruges og vistnok kan undværes, samt at Arbejdsgiverne (eventuelt Arbejderne selv) godt vilde kunne yde en Betaling for Arbejdsanvisningen, der kunde dække Statens Udgifter, idetmindste delvis.

Arbejdsløshedsnævnets Svar.

Til Indenrigsministeriet.

Foranlediget ved det højtærede Ministeriums Henvendelse til Nævnet angaaende en Udtalelse om det af Ministeriet fremsendte Udkast til Forslag angaaende Arbejdsanvisning, skal Nævnet tillade sig at bemærke følgende:

Arbejdsanvisningen har hidtil her i Landet fundet Sted under forskellige Former, der har virket mere eller mindre primitivt, og væsentligst kan henføres under 3 Hovedgrupper:

1) den faglige Arbejdsanvisning,
2) den kommunale Arbejdsanvisning, og
3) Fæstekontorerne.

En fjerde Form for Anbringelsen af Arbejdskraft er de saakaldte Folkemarkeder, hvor de ledige Arbejdere ved Skiftetiden fremstiller sig personlig og købslaar med de lysthavende Arbejdsgivere om Arbejdsvilkaarene.

Hvad angaar den faglige Arbejdsanvisning, da har denne jo udelukkende været knyttet til til bestaaende Fagorganisationer, dels Mesterorganisationer og dels Arbejderorganisationer, og for disse sidstes Vedkommende, der iøvrigt har den langt overvejende Del af Anvisningen, nærmest i Tilslutning til de i de forskellige Fag oprettede Arbejdsløshedskasser, og — siden Loven om anerkendte Arbejdsløshedskasser traadte i Kraft — udelukkende i Forbindelse med Arbejdsløshedskasserne.

Arbejdsløshedsnævnet, hvis Medlemmer paa nært Hold beskæftiger sig med Arbejdsløshedskassernes Virksomhed, har allerede paa sit første Møde, der afholdtes i Februar 1908, og paa derefter følgende Møder taget Spørgsmaalet om Arbejdsanvisningens Udvikling op, og samtidig behandlet den hermed nøje forbundne Kontrol af arbejdsløse. Vedrørende Forhandlingerne og den sluttelig vedtagne Resolution (Udtalelse til Kasserne angaaende Arbejdsanvisningen) kan henvises til Siderne 15—18 i medfølgende Nummer af »Tidsskrift for Arbejderforsikring«.

Tillige har Nævnet i April 1909 paa Foranledning af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening forhandlet om Brugen af Anvisningskontorerne, og denne Forhandling resulterede i at Nævnet efter Opfordring afgav en Erklæring, der blev saalydende:

»Foranlediget ved en Henvendelse fra Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening angaaende de af de statsanerkendte Arbejdsløshedskasser oprettede Arbejdsanvisningskontorers Virkemaade, udtaler Arbejdsløshedsnævnet:

Arbejdsanvisningen skal være absolut nevtral, og dens Opgave er, at være Mellemled mellem den ledige Arbejdskraft og de Arbejdsgivere, der har Brug for denne.

Denne Opgave maa Anvisningskontorerne løse saaledes, at de snarest faar anbragt den rette Mand paa den rette Plads; og Anvisningens Regler maa tillade, at de arbejdssøgendes Nummerfølge kan fraviges, naar dette er nødvendigt for at bringe Evner og Kvalifikationer i rette Forhold til den paagældende Arbejdsgivers Krav og Tilbud.

Til Arbejdspladser, hvor der er Strejke og Lock-out, anvises ingen Arbejdskraft af det paagældende Fags Anvisningskontor, men i alle andre Tilfælde maa eventuelle faglige Stridigheder ikke have Indflydelse paa Anvisningskontorets Virksomhed.

Arbejdsløshedsinspektoratet har Kontrol med, at Arbejdsanvisningskontorerne ledes i Overensstemmelse med nærværende Hovedregler.«

Allerede i den Kommission, som udarbejdede Forslag til Lov om anerkendte Arbejdsløshedskasser, havde man Øje for det ønskelige i,

at der til faglige Kasser, som omfatte hele Landet, knyttedes Arbejdsanvisning (jfr. S. 40 i Kommissionens Betænkning). For denne Form for Arbejdsanvisning taler da ogsaa, at den ledes af Folk, der enten er eller har været direkte beskæftiget ved Arbejde indenfor de Fag, hvor Anvisningen foregaar. De har derigennem erhvervet sig saavel et specielt Kendskab til de enkelte Specialiteter, der forefindes indenfor det paagældende Fag, og til de Kvalifikationer, der udkræves af Folk, der skal ansættes derved, som ogsaa et stort indgaaende Personalkendskab til de forskellige Udøvere af Faget, saaledes at det er dem forholdsvis let, gennem dette direkte Bekendtskab til de arbejdssøgende eller ved saglig Udspørgen hos disse, at kunne finde den mest passende Arbejdskraft.

Som anført er Kontrollen og Arbejdsanvisningen nøje forbundne og støtte gensidig hinanden, naar de udøves paa samme Tid og Sted, bl. a. paa den Maade, at de arbejdsløse, der samtidig møder paa Anvisningskontoret for at lade sig kontrollere og forhøre om Arbejde gensidig er hinandens Kontrollører udenfor Kontortiderne, idet de, dels indbyrdes og dels gennem deres i Arbejde værende Kolleger, altid indenfor et ret stort Omraade er nøje bekendt med, hvor Arbejdstiltrædelser har fundet Sted, hvad enten dette gælder for kortere eller længere Tid. Den Kendsgerning, at Forholdet er saaledes. vil, saa vidt overhovedet gørligt, hindre, at Misbrug af Kassen finder Sted, — noget, som selv den bedst gennemførte, rent kontormæssige Kontrol ikke er i Stand til.

Den Hovedanke, som Arbejdsgiverne har fremført mod Arbejdsløshedskassernes Anvisningskontorer, nemlig at disse skulde kunne bruges i faglige Øjemed, støtter sig jo væsentligst paa den Omstændighed, at det er de samme Medlemmer, der gaar igen indenfor Fagforeningerne og Arbejdsløshedskasserne. Men dette lader sig ikke ændre, da de faglige Landskasser og Fagorganisationerne har den samme Begrænsning, ligesom det er en Kendsgerning, at Arbejdsløshedskasserne ikke vilde kunne bestaa, saafremt de ikke havde en fast Stab af Medlemmer, der, uden Hensyn til om de har større eller mindre Udsigt til at blive arbejdsløse, dog er tvungne til at være Medlemmer af den til Faget hørende Arbejdsløshedskasse. Lige saa lidt som der altsaa kan være Tvivl om, at Forbindelsen mellem Fagforeningerne og Arbejdsløshedskasserne vedblivende maa opretholdes paa den Maade, at Fagforeningernes Medlemmer er obligatorisk forpligtede til at være Medlemmer af Arbejdsløshedskasserne, lige saa lidt kan der paa den anden Side være Tvivl om, at den før omtalte Mistro til Kassernes Neutralitet er ugrundet, thi Kasserne selv er paa det rene med, at kun den strengeste Neutralitet fra Arbejdsanvisningskontorernes Side er i Stand til at skaffe disse den Tilslutning fra Arbejdsgivernes Side, som er nødvendig, for at Kontorerne i det hele taget kan komme til at virke og derigennem lette Medlemmerne Adgangen til Arbejdet. Yderligere kan tilføjes, at der ikke hidtil indenfor noget Fag eksisterer Forbud for Medlemmerne mod selv at søge Arbejde.

Da der imidlertid udenfor Arbejdsløshedskassernes Omraade findes store Kredse af Befolkningen, saavel Arbejdsgivere som Arbejdere, hvem den til disse Kasser knyttede Anvisning ikke kan komme til Gode, er det paa den anden Side ganske nødvendigt, at der findes Arbejdsanvisningskontorer, som kan tage denne Del af Virksomheden op, og i den Henseende vil Kontorer, oprettede paa den Maade, som antydet i Ministeriets Udkast, sikkert være den rette Form, og kan der i denne Forbindelse peges paa det i København eksisterende kommunale Arbejdsanvisningskontor, der i det væsentligste svarer til det i Udkastet skitserede.

Muligvis vil Oprettelsen af saadanne Kontorer kunne bevirke, at de nu eksisterende Fæstekontorer endog helt kan undværes, saaledes at vederlagsfri Arbejdsanvisning

kommer til at erstatte den ikke altid beldige og for Parterne dyre Anvisning af Arbejde og Arbejdskraft, der nu foregaar gennem Fæstekontorerne, ligesom ogsaa de i højeste Grad utiltalende Folkemarkeder vil kunne bringes til at forsvinde.

Med Hensyn til det i Udkastet anførte, at Retten til at opnaa offentlig Anerkendelse med dertil hørende Statstilskud skulde tilkomme enhver Kommune, derunder ogsaa Sognekommuner, maa det dog bemærkes, at en saa vidtrækkende Forgrening af Arbejdsanvisning næppe kan tænkes at være nødvendig og at de derved foraarsagede Udgifter ikke staa i Forhold til den Nytte, der kan ventes deraf. Retten til at oprette saadanne Kontorer burde maaske være forbeholdt Købstæder og Amtskommuner, dog saaledes, at der, om Nødvendigheden kræver det, i Tilslutning til disse kan oprettes Filialer paa Handelspladser og i større Stationsbyer eller andre centrale Pladser paa Landet, naar der fra de paagældende Steder forelaa Anmodning derom med Tilsagn om fornødent Tilskud.

Hvad angaar Ledelsen af disse Kontorer, maa den i Udkastet anførte Maade sikkert være at anbefale, med Tilføjelse, at det af Kontorernes Personale, der skal anvendes ved selve Anvisningen, ubetinget bør vælges blandt Folk, der væsentlig har beskæftiget sig som Lønarbejdere, idet der maa gaas ud fra, at kontormæssigt uddannet Personale savner Forstaaelsen af og vanskeligt vil kunne sætte sig ind i alle Detailler ved de forskellige Arbejder, Arbejdsmetoder og øvrige Forhold, hvorunder Arbejdet foregaar, som det er nødvendigt for en Arbejdsanviser at vide Besked med.

Naar det med Hensyn til selve Anvisningen anføres, at de paagældende Kontorers Arbejde skal fortsættes uden Hensyn til indtrædende Arbejdsstandsninger, maa det absolut af Hensyn til Kontorets Neutralitet fastholdes, at de Søgende gøres opmærksomme paa, i hvilke Tilfælde Anvisningen berøres af eller omfatter en Arbejdsstandsning, saaledes at det maa staa de paagældende frit, om de derefter vil benytte sig af Anvisningen.

Nogle af de Erfaringer, man paa det kommunale Anvisningskontor i København har høstet, maa sikkert gaa ud paa, at en systematisk Anbringelse af Arbejdskraften kun er mulig, naar de paagældende Kontorer kan vinde Tillid hos de Arbejdere, der skal drages dertil. Om tvangsmæssig Anvendelse af Arbejdsanvisning kan der ikke være Tale, og Forsøg paa Gennemførelsen deraf, saavel som upraktiske Ledere af Kontorerne vil kun bevirke, at de arbejdssøgende holder sig borte derfra, og i Stedet bruger andre, men mere tidsspildende Veje for at søge Arbejde.

En Centralisation af de kommunale Anvisningskontorer med Hovedkontorer for visse Dele af Landet vilde sikkert være paa sin Plads og nødvendigt af Hensyn til Fordelingen af ledig Arbejdskraft fra et Sted til et andet, ligesom ogsaa et Samarbejde mellem disse Hovedkontorer og Hovedkontorerne for Arbejdsløshedskassernes Anvisning, samt mellem de lokale Afdelinger for de 2 Arter af Anvisning, vilde være hensigtsmæssig. Nævnets tidligere omtalte Resolution af Februar 1908 peger allerede paa dette Forhold, som kun venter paa den anden Part for at finde sin Løsning.

Med Hensyn til Kontorernes Virksomhed med Anbringelse af Arbejdskraft, maa bemærkes, at Pligten for de arbejdssøgende til at modtage Arbejde borte fra Hjemstedet maa gøres afhængig af Arbejdets Varighed og Rejsens Længde, hvilke to Faktorer altid maa staa i et passende Forhold til hinanden, ligesom der ogsaa blandt andet maa tages et vist Hensyn til den paagældendes Familieforhold.

Angaaende Udkastets Bestemmelse om, at Kontoret i Tllfælde hvor Arbejdet anvises udenfor Hjemstedet, kan yde en Rejsehjælp, der ikke maa overstige Halvdelen af Billettaksten, maa hævdes, at dette er absolut util-

strækkeligt, og at den arbejdsløse maa befordres frit til Arbejdsstedet, hvad enten dette kan ske ved, at der ydes fri Rejse, eller, hvor det drejer sig om Arbejde af midlertidig Beskaffenhed og paa kortere Afstand, ved at Arbejdsgivere, der søger Arbejdskraft, betaler Rejsen.

Forslagets Tanke om, at der gives Indenrigsministeriet Bemyndigelse til paa Statens Regning at oprette Kontorer paa saadanne Steder, hvor dette tiltrænges, saafremt Kommunerne ikke selv tager Affære, kan ganske tiltrædes, idet der dog med Hensyn til Stederne for saadanne Kontorers Oprettelse, henvises til de tidligere gjorte Bemærkninger.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene i Nykøbing paa Mors. I længere Tid har Arbejdsmændenes Afdeling *A* og Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing, Mors forhandlet om en ny Overenskomst uden at opnaa Enighed. Den gamle var opsagt af Arbejdsmændene, og Forslag til en ny *2-aarig* Overenskomst var fremsat af disse.

Der var Enighed om en Række Akkordsatser og Timelønninger, men paa Varigheden bristede Forhandlingerne, idet Arbejdsgiverne forlangte *5 Aars* Uopsigelighed for at staa ved de givne Tilbud.

Enkelte betydende Specialposter var der ogsaa Uenighed om.

Ved et Møde d. 10. Oktbr., hvor Parterne og Hovedorganisationerne var repræsenterede, opnaaedes Enighed om en *3-aarig* Varighed, og alle de øvrige Divergenser bragtes ligeledes ud af Verden paa en for Arbejdsmændene tilfredsstillende Maade.

Kobbersmedene i Jylland. Kobbersmedenes Forbund i Danmark har opsagt den med Centralforeningen for Blikkenslagere og Kobbersmede i Jylland bestaaende Overenskomst til Ophør 1. Januar 1912.

Slagteriarbejderne i Provinserne. De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg har givet Sanktion til at Dansk Slagteriarbejder-Forbund opsiger Overenskomsterne med *Privatslagterierne* i Aalborg, Aarhus, Assens, Esbjerg, Herning, Hillerød, Hjørring, Holstebro, Horsens, Lemvig, Næstved, Odense, Randers, Silkeborg, Skive, Thisted, Varde og Viborg samt paa Tarmrenseriet i Varde.

Der rejses Krav om Arbejdstidsforkortelse, Lønforhøjelse og Udvidelse af Sommerferie.

Overenskomster.

Forbundet har opnaaet Overenskomst med Brønderslev og Kallundborg Andelsslagterier, Aalborg kommunale Eksportslagteri og Slagtermesterforeningen for Aalborg og Nørre-Sundby.

Snedkerne i København. Den 19. og 29. Septbr. har Snedkerforbundet sendt Strejkevarsler overfor Akts. Phønix, fordi det ikke var lykkedes at komme til Enighed om et Landpengespørgsmaal. Strejken var bebudet til d. 6. Oktober Kl. 6 Aften.

Ved en Forhandling mellem Parterne d. 30. Septbr. blev Enighed imidlertid opnaaet, og Strejken vil derfor ikke blive iværksat.

Nyt Forbund.

Metaltrykkerne, som hidtil har staaet som »enkeltstaaende Forening« under de samvirkende Fagforbund, har fra 1. Oktbr. dannet Forbund med Afdelinger i København og Fredericia.

Tidligere eksisterede kun *Metaltrykkernes Fagforening i København.*

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 16 ❋ KØBENHAVN DEN 21. OKTOBER 1911 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Urafstemning. Strejkefond. De samvirkende Fagforbund og Murerforbundet. Lønbevægelser og Konflikter (Børstenbinderne i hele Landet. Jord- og Betonarbejderne i København. Mølleriarbejderne i Tappernøje). Indsamlingen til Norge. Arbejdsforholdene i Udlandet.

Urafstemning.

I »Socialisten« har Sekretæren for Det kommunale Arbejderforbund skrevet en Artikel om Urafstemning. Da den har almen Interesse, tillader vi os at gengive den i sin Helhed.

Artiklen er saalydende:

Arbejderbevægelsen er i flere Henseender en Verden for sig selv. Om mange Ting har den sit eget Tankesæt, som Folk fra andre Klasser ikke forstaar; den har sin egen Moral, og den har sin egen — Mode. For Tiden hedder Moden: Urafstemning.

»I Henhold til den paa Kongressen (Generalfors.) tagne Beslutning sker Urafstemningen om Udmeldelse af De samv. Fagforbund i denne Maaned. Afstemningen er hemmelig, og Bøgerne kontrolleres paa Arbejdspladsen.«

Saadan omtrent har nu Meddelelsen lydt fra en Række Fag, og vi andre underrettes herved om, at det paagældende Fag har vedtaget, at om Spørgsmaalet »Tilslutning til Landets faglige Centralisation eller Udskillelse herfra« skal en Urafstemning sige det afgørende Ord. For de samme Fag gælder det formentligt, at alle andre Sager i Henhold til Lovene afgøres ved en alm. Afstemning paa Kongressen (Generalfors.) Men om denne, uden Sammenligning den vigtigste af alle Sager, skal der bestemmes ved Urafstemning.

Man er sikkert her kommen ind paa en gal Vej. Vel er vore Organisationers demokratiske Struktur vor Bevægelses Styrke. Vel bør det ogsaa fremdeles være saaledes, at al Ting afgøres ved den mest vidtgaaende Selvbestemmelsesret. Men dette sker sikkert bedst ved, som hidtil, at lade Kongres (Generalfors.) tage direkte og umiddelbart Standpunkt til enhver Sag og træffe Afgørelsen i Henhold til de i Lovene forud fastsatte Regler. Vel er vi Demokrater og bør vedblive at være det. Men vi bør ikke være Demokrater i Blinde. Vi bør tage Fornuften og Erfaringen med paa Raad.

Vi ved, at en stor Del af Medlemmerne alle Vegne er indifferente i den Forstand, at de sjælden kommer til Møderne eller paa anden Maade tager Del i Organisationsarbejdet, og vi ved, at deres organisatoriske Erfaring er derefter. For de flestes Vedkommende er en almindelig Ligegladhed Aarsagen. Hos andre skyldes det en direkte Uvilje mod den faglige Organisation, som de kun tilhører, fordi man nu en Gang ikke kan blive fri.

Naar der ud af det daglige Dødvande stiger en vigtig Begivenhed, f. Eks. en Lønbevægelse, drages disse, skal vi sige uerfarne, Masser pludselig ind i Organisationsarbejdet. De befolker Møderne, som nu tæller Tusinder, hvor der før var Hundreder, og Hundreder, hvor der før var Snese. Enhver Foreningsmand ved, hvilke Vanskeligheder dette kan afføde, hvor besværligt det ofte er at holde Konsekvens og Rækkefølge i de Beslutninger, som i en saadan Periode skal fattes tilmed

under ydre Forhold, der veksler fra Dag til Dag.

Men disse Vanskeligheder kommer man ikke udenom. Vi kan ikke paa Møderne klassificere os i erfarne og uerfarne Medlemmer og give Myndighed derefter. Vi kan heller ikke afkorte noget i Medlemmernes Selvbestemmelsesret, saadan som denne er dem sikret i Lovene. Vanskelighederne neutraliseres jo ogsaa i høj Grad ved, at de virksomme Medlemmer af alle Meningsafskygninger er til Stede. De virker vejledende for de andre og giver hele Forsamlingen den fornødne Ansvarsfølelse. En forstandig og energisk Ledelse vil som Regel kunne faa gode Beslutninger ud af en saadan Situation, og endda benytte denne til at drage nogle af de indifferente over i de interesserede Medlemmers Rækker og saaledes højne Fagets almindelige Niveau.

Men ganske anderledes stiller Sagen sig, naar et vigtigt Anliggende bringes ud til Urafstemning. Her foregaar Afgørelsen i Løbet af længere Tid og, som det saa smukt hedder, ved hemmelig Afstemning og paa den mest demokratiske Maade, idet alle skal være med. Enhver, der kender lidt til Forholdene, vil vide, at dette betyder en Afgørelse paa Basis af en meget energisk Agitation paa Arbejdspladser og andre Steder, hvor Fagfællerne mødes. I Stedet for den parlamentariske og af alle Medlemmer kontrollerede Debat i en Forsamling træder den uparlamentariske og ukontrollerede Debat Mand og Mand imellem. Energi vil det ikke mangle paa, men ofte paa Ansvarsfølelse. Den store indifferente Masse er jo en ypperlig Agitationsmark, tilpas ukritisk til at være modtagelig for Argumenter, som vilde være umulige i en Forsamling.

Hertil kommer, at Vurderingen af Centralisationens Nytte jo specielt kræver Erfaring og Forstaaelse. Som enhver anden Organisationsform har Centralisationen sine Fordele og sine Skyggesider uløselig forenet. Jeg ser her ganske bort fra det økonomiske, Retten til at modtage Understøttelse og Pligten til at yde Bidrag i Konfliktstider. Fordelen ved Centralisationen er da dels en positiv, nemlig den fuldstændige Udnyttelse af den til enhver Tid forhaandenværende proletariske Kraft, tilrettelagt efter en bestemt Plan, og dels en negativ, nemlig Afværgelse af Konflikter, som Arbejderklassen ikke har Evne til at føre igennem til en heldig Afslutning. Skyggesiden bestaar i den Indskrænkning i den enkelte Organisations personlige Frihed, som Hensynet til de andre Organisationer kræver.

For en overfladisk Iagttagelse er Skyggesiderne lettest at faa Øje paa. Ethvert Medlem vil kunne huske et Tilfælde, hvor De samv. Fagforbund har nægtet at godkende en Lønbevægelse, som hans Fag ønskede og mente at kunne gennemføre, eller et Tilfælde, hvor en løbende Konflikt ved D. s. F. er sluttet med et Resultat, som man mente burde være bleven bedre. Ulæmperne herved ligger lige for og kan iagttages af enkver. Derimod kræver det Indsigt og Forstaaelse at faa Øje paa, at disse Indgreb i Organisationens Bevægelsesfrihed maaske har været nødvendige for at afværge et truende Nederlag for det paagældende Fag selv eller en Katastrofe for den hele Fagbevægelse. Den Gevinst, som Centralisationen maatte have bragt Arbejderklassen ved at forhindre Lønnedsættelser i daarlige Tider og ved at afværge langvarige og kostbare Konflikter, lader sig ikke direkte paavise. — Med andre Ord: Centralisationens Skyggesider er af haandgribelig Natur og kan umiddelbart iagttages af enhver, medens der kun kan skønnes over de med Centralisationen forbundne Fordele.

Derfor er Spørgsmaalet om det enkelte Fags Tilslutning til Centralisationen ikke blot det vigtigste af alle faglige Spørgsmaal, det er ogsaa det vanskeligste. Og, uden iøvrigt her at komme ind paa en Vurdering af Centralisationens Værdi, vil jeg hævde, at det er en gal Fremgangsmaade at kaste denne Sag ud

til Urafstemning, saadan som det nu er bleven moderne.

I ethvert Fag er der et Parti for og et Parti imod Centralisationen. Udenom dem staar de indifferentes Masse uden selvstændig Mening om Tingen. Ved Urafstemning bliver det netop denne Masse, der faar Afgørelsen i sin Haand. Dette vil igen sige, at Sejren vinker det Parti, som er mest hensynsløs i den underhaands Agitation.

Hvad enten Afgørelsen falder ud til den ene eller den anden Side, er disse Urafstemninger et Stykke »Demokrati i Blinde« og en rigtig skidt Mode. *Peder Hedebol.*

Strejkefond.

Forretningsudvalget har under 12. ds. udsendt nedenstaaende Cirkulære til de under De samvirkende Fagforbund hørende Forbund og enkeltstaaende Foreninger:

»Paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling i April d. A. blev der fra forskellige Medlemmer anket over, at flere Organisationer tilhørende De samvirkende Fagforbund ikke havde opfyldt Bestemmelsen i Lovens § 21, der er saalydende:

»Samtlige Forbund, saavelsom de enkeltstaaende Foreninger ere pligtige til at have et Kontingent, der er mindst saa stort, at der til vedkommende Organisations Strejkefond kan henlægges 7 Kr. pr. heltbetalende og 3½ Kr. pr. halvtbetalende Medlem pr. Aar. Denne Fond maa kun benyttes i Tilfælde af Strejke eller Lock-out, derunder indbefattet Indbetalinger til De samvirkende Fagforbund.«

Efter Forslag fra Typograferne *Schrøder, Wartenberg* og *Viggo Christensen* vedtoges følgende Beslutning:

»Generalforsamlingen paalægger Forretningsudvalget nøje at vaage over, at Lovens § 21 (angaaende den aarlige Forhøjelse af Organisationernes Strejkefond) efterkommes af samtlige Organisationer under De samvirkende Fagforbund.«

Hensigten med denne Beslutning er at indskærpe Organisationerne Nødvendigheden af at opspare en Beholdning, der gør det muligt at optage en Kamp med Arbejdsgiverforeningen. En Kamp, der sikkert vil komme, før eller senere.

Arbejdsgiverforeningens Bestræbelser gaar som bekendt ud paa at samle alle Overenskomster til Udløb samme Aar, nemlig Aaret 1916.

De samme Bestræbelser gør sig gældende i Norge og Sverrig.

Hensigten hermed er tydelig nok. Man vil derved søge at hindre de tre Landes Arbejder-Organisationer i at yde hinanden den Støtte under Strejker eller Lock-out'er, som er nødvendig for at føre Kampen til et for Arbejderne gunstigt Resultat.

Naar Arbejdsgiverforeningerne i de skandinaviske Lande opererer paa denne Maade, er det nødvendigt, at Arbejdernes Organisationer gør sig Stillingen klar, og i Tide søger at skaffe sig et ordentligt Strejkefond.

I Henhold til den paa Generalforsamlingen vedtagne Beslutning, og da det maa anses for en tvingende Nødvendighed, at Organisationerne i Tide sikrer sig Midler til at kunne tilbageslaa et fornyet Angreb fra Arbejdsgiverforeningens Side, retter Forretningsudvalget herved en indtrængende Opfordring til alle Organisationer om at henlægge mindst det Beløb til Strejkefonden, som Lovens § 21 foreskriver, og at Midlerne kun anvendes paa den Maade, som Loven foreskriver.

De samvirkende Fagforbund og Murerforbundet.

En Korrespondance.

Paa Dansk Typograf-Forhunds 5. Delegeretmøde, som afholdtes i Aar omkring den 1. Aug., forelaa Spørgsmaalet om

Udmeldelse af De samv. Fagforbund.

Disses Formand, *Carl F. Madsen*, som var indbudt til at overvære Delegeretmødet, tog ganske naturlig Del i Diskussionen om dette Punkt, og han omtalte bl. a. De samv. Fagforbunds Stilling til Opsigelsen af Murerforbundets Overenskomster.

I Typograf-Forbundets Medlemsblad og i »Arbejderen« Nr. 7 af indeværende Aargang, Side 40, er hans Udtalelser om dette Punkt kortfattet refereret saaledes:

»Der ankes over, at forskellige Fag ikke maatte opsige deres Overenskomster, bl. a. Murerne. Forholdet er med disse, at der i tre Aar har været stor Arbejdsløshed, og at de har opbrugt deres Penge. Kunde de nu have faaet Sanktion paa denne Strejke, havde det bevirket, at de havde faaet Støtte af de andre Fag i denne arbejdsløse Periode og paa denne Maade kommet over denne. Arbejdsgiverne havde ikke noget imod, at der var blevet Strejke, der var ikke noget at bestille, men hvorledes vilde det have gaaet med vore Krigskasser.«

Dette Referat har givet Anledning til megen Diskussion i Murerforbundets forskellige Afdelinger, der netop i den seneste Tid har haft Spørgsmaalet om Udmeldelse af De samv. Fagforbund paa Dagsordenen og har foranlediget en Korrespondance, hvis Indhold nedenstaaende gengives til Klaring af dette meget omdebatterede Spørgsmaal:

Murerforbundet i Danmark.
København N., 13. Septbr. 1911.

Til
C. F. Madsen,
Formand for De samvirkende Fagforbund.

Paa Typografernes Kongres under Punktet: »Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund« udtalte den ærede Formand ifølge Referat i Arbejderen Nr. 7 følgende: Der ankes over, at forskellige Fag ikke maatte opsige deres Overenskomster, bl. a. Murerne. Forholdet er med disse, at der i tre Aar har været stor Arbejdsløshed, og at de har opbrugt deres Penge. Kunde de nu have faaet Sanktion paa denne Strejke, havde det bevirket, at de havde faaet Støtte af de andre Fag i denne arbejdsløse Periode, og paa denne Maade kommet over denne. Vi finder denne Udtalelse meget misvisende og vil i den Anledning gerne høre Grunden til og hvorfor denne Udtalelse er brugt.

I Formandens Fravelse
Paa Forretningsudvalgets Vegne
JENS JENSEN,
Kasserer.

De samvirkende Fagforbund i Danmark.
Kbhvn., 18. Septbr. 1911.

Til
Forretningsudvalget for Murerforbundet i Danmark.
her.

Som Svar paa det ærede Forbunds Skrivelse af 13. ds. vedrørende mine Udtalelser paa Dansk Typografforbunds Kongres om De samvirkende Fagforbunds Stilling til Murerne i København, skal jeg oplyse følgende:

Det omhandlede Referat fra Dansk Typografforbunds Kongres, som er taget efter »Typograf-Tidende«, og optaget i »Arbejderen« paa et Tidspunkt, da jeg var bortrejst, er ikke nogen udtømmende Gengivelse af min Tale.

Anledningen til, at jeg omtalte Murerne paa Typografernes Kongres skyldes de stærke og ganske uberettigede Angreb, der fra nogle af Murerforbundets Medlemmer rettes mod De samvirkende Fagforbund, og som Delegerede paa Kongressen ønskede Klarhed over.

I min Tale søgte jeg ganske naturligt at overbevise Forsamlingen om, at Angrebene paa De samvirkende Fagforbund var ubeføjede, og henviste i saa Henseende til de Betragtninger, Forretningsudvalget havde gjort gældende i Skrivelse af 26. August 1910 til Forbundet. I nævnte Skrivelse fraraadede Forretningsudvalget Forbundet at opsige Overenskomsten i København, fordi Byggevirksomheden i de sidste tre

Aar havde været saa godt som standset, og fordi Modstandsevnen hos Arbejderne som Følge deraf var meget ringe; det havde ogsaa gjort opmærksom paa de mange Overenskomster, som kunde opsiges af andre Fag til Ophør i Begyndelsen af indeværende Aar, og pegede paa den Fare, Forbundet løb ved at opsige, idet det af Forholdene kunde blive nødsaget til at indgaa en mindre gunstig Overenskomst.

I min Tale rettede jeg en Kritik mod den Virksomhed, der var udfoldet fra visse Medlemmer for at tømme Fagforenings-Kasserne; fordi denne Virksomhed havde medført, at adskillige Fagforeninger, da vi befandt os i den mest kritiske Situation i Foraaret havde opbrugt deres Strejkefond. Da Murernes Fagforening i København var blandt dem, der havde faaet sin Kassebeholdning stærkt reduceret, og da Arbejdsløsheden paa det daværende Tidspunkt var meget stor, gik jeg ud fra, at Murermestrene i København ikke var stærkt interesseret i at imødekomme Forbundets Krav for dermed at undgaa Arbejdsstandsning i Faget.

Den Sætning i Referatet som lyder: »kunde de nu have faaet Sanktion paa denne Strejke, havde det bevirket, at de havde faaet Støtte af de andre Fag i denne arbejdsløse Periode og paa denne Maade kommet over denne«, har jeg fornuftigvis ikke kunnet bruge, eftersom Forbundet jo netop har faaet Støtte af de andre Fag.

Jeg har snarere udtalt, at naar Forretningsudvalget skal tage Stilling til en Sanktionsbegæring, maa det ogsaa overveje, om der er megen Arbejdsløshed tilstede i det vedkommende Fag. Den gensidige Hjælp er jo baseret paa Støtte til strejkende eller lockoutede Medlemmer og ikke paa Arbejdsløse, og Forretningsudvalget maa derfor værge sig imod, at den Opfattelse gør sig gældende blandt andre Fags Medlemmer, at det paalignede Bidrag anvendes til Støtte af Arbejdsløse i Stedet for, som Loven paabyder, til strejkende og lockoutede Medlemmer.

Jeg nærer den Overbevisning, at mit Foredrag hos Typograferne er i Overensstemmelse med ovenstaaende Betragtninger, og finder derfor Anledning til at udtale en Beklagelse over, at et Medlem af det ærede Forretningsudvalg uden først at søge Oplysning om Sagens rette Sammenhæng benytter et yderst sammentrængt Referat af mine ganske objektive Udtalelser til Angreb paa De samvirkende Fagforbund, som jo netop i det bebudede kritiske Aar — 1911 — viste sig sin Opgave voksen.

En saadan Kritik eller saadanne Angreb er saa meget mere uberettiget, da Kendsgerningerne beviser, at Forretningsudvalget med Tilslutning af alle Organisationer *uden Protest* har udbetalt Murerforbundet *ca. 100,000 Kr.* til Kampens Førelse, uagtet Forretningsudvalget paa Forhaand havde advaret mod og fraraadet Overenskomstens Opsigelse.

Større Bevis for Kammeratskabsfølelse kan vel ikke udvises end udvist i nærværende Tilfælde.

Med soc. Hilsen
Carl F. Madsen.

Lønbevægelser og Konflikter.

Børstenbinderne i hele Landet. Siden Slutningen af Juli Maaned har de eksisterende to Fabrikantforeninger i Børsteindustrien i Danmark og Dansk Børstenbinderforbund forhandlet om en ny Overenskomst uden at opnaa noget tilfredsstillende Resultat.

Parterne enedes derfor om at anmode Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund om at bistaa ved de videre Forhandlinger, og ved en 12 Timer lang Forhandling d. 26. Septbr. opnaaedes Enighed om et Forslag til en Overenskomst.

Dette Forslag er senere vedtaget paa Generalforsamlinger saavel i Mester- som Svendeorganisationer.

Jord- og Betonarbejderne i København. I Henhold til Opsigelse fra Entreprenørforeningen udløb den hidtilgældende Priskurant for Jord- og Betonarbejde afvigte 1. April.

Der har hele Sommeren igennem været forhandlet om en ny Priskurant, men Forhandlingerne er stadig strandet paa Spørgsmaalet om, hvorvidt Arbejdet skulde udføres efter tvungen eller frivillig Akkord.

Entreprenørerne har stadig villet gennemføre den *frivillige* Akkord, saaledes at det blev dem, der bestemte, hvorvidt Arbejderne skulde have en ordentlig Fortjeneste eller om de skulde nøjes med Timeløn.

Ved et Par Møder sammen med Repræsentanter for Hovedorganisationerne lykkedes det at faa aftalt et Grundlag for Sagens Ordning, og Separatforhandlinger paabegyndtes igen mellem de direkte interesserede Parter.

Da disse Forhandlinger tog deres Begyndelse, mødte imidlertid det af Entreprenørforeningen valgte Priskurantudvalg — der iøvrigt slet ikke har deltaget i Forhandlingerne, naar Hovedorganisationerne har været repræsenteret — og fejede det aftalte Grundlag fuldstændig til Side ved at forlange en Række Kauteler som Betingelse for at fortsætte de afbrudte Forhandlinger.

Under disse Omstændigheder har Dansk Arbejdsmands Forbund med De samvirkende Fagforbunds Sanktion varslet Strejke overfor Entreprenørforeningen for at faa en Ende paa alle de Forsøg, den paagældende Arbejdsgiverforening gør paa at fratage Arbejderne en betydelig Del af deres Fortjeneste.

Der er dog aftalt nyt Møde om Sagen til Mandag d. 23. Oktbr.

Mølleriarbejderne i Tappernøje. Dansk Mølleriarbejderforbund har fra 1. Oktober indgaaet Overenskomst med Tappernøje Dampmølle.

7 Mand har tilsammen opnaaet en Lønforhøjelse paa 11 Kr. ugentlig, og Betalingen for Over- og Helligdagsarbejde er forhøjet med 10 og 15 Øre pr. Time, til 50 og 55 Øre.

Det Hold, der arbejder om Natten, skal kun udføre 5 Nætters Arbejde om Ugen. Ved Ulykkestilfælde er Arbejderne forsikrede fra første Dag.

Overenskomsten udløber tidligst 1. April 1916.

Indsamlingen til Norge.

Forbund og enkeltstaaende Foreninger, der har modtaget Kuponbøger og Indsamlingslister til Lockout'en i Norge, anmodes om snarest muligt at indsende de indkomne Bidrag og Regnskabet.

Arbejdsforholdene i Udlandet.

Italien.

Under 17. Oktober har De samvirkende Fagforbund fra Udenrigsministeriet modtaget følgende:

Fra den kgl. Konsul i Genua har Udenrigsministeriet modtaget en Indberetning, hvori han bestemt fraraader danske Arbejdere at begive sig til Italien for at søge Arbejde der.

Der ankommer hvert Aar ved Vinterens Begyndelse et betydeligt Antal danske Arbejdere til Italien, men da de ikke forstaar endsige taler Italiensk, og da de italienske Arbejdere gør alt for at holde dem ude, viser det sig næsten ganske umuligt for dem at finde Beskæftigelse. Der findes ikke i Italien, som i Tyskland og Schweiz, Herberger eller Understøttelsesforeninger, saa at de, der kommer dertil uden Penge, og hvem det ikke lykkes at finde Arbejde, hyppigt bliver sat fast af Politiet som erhvervsløse.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 17 ❋ KØBENHAVN DEN 28. OKTOBER 1911 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsløsheds-Statistik. Lockouten i Norge. Bøger.

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Oktbr. 1911.

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. November 1911.

Lockouten i Norge.

Kampen gjaldt, som tidligere meddelt, Mindstelønnen ved Bjergværkerne (Kobber- og Jerngruber). En mellem Arbejderne og vedkommende Arbejdsgiver omformet Tarif ved »Salangen« vilde Arbejdsgiverforeningen ikke godkende; den forlangte Satserne betydelig reduceret. Da Arbejderne ikke vilde indgaa herpaa, opsagde Arbejdsgiverne Overenskomsterne ved samtlige Bjergværker og forlangte først Mindstelønnen — som er garanteret i Akkord — helt væk. Senere indgik de paa at bevare Mindstelønnen, men den skulde reduceres med 10 %. Da Enighed ikke kunde opnaas opsagde Bjergværksarbejderne Pladserne.

Arbejdsgiverne strakte sig derefter en Del, saaledes at der paa enkelte Steder blev status quo, andre Steder Reduktion. Da Bjergværksstrejken begyndte, erklærede Arbejdsgiverne Lockout for 32,000 Arbejdere i forskellige af de større Industrier. Lockouten tog sin Begyndelse d. 8 Juli.

Ved Indgriben fra det Offentlige kom der Mægling i Stand. Arbejdsgiverne krævede nu Afgørelse ogsaa for en Række andre Krav, som var uafgjorte. Disse omfattede Elektromontører, De mekaniske Værksteders Arbejdere ved Gruberne, Christiania Spigerværk, hvor der var Strejke, og for Murerne i Stavanger. Mæglingen førte ikke til noget Resultat, og Mæglerne foreslog derfor det hele afgjort ved Voldgift, hvilket begge Parter afslog.

Arbejdsgiverforeningen vedtog derefter paa en Generalforsamling den 28. Juli at bemyndige Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse til yderligere at udvide Lockouten, saafremt de af Statsministeren foranledigede ny Mæglinger ikke førte til Resultat.

De nye Mæglinger paabegyndtes den 29. Juli og efter langvarige Forhandlinger opnaaedes Enighed mellem Forhandlerne om Elektromontørernes, Spigerværkets og Murernes Tarifer. Grubearbejdernes Tarifer var gennemgaaede, og nogle Smaaforbedringer opnaaet, og Lønsatserne for Salangen Gruber var godkendt. Tilbage var Spørgsmaalet om almindelig Tillæg til Mindstelønnen udover Arbejdsgivernes sidste Tilbud. Dette Spørgsmaal foreslog Arbejdsgiverforeningen løst ved Voldgift paa den Maade, at Voldgiftsretten skulde vælge mellem Arbejdernes og Arbejdsgivernes Forslag. Arbejdsgivernes Forslag gik ud paa at yde et Tillæg af 5 %, hvis Kobber- og Jernpriserne i Løbet af 6 Maaneder havde været over en vis Højde. Arbejderne foreslog 2 Øres Tillæg til Mindstelønnen fra 1. Januar 1913. Arbejdsgiverforeningens Forslag om Voldgift kan kun begrundes deri, at den ansaa dette for at være den eneste Maade, hvorpaa

den kunde undgaa selv at give et Tillæg til Minimallønnen. Dette fandt den nemlig mere ydmygende og maaske ogsaa mere dræbende for sin Stilling til Grubeselskaberne.

Arbejderne tog Afstand fra den Form som Arbejdsgiverne havde givet Voldgiftsforslaget, og de foreslog at Mæglerne skulde fremkomme med Forslag til Løsning af det tilbageværende Stridspunkt, som Organisationerne saa skulde anbefale Medlemmerne. Da Arbejdsgiverne ikke vilde indgaa herpaa, fremsatte Mæglerne et Forslag, som godkendtes af begge Parter. Der var saaledes opnaaet Enighed om alle Punkter.

Resultatet af Mæglingsforhandlingerne blev forelagt Grubearbejderne, Elektromontørerne, Spigerarbejderne og Murerne i Stavanger til Afstemning. Det vedtoges med 1257 mod 432 Stemmer. Dermed var den store Konflikt afsluttet, og Arbejdet blev den 24. August erklæret genoptaget, hurtigst muligt. Samtlige Arbejdere genindtog deres tidligere Pladser.

Under Mæglingen er der i alle de Sager, som var inddraget i Forhandlingerne, opnaaet Fremskridt for Arbejderne. Vi skal ganske kort nævne de væsentligste:

Bjergværkstarifferne er forbedret i flere Henseender. For det første er Lønsatserne i *Salangentarifen* bibeholdt i den Højde, som de var omformet, da Arbejdsgiverforeningen nægtede dens Godkendelse. Mindstelønsatserne er her: Maskinboring 45 Øre, Fjeldarbejde og Stenslagning 37½ Øre, Malmlastning i Gruben 37½ Øre, Winch- og Maskinpasning 37½ Øre, Tovbanekørere 35 Øre etc. Denne Grube kommer ikke ind under Voldgiften. Ved de øvrige Gruber er alle Reduktioner slaaet tilbage, ligesom der er opnaaet adskillige Forbedringer paa andre Omraader.

Da Løntariferne for Gruberne er meget specificerede og ikke helt ensartede paa Grund af de forskellige Arbejdsmetoder, kan vi ikke give nogen fyldig Oversigt over Mindstelønsatserne. Man vil dog faa et Indtryk af dem ved nedenstaaende Oversigt, som omfatter de talrigste Grupper af Grubearbejderne, nemlig Minerere, Fordrede, Stenslagere og Scheidere.

Mindstelønsatser efter de nye Tarifer:

	Minering.	Fordring, Stenslagning etc.	Scheiding.
	pr. Time	pr. Time	pr. Time
Salangen ..	45 Øre	37½ Øre	» Øre
Stordø.....	35 -	31½ -	30 -
Sulitjelma .	33 -	31 -	36½ -
Røstvangen	33 -	33 -	30 -
Nordiske Grubekomp.	30 -	30 -	27½ -
Foldalen ..	30 -	30 -	27½ -
Killingdal .	30 -	30 -	27½ -
Glomsrud-kollen....	30 -	30 -	27½ -
Røros.....	23 -	23 -	23 -

For de øvrige Specialiteter er Mindstelønnen delvis højere.

Værkstedsarbejderne ved Gruberne. Ved Gruberne er der adskillige Værkstedsarbejdere, Mekanikere, Elektrikere etc. Arbejdsgiverne havde for disse Arbejdere tilbudt en Mindsteløn af 37 Øre for Fagarbejdere og 31 Øre for Hjælpearbejdere. Under Mæglingen fastsattes Mindstelønnen til 40 Øre pr. Time for Fagarbejdere og 33 Øre pr. Time for Hjælpearbejdere. Endvidere et Løntillæg af 3 Øre pr. Time. For Maskinister etc., som har Maanedsgage, blev Lønnen tilsvarende forhøjet, nemlig med Kr. 7,50 pr. Maaned. En Del andre Forbedringer er tariffæstet, saa som 10 % Tillæg for Arbejde i Smeltehytten og Tørknuseriet.

Elektromontørerne. Ved de andre Tarifstridigheder, som var trukket med i Mæglingen, var den betydeligste Tarif for Elektromontørerne. Der var tidligere forhandlet om denne, uden at man var kommet til Enighed. Tvistepunkterne var væsentlig Mindstelønsatserne, Løntillæg samt Lønskala for Lærlinge m. m. Der var af Arbejdsgiverne budt 37 Øre pr. Time i Mindsteløn for Faglærte uden noget almindelig Løntil-

læg. — Resultatet blev: Faglærte 40 Øre pr. Time, Udlærlinge 34, Hjælpearbejdere 31. Desuden et almindelig Løntillæg af 2 Øre pr. Time. For Lærlinge indeholder en Protokoltilførsel en Lønskala. Der har ikke tidligere eksisteret nogen Tarif for Elektromontørerne, saa denne Tarif har dobbelt Betydning som en Regulering af Arbejdsforholdene og en Forhøjelse af Lønningerne.

Murerne i Stavanger. Her havde Arbejdsgiverforeningen modsat sig den Overenskomst, som var godkendt af de uorganiserede Mestre, hvilket førte til Blokade af de organiserede Mestre. Der var Uenighed om Udløbstiden m. m. Ved Hjælp af nogle protokollerede Bestemmelser kom man imidlertid ud over Divergenserne.

Tarifen ved Spigerværket. Efter de tidligere førte Forhandlinger resterede der for Spigerværkets Vedkommende en Del Akkordsatser, hvorom der ikke kunde opnaas Enighed. Det var tidligere Prøvesatser, som nu skulde reguleres og tariffæstes. Det vil blive for vidtløftig at give nogen detailleret Fremstilling af Resultatet her. Der er imidlertid ogsaa her opnaaet Tillæg til Arbejdsgivernes sidste Tilbud for de omtvistede Satsers Vedkommende.

Flere Kommuner fattede Beslutninger, som havde gavnlig Indflydelse paa Louckoutstillingen, ikke blot ved sin moralske Vægt, men ogsaa ved den materielle Støtte, som blev givet de udelukkede Arbejdere. Der blev delvis sat Arbejde i Gang, bevilget Laan, oprettet billige Madudsalg etc. etc. Flere af disse Beslutninger blev fattet enstemmig. En Række Kommuner vedtog Henstillinger til Storthinget om at udvirke en Afslutning paa Lockouten. Stavanger Kommune ansatte Installatører direkte ved de kommunale Lysanlæg til stor Fortrydelse for de private Installationsfirmaer, som bød Arbejderne halv Løn under Lockouten, hvis de vilde forpligte sig til at begynde hos dem efter Kampen.

Kooperationen viste, trods den ringe Tilslutning den endnu har faaet her i Landet, at den kan være til stor Hjælp for Arbejderne under store Konflikter. Alene i Stavanger bevilgede de kooperative Virksomheder 3000 Kr. til de Udelukkede. Ogsaa i andre Byer støttede de efter Evne.

Alkoholstrejke og *Forbud* fik man en lille Prøve paa under Lockouten. Der blev udsendt Opfordring fra Sekretariatet om Alkoholstrejke, alle Partiblade agiterede for denne Strejke, og en Række Foreninger vedtog Beslutninger i den Retning samt Henstillinger til Regeringen om at gennemføre et midlertidig Alkoholforbud. Justitsdepartementet udsendte en Skrivelse til Myndighederne i de Distrikter, som særlig var berørt af Arbejdsstandsningen, om at søge udvirket Brændevinssalgenes Lukning. Udsalgene blev ogsaa helt eller delvis lukket i Drammen, Hønefos, Trondhjem, Tønsberg, Kristiania, ligesom Borregaards Brændevinshandel holdtes lukket.

Forskellige Adspredelser under Lockouten blev i stor Udstrækning iværksat i Kristiania. Ved interesserede Mænds Bistand blev der saaledes oprettet Læsestuer, Musæumsbesøg foretoges under Ledelse af Sagkyndige, Svømmekursus, Skrivekursus, Foredragsserier etc. iværksattes. Forøvrigt udviste de lockoutede stor Omtanke og Klogskab derved, at de i videste Udstrækning anvendte Tiden til Landophold og Udflugter. Derved blev de ødelæggende Virkninger til en vis Grad afbødet. Det var jo ogsaa under hele Lockouttiden et enestaaende straalende Sommervejr med en Varme, som man kun sjælden har paa Norges Breddegrader. En Del lockoutede, særlig i Landdistrikterne, opnaaede ogsaa lidt midlertidig Beskæftigelse under den tvungne Ledighed.

Stævner og Møder holdtes i stort Antal over hele Landet under enorm Tilslutning. Demonstrationen i Kristiania var saaledes den største, man nogensinde har set.

Den norske Fagorganisation har al Grund til at være tilfreds med den store Kamps Forløb. Den var Arbejderne paatvunget af Arbejds-

giverne baade ved deres Opsigelse af Tariferne for at fremtvinge Lønreduktioner, ved deres Afvisning af en reel Slutforhandling og Iværksættelse af Storlockout. Angrebet har været mødt med fast Enighed og er overalt tilbageslaaet.

Det har vist sig, at Arbejdsgiverforeningen ikke magter at diktere sine Betingelser i en Lønkamp, selv om den anvender alle de Magtmidler, den raader over. Den norske Fagorganisation har vist, at den kan staa for selv det allerstørste Angreb uden en eneste Svigten i Rækkerne, uden at tabe en eneste Position, men tværtimod rykke et Skridt fremad.

Ved en saadan Jættekamp er det ofte, at de oprindelige Tvistespørgsmaal bliver trængt i Baggrunden for selve Tvekampen. Ved denne Lejlighed blev der dog vundet reelle Fordele paa alle Punkter. Efterat Lockoutsituationen var indtraadt og Arbejdsgiverne i sin Skrivelse herom havde tilbagekaldt sit sidste Tilbud, maatte Arbejdsgiverforeningen dog gaa videre end dette, nemlig til at godkende Salangentarifens Lønsatser og løfte de reducerede Poster. Desuden blev den af Situationen tvunget til selv at foreslaa, at Spørgsmaalet om yderligere Lønpaalæg skulde afgøres ved Voldgift. Af de øvrige Tvistepunkter, som Arbejdsgiverforeningen drog ind i Striden, vandt Arbejderne en smuk Sejr hvad Elektromontørernes Tarif angaar.

Det viste sig saaledes, at den af Arbejdsgiverforeningen iværksatte Lockout klemte Foreningens egne Medlemmer saa haardt, at de gik til Indrømmelser, som ikke var mulig at faa indvilget før Lockouten.

Naar hertil kommer den gigantiske Agitation for Fagorganisationen og hele Arbejderbevægelsen, som Lockouten i sig selv var og ogsaa gav Stødet til, saa tror vi at kunne fastslaa, at den store Lockout iaar helt igennem var en mislykket Manøvre fra Arbejdsgiverforeningens Side, som ikke skal friste til snarlige Gentagelser.

Naturligvis har Fagorganisationen haft store økonomiske Udlæg under Kampen; men disse Ofre er overkommelige. At ikke et eneste Medlem er tabt, men tvertimod nye vundet, at Troen paa Organisationen er styrket, at Solidariteten har staaet sin store Prøve med Glans, det er altsammen af saa mægtig Betydning for det fremtidige Arbejde, at det fuldt ud opvejer de økonomiske Tab. Vi tør trygt sige, at næppe nogen Storlockout har været tilbageslaaet med større Held for Arbejderne.

Ved *Voldgiftskendelsen* blev Arbejdsgivernes Konjunkturforslag forkastet. Bjergværksarbejdernes Mindsteløn fik et Tillæg af 1 Øre pr. Time fra 1. Januar 1914. Samtlige Overenskomster gælder til 1916.

Bøger.

Opmærksomheden henledes paa, at følgende Bøger henligger til Salg hos Kassereren, *E. Svendsen*, Nørre Farimagsgade 49:

Den permanente Voldgiftsrets Kendelser for Aarene 1909 og 1910 à 65 Øre pr. Ekspl.

Den faste Voldgiftsrets Kendelser for Aaret 1910 à 1 Kr. 50 Øre.

Beretning fra Fællesudvalget af 17. August à 1 Kr. 50 Øre.

J. Jensen & C. M. Olsens Beretning om Fagforeningsbevægelsen i Tiden fra 1871 til 1900 à 50 Øre.

Pjecen »*Ned med De samvirkende Fagforbund*« à 10 Øre.

Mønstervedtægten for Arbejdsløshedskasser, 1 Kr. 50 Øre pr. 100 Ekspl.

Et mindre Antal af *den internationale Beretning om Fagforeningsbevægelsen* i Aarene 1908 og 1909 à 65 Øre pr. Aargang.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 18 ❋ KØBENHAVN DEN 4. NOVEMBER 1911 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Lønbevægelser og Konflikter (Snedkerne i Skelskør. Ligkistesnedkerne i København. Kvindeligt Arbejderforbund. Arbejdsmændene paa Cementfabrikerne. Bødkerne i Provinserne. Skibstømrerne paa Helsingør Skibsværft. Møllerne paa Cementfabrikerne. Jord- og Betonarbejderne i København. Skibstømrerne i Aalborg. Skibssnedkerne i København og Helsingør. Murerne i København og Omegn- Murerne i Kolding). Den faste Voldgiftsret. Nordisk Arbejdsgivermøde. Syvende internationale Beretning om Fagforeningsbevægelsen 1909. Arbejdsløsheden i August 1911.

Lønbevægelser og Konflikter.

Snedkerne i Skelskør. Arbejdsgiverforeningen havde paa Centralforeningen af Snedkermestre i Østifternes Vegne gennem De samvirkende Fagforbund indklaget Snedkerforbundet og dets Vordingborg Afdeling for Den faste Voldgiftsret i Anledning af, at nogle af Forbundets Medlemmer havde standset Arbejdet hos Snedkermester *J. P. Jensen* af Skelskør, medens han havde et større Stykke Arbejde i Entreprise paa Vordingborg Sindssygeanstalt.

Snedkermester Jensen hævdede, at Arbejdsstandsningen havde bevirket, at Sindssygeanstaltens Ledelse havde frataget ham det paabegyndte Arbejde, og Arbejdsgiverforeningen forlangte desaarsag Snedkerforbundet idømt Bod og Sagsomkostninger og mange Tusinde Kroners Erstatning til Snedkermester Jensen.

Inden Sagen kom for i Retten afholdtes der dog et Par Møder mellem Snedkerorganisationerne og Hovedorganisationerne, og ved det sidste Møde d. 21. Oktober bragtes Sagen til Afslutning ved Indgaaelsen af følgende Overenskomst:

Ved Forhandlingen i Dag om Arbejdsstandsningen hos Snedkermester J. P. Jensen, Skelskør, ved Nybygninger paa Sindssygeanstalten i Vordingborg blev det godtgjort, at Arbejdet blev standset Lørdag den 24. Juni Morgen, fordi nogle af Arbejderne formente at have Overskud til Gode, som burde have været betalt.

Fra Svendenes Side erkendes det imidlertid, at Spørgsmaalet om, hvorvidt det tilgodehavende Overskud var forfalden til Udbetaling, var tvivlsomt, og at Arbejdsstandsningen, som varede 2 Timer, derfor burde være undgaaet ved at Divergenserne var bleven henvist til Afgørelse mellem Organisationerne, ligesom man erkender, at der intet var til Hinder for at fortsætte Arbejdet hos Snedkermester Jensen.

Klagen til den faste Voldgiftsret toges tilbage, og Sagen mellem Snedkermester Jensen og Snedkerforbundet og dets Medlemmer er dermed definitivt afsluttet.

Hele denne Sag burde overhovedet ikke været rejst; thi »Arbejdsstandsningen« androg, som anført i Overenskomsten, kun 2 Timer, og i denne Tid forlod Snedkersvendene slet ikke Anstalten; de ønskede blot Sikkerhed for, at visse Overskud, der tilkom dem, vilde blive dem udbetalt. Efter nogle Konferencer med Anstaltens Arkitekt, fortsattes Arbejdet for Snedkermester Jensen, og først flere Dage efter slog Anstalten fast, at Arbejdet skulde fratages Jensen, af Grunde, som intet havde med Betalingsstandsningen at gøre.

Ligkistesnedkerne i København. Den 6. og 12. Oktober varslede Snedkerforbundet Strejke overfor Firmaet *Semler & Petersen* i København, fordi Firmaet efter Forbundets Formening ved alle Lejligheder søger at omgaa Fagets Overenskomster.

Ved et Fællesmøde d. 18. Oktober, hvor Parterne og Hovedorganisationerne var repræsenteret, tilbød Snedkerforbundets Repræsentanter at

trække Varslerne tilbage, saafremt Firmaet vilde virke for at, saavel Værkstedets Svende som en Tømrer, der staar ude i sin egen Kælder og samler Ligkister for Firmaet, indtræder i Organisationen.

Da Firmaet ikke vilde indgaa herpaa, opnaaedes der ikke Enighed i Sagen. Strejken iværksattes derfor, som bebudet, d. 20. Oktbr.

Kvindeligt Arbejderforbund har faaet Sanktion til at opsige den nugældende Overenskomst med De københavnske Sorveje til Ophør d. 1. Februar 1912 og til at søge gennemført Overenskomster med Anker Heegaards Fabriker i Frederiksværk samt med De danske Sukkerfabriker i Helsingørsgade, Larsbjørnsstræde i København og i Lyngby.

Ved De københavnske Sporveje er beskæftiget 60 Medlemmer, hos Anker Heegaard 12 og paa De danske Sukkerfabriker 135 Medlemmer.

Arbejdsmændene paa Cementfabrikerne har faaet Sanktion til at opsige de bestaaende Overenskomster med Cementfabrikerne i Aalborg, Nørresundby og ved Assens pr. Mariager til Ophør den 1. Februar 1912. Opsigelsen omfatter ca. 900 Medlemmer.

Bødkerne i Provinserne. Forretningsudvalget har givet Sanktion til Opsigelse af Overenskomsterne med Arbejdsgiverne i Provinserne. (Undtagne er Cementfabrikerne.)

Lønbevægelsen omfatter 310 Medlemmer. Overenskomsterne opsiges til Ophør d. 1. Maj 1912.

Skibstømrerne paa Helsingør Skibsværft har faaet Sanktion til at opsige den bestaaende Overenskomst til Ophør den 1. Februar 1912. Opsigelsen omfatter 35 Medlemmer.

Møllerne paa Cementfabrikerne. Forretningsudvalget har givet sit Samtykke til, at Møllerne paa Cementfabrikerne Dania, Cimbria og Kongsdal pr. Mariager opsiger de bestaaende Overenskomster til Ophør den 1. Februar 1912.

Opsigelserne gælder 10 Medl.

Jord- og Betonarbejderne i København. I henved tre Fjerdingaar har Entreprenører og Jord- og Betonarbejdere forhandlet om en ny Overenskomst og, som tidligere meddelt, gav Dansk Arbejdsmands Forbund Strejkevarsler og bebudede Strejke til Lørdag Aften d. 28. Oktober for at faa Sagen afsluttet.

Den 27. Oktober bristede Forhandlingerne imidlertid fuldstændig fordi Entreprenørerne stadig fasthold visse Betingelser, inden der kunde tages fat paa Forhandlinger om Priskurant, Timeløn m. m.

Saa greb Forligsmanden ind, og udstedte følgende Henstilling til Parterne:

Til
Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening
og Dansk Arbejdsmands Forbund.

I Anledning af den indtraadte Standsning i Forhandlingerne om en Overenskomst i Jord- og Betonarbejderfaget henstiller Forligsmanden til Parterne, at Forhandlingerne genoptages paa det under 3. Oktober d. A. aftalte Grundlag, idet det formentlig maa bero paa en Misforstaaelse, naar Forhandlingerne om disse Punkter slet ikke kom i Gang paa Mødet den 11. Oktober.

Samtidig med Hovedforhandlingerne tager de nedsatte Underudvalg fat paa Løsningen af de tilbageværende Uoverensstemmelser med Hensyn til Priskuranterne.

Strejken udsættes til den 7. November, idet det forudsættes, at Forhandlingerne er tilendebragte til dette Tidspunkt.

Michael Koefoed.

Begge Parter tiltraadte Henstillingen og ved et Fællesmøde d. 30 Oktober mellem disse og Repræsentanter for Hovedorganisationerne slog man efter korte Raadslagninger fast, at alle de Underudvalg, der tidligere er nedsat til at forhandle Priskurantens forskellige Afsnit, skulde tage fat paa Opgavernes Løsning d. 31. om Morgenen.

Alle Forhandlinger skal nu være tilendebragte inden d. 8. November ellers hviler 3000 Mands Arbejde fra denne Dags Morgen.

Skibstømrerne i Aalborg. Den 28. September har Dansk Skibstømrerforbund med Skibsbygmestrene i Aalborg sluttet ny Overenskomst, hvor-

ved Timelønnen for nyt Arbejde hæves til 43 Øre og for Reparationsarbejde til 45 Øre; disse Satser hæves fra 1. Oktober 1913 til henhv. 45 og 46 Øre; Bolværks- og Vandbygningsarbejde betales med 55—56 Øre; for alt Over- og Natarbejde tillægges 50 og 100 pCt.

Overenskomsten gælder i 3 Aar.

Skibssnedkerne i København og Helsingør. Med De samvirkende Fagforbunds Sanktion har Snedkerforbundet opsagt Overenskomsterne med Aktieselskaberne Burmeister & Wain, Københavns Flydedok og Skibsværft og med Helsingørs Skibsværft til Udløb 1. Februar.

Skibssnedkerne i København ønsker Priskuranterne af 1906 revideret. I Helsingør er det navnlig Minimallønnen, der ønskes hævet.

Murerne i København og Omegn. Det københavnske Murerlavs Medlemmer har i en Menneskealder betalt efter den københavnske Priskurant uanset hvor i Landet de paagældende Mestre har haft Arbejde, naar man fraregner enkelte Tilfælde, hvor Mestre har omgaaet den hævdvundne Skik ved at associere sig med Provinsmestre, der kunde paatage sig Arbejdet til lavere Priser.

Murermester *Schumacher*, som har Murerarbejdet ved Sandholmfortet ved Birkerød, har imidlertid ikke villet overholde denne Skik, efter at en ny Overenskomst er indgaaet i Faget, men har tilbudt Afregning efter Provinspriskuranten, der er lavere end den københavnske.

Herpaa har Murersvendene ikke villet indgaa, og Forbundet, som har forhandlet resultatløst med Lavet, krævede derfor Sagen henvist til Hovedorganisationerne, eventuelt til Den faste Voldgiftsret.

Ved et Fællesmøde, der afholdtes den 19. Oktober, lykkedes det heller ikke at opnaa Enighed om Sagen, som derfor gaar til Den faste Voldgiftsret.

Murerne i Kolding. Den faste Voldgiftsret har i September Maaned i Sag Nr. 51, afsagt en Kedelse, der i sine Præmisser slaar fast, at Murermestrene ikke er pligtige at lade alt Arbejde udføre i Akkord, medens Svendene paa den anden Side ikke er pligtige at paabegynde et Arbejde, hvis de ikke faar Akkordbetaling for det.

Ganske naturligt afføder denne Afgørelse stadig nye Konflikter, og fornylig er der da ogsaa opstaaet Strid mellem Murermester *J. A. Hansen* og hans Svende om Betalingen for Arbejdet paa et Svineslagteri, der er under Opførelse i Kolding.

Murerforbundet har varslet Strejke for at gennemføre Svendenes Krav om Akkord, og Arbejdsgiverforeningen paastaar, at denne Varsling er ulovlig; den mener at der overhovedet ikke maa laves Strejke paa Spørgsmaalet om at faa Akkord gennemført i Kolding, og man vil klage til Den faste Voldgiftsret over Varslingen.

Fra alle Sider var man, ved et Møde, der afholdtes d. 19. Oktober i København, mellem Repræsentanter for Parterne og for Hovedorgasationerne, klar over, at en hvilken som helst Kendelse i denne Sag ikke vilde bringe Ro i Murerfaget i Kolding, og at den eneste fornuftige Vej, der var at gaa, var en Forhandling, der kunde resultere i en Fastsættelse af Grænsen mellem Akkord og Timelønsarbejde, men Koldingmestrene vilde absolut have Sagen for Voldgiftsretten, og Tanken om Udvalgs Nedsættelse udsattes derfor indtil videre.

Det konkrete Spørgsmaal var iøvrigt allerede ude af Verden før ovennævnte Møde afholdtes, idet Murermester *J. A. Hansen* er blevet enig med sine Svende om, at Arbejdet ved Svineslagteriet skal betales efter Akkordpriskuranten.

Det bliver altsaa kun *Principet*, Voldgiftsretten kommer til at beskæftige sig med.

Den faste Voldgiftsret.

I Henhold til Loven om Den faste Voldgiftsret, skal der hvert Aar i Oktober Maaned foretages Valg af Medlemmer til nævnte Ret. Valget foretages af De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, som hver for sig vælger 3 Medlemmer til Retten og 3 Suppleanter.

De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab har genvalgt til

Dommere:

Formand for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, J. A. Hansen, Formand for Dansk Arbejdsmandsforbund, M. C. Lyngsie, Raadmand cand. jur. G. Philipsen.

Til *Suppleanter* er valgt:

Kommunalrevisor, Folketingsmand C. M. Olsen, Formanden for Bygningssnedkernes Fagforening Chr. Jensen og *Overretssagfører O. Johansen.*

Chr. Jensen træder ind som Suppleant i Stedet for Formanden for Murerforbundet Chr. Petetersen.

Arbejdsgiverforeningen har til Medlemmer af Den faste Voldgiftsret genvalgt Murermester *A. Andersen*, Nyborg, og Højesteretssagfører *C. B. Henriques*, samt i Stedet for Direktør *Hauberg*, som siden sidste Valg er blevet Formand i Arbejdsgiverforeningen, valgt den hidtidige Suppleant Direktør *Max Ballin*. Til Suppleanter genvalgtes Højesteretssagfører *C. L. David* og Bogtrykker *Langkjær*, medens Ingeniør *Alex. Foss* nyvalgtes i Stedet for Direktør Ballin.

Nordisk Arbejdsgivermøde.

Onsdag d. 1. og Torsdag d. 2. November samledes Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningerne i de tre nordiske Riger til Møde i København. Det er det fjerde nordiske Arbejdsgivermøde; de tidligere har været holdt i København (1907), Stockholm (1909) og Kristiania (1910).

Den 31. Oktober samledes det permanente Udvalg — d'Hrr. *Sydow, Magnusson* og *Wållgren* fra Sverrig, *Bjerke, Grøndahl* og *Krefting* fra Norge, og *Hauberg, Weitemeyer* og *Niels Christensen* fra Danmark — i Arbejdsgiverforeningen til et forberedende Møde, hvor Dagsordenen for de kommende Møder fastsattes. Derefter førtes en Diskussion, som indledes af Hr. *Bjerke*, om Taktikken ved Forhandlingerne.

Den fastsatte

Dagsorden

ser saaledes ud:

1) Beretning om de skandinaviske Arbejdsgiverorganisationers Virksomhed siden sidste nordiske Møde.
2) Om den syndikalistiska arbetarerörelse. (Inledas af direktörassistenten, ingeniör Ivar O. Larsson).
3) Yderligere om kollektive Aftaler.
   a. Betydelsen af långvariga och samtidigt utlöpande öfverenskommelser.
   b. I hvilket omfang böra kollektiva öfverenskommelser ingås, och hvad böra de innehålla? (Inledas af byggmästare A. E. Magnusson).
   c. Hvad kan der gøres for at betrygge kollektive Overenskomsters Overholdelse?
   d. I hvilket Omfang bør man anvende Enkeltmandskontrakter, eventuelt til Supplering af kollektive Overenskomster? (Indledes af Ingeniør Axel Krefting).
4) Resultaterne af Indførelsen af Den faste Voldgiftsret. (Indledes af Direktør Max Ballin).
5) Om Statens Virksomhed med Hensyn til Ordningen af Tvistigheder mellem Arbejdsgivere og Arbejdere og særlig om visse Virksomheders Undtagelse fra Strejke og Loch-out. (Indledes af Ingeniør Alex. Foss).
6) Om Strejkeforsikring. (Indledes af Ingeniør Harald Bjerke).
7) Om lärlingars förhållande till fackföreningarne. (Inledas af direktör Ernst Wållgren).
8) Hvad kan göras för at öka arbetsgifvareorganisationernas styrka? (Inledas af häradshöfding Hjalmar von Sydow.)

Syvende internationale Beretning om Fagforeningsbevægelsen i 1909.

I.

Trods alle Bestræbelser har det ogsaa denne Gang været umulig at faa den internationale Beretning ud

før Slutningen af det efter Beretningsperioden følgende Aar. Kun nogle faa Landsorganisationer sendte sin Beretning ind i Midten af Aaret 1910, fra enkelte Landsorganisationer var den først til at faa i Begyndelsen af 1911. Fra *Belgien* f. Eks. indgik Resten af Beretningen i Slutningen af Februar 1911, fra *Frankrig* endogsaa først den 8. Marts 1911. Derved er for begge disse Lande, ligesom for enkelte andre Landsorganisationer, de for den »almindelige Beretning« nødvendige statistiske Opgaver overhovedet ikke kommet med. I Almindelighed kan der dog allerede nu paavises en Bedring i Indsendelsen af Beretningerne. Det foreliggende Bind indeholder Beretninger fra alle 20 tilsluttede Lande; dog er de i Tabellerne givne Opgørelser paa ingen Maade fuldstændige, dels fordi der i enkelte Lande ikke gives Statistik for de manglende Forhold, dels ogsaa fordi de paagældende Landsorganisationer selv endnu mangler Opgørelser over de Arbejdere der kunne organiseres — et Fejlgreb, som forøvrigt ikke opfattes paa samme Maade indenfor alle de berettende Lande — over Modorganisationer, eller endog over sine egne Organisationer — saaledes England.

Værdien af Beretningerne for den internationale Fagforeningsbevægelse vilde uden Tvivl stige betydelig ved en tidligere Udgivelse, og vi gentager derfor det Ønske, at Beretningerne over Fagforeningsbevægelsen i Aaret 1910 maa udkomme samtidig i Efteraaret, hvorved de kan trykkes i de tre Hovedsprog allerede før Aarets Udgang.

Hvad Indholdet angaar, saa afviger de i 1909 givne Beretninger meget fra hinanden. Fra hvert Land, hvor den centraliserede Fagorganisationsform mer eller mindre er gennemført (Tyskland, Østrig, Schweiz, de skandinaviske Lande og delvis ogsaa De Forenede Stater) kan der gives en Beretning omfattende den samlede Bevægelse, medens det for Lande med løsere Organisationsformer (Belgien, Frankrig, Italien, Spanien o. fl.) endnu ikke er muligt. Det sidste gælder ogsaa for den engelske Organisation, hvor Hovedopgaverne angaar en Strejkeforsikring for de tilsluttede Organisationer.

Om de faglige Organisationers voksende Styrke i de forskellige Lande, afgiver ogsaa den Kendsgerning Vidnesbyrd i alle Beretninger — alene med Undtagelse af Frankrig — denne Gang kraftigere end nogensinde, at Arbejderorganisationen i Beretningsaaret har gjort sig gældende paa det socialpolitiske Omraade, og at Fagforeningerne i alle disse Lande har været virksomme i stigende Grad i Forbindelse med den politiske Repræsentation og kan opvise ganske betragtelsesværdige Resultater, hvilket overhovedet fremgaar af Beretningerne, og at økonomiske Nedgangstider især benyttes til Uddybning af de indre og ydre faglige Indretninger. Bemærkelsesværdig er ogsaa de i Belgien, England, Italien og andre Lande synlige Tendenser til en strammere Sammenknytning af Kræfterne ved mindre Organisationers Sammenslutning til Centralforbund, hvilket sikkert vil styrke Arbejderbevægelsen.

Fra *Rumænien* kommer iaar første Gang en Beretning, efterat den derværende Landsorganisation er tilsluttet det internationale Sekretariat. I *Rusland* hersker endnu det samme reaktionære Voldsherredømme, hvilket hindrer de adspredte Fagforeninger, ogsaa de saakaldte »lovlige«, i at opnaa enhver regelmæssig Forbindelse, saaledes at der heller ikke derfra for Øjeblikket kan skaffes talmæssige Opgørelser. Med faglige Organisationer i *Tyrkiet* er der vekslet de første Korrespondancer; dog er der endnu kun lidet at sige om den faglige Bevægelse i dette Land. Ogsaa med *Argentina* fik vi gennem lejlighedsvise Korrespondancer Forbindelse, som dog, paa Grund af den indre Forvirring og det om russiske Tilstande mindende Forfølgelsesraseri, hvormed Regeringen forfølger de derværende Arbejderorganisationer, afbrødes for en Tid; men Forbindelsen er saavidt mulig opretholdt.

Fagforeningerne i *Australien* kan

opvise en mægtig Fremgang. Saaledes skriver *J. Dupree,* Sekretær for Fagforeningskartellet i *Carlton* (Victoria), som stiller Tilslutning til det internationale Sekretariat i Udsigt, at Fagforeningsbevægelsen i de sidste fem Aar har udviklet sig vældigt i alle australske Forbundsstater. Dette Forhold kan man takke for, at Arbejderpartiet, hvortil Fagforeningerne for det meste hører, ved Valgene til Forbundsparlamentet erholdt majoriteten, og dermed overtog Regeringen. For Tiden har 94 Fagforeninger tilsluttet Fagforeningskartellet i Carlton, og 40 fast ansatte Sekretærer er beskæftiget i det. Denne Beretning, saavel som en lignende fra *Albert Hinchcliffe,* Generalsekretær for Fagforeningskartellet i *Brisbane* (Queensland) er vedlagt en Række interessante Tryksager over den australske Arbejderbevægelse o. s. v. Fra den sidste Beretning gengives her den vigtigste Del:

». . . . Saavidt jeg ved er der hidtil ikke fra de australske Fagforeninger foretaget noget for Tilslutning til eders internationale Sekretariat. Det kommer uden Tvivl deraf at en Centralinstans for de australske Fagforbund hidtil har manglet. Ganskevist bestaar der i hver Stat lokale Forbundsstyrere; men de omfatter ingen Landsorganisation. Som en Følge heraf har vi heller ikke nogen autentisk Opgørelse over Arbejdsmarkedet, saavelsom forskellige vigtige Detaljer, eders Organisation kan opvise f. Eks. over Fagforeningernes Stilling osv.

I en Aarrække har Arbejderfederationen i Queensland forsøgt at kalde en Federation af alle australske Fagforeninger tillive; men hidtil har det været uden tilfredsstillende Resultat. Fordelene ved, og endog Nødvendigheden af en saadan Federation er blevet anerkendt af forskellige mellemstatlige Fagforeningskongresser, men definitive Skridt til Gennemførelsen heraf er endnu ikke taget . . . .

En Tid var man her tilbøjelig til at tillægge den rent politiske Side af Arbejderbevægelsen for megen Betydning og holde den faglige Organisation noget ringere. Denne Vildfarelse har man i Mellemtiden faaet Øjnene op for. Fagforeningerne har ikke i mange Aar været saa meget beskæftiget som nu, og Udsigterne for Fremtiden er overordentlig opmuntrende.

De til Landbruget knyttede Industrier blomstrer, og de fleste andre Fag er i lignende god Stilling. Grubeindustrien er den eneste som virkelig for Tiden er daarligst sttllet. Arbejdsforholdene er dog i alle Fag for det meste lidet tilfredsstillende, og Forsøgene paa at forbedre Lønarbejdernes Kaar ved lønnede Embedsmænd har ikke haft ubetingede Resnltater. I mange Tilfælde har de endog givet Anledning til større Udbytning og stærkere Misfornøjelse. De opnaaede Lønforhøjelser i enkelte Fag er af Arbejdsgiverne benyttet til Paaskud for Forhøjelse af Levnedsmiddelpriserne, og Lejen er ogsaa steget derved. Disse Tilfælde har vistnok i alt Fald sin oplysende Værdi, og det er det meste vi kan vente os af Eksperimentet med Voldgiftsretter og Lønningsembedsmænd. Saaledes er i det mindste min personlige Mening.

De som ønsker at udvandre, skulde først skaffe sig nøjagtige Oplysninger, før de begiver sig ud paa vor Regerings Indbydelse, som giver Hjælp til Overfarten, for at de ikke ved forvildende Beretninger over det herværende Arbejdsmarked og over Arbejdslønnen lader sig forlede til at komme herover.

Mangelen paa Arbejdere, som vor Regerings Agenter andre Steder fabler om, eksisterer ikke; heller ikke er Lønnen saa forførerisk som de Udvandringslystne søger at forestille sig. De store Byer har i lang Tid haft Arbejdskraft i Overflod, mens Lønnen i Landdistrikterne er overordentlig ussel. Med Undtagelse af Sukkerindustrien er Landarbejderne ikke organiserede, og i denne Industri er Beskæftigelsen meget vekslende og undergives ofte stærk Indskrænkning. Paa den anden Side derimod byder vort Land paa mange

Fordele for den lille Landmand som har nogen Kapital og selv vil bearbejde sin Jord. Saavidt mit Kendskab til andre Lande angaar, saa tror jeg at faa Lande byder saa fordelagtige Vilkaar for de mindre Landbrugere som vort, naar de selv vil dyrke Jorden. . .«

Med Hensyn til det samlede Antal organiserede Arbejdere i de forskellige Lande, saa har *Tyskland* nu overfløjet det hidtil dominerende *England*.

Medlemsantallet i de til det internationale Sekretariat tilsluttede Landes Fagorganisationer kommer i Rækkefølge som nedenfor. Medlemsantallet for 1908 er tilføjet i Parantes. *Tyskland* 2,447,578 (2,382,401), *England**) 2,406,746, *De forenede Stater i Amerika* 1,710,433 (1,588,000), *Frankrig* 977,350 (294,918), *Italien* 783,538 (546,650), *Østrig* 455,401 (482,279), *Sverig* 148,649 (219,000), *Holland*, 145,000 (128,845), *Belgien* 138,928 (147,058), *Danmark* 121,295 (120,850), *Schweiz* 112,613 (113,800), *Ungarn* 85,266 (102,054), *Norge* 44,223 (48,157), *Spanien* 40,984 (44,912), *Finland* 24,928 (24,009), *Bulgarien* 18,753 (12,933), *Rumænien* 8,515 (?), *Bosnien-Herzegowina* 4,470 (3,997), *Serbien* 4,462 (3,238), *Kroatien* 4,361 (4,520).

*) Opgivelserne for Englands Vedkommende stammer dog fra 1908, da de offentlige Tællinger af Fagforeningsmedlemmer kun foregaar hvert andet Aar.

Arbejdsløsheden i August 1911.

De i Fortegnelsen nævnte 46 Fag eller Organisationer have meddelt Oplysninger om Arbejdsløsheden i August 1911 for ialt ca. 91,300 Arbejdere. Antallet af Arbejdsløse blandt disse var ved Maanedens Udgang c. 4,700 eller 5,19 pCt. Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til c. 99,600 eller 1,09 Dage pr. Medlem.

Af større Fag mangler Oplysning fra Murarbejdsmænd i København, Telefonarbejdere, Malere, Glasarbejdere, Elektrikere, Bogbindere, Arbejdsmandsorganisationerne i Gentofte og Omegn og i Randers samt Kvindeligt Arbejderforbund.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Tilvirkning af Næringsmidler og andre Fortæringsgst.												
Mølleriarbejdere	101	101	8	105	390	145	6	251	491	246	14	356
Bagere og Konditore ..	1047	1047	223	3674	995	995	94	1710	2042	2042	317	5384
Sukkervarearb. m. m. .	77	77	7	120	65	65	1	50	142	142	8	170
Bryggeriarbejdere	2397	2397	2	16	1379	1379	2	17	3776	3776	4	33
Slagteriarbejdere	189	189	5	142	1543	1543	21	340	1732	1732	26	482
Skraatobaksarbejdere.	106	106	1	31	270	270	3	59	376	376	4	90
Tobaksarbejdere.....	3079	3079	203	5790	1501	1501	34	936	4580	4580	237	6726
Tekstillndustri.												
Tekstilarbejdere.....	1180	1180	105	1777	2887	2873	134	3108	4067	4053	239	4885
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skrædere.....	2100	2100	64	728	1450	1450	158	2119	3550	3550	222	2847
Hattearbejdere	140	140	0	0	74	74	12	324	214	214	12	324
Skotøjsarbejdere.....	1896	1896	48	1384	872	801	6	129	2768	2697	54	1513
Jordarbejder, Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere...	104	104	100	2660	58	58	11	170	162	162	111	2830
At overføre..	12416	12416	766	16427	11484	11154	482	9213	23900	23570	1248	25640

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant Arbl. Ved Maanedens Slutn	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	12416	12416	766	16427	11484	11154	482	9213	23900	23570	1248	25640
Murere	1517	1517	141	2600	3812	1550	21	190	5329	3067	162	2790
Hustømrere	1102	1102	153	2520	2853	2791	38	865	3955	3893	191	3385
Skibstømrere	237	237	12	526	323	323	67	1216	560	560	79	1742
Snedkere	2907	2907	308	8877	3220	3220	112	3480	6127	6127	420	12357
Billedskærere	89	89	2	154	38	38	1	27	127	127	3	181
Sadelmagere	616	616	45	1135	310	276	8	179	926	892	53	1314
Stukkatører	66	66	0	0	8	8	0	0	66	66	0	0
Gas- og Vandarbejdere	65	65	10	248	—	—	—	—	65	65	10	248
Skorstensfejere	72	72	3	30	—	—	—	—	72	72	3	30
Trævareindustri, samt Industrier i hvilke Træ indgaar som en væsentlig Bestanddel.												
Træindustriarbejdere	554	554	24	510	1443	1443	29	658	1997	1997	53	1168
Bødkere	275	275	0	3	438	438	1	53	713	713	1	56
Drejere	70	70	6	111	218	218	12	358	288	288	18	469
Karetmagere	268	268	2	26	453	437	7	150	721	705	9	176
Korkskærere	180	180	2	50	20	20	—	—	200	200	2	50
Kurvemagere	85	85	0	20	—	—	—	—	85	85	0	20
Læder- og Lædervareindustri.												
Lohgarvere	109	109	2	34	82	82	0	0	191	191	2	34
Hvidgarvere	36	36	3	80	37	37	3	92	73	73	6	172
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere	611	611	0	0	—	—	—	—	611	611	0	0
Pottemagere	52	52	0	0	40	40	0	0	92	92	0	0
Stenarbejdere	112	38	1	27	375	255	0	0	487	293	1	27
Forarbejdning af Metal og Metalgenstande, herunder Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Blikkenslagere	644	644	40	1050	422	422	6	132	1066	1066	46	1182
Metaltrykkere	71	71	2	87	—	—	—	—	71	71	2	87
Gørtlere og Metalarb.	258	258	15	388	79	79	4	192	337	337	19	580
Urmagere	44	44	3	75	12	12	2	30	56	56	5	105
Smede og Maskinarb.	5350	5350	298	7640	4924	4924	90	1870	10274	10274	388	9510
Formere	350	350	25	819	1030	1030	73	2080	1380	1380	98	2899
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	152	152	0	0	873	628	0	37	1025	780	0	37
Industri i litterær og kunstnerisk Retning.												
Litografer	266	224	8	247	85	85	0	37	351	309	8	284
Typografer	2250	2250	178	5344	1290	1270	64	1922	3540	3520	240	7266
Sømænd	1200	1200	0	0	(1200)	(1200)	0	0	1200	1200	0	0
Søfyrbødere	1200	1200	0	0	(1200)	(1200)	0	0	1200	1200	0	0
Kedel- og Maskinpass.	623	623	14	342	662	662	5	108	1285	1285	19	450
Kellnere	782	782	86	1700	317	317	21	500	1099	1099	107	2200
Dansk Arbejdsmandsf.	13000	10769	744	17559	18800	14232	797	7615	31800	25001	1541	25174
Tilsammen	47629	45282	2893	68629	53640	45991	1843	31004	101269	91273	4736	99633

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K.
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 19 ❁ KØBENHAVN DEN 11. NOVEMBER 1911 ❁ 8. AARGANG

INDHOLD: Landsorganisationen De samvirkende Fagforbund i Danmark. Lønbevægelser og Konflikter (Jord- og Betonarbejderne i København). Syvende internationale Beretning om Fagforeningsbevægelsen i 1909.

Landsorganisationen De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Efter Afslutningen af Foraarets Lønbevægelser har der været en vis Uro tilstede i en Række af vore Organisationer. Spørgsmaalet om De samvirkende Fagforbunds Stilling under Kampen er indgaaende diskuteret, ligesom Spørgsmaalet om De samvirkende Fagforbunds Eksistens-Berettigelse har været stærkt fremme i Debatten.

For i nogen Grad at forebygge Misforstaaelser hos Medlemmerne er der paa Forretningsudvalgets Foranledning afholdt 54 Møder i Provinsbyerne, hvortil samtlige Medlemmer af de stedlige Fællesorganisationer havde Adgang, uanset om de tilhørte De samvirkende Fagforbund eller ej. Møderne burde været bedre besøgt de fleste Steder, thi af de ca. 50,000 Medlemmer i Fagforeningerne i Provinserne, var der kun mødt ca. 6000.

Ved alle Møder har Udsendinge fra Forretningsudvalget holdt Foredrag om De samvirkende Fagforbund og om Aarets Lønbevægelser og opfordret til Diskussion. De fleste Steder er Foredragsholderne blevet modtaget med udelt Forstaaelse og Resolutioner, der udtaler Tillid og Tak til De samvirkende Fagforbund, er vedtagne. Nogle Steder er der ogsaa rejst Kritik, men de fremførte Paastande har som Regel hvilet paa Grundlag af urigtige Forestillinger om Landsorganisationen.

I København har Fællesorganisationen ogsaa ladet afholde Møde for samtlige Bestyrelser for Fagforeningerne, hvor Spørgsmaalene er blevet diskuteret paa ikke mindre end 3 Møder.

Her vedtoges en saalydende Resolution:

»Idet Fællesmødet erkender, at Arbejderklassens Enhed er en absolut Betingelse for Arbejderklassens Fremgang, og under Henvisning til den hensynsløse men klare Stilling, som Arbejdsgiverne indtager overfor Arbejdernes faglige Organisationer, uden Hensyn til, hvor de staar, opfordrer Fællesmødet Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund til i Anledning af de fra forskellige Organisationers Medlemmer fremkomne Angreb paa »De samvirkende Fagforbund« samt Kravet om Reorganisation af denne Organisation, at undersøge Muligheden af at foretage saadanne Forandringer i Vedtægterne, hvorved det eventuelt muliggøres, at alle Organisationer kan tiltræde Landsorganisationen.

Fællesmødet anmoder Forretningsudvalget om at foretage disse Undersøgelser, saaledes at et Resultat kan foreligge i April Maaned 1912.

Paa en hel Del Fagforeningsmøder har man ogsaa diskuteret Spørgsmaalene, og Medlemmer af Forretningsudvalget har ofte haft Adgang

til overfor Medlemmerne at tale om Sagen. Endelig er der nogle Forbund, som paa deres Kongresser har behandtet Spørgsmaal om Udtrædelse af De samvirkende Fagforbund.

Murerforbundet vedtog paa en Kongres i Silkeborg at lade Medlemmerne stemme over, hvorvidt Forbundet i Fremtiden som hidtil skulde samvirke med de øvrige Organisationer indenfor Landsorganisationen, eller om det skulde udtræde.

Forinden Afstemningen fandt Sted, besøgte Formanden for Forbundet, *Kr. Petersen*, og Næstformanden, *Ch. Christensen*, samtlige Afdelinger. Formanden talte for at blive i De samvirkende Fagforbund, Næstformanden talte imod.

Resultatet blev, at Flertallet stemte for at udtræde. Resultatet af Afstemningen er følgende:

Der er afgivet 4081 Stemmer. For Udmeldelsen afgaves *2457 Stemmer* og *1624* imod.

Den 21. Oktober modtog vort Forretningsudvalg Meddelelse om Beslutningen. Udtrædelsen sker med 1 Aars Varsel, altsaa den 21. Oktober 1912. Forbundet har ca. 5000 Medlemmer.

Sømændenes Forbund, som har *ca. 1200 Medlemmer,* vedtog d. 25. Juni paa en Generalforsamling, som var besøgt af ca. 50 Medlemmer, at udtræde fra samme Dato 1912.

Urmagernes Forbund, som har *ca. 80 Medlemmer*, har ligeledes meddelt, at det ønsker at udtræde fra 25. September 1912.

Dansk Typografforbund har i Henhold til Beslutning paa Kongressen ladet foretage Afstemning blandt Medlemmerne om Spørgsmaalet om Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund.

Resultatet af denne Afstemning blev følgende:

Det samlede Resultat er, at *1252 har stemt for at udtræde*, medens *1679* har stemt *imod* og 32 svarede: Stemmer ikke!

Af Forbundets 3600 Medlemmer stemte 2963.

I *København* alene stemte af 2250 Medlemmer 1751. — 894 stemte for at udtræde, 884 imod og 13 svarede stemmer ikke; der var altsaa ikke ikke i København Flertal for at udtræde, endskønt de syndikalistiske Elementer havde ventet stort Flertal her.

I Provinserne var Deltagelsen i Afstemningen forholdsvis større; her stemte af 1350 Medlemmer 1172. Af disse stemte kun 358 for at udtræde, medens 795 stemte imod at udtræde og 19 svarede: stemmer ikke.

Spørgsmaalet, om Forbundet skulde udtræde, er saaledes besvaret med *Nej!*

Som man ser, mangler det ikke paa Interesse hos Medlemmerne at diskutere Spørgsmaalet om Betimeligheden af Forbundenes Samvirken. Det maa imidlertid beklages, at der er Organisationer, der paa et Tidspunkt, hvor alle de besiddende Klasser rotter sig sammen med Arbejderne, og hvor Arbejdsgiverne netop har fuldbyrdet Centralorganisationen, svigter den Solidaritetspligt, som vi netop trænger til i højere Grad nu end tidligere.

Bevægelsen mod Samvirksomheden har for en væsentlig Del sit Udspring fra »Syndikalisterne«, som har organiseret sig i en Klub, der kalder sig »Fagoppositionens Sammenslutning«. I denne Klub udklækkes Angrebene paa De samvirkende Fagforbund. Det er ret betegnende for de syndikalistiske Agitatorer, at de aldrig retter deres Pile mod Arbejdsgiverne; disses Overfald paa Arbejderne lader man ligge, men retter de heftigste og frækkeste Beskyldninger mod Arbejdernes Tillidsmænd. Den ene Draabe Gift efter den anden dryppes ned blandt Arbejderne for at faa dem til at ødelægge de Organisationer, som de selv har rejst, og som paa saa mange Maader har været et Værn om deres Interesser.

For den faglige Bevægelses Skyld maa man haabe, at de Bestræbelser, der er oppe for at slaa i Stykker, ikke maa gribe mere om sig, thi hvis de gør det, gaar Arbejderne tunge Tider imøde.

I Anledning af den af Arbejdernes Fællesorganisation i København tagne Beslutning og de forefaldne Begivenheder vil Repræsentantskabet i en nær Fremtid blive indkaldt til Møde.

—

Lønbevægelser og Konflikter.

Jord- og Betonarbejderne i København. Det lykkedes ikke at naa til Ende med Forhandlingerne i Jord- og Betonfaget til den af Forligsmanden foreslaaede Tid, den 7. November.

Natten mellem den 6. og 7. sprængtes Forhandlingerne, og den ene Dag, der var tilbage, før Strejkens Udbrud var ikke tilstrækkelig for Forligsmanden til at sætte sig ind i alle de forskellige Tvistepunkter og der var *mange* tilbage, uagtet det i den før den 7. Novbr. forløbne Uge var lykkedes at komme et betydeligt Skridt nærmere mod Løsningen af selve Priskurantens Indhold.

Den 7. November Kl. 2 overtog Forligsmanden Ledelsen af Forhandlingerne, og efter et kort Plenarmøde, tog alle Priskurantudvalg fat paa Løsningen af de resterende Uoverensstemmelser, og samtidig nedsattes et Udvalg til Principspørgsmaalenes Behandling.

Paa enkelte Punkter opnaaedes der Enighed om Priser og dertil hørende Bestemmelser, og i Løbet af Eftermiddagen havde Forligsmanden en Række Konferencer med Parterne i Fællesskab eller hver for sig.

Disse Konferencer resulterede i, at Forligsmanden tænkte sig Muligheden af at kunne fremsætte Mæglingsforslag i Spørgsmaalene vedrørende Timeløn, tvungen eller frivillig Akkord og angaaende visse Kauteler, men som Betingelse for saadanne Mæglingsforslags Fremsættelse forlangte han, at Parterne *selv* og paa Forhaand skulde forhandle sig til Rette om Priser, Regler for Over- og Natarbejdes Betaling, samt andre Realitetsspørgsmaal, hvorom der endnu maatte være Uoverensstemmelser.

Til disse Spørgsmaals Ordning krævedes der naturligvis fornøden Tid, og ud paa Aftenen rettede Forligsmanden derfor følgende Henstilling:

»Forligsmanden henstiller til Parterne, at den til Tirsdag den 7. ds. varslede Strejke udsættes til Mandag den 13. ds. Aften, idet det forudsættes, at det nedsatte Udvalg har færdigbehandlet de det overdragne Konfliktspunkter inden Lørdag Aften den 11. ds., hvorom Meddelelse tilgaar Forligsmanden.«

Michael Kofoed.

Efter nogle Overvejelser, tiltraadte Arbejdernes Repræsentanter Henstillingen, dels for at den sidste Chance for en fredelig Ordning ikke skulde forspildes, og navnlig fordi det meget væsentlige Spørgsmaal om, i hvor stor Udstrækning Jærnbetonarbejdet skal udføres i Akkord, endnu var uafgjort.

Arbejdsgiverne tiltraadte ligeledes Henstillingen.

—

Syvende internationale Beretning om Fagforeningsbevægelsen i 1909.

II.

For *Frankrig* var forrige Aar kun de til Landsorganisationen sluttede Fagforeningers Medlemstal opgivet, medens denne Gang det samlede Antal Fagforeningsmedlemmer paa Grundlag af Beretning fra det statistiske Departement er opgivet. For *Ungarn*, *Serbien*, *Rumænien*, *Spanien* og *De forenede Stater* kan man, grundet paa Mangel af andre Opgaver, kun angive Tallet paa Fagforeningsmedlemmer tilhørende Landsorganisationerne. Det samlede Antal Fagforeningsmedlemmer er i disse Lande delvis adskillig

højere. For alle 20 i det internationale Sekretariat repræsenterede Lande viser vor Tabel tilsammen 9,583,493 (8,669,843) Medlemmer. Dertil kommer endnu *Australien* med 239,293 (1907: 213,321) Medlemmer ved Udgangen af 1908 og *Argentina* med 22,457 (1908: 28,625) Fagforeningsmedlemmer, saaledes at det i forrige Aar meddelte Tal paa alle organiserede Arbejdere (hvori vistnok *Rumænien* og *Argentina* ikke var indbefattet) er vokset fra 9,308,157 til **9,845,243**. Dertil har Fagforeningerne i de fleste Lande ogsaa tiltaget betydeligt i Antal; men de anførte Tal viser ogsaa tilstrækkelig, at Arbejdernes faglige Organisationer allerede er stærke nok til ogsaa i de stærkeste økonomiske Nedgangsperioder, som den, der endnu hersker i Beretningsperiodén, at kunne holde sig. Endnu tydeligere træder dette frem i Finansberetningerne, i de talmæssige Opgivelser over Fagforeningernes Virksomhed og i deres Virksomhed paa Understøttelsesvæsenets Omraade.

I det Hele foreligger Beretning over Indtægter og Udgifter for Fagforeningerne kun fra 15 (1908: 14) Lande med et samlet Medlemstal af 6,697,283 (1908: 5,000,326). Der mangler fra *Frankrig*, *Rumænien*, *Spanien* og *De forenede Stater*.

I de 15 (14) Lande, som har leveret Beretning, havde Fagforeningerne en Indtægt af 132,253,228 Mk. (126,387,013 Mk.), en Udgift af 117,639,115 Mk. (109,991,690 Mk.) og en Kassebeholdning af 192,936,115 Mk. (175,909,670 Mk.). Af Udgifterne faldt paa Rejseunderstøttelse 1,414,136 Mk. (1,491,279 Mk.), Arbejdsløshedsunderstøttelse 22,193,888 Mk. (21,438,741 Mk.) Sygeunderstøttelse 20,844,473 Mk. (20,073,015 Mk.), Invalideunderstøttelse 7,379,120 Mk. (7,464,619 Mk.) Begravelseshjælp 3,566,075 Mk. (3,327,875 Mk.), forskellige Understøttelser 2,312,130 Mk. (2,784,211 Mk.); til disse Understøttelser tilsammen 57,707,822 Mk. (56,579,740 Mk,

Til Strejker og Lock-outer udbetaltes i 1909 i 14 Lande 26,627,902 Mark, i 1908 i 11 Lande 15,727,870 Mk., i 1907 ligeledes i 11 Lande 19,601,413 Mk. Den største Udgift til Strejker og Lock-outer havde atter Tyskland med 8,616,366 Mk. (6,814,994 Mk.); derefter følger Sverige med 5,128,280 Mk. (3,208,035 Mk.), England med 2,667,260 Mk. (2,667,260 Mk.) og Østrig med 1,873,938 Mk. (1,212,102 Mk.)

I de fleste Lande er Fagforeningsbevægelsen gennemgaaende ikke ens. I Holland, Danmark, Sverig, Finland, Tyskland, Østrig, Ungarn, Bulgarien, Schweiz, Italien, Spanien og De forenede Stater bestaar der ved Siden af Landsorganisationen, som er tilsluttet det internationale Sekretariat, endnu særlige for det meste Modorganisationer og Fagforeninger og Fagforbund hvilke i Beretningerne fra Landsorganisationen betegnes som kristelige, katolske, liberale, anarkistiske og gule Fagforeninger.

I *England* tilhører af det samlede Antal organiserede — 2,406,746 — kun 703,091 Landsorganisationen; dog bestaar der mellem disse og de andre Fagforeninger ikke nogen Modsætning. I *Holland* er den anarkistiske Landsorganisations Medlemsantal opgivet til 3,223, for den kristelige 6,507 og for den romerskkatolske Retning 11,000 Fagforeningsmedlemmer. I *Finland* tæller de ikke tilsluttede Forbund af Malere, Jernbanebetjente, Tjenere og Husmænd tilsammen omkring 5,000 Medlemmer. Disse holder sig ikke udenfor af principielle Grunde, men kun fordi Medlemmerne hidtil har næret Betænkeligheder ved Kontingentet til Landsorganisationen, har de ikke kunnet fuldbyrde Tilslutningen. I *Tyskland* falder 270,751 Medlemmer paa de kristelige Fagforeninger og paa de Hirsch-Dunckerske 108,028 Medlemmer. I *Østrig* bestaar ved Siden af den kristelige ogsaa socialistiske »czechoslaviske« Særorganisationer. I *Bulgarien* har en anden Landsorganisation, som ligeledes har stillet Andragende om Tilslutning til det internationale Sekretariat, 4,981 Medlemmer. Ogsaa fra *De forenede Stater* foreligger Andragende

Antal Fagforeningsmedlemmer.

Land	Tilsammen		Tilsluttet Landsorganisationen	
	1908	1909	1908	1909
1. England	2,406,746	2,406,746	700,937	703,091
2. Frankrig	715,576	977,350	294,918	357,764
3. Belgien	147,058	138,928	106,521	102,511
4. Holland	128,845	145,000	36,893	40,628
5. Danmark	120,850	121,295	97,231	98,643
6. Sverige	219,000	148,649	169,776	108,079
7. Norge	48,157	44,223	47,212	43,570
8. Finland	24,009	24,928	24,009	19,928
9. Tyskland	2,383,401	2,447,578	1,831,731	1,832,667
10. Østrig	482,279	445,401	482,279	415,256
11. Bosnien og Herzegowina	3,997	4,470	3,117	3,690
12. Kroatien og Slavonien	4,520	4,361	4,520	4,198
13. Ungarn	102,054	85,266	102,054	85,266
14. Serbien	3,238	4,462	3,238	4,462
15. Rumænien	—	8,515	—	8,515
16. Bulgarien	12,933	18,753	2,474	3,020
17. Schweiz	113,800	112,613	67,348	66,174
18. Italien	546,650	783,538	337,092	359,383
19. Spanien	44,912	40,984	44,912	40,984
20. Forenede Stater	1,588,000	1,710,433	1,588,000	1,710,433
Tilsammen	9,096,025	9,573,493	5,944,262	6,008,262

Land	Centralforbund		Lokale Foreninger		Ialt Medlemmer
	Antal Forbund	Antal Medlemmer	Antal Foreninger	Antal Medlemmer	
1. England	135	703,091	—	—	703,091
2. Frankrig	—	—	—	—	357,764
3. Belgien	?	?	?	?	102,511
4. Holland	27	40,628	—	—	40,628
5. Danmark	53	98,085	9	558	98,643
6. Sverige	27	107,918	2	161	108,079
7. Norge	18	43,042	10	528	43,570
8. Finland	25	19,928	—	—	19,928
9. Tyskland	57	1,832,667	—	—	1,832,667
10. Østrig	52	411,476	27	3,780	415,256
11. Bosnien og Herzegow.	10	3,586	2	104	3,690
12. Kroatien og Slavonien	9	3,901	5	297	4,198
13. Ungarn	27	74,482	25	10,784	85,266
14. Serbien	22	4,462	—	—	4,462
15. Rumænien	16	8,515	—	—	8,515
16. Bulgarien	3	1,104	41	1,916	3,020
17. Schweiz	20	66,174	—	—	66,174
18. Italien	4	29,748	2242	329635	[1]359,383
19. Spanien	—	—	—	—	40,984
20. Forenede Stater	120	1710,433	—	—	1,710,433

[1] Landarbejderne indbefattet.

Forskydninger i Medlemsantallet for Aarene 1904—1909.

Land	1904	1906	1907	1908	1909
1. England	469590	630933	689674	700937	703091
2. Frankrig	—	—	303273	294918	357764
3. Belgien	—	42491	138763	106521	102511
4. Holland	6671	26227	32270	36893	40628
5. Danmark	67503	78081	90806	97231	98643
6. Sverige	81736	144395	188284	169776	108079
7. Norge	9043	25399	39070	47212	43570
8. Finland	—	—	25197	24009	19928
9. Tyskland	1052108	1689709	1865506	1831731	1832667
10. Østrig	205651	392106	463671	482279	415256
11. Bosnien-Herzog.	—	—	—	3117	3690
12. Kroation-Slav.	—	—	—	—	4198
13. Ungarn	53169	153332	142030	102054	85266
14. Serbien	2932	5350	5434	3238	4462
15. Rumænien	—	—	—	—	8515
16. Bulgarien	1672	1884	1509	2474	3020
17. Schweiz	—	—	71404	67348	66174
18. Italien	260102	?	190422	337092	359383
19. Spanien	56900	32405	32612	44912	40984
20. Forenede Stater	—	—	—	1588000	[1]1710433

[1] Slutningen af 1910.

fra en anden Organisation; men det er ikke ledsaget af nogen Opgørelse over den numeriske Styrke.

Den foranstaaende Tabel giver en samlet Oversigt over Fagforeningsbevægelsen i Almindelighed, saavel som over de til det internationale Sekretariat tilsluttede Landsorganisationer i Særdeleshed:

I disse Lande var der saaledes 9,573,493 Fagforeningsmedlemmer, af hvilke 6,008,262 var tilsluttet de i det internationale Sekretariat forenede Landsorganisationer. De første Tal turde i Virkeligheden være betydelig højere, idet Opgivelserne for fem Lande er ufuldstændige.

Medlemsantallets Vækst indenfor de til det internationale Sekretariat sluttede Landsorganisationer anskueliggøres i følgende Sammenstilling:

1904: 12	Landsorg. m.	2,333,261	Medl.
1905: 11	—	- 2,791,453	—
1906: 12	—	- 3,222,252	—
1907: 15	—	- 3,976,652	—
1908: 19	—	- 5,944,262	—
1909: 20	—	- 6,098,262	—

Ved yderligere Sammenligning af Fagforeningsstatistikens Resultater, maa det bemærkes, at denne er vanskeliggjort ved de Huller, som Beretningerne er fulde af, og at Fagforeningerne i de enkelte Lande saavelsom Landsorganisationerne har stillet sig meget forskellige Opgaver, og som en Følge heraf opviser Forskelligartethed i de til Raadighed staaende Midler. Til Trods herfor maa man ikke sky nogen Anstrengelse for at fuldkommengøre og uddybe den internationale Beretning, ikke mindst fordi denne er stærkt egnet til at virke opmuntrende og fremmende, særlig i Lande med mindre udviklet Fagforeningsbevægelse.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 20 ❋ KØBENHAVN DEN 18. NOVEMBER 1911 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Arbejdernes Fællesorganisation i København. Lønbevægelser og Konflikter (Hattearbejderne i Aalborg. Jord- og Betonarbejderne i København. Arbejdsmændene paa A/S Mariager Kridtbrud. Murerne i Aarhus). Kongresser.

Arbejdernes Fællesorganisation i København.

1886 — 25. Oktober — 1911.

Den 25. Oktober 1886 kunde de fagligt organiserede Arbejdere i København fejre 25 Aars Dagen for deres Samvirksomhed efter bestemte lovbundne Regler. Den 25. Oktober 1886 vedtoges det nemlig paa et Møde af Fagforeningernes og Socialdemokratisk Forbunds Bestyrelser at danne en Samvirksomhed, som kom til at hedde »De samvirkende Fagforeninger« og som senere, da Landsorganisationen »De samvirkende Fagforbund« dannedes, fortsatte Virksomheden under sit nuværende Navn »Arbejdernes Fællesorganisation i København«.

Da »De samvirkende Fagforeninger« blev oprettet, var det under ret beskedne Former, idet kun 59 Fagforeninger med 10963 Medlemmer sluttede sig til Centralisationen. Flere og flere Fagforeninger har efterhaanden indmeldt sig, og for Tiden tæller Fællesorganisationen 142 Foreninger med *50,000 Medlemmer*.

Fællesorganisationens første Formand var *Maler J. Jensen*, som beklædte denne Post, indtil han i Marts 1903 valgtes til Borgmester i København.

Snedker C. M. Olsen, som i en lang Aarrække havde været Sekretær i Fællesorganisationen, valgtes den 4. April 1903 som Formand og varetog Hvervet indtil Juli 1909. Som hans Eftermand valgtes den daværende Sekretær, Skomager *Carl F. Madsen*.

I en meget lang Aarrække var Formanden for Socialdemokratisk Forbund, *P. Knudsen*, Næstformand, denne Stilling beklædes nu af De samvirkende Fagforbunds faglige Medarbejder, Sekretær *Carl Gran*. Den nuværende Sekretær er *Karl Kiefer*, som tillige er Fællesorganisationens Kasserer.

Forinden Kiefer blev ansat som Sekretær, fungerede De samvirkende Fagforbunds Kasserer *E. Svendsen* tillige som Fællesorganisationens Kasserer.

Jubilæumsdagen fejredes ved en overordentlig stemningsfuld Fest i Forsamlingsbygningen paa Enghavevej, som var fyldt til Trængsel. Det var Bestyrelsesmedlemmerne fra samtlige Fagforeninger og Forretningsudvalget, der havde Adgang. Som særlig indbudte var Medlemmer, som havde haft Sæde i det første Forretningsudvalg, Social-Demokratens Redaktør Borgbjerg og Bladets Forretningsfører Chr. Christiansen. Salen var smukt dekoreret med røde Fagforeningsfaner og Blomster. Under Anførsel af Kapelmester Hans Larsen udførtes der i Aftenens Løb en Række fremragende Musiknumre, ligesom Cigararbejdersangforeningen af 1872 og Malersvendenes Sangforening af 1878 sang forskellige Sange.

C. F. Madsen holdt Velkomsttalen. Han mindede om Pionerernes Kamp i Fortiden og pegede paa de røde Faner som et Bevis for, at deres

Arbejde havde baaret Frugt. Hvor svært var det ikke for Fagbevægelsens Pionerer, da de drog ud for at organisere Arbejderne. De mødtes mange Steder af Mangel paa Forstaaelse, andre Steder med Foragt. Aldrig tabte de Modet, og derfor skal de have Tak i Dag, hvor vi ser tilbage paa Frugten af det Arbejde, de grundlagde.

Ser vi paa vor Presse, ser vi paa vore Forsamlingsbygninger, og ser vi paa vor Repræsentation i Rigsdagen og i vore kommunale Raad, saa er det alt Resultater af det Organisationsarbejde, som disse Mænd lagde Grunden til, og som vi fortsatte i Enhed og Samdrægtighed. Gennem Samvirksomheden fik vi Plan i vore Bestræbelser, og vi glæder os ved i Aften at hilse paa de Mænd, som i 80'erne udførte et grundlæggende Organisationsarbejde. Lad os som modne Mænd føre deres Arbejde videre. Til Lykke med Fødselsdagen, Fællesorganisationen leve! (Begejstrede Hurra!).

Borgmester J. Jensen tager nu Ordet for at mindes den Tid, da Organisationen stiftedes.

Der er ikke mange tilbage, som var med den Gang, men heldigvis er der kommen mange, mange flere til. Det er heldigt, thi vi hylder jo Dr. Jacobys Ord, at Stiftelsen af den mindste Arbejderforening har større Betydning end Slaget ved Sadowa, og det var dog dette Slag, der skabte det mægtige tyske Rige.

Vi kæmper ogsaa, men vi bruger ikke blodige Vaaben. Vi kæmper for bedre Levevilkaar for vore Medmennesker.

Vi fik det første Fremstød i 70-erne, men da blev vi slaaet ned. I 80-erne naaede vi Centralisationen og i 90-erne blev denne formet videre ud. Vort Løsen er Frihed, Lighed og Broderskab, og da vi først fik Magten, gav vi en Del af vor Frihed bort for at vinde større Fordele. Vil man naa et stort Maal, maa man betale noget derfor. Det enkelte Individs Initiativ maa træde tilbage til Fordel for den organiserede Ledelse.

Modstandere havde vi nok af. Jeg minder blot om »Avisen« og »Arbejdernes Værn«. Den første er afgaaet ved Døden, og den sidste slumrer nu blideligt i nogle Kolonihaver. Den Gang var det ikke noget let Arbejde at planlægge en Organisation for en kæmpende Arbejderhær, men det var en Grødens Tid, hvor vore Idéer spirede kraftigt blandt Arbejderne.

Vor Organisation har været Forbilledet ikke alene for Norge og Sverigs Arbejderparti, men ogsaa for Tysklands, Østrigs og Englands Arbejderorganisationer. Det har vi Ret til at være stolte over.

For os der nu udgør et stort Parti, gælder det ikke at svaje for enhver Vind, saa gør man ingen tilpas, og hjælper ikke sig selv. Lær af Historien at holde fast paa det, I har vundet, og kæmp frejdigt for at vinde mere. Husk, at det er en Verden, I skal erobre. Leve Fællesorganisationen. (Hurra! Stærkt Bifald.)

Ordet gives nu til *Fotketingsmand Martin Olsen*:

Jeg kom helt hovedkulds ind i Fagforeningsbevægelsen. Jeg blev Formand for Snedkerne, og jeg kunde ikke begribe, at det vedkom De samvirkende, at Snedkerne vilde strejke. Paa den anden Side stod imidlertid Snedkerlavets Formand, Andr. Jensen (Brødrene Jensen) og sagde: Vi er snart ked af det Vrøvl om Priskuranter.

Det lærte os Forsigtighed, og paa den anden Side lærte vi Arbejdsgiverne at organisere sig. De samvirkende Fagforbund var vort naturlige Modtræk, og de voksede ud af denne Organisation.

Nu kan man strides om Formerne, og Herregud! Strid og Kævl maa der være i et saa levende Parti, som Arbejderpartiet. Jeg blev Formand i en helt stilløs Periode. Fagforeningerne var travlt beskæftigede med at fylde Rammerne ud, og der var ingen ny Opgaver.

Der kom imidlertid en Renaissance, og her maa jeg sige, at den faglige Organisation i den enkelte By ikke *alene* kan hjælpe Arbejderne. Vi maa holde paa Landsforbundene,

og vi maa have Støtte fra andre Lande.

Den moderne Arbejder har ikke nogen Udsigt til at blive selvstændig. Derfor er det nødvendigt, at bibringe ham Klassebevidsthed, thi det fordrer Klassekampen, om Arbejderen ikke skal ligge under. Det er det ubrydelige Sammenhold, der skal skaffe os Sejr. Et Leve for Enighed og Sammenhold. (Begejstrede Hurraer og Bifald).

Th. Stauning: Socialdemokratisk Forbund er Moder til denne Organisation, og jeg bringer den bedste Hilsen fra Moderen med Tak for de svundne Aar og Haabet om et godt Samarbejde i Fremtiden. Der er mere Land at vinde og Landet er vort! Arbejdernes Frigørelse og Socialismens Gennemførelse er vort Maal. Den internationale Socialisme leve! (Hurra og Bifald).

Man sang derefter den gribende »Internationale«; under sidste Vers rejste hele Forsamlingen sig og sang under stor Bevægelse:

Over Bjærge, over Dale,
skal der flyves i Dag,
thi internationale
gaar til Kamp for Folkets Sag.

Efter en Pavse paa 10 Minuter, var der en større Koncertafdeling, ved hvilken — foruden Orkestret — Koncertsangerinde Fru *Ellen Simmelkjær-Larsen*, Pianisten *Edvard Borregaard*, Komponisten *Fini Henriques* og Operasanger *Mar. Jørn Nielsen* fra det kgl. Theater medvirkede.

Lønbevægelser og Konflikter.

Hattearbejderne i Aalborg. Med Sanktion fra De samvirkende Fagforbund opsagde Hattearbejderforbundet Overenskomsten med *Aalborg Straa- og Filthattefabrik* til Udløb 1. November.

Efter en Række skriftlige og mundtlige Forhandlinger opnaaedes ved en Sammenkomst den 21. Oktober Enighed om en ny Overenskomst, der skal gælde til 1916.

Arbejdstiden er nedsat fra 9½ til 9 Timer pr. Dag. Et betydeligt Antal Akkordsatser forhøjedes, saaledes at de hidtidige Priser fik Tillæg fra 8 til 25%, og for Søndagsarbejde fastsættes en Ekstrabetaling af 35 Øre pr. Time.

Endelig ophævedes en tidligere Bestemmelse om at Straahattesyerskerne skulde betale Fabrikanten 10% af Fortjenesten for Benyttelsen af elektrisk Drivkraft. Denne Reform betyder for hver Syerske en Merindtægt paa 2—3 Kr. ugentligt. Overenskomsten omfatter 7 Mand og 15 Kvinder.

Jord- og Betonarbejderne i København. Det var den 7. Novbr. at Forligsmanden henstillede, at Strejken i Jord- og Betonfaget skulde udsættes til den 13. Novbr., saaledes at Parterne kunde faa Tid til at forhandle sig til Rette om selve Priskurantspørgsmaalene. Hvis det lykkedes at opnaa Enighed herom vilde Forligsmanden stille Mæglingsforslag i de 3 Hovedspørgsmaal vedrørende Timeløn, Grænsen mellem tvungen og frivillig Akkord og angaaende de af Arbejdsgiverforeningen forlangte Kauteler.

Parterne skulde oplyse Forligsmanden om Resultatet af Forhandlingerne Lørdag d. 11. Novbr. om Aftenen.

Meddelelserne, der blev tilstillet Forligsmanden fra de forskellige Udvalg til den fastsatte Termin gik ud paa, at der var naaet saa langt frem i Enighed vedrørende Priskuranten, saa Vejen var aaben for et Forsøg paa at stille Mæglingsforslag angaaende ovennævnte Hovedspørgsmaal.

Forligsmanden havde derpaa indbudt til Møde d. 13. Novbr. Kl. 2, men Bestræbelserne for at faa Divergenserne paa Priskuranten indskrænket til det mindst mulige, bevirkede, at Forligsmanden først kunde aabne Mødet Kl. 2½.

Her konstateredes det, hvilke Uoverensstemmelser der endnu var

tilbage paa det specielle Priskurantområde, hvorpaa Forligsmanden henviste Behandlingen af disse Spørgsmaal til et Udvalg, der bestod af 3 Repræsentanter for Jord- og Betonarbejderne, 3 for Entreprenørforeningen samt Hovedorganisationernes Formænd.

Hen paa Eftermiddagen deltog Forligsmanden i Udvalgets Forhandlinger, og ved 8-Tiden var der opnaaet et Resultat, der var tiltraadt af begge Parter.

Kl. 9½ genoptoges Forhandlingerne efter en kort Pavse. Forligsmanden konfererede nu med Parterne om de tilbageværende Spørgsmaal.

Kl. 5⁴⁰ Tirsdag Morgen d 14. November bristede alt imidlertid. Forhandlingerne afbrødes. Forligsmanden opgav Tanken om at stille Mæglingsforslag. Ingen ny Forhandling aftaltes. De 3000 Arbejderes Strejke var blevet en Kendsgerning.

Det var paa Spørgsmaalet om de af Arbejdsgiverne forlangte Kauteler at et Forlig strandede.

Arbejdsgiverne har beklaget sig over, at de ikke havde tilstrækkelig Dispositionsret paa deres Arbejdspladser; de vilde derfor gennemtvinge en Ordning, der gav dem *absolut* Eneraadighed med Hensyn til Arbejderes Antagelse og Afskedigelse og Anvendelse, uanset om disse Arbejdere var Deltagere i Fællesakkorder og uden Hensyn til om Arbejdernes økonomiske Interesser led derunder.

Arbejdsgiverne paastod, at de mange Gange havde maattet finde sig i, at Arbejderne truede med Strejke, hvis en eller anden Afskedigelse ikke passede et Akkordschack, og de havde taalmodigt fundet sig i Arbejdernes Despoti og ladet de paagældende Arbejdere, hvis Afsked var foretaget, blive i deres Pladser.

De stakkels engletaalmodige Entreprenører havde følt sig saa stærkt trykket af dette Forhold, saa de ikke en Gang havde nænnet at fremsætte Klage over det, men *nu* skulde der være en Ende paa Arbejdernes Magthaveri, *nu* skulde der komme en overenskomstmæssig Ordning, der gav Entreprenørerne fuld Handlefrihed med Hensyn til Afskedigelser, uden at Arbejdsgiveren bagefter behøvede at lade Rigtigheden af sit Skøn over Anledningen til Afskedigelsen underkaste Prøvelse af Arbejderne eller af Mæglings- og Voldgiftsmænd.

Under de Forhandlinger, der om dette Punkt førtes i et Udvalg under Forligsmandens Forsæde, modtog saavel Udvalgets Medlemmer som Mødets øvrige Deltagere Arbejdsgivernes Forslag i saa Henseende.

Det var saalydende:

I Forbindelse med den under (Dato) stedfundne Afslutning af Overenskomst vedrørende Arbejdsforholdene mellem Entreprenørforeningen og Jord- og Betonarbejdernes Afdeling af Arbejdsmændenes Forbund for København og Omegn gældende for København og Frederiksberg er man enedes om følgende:

1) Entreprenørforeningens Medlemmer tager herved det i Overenskomsten af 5. September 1899, Punkt 4, omtalte Forbehold, om at kunne forandre de Forhold, hvorunder et Akkordarbejde udføres, forsaavidt det drejer sig om Entreprenørens Ret til at lede og fordele Arbejdet, ligesom det er Entreprenøren, der paa hvert enkelt Tidspunkt bestemmer Arbejdsstyrkens Størrelse og Sammensætning,
2) Entreprenøren kan lade Arbejde udføre ved fastlønnede Folk, hvad enten det paagældende Arbejde er indeholdt i Prisfortegnelsen eller ikke, uden at Fagforeningen i denne Anledning maa forulempe Entreprenøren eller hans Folk.
3) I Tilfælde af Afskedigelse af en eller flere Arbejdere, der staar i ufuldført Akkord, maa der ikke etableres Arbejdsstandsning.
   De afskedigede Arbejdere skulle have deres Andel i Akkordoverskuddet udbetalt, naar Akkorderne ere blevne gjort op.
4) I Tilfælde af ulovlig Arbejdsstandsning fortabes Retten til Overskuddet paa samtlige paabegyndte Akkorder.
5) Parterne underkaster sig, hvad Den faste Voldgiftsret har fastslaaet i Kendelse i Sag Nr. 5 af 9. Juli 1910, nemlig at Underorganisationerne er forpligtede til ved Erklæring af Strejke og Lockout at anvende de i Septemberforligets Punkt 2 fastsatte Regler om Varsel og øvrige formelle Fremgangsmaade,
6) og ligeledes, hvad der er fastslaaet i Kendelse i Sag Nr. 20 af 9. November 1910, nemlig:
   § 4 i Septemberforliget fører til, at Arbejdsgiveren er ene afgørende i Skøn-

net over, hvorvidt Afskedigelsen er ønskelig for hans Bedrift — hvad enten det nu er overflødig Arbejdskraft, Utilfredshed med Vedkommendes Arbejdspræstation, Hensyn til Arbejdsroen eller lignende, der har bestemt Skønnet — og Arbejdsgiveren behøver ikke at lade Rigtigheden af sit Skøn underkaste Prøvelse, være sig af Arbejderne eller af Mæglings- og Voldgiftsmænd.

7) Parterne er enige om fra 1. Januar 1912 paa behørig Maade og efter nærmere Aftale at medvirke til at tilvejebringe en paalidelig Statistik for Fortjenesten paa alle de i Prisfortegnelsen omhandlede Timeløns- og Akkordarbejder.

Arbejderne tilbød at lade hele Septemberforliget, der fastslaar Arbejdsgiveres og Arbejderes Rettigheder og Pligter paa dette Omraade, optrykke i sin Helhed i den ny Overenskomst, men nægtede ganske selvfølgelig at indgaa paa skærpende Bestemmelser eller Tilføjelser med misvisende Udklip af Voldgiftsdomme. Den omhandlede Bestemmelse i Septemberforliget er saalydende:

»Arbejdsgivernes Ret til at lede og fordele Arbejdet samt til at anvende den efter deres Skøn til enhver Tid passende Arbejdskraft anerkendes, eventuelt støttes, af Arbejdernes Hovedorganisation. Overfor Arbejdere, en eller flere, hvem et bestemt Arbejde mod aftalt Vederlag (Akkord) uden noget Forbehold er overdraget, og som gøre deres Skyldighed, er Arbejdsgivere dog ikke berettiget til at forandre de Forhold, under hvilke saadant Arbejde udføres, til Tab for Arbejderne, uden samtidig at godtgøre dem det derved lidte økonomiske Tab. Er der Uenighed i saa Henseende, afgøres den ved faglig Mægling, eventuelt Voldgift, som ogsaa afgør Klager fra Arbejdsgivere eller Arbejdere over Brud paa Hovedreglen eller Misbrug af den. —«

Arbejdsgiverne *vilde* ikke nøjes med Septemberforliget, som de i 1899 lavede en langvarig Lock-out paa at faa gjort til gældende Grundlov i Arbejdsforholdet, og som de ved Lejlighed har fremstillet som et Dokument, der fuldstændig masede Arbejdernes Medbestemmelsesret paa de i Forliget indeholdte Omraader, og gav Arbejdsgiverne den mest uindskrænkede Ret til at disponere paa Arbejdspladserne.

Arbejdsgiverne *vilde* længere frem ved denne Lejlighed, men Arbejderne nægtede at være dem følgagtige.

De samvirkende Fagforbunds Repræsentation ved Forhandlingerne gjorde i Forligsmandens Overværelse Arbejdsgiverne bekendt med, *at De samvirkende Fagforbunds Repræsentanter intet Mandat havde til at forhandle om Ændringer i eller Tilføjelser til Septemberforliget ved denne Lejlighed. Hvis Arbejdsgiverforeningen ønsker en saadan Forhandling, maa den overfor Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund fremsætte Begæring derom og Forslag til eventuelle Ændringer.*

Det var, som foran bemærket, paa dette Punkt alt gik i Stykker den paagældende Morgen efter 16 lange Timers Forhandlinger. Om Timelønnen og om tvungen eller frivillig Akkord var der slet ikke talt endnu den Dag og Nat, og Forligsmanden søgte ikke — det havde maaske været rimeligt, om det var gjort — at faa disse to Spørgsmaal bragt paa Bane om Morgenen eller ved en senere Sammenkomst.

Arbejdsmændene paa A/S Mariager Kridtbrud. Arbejdsgiverforeningen har varslet Boycotting overfor 6 Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund, fordi de har nedlagt Arbejdet ved Kridtbruddet.

Murerne i Aarhus. Til Arbejdsgiverforeningen er der indgivet Klage over at en Murermester L. C. Larsen i Aarhus har nægtet at betale Spaserepenge for 150 Timer, som 3 Murersvende har gaaet ledige paa Grund af mindre heldige Dispositioner fra Mesterens Side.

Klagen gaar ligeledes ud paa at Mesterforeningen har nægtet at lade Sagen afgjøre ved faglig Voldgift og paa at Mesteren ved denne Lejlighed har gjort Brud paa Septemberforligets § 4, idet han har forringet de Vilkaar, hvorunder den paagældende Fællesakkord er paabegyndt.

Sagen vil rimeligvis blive behandlet mellem Hovedorganisationerne eventuelt blive overgivet til Den faste Voldgiftsrets Afgørelse.

Kongresser.

Sukkervare-, Chokolade- og Bisquit-Arbejdernes Kongres og Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen.

Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdernes Forbund afholdt sin 10. Kongres den 26. og 27. August i Odense; der var Repræsentanter fra Odense, København, Kolding og Aarhus, ialt femten. Forretningsfører *Petersen*, Odense, aabnede Kongressen og udtalte, at Kongressen skulde gerne være et Samlingssted for den eventuelle Kritik indenfor Forbundet, og han ønskede, at Deltagerne maatte naa et godt Resultat.

Beretning og Regnskab.

Forretningsføreren aflagde en kort Beretning, bl. a. om den nye Overenskomst, der var truffen i Odense; Arbejdstiden var nedsat til 9½ Time, og der var vundet andre Fordele. Regnskabet blev derefter fremlagt. Baade Virksomheden og Regnskabet blev enstemmig godkendt.

Andre Forslag.

Et Forslag fra Hovedbestyrelsen om Indmeldelse i Bagernes Forbund, blev forkastet med 6 St. mod 7. Kongressen vedtog at udgive et Fagblad, foreløbig 3 Numre.

Følgende 3 Forslag fra København: Forbundets Hovedsæde bliver København, Forretningsførerens Løn skal være saaledes, at han er økonomisk uafhængig. Forslag om, at Kontingentet til Forbundet forhøjes med 15 Øre ugentlig pr. Medlem, blev stærkt debatterede og resulterede i, at Spørgsmaalet om Kontingentforhøjelsen gik til Landsafstemning, der skulde være sluttet 1. Oktober 1911. Da de andre Forslag afhang deraf, maatte Hovedbestyrelsen have fri Raadighed til at ordne disse. Afdelingen i København havde stillet Forslag om Afskaffelse af Akkordarbejdet, hvortil Kongressen sluttede sig, idet den udtaler, at Akkordarbejde er Mordarbejde, særlig for Kvinderne. Kongressen vedtog at søge tilført alle nye Overenskomster, at Fabrikanterne kun maa beskæftige organiserede Arbejdere.

Stillingen til De samv. Fagforbund.

Et Forslag fra Aarhus om Udmeldelse af »De samvirkende Fagforbund« blev *forkastet* med 10 St. mod 3 efter en meget livlig Debat.

Valgt til Hovedbestyrelse blev Forretningsfører Petersen, Odense, til Hovedkasserer, Mortensen, Aarhus, og til Sekretær, Becher, København.

Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde.

Fagets Arbejdsløshedskasse holdt derefter Delegeretmøde. Forretningsføreren fremlagde Regnskabet og aflagde Beretning om Virksomheden, der godkendtes enstemmig. Kassebeholdningen den 31. Marts 1911 var 17719 Kr. 1 Øre. Udgifterne havde været 2625 Kr. 57 Øre. En Del Forslag, bl. a. om Uderstøttelsen for Søn- og Helligdage samt Hævelse af den daglige Understøttelse, vedtoges. En Sag fra Aarhus resulterede i et Forslag fra København om, at intet Medlem, der i en Uge har mere end 15 Kr. i Indtægt, kan faa Understøttelse den Uge; dette vedtoges. Vedtagelsen skal dog først godkendes af Arbejdsløshedsinspektoratet.

Næste Kongres og Delegeretmøde afholdes i 1913.

Tyende- og Landarbejderforbundet

afholder Kongres i Forsamlingsbygningen i Rømersgade i København den 19. eventuelt den 20. Novbr.

Paa Dagsordenen staar bl. a. Spørgsmaalet om Forbundets Indmeldelse i de samvirkende Fagforbund.

Dansk Arbejdsmands Forbund, Socialdemokratisk Forbund og De samvirkende Fagforbund har modtaget Indbydelse til at deltage i Kongressen.

Sidstnævnte vil blive repræsenteret af Sekretæren, *Otto Smith*.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 21 ❋ KØBENHAVN DEN 25. NOVEMBER 1911 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsløsheds-Statistik. Det internationale faglige Sekretariat. Kongresser. Lønbevægelser og Konflikter (Skibstømrerne i Marstal).

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Novbr. 1911.

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. December 1911.

Det internationale faglige Sekretariat.

Som bekendt bestaar der et intimt Samarbejde mellem Arbejdernes faglige Landsorganisationer i de forskellige Lande i Europa og Nordamerika. Til at opretholde Forbindelsen mellem Landscentralisationerne blev det paa en Konference af Delegerede for disse, i Dublin 1903 vedtaget at vælge en international Sekretær. Valgt blev den tyske Landsorganisations Formand *Carl Legien,* og han har fungeret som saadan siden.

Til Sekretæren skal der hvert Aar indgives Beretning om Fagbevægelsen i de enkelte Lande. Disse Beretninger samles og udgives i de tre Hovedsprog (Tysk, Engelsk og Fransk). I Følge Overenskomst mellem Landsorganisationerne i Sverrig, Norge og Danmark oversættes Beretningen ogsaa til et af de skandinaviske Sprog.

Hvert andet Aar afholdes internationale faglige Konferencer, paa hvilke der behandles saadanne Spørgsmaal som er af Interesse for den faglige Arbejderbevægelse. Hver Landsorganisation kan lade sig repræsentere paa Konferencen forsaavidt de tilhører det internationale faglige Sekretariat. Der maa dog ikke sendes mere end 2 Repræsentanter for hvert Land. Der har været afholdt ialt 6 Konferencer, paa hvilke der er taget en Række Beslutninger. Da flere af disse har blivende Værdi, har den internationale Sekretær samlet disse og sendt dem til Landsorganisationerne.

Til Underretning for vore Organisationer gengiver vi nedenstaaende de af Konferencerne tagne Beslutninger:

Beslutninger, tagne paa de internationale Konferencer.
(som vedvarende gælder.)

a. *Angaaende international Forbindelse.*

»I Erkendelse af at et fast Enhedsbaand mellem de forskellige Landes nationale Fagorganisationer er en Nødvendighed, og at et saadant bedst kan knyttes gennem et nøje Kendskab til den faglige Bevægelses Fremskridt i de enkelte Lande, enes de paa denne Konference repræsenterede Organisationer om, at der hvert Aar til Konferencens Sekretariat indsendes en Beretning om Bevægelsen i deres Land. Disse Beretninger skal indskrænke sig til at indeholde Oplysninger om de faktiske Kendsgærninger. Konferencens Sekretariat skal lade disse Beretninger trykke og tilsende hver Landsorganisation to Expl.«

(Dublin 1903.)

»De faglige Landssekretærers internationale Konference vælger en »*International Sekretær for de faglige Landcentralisationer*«, som skal opretholde Forbindelse mellem Landscentralisationerne, bearbejde de aarlige Beretninger fra Formændene for Landcentralisationerne, og lade disse Beretninger tilgaa de enkelte Landscentralisationer i de officielle Sprog (engelsk, fransk og tysk).«

(Dublin 1903.)

»Den internationale Beretning om Fagforeningsbevægelsen skal offentliggøres senest ved Slutningen af det Aar, som følger efter det Aar, for hvilket Beretningen gælder, uanset om alle faglige Landscentralisationer, der hører til det internationale Sekretariat, har indsendt deres Beretning i rette Tid eller ej.«

(Budapest 1911.)

»Konferencen beslutter at søge den fra Landsorganisationerne indkaldte Strejkestatistik tilvejebragt paa ensartet Maade, og, saafremt saadan Statistik optages af Statsmyndighederne da at virke hen til, at disse søger tilvejebragt et ensartet Grundlag for Tallenes Tilvejebringelse og Behandling.« (Paris 1909.)

»Der kan kun anerkendes én faglig Landscentralisation fra hvert Land, og kun Repræsentanter for denne er berettiget til at deltage i de internationale Konferencer.«

(Stuttgart 1902.)

»Konferencen vedtager, at ethvert Dokument, der indgaar fra et Sted, som ikke er tilsluttet det internationale Sekretariat, og i hvilket en eller anden Landscentralisations Vederhæftighed eller Karakter angribes, afleveres til denne Landscentralisations officielle Repræsentant. For det Tilfælde, at denne indsender et Gensvar til det internationale Sekretariat, skal sidstnævnte tilbageholde dette. Naar den interesserede Landscentralisations Ledelse nedlægger en begrundet Protest imod Udbredelsen af det første Dokument, skal det internationale Sekretariat tilbagekalde dette og forelægge det for den næste internationale Konference, som kan vedtage, at begge Dokumenter tillige med den internationale Konferences Udtalelser eller Dom, tilstilles de tilsluttede Landscentralisationer.«

(Budapest 1911.)

»Den 5. internationale Fagforeningskonference er af den Opfattelse, at de enkelte Fagorganisationer, saavel af almindelige Solidaritetsgrunde, som ogsaa med Hensyn til Arbejdsgivernes stærkt tiltagende Organisation, *har den Pligt at tilhøre vedkommende Fagforbund i deres eget Land*, og at *disse Forbund* af de samme Grunde *er forpligtet til at slutte sig til deres Lands faglige Centralorganisation.*

Naar denne Hovedpligt er opfyldt, men ogsaa kun da, anser Konferencen det for rigtigt, at *de enkelte Fagforbund forbinder sig internationalt med de tilsvarende Forbund i andre Lande*, dels for ved store Lønkampe at sikre sig en større Understøttelse end vedkommende Landsorganisation kan yde, og dels for, gennem de inderligst mulige Forbindelser i enhver Retning, at bringe Arbejdernes internationale Broderskab til Gennemførelse.«

(Kristiania 1907.)

»Arbejderbevægelsens Enhed bliver en stadig mere tvingende Nødvendighed overfor Arbejdsgivernes mere og mere om sig gribende Centralisering.

Repræsentanterne for de faglige Organisationer, hvis Mission er at være Forsvarere for Proletariatets almindelige Interesser, ønsker paa ingen Maade en Fortsættelse af den Arbejdersplittelses-Tilstand, som for Tiden er fremme.

Fagbevægelsen skal for at naa sit Endemaal, paa Klassekampens økonomiske Omraade omfatte Lønarbejderne som én Helhed, ligegyldig i hvilken Retning.

I Henhold til denne Grundsætning foreslaar Repræsentanterne for den franske faglige Landsorganisation

(C. G. T.) de Delegerede for alle Landes Proletariat, som er forsamlede til den 7de internationale Konference, at vedtage, at man under Udeladelse af alle personlige Spørgsmaal, forpligter sig til at gøre alt for at hidføre Enhed i Arbejderbevægelsen i de enkelte Lande.«

(Budapest 1911.)

»Den internationale Konference i Budapest anmoder — idet den gentager den i Kristiania 1907 fastsatte Forpligtelse for Organisationerne til at slutte sig til deres Landscentralisation — de internationale faglige Sekretariater og Forbund om kun at optage saadanne Organisationer, der tilhører vedkommende Landscentralisation, samt at indvirke paa de Organisationer, der tilhører deres internationale faglige Sekretariat uden at tilhøre deres Landscentralisation, at de slutter sig til vedkommende Landscentralisation.«

(Budapest 1911.)

»Konferencen er af den Mening, at Medlemmer af saadanne Forbund, som har sluttet sig til deres Lands faglige Central, maa, naar de rejser til et andet Land, og der foreligger Afmeldelsesbevis fra den Organisation, de forlader, optages som Medlemmer i den derværende Organisation i deres Fag.

Forsaavidt der ikke bestaar andre Bestemmelser mellem de enkelte Fagorganisationer, gælder følgende Betingelser for Overtræden:

a. Det Indskud, der er betalt til den Organisation, som Medlemmet kommer fra, bliver regnet ham tilgode. Skulde Indskuddet i den nye Organisation være højere end i den gamle Organisation, kan Forskellen forlanges af den nye Organisation.

b. Med Hensyn til Krav paa Understøttelse og andre Fordele, bliver de Bidrag, som er betalt i den forrige Organisation, fraregnet, dog efter den Maalestok, at der i intet Tilfælde beregnes længere Medlemsskab, end der faktisk er.

De tilstedeværende Repræsentanter forpligter sig til at forelægge disse Overgangsbetingelser for det næste Møde i deres Lands kompetente Forsamling, og anbefale denne til Vedtagelse.» (Kristiania 1907.)

»Den internationale Konference anbefaler alle Landets faglige Centralisationer at studere Spørgsmaalet om Oprettelsen af en »International Arbejdsføderation«, ved hvilken Arbejderbevægelsens Selvstændighed i ethvert Land garanteres. Føderationens Formaal vilde være Beskyttelse og Fremme af Lønarbejdernes Rettigheder og Interesser i alle Lande samt Tilvejebringelsen af internationalt Broderskab og Solidaritet.«

(Budapest 1911.)

b. Angaaende internationale Konferencer.

»Lederne af de Landscentraler, som har sluttet sig til det internationale Sekretariat, henholdsvis de af Landscentralerne udnævnte eller af de tilsluttede Fagorganisationer valgte Delegerede, samles hvert andet Aar til en Konference. Til disse Konferencer kan hver Landscentral kun sende højst 2 Delegerede.

De internationale Konferencers Opgave er at føre Forhandlinger om den nærmere Sammenslutning af Fagforeningerne i alle Lande, om en ensartet ført Fagforeningsstatistik, om gensidig Understøttelse i de økonomiske Kampe og om alle Spørgsmaal, der staar i umiddelbar Forbindelse med den faglige Organisering af Arbejderne.

Fra Forhandlingerne holdes ude, saavel alle theoretiske Spørgsmaal, som saadanne, der angaar Tendens og Taktik indenfor den faglige Bevægelse i de enkelte Lande.«

(Amsterdam 1905.)

c. Angaaende international Hjælpeaktion.

»a. Af det internationale Sekretariat maa kun ydes international Hjælp, naar samtidig flere faglige eller Industriforbund i et Land er saaledes inddraget i økonomiske Kampe, at de til disses Gennemførelse fornødne Midler hverken kan tilvejebringes i

eget Land eller af de internationale Brancheorganisationer, som de kæmpende Forbund tilhører.

I Undtagelsestilfælde kan det internationale Sekretariat ligeledes indlede en Hjælpeaktion, naar der i et Land staar et saa stort Antal Arbejdere i et Fag i Kamp, at dets eget Lands eller det internationale Fagforeningssekretariats Midler ikke er tilstrækkelige.

b. Indledningen af en international Hjælpeaktion maa endvidere kun finde Sted, naar følgende Betingelser er opfyldte:

1) Den Landsorganisation, som de Organisationer, der ønsker Understøttelse, tilhører, skal indsende en motiveret Anmodning til det internationale Fagforeningssekretariat. Motiveringen skal indeholde: En summarisk Beretning om Aarsagerne til og om det hidtidige Forløb af vedkommende Konflikt, endvidere en Oversigt over den hjælpsøgende Organisations Styrke og finansielle Ydeevne.

2) De understøttede Organisationer maa være Medlemmer af en til det internationale Fagforeningssekretariat hørende Landscentralisation, for saa vidt ikke særlige politiske Forhold i vedkommende Land umuliggør dette.

3) Endvidere fortsættes Understøttelsesaktionen kun overfor saadanne Organisationer, der ved regelmæssig Information orienterer det internationale Sekretariat om Kampens Forløb samt forpligter sig til Offentliggørelsen af et Regnskab over Omkostningerne ved Kampen.

c. Er de i Afsnit b. betegnede Betingelser opfyldte, skal det internationale Fagforeningssekretariat indlede Hjælpeaktionen. Den til Landscentralisationen rettede Anmodning om Understøttelse skal indeholde: En kort Motivering, en Udtalelse fra det internationale Sekretariat og, for saa vidt det synes muligt, bestemte Forslag om den Maade, paa hvilken Understøttelsen kan ske mest hensigtsmæssigt.

d. Det internationale Sekretariat har endvidere at sørge for, at de Landscentralisationer, der deltager i Hjælpeaktionen, ved mere langvarige Kampe fra Tid til anden underrettes om Situationen, samt at der i alle Tilfælde efter Kampens Afslutning snarest muligt aflægges Beretning og Regnskab til vedkommende Landscentralisationer.

e. »Alle Pengemidler tilstilles det internationale Sekretariat, som efter Kampens Afslutning offenliggør en Afregning.« (Budapest 1911.)

d. Angaaende Indvandring af udenlandske Arbejdere.

»Konferencen erklærer, at det er Formaalet for Arbejderbevægelsen i alle Lande med al Kraft at forhindre Arbejdernes Udvandring fra et Land til andre Lande i Tider, hvor der hersker en industriel Depression, under Lønkampe eller naar saadanne er i Vente; det er endvidere en Pligt for den ansvarlige Repræsentant for Arbejderbevægelsen i det paagældende Land at informere den internationale Sekretær, som paa sin Side straks maa give Meddelelse til Repræsentanterne for Arbejderbevægelsen i de øvrige Lande.«

(Budapest 1911.)

e. Angaaende Indførelse af Skruebrækkere.

»Konferencen fordømmer de Arbejdere og Arbejdergrupper, der tager Arbejde som Skruebrækkere i andre Lande under opstaaede Konflikter. Da Arbejdsgiverne og Kapitalisterne i flere Lande nu betjener sig af Arbejdskraft fra andre Lande opfordres Konferencen af Formændene for de faglige Landscentraler Organisationerne i de forskellige Lande til at have deres Opmærksomhed henvendt paa dette Spørgsmaal, og om muligt skal Landscentralen i de Lande, hvorfra Skruebrækkerne kommer offentliggøre disses Navne i deres Hjemlande. Iøvrigt skal saadanne Arbejdere behandles paa samme Maade, som man behandler Skruebrækkerne i sit eget Land.

Konferencen anbefaler endvidere, at den socialdemokratiske Fraktion

i hvert Lands lovgivende Forsamling skal virke for, at Eksporten af Skruebrækkere og kontraktbundne Arbejdere forbydes ved Lov.«
(Kristiania 1907.)

»Konferencen fordømmer den Handlemaade, der udvises af de Arbejdere, der lader sig hverve af Arbejdsgiverorganisationer til at udføre Skruebrækkertjeneste i Udlandet og derved gribe ind i fremmede Arbejdskampe, hvor de forbryder sig mod Arbejdernes helligste Interesser og fornægter Solidariteten.

Man fordømmer endvidere de Arbejderes Optræden, der, skøndt hyrede som Sømænd, udfører det af Dokarbejdere nedlagte Arbejde.

Konferencen udtaler sin Tilfredshed med det Forsøg, som det engelske Arbejderparti har gjort paa at bringe Principperne i »Foreing Enlistment Act« (Lov om Hvervning til Udlandet) i Anvendelse, naar der hverves Skruebrækkere til Udlandet.
(Paris 1909).

f. Angaaende Forbud mod Natarbejde.

Kongressen opfordrer Arbejderrepræsentanterne i alle lovgivende Forsamlinger at virke hen til, at der i deres Lande indføres Forbud ad Lovgivningens Vej imod Natarbejde i alle de Industrier, hvor det ikke er absolut nødvendigt.«
(Budapest 1911.)

g. Angaaende Ordning af Hjemmearbejdet.

»Konferencen beslutter:

Ligesom man har lovfæstede Regler for Fabriksarbejde, er det ubetinget nødvendigt at faa fastsat Begrænsning for og Tilsyn med Hjemmearbejde.« (Paris 1909.)

Kongresser.

Tyende- og Landarbejder-Forbundet.

Søndag den 19. November afholdt Forbundet Kongres i Rømersgade i København.

Der var mødt 40 Delegerede. Ikke alle Afdelinger havde ladet sig repræsentere.

Grunden hertil maa sikkert søges i, at Landarbejderforbundet arbejder under de drøjeste økonomiske Kaar. De Delegerede maa selv bekoste Omkostningerne til Rejse og Ophold paa det Sted Kongressen afholdes, hvis ikke Afdelingskasserne kan bære Byrden for vedkommende Repræsentant. *Forbunds*kassen evner det ikke, thi næsten hver Øre, der indtil Dato er skrabet sammen, er anvendt til et Agitationsarbejde, der, hvad Vanskelighederne angaar, mangefold overstiger Agitationen i Industrifag og i Byerne.

Fra Gaard til Gaard maa Agitatoren trave paa sine Ben for at faa Forbindelse med Karle og Piger, som ønskes knyttet til Bevægelsen. De allerfleste Steder støder han paa en fuldstændig Mangel paa Forstaaelse af Bevægelsens Nødvendighed; paa sine Steder aner man ikke engang Organisationens Existens.

Husbonderne og Madmødrene ser meget ofte med den største Uvilje paa Agitatoren; de véd jo, at faar han først rigtig fat i den tjenende Befolkning Landet over, da kommer den Dag da de usle Lønninger og Boligforhold og den daarlige Behandling, Tyendet paa mange Steder døjer under nu, ved Organisationens Hiælp vil blive afløst af menneskeværdige Vilkaar for Landarbejderproletariatet.

Af Udtalelser paa Kongressen staar det klart, at der endnu er et kollossalt Arbejde at gøre, inden Organisationen blot med nogen Vægt kan tage fat paa Løsningen af det Program, der foreløbig er vedtaget.

Alene med Hensyn til at skabe Forstaaelse af Nødvendigheden af at der skaffes Penge til Raadighed for Organisationsarbejdet vil sikkert tage Tid.

En Deltager i Kongressen udtalte, at hvis Kontingentet til Forbundskassen blev sat op, følte han sig overbevist om, eller nærede i hvert Fald stærk Frygt for, at Landarbejderorganisationerne i den Landsdel,

han repræsentede, vilde forlade Forbundet.

Kongressen vedtog dog at fordoble Kontingentet til Forbundet, saaledes at der fremtidig skal betales *10 Øre* pr. Medlem *pr. Maaned*; hidtil er der kun betalt *5 Øre* pr. Maaned.

Vi tror, at den nævnte Repræsentant ser forkert paa Forholdene; thi i andre Organisationer har det netop vist sig, at naar Kontingentet blev sat op til en rimelig Højde, skabtes der Tiltro til Organisationens Virkeevne, og Medlemmerne strømmede til i Hobetal.

Det er en historisk Kendsgerning, hvis Betydning sikkert kan overføres paa Landarbejderorganisationen, selv om den arbejder under Forhold, der er forskellige fra Industrifagenes.

Af særlig Interesse var Forretningsførerens Udtalelser om *Arbejdsløsheden* paa Landet.

Han havde ganske vist ingen *Statistik* at bygge sin Opfattelse paa, men af Selvsyn og ved mange Aars Erfaring, indhøstet ved sine Rejser og sit Studium af Landarbejderes Forhold i det hele taget, var han kommet til det Resultat, at Manglen paa Arbejde satte ligesaa dybe Spor paa Landet som i Byerne.

Er denne Antagelse Virkelighed — *Statens Administration* kunde ved en Undersøgelse konstatere, hvad der er rigtigt — og Sandsynligheden taler indtil videre for, at Antagelsen er rigtig, fordi det er en Mand, hvis Livsgerning giver ham den intimeste Føling med de faktiske Forhold, saa vil al arbejderfjendtligt Skraal om, at de *arbejdsløse Byarbejdere* blot kan søge ud paa Landet, hvor der er Arbejde nok, falde redningsløst til Jorden, for saa er det fastslaaet, at der kun er *et*, der holder Byarbejderen fra at søge Arbejde paa Landet — **de usle Lønninger**, som oven i Købet kun betales for et **Sæsonarbejde.**

* * *

Ved Kongressen var De samvirkende Fagforbund repræsenteret ved Sekretær *Otto Smith*, Socialdemokratisk Forbund ved Formanden, *Th. Stauning*, Dansk Arbejdsmands-Forbund ved Formanden, *C. M. Lyngsie*, Socialdemokratisk Ungdomsforbund ved Formanden, *Harald Jensen* og *V. Mogensen* og Tjenestepigeforeningen ved *Marie Chrisensen* og *Laura Nielsen*. Af sidstnævnte Forening var der iøvrigt mødt flere som Tilhørere.

Efter at Velkomsthilsener var udvekslet og Valg af Ordstyrere og Sekretærer var foretaget, aflagde Forbundets Forretningsfører, *Chr. Christiansen*

Beretning.

Ved sidste Kongres — sagde han — var vi enige om Samarbejde af alle Landarbejdere. Desværre har Bevægelsen delt sig i to Dele. *Vi* staar dog lige saa stærke i Dag som den Gang, og der er Udsigt til god Fremgang. Vi tæller i Øjeblikket 61 Afdelinger med 2100 Medlemmer.

Af andre Begivenheder skal jeg nævne vore Interpellationer til Rigsdagskandidaterne om Tyendeloven, da vi skred til Valg i 1910. De konservative Repræsentanter stillede sig vrangvillige og uforstaaende overfor vore Krav.

Siden sidste Kongres er der afholdt fire Hovedbestyrelsesmøder. Den 7. December maatte vi vælge en ny Formand for at faa mere Liv i vor Bevægelse. Der er siden afholdt

71 Agitationsmøder,

og vi har hertil modtaget betydelig økonomisk Støtte fra de samv. Fagforbund. Denne Organisations Kongres og Tjenestepigernes Kongres har jeg været indbudt til, og mit Hovedindtryk ved disse Lejligheder er, at Samarbejdet mellem Arbejdere er

en bydende Nødvendighed.

Vi har udsendt 12 Cirkulærer og 932 Skrivelser. 16 Sager — de fleste Lønsager — er behandlede med Held for vore Medlemmer, uagtet Tyendeloven lægger sig hindrende i Vejen for disse Forholds Ordning. 4 Sager har drejet sig om Sagsanlæg.

Vi har udsendt Spørgeskemaer angaaende Løn- og Arbejdsforhold. Ved disses statistiske Behandling har vi konstateret, at

Gennemsnitslønnen
for Tjenestekarle er 353 Kr. aarlig og for Tjenestepiger 215 Kr. om Aaret. Daglønnen er gennemsnitlig 2 Kr. 35 Øre om Foraaret, 2 Kr. 75 i Høsten og 1 Kr. 72 Øre om Vinteren.

Arbejdstiden er 11 Timer
om Sommeren og 9½ Time om Vinteren. Vi har ingen Statistik over Arbejdsløsheden paa Landet, men det maa vi have i Fremtiden. *Arbejdsløsheden vil sikkert vise sig at være ligesaa frygtelig paa Landet som den er i Byerne.*

Paa 5 Steder har vi haft Lønbevægelse. 34 Mand har derved opnaaet aarlige Lønforhøjelser, der andrager fra 35 Kr. til 54 Kr. 75 Øre pr. Mand. Ialt andrager Lønforhøjelsen 1598 Kr. Enkelte Steder er det lykkedes at faa Arbejdstiden forkortet en halv Time.

Ved denne Lejlighed vil jeg erindre om, at *Carl Westergaard* i sin Tid udspredte det Rygte, at Tyende- og Landarbejderforbundet var ophævet, og at han havde startet et nyt. Flere af dem, han opgav som Ledere i det ny Forbund, har *protesteret* mod denne Ære. Westergaard har ligeledes udsendt vildledende Cirkulærer, som naturligvis har skadet os, men nu begynder det atter at dages, og vi har en vid Mark at arbejde paa.

Efter et Par korte Bemærkninger godkendtes Beretningen enstemmig.

Regnskabet

for 1910, som blev gennemgaaet af Forretningsføreren og en af Forbundets Revisorer godkendtes enstemmigt.

Lovene

vedtoges tilnærmelsesvis i den af Hovedbestyrelsen foreslaaede Skikkelse.

Som foran bemærket, behandledes Spørgsmaalet om Kontingentets Fastsættelse meget indgaaende, og en meget moderat Forhøjelse vedtoges.

Arbejderbladets,

Forbundets Organs, fremtidige Skæbne var ligeledes et Emne, der lagde stærkt Beslag paa Tiden og satte Sindene i Bevægelse. Efter nogle Timers Debat vedtog Kongressen med overvældende Flertal, at Bladet skulde opretholdes ved *egne* Kræfter og følgende Resolution vedtoges:

»Det overlades til Kontrolkomiteen og Hovedbestyrelsen at træffe Afgørelse om Bladets Fremtid, dog under den udtrykkelige Forudsætning, at det bliver Forbundet Ejendom.«

Valg.

Forretningsføreren *Chr. Christiansen* og Redaktør *Bjarnholdt* genvalgtes med Akklamation. Endvidere valgtes 8 Repræsentanter for de forskellige Landsdele til Medlemmer af Hovedbestyrelsen.

Suppleanter valgtes ligeledes for de forskellige Landsdele.

Indmeldelse i De samvirkende Fagforbund.

Efter en kort Diskussion vedtoges det at udsætte Spørgsmaalet om Indmeldelse til næste Kongres, og at overlade til Hovedbestyrelsen inden den Tid at forhandle med De samv. Fagforbunds Forretningsudvalg om Betingelserne for Indtrædelsen.

Tyendekommissionens Betænkning.

Efter en meget lang Diskussion om den Betænkning, som Tyendekommissionen har afgivet, vedtoges følgende Resolution, som fuldstændig tager Afstand fra al Tyendelovgivning:

»*Kongressen udtaler, at Tyende- og Landarbejderorganisationen ikke ønsker en særlig Lovgivning for Tyendestanden i nogen som helst Form.*«

Det vedtoges derefter at afholde næste Kongres i Paasken 1913. Hovedstyrelsen bestemmer Stedet.

Organisationens Fremtid.

Paa Kongressen vedtoges følgende Program, som anviser den Vej og de Opgaver, den nyvalgte Hovedbestyrelse skal følge og arbejde for.

I

Krav til Lovgivningsmagten.

1. Politisk og kommunal Valgret, uden Hensyn til privat Tjenesteforhold, med

Valgbarhed for alle Medlemmer, lige med andre Samfundsborgere. Nedsættelse af Valgretsalderen til 21 Aar.

2. Fuldstændig Afskaffelse af Tyendeloven og Skudsmaalsbøgerne.

3. En Beskyttelseslov for Børn og de Umyndige.

4. Arbejderforsikring for alle Arbejdere ved Landbruget.

II

Faglige Krav.

1. Frie Kontrakter imellem Husbond og Tyende. Fællesoverenskomster paa Arbejdspladser om Lønforhold og Arbejdstid, hvor det lader sig gøre.

2. Bedre og sundere Beboelseslokaler for alle Tjenestefolk og Lejehusmænd.

3. Kortere og bestemt Arbejdstid, intet Søndagsarbejde, 8 Dages Sommerferie, højere Løn med Betaling for Overarbejde.

4. At understøtte Medlemmerne ved Strejker og Lockout'er, samt ved Processer i Tyendesager.

III

Oplysningsarbejdet.

a. At afholde oplysende Foredrag,

b. udgive Smaaskrifter om sociale Spørgsmaal af Interesse for Bevægelsen,

c. oprette Aftenskoler og Læsestuer i de enkelte Afdelinger,

d. oprette en Højskole, hvor et Antal Medlemmer kan faa billigt Ophold og Undervisning i et halvt Aar.

e. udgive »Arbejderbladet« som Ugeblad i saa stort et Format som det er muligt. Bladets Indhold skal være agitatorisk, oplysende og indeholdende alle faglige og politiske Spørgsmaal, som har Intesesse for Landarbejderklassen.

IV

Jordspørgsmaalet.

a. Retten til Jord anerkendes saaledes, at enhver, der ønsker det, kan faa Jord, (og de dertil nødvendige Driftsmidler) paa lempelige Vilkaar. Da de nugældende Love kun i meget ufuldkommen Grad opfylder disse Krav, maa vi bestemt kræve en Lovgivning paa dette Omraade.

b. Den nødvendige Jord maa navnlig skaffes tilveje ved Ekspropriation af større Gaarde, Lehn og Stamhuse og Fideikommiser overtages af Staten og udstykkes.

c. Vurderingssummen af Statshusmandsbrug forhøjes til 9000 Kr. uden Forhøjelse af Ansøgerens Tilskud. Der gives Adgang til ved Forbedringer og Indkøb af Jord at faa Tillægslaan indtil Maksima.

d. Der gives frit Valg mellem offentlig Fæste og Selveje, samt Fæste for Ejendommens Vedkommende og Selveje for Besætning og Løsøre.

e. Statslaan forrentes med højst 2½ pCt. aarlig, og ved Fæste sættes den aarlige Afgift til højst 2 pCt. af Ejendommens Værdi. Ved Fæste er det tilstrækkeligt, naar Fæsteren kan betale et halvt Aars Fæsteafgift forud.

f. Loven udvides til ogsaa at gælde for allerede bestaaende Husmandsbrug og for nuværende uformuende Ejere af disse, og Staten hjælper uformuende Husmænd til at komme i Besiddelse af den nødvendige Driftskapital,

g. Ved fremtidige Vurderinger tages kun Hensyn til Ejendommens Værdi uden Hensyn til Købesummen.

h. Afhænder en Statshusmand sin Ejendom, har han Ret til paany at søge Statslaan.

i. Der kræves, at Administrationen af Loven, naar den føres ud i Livet, lægges paa Husmands- og Landarbejderorganisationerne sammen med et af Ministeriet valgt Medlem.

j. Statskassens Udgifter ved denne Reform dækkes af en Formue- og Indkomstskat med stigende Skala.

Under denne Form tager den nyvalgte Hovedbestyrelse altsaa fat paa Løsningen af det Spørgsmaal, der i Øjeblikket næsten synes *uendeligt*.

Vi har saa indgaaende behandlet denne Kongres i »Arbejderen«, der — desværre — ikke i alle Tilfælde har Plads til saa udtømmende Behandling af Sagerne som ønskeligt er — fordi denne Kongres har vist os et Billede af en Stand, der er under *Opmarsch*, og som endnu kæmper Kampen for at skaffe Ammunition og Tropperne samlet til at slaa det Slag, der en Gang maa komme for at hæve Standen op paa det Stade, der tilkommer den med Rette, og vi har netop behandlet Sagen saa indgaaende, for derigennem at rette en kraftig **Appel til alle andre organiserede Arbejdere om at give Landarbejdernes Forkæmpere, Stand og Organisation al den Støtte, der kan gives dem.**

Lønbevægelser og Konflikter.

Skibstømrerne i Marstal. Dansk Skibstømrerforbund har faaet Sanktion til at opsige den nugældende Overenskomst med Skibbygmestene i Marstal.

Timelønnen, som nu er 37 Øre, ønskes forhøjet til 42 Øre.

Lønbevægelsen vil omfatte 35 Mand.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 22 ❋ KØBENHAVN DEN 2. DECEMBER 1911 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Hof- og Stadsretten i København. Lønbevægelser og Konflikter (Jord- og Betonarbejderne i København. Murerne paa Sukkerfabriken »Vestsjælland«. Gørtlerne i København. Træindustriarbejderne i København. Arbejdsmændene i Rudkøbing. Hvidgarverne i København. Kuskene i Esbjerg. Kvindelige Arbejdere i København og Esbjerg.

Hof- og Stadsretten i København.

Fabrikant M. B. Richter, Indehaver af Fabriken »Automatic«
mod
Fungerende Formand for Cykle- og Metalslibernes Fagforening Knud Winther dels paa nævnte Fagforenings dels paa egne Vegne.

Den 6. November 1911 afsagde Retten følgende

Dom:

I Tiden fra den 12. Februar til den 11. Marts 1910, begge Datoer incl., fandtes i 6 forskellige Numre af Socialdemokraten optaget Meddelelser »Til Cykle og Metalsliberne«, hvori det hedder, at »Arbejdet er nedlagt«, eller »Striken varer uforandret« paa den Citanten Fabrikant M. B. Richter tilhørende Fabrik Automatic. I Meddelelserne angives det derhos, at forskellige navngivne Personer »ikke genere sig for at arbejde der«. I de tre sidste af Meddelelserne betegnes navngivne Personer, der arbejde paa Fabriken, ironisk som »flinke« eller »villige«. De 5 første af Meddelelserne vare underskrevne af Fagforeningens Formand V. Sørensen paa Bestyrelsens Vegne, medens den sidste af Meddelelserne er underskreven af ham uden nogen Tilføjelse, der tilkendegiver, at Underskriften er sket paa Bestyrelsens Vegne.

I Socialdemokraten for 30. April 1910 findes indrykket en Meddelelse underskrevet med V. Sørensen, der lydes saaledes:

»Strejken paa Avtomatik fortsættes stadig, og vil blive fortsat indtil Hr. Richter anerkender vor Foreningsfrihed. V. Corrigeux, Jagtvej 109, arbejder stadig i Sliberiet og udfører det Arbejde, som Sliberne skammer sig over at lave. V. Corrigeux har to kvindelige og en mandlig Hjælper. Medlemmerne bedes lægge Mærke til deres Navne. Det er: Osmine Svendsen, Gentoftegade 7, 3. L., Emma Rasmussen, Estlandsgade 13, 4 V., og Chr. F. Andersen, Niels Finsens Allé, Hjørnet af Karl Blochs Allé, Søborg. Denne Mand er forhenværende Bestyrelsesmedlem i vor Forening, og havde efter at have gaaet nogle Uger som Strejkende faaet temmelig godt Arbejde. Efter 2 Ugers Forløb forlod han dette, for at udføre et uhæderligt Arbejde paa Avtomatik.

Som det vil være Medlemmerne bekendt nedlagde 5 Kvinder paa Avtomatik Arbejdet, fordi de blev opfordret til at udføre det Arbejde, som Sliberne havde nedlagt. Saa kom der en Carla Andersen til at arbejde paa 3. Sal. Da jeg fik det at vide, henvendte jeg mig til denne Dame og meddelte hende, hvad det var hun udførte paa Avtomatik, men det lader ikke til, at det har frugtet. Carla Andersen har to Hjælpere, Navnene paa disse vil senere blive bekendtgjort.

Kvinder, som søger Arbejde paa Avtomatik, bedes henvende sig til Formanden for at søge nærmere Oplysning. Adressen er: Nørrebrogade 51 C., St.

V. Sørensen.«

I Socialdemokraten for 8. Maj 1910 findes optaget en af V. Sørensen underskreven Meddelelse af samme Indhold som den sidst anførte Meddelelse, dog med Tilføjelse af Navnene paa de to Kvinder, hvis Navngivelse bebudedes i Meddelelsen af 30. April.

I Socialdemokraten for 14. Maj 1910 findes optaget en af V. Sørensen underskreven Meddelelse, der lyder saaledes:

»Strejken paa Automatik fortsættes stadig, og vil blive fortsat indtil Hr. Richter anerkender vor Foreningsfrihed. V. Corrigeux, Jagtvej 109, arbejder stadig i Sliberiet sammen med sine flinke Medhjælpere, Osmine Svendsen, Gentoftegade 7, 3. L., Emma Rasmussen, Estlandsgade 13, 4. V., og Chr. F. Andersen, Niels Finsens Allé, Hjørnet af Carl Blochs Allé, Søborg, Carla Andersen bor Fælledvej 4. Foruden denne Dame arbejder to andre Kvinder, hvis Navne og Adresser er saalydende: Valborg Person, Sjællandsgades Sideallé 3, Frk. Nielsen, Guldbergsgade 9.

Kvinder, som søger Arbejde paa Avtomatik, bedes henvende sig til Formanden for at søge nærmere Oplysning. Adressen er: Nørrebrogade 51 C, St. Ingen Sliber maa søge Arbejde der, før Forholdene er ordnede. V. Sørensen.«

Endelig findes i Socialdemokraten for den 27. Maj 1910 optaget en Meddelelse, der lyder saaledes:

»Til Cykle og Metalsliberne.

Strejken paa Fabriken »Automatik«, Nørrebrogade 32, fortsættes stadig. Følgende Individer udfører endnu det Arbejde, som de organiserede Arbejdere har nedlagt: V. Corrigeux, Jagtvej 109 H., Osmine Svendsen, Gentoftegade 7, 3. L., Emma Rasmussen, Estlandsgade 13, 4, Chr. F. Andersen, Niels Finsens Allé, Søborg, Fru Sørensen, Lykkesholms Allé, Søborg, Carla Andersen, Fælledvej 4, Valborg Person, Sjællandsgades Sideallé 3, Frk. Nielsen, Guldbergsgade 9.

Foruden ovennævnte flinke Mennesker har Fabrikant Richter fundet endnu en villig Hjælper, en »lille Mester« ved Navn »Cytræus«, Sliberiet »Skarp«, Nørrebrogade 34, Kld.

Medlemmerne maa derfor ikke søge Arbejde der. Knud Winther,
fung. Formand.«

I Anledning af de anførte Meddelelser og med Bemærkning, at Formanden for Cykle- og Metalslibernes Fagforening V. Sørensen i Øjeblikket var bortrejst, uden at det vidstes, hvornaar han kom tilbage, lod Citanten den 1. Juni 1910 ved Byfogden i København nedlægge Forbud hos Indstævnte Knud Winther mod, at han, der til det nævnte Tidspunkt var fungerende Formand for Fagforeningen, paa Fagforeningens Vegne offentliggennem »Socialdemokraten« eller paa anden Maade meddeler Navne eller Bopæle for de Personer, der arbejder eller søger Arbejde paa Citantens Fabrik eller opfordrer Folk til ikke at tage Arbejde paa Fabriken eller til, inden de tager Arbejde samme-steds, at henvende sig til omtalte Fagforening.

Citanten har derpaa efter Stævning til Knud Winther saavel paa dennes egne Vegne som i hans Egenskab af fungerende Formand for titnævnte Fagforening anlagt nærværende Sag, under hvilken han har nedlagt Paastand om, *at* det nedlagte Forbud stadfæstes som lovlig gjort og forfulgt, *at* Indstævnte Winther straffes efter Straffelovens § 220 for de af ham i den ovennævnte Meddelelse fremsatte Udtalelser, som efter Citantens Formening er krænkende for hans Privatlivs Fred, *at* Fagforeningen og Indstævnte Winther in solidum dømmes til at betale Citanten Forbudsforretningens og denne Sags Omkostninger, samt *at* Fagforeningen og Indstævnte ligeledes in solidum dømmes til at betale Citanten en Erstatning af 5000 Kr. eller dog et indenfor denne Sum liggende af Retten eller af uvillige Mænd fastsat Beløb for ham ved de ovenfornævnte Meddelelser i forskellige Numre af Bladet Socialdemokraten tilføjet økonomisk Tab og Skade, med Renter af Beløbet 5 % aarlig fra Forligsklagens Dato den 5. Juni 1910.

Indstævnte Winther saavel som de Indstævnte Cykle- og Metalslibernes Fagforening — der ikke have nedlagt nogen Afvisningspaastand i Anledning af den skete Indstævning — procederer til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, og paastaar det nedlagte Fogedforbud ophævet som ulovlig nedlagt.

Der maa nu for det første gives Indstævnte Winther Medhold i, at den ovennævnte Bladmeddelelse ikke indeholder nogen strafbar Krænkelse af Citantens Privatlivs Fred, hvorfor Indstævnte Winther forsaavidt vil være at frifinde for Citantens Tiltale.

Da der derhos efter Sagens Oplysninger maa gaas ud fra, at den paagældende Strejke eller Arbejdsstandsning ikke har været retsstridig, maa det blive en Følge af Bestemmelsen i § 5 Nr. 7 i Lov Nr. 81 af 12.

April 1910, at det for Indstævnte nedlagte Forbud ikke efter Citantens Paastand vil kunne opretholdes forsaavidt angaar Forbudet mod at opfordre Folk til ikke at tage Arbejde paa Fabriken eller til, inden de tager Arbejde sammesteds, at henvende sig til Fagforeningen.

Det ses nemlig ikke rettere, end at, naar den nævnte Lovbestemmelse tillader offentlige Meddelelser om Varsling eller Ikrafttræden af Strejker, maa deraf være omfattet Opfordringer til ikke at søge Arbejde paa det Sted, hvor der er dekreteret Strejke, idet de ligefrem maa anses som en Del af Strejkemeddelelsen.

Da derimod den anførte Lovbestemmelse ikke kan have medført Forandring i den bestaaende Tilstand, hvorefter offentlig Meddelelse af Navne eller Bopæl for Personer, der arbejde eller søge Arbejde hos en Arbejdsgiver, hos hvem der er Strejke, anses som retsstridig ogsaa i Forhold til Arbejdsgiveren, vil Forbudet være at opretholde, forsaavidt saadanne Meddelelser ere forbudte.

Forbudsforretningens Omkostninger ville efter Omstændighederne være at ophæve.

Af det om Forbudet anførte følger, at der kun kan blive Spørgsmaal om Erstatningsansvar for Strejkemeddelelserne og Opfordringerne til ikke at tage Arbejde hos Citanten, forsaavidt angaar Tiden til den 21. April 1910, da den forannævnte Lov af 12. s. M. traadte i Kraft, medens derimod de — tildels i haanende Form fremsatte Meddelelser om de Personer, der arbejde hos Citanten, ogsaa kunne paadrage Erstatningsansvar for Tiden efter oftnævnte Lovs Ikrafttræden.

Under Hensyn til de paagældende Meddelelsers Indhold og indbyrdes Sammenhæng kan det ikke betvivles, at samtlige Meddelelser — derunder ogsaa de af dem, som ere underskrevne af Formanden, V. Sørensen, uden udtrykkelig Tilkendegivelse af, at hans Underskrift er sket paa Foreningens Bestyrelses Vegne — ere indrykkede paa Foreningens Vegne, og Foreningen, der ej heller ses i saa Henseende at have fremsat nogen Indsigelse, maa derfor bære Ansvaret for alle Meddelelserne.

Hvad derimod Winther angaar, kan han alene have Medansvar for Meddelelsen i Socialdemokraten for den 27. Maj, og da det paa det foreliggende er umuligt at afgøre, om denne Meddelelse overhovedet har haft Del i den Citanten paaførte Skade, vil han være at frifinde med Hensyn til den ovenfor ham nedlagte Erstatningspaastand.

Det er af Citanten end ej assereret, at nogen af de Personer, der have været Genstand for Nævnelse og Omtale i Meddelelserne, af den Grund have forladt Arbejdet hos ham, og der maa derfor gaas ud fra, at han ikke paa den Maade har lidt noget Tab.

Iøvrigt har han til Belysning af den Skade, han vil have lidt ved Meddelelserne forelagt Retten en Del Oplysninger om Tab, der paa forskellig Maade skal være forvoldt ved, at det ikke har været ham muligt at faa tilstrækkelig Arbejdskraft paa Fabriken.

Om det nu end ikke af disse Oplysninger med nogen virkelig Sikkerhed fremgaar, i hvilken Grad den lidte Skade maa henføres til Meddelelserne, og i hvilken Grad til selve det Faktum, at der af Foreningen er erklæret Strejke paa Fabriken, findes det dog i alt Fald ikke at kunne betvivles, at Meddelelserne, der i det Hele og ikke mindst ved den i dem indeholdte Navngivelse og Omtale af Personer, der arbejdede paa Fabriken, maatte være egnede til at forhindre Tilgang af Arbejdskraft til den, have haft Betydning som medvirkende Aarsag til det opstaaede Tab.

Som Følge heraf findes Citanten at have Krav paa en Erstatning, der med Hensyn til samtlige foreliggende Omstændigheder findes at kunne bestemmes til 600 Kr. med Renter deraf som af Citanten paastaaet.

Sagens Omkostninger ville efter Omstændighederne være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Den ovennævnte Forbudsforretning ophæves, forsaavidt angaar Forbudet mod at opfordre Folk til ikke at tage Arbejde paa Fabriken eller til, inden de tage Arbejde sammesteds at henvende sig til Fagforeningen, men bør forsaavidt angaar den øvrige Del af Forbudet som lovlig gjort og forfulgt ved Magt at stande.

Iøvrigt bør Indstævnte fungerende Formand for Cykle og Metalslibernes Fagforening Knud Winther for Citanten Fabrikant M. B. Richter, Indehaver af Fabriken »Automatic«s Tiltale i denne Sag fri at være.

De Indstævnte Cycle og Metalslibernes Fagforening bør til Citanten betale 600 Kr. med Renter heraf 5 % aarlig fra den 5. Juni 1910, til Betaling sker.

Forbudsforretningernes og Sagens Omkostninger ophæves.

Det idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Domme i det Hele at efterkomme under Adfærd efter Loven.

* * *

Det er ved Dommen statueret, at den offentlige Meddelelse af Navn eller Bopæl for Personer, der arbejder eller søger Arbejde hos en Arbejdsgiver hos hvem der er Strejke, ikke er en Krænkelse af *vedkommende Arbejdsgivers* Privatlivs Fred og altsaa ikke strafbar som saadan. Dette er allerede ifjor fastslaaet ved en Højesteretsdom, som paa dette Punkt forandrede Overretsdommen, og Overretten har nu altsaa rettet sig efter denne Højesteretsdom. Betydningen deraf er imidlertid ikke stor, da Dommen samtidig erklærer, at en saadan Offentliggørelse af Navne eller Bopæl, skønt ikke strafbar, dog er retsstridig ikke blot overfor de paagældende Personer, men ogsaa overfor deres Arbejdsgiver, og som Følge deraf medfører Erstatningspligt.

Med Hensyn til Erstatningen — som i det foreliggende Tilfælde er baseret dels paa de omtalte Meddelelser om de Personer, der arbejdede paa Fabriken, dels paa Strejkemeddelelser og Opfordringer til ikke at tage Arbejde der, forsaavidt disse Meddelelser og Opfordringer har ligget før den 21. April 1910, da Loven af 12. April 1910 om den faste Voldgiftsret traadte i Kraft — er det af Interesse at bemærke, at der lægges Vægt paa, om den lidte Skade kan henføres til de offentlige Meddelelser eller til selve det Faktum, at der var Strejke. Denne Sondring, hvis Berettigelse synes indlysende, har det megen Betydning at fastholde, men Domstolene har ikke tidligere fremhævet den saaledes som det er sket her. Nu er det ganske vist, at man ikke af Dommen faar nogen Vejledning med Hensyn til, hvorledes Erstatningen da paa dette Punkt er beregnet, og det er jo ogsaa klart, at den i det hele fremtræder rent skønsmæssig, men Sondringen har dog utvivlsomt nedsat Erstatningssummen en Del, og det bør i denne Forbindelse lægges Mærke til, at det særlig er Navngivelsen og Person-Omtalen, som er betragtet som egnet til at forhindre Tilgang af Arbejdskraft og derfor medførende Erstatningspligt. Der var i Sagen førtVidner med Hensyn til, at Fabriken havde lidt Tab, men ligefrem Bevis for det lidte Tab forelaa ikke.

Til den Del af Dommen, som angaar Forbudet, knytter der sig ingen særlig Interesse, da Resultatet, delvis Ophævelse og delvis Stadfæstelse, er en ligefrem Følge af hvad Dommen statuerer med Hensyn til de Artikler og Meddelelser, som den omhandler.

Heller ikke med Winthers Frifindelse er der noget særligt at bemærke — der kunde have været Spørgsmaal om Sagens delvise Afvisning, fordi Winther kun var fungerende Formand, men da han senere var bleven virkelig Formand, vilde det have været af ringe Interesse og var ikke gjort gældende.

Mere end alt det anførte fortjener det imidlertid Opmærksomhed, hvad Dommen fastslaar vedrørende Fortolkningen af § 5 i Loven om den

faste Voldgiftsret. Dette Spørgsmaal er nemlig ikke tidligere afgjort ved nogen Dom, og det er af stor Vigtighed for Fremtiden, hvorledes den nævnte § 5 skal forstaas.

Der staar som bekendt i § 5, 7: »Naar en Strejke eller Lockout ikke er retsstridig, er den blotte offentlige Meddelelse om dens Varsling eller Ikrafttræden heller ikke retsstridig«.

Denne Affattelse giver dels Anledning til det Spørgsmaal, om der i den offentlige Meddelelse kun maa staa, at Arbejdsnedlæggelsen er varslet eller traadt i Kraft, hvad Ordene jo synes at medføre, dels er det tvivlsomt, om Meddelelse kun maa ske en Gang eller der maa fortsættes dermed.

I begge Henseender er den omhandlede Dom kommet til et for Arbejderne tilfredsstillende Resultat.

Det er i Dommen udtrykkelig udtalt, at naar § 5, 7 »tillader offentlige Meddelelser om Varsling eller Ikrafttræden af Strejker, maa deraf være omfattet *Opfordringer til ikke at søge Arbejde paa det Sted, hvor der er dekreteret Strejke*, idet de ligefrem maa anses som en Del af Strejkemeddelelsen«. Og da Forbudet er hævet ogsaa forsaavidt angaar *Opfordringen til, inden Folk tager Arbejde paa Fabriken, at henvende sig til Fagforeningen*, maa en saadan Opfordring ogsaa betragtes som hjemlet ved § 5, 7. Det er klart, at der ved denne Fortolkning af § 5, 7 er givet Fagforeningerne en meget nyttig Adgang til at gøre Strejkemeddelelser mere effektive.

Med Hensyn til det andet Punkt findes der ingen udtrykkelig Udtalelse i Dommen. Men da det under Proceduren er blevet gjort stærkt gældende som en Indsigelse imod Berettigelsen af Meddelelserne efter Loven af 12. April 1910, at denne Lov kun tillod »den blotte offentlige Meddelelse«, altsaa en enkelt Meddelelse til Offentligheden, og da Dommen ikke har nævnet denne Indsigelse, maa det gaas ud fra, at Retten betragter det som retmæssigt at fortsætte med Meddelelserne, antagelig saalænge Strejken varer uden at skifte Karakter.

Lønbevægelser og Konflikter.

Jord- og Betonarbejderne i København.

I Arbejderen Nr. 20 gjorde vi udførlig Rede for Forhandlingerne om Jord- og Betonarbejdernes fremtidige Arbejdsvilkaar. Forhandlingerne var afbrudt den 14. November. Forligsmanden opgav at stille Mæglingsforslag. Strejken udbrød samme Dag.

Efter nogle Dages Forløb indkaldte Forligsmanden atter Parterne til Møde. Gennem en Række Konferencer med Parterne om de saakaldte Kauteler som Arbejdsgiverne forlangte at Arbejderne skulde indgaa paa, kom disse efterhaanden hinanden saa meget i Møde, at Forligsmanden fandt Grundlag for en Henstilling.

Arbejdsgiverne krævede oprindelig, at Arbejderne skulde indrømme, at Entreprenørerne har Ret til at lade Arbejde udføre ved fastlønnede Folk, hvad enten det paagældende Arbejde er indeholdt i Prisfortegnelsen eller ikke, uden at Fagforeningen i denne Anledning maa forulempe Entreprenøren eller hans Folk. I Tilfælde af Afskedigelse af en eller flere Arbejdere, der staar i ufuldført Akkord, maa der ikke etableres Arbejdsstandsning, og i Tilfælde af ulovlig Arbejdsstandsning fortabes Retten til Overskudet paa samtlige paabegyndte Akkorder.

Endvidere forlangte de, at Arbejdsgiveren skulde anerkendes som ene afgørende i Skønnet over, hvorvidt Afskedigelser er ønskelig for hans Bedrift — hvad enten det nu er overflødig Arbejdskraft, Utilfredshed med Vedkommendes Arbejdspræstation, Hensyn til Arbejdsroen eller lignende, der har bestemt Skønnet

— og Arbejdsgiveren behøver ikke at lade Rigtigheden af sit Skøn underkaste Prøvelse, være sig af Arbejderne eller af Mæglings-og Voldgiftsmænd.

Arbejdernes Repræsentanter protesterede skarpt imod disse Bestemmelser, der gaar langt ud over, hvad Septemberforliget fastsætter. Disse Bestemmelser kunde medføre, at Arbejderne kom til at staa magtesløse overfor den vildeste Vilkaarlighed.

Derimod tilbød Arbejdernes Repræsentanter at lade hele Septemberforliget vedhæfte den ny Overenskomst, for saa vidt det fastslaar Arbejdsgiveres og Arbejderes Rettigheder paa dette Omraade.

Arbejdsgiverne vilde dog intet høre herom. *De vilde have mere vidtrækkende Bestemmelser*, og Forhandlingerne maatte da afbrydes.

For at komme bort fra de Krav, som Arbejdsgiverne fremsatte, har Forligsmanden søgt at gøre de væsentligste Spørgsmaal til Retssager, som eventuelt kan afgøres af »Den faste Voldgiftsret«.

Henstillingen er saalydende:

1) Entreprenørforeningen forbeholder sig Ret til efter den Maade, den maatte finde hensigtsmæssigt, enten en Gang for alle eller ved sine enkelte Medlemmer i hvert enkelt Tilfælde eller i de Tilfælde, de maatte ønske det, at tage det i Overenskomsten af 5. September 1899 Punkt 4 omtalte Forbehold, saaledes at de, uden at der kan kræves nogen Erstatning, kan forandre de Forhold, hvorunder et Akkordarbejde udføres, ligesom Entreprenøren paa hvert Tidspunkt bestemmer Arbejdsstyrkens Størrelse og Sammensætning.
2) Jord- og Betonarbejdernes Fagforening og Entreprenørforeningen forbeholder sig hver for sig Retten til til enhver Tid at forelægge Den faste Voldgiftsret følgende Spørgsmaal:
   1. Er det uforeneligt med Bestemmelsen i Septemberforligets Pkt. 4 at Entreprenørforeningen under en eller flere af de ovenfor angivne Former tager det deri nævnte Forbehold, og
   2. er Jord og Betonarbejderne, hvis det kendes lovligt at tage et saadant Forbehold, berettiget, til bortset fra nærværende Aftale, at nægte at udføre et Akkordarbejde, fordi Entreprenøren ved det maatte have taget det ovennævnte Forbehold.
3) Indtil Den faste Voldgiftsret har afsagt sin Kendelse, indgaar Jord- og Betonarbejderne paa ikke i Anledning af det omtalte Forbehold at gøre Vanskeligheder af nogen Art ved at udføre Akkordarbejder, ved hvilke Entreprenøren maatte tage Forbeholdet.
4) Hvis Kendelsen svarer, at alle tre Former for Forbeholdet er ulovlige, eller at Jord- og Betonarbejderne trods et Forbeholds Lovlighed er berettigede til at benytte et taget Forbehold til at nægte at udføre det paagældende Akkordarbejde, er Entreprenørforeningen berettiget til senest 1 Maaned efter Svarets Datum at opsige Overenskomsten med 3 Maaneders Varsel. Hvis Kendelsen svarer, at en eller flere af de 3 angivne Former for Forbeholdet er lovlige, eller at Jord- og Betonarbejderne er uberettigede til at benytte et taget Forbehold som Grund til at nægte at udføre det paagældende Akkordarbejde, er Jord- og Betonarbejderne berettigede til senest 1 Maaned efter Svarets Datum at opsige Overenskomsten med 3 Maaneders Varsel.
5) Saavel Entreprenørforeningen som Jord- og Betonarbejderne er underkastet Forliget af 5. Septbr. 1899, som vedhæftes Overenskomsten, samt alle de ved Magt staaende Kendelser, der maatte blive eller være blevet afsagte af Den faste Voldgiftsret.
6) Parterne er enige om fra 1. Januar 1912 paa behørig Maade og efter nærmere Aftale medvirke til at tilvejebringe en paalidelig Statistik for Fortjenesten paa alle de i Prisfortegnelsen omhandlede Timeløns- og Akkordarbejder.

Entreprenørforeningen har i Følge Punkt I fastholdt, at den har Ret til at forandre de Forhold, hvorunder et Akkordarbejde udføres, uden at de skal erstatte Arbejderne det derved lidte Tab.

Arbejderne har protesteret mod denne Paastand, fordi den formentlig er i Strid med Punkt 4 i Septemberforliget, men at fortsætte Kampen paa Spørgsmaal om hvorledes Septemberforliget skal forstaas, er der ikke megen Mening i, da saadanne jo til enhver Tid kan afgøres af »Den faste Voldgiftsret«. Punkt 2 gør det muligt til enhver Tid at indklage Entreprenørerne for Retten, forsaavidt de paa en eller anden Maade skulde forbryde sig mod Septemberforliget. Deres oprindelige Krav har de maattet opgive.

Bestemmelsen i Punkt 3 om at Arbejdet skal fortsættes til Retten har afsagt sin Kendelse, er ikke andet

end hvad Septemberforliget i sig selv forudsætter som en Selvfølge.

Punkt 4 giver den Part som Kendelsen gaar imod Ret til at opsige Overenskomster med 3 Maaneders Varsel, dog senest en Maaned efter at Kendelsen er afsagt. Denne Bestemmelse kan synes noget meningsløs, thi naar »Den faste Voldgiftsret« har sagt hvorledes Septemberforliget skal forstaaes, kan der fornuftigvis ingen Forandring ske, selv om Overenskomsten opsiges.

Retten til at opsige er ikke taget med fordi man ønsker Forandringer i Septemberforliget, men fordi man vil forbeholde sig Ret til eventuelt at fremsætte andre Krav.

Bestemmelsen under Punkt 5, at Parterne er underkastet Septemberforliget er en ganske overflødig Bestemmelse, eftersom at Punkt 12 i Forliget fastslaar, at dette er indgaaet med bindende Virkning for samtlige Organisationer. At Parterne er pligtige at rette sig efter Voldgiftskendelser, som vedrører Jord- og Betonarbejderne er ogsaa ganske naturlig og derfor en overflødig Bestemmelse.

Med Hensyn til Priskuranten og Grænsen mellem tvungen og frivillig Akkord stillede Forligsmanden et Forligstilbud, der gaar ud paa, at

1) Timelønnen forhøjes til 42 Øre og forhøjes yderligere til 44 fra 1. Februar 1914.

(Timelønnen er nu 40 Øre, og Arbejderne ønsker den forhøjet til 46 Øre).

2) Jærnbetonarbejde, hvorunder dog ikke henregnes Beton, hvori der kun er henlagt løse Stykker Jærn,udføres efter Entreprenørernes frie Valg i Akkord efter Priskuranten eller betales med en Timeløn af 60 Øre.

(Arbejdsgiverne havde her stillet Krav om frit Valg; efter dette Forslag faar de det mod at betale forhøjet Timeløn).

3) Overenskomsten træder i Kraft 1. Februar 1912 og gælder indtil 1. April 1916.

4. Arbejdet genoptages Tirsdag den 23. Novbr., saa vidt muligt i samme Omfang som før Strejkens Udbrud.

Endelig stillede Forligsmanden Forslag om Nedsættelse af et Udvalg til Afgørelse af eventuelle Uoverensstemmelser under den endelige Overenskomst Udarbejdelse.

Jord- og Betonarbejderne afholdt Generalforsamling den 28. November paa hvilken der gjordes Rede for Resultatet af Forhandlingerne. Der udspandt sig en lang Diskussion for og imod Forslaget. Resultatet blev, at Overenskomst-Forslaget forkastedes med *938 Nej* mod *243 Ja. 20 Stemmesedler var blanke.*

Entreprenørforeningen har ligeledes forkastet Forslaget.

Murerne paa Sukkerfabriken »Vestsjælland«. Ligesom hos Murermester *Schumacker,* der har Arbejdet paa Sandholm Fortet, er der hos Murermester *Pihl*, der har paataget sig Opførelsen af Sukkerfabriken *Vestsjælland*, opstaaet Uenighed om hvilken Priskurant Murerforbundets Medlemmer skal have Afregning efter.

I sidstnævnte Tilfælde har Konflikten imidlertid antaget en noget anden Karakter end i førstnævnte, idet Murersvendene slet ikke har villet paabegynde Arbejdet paa *Vestsjælland* før de havde Sikkerhed for at den københavnske Prisliste i Henhold til ældgammel Kotume vilde blive lagt til Grund for Afregningen.

Et Møde den 22. November, hvor Hovedorganisationerne var repræsenteret, bragte ikke Enighed tilveje; begge Sager behandles derfor af den faste Voldgiftsret den 2. December.

Fælles for Sagerne er Spørgsmaalet om den Pris, der skal betales for Arbejdet; i Sagen om *Vestsjælland* klager Arbejdsgiverforeningen samtidig over Blokade.

Gørtlerne i København. Hos Hof-Zinkstøber *Rasmussen* i Raadmandsgade opstod Konflikt i Anledning af, at Firmaet afdrog en Metalstøber en Dagløn, fordi et Stykke Støbearbejde mislykkedes.

Gørtler- og Metalarbejderforbundets københavnske Afdeling paatalte

denne Sag og forhandlede saavel med Firmaet som med Gørtlerlavet uden at naa til noget Resultat.

Der blev derfor varslet Strejke til den 25. Novbr. Kl. 5 Aften.

Ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 24. November aflystes den bebudede Strejke imidlertid, fordi Gørtlerforbundet ved Sagens voldgiftsretlige Behandling havde begaaet en formel Fejl, og samtidig henvistes Sagen til ny Behandling imellem Bestyrelserne for Gørtlerlavet og Gørtler- og Metalarbejderforbundets københavnske Afdeling.

Den 27. Novbr. enedes disse Parter hurtigt om en Løsning af det ubetydelige Betalingsspørgsmaal, der igennem en Række Forhandlingsinstanser havde givet Anledning til meningsløse og endeløse Principdebatter.

Træindustriarbejderne i København. Forbundet har varslet Strejke til d. 4. Decbr. overfor Firmaet *A/S Københavns Træ- og Finérskæreri*, fordi det ikke var lykkedes ved Forhandling at faa en Mand, som dels havde staaet udenfor Fagforeningen i mange Aar, og dels havde arbejdet under sidste Foraarskonflikt, til at ordne sit Forhold til Fagforeningen.

Fagets Arbejdsgivere vilde under ingen Omstændigheder medvirke til en Ordning, og Arbejdsgiverforeningen protesterede ved et Fællesmøde d. 28. Novbr. mod Strejkens Lovlighed.

I Overensstemmelse med denne Protest stillede Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter følgende Forslag:

»For at undgaa større Arbejdsstandsning henstiller man til Træindustriarbejderforbundet at udsætte den bebudede Strejke i 14 Dage til Mandag den 18. December, for at det i Mellemtiden kan blive afgjort ved den faste Voldgiftsret, om den bebudede Strejke er lovlig eller ikke.«

Træindustriarbejderforbundet tiltraadte Forslaget.

Arbejdsmændene i Rudkøbing. I 1910 indgik Arbejdsmændenes Fagforening Overenskomster med fem Arbejdsgivere i Rudkøbing. En af disse, Hr. *Bendix Hansen*, Langelands Korn-, Foderstof- og Gødningsforretning, har gentagne Gange brudt Overenskomsten med Hensyn til Antagelsen af Folk, idet han paa Trods af Overenskomstens klare Bestemmelser har antaget uorganiserede Arbejdere, og det har været umuligt at faa ham til at overholde et senere under en Voldgiftsret indgaaet Forlig, ligesom det har været umuligt at faa nye Forhandlinger om Sagen.

Der er nu indgivet Klage til Den faste Voldgiftsret.

Hvidgarverne i København. Med Firmaet H. K. Larsen er der indgaaet en midlertidig Overenskomst om en af Hvidgarverforbundet begæret Akkordprisforhøjelse.

Til Nytaar — Firmaet overgaar til denne Tid til en ny Indehaver — vil der antagelig blive optaget Forhandlinger om en Overenskomst af nogen Varighed og større Omfang, hvad Indholdet angaar.

Kuskene i Esbjerg. Den 29. Novbr. forhandlede Vognmænd og Kuske fra Esbjerg og Repræsentanter for Hovedorganisationerne om en ny Overenskomst for førstnævnte Parters Vedkommende.

Der opnaaedes Enighed om en Række Punkter i Overenskomsten, men paa selve Lønspørgsmaalet bristede Forhandlingerne.

Parterne forlod hinanden uden at aftale noget nyt Møde.

Den gamle Overenskomst, som er opsagt af Kuskene, udløb den 1. November i Aar.

Kvindelige Arbejdere i København og Esbjerg. Kvindelig Arbejderforbund har faaet De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg til at opsige Overenskomsterne med Smør- og Ægexportører samt Margarinefabrikanter i Esbjerg og med Gummifirmaet Schiønning & Arvè i København.

Opsigelserne vil omfatte 46 Arbejdere i Esbjerg og 70 i København.

Udløbstiden er begge Steder 1. Marts 1912.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen). Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 23 ❋ KØBENHAVN DEN 9. DECEMBER 1911 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsløshedskasser. Kongresser. Lønbevægelser og Konflikter (Korkskærerne i Ringe). Arbejdernes Brandforsikring. Arbejdsløsheden i September 1911.

Arbejdsløshedskasser.

Arbejdsløshedsinspektørens Aarsmøde med Arbejdsløshedskassernes Tillidsmænd den 17. Oktober 1191.

Ved Arbejdsløshedsnævnets Sekretær cand. mag. *Clara Black.*

I.

Arbejdsløshedsinspektør Dr. *Th. Sørensen*, afholdt den 17. Oktober 1911 sit aarlige Møde med de anerkendte Arbejdsløshedskassers Tillidsmænd, hvis Antal var 140. Mødet begyndte Kl. 10 og varede til Kl. 4,30.

I. Inspektøren indlede Mødet med følgende Udtalelse:

Næst efter at byde de Herrer velkommen til mit Møde med de anerkendte Arbejdsløshedskassers Tillidsmænd, skal jeg som sædvanlig begynde med at afgive en *Beretning om det økonomiske Resultat* af Kassernes Virksomhed i det forløbne Regnskabsaar.

Den 31. Marts 1910 fandtes der 48 anerkendte Arbejdsløshedskasser med 95,289 nydende Medlemmer; i Regnskabsaaret 1910—11 er der yderligere anerkendt 3 Kasser med 3948 Medlemmer. Der fandtes saaledes den 31. Marts 1911 ialt 51 anerkendte Arbejdsløshedskasser, og disses Medlemsantal var den nævnte Dato steget til 105,200. Af de 51 Kasser var kun 50 understøttelsesydende, idet 1 Kasse var nydannet og som saadan ikke berettiget til at udbetale Understøttelse, da den ikke havde bestaaet i fulde 12 Maaneder.

De 50 understøttelsesydende Kassers *Indtægter* i Regnskabsaaret 1. April 1910 til 31. Marts 1911 var ifølge Regnskaberne følgende: Nydende Medlemmers ordinære Medlemsbidrag 1,200,357 Kr. 55 Øre, disse Medlemmers ekstraordinære Medlemsbidrag 28,768 Kr. 35 Øre, andre Medlemmers Bidrag 5229 Kr. 88 Øre, andre Bidrag (Indskud, Bøder og lignende) 3282 Kr. 53 Øre, Gaver 4745 Kr. 66 Øre, Renter af Formue 35,933 Kr. 38 Øre, det indbetalte Statstilskud for Regnskabsaaret 1909—10 udgjorde 681,630 Kr. 33 Øre og Kommunetilskuddene for samme Regnskabsaar 311,065 Kr. 16 Øre, endelig var i refunderet Understøttelse indgaaet 3599 Kr. 50 Øre. Alt dette giver en samlet Indtægt af 2,274,612 Kr. 34 Øre.[1])

Udgifterne for de 50 understøttelsesydende Kasser var følgende: Dagpenge (ydet dels som stedlig Understøttelse dels som Rejsehjælp) 1,668,429 Kr. 91 Øre, Rejsegodtgørelse (ydet dels med faste Beløb, dels som Mile- Kilometerpenge el. lignende) 23,955 Kr. 52 Øre, Juleunderstøttelse 19,628 Kr. 10 Øre, Flyttehjælp 9326 Kr. 91 Øre, Hjælp in natura 6183 Kr. 71 Øre; der er altsaa en samlet Udgift til Understøttelse af arbejdsløse Medlemmer paa 1,727,524 Kr. 15 Øre, hvortil kommer en Administrationsudgift paa 208,791 Kr. 52 Øre (heraf

[1]) Ovenfor anførtes Statstilskuddet ifølge Regnskaberne at have været 681,630 Kr. 33 Øre, men det faktisk udbetalte Beløb udgjorde 681,630 Kr. 63 Øre. Differencen ligger i, at en enkelt Kasse paa sit Regnskab havde opført Statstilskuddet med 30 Øre mindre, end den havde modtaget.

anvendt til Arbejdsanvisning 44,678 Kr. 81 Øre og til den øvrige Administration 164,112 Kr. 71 Øre). Tilsammen giver dette en samlet Udgift af 1,936,315 Kr. 67 Øre.

Blandt Indtægtsposterne skal Opmærksomheden henledes paa det ved første Øjekast lidt forbavsende Forhold, at medens det ekstraordinære Medlemsbidrag fra nydende Medlemmer i Regnskabsaaret 1909—10 kun var 15,756 Kr., har det i Regnskabsaaret 1910—11 været nødvendigt at opkræve i ekstraordinært Kontingent 28,768 Kr. En nærmere Betragtning viser imidlertid, at der i det sidste Regnskabsaar baade absolut og relativt har været færre Kasser, som behøvede at opkræve ekstraordinært Kontingent, end i det nærmest forudgaaende Regnskabsaar (nemlig 10 af 51 Kasser, i 1910—11, men 14 af 48 Kasser i 1909—10), og Stigningen skyldes da ogsaa udelukkende 2 Kasser, hvoraf den ene i 1910—11 maatte opkræve 15,000 Kr. ekstraordinært — derimod i 1909—10 intet, medens den anden i 1910—11 maatte opkræve ekstraordinært 8019 Kr. — derimod i 1909—10 kun 1400 Kr. Denne sidste Oplysning betyder dog ikke, at Arbejdsløsheden i de paagældende 2 Fag først er indtraadt i større Omfang i 1910—11, thi i 1909—10 havde de Reservefond at bruge af.

Som bekendt har Muligheden for Misbrug af Kassernes Understøttelse til Arbejdsløse — eller endnu mere Muligheden for unødvendig Brug af Understøttelsen, idet der som Følge af Mangel paa fyldestgørende Arbejdsanvisning maaske faktisk var Arbejde at erholde — jævnlig været paa Tale i den senere Tid, og Opmærksomheden er da altid samtidig bleven henledet paa, at dette ikke mindst vilde gaa ud over det Offentlige, der jo yder Tilskud til Kasserne. I Betragtning heraf turde følgende Sammenstilling, uddraget af den foregaaende Oversigt over Kassernes Indtægter og Udgifter, kunne gøre Krav paa nogen Interesse. Naar man fra den samlede Indtægt drager Tilskuddene fra det Offentlige (baade fra Stat og Kommuner), dækker den tilbageblivende Del af Indtægten — altsaa de af Medlemmerne selv direkte og indirekte ydede Beløb — næsten 75 pCt. af Udgiften til Understøttelse af arbejdsløse Medlemmer under alle dennes forskellige Former.

Den følgende Sammenstilling vil vise, hvilken Ændring i Kassernes Formuestatus det forløbne Regnskabsaar har bragt. Formuen den 31. Marts 1910 udgjorde for de paa dette Tidspunkt anerkendte 48 Kasser 663,032 Kr. 41 Øre, hvortil maa lægges den Formue af 16,500 Kr., som de i Regnskabsaaret 1910—11 anerkendte 2 understøttelsesberettigede Kasser have medbragt; disse to Beløb tilsammen udgør 679,532 Kr. 41 Øre. Sammenstilles hermed Formuen den 31. Marts 1911, som for samtlige 50 understøttelsesydende Kassers Vedkommende udgjorde 1,017,829 Kr. 8 Øre, faa vi for disse en Formuefremgang af 338,296 Kr. 67 Øre. Denne fremkommer paa følgende Maade: 44 af Kasserne havde en Formuefremgang paa 349,813 Kr. 65 Øre, medens 6 havde en Formuetilbagegang til et samlet Beløb af 11,516 Kr. 98 Øre.

Den enkelte ikke-understøttelsesydende Kasse havde i Regnskabsaaret følgende Indtægter: Nydende Medlemmers Bidrag 965 Kr. 40 Øre, andre Medlemmers Bidrag 12 Kr., Bøder og Indskud m. m. 200 Kr., hvilket tilsammen giver 1177 Kr. 40 Øre. Udgifterne har for denne Kasse kun kunnet være Administrationsudgiften, og denne har udgjort 319 Kr. 40 Øre. Kassens Indtægt har saaledes været 858 Kr. større end Udgiften, og dette Beløb udgør da dens Formue ved Regnskabsaarets Udgang, idet Kassen som nystiftet ingen Formue medbragte ved Anerkendelsen.

For samtlige anerkendte Kasser fremkommer der altsaa den 31. Marts 1911 en Formue af 1,018,687 Kr. 8 Øre, hvortil kommer det tilgodehavende Statstilskud for Regnskabs-

aaret 1910—11, der for disse 51 Kasser udgjorde 770,577 Kr. 97 Øre.[1])

Jeg skal nu gaa over til at give Oplysning vedrørende det betydningsfulde Spørgsmaal om Arbejdsløshedens Omfang i det sidste Regnskabsaar og dens Forhold i Omfanget i tidligere Regnskabsaar, forsaavidt altsaa angaar den Del af Arbejderklassen, som er Medlem af anerkendte Arbejdsløshedskasser. Det vil være naturligt at holde de gennem Regnskaberne indhentede Oplysninger om den understøttede Arbejdsløshed ude fra de sammestedsgivne Oplysninger om den samlede Arbejdsløshed (den understøttede og den ikke-understøttede tilsammen). allerede af den Grund, at de først nævnte sikkert i det Store og Hele er fuldt paalidelige, medens de sidtsnævnte Oplysninger turde være noget mindre sikre. Inden vi gaa videre, vil det imidlertid være nødvendigt at forudskikke en Bemærkning, som i det følgende stadig maa haves i Erindring. Da Kassernes Regnskabsaar jo omfatter Tiden fra 1. April til 31. Marts, vedrører Tallene for Regnskabsaaret 1910—11 kun Tiden indtil 31. Marts 1911. Den Opgang, der menes at være indtraadt i den senere Tid — ikke mindst i Byggefagene, maa da ialtfald være indtraadt efter 1, April 1911, eftersom Tallene ikke vise nogen væsentlig Tilbagegang i Arbejdsløshedens Omfang, hvad vi senere skulle se.

Hvad nu først den understøttede Del af Arbejdsløsheden angaar, om hvilken Oplysningerne kan anses for fuldt paalidelige, viser der sig at være flere understøttede Dage i sidste Regnskabsaar end i noget af de tidligere, nemlig 1,319,434 mod 1.087,186 i 1909—10 og 1,005,345 i 1908—09; disse absolute Tal referere sig overalt kun til de Kasser, som var berettigede til at yde Understøttelse gennem hele det paagældende Aar. Omend Tilvæksten i understøttede Dage væsentlig skyldes Forøgelsen i Antallet af Medlemmer, er der dog ogsaa, bortset herfra, en lille Tilvækst. Undersøger vi nemlig Antallet af understøttede Dage *pr. Medlem* i de Kasser, der have udbetalt Understøttelse i alle 3 Regnskabsaar (1908—09, 1909—10, 1910—11), faa vi henholdsvis 13, 13, 14 understøttede Dage pr. Medlem. Hovedsagentlig kan Forskellen mellem de to sidste Aar dog henføres til en enkelt Kasse — Arbejdsmændenes, langt den største af dem alle, — der har ca. 10 understøttede Dage pr. Medlem i 1910—11 mod 7 Dage i 1909—10. Holde vi os vedvarende til de Kasser, der have udbetalt Understøttelse i alle 3 Regnskabsaar, finde vi en uafbrudt Stigning i Dageantallet pr. Medlem for den Gruppe af Fag, der kan henføres under Bogindustrien. samt for den Gruppe af Fag, der kan henføres under Nærings- og Nydelsesmiddelindustrien, medens der paa den anden Side er uafbrudt Nedgang for de to Grupper af Fag, der lade sig henføre under henholdsvis Bygningsindustrien og Træindustrien; derimod er Bevægelsen svingende for Metalindustrifagene, tagne under et — nemlig Stigning fra 1908—09 til 1909—10 og derpaa Nedgang — medens der for Tekstil- og Beklædningsindustrifagene, tagne under et — er Stigning fra 1908—09 til 1909—10 og derpaa Stilstand. Den følgende Tabel vil lette Overblikket herover:

[1]) Et enkelt Tilskud, nemlig til Gentofte, Lyngby og Gladsakse Sognes lokale Kasse er endnu ikke udbetalt, men er dog medregnet i ovenstaaende Tal.

		1908—09	1909—10	1910—11
Grupp. m. Nedgang	(Bygningsfagene	27	24	23
	(Træindustrien.	12	10	9
Grupp. m. Stigning	(Nærings- og Nydelsesmiddelf.	10	13	14
	(Bogindustrien	8	11	12
Grupp. uden regelmæssig Bevægelse	(Metalindustrien	15	16	14
	(Textil- og Beklædningsfag . .	5	7	7

Hvad dernæst angaar den samlede Arbejdsløshed (den understøttede og den ikke-understøttede tilsammen), maa bemærkes, at denne er beregnet paa Grundlag af de fra Kasserne meddelte Oplysninger om Antallet af *arbejdsløse Medlemmer* den sidste Dag i Maaneden samt for en stor Del Kassers Vedkommende ogsaa den midterste Dag i Maaneden. Formentlig er stadigt disse beregnede Tal paalideligere end de af Kasserne direkte opgivne Tal for samtlige *arbejdsløse Dage*. I det Store og Hele viser sig nu ogsaa, at disse beregnede Tal for den samlede Arbejdsløshed løber paralelt med Tallene for den understøttede Del af Arbejdsløsheden i Henseende til Stigning og Nedgang, og dette gælder for samtlige de ovenfor nævnte Faggruppers Vedkommende med et Par Undtagelser, saaledes som vi senere skulle se.

Hovedresultatet er nu, at der i sidste Regnskabsaar var 30 arbejdsløse Dage pr. Medlem, naar samtlige Kasser tages under et. Vil man anstille en Sammenligning mellem de tidt nævnte 3 Aar, maa vi imidlertid holde os til de 33 Kasser, for hvilke der foreligger Oplysning fra alle 3 Aar, og vi finde da, at Antallet af arbejdsløse Dage pr. Medlem var 39 (1908—09), 38 (1909—10), 34 (1910—11). Den følgende Tabel vil vise, hvorledes Antallet af arbejdsløse Dage pr. Medlem stillede sig for de gentagne Gange nævnte Faggruppers Vedkommende i de 3 Aar:

		1908-09	1909-10	1910-11
Grupp. m. Nedgang	Bygningsfagene	75	70	60
Grupp. m. Stigning	Nærings- og Nydelsesmiddelf.	21	23	29
	Bogindustrien	11	16	17
	Textil- og Beklædningsfag. .	8	9	12
Grupp. uden regelmæssig Bevægelse	Metalindustrien	31	33	27
	Træindustrien	25	26	21

Af Love vedrørende Arbejdsløsheden er der i Regnskabsaaret 1910—11 vedtaget 1, nemlig Loven af 16. April 1910, der bestemmer, at Kommunerne indenfor Finansaaret 1910—11 kunne yde dels til Hjælpekasserne, dels til de anerkendte Arbejdsløshedskasser Tilskud udover det fastsatte Maksimum; saadanne ekstraordinære Tilskud til Kasserne skulde da fordeles mellem dem efter de nærmere Regler, som Nævnet maatte vedtage desangaaende. Samtidig med Forslaget til denne Lov fremsattes Forslag om Fornyelse af Loven om fortsat Hjælp af 8. Maj 1909. Dette sidste Forslag gik, som bekendt, ikke igennem, men for at bøde herpaa, blev det mellem den daværende Indenrigsminister og mig aftalt, at man ved Fastsættelsen af Reglerne for de eventuelle Kommunetilskud, ydede efter Loven af 16. April skulde holde sig saa nær ved den fortsatte Hjælps Principer som muligt. Nævnet sluttede sig hertil, og dets Standpunkt i saa Henseende gav sig Udtryk i de Regler, som det udarbejdede og som vil være dem alle bekendt. Loven af 16. April 1910 har i Modsætning til de tidligere tilsvarende Love haft nogen, omend ikke megen Betydning, idet der i Henhold til den dels gennem Hjælpekasserne, dels gennem Nævnet og Arbejdsløshedskasserne dog er ydet de arbejdsløse nogen Hjælp. I København og Frederiksberg er Tilskudene givet gennem henholdsvis Understøttelsesforeningen og Hjælpekassen; om Størrelsen af de derigennem ydede Beløb kan jeg altsaa intet oplyse. Gennem Nævnet og Kasserne er ydet Tilskud i Aarhus (8736 Kr.), Fredericia (2600 Kr.), Gentofte (785 Kr.) og Helsingør, fra hvilken sidste By Nævnet dog endnu ingen Opgørelse har modtaget, saa jeg kender foreløbig ikke Størrelsen af det derfra ydede Tilskud. Det er jo muligt, at der ogsaa er andre Kommuner, som have givet ekstraordinær Støtte i Henhold til Loven af 16. April

1910, uden at dette er kommen til Nævnets Kundskab. Om dette er Tilfældet, vil imidlertid fremgaa af de Opgørelser over de modtagne Ydelser, som Kasserne ifølge Loven skulde indsende, hvilken Indsendelse jeg herved benytter Lejligheden til at erindre Kassernes Formænd om. Disse sidste maa altsaa gennem deres Afdelinger søge oplyst, om der er ydet vedkommende Afdeling pekuniær Hjælp af Kommunen i Regnskabsaaret 1910—11, og dersom dette viser sig at være Tilfældet, maa der til Nævnet sendes Opgørelse over, til hvor mange Medlemmer Hjælpen er givet og med hvilket samlet Beløb.

Hvad angaar Nævnet er der kun Opfordring til at komme ind paa dettes Forhandling af Spørgsmaal, som har almindelig Interesse for samtlige Kasser, og da kort referere Resultatet af disse Forhandlinger. Det forløbne Regnskabsaar har bragt 3 Spørgsmaal af almindelig Interesse frem for Nævnet: 1) Spørgsmaalet om Arbejdsløshedskassernes Forhold under Strejke og Lock-out, der af Inspektoratet blev forelagt til Forhandling, og denne resulterede i en Resolution, som blev offentliggjort saavel i »Arbejderen« som i »Tidsskrift for Arbejderforsikring« og saaledes vil være de Tilstedeværende bekendt. Under Foraarets store Arbejdsstandsninger blev det jo nødvendigt i større Omfang end sædvanligt at undersøge, hvorledes Kasserne stillede sig under disse, og navnlig gjaldt det nu at konstatere, om de fulgte den af Nævnet anviste Fremgangsmaade; ved Undersøgelsen heraf førtes man imidlertid ind paa at foretage ogsaa regnskabsmæssige Revisioner, og disse vil nu fremtidig indgaa som et regelmæssigt Led af Inspektoratets Virksomhed.

Om de hidtil foretagne Revisioner vil Fuldmægtig Trier senere give en nærmere Redegørelse. 2) Spørgsmaalet om Ordningen af Arbejdsanvisningen, der fremkom til Forhandling, begrundet paa, at Ministeriet havde ønsket Nævnets Udtalelser om Grundtrækkene i et paatænkt Lovforslag desangaaende. Den i den Anledning afgivne Erklæring har været offentliggjort i »Tidsskrift for Arbejderforsikring« og er nu ogsaa fremkommen i sidste Nummer af »Arbejderen«. Medlem af Nævnet, Hr. Hvidtfeldt, vil senere tage Ordet og nærmere omtale denne Sag, i Anledning af hvilken der ydermere er anmodet de Kasser, som have Arbejdsanvisning, om at meddele deres Anvisningskontorers Resultater, eftersom det turde være muligt, at Oplysning herom vilde blive ønsket af Ministeriet under Rigsdagens Forhandlinger om Arbejdsanvisning. 3) Spørgsmaalet om Kontrollen med de arbejdsløse saavel i Henseende til Arbejdsløshedens Aarsag som til dens fortsatte Tilstedeværelse, der af Inspektoratet paany forelagdes Nævnet, da der fra Kasserne var indhentet Oplysninger om deres Kontrol, for at se, om en betryggende Ordning paa dette Omraade fandtes overalt. Medlem af Nævnet, Hr. Johansen, vil senere tage Ordet om denne Sag.

Jeg skal til Slutning rette den Henstilling til Forsamlingen, at man ikke her paa Mødet i Dag diskuterer Revisionen af Arbejdsløshedsloven, som jo først skal finde Sted i Rigsdagssamlingen 1912—13; jeg gaar nemlig ud fra, at forinden der for Rigsdagen forelægges noget Forslag til en revideret Lov, vil der blive givet Kassernes officielle Repræsentation — Nævnet — Lejlighed til at udtale sig derom. Derimod vil Hr. Hvidtfeldts Forelæggelse af Arbejdsanvisningssagen vel nok fremkalde Diskussion, og jeg skal da henstille, at denne Forsamling ikke binder Kasserne altfor stærkt til et bestemt Standpunkt, hvilket særligt turde gælde, forsaavidt Talen skulde blive om en eventuel Ordning af Samarbejdet mellem offentlige Anvisningskontorer og Kassernes Anvisningskontorer; Nævnet har i sin Skrivelse til Indenrigsministeriet udtalt Kassernes Beredvillighed til et saadant Samarbejde, men har vist den Forsigtighed ikke for Tiden at komme ind paa den eventuelle Ordning deraf.

Kongresser.

Den skandinaviske Arbejderkongres.

I Anledning af, at den internationale socialistiske Kongres afholdtes i København i Efteraaret 1910, vedtoges det at udsætte den til 1911 fastsatte skandinaviske Arbejderkongres til 1912.

Det er nu vedtaget at Repræsentanter for de skandinaviske faglige og politiske Arbejderorganisationer træder sammen i Gøteborg den 16. Decbr. for at træffe Bestemmelse om følgende Punkter:

1. Tiden og Stedet for Kongressens Afholdelse.
2. Kongressens Avertering og Indbydelsescirkulærer.
3. Repræsentationsretten.
4. Forslag vedrørende Kongressens Dagsorden og Arbejdsordning.

De samvirkende Fagforbund i Danmark vil blive repræsenteret ved dette Møde af Formanden, *Carl F. Madsen*.

Socialdemokratisk Forbund repræsenteres af Forretningsføreren, Folkethingsmand *Th. Stauning*.

Lønbevægelser og Konflikter.

Korkskærerne i Ringe. Hos Fabrikant *C. M. Christoffersen* indmeldte 14 Korkskærere sig fornylig i Organisationen.

Da Fabrikanten, som betaler en *lavere* Løn end andre Korkvarefabrikanter, kom til Kundskab om, at Arbejderne havde indladt sig paa en Sammenslutning til Værn for deres Interesser, fo'r han i Harnisk og forlangte øjeblikkelig Underskrift paa en Kontrakt af følgende Indhold:

»Vi undertegnede indgaa paa for et Tidsrum af 10 Aar fra Dato, hvis vi forbliver paa Ringe Korkvarefabrik, at arbejde under den hidtil gældende Løntarif og hidtil gældende Regler og Bestemmelser. Ønsker vi at forlade Pladsen, forpligter vi os til at opsige den med 3 Maaneders Varsel til en 1. August.

Rejser vi uden dette Varsel, imod Christoffersens Vilje, ifalder vi til denne en Bøde paa 100 Kr., hvilket Beløb Christoffersen kan tilbageholde i vor Løn.

Christoffersen kan ikke uden gyldige Grunde, saasom Mangel paa Arbejde, Sløseri under Arbejdet, opsige os uden med 3 Mndrs. Varsel til en 1. August.«

Selvfølgelig nægtede Arbejderne alle som en at underskrive dette Aandsfoster, der tilhører en længst forsvunden Tid i Forholdet mellem Arbejdere og Arbejdsgivere, og Organisationen forsøgte samtidig at tale den mærkelige Arbejdsgiver til Fornuft, men Resultatet af Forhandlingerne fik kun det negative Resultat, at Christoffersen jagede hele Afdelingsbestyrelsen paa Porten. Samtidig krævede han, at de øvrige Arbejdere skulde udmelde sig af Organisationen.

Dette Krav besvarede de med en Arbejdsstandsning. Den støttes af De samvirkende Fagforbund.

Arbejdernes Brandforsikring.

Arbejdernes Fællesorganisation i Randers har i lange Tider syslet med Tanken om Oprettelsen af et Brandforsikringsselskab, og har taget Initiativet til, at Spørgsmaalet er blevet drøftet i forskellige Forsamlinger af Tillidsmænd.

Sidst var Sagen fremme paa et Møde i Randers den 19. Novbr., hvor 36 Repræsentanter for Fællesorganisationer Landet over og for De samvirkende Fagforbund var kommet til Stede.

Fra alle Sider var der Enighed om, at Planen burde føres ud i Livet, men den overvejende Del af Forsamlingen var stemt for, at dette først burde ske, naar Sagen havde været forelagt Partikongres og De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling.

Forhandlingerne sluttede derfor med Vedtagelsen af følgende Resolution, der var stillet af *William P. Arup, K. Kiefer* og *E. Svendsen*, København, *J. Larsen*, N.-Sundby, *Ehlert Nielsen*, Silkeborg, og *H. Stumph*, Holstebro:

»Repræsentanter for Fællesorganisationerne og De samvirkende Fagforbund, samlede i Randers den 19. Novbr. 1911, udtaler sin Tilslutning til Tanken om Oprettelsen af Arbejdernes Brandforsikringsselskab, men anser det for rigtigst, at Spørgsmaalet om dets Startning henvises til Partiets og De samvirkende Fagforbunds første Kongresser, idet Mødet erkender, at det er nødvendigt, at Arbejdernes Hovedorganisationer er det Forum, der i første Række bør tage Spørgsmaalet op om Startning af de kooperative Foretagender, der rejses indenfor vort Parti og Fagbevægelse.«

Arbejdsløsheden
i September 1911.

De i Fortegnelsen nævnte 49 Fag eller Organisationer have meddelt Oplysninger om Arbejdsløsheden i September 1911 for ialt ca. 90,700 Arbejdere. Antallet af Arbejdsløse blandt disse var ved Maanedens Udgang c. 3,900 eller 4,26 pCt. Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til c. 82,000 eller 0,904 Dage pr. Medlem.

Af større Fag mangler Oplysning fra Telefonarbejdere, Murarbejdsmænd i København, Glasarbejdere, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere, Bogbindere, Arbejdsmandsorganisationerne i Gentofte og Omegn og i Randers samt fra KvindeligtArbejderforbund.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Tilvirkning af Næringsmidler og andre Fortæringsgst.												
Mølleriarbejdere	105	105	5	140	385	92	5	70	490	197	10	210
Bagere og Konditore ..	1041	1041	202	3100	1046	1046	79	1530	2087	2087	281	4630
Sukkervarearb. m. m. .	76	76	2	70	68	68	3	68	144	144	5	138
Bryggeriarbejdere	2317	2317	3	50	1355	1355	1	14	3672	3672	4	64
Slagteriarbejdere	178	178	6	158	1639	1639	29	453	1817	1817	35	611
Skraatobaksarbejdere.	109	109	0	0	277	277	9	160	386	386	9	160
Tobaksarbejdere.....	3079	3079	28	5742	1515	1515	29	722	4594	4594	57	6464
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	1180	206	7	461	2890	2774	152	2876	4070	2980	159	3337
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skrædere.....	2100	2100	30	540	1450	1450	97	1107	3550	3550	127	1647
Syersker.....	101	52	17	255	190	47	0	0	291	99	17	255
Hattearbejdere	140	140	0	0	72	72	9	223	212	212	9	223
Skotøjsarbejdere.....	1896	1896	32	989	805	725	8	102	2701	2621	40	1091
Jordarbejder, Bygnings- og Møbelindustri.												
Murere	1502	1502	165	3000	3376	1469	19	173	4878	2971	184	3173
At overføre..	13824	12801	497	14505	15068	12529	440	7498	28892	25330	937	22003

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Kbenh. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	13824	12801	497	14505	15068	12529	440	7498	28892	25330	937	22003
Hustømrere	1090	1090	166	1131	2885	2870	52	1086	3975	3960	218	2217
Skibstømrere	—	—	—	—	330	264	41	1003	330	264	41	1003
Snedkere	2908	2908	180	4738	3267	3267	84	2440	6175	6175	264	7178
Forgyldere	101	101	0	111	38	38	0	10	139	139	0	121
Glarmestre	72	72	0	12	28	28	0	0	100	100	0	12
Malere	1602	1550	100	2500	1657	1441	38	1042	3259	2991	138	3542
Sadelmagere	609	609	20	610	305	285	7	201	914	894	27	811
Stukkatører	64	64	13	144	10	10	0	0	74	74	13	144
Gas- og Vandarbejdere	65	65	5	178	—	—	—	—	65	65	5	178
Ovnsættere	10	10	0	0	—	—	—	—	10	10	0	0
Trævareindustri, samt Industrier i hvilke Træ indgaar som en væsentlig Bestanddel.												
Træindustriarbejdere	548	548	29	857	1439	1439	37	1021	1987	1987	66	1878
Bødkere	282	282	0	18	439	439	6	77	721	721	6	95
Karetmagere	269	269	4	65	457	441	3	80	726	710	7	145
Barnevognsarbejdere	30	30	2	58	—	—	—	—	30	30	2	58
Kurvemagere	88	88	0	0	—	—	—	—	88	88	0	0
Læder- og Lædervareindustri.												
Lohgarvere	109	109	2	43	85	85	1	34	194	194	3	77
Hvidgarvere	38	38	1	35	35	35	1	27	73	73	2	62
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere	623	623	3	52	—	—	—	—	623	623	3	52
Pottemagere	52	52	0	0	39	39	0	0	91	91	0	0
Stenarbejdere	120	48	0	0	380	260	2	48	500	308	2	48
Forarbejdning af Metal og Metalgenstande, herunder Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Blikkenslagere	650	650	17	665	427	427	13	73	1077	1077	30	738
Filehuggere	18	18	2	20	—	—	—	—	18	18	2	20
Metaltrykkere	70	70	0	36	—	—	—	—	70	70	0	36
Gørtlere og Metalarb.	257	257	6	308	77	77	1	58	334	334	7	366
Urmagere	44	44	1	36	—	—	—	—	44	44	1	36
Smede og Maskinarb.	5350	5350	315	7417	5008	5008	49	1310	10358	10358	364	8727
Formere	350	350	19	586	1030	1030	56	1730	1380	1380	75	2316
Elektrikere	481	481	0	76	319	155	0	20	800	636	0	96
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	152	152	0	0	881	881	1	30	1033	1033	1	30
Industri i litterær og kunstnerisk Retning.												
Litografer	271	271	8	197	82	82	0	14	353	353	8	211
Typografer	2250	2250	117	3948	1310	1290	43	1661	3560	3540	160	5609
Sømænd	1200	1200	0	0	(1200)	(1200)	0	0	1200	1200	0	0
Søfyrbødere	1200	1200	0	0	(1200)	(1200)	0	0	1200	1200	0	0
Kedel- og Maskinpass.	588	588	11	333	679	679	4	71	1267	1267	15	404
Kellnere	781	781	116	2400	326	326	36	700	1107	1107	152	3100
Dansk Arbejdsmandsf.	13000	9950	5112	12507	18800	12353	807	8204	31800	22303	1319	20711
Tilsammen	49166	44969	2146	53586	55401	45778	1722	28438	104567	90747	3868	82024

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K.
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 24 ❋ KØBENHAVN DEN 16. DECEMBER 1911 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsløshedskasser. Specifikation over indkomne Bidrag til Lockouten i Norge 1911.

Arbejdsløshedskasser.

Arbejdsløshedsinspektørens Aarsmøde med Arbejdsløshedskassernes Tillidsmænd den 17. Oktober 1911.

Ved Arbejdsløshedsnævnets Sekretær cand. mag. *Clara Black.*

II.

Efter Inspektørens Anmodning overtog Medlem af Nævnet, *Carl Gran*, Hvervet som Dirigent. Han gav straks Ordet til Statistiker i Arbejdsløshedsinspektoratet, Fuldmægtig *S. Trier*, der supplerede Inspektørens Beretning med nogle Oplysninger om hvad der ved de af Inspektoratets Sekretær og ham foretagne Revisioner var fundet at bemærke ved Kassernes Regnskabsform m. m. Paa et Par Undtagelser nær var det formelle fundet i Orden, saaledes at man meget hurtigt og overskueligt kunde se, hvad Kassens Indtægter var, og hvortil dens Midler vare anvendte. Men der var ved nogle Posters Kontering (d. v. s. Henføring under respektive Konto) begaaet Fejl, som han nærmere paapegede. Der blev ikke ved Undersøgelsen forefundet noget Tilfælde af, at Understøttelse til strejkende eller lockoutede var paaført Arbejdsløshedskassernes Regnskab.

Sluttelig pointerede han stærkt det Ansvar, der paahvilede Kassers Revisorer samt de af Hovedbestyrelsens Medlemmer, der underskrive Regnskabet, i Henseende til at alt er i Orden. Havde Bestyrelse og Revisorer i den offentlig omtalte Kasse, hvis Kasserer har begaaet Underslæb, og som er kriminelt tiltalt, været sig dette Ansvar mere bevidst, havde Kassereren ikke kunnet fortsætte sine Bedragerier mod saavel Fagforening som Arbejdsløshedskasse saa længe, og dette gik ud over Medlemmerne, som maatte skaffe Beløbet tilveje.

Flere af Mødets Deltagere forlangte oplyst, hvad det var for Kasser, i hvilke Ordenen var befunden mangelfuld, enkelte andre talte imod saadan Offentliggørelse, og til disse sidstes Opfattelse sluttede Inspektøren sig.

Formand for Blikkenslagernes Arbejdsløshedskasse, A. Gustavsen fornyede under Henvisning til Triers Udtalelser sit ifjor fremsatte Forslag om at foranstalte en Udstilling af de i Brug værende Skemaer til Regnskabsaflæggelse m. m., idet han mente, at Kasserne herved vilde faa en kærkommen Lejlighed til at finde Belæring hos hinanden. Mente, at det burde gøres obligatorisk at foretage Opgørelse hver Maaned. Udtalte endvidere, at ved omfattende Konflikter burde Arbejdsløshedskasserne i de deri indblandede Fag helt standse deres Understøttelsesvirksomhed, selv om Konflikten ikke omfattede samtlige Arbejdere i Faget.

Hovedkasserer A. Johansen talte stærkt imod Gustavsens Bemærkninger om, at der skulde fastsættes tvangsmæssige Opgørelsesperioder. Vilde meget beklage, om det, at enkelte Kasser ikke havde haft deres Sager i forsvarlig Orden, skulde medføre Indførelsen af generende Tvangsbestemmelser for samtlige Kasser. Noget andet var, at saadant selv-

følgelig i Længden kun kunde undgaas ved at man undgik Uorden, men dette maatte ogsaa forlanges af alle Kasser i alles fælles Interesse.

Formanden for Bødkernes Arbejdsløshedskasse, Anton Andersen, udtalte sig i samme Retning, med den Bemærkning, at man forhaabentlig kunde skrive de konstaterede Uordener paa Børnesygdommenes Regning. Talte imod Gustavsens Forslag om helt at suspendere en Kasses Understøttelsesvirksomhed, saa snart der blot var en omfattende Arbejdsstandsning indenfor dens Omraade. Taleren anbefalede, i Anledning af Spørgsmaalet om maanedlige i Stedet for fjerdingaarlige Opgørelser, at vise den størst mulige Forsigtighed med at bebyrde Afdelingskassererne med mere Arbejde, idet han bemærkede, at de allerede nu var ret stærkt forspændte, og det kunde ofte være vanskeligt at faa flinke Folk til at overtage disse Stillinger, der oftest ere ulønnede, og i intet Tilfælde godt lønnede.

Fuldmægtig Trier bemærkede, at Nødvendigheden af maanedlige Opgørelser bortfaldt, naar Midlerne, saaledes som Tilfældet var i Bødkernes Kasse, adskiltes allerede ude i Afdelingerne eller dog straks efter Indgaaelsen til Hovedkontoret.

Cigarsorterer Knudsen talte imod at suspendere Kassernes Understøttelsesvirksomhed i alle Tilfælde af Konflikt; fastslog man det, var der Kasser, som overhovedet aldrig vilde kunne komme til at udbetale Understøttelse.

Inspektøren henviste angaaende Kassernes Forhold under Konflikt til Nævnets Udtalelse herom, videre end til det deri anførte var der formentlig ingen Anledning til at gaa.

Man holdt derefter Frokostpause. Straks efter Mødets Genoptagelse Kl. 2 foretoges Valg af 3 Medlemmer og 3 Suppleanter til *Arbejdsløshedsnævnet*. Paa Forslag af Forretningsfører I. A. Hansen genvalgtes de afgaaende Medlemmer af Nævnet: A. Johansen, J. J. Møller og Johs. Nielsen enstemmigt. Af Suppleanter afgik ved Lodtrækning Bødker Anton Andersen, Elektriker Sørensen og Skotøjsarbejder Laurits Jørgensen. I disses Sted valgtes Anton Andersen med 75 Stemmer, Laur. Jørgensen med 54 Stemmer og Karetmager Em. Olsen med 44 Stemmer. 97 Stemmesedler vare afgivne, deriblandt 1 ugyldig. Som Valgudvalg fungerede O. Madsen, Konrad Petersen og E. Otendal. Efter Valget fortsattes Diskussionen om Beretningen.

Hovedkasserer Arnskov: I Tilfælde af Strejke eller Lockout har Hovedbestyrelserne kun at holde sig til Nævnets Regler; de kan da paa Grundlag deraf give Afdelingsledelserne saa bestemte Instrukser, saa Fejltagelser fra disses Side i alt væsentligt maa kunne undgaas. Regnskabsafdelingen bør drives saa vidt som muligt. Hos Talerens Kasse, Tekstilarbejdernes Arbejdsløshedskasse, indgaar Kontingenterne fuldt adskilte til Hovedkassen. Vil ikke her paa Mødet have Navnene frem paa de forsømmelige Kasser; men henstiller, at Inspektoratet, i alle Tilfælde efter en tilendebragt Revision — uanset om denne ikke har givet Anledning til Anker — tilstiller vedkommende Kasses Ledelse Meddelelse om Revisionens Resultater.

Medlem af Nævnet, P. Hvidtfeldt: Pengene fra Afdelingerne behøver ikke at gaa adskilt ind til Hovedkassen, naar de blot adskilles paa behørig Maade her. Angaaende Revisionen bemærkede kan, at det var nødvendigt at forstaa, at den ene Kasses Fejl vilde gaa ud over dem alle; og han opfordrede Kasserne til i alle Forhold at arbejde med Redelighed og Ærlighed overfor Inspektoratet, saa man ikke forskertsede den Tillid, der derfra var vist Kasserne.

Formanden for Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Arbejdsløshedskasse, Wellenberg: Henstillede, om der ikke burde forlanges Fuldmagt fra flere eller træffes andre Foranstaltninger til Betryggelse ved Kommunetilskudenes Udbetaling.

Hvidtfeldt indvendte herimod, at naar Udbetalingen foregik gennem Inspektoratet, var Snyderi fra en

Formand eller Kasserers Side i det lange Løb udelukket, for saa vidt Hovedbestyrelsens Medlemmer og Revisorerne viste fornøden Paapasselighed: thi Inspektoratet medgiver altid Indtægtsbilag ved enhver Udbetaling og kontrollerer ved Regnskabsaarets Udgang, at de gennem det udbetalte Tilskud ere opførte paa Regnskabet.

Arnskov imødegik Hvidtfeldts Bemærkning til hans Udtalelser.

Bygningssnedker Chr. Jensen omtalte Grunden til den af Inspektøren paaviste Nedgang i den understøttede Arbejdsløshed; den skyldtes, i ethvert Fald i Talerens Fag, Bygningssnedkernes, sikkert overvejende dette, at en stor Del af Medlemmerne havde faaet deres treaarige Maksimum og derfor var uden Ret til Understøttelse.

Inspektøren bemærkede til den sidste Taler, at man i Inspektoratet var gaaet ud fra, at dette med det treaarige Maksisum først vilde gøre sig stærkere gældende i indeværende Regnskabsaar, hvortil Chr. Jensen bemærkede, at denne Betragtning ikke holdt Stik overfor de Kasser, der havde bestaaet og fungeret før Anerkendelsen.

Hermed sluttede Diskussionen om Beretningen og man gik over til Dagsordenens næste Punkt, *Kassernes Kontrol,* hvilket Spørgsmaal indlededes af Medlem af Nævnet, *A. Johansen*, der derom udtalte følgende:

Hovedbetingelsen for at faa Understøttelse af en Arbejdsløshedskasse er den, at man er *arbejdsløs.* Ved Arbejdsløshed forstaas: Mangel paa *indtægtsgivende* Virksomhed. Men desuden er det i Arbejdsløshedskasselovens § 13 fastsat, at Arbejdsløsheden ikke maa skyldes faglige Kampe, Sygdom, Arrest eller Militærtjeneste, samt ligeledes, at der skal være fyldestgørende Grunde for den egentlige Arbejdsløshed, saavel dens Opstaaen som Vedvaren.

For at konstatere Tilstedeværelsen af Betingelserne for at faa Understøttelse, er det nødvendigt, at Kasserne fører en Kontrol overfor de Medlemmer, der melde sig arbejdsløse. Beskaffenheden af denne Kontrol maa i Hovedsagen dreje sig om 2 Ting, nemlig 1) Arbejdsløshedens Aarsag og 2) dens Vedvaren.

Om Arbejdsløshedens Aarsag siger Lovens § 13, med Henblik paa den ordinære Arbejdsløshed, at Medlemmerne ikke uden fyldestgørende Grunde maa have forladt deres Arbejde, og Skønnet over om saadan Grund har været til Stede, tilkommer Kassernes Ledelse. I hvilken Retning dette Skøn maa gaa, gives der i Kommissionsbetænkningen en Anvisning paa, idet der siges, at: »det Offentliges Tilskud bør ikke anvendes til at forsørge Personer, der ikke *ville* arbejde, d. v. s. til arbejdssky Personer.«

Med Hensyn til Arbejdsløshedens Vedvaren maa Kontrollen gaa ud paa at konstatere saavel, at den Paagældende stadig er arbejdsløs, som ogsaa at han ikke unddrager sig de Lejligheder, der gives til at erholde Arbejde; angaaende dette sidste siger Loven, at Kassernes Ledelse er berettiget til at anvise Medlemmerne Arbejde, der svarer til deres Evne.

Maaden at kontrollere Arbejdsløsheden paa maa, med Henblik paa saavel Kassernes højst ulige Størrelse, som ogsaa Fagenes meget ulige Karakter, blive noget forskellig. Det er saaledes givet, at mindre eller stærkt branchedelte Kasser have en betydelig Hjælp ved deres Kontrol deri, at Medlemmerne kender hverandre indbyrdes, og derfor under Arbejdsløsheden afgiver en let tilgængelig Kilde til Oplysning for Kassens Ledelse saaledes at denne kan faa suppleret de Meddelelser, der afgives af den arbejdsløse. Da saavel Arbejdsløshedens Anmeldelse som senere Kontrollering i Reglen foregaar under andre arbejdsløse Medlemmers Tilstedeværelse, vil Angivelserne til Kassens Kontrol næsten altid være underkastet Censur af andre end det paagældende Medlem selv, dette kan i hvert Fald aldrig være sikker paa ikke at være under Censur. Ligeledes vil i de mange Tilfælde, hvor flere samtidig blive arbejdsløse

fra samme Arbejdsplads, det ene Medlems Oplysninger bekræfte det andets.

For Fag, hvor Medlemmernes Kendskab til hverandre er ringere, vil en effektiv Kontrol fra Ledelsens Side være mere nødvendig. Det samme er altid Tilfældet overfor saadanne Medlemmer, der have lettere ved at unddrage sig Tilsyn, eller — og navnlig dette — skønnes at være arbejdsuvillige; Arbejdsuvillighed vil det for den enkelte Kasses Ledelse være let at paavise ud fra den Paagældendes hele Forhold. I alle Tilfælde, hvor det ikke for Kassens Ledelse er klart, hvorledes Arbejdsløsheden fremkommer og forløber, vil det være nødvendigt at anvende en effektiv Kontrol, dels gennem fremskaffede Oplysninger om Aarsagen og dels gennem hyppig Mødepligt for de arbejdsløse for at konstatere Arbejdsløshedens Vedvaren. Det maa dog siges, at de Tilfælde, hvor Medlemmernes indbyrdes Kontrol, den tusindarmede Kontrol, kan virke i Forbindelse med den bureaumæssige Kontrol, vil Frygten for Misbrug af Kasserne næsten ganske kunne lades ude af Betragtning, og selv i Tilfælde, hvor man maa nøjes med den sidstnævnte Form, vil Frygten for Opdagelsen og de haardt virkende Straffe, der anvendes, holde Forsøg paa Misbrug i Ave.

Der har været gjort en Række egentlig mere velmente end vellykkede Angreb paa Kassernes Evne, ja endog deres Vilje, til at kontrollere Arbejdsløsheden, men disse Angreb, der dikteres af bestemte og Arbejdsløshedskasserne fjendtlige Øjemed, kan naturligvis ikke være bestemmende for Kassernes Udvikling paa dette Omraade.

At der imidlertid paa dette, som paa alle andre Omraader i Samfundsmaskineriet maa foregaa en Udvikling, er indlysende, og vore Bestræbelser bør da gaa ud paa at have en saadan Ordning, at ikke alene Kasserne selv, men ogsaa Statstilsynet og Lovgivningsmagten kan være klare over, at Kasserne magter den Opgave, som de har med at forvalte den Hjælp til Selvhjælpen, der ydes fra det Offenlige.

Ser vi paa Opgaverne med Hensyn til Kontrollen, vil disse, set med Kassernes egne Øjne, kunne siges at være løste i det store og hele tilfredsstillende, og Kassernes Syn paa Sagen er naturligvis af megen Betydning, idet de selv tilvejebringer den største Del af de Midler, der skal bruges. Overfor Statstilsynet og Lovgivningsmagten kan de tagne Forholdsregler, naar henses til de paagældende Institutioners, og da særlig Lovgivningsmagtens, manglende Indblik i Kassernes Arbejdsform og hele Natur, imidlertid for en Del Kassers Vedkommende synes noget primitive, medens en stor Del Kasser maa siges at have et Kontrolsystem, der, naar den økonomiske Side af Sagen skal medregnes, næppe kan tænkes væsentlig bedre. De Kasser, der ikke have en Kontrol, som imødekommer ethvert rimeligt Krav, maa søge den forbedret og maa gøre det snarest muligt.

Snedker Marinus Petersen (Aarhus) bemærkede, at det, det kniber med, ikke er at faa Arbejderne til at arbejde, men at faa dem til at lade være at underbyde hinanden; de 98 pCt. af de arbejdsløse ville altid vise sig meget ihærdige i at søge Arbejde. Paa Landet ville de slet ikke have Byarbejderne, saa Arbejdsgivernes bestandige Indvendinger mod at yde Hjælp til de arbejdsløse, fordi disse meget vel kunne skaffe sig Arbejde ved at gaa ud paa Landet, gælder ikke langt.

Fuldmægtig Trier var glad ved Johansens Foredrag, som havde vist en rigtig, men derfor ikke mindre paaskønnelsesværdig Forstaaelse af Inspektoratets paa dette Punkt noget vanskelige Stilling.

A. Johansen besvarede endnu nogle fra andre Sider fremkomne Udtalelser ved at erklære, at han ikke ønskede eller anbefalede ganske ensartede Kontrolformer for alle Kasser, dertil vare disses Forhold for forskellige, men derfor kunde

man godt søge tilvejebragt nogen mere Ensartethed, end der nu findes. Selv om en Kasses Kontrolform er fuldt ud betryggende for saa vidt angaar Arbejde i Faget, saa er det ikke nok, der maa ogsaa regnes med Arbejde udenfor Faget.

Medlem af Nævnet, *P. Hvidtfeldt*, indledede derefter en Forhandling om *Arbejdsanvisningen* med Udgangspunkt fra det Udkast til en Lov om denne Sag, som Nævnet havde haft til Erklæring fra Indenrigsministeriet; et Udkast, der gik ud paa Indførelsen af en kommunal, statsanerkendt og statsunderstøttet Anvisning. Talerens Udvikling gik i Hovedsagen ud paa følgende: Allerede den Kommission, der udarbejdede Loven om anerkendte Arbejdsløshedskasser (den endnu fungerende saakaldte Invaliditetskommission) pegede i sin Betænkning paa Ønskeligheden af, at de eventuelt anerkendte Arbejdsløshedskasser søgte organiseret en Arbejdsanvisning som Led i deres Virksomhed. Virkeliggørelsen af denne Tanke lettedes i høj Grad derved, at næsten alle de anerkendte Kasser ere blevne Landskasser; thi dette muliggør paa engang Anvisningens Udbredelse og dens nødvendige Centralisation. Nævnet optog denne Sag allerede i Foraaret 1908 og drøftede den gennem fire Møder, ikke blot ud fra det Synspunkt, at Anvisningen kunde være et Middel til at formindske Arbejdsløsheden, men ogsaa med det for Øje, at den er et uundværligt Led i Kassernes Kontrol. I en udsendt Resolution trak Nævnet Hovedlinierne for Anvisningens Ordning og opfordrede Kasserne til at søge Arbejdsanvisning knyttet til deres øvrige Virksomhed. Ved Udgangen af Regnskabsaaret 1907—08 havde kun 3 Kasser med et samlet Antal af 7000 Medlemmer Arbejdsanvisning; nu findes saadanne Kontorer i Tilknytning til 20 Kasser med over 60,000 Medlemmer. Denne Udvikling har mødt megen Uvilje fra Arbejdsgivernes Side. Ifølge Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforenings Love er det forbudt de under Foreningen hørende Organisationer at slutte Overenskomst med en Arbejderorganisation om at tage Arbejdskraft fra denne. Da derfor Arbejdsløshedskasserne henvendte sig til Mestrene med Anmodning om at benytte deres Anvisningskontorer, skete der fra disse Henvendelse til Arbejdsgiverforeningen med Forespørgsel om, hvorledes de havde at forholde sig. Arbejdsgiverforeningen søgte Forhandling med Nævnet, og det kom til et Møde mellem Repræsentanter fra Foreningen (deriblandt d'Hrr. Foss, Rostrup, Langkjær og Weitemeyer) og Nævnet. Arbejdsgivernes Repræsentanter ønskede en skriftlig Udtalelse fra Nævnet om de Principer, paa hvilke Kassernes Anvisning tænktes opbygget, og man udarbejdede derfor en saadan almindelig Redegørelse, hvori udtaltes Forudsætningen om Kassernes absolute Neutralitet og Nummerfølgens Tilbagetræden for Hensynet til Evner og Kvalifikationer. Inspektoratet modtog senere en Meddelelse fra Arbejdsgiverforeningen om, at den efter endt Generalforsamling vilde søge fornyet Forhandling; dette er imidlertid ikke sket. Fra Arbejdsgiverrepræsentanters Side fremkom Udtalelse om, at man fandt den fremsatte Erklæring tilfredsstillende, og paa Grundlag af den optoges Forhandling mellem Bogtrykfagets Arbejdsløshedskasse og den københavnske Mesterforening i Faget om et vist Samarbejde paa Anvisningens Omraade, idet Mestrene skulde benytte Kassens Anvisningskontor mod Ret til ved en Repræsentant at føre Kontrol med, at alt gik rigtigt til.

Det kom saa vidt, at man fik sluttet en Overenskomst herom; Bogtrykkerforeningens Hovedbestyrelse godkendte den, og den blev ogsaa vedtagen af Arbejderne; men i sidste Øjeblik gik Arbejdsgiverne fra Overenskomsten, formelt med den Motivering, at det maatte forlanges, at Anvisningskontoret skulde have Lokale i en anden Bygning end Forbundet, helst endog i en anden Bydel, reelt vistnok, fordi man var bleven bange for den Udvikling

Kassernes Arbejdsanvisning efterhaanden undergik. Nu sendte Arbejdsgiverforeningen i Septbr. 1909 en Skrivelse til Ministeriet, hvori der, foreløbig i mere afdæmpede Vendinger, udtales Betænkelighed ved, at det overlades til Nævnet og Inspektoratet administrativt at ordne Arbejdsanvisningen, og hvori henstilledes, at Foranstaltninger til Arbejdsanvisningens Ordning, maa ske i Forstaaelse med Arbejdsgiverne. I den følgende Tid toges Kampen mod Kasserne op ved bestandig fornyede Angreb og Mistænkeliggørelser i Kommunalbestyrelserne og i Bladene. Under 10. Febr. 1911 sendtes en ny Skrivelse til Ministeriet, men denne Gang lød den paa, at der fandt »hyppige Misbrug« Sted i Kasserne, at der lød Klager fra hele Landet over Kasserne, og at man var foruroliget ved Inspektoratets Stilling. Paa Grund af alt dette er det formentlig, at Indenrigsministeriet har taget denne Sag op. Taleren gennemgik derefter Minlsteriets Lovudkast. En Række af Institutioner ere blevne hørte, men alle har været enige om, at Oprettelsen af Anvisningskontorer i det Omfang som Udkastet tilsigter, ikke kan være nødvendig. Vi kunne meget vel tiltræde Oprettelsen af kommunale Kontorer som Supplement til Kassernes Anvisningskontorer og som Afløsere af de nu bestaaende private Kontorer. Arbejdsgiverne ønsker Statsarbejdsanvisning, fordi de ikke føle sig betryggede ved en Anvisning, der ledes af de kommunale Raad. Fællesrepræsentationen erklærer, at det er slet ikke Arbejdsanvisningen, men Arbejdsløshedskasserne, man vil have fat paa, og dette er sikkert rigtigt. Man vil gennem en Skærpelse af Arbejdsløshedskasselovens § 13 søge gennemført, at en Arbejder, der frivilligt forlader sit Arbejde, skal være uden Ret til Understøttelse, og have Arbejdsgiverne først faaet det fastslaaet, kunne de unægtelig ogsaa sige, at de har faaet Arbejdsløshedsforsikringen gennemført i *deres* Favør. Thi først faar de det gennem Minimallønspolitiken formet saaledes, at Lønnen, indenfor visse Grænser, skal variere med Arbejderens Dygtighed, og derpaa faar de gennem Arbejdsløshedskasserne Arbejderen stavnsbunden i den Plads, han staar i, thi forlader han den frivillig, faar han ingen Understøttelse. Da Overenskomsten med Bogtrykfagets Arbejdsløshedskasse om Arbejdsanvisnidgen var bristet, blev de sorte Lister indførte af Arbejdsgiverne i Faget fra hele Landet, og der udsendtes et Cirkulære til alle Medlemmer af Organisationen for at indskærpe dem Indsendelsen af de til disse Listers Førelse nødvendige Oplysninger. Dette er Grundlaget for en »neutral« Arbejdsanvisning i Arbejdsgivernes Hænder. Naar Kassernes Kontorer arbejder neutralt og godt, er Arbejdsgiverne selv bedst tjente med, at Anvisningen ligger der; thi glider den bort derfra, staa Arbejderne frit til gennem deres Fagforeninger at foretage, hvad de øjeblikkelige Forhold gøre ønskeligt for dem. Kassernes Anvisning tvinger derimod Fagforeningerne til at være neutrale paa dette Omraade. Et Samarbejde mellem Kassernes Kontorer og de paatænkte kommunale Kontorer kan meget vel etableres til Gavn for begge Parter. Taleren henstillede, at man ikke paa Mødet bandt sig til nogen bestemt Stilling, men at man nøjedes med at slutte sig til Nævnets Udtalelser.

Da der ikke var nogen, der herefter ønskede Ordet, sluttede Dirigenten Mødet med en Tak til Dr. Sørensen.

Specifikation

over

indkomne Bidrag til Lock-outen i Norge 1911.

Dansk Arbejdsmandsforb. Afd. i Roskilde A. 25,00, Viborg T. 8,60, *ialt 33 Kr. 60 Øre. Bager- og Konditorforb.* Afd. i: Aalborg 6,25, Assens 4,02, *ialt 10 Kr. 27 Øre. Billed-*

skærer og Decorationsbilledhuggernes Forb. Afd. i: Aalborg 2,00, Esbjerg 3,00, Kbhvn. 15,40, *ialt 20 Kr. 40 Øre. Bogbinderforb.* Afd. i: Aalborg 10,55, Aarhus 1,50, Esbjerg 1,00, Kbhvn. 35,55, Kolding 1,25, Næstved 2,00, Nyborg 2,25, Odense 5,00, Randers 2,00, Vejle 3,50, *ialt 64 Kr. 60 Øre. Bryggeriarbejderforb.* Afd. i Kbhvn. (Kv. Afd.) 42,45, Kbhvn. (Mandlig Afd.) 173,50, Nykøbing F. 70,00, *ialt 285 Kr. 95 Øre. Bødkerforb.* Afd. i Aalborg 32.00, Aarhus 64,00, Helsingør 1,25, Hjørring 1,00, Horsens 6,00, Kbhvn. 210,75, Korsør 2,00, Mariager 13,00, Randers 4,10, Skive 8,00, Svendborg 4,00, Vejle 9,00, Veien St. 8,05, *ialt 363 Kr. 15 Øre. Dansk Elektrikerforb.* 105,95, Afd. i: Aalborg 28,80, Esbjerg 7,50, Fredericia 13,25, Nakskov 21,00, Odense 3,00, Randers 1,00, Vejle 12,00, Kbhvn. 7,50, *ialt 200 Kr. Gas- og Vandarb. Fagf.* 26 Kr. 52 Øre. *Guld-, Sølv- og Elektropletarb. Forb.* 100,00, Afd. i Assens 9,00, Horsens 7,00, Kbhvn. (Guldarb.) 25,00, Kbhvn, (Cicelør og Gravør) 5,10, Kbhvn. (Elektropletarb.) 40,00, *ialt 186 Kr. 10 Øre. Hattearbejderforb.* Afd. i Aalborg 7,00, Brede 11,60, Kbhvn. 25,00, *ialt 43 Kr. 60 Øre. Dansk Jernbaneforb.* 500 Kr. *Karetmagerforb.* Afd. i: Horsens 5 Kr. *Dansk Kedel- og Maskinpasserforb.* 500 Kr., Afd. i Aalborg 20,00, Aarhus 3,00, Assens 2,50, Frederica 6,50, Hobro 3,00, Holbæk 10,00, Horsens 14,50, Kbhvn. 25,00, Kolding 3,00, Mariager 5,00, Nakskov 8.00, Næstved 11,75, Nykøbing F. 6,50, Roskilde 9,50, Saxkøbing 6,25, Skive 5,50, Vejle 4.50, *ialt 644 Kr. 50 Øre. Litografisk Forb.* 300 Kr. *Lohgarverforb.* Afd. i: Aarhus 12,00, Ebeltoft 2,00, Horsens 6,80, Kallundborg 2,00, Kbhvn. 48,00, Kolding 14,00, Vejle 6,50, *ialt 91 Kr. 30 Øre. Malerforb.* Afd. i: Aalborg 10,00, Aarhus 10,25, Esbjerg 5,25, Fredericia 5,00, Gentofte-Lyngby 15,50, Grenaa 2,80, Helsingør 7,00, Herning 5,25, Hillerød 6,00, Hjørring 13,50, Horsens 20,75, Holbæk 1,00, Holstebro 1.50, Kallundborg 7,00, Kolding 10,00, Kbhvn. 100,00, Kbhvn. (D. S. B.) 22,00, Køge 2,00, Maribo 6,00, Middelfart 9,00, Nyborg 4,50, Nykøbing, Jylland, 5,00, Næstved 10,00; Ringsted 3,00, Roskilde 4,00, Silkeborg 6,25, Slagelse 5,50, Skive 6,00, Svendborg 10,75, Thisted 5,60, Varde 2,00, Vejle 20,00, Viborg 14,00, *ialt 356 Kr. 40 Øre. Metaltrykkernes Forb.* 27 Kr. *Murerforb.* Afd. i: Aarhus 160,00, Aalborg 120,00, Assens 6,00, Esbjerg 50,00, Faxe 9,00, Frederikssund 35,00, Frederikshavn 14,00, Grenaa 5,00, Hadsten 15,00, Haslev 15,00, Halsted 2,00, Helsingør 27,00, Hillerød 50,00, Hjørring 9,50, Holbæk 50,00, Horsens 75,00, Hobro 5,50, Kallundborg 17,50, Kbhvn. 663,00, Kolding 100,00, Korsør 11,00, Køge 11,00, Maribo 25,50, Middelfart 9,00, Nykøbing M. 19,00, Nykøbing F. 15,00, Nyborg 31,00, Nørresundby 15,00, Odense 81,00, Ringkøbing 16,50, Roskilde 42,50, Ribe 11,00, Saxkøbing 11,00, Skive 12,00, Skanderborg 14,00, Sorø 12,00, Slagelse 11,50, Stege 7,00, Stubbekøbing 9,00, Storeheddinge 7,50, Svendborg 20,00, Søllerød 20,50, Taastrup 24,00, Tølløse 4,00, Varde 11,00, Veile 23,00, Viborg 22,00, Vordingborg 16,00, *ialt 1940 Kr. 50 Øre. Mølleriarb. Forb.* Afd. i Helsingør 3,50, Hadsten 7,00, Køge 5,00, *ialt 15 Kr. 50 Øre. Ovnsætternes Fagf.* 5 Kr. *Papirindustriarb. Forb.* Afd. i Dalum 38,05, Frederiksberg 33,50, Haraldskjær 4,00, Kbhvn. (Nørrebro) 11,13, Silkeborg 60,00, Ørholm 24,60, *ialt 171 Kr. 28 Øre. Dansk Rebslageriarb. Forb.* 39 Kr. *Skand. Sadelmager- og Tapetsererforb.* Afd. i: Aalborg 12,00, Esbjerg 12,00, Horsens 3,00, Kbhvn. (Sadelmagerne) 50,00, Kbhvn. (Tapetopsætterne) 38,00, Kbhvn. (Klub D. S. B.) 4,50, Kolding 6,55, Middelfart 1,50, *ialt 127 Kr. 55 Øre. Dansk Skotøjsarbejderforb.* 500 Kr., Afd. i: Esbjerg 19,35, Helsingør 2,00, Kbhvn. (Fabriksarb.) 145,35, Kolding 4,00, Mørke 8,90, Nakskov 7,50, Roskilde 3,00, Thisted 2,25, *ialt 692 Kr. 35 Øre. Skorstensfejersvendenes Fagf.* 75 Kr. *Dansk Skræderforb.* Afd. i: Aalborg 17,05, Ejby og Omegn 6,00, Hillerød 5,00, Kbhvn. (Kv. Herreskrædere) 3,55, Kolding 6,50,

Nyborg 5,00, Nykøbing F. 4,50, Nykøbing J. 1,50, Odder 3,25, Randers 6,25, Ringsted 2,75, Ringkøbing 6,50, Roskilde 5,00, Skelskør 1,50, Svendborg 8,25, Thisted 3,10, Varde 2,00, *ialt 87 Kr. 70 Øre. Snedkerforb* Afd. i: Aalborg 62,35, Bogense 7,00, Esbjerg 50,00, Faaborg 8,00, Frederiksværk 3,00, Fredericia 7,50, Græsted-Gilleleje 7,00, Grenaa 3,95, Hadsund 10,00, Haudrup 5,00, Haslev 8,50, Helsingør 35,75, Hillerød 21,50, Hjørring 7,50, Hornslet 3,75, Hornbæk 1,00, Holstebro 5,00, Holbæk 10,50, Horsens 43,10, Kbhvn. (Modelarb. Fagf.) 38,75, Kbhvn. (Pianofortearb. Fagf.) 115,75, Kbhvn. (Snedkere og Stolemagere) 300,00, Kbhvn. (Bygningssnedkernes Fagf.) 200,00, Kerteminde 9,50, Korsør 4,85, Lemvig 4,00, Middelfart 5,10, Nakskov 10,50, Nykøbing F. 24,00, Nyborg 13,00, Nørre Aaby 3,75, Odense 25,00, Randers 3,00, Roskilde 5,50, Rudkøbing 10,00, Skelskør 4,00, Skive 4,50, Slagelse 9,75, Storehedinge 6,00, Struer 9,00, Stege 1,75, Sorø 3,00, Thisted 9,00, Tørring 8,00, Viborg 9,00, Veien 1,00, Veile 19,00, Vordingborg 10,00, *ialt 1167 Kr. 10 Øre. Slagteriarbejdernes Forb.* Afd. i: Aars 6,00, Assens 6,25, Bogense 2,75, Brønderslev 15,00, Hammel 12,00, Hadsund 5,50, Hillerød 8,00, Herning 2,25, Horsens 62,75, Hobro 14,50, Kallundborg 3,75, Kbhvn. 21,10, Kolding 18,05, Køge 6,50, Nakskov 3,75, Nykøbing F. 4,00, Nørresundby 16,00, Odense 26,75, Odder 4,00, Randers 23,50, Ringsted 9,30, Roskilde 19,50, Silkeborg 6,00, Skive 40,00, Sorø 3,00, Thisted 20,00, *ialt 360 Kr. 20 Øre. Textilarbejderforb.* Afd. i: Aarhus 13,00, Esbjerg 17,15, Grenaa 44,20, Helsingør 36,65, Herning 10,60, Hjørring 3,00, Horsens 54,75, Kbhvn. (Væveriarb. Fagf. af 1873) 164,92, Kolding 22,40, Lyngby-Brede 38,75, Nykøbing M. 6,15, Odense 60,00, Randers 5,60, Randbøldal 15,25, Skodsborg 10,35, Svendborg 10,00, Veile 47,20, *ialt 559 Kr. 97 Øre. Tobaksarbejderforb.* 500 Kr. Afd. i: Aarhus 10,05, Aalborg 69,75, Fredericia 9,30, Hillerød 5,00, Horsens 15,65, Holstebro 28,25, Kbhvn. (Enigheden) 50,01, Kolding 16,90, Nykøbing M. 10,00, Nyborg 6,10 Odense 27,25 Skive 3,20, Slagelse 12,65, Thisted 21,50, Veien 1,85, *ialt 787 Kr. 46 Øre. Træindustriarb. Forb.* Afd. i: Aalborg 24,92, Aarhus 16,45, Arden 20,50, Brabrand 49,60, Frederikssund 1,50, Hjørring 10,00, Hinnerup 12,00, Holbæk 21,60, Horsens 33,35, Helsingør 13,00, Hillerød 6,10, Kbhvn. (S. & M.) 134,96, Kbhvn. (P.) 10,25, Køge 22,00, Kagerup 8,90, Kolding 12,50, Korsør 3,00, Lillerød 4,00, Nykøbing F. 9,10, Nakskov 4,50,Ringsted 20,00, Ry 9,00, Skanderborg 5,70, Saxkøbing 14,00, Slagelse 17,50, Sorø 4,50, Skive 5,00, Silkeborg 3,75, Varde 3,50, Veile 30,30, Viby 10,50, Viborg 9,25, *ialt 551 Kr. 23 Øre. Dansk Typografforb.* Afd. i: Aarhus 96,25, Assens 6,00, Bogense 3,00, Esbjerg 14,00, Faaborg 5,00, Grenaa 7,00, Herning 13,50, Hillerød 11,25, Hjørring 8,50, Holbæk 19,50, Holstebro 2,50, Horsens 59,40, Kallundborg 7,00, Kolding 35,50, Kbhvn. 890,45, Køge 5,00, Middelfart 6,50, Nakskov 9,75, Nyborg 7,00, Nykøbing F. 8,25, Næstved 38,20, Odder 6,00, Odense 73,75, Randers 26,00, Ringkøbing 8,00, Ringsted 10,00, Roskilde 7,00, Rønne 20,00, Silkeborg 21,25, Skive 5,00, Slagelse 9,50, Svendborg 15,00, Thisted 15,00, Varde 7,75, Veile 24,50, Viborg 4,00, *ialt 1506 Kr. 30 Øre. Tyende- og Landarbejderf.* Afd. i: Hildested 1,50, Kbhvn. 1,50, Terslev 10,00, *ialt 13 Kr. Tømrerforb.* Afd. i; Faxe 4,50, Ringsted 30,00, *ialt 34 Kr. 50 Øre.*

Ialt indkommen 11,292 Kr. 03 Øre.

E. Svendsen,
Kasserer.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541

Trykt hos F. E Bording (V. Petersen). Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 25 ❋ KØBENHAVN DEN 23. DECEMBER 1911 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Den faste Voldgiftsret. Kongresser. Lønbevægelser og Konflikter. (Arbejdsmændene i Aarhus. Arbejdsmændene i Middelfart. Kvinderne paa »De forenede Tændstikfabriker« i København. Mølleriarbejderne i Roskilde. Savværksarbejderne i Jylland. Skibstømrerne i Stege. Brolæggerne i Odense. Sadelmagere og Tapetserere i Jylland. Rebslagerne i Viby, Jylland. Mølleriarbejderne i Odense og Svendborg. Billedskærerne i København. Skotøjsarbejderne i Provinserne). Hof- og Stadsretten i København. Rettelse.

Den faste Voldgiftsret.

Murerforbundet ktr. Murerlavet og Murermester Schumacher i København.
Sag Nr. 55.

Udskrift af *Den faste Voldgiftsrets Kendelse* af 16. December 1911 i Sag Nr. 55: De samvirkende Fagforbund mod Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa det københavnske Murmesterlavs Vegne.

Murermester Schumacher, der er Medlem af Københavns Murmesterlav, har i dette Aar haft Murerarbejde i Entreprise ved Militæranlæget Sandholm ved Birkerød, og har ved Nybygninger paa dette Arbejde beskæftiget Medlemmer af Murerforbundet i Danmark, nemlig dels Svende fra Omegnen af Arbejdsstedet, dels og navnlig — idet Antallet af Svende, hjemmehørende i Egnen, ikke var tilstrækkeligt — Svende fra København.

Den 5. December 1899 er der afsluttet en Overenskomst mellem Mesterforeningen for Søllerød og Hørsholm Sogne og Mursvendenes Lokalforening for Søllerød og Omegn, hvilken for Akkordarbejde i det væsentlige lægger Københavns Priskurant af 1. Januar 1899 til Grund. Denne Overenskomst gælder endnu for det Omraade, indenfor hvilket fornævnte Anlæg ligger. Derimod er der i Aar af Murmesterlavet og Murersvendenes Fagforening i København vedtaget en ny »Priskurant vedrørende Svendeløn i Murerfaget gældende for København og Frederiksberg Kommuner«, der er traadt i Kraft den 1. Juli 1911, og hvis Priser gennemgaaende er noget højere end Priskuranten af 1899.

Medens nu de paa Arbejdet ved Sandholm før 1. Juli 1911 tilendebragte Akkorder er opmaalte og af Schumacher betalte paa Grundlag af Priskuranten af 1899, er der af Svendene med Hensyn til Akkorder, udførte efter 1. Juli 1911, rejst Forlangende om, at de skulde opmaales og betales efter den københavnske Priskurant af 1911, og da Schumacher — med Støtte af Lavet — har vægret sig herved, har Klagerne begæret Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Murerlavets, eventuelt Murermester Schumachers, Vegne dømt til at betale efter Priskuranten af 1. Juli 1911 for de Bygninger, som Schumacher har i Entreprise ved Anlæget Sandholm ved Birkerød, samt Sagens Omkostninger paalagt.

De Indklagede have paastaaet sig frifundne og Klagerne paalagt Sagens Omkostninger.

Det er af Murermester Schumacher under Sagens Forhandling uimodsagt anført, at han til de første københavnske Svende, der forhandlede med ham om at begynde Arbejde paa Sandholm, sagde noget lignende som dette, at han for Tiden intet Arbejde havde til dem i København, men at der, hvis de vilde tage Arbejde dernede til Stedets Priser, ikke var noget i Vejen derfor, medens

det maa antages, at andre københavnske Svende har taget Arbejde dernede uden Aftale om Priserne.

Naar nu henses til, *at* Egnens Svende ikke have nogen særlig Adkomst til at paaberaabe sig den til enhver Tid gældende københavnske Priskurant, og *at* det, som anført, maa antages at være betydet en Del af de københavnske Svende, at Arbejdet kun vilde blive betalt med Stedets Priser, findes det allerede som Følge deraf ikke med Føje at kunne paalægges Murmester Schumacher at betale nogen Del af det i Gang værende Arbejde paa Anlæget Sandholm efter den københavnske Priskurant af 1. Juli 1911.

De Indklagede ville derfor være at frifinde. Sagens Omkostninger findes — henset til den Uklarhed, der har hersket med Hensyn til hele dette Spørgsmaal (jfr. herom Rettens Kendelse af D. D. i Sag Nr. 56), og til, at det under denne Uklarhed ikke havde været urimeligt, om Murmester Schumacher over for samtlige københavnske Svende, der ønskede Arbejde ved Sandholm, udtrykkelig havde fremhævet, at Arbejdet betaltes efter Arbejdsstedets Priskurant — at burde bæres med 50 Kr. af hver af Parterne.

Kendelse.

De Indklagede bør for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger bæres med 50 Kr. af Klagerne, De samvirkende Fagforbund, og med 50 Kr. af de Indklagede, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, paa Københavns Murmesterlavs Vegne.

Murerlavet i København og Murmester Pihl ktr. Murerforbundet.

Sag Nr. 56.

Udskrift af *Den faste Voldgiftsrets Kendelse* af 16. December 1911 i Sag Nr. 56: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund paa Murerforbundets og dettes Slagelse-Afdelings Vegne.

Murermesterlavet og Murersvendenes Fagforening i København har vedtaget en »Priskurant vedrørende Svendeløn i Murerfaget, gældende for *Københavns* og *Frederiksbergs Kommuner*« af 1. Juli 1911.

Centralforeningen for Murer- og Tømrermestre i Østifterne og Murerforbundet i Danmark har den 22. December 1907 vedtaget en endnu i Kraft værende »Priskurant for Svendeløn i Murerfaget, gældende for *Sjælland*«.

Murermester E. Pihl, der er Medlem af Københavns Murermesterlav, har overtaget Murerarbejde m. v. ved Sukkerfabriken »Vestsjællands« nye Byggeforetagende ved Gørlev. Da Murerarbejdet skulde begynde i indeværende Aars Efteraar, gik Pihl ud fra, at han skulde betale Svendene efter Priskuranten for Sjælland. Fra Murerforbundets Side hævdede man imidlertid den Opfattelse, at Arbejdet skulde betales efter Københavns Priskurant, og Formanden for Slagelse Murersvendeforening forbød ligefrem Svende at gaa i Arbejde, medmindre der gaves dem Tilsagn om Betaling efter Københavns Priskurant. Flere Svende, der var komne rejsende til Arbejdsstedet fra forskellige Egne i Landet, for at begynde Arbejdet, men som paa Vejen havde meldt sig til Afdelingen i Slagelse og af dennes Formand var paamindede om ikke at handle i Strid med Forbundets Love, opgav derefter at paabegynde Arbejdet.

Det er oplyst, at der i Lovene for Murerforbundet i Danmark, sidst ændrede i Juli 1911, er optaget en saalydende § 14: »Naar en Mester erholder et Stykke Arbejde inden for en anden Afdelings Omraade, da skal Arbejdet betales med den Løn, som er gældende i den By, hvor vedkommende Mester bor, saafremt den ikke er lavere end den Løn, der er gældende i den By, hvor Arbejdet udføres; i saa Tilfælde skal denne betales.« Det maa antages, at det, der særlig har foranlediget denne Bestemmelses Optagelse i Lovene er, at der i en af »Fællesudvalget af 20. Juli 1895« (et Udvalg indenfor Centralforeningerne for Murer- og Tømrermestre i Jylland og Østifterne

samt Murerforbundet i Danmark og Dansk Tømrerforbund) fastslaaet Normaloverenskomst findes saalydende Bestemmelse: »Lader et af Mesterforeningens Medlemmer udføre et Arbejde inden for en anden lokal Svendeforenings Omraade, ydes den ovenfor nævnte Betaling, medmindre den dér paa Stedet gældende Betaling er højere, i saa Tilfælde ydes denne.«

Hvorvidt denne sidste Regel endnu har Gyldighed, er omstridt mellem Parterne. Klagerne hævde, at den er bortfaldet derved, at der den 17. Juli 1909 er tilstillet Murerforbundet i Danmark saalydende Skrivelse:

»Det meddeles herved, at den mellem Murerforbundet i Danmark og Dansk Tømrerforbund og Centralforeningen af Murer- og Tømrermestre i Jylland og Østifterne den 23. Januar 1902 afsluttede Overenskomst, som omhandler Fællesudvalget af 20. Juli 1895, med yderlig Tilføjelse og øvrige Forhold angaaende Samarbejde opsiges herved til Ophør den 1. Februar 1910.

Forslag til ny Overenskomst tillader man sig at tilstille det ærede Forbund.«

og Klagerne have endvidere henvist til, at der i den siden 1. Febr. 1911 mellem Centralforeningerne og Murerforbundet gældende Overenskomst findes en Angivelse af Timelønnen i de forskellige Byer og en Bestemmelse om, at »naar Arbejdet udføres i Akkord, betales det efter de til enhver Tid gældende Priskuranter og øvrige Bestemmelser for de respektive Byer og Landsdele.« Derimod gør de Indklagede gældende, at den gamle Fælles-Udvalgs-Bestemmelse endnu er i Kraft, idet den hverken omfattes af den ovenfor citerede Opsigelse eller de lokale Opsigelser og ej heller er uforenelig med de citerede Bestemmelser i Overenskomsten af 1911.

Dette Stridsspørgsmaal kan imidlertid ikke paa Grundlag af det Foreliggende afgøres under nærværende Sag, og dets Besvarelse findes heller ikke at være af afgørende Betydning for denne. Københavns Murermesterlav hører nemlig ikke under Centralforeningerne, men er en disse sideordnet Organisation (der dog ligesom disse hører ind under Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening.)

Med Hensyn til Københavns Murmesterlavs Stilling til det Spørgsmaal, Sagen drejer sig om, altsaa dette, om Prisen for Lavets Vedkommende skal bestemmes efter Priskuranten paa Arbejdsstedet eller paa Mesterens Hjemsted maa først fremhæves, at den ovennævnte Priskurant, af 1. Juli 1911, der betegner sig som gældende for København og Frederiksberg, ogsaa maa antages vedtaget netop med københavnske Byggeforhold for Øje, samt at den ingen Regel indeholder om, hvorledes Prisen skal beregnes, naar københavnske Murermestre bygge uden for København. De Indklagede have imidlertid paaberaabt sig, at der er mangeaarig og fast Praksis for, at københavnske Murermestre betale efter den københavnske Priskurant for Arbejder, der udføres i andre Dele af Landet. Heroverfor er det af Klagerne hævdet, at saadan Betaling kun er ydet, naar den paagældende Mester har forlangt Arbejdet udført af københavnske Svende.

De Indklagede have til Støtte for deres Standpunkt nævnt en Række Byggearbejder, der er udførte af københavnske Mestre uden for København, og ved hvilke der skal være betalt københavnske Priser, men nærmere Oplysninger om noget af disse er ikke tilvejebragte, og begge Parters Udtalelser om dette Forhold have i det Hele været holdte i ret stor Almindelighed. Retten kan herefter ikke gaa ud fra, at der foreligger en bindende Praksis for Andet end, den ogsaa med Sagens Natur stemmende Regel, at københavnske Murermestre, der ønske et Arbejde udenfor København udført helt eller delvis af københavnske Svende og derfor selv foranlediger saadanne til at rejse til Arbejdsstedet, maa betale de højere københavnske Priser. Da det derhos maa antages at

forvolde praktiske Vanskeligheder at opgøre en Murerakkord, hvor baade københavnske og ikke-københavnske Svende deltage, efter forskellige Prislister, maa det videre antages, at en københavnsk Mester, der selv foranlediger københavnske Svende til at deltage i et af ham overtaget Arbejde uden for København, maa betale samtlige Svende uden Hensyn til, hvor de er hjemmehørende, københavnske Akkordpriser. Udenfor disse Tilfælde ses der derimod ingen Hjemmel til, at der for Murerarbejde paa en københavnsk Murermesters Bygning uden for København skal betales efter anden Prisliste end den for Arbejdsstedet gældende.

Der er under Sagens Procedure fremkommet en Antydning om, at Murerforbundets Stilling fra først af er foranlediget ved en Udtalelse, hvorefter det skulde have været Murermester Pihls Hensigt fortrinsvis at anvende københavnske Svende paa den nye Sukkerfabrik. Hvorledes det end maatte forholde sig med denne Antydnings Rigtighed, maa der imidlertid efter Proceduren gaas ud fra, at Pihl under Konflikten netop har hævdet det Standpunkt, at han ønskede at antage Svende paa Arbejdsstedet uden Hensyn til, hvorfra de kom, og efter det ovenanførte har altsaa Murerforbundets Forhindren af, at Svende tog Arbejde paa Byggeforetagendet efter Arbejdsstedets Priskurant været uberettiget.

Idet Klagerne nu videre have hævdet, at det, der her foreligger fra Forbundets Side, er en ren og skær uberettiget Blokade af Murermester Pihls Byggearbejde, iværksat med Tilsidesættelse af de gældende Mæglingsregler og Septemberforligets § 2, have de paastaaet de Indklagede idømt en Bod og paalagt Sagens Omkostninger og have derhos som en skærpende Omstændighed anført, at Forbundet har vægret sig ved at gaa ind paa følgende Forslag, der fra Arbejdsgivernes Side blev stillet paa et den 22. f. M. afholdt Fællesmøde:

»Man enes om, at Arbejdet hos Murermester Pihl ved Sukkerfabrikken optages snarest mulig, senest Fredag den 24. ds. Morgen.

Spørgsmaalet om, efter hvilken Priskurant Arbejdet skal betales, afgøres af Fællesudvalget af 22de Januar 1910. Indtil Kendelsen er falden, ydes en Udbetaling af 48 Øre pr. Time. Københavns Murerlav og Murerforbundet garanterer for mulige Differencer.«

Der maa nu ogsaa gives Klagerne Medhold saavel deri, at der her er iværksat en uberettiget Blokade, som deri, at det havde været rimeligt, om de Indklagede havde modtaget Forslaget om Arbejdets Paabegyndelse. Derimod tør Retten ikke anse det for givet, at der i dette særlige Forhold foreligger Overtrædelse af bindende Mæglingsregler. Medens der nemlig findes Overenskomst om Mægling paa den ene Side mellem Centralforeningerne og Murerforbundet og paa den anden Side mellem Københavns Murmesterlav og Mursvendenes Fagforening i København, findes der overhovedet ingen Overenskomst mellem Murmesterlavet og Forbundet som saadant. Det er vel under Proceduren anført, at det er Praksis i saadanne Tilfælde at gaa til Mægling efter de for Arbejdsstedet gældende Regler, men at der i saa Henseende gælder en ligefrem bindende hævdvunden Regel kan ikke anses godtgjort, og selv om dernæst en uvarslet Blokade af et ikke-paabegyndt Murerarbejde som den her foreliggende maatte være i Strid med Septemberforligets § 2, finder Retten ikke Anledning til i nærværende Tilfælde at paalægge nogen Bod.

Sagens Omkostninger findes de Indklagede at burde bære med 200 Kr.

Kendelse.

Murerforbundet har ikke været berettiget til at hindre Murermester Pihl i paa Arbejdsstedet at faa Arbejdskraft til Byggearbejdet paa Sukkerfabriken »Vestsjælland«, fordi han kun vilde betale efter Arbejdsstedets Priskurant.

Sagens Omkostninger udredes af de Indklagede, De samvirkende Fagforbund, paa Murerforbundets Vegne med 200 Kr.

Kongresser.

Den skandinaviske Arbejderkongres.

Konferencen i Gøteborg.

Repræsentanter fra Arbejderpartiets faglige og politiske Landsorganisationer i de nordiske Lande samledes den 16. Decbr. til Konference i Arbejderforeningens Lokale i Gøteborg.

Fra Sverig mødte for Fagforbundene: *Herm. Lindqvist*; for Socialdemokratiet: *C. G. Wickmann.*

Fra Norge henholdsvis: *Ole Lian* og *Magnus Nilssen.*

Fra Danmark: *Carl F. Madsen* og *Th. Stauning.*

Desuden detog som Repræsentanter for Arbejderorganisationerne i Gøteborg Skomager *Høglund* og Redaktør *Blom.*

Herm. Lindqvist aabnede Mødet og bød Repræsentanterne velkommen.

Til Dirigent valgtes *Lindqvist*, til Sekretær Red. *Blom.*

Mødets Dagsorden var:

1. Tiden og Stedet for Kongressens Afholdelse.
2. Kongressens Offentliggørelse og Indbydelsescirkulæret.
3. Repræsentationsretten.
4. Forslag til Dagsorden og Forretningsorden for Kongressen.

Fra Sverigs Repræsentanter forelagdes, efter Beslutning af Landsorganisationernes Ledelse, en Henstilling om at forlægge Kongressen til Stockholm, navnlig under Hensyn til, at den faglige Landsorganisation skal holde sin Kongres der.

Efter en indgaaende Drøftelse besluttedes det at tiltræde denne Henstilling — som ogsaa tiltraadtes af Repræsentanterne fra Gøteborg — og den skandinaviske Arbejderkongres vil saaledes blive afholdt i Stockholm, under Forudsætning af, at dette tiltrædes af Hovedbestyrelserne.

Efter at Oplysninger var forelagt fra de forskellige Lande om Kongresser, Valg osv., som skal finde Sted, besluttedes det, at Kongressen skal afholdes i Dagene 2.—4. Septbr. 1912.

Det besluttedes at indbyde de finske Arbejderorganisationer til Deltagelse i Kongressen, ligesom det skete ved de foregaaende Kongresser.

Det vedtoges at indstille, at Repræsentationsretten for Forbundene bliver som ved foregaaende Kongres: 1 Repræsentant for indtil 500 Medlemmer, 2 for 500—1000 Medlemmer og 3 for over 1000 Medlemmer.

Konferencen henstiller til Landenes Organisationer at centralisere Repræsentationen det mest mulige.

Indbydelsescirkulære osv. affattedes. Det overdroges til Kongreskomiteen i Sverig at udsende Indbydelsen. I hvert Land udpeges en Kongreskomité, som forestaar de forskellige Arbejder. Forslag til Kongressen skal være indsendt til 1. Juni.

Til Kongressen skal fra hvert Lands Hovedorganisation foreligge en trykt Beretning.

Som Hovedpunkter paa Kongressens Dagsorden vedtog Konferencen at indstille: *Beretningerne, Organisationsformer og Taktik,* derunder Lovgivning om Arbejderbevægelsen, samt *Trustdannelser og Dyrtid.*

Forskellige andre Spørgsmaal drøftedes, derunder ogsaa Udgivelse af et skandinavisk, socialistisk Tidsskrift, men det besluttedes at afvente, hvilke Forslag der maatte fremkomme fra Organisationerne.

Punktet »Organisationsformer og Taktik« indledes af en Repræsentant fra hvert Land. Indlederen udpeges af de respektive Landes Hovedbestyrelser.

Det besluttedes at anmode Socialdemokraten Friherre *Palmstjerna* om at indlede Forhandlingen om Trusterne.

Endelig vedtog Konferencen Forslag til Forretningsorden for Kongressen og behandlede derefter forskellige andre Spørgsmaal, som staar i Forbindelse med Sagen.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene i Aarhus. I Anledning af, at Dansk Arbejdsmandsforbund havde varslet Strejke overfor Firmaet *Bergmann og Sønner*, fordi det ikke var lykkedes at opnaa Enighed om Prisen for Losning af Skibe i Aarhus Havn, afholdtes den 16. December et Møde, hvori Repræsentanter for Hovedorganisationerne deltog.

Inden Sagen var kommen saa vidt, at der var givet Strejkevarsel, har der været voldgiftet om Spørgsmaalet, og det viste sig nu, at der af Parterne lagdes en forskellig Mening i en af Politimester *Goll* i Aarhus afsagt Kendelse.

Dette foranledigede, at Arbejdsgiverforeningen stillede Forslag om at udsætte Strejken, indtil Hr. *Goll* har fortolket sin egen Kendelse.

Dette Forslag lovede Arbejdernes Repræsentanter at tage under Overvejelse.

Arbejdsmændene i Middelfart. Ved et Fællesmøde d. 16. Decbr., hvor Hovedorganisationerne var repræsenterede, opnaaedes Enighed om en Overenskomst mellem *Foreningen af Arbejdsgivere i Middelfart* og *Arbejdsmændenes Fagforening*.

Forhandlingerne mellem de direkte interesserede Parter var tidligere bristede.

Kvinderne paa »De forenede Tændstikfabriker« i København. Selskabet har opsagt den hidtil gældende Overenskomst med Kvindelig Arbejderforbund, som har 150 Medlemmer beskæftigede paa disse Arbejdspladser.

Mølleriarbejderne i Roskilde. Dansk Mølleriarbejderforbund har d. 4. December indgaaet Overenskomst med Møllerforeningen for Roskilde og Omegn, som tæller 35 Medlemmer, der ejer Vind-, Vand- og Motormøller.

Ved denne Lejlighed er Kost- og Logissystemet afskaffet indenfor denne Mesterforenings Omraade, og der er samtidig opnaaet Lønforhøjelser paa mindst 1 Kr. pr. Uge for Mølleriarbejderne.

Savværksarbejderne i Jylland. Dansk Træindustriarbejderforbund har faaet Sanktion til at opsige Overenskomsterne med *Aarslev Sav- og Hammerværk* og *Korinth Savværk*.

De i Faget almindelig gældende Bestemmelser samt Forhøjelse af de nuværende Akkordpriser ønskes gennemført. Bevægelsen vil ialt omfatte 54 Medlemmer.

Skibstømrerne i Stege. Dansk Skibstømrerforbund har faaet Sanktion til at opsige Overenskomsten med Skibsbygmester Wennike i Stege.

Der ønskes Lønforhøjelse.

Skotøjsarbejderne i Provinserne. Forbundet har faaet Sanktion til at opsige den hidtilgældende Priskurant for Haandarbejde, da det ikke er lykkedes at forhandle Sagen i Orden uden Opsigelse.

Den nugældende Prisliste er 5 Aar gammel.

Stenarbejderne paa Øerne. Dansk Stenarbejderforbund har faaet Sanktion til at opsige Priskuranter for Faldhammerarbejde og samtidig til at søge gennemført en Overenskomst med Foreningen af Stenhuggermestre paa Sjælland, Fyen og Lolland-Falster.

Brolæggerne i Odense. Forbunde har faaet Sanktion til at opsige Overenskomsten med Entreprenørerne i Odense. 19 Mand rejser Lønkrav ved denne Lejlighed.

Sadelmagere og Tapetserere i Jylland. Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund har faaet Sanktion til at opsige Overenskomsterne i Aalborg, Kolding og Hjørring.

De tre Afdelinger tæller tilsammen 66 Medlemmer, paa hvis Vegne der rejses Lønkrav.

Rebslagerne i Viby, Jylland. Dansk

Rebslagerforbund har faaet Sanktion til at opsige Overenskomsten med *Fællesforeningernes Rebfabrik* i Viby til Udløb 1. April 1912.

Der rejses Lønkrav.

Mølleriarbejderne i Odense og Svendborg. Overfor Dampmøllerne og Fabriken »Reform« i Svendborg og overfor Dampmøllerne og Møllestensfabrikerne i Odense har Dansk Mølleriarbejderforbund vedtaget dels at opsige tidligere Overenskomster og derefter fremsætte Forslag til Overenskomster med de nævnte Fabriker.

Lønkrav og Ferie staar forrest paa Listen over de udarbejdede Krav. Ialt fremsættes Krav for 64 Mand.

De samv. Fagforbunds Forretningsudvalg har givet Sanktion.

Billedskærerne i København. Med Sanktion opsiger *Billedskærer- og Dekorationsbilledhugger-Forbundet* til 1. April 1912 Overenskomsten med *Snedker- og Billedskærerlavet* i København.

Der fremsættes Krav om Lønforhøjelse og Arbejdstidsforkortelse.

Bevægelsen omfatter 100 Mand.

Skræderne i København. Dansk Skræderforbund har faaet De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalgs Sanktion til at opsige den københavnske Priskurant for »bestilt Arbejde«.

Hovedkravet, der vil blive fremsat overfor Mestrene, gaar ud paa Indførelse af Værksteder.

Bevægelsen vil komme til at omfatte ca. 1200 af Forbundets Medlemmer.

Hof- og Stadsretten i København.

Snedkermester Ingvard Jespersen i Skive ktr. Snedkerforbundet.

Den Tid er nu forbi, da en Arbejdsgiver kunde løbe til Domstolene og faa en Fagforening klapset af, fordi den offentlig havde meddelt, at der er Strejke hos ham, eller at hans Forretning er blokeret.

Det maa bl. a. Snedkermester *Ingvard Jespersen* i Skive bekende.

Hr. Jespersen tiltraadte i Maj 1907 en Overenskomst, der var afsluttet mellem Centralforeningerne for Snedkermestre og Snedkerforbundet i Danmark om et Regulativ for Snedkerfaget i Provinserne.

Et Aarstid efter brød Hr. Jespersen imidlertid Overenskomsten. Han afskedigede to af Snedkerforbundets Medlemmer og et tredje Medlem nedlagde Arbejdet.

»Skive Socialdemokrat« bragte derefter først den 29. August 1908 en Meddelelse fra Snedkerforbundet om Arbejdsforholdene hos Jespersen og den endte med Erklæringen, at ingen af Snedkerforbundets Medlemmer kunde arbejde for eller sammen med ham. Senere bragte Bladet en Række Meddelelser, der alle lød omtrent saaledes:

»Til Snedkerne!

Paa given Foranledning maa vi bemærke, at Blokaden hos Jespersen stadig vedvarer.

For Bestyrelsen:
Joh. Petersen.«

Efter at den faste Voldgiftsret var oprettet, indstævnede Hr. Jespersen Snedkerforbundet for denne. Han forlangte Snedkerforbundet idømt en Erstatning paa 5000 Kr. og vilde have det tilpligtet til straks at hæve Blokeringen.

Snedkerforbundet paastod sig frifundet og Klageren paalagt Sagens Omkostninger, idet det hævdede, at Klagerne selv ved sit Brud paa Overenskomsten havde fremkaldt Blokaden.

Nu kom Jespersen imidlertid i Tanker om, at han maaske kunde faa en endnu større Erstatning, hvis han fik Sagen for de almindelige Domstole og Vejen hertil stod ham aaben, idet han ikke var Medlem af Mesterorganisationen. § 17 i Loven om den faste Voldgiftsret tillader nemlig, at en Sag, der indbringes

for Voldgiftsretten, i saa Tilfælde kan afvises.

Han erklærede derfor, at han ønskede Sagen afvist.

Dette skete da, og han blev idømt 25 Kr. i Sagsomkostninger.

Hr. Jespersen anlagde nu Sag imod Snedkerforbundet ved Hof- og Stadsretten og forlangte 10,000 Kr. i Erstatning.

Ved dennes Dom frifandtes Snedkerforbundet.

I Dommens Præmisser hedder det bl. a.:

Retten gav Snedkerforbundet Medhold i, at det var Jespersen og ikke Forbundet, der havde handlet i Strid med Overenskomsten, og der kunde derfor ikke være Tale om, at Jespersen kunde gøre noget Ansvar gældende. Da Avisartiklerne kun indeholdt dels en i det væsentlige rigtig Gengivelse af den mellem Parterne opstaaede Konflikt og af Følgerne deraf, og dels Meddelelser til Snedkerne om, at Konflikten ikke var endt, hvoraf fulgte, at Forbundets Medlemmer fremdeles var uberettigede til at gaa i Arbejde hos Jespersen, fandtes disse Meddelelser ikke at have været retsstridige overfor ham, og de Indstævnte kunde derfor heller ikke som Følge af disse ifalde noget Ansvar.

Snedkerforbundet frifandtes derfor og Jespersen dømtes til at betale 200 Kr. i Sagsomkostninger.

Denne Dom konstaterer altsaa ligesom Dommen over Sliberforbundet, at det er lovligt at bringe Redegørelser om Arbejdskonflikter og at offentliggøre Meddelelser om Strejker og Blokader hos Arbejdsgiveren, hos hvem der er Arbejdskonflikt.

En anden Dom af Hof- og Stadsretten.

Til Sammenligning med foranførte Dom, der pure frifandt Snedkerforbundet, har en Dom, der er overgaaet Smede og Maskinarbejdernes Fagforening i København, Interesse.

Ved samme Ret blev denne Forening dømt til at betale en Erstatning paa 3000 Kr.

Sagen forholdt sig saaledes: En Arbejdsgiver (De forenede Cyclefabriker) havde ladet en ikke faglært Arbejder udføre et Arbejde, som Smedene mente var forbeholdt dem, og Fagforeningens Formand og Direktøren for Selskabet traf en Aftale, som Direktøren imidlertid straks brød.

Dette foranledigede en Arbejdsstandsning.

Efter at Arbejdet ved Overenskomst paany var optaget, søgte Arbejdsgiveren Retten for at faa Fagforeningen dømt til en Erstatning paa 31,500 Kr. for Tab, der var forvoldt ved Blokade, Strejkevagt og Artikler i »Social-Demokraten«. Tillige begærede Klageren Formanden dømt for Brud paa Privatlivets Fred.

Saaledes gik det dog ikke. Formanden blev frifunden for Krænkelse af Privatlivets Fred, men dømtes sammen med Fagforeningen til at betale Erstatningen paa de 3000 Kr., fordi Navne og Bopæle paa »arbejdsvillige« var offentliggjort; derved havde Fabriken ikke kunnet erholde den fornødne Arbejdskraft.

Retten kommer til dette Resultat ved at henvise til *den ved Artiklernes Fremkomst gældende Lovgivning.*

Det siges udtrykkelig heri, at Dommen vilde være bleven anderledes, *hvis* Loven om Den faste Voldgiftsret havde eksisteret den Gang, men det gjorde den ikke; thi Begivenhederne foregik i Aaret 1909, og Sags*anlægget* fandt ogsaa Sted inden d. 12. April 1910, da Loven om Den faste Voldgiftsret traadte i Kraft.

Havde denne Lov været gældende, kunde vedkommende Arbejdsgiver sikkert have kigget i Vejviseren efter Størstedelen af de 3000 Kr.

Rettelse.

I »Arbejderen« Nr. 23 sidste Side (Tabellen over Arbejdsløshedens Omfang) staar i 4. Linie »Forgyldere«, skal være »Billedskærere og Dekorationsbilledhuggere«.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen). Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 26 ❋ KØBENHAVN DEN 30. DECEMBER 1911 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsløsheds-Statistik. Septemberforliget. Den faste Voldgiftsret. Lønbevægelser og Konflikter (Bødkerne i Københavu. Murerne i København).

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Decbr. 1911. Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Januar 1912.

Septemberforliget.

Samtidig med at Arbejdsgiverforeningen iværksatte den store Lockout i 1899 fremsatte den 8 Punkter, som Arbejderne skulde indgaa paa, som Betingelse for at Arbejdet atter kunde paabegyndes. Det ene af disse Punkter lød saaledes:

»At Arbejdsgivernes Ret til selv at lede og fordele Arbejdet samt til at anvende den efter deres Skøn til enhver Tid passende Arbejdskraft fuldt ud anerkendes og garanteres af Arbejdernes Hovedorganisationer«.

De samvirkende Fagforbunds Hovedledelse svarede, at den ikke kunde gaa ind paa denne Bestemmelse i den ubestemmelige Almindelighed, hvori den var affattet, idet Arbejdsgivernes Ret maa være begrænset af Arbejdernes naturlige Ret til ogsaa at øve Indflydelse paa de Vilkaar hvorunder de skal arbejde.

Den Kritik som De samvirkende Fagforbund fremsatte, bevirkede at Forslaget undergik visse Ændringer og at Arbejdsgiverforeningen maatte indgaa paa følgende Tilføjelse til sit oprindelige Krav.

»Overfor Arbejdere, en eller flere, hvem et bestemt Arbejde mod aftalt Vederlag (Akkord) uden noget Forbehold er overdraget, og som gøre deres Skyldighed, ere Arbejdsgivere dog ikke berettigede til at forandre de Forhold, under hvilke saadant Arbejde udføres til Tab for Arbejderne, uden samtidig at godtgøre dem det derved lidte økonomiske Tab. Er der Uenighed i saa Henseende afgøres den ved faglig Mægling, eventuelt Voldgift, som ogsaa afgør Klager fra Arbejdsgivere eller Arbejdere over Brud paa Hovedreglen eller Misbrug af den«.

Efter Lock-outen, som endte med *Overenskomsten af 5. September 1899* (almindelig kaldet Septemberforliget), udsendte Arbejdsgiverforeningen en stærkt farvet Redegørelse over Kampens Forløb og Resultat.

Arbejdsgiverforeningen paastod heri, at Bestemmelsen i Punkt 4 om Arbejdsgivernes Ret »til at anvende den efter hans Skøn til enhver Tid passende Arbejdskraft« ikke alene tager Sigte paa Arbejdernes Antal, men ogsaa giver Arbejdsgiverne en Ret til at anvende ikkefaglærte Arbejdere, hvor disse kunde gøre Fyldest, samt Ret til at anvende Arbejdere, der staar udenfor Fagforeningen.

De samvirkende Fagforbund udtaler i en Redegørelse om samme Punkt følgende:

»Hvad Punktet angaar, pegede Fagforeningerne paa den naturlige Begrænsning, som Arbejdsgivernes

Ret havde i den Indflydelse, som Arbejderne maatte have paa de Vilkaar, hvorunder de skulde arbejde. Klart og præcist drog Arbejderne her Grænsen mellem Arbejdsgivernes Eneret til den merkantile og tekniske Bedriftsledelse, og saa Arbejdernes Medbestemmelsesret ved Arbejdsvilkaarenes Fastsættelse.

Fagforeningernes Kritik er fundet berettiget. Arbejdernes Medbestemmelsesret er anerkendt. Status quo opretholdes fuldt ud«.

Disse to Redegørelser er, som man ser, i høj Grad afvigende, og det skulde da heller ikke vare længe inden der indløb Klage til »Den permanente Voldgiftsret« over Brud paa Septemberforliget.

Klagen kom fra Arbejdsgiverforeningen, som paastod, at en af nogle Kuske hos en Vognmand i København foretagen Arbejdsstandsning for at faa nogle uorganiserede Arbejdere fjernede var i Strid med Punkterne 2, 4, 7 og 9. Paastanden om Brudet paa § 4 motiveredes med, at De samvirkende Fagforbund havde anerkendt Arbejdsgivernes Ret til at anvende den efter deres Skøn til enhver Tid passende Arbejdskraft.

Til denne Paastand fremsatte De samvirkende Fagforbund bl. a. følgende Udtalelse:

»Vi maa bestemt hævde, at her ikke foreligger et Tilfælde hvor enten de enkelte Arbejdere eller en Organisation har villet gribe ind i Arbejdsgivernes Dispositionsret over Arbejdet eller dets Fordeling, ej heller hans Ret til at anvende den Arbejdskraft han fandt passende.

Arbejderne har kun erklæret, at de ikke vilde fortsætte længere sammen med nogle andre Arbejdere, og det maa dog være enhver Mands Ret, at bestemme om han vedblivende vil fortsætte med Arbejdet hos en bestemt Arbejdsgiver eller foretrækker at gaa, naar Forholdene ikke længere tilfredsstiller ham.«

Den permanente Voldgiftsrets Kendelse lød paa Frifindelse for Kuskene, og Arbejdsgiverforeningen idømtes Sagens Omkostninger med *50 Kr.*

Retten havde hermed slaaet fast, at Arbejdsgiverne ikke havde erhvervet sig den paastaaede Ret til uden Indsigelse fra Arbejderne at anvende uorganiserede Arbejdere. To Gange senere har Arbejdsgiverforeningen søgt at faa samme Ret til at ændre den tagne Beslutning, men det er hver Gang mislykkedes.

Nu har imidlertid *Den faste Voldgiftsret* i Sag Nr. 58 afsagt en Kendelse om Septemberforligets Forstaaelse, der gaar stik imod Kendelserne af den permanente Voldgiftsret.

Træindustriarbejderforbundet havde under 18. og 24. November fremsendt Strejkevarsel overfor A/S. Snedkermestrenes Træ- og Finérskæreri i København, for at faa en Skruebrækker fjernet eller meldt ind i Fagforeningen.

Dansk Arbejdsgiver og Mesterforening har derefter under 1. December indklaget Træindustriarbejderforbundet for Brud paa *Punkt 4 i Septemberforliget* og Retten giver Arbejdsgiverforeningen Medhold.

Den Fortolkning af Septemberforligets forskellige Punkter, som Den permanente Voldgiftsret med Borgmester *Jacobi* som Formand afsagde, omstødes nu efter 12 Aars Forløb hensynsløst af Den faste Voldgiftsret med Justitiarius Dr. *Carl Ussing* som Formand og Assessor *Thybjerg* som Rettens Næstformand.

Med Arbejdsgiverforeningens Klage fulgte som Bilag et Foredrag som Justitiarius Dr. jur. Ussing har holdt i Fællesudvalget af 17. August 1908. Dr. jur. Ussings Udtalelse er saalydende.

»Naar man vil undgaa Brud paa Overenskomster, er den første Betingelse den, at Overenskomsterne ere aflattede saaledes at det er klart for alle — baade for de Styrende og for de menige Medlemmer — hvad der staar i Overenskomsterne, og tillige, om jeg saa maa sige, hvad der ligger i dem.

Der ligger nemlig en Del i Overenskomsterne, som ikke udtrykkelig staar der. Og det kan være skæbnesvangert. Mange

Brud paa Overenskomster vilde være undgaaet, hvis man straks fra først af havde haft klare Ord at pege paa.

Lad mig tage et Eksempel. Paa et Arbejdssted, hvor man i længere Tid har været vant til kun at træffe organiserede Arbejdere, bliver der antaget et Par uorganiserede. Hvad har Arbejderne nu Ret til i den Anledning?

Ja, Arbejderne kan ved deres Optræden overfor de to uorganiserede gøre dem Livet saa ubehageligt, at de enten fortrækker eller gaar ind i Fagforeningen. De maa naturligvis ikke anvende Vold eller Trusler om Vold, saa kommer de under Straffeloven, men det er ogsaa ganske overflødige Midler; der er lovlige Midler nok, der virker.

Arbejderne have ogsaa Lov til at henstille til Arbejdsgiveren at remplacere de uorganiserede med de organiserede Arbejdere. Men efter Overenskomsterne have Arbejderne som Regel ikke Lov til ved Strejke at ville tvinge Arbejdsgiveren. De maa anvende al deres Energi mod Arbejderne, men de maa ikke paa denne Sag lave Konflikt med Arbejdsgiveren.

Hvor staar det? Ja, det staar netop ingen Steder udtrykkelig, men det ligger forskellige Steder. Ganske afset fra Septemberforligets indirekte Udtalelser i Post 4 ligger det formentlig i Fagets Overenskomster, naar disse Overenskomster er sluttet paa Tid eller med en bestemt Opsigelse, og naar Overenskomsterne ikke udtrykkelig udtaler sig om Spørgsmaalet. Overenskomsterne repræsenterer jo nemlig det, som Partierne i Øjeblikket have opnaaet hos hinanden. For Arbejdernes Vedkommende er de Udtryk for de Krav, som de foreløbig have sat igennem. Men de andre Ønsker af almindelig Art som de maatte ønske at se realiserede, dem har de i Øjeblikket maattet lade ligge; de have maattet nøje sig med det, der er vunden ved Overenskomsterne. Og naar der ikke findes den Bestemmelse, at Arbejdsgiverne ikke maa beskæftige uorganiserede Arbejdere, hører dette Ønske saaledes ikke til dem, som Arbejderne i Tarifperioden maa fremsætte under Strejketrusel.«

I Anledning af Klagen og De samvirkende Fagforbunds Tilsvar paa denne, har Dr. Ussing i en Skrivelse til Rettens fungerende Formand, nærmere uddybet Meningen i sit Foredrag. Denne Skrivelse er saalydende:

Hr. Assessor *Thybjerg*.

I Sag Nr. 58 har Klagerne citeret en Udtalelse af mig fra Augustudvalget, og jeg anser det derfor at være min Pligt at fuldstændiggøre den med de Modifikationer og Begrænsninger, som der ved den paagældende Lejlighed ikke var Anledning til at belemre Udtalelsen med, men uden hvilke Udtalelsen ikke er et fuldstændigt Udtryk for, hvad min Mening var.

Septemberforliget er sluttet paa en Baggrund af over hele Arbejdsmarken gældende Tarifaftaler. Arbejdsgivernes Ret til at vælge deres Arbejdskraft er i § 4 givet dem med den Forudsætning, at der tales om *tarifmæssig betalt* Arbejdskraft. Der er ikke i § 4 hjemlet Arbejdsgiverne fri Ret til at vælge *billigere* Arbejdskraft.

Ofte begaar Arbejdsgiveren endog et Overenskomst*brud* ved at vælge billigere Arbejdskraft; men selv, hvor der ikke er Brud mod en Overenskomst ved at vælge Arbejdskraft uden for den Organisation, med hvilken Overenskomsten er sluttet, og betale den billigere, er der dog ikke yderligere ved Septemberforliget sikret Arbejdsgiveren en uantastet Ret hertil.

Arbejdsgiveren har efter min Mening en i § 4 sikret Ret til at vælge sin Arbejdskraft *uden Hensyn til, om den er organiseret;* Arbejdernes indre Stridigheder bør ikke anfægte Produktionen; og hvis Arbejderne ved at ekskludere en Mand fik Ret til at forlange ham afskediget af Arbejdsgiveren, vilde Arbejderne derigennem faa en imod Septemberforliget stridende Ret til at blande sig i Valget af Arbejdskraft.

Men Arbejdsgiveren har formentlig ikke en i § 4 sikret Ret til at vælge sin Arbejdskraft *uden Hensyn til Tarifferne*, og naar Arbejdsgiveren vil paaberaabe sig § 4 over for en Fagforening, maa han godtgøre, at de uorganiserede Arbejdere han beskæftiger, bliver tarifmæssig betalt.

Ligesom jeg mener, at det følger af Sagens Natur, at Septemberforliget, naar det taler om Arbejdskraft, kun tænker paa *tarifmæssig betalt Arbejdskraft*, saaledes mener jeg, at det vil føre til lige uheldige, ja ødelæggende Konsekvenser, om man fulgte være sig Theorien om Arbejdsgivernes tilsikrede Ret til at vælge al uorganiseret Arbejdskraft, ogsaa den billigere, eller Theorien om Arbejdernes Ret til i Tarifperioden at stille Fordring om udelukkende Brug af organiseret Arbejdskraft.

Disse Konsekvenser skal jeg ikke ulejlige med at udvikle, men kun omtale et Konsekvensspørgsmaal.

En Afgørelse efter mit Synspunkt kunde man mene, vilde have den Konsekvens — jævnfør Sporvognssagen — at det heller ikke, naar Overenskomsterne udløbe, vilde være berettiget at tage Kampen op for i den nye Overenskomst at udelukke *uorganiserede* Og denne Konsekvens vilde sikkert være forkert.

Siden Septemberforliget har der i mange Fag ved Overenskomsters Udløb været Kamp om dette Spørgsmaal. Men denne Konsekvens behøver jeg heller ikke at tage — af flere Grunde, men bl. a. af den, at Forudsætningen for min Fortolkning af Septemberforligets § 4 netop er, at der er fastsat en tarifmæssig betalt Arbejdskraft.

Deres hengivne

(sign.) C. USSING.

Efter Justitiarius Dr. Carl Ussings Fortolkning har Septemberforliget faaet et Indhold, som vistnok hverken Arbejdsgiverne eller Arbejderne har drømt om, men det stod os klart, at Chancerne for at vinde Sagen var ringe, efter at denne Fortolkning forelaa.

Den faste Voldgiftsret eller vel rettere Næstformanden, Assessor Thybjerg, kunde vel vanskeligt komme uden om den Opfattelse, som Rettens Formand havde givet tilkende.

Det, som Arbejdsgiverforeningen ikke naaede gennem 16 Ugers Kamp i 1899, det naar den nu gennem en juridisk Fortolkning af Septemberforliget, men denne Sejr, som Arbejdsgiverforeningen i dette Tilfælde har vundet over Arbejderne, skal de sikkert ikke glæde sig for tidligt ved. Den kan let blive en Pyrrhus-Sejr.

Vi henviser iøvrigt til Den faste Voldgiftsrets Kendelse i Sagen.

Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsgiverforeningen ktr. Træindustriarbejderforbundet.

Sag Nr. 58.

Udskrift af *Den faste Voldgiftsrets Kendelse* af 16. December 1911 i Sag Nr. 58: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund paa Træindustriarbejderforbundets Vegne.

I indeværende Aars Efteraar har »Savværksarbejdernes og Maskinsnedkernes Fagforening«, der hører under Træindustriarbejderforbundet, overfor »Aktieselskabet Snedkermestrenes Træ- og Finérskæreri«, der gennem »De samvirkende Maskinsnedkerier og Savværker« er Medlem af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, rejst Krav om, at 5 hos Aktieselskabet beskæftigede Mænd skulde indtræde i Fagforeningen. Sagen har været Genstand for Mægling og har været forhandlet mellem Organisationernes Bestyrelser.

Efter at det herunder fra Arbejdsgivernes Side er hævdet, at 3 af de 5 Mænd maatte betragtes som Formænd, og efter at den 4. ligeledes er overgaaet til en Stilling, der fra Arbejdsgivernes Side hævdes at være en Formandsstilling, er Uoverenskomstemmelsen for saa vidt begrænset til kun at angaa den 5., en Mand, om hvem det er oplyst, *at* han, der er 57 Aar gammel og i 32 Aar har arbejdet hos fornævnte Aktieselskab, tidligere har været Medlem af Fagforeningen, men efter den store Lockout i 1899 har ophørt at være det, *at* han desuagtet i 1907 har deltaget i en Strejke, men *at* han under Lockout'en i Foraaret 1911 ikke blev lockoutet og derfor uafbrudt arbejdede for Selskabet. Med Hensyn til denne Mand stillede Fagforeningens Repræsentanter det Krav, at han enten skulde indmeldes i Foreningen eller afskediges, og da dette Krav ikke er blevet opfyldt, har Træindustriarbejderforbundet den 18. November 1911 givet 1. og den 24. s. M. 2. Strejkevarsel til 4. December 1911. Paa et Fællesmøde mellem Hovedorganisationerne den 28. November 1911 stilledes der dog fra Arbejdsgivernes Side Forslag om, at Strejken skulde udsættes i 14 Dage, for at Arbejdsgiverforeningen imidlertid kunde indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret, hvilket Forslag blev tiltraadt af Fagforeningen.

Arbejdsgiverforeningen har derefter ved Klage af 1. ds. rejst nærværende Sag og i Klagen hævdet, at Fagforeningen er uberettiget til ved Arbejdsstandning eller Trusel om en saadan at tvinge fornævnte Aktieselskab til at afskedige Arbejdere, fordi de er uorganiserede, idet dette efter Klagernes Formening strider saavel mod den gældende Overenskomst som mod Septemberforligets Punkt 4. Klagerne har i Henhold hertil paastaaet de givne Strejkevarsler kendt uberettigede, saaledes at der ikke derpaa kan etableres nogen lovlig Arbejdsstandsning, samt paastaaet De samvirkende Fagforbund paa Træindustriarbejderforbundets Vegne ikendt en Bod for det skete Brud paa gældende Overenskomster og paalagt Sagens Omkostninger.

Med Hensyn til den faglige Overenskomst skal bemærkes, at denne, der er af 15. Juni 1911, i sin § 14, Punkt 1 bestemmer, at enhver Uenighed af faglig Karakter bør søges bilagt ved Mægling, eventuelt ved Voldgift efter de i Paragrafen indeholdte nærmere Regler, samt at samme Paragrafs Punkt 5 foreskriver, at en saadan Sag, naar den ikke har kunnet ordnes ved Mægling eller Forhandling mellem Organisationerne, skal, hvis en af Organisationerne forlanger det, forelægges en faglig Voldgiftsret til Afgørelse, forsaavidt den angaar Forstaaelsen af en foreliggende Priskurant med almindelige Bestemmelser eller en almindelig mellem Organisationerne bestaaende Overenskomst. Videre hedder det, at i alle andre Tilfælde skal Mægling forsøges, forinden Arbejdsstandsning iværksættes, — medmindre der indtræder Betalingsstandsning eller Hensynet til Liv, Velfærd eller Ære afgiver tvingende Grunde til at standse Arbejdet, forinden Mægling kan foretages — ligesom Uenigheden kan indankes for en Voldgiftsret, hvis begge Parter er enige derom.

Klagerne har ikke begrundet, paa hvilken Maade den her paaklagede Adfærd fra Træindustriarbejderforbundets Side efter deres Mening indeholder en Krænkelse af den faglige Overenskomst, og maa efter Indholdet af deres mundtlige Procedure antages overhovedet at have frafaldet denne Del af deres Paastand og alene rettet deres Ønske paa at faa afgjort, hvorvidt den paaklagede Adfærd er i Strid med Septemberforligets Punkt 4.

De Indklagede har benægtet, at der i Septemberforligets Punkt 4 er Hjemmel for at erklære den varslede Strejke uberettiget, og har derfor paastaaet sig frifundne og Klagerne paalagt Sagens Omkostninger.

Septemberforligets Punkt 4 er saalydende:

»4. Arbejdsgivernes Ret til at lede og fordele Arbejdet samt til at anvende den efter deres Skøn til enhver Tid passende Arbejdskraft, anerkendes, eventuelt støttes, af Arbejdernes Hovedorganisation. Overfor Arbejdere, én eller flere, hvem et bestemt Arbejde mod aftalt Vederlag (Akkord) uden noget Forbehold er overdraget, og som gør deres Skyldighed, er Arbejdsgivere dog ikke berettigede til at forandre de Forhold, under hvilke saadant Arbejde udføres, til Tab for Arbejderne, uden samtidig at godtgøre dem det derved lidte økonomiske Tab. Er der Uenighed i saa Henseende, afgøres den ved faglig Mægling, eventuelt Voldgift, som ogsaa afgør Klager fra Arbejdsgivere eller Arbejdere over Brud paa Hovedreglen eller Misbrug af den.«

Af Forhandlingerne i det saakaldte »Enighedskammer« (Fællesudvalget til Afgørelse af Arbejdsstridigheder« konstituerede sig som »Enighedskammer« den 1. Juli 1899; dets Forhandlinger er trykte under Titlen »Arbejdsstandsningen af 24. Maj 1899«) fremgaar, at Septemberforligets Punkt 4 er et af de »8 Punkter«, paa hvis Gennemførelse man under den store Lockout lagde særlig Vægt fra Arbejdsgivernes Side. Det fremtraadte i de af Arbejdsgiverne først opstillede Betingelser for Lockout'ens Afslutning som Punkt 2 med følgende Affattelse: »2) at Arbejdsgivernes Ret til selv at lede og fordele Arbejde samt til at anvende den efter deres Skøn til enhver Tid passende Arbejdskraft fuldtud anerkendes og garanteres af Arbejdernes Hovedorganisation« (se anførte Skrift S. 100).

Af de nævnte Forhandlinger fremgaar endvidere, at dette Punkt fra Arbejdsgivernes Side var ment som bl. a. udtrykkende en Anerkendelse af Arbejdsgivernes Ret til at anvende uorganiserede Arbejdere. Saaledes udtaler Direktør Ludvig Christensen, der særlig optraadte som Arbejdsgivernes Ordfører (S. 168) om dette Punkt, at det »indeholder jo forskellige Ting, dels naturligvis Spørgsmaalet om, hvorvidt Ikke-Fagforeningsfolk skulde have Lov til at arbejde uden Ulæmpe, dels

ogsaa Spørgsmaalet om, hvorvidt man til et bestemt Arbejde kan anvende faglærte og ikke-faglærte Folk, ligesom man vil, og ligesom Forholdene fornuftigvis fører det med sig, dels om man kan sætte flere eller færre Folk til et Arbejde, og endnu forskellige andre Detailspørgsmaal«, ligesom han ved en senere Lejlighed (S. 188) med Hensyn til Punkt 2 udtaler sig saaledes: »I dette Punkt ligger Spørgsmaalet om, hvorvidt der paa vore Værksteder skal være Fred, og om Folk skal have Adgang til vore Værksteder, uanset om de er Medlemmer af Fagforeninger eller ikke, og om de, selv om de ikke er det, skal kunne arbejde roligt med Medlemmer af Fagforeningerne. Det er noget, vi Arbejdsgivere lægger den allerstørste Vægt paa; vi føler os æresbundne til ikke at svigte de Folk, der arbejder for os og ikke er Medlemmer af Fagforeningerne, og vi ser ikke nogen som helst Grund til, at saadanne Folk skal lægges for Had«.

Fra Arbejdernes Repræsentanters Side rejstes forskellige Indsigelser mod det foreslaaede Punkt 2. Saaledes kunde man ikke tiltræde Ordene »fuldt ud« (der ogsaa i den endelige Form er udgaaede) eller Ordene »og garanteres« (der i den endelige Form er ombyttede med »eventuelt støttes«), og man krævede visse Kauteler til Beskyttelse af Arbejdernes Ret (jfr. den endelige Forms 2. og 3. Punktum). Derimod bestred man ikke i og for sig Arbejdsgivernes Ret til at anvende uorganiserede Arbejdere. Saaledes udtaler daværende Folketingsmand (nuværende Borgmester) J. Jensen, der særlig optraadte som Arbejdernes Ordfører (S. 167—168), at man mulig kunde finde en anden Form end den foreslaaede. »Man kunde jo tænke sig at sige, at ligesom de samvirkende Fagforbund anerkender Arbejdsgivernes Ret til at lede Arbejdet og anvende den Arbejdskraft, de kan skaffe sig, saaledes anerkender Arbejdsgiverforeningen, at Arbejdets Ordning og Fordeling bør ske under fornødent Hensyn til Arbejdernes Rettigheder o. s. v.«, og at denne Udtalelse var et Udtryk for den almindelige Opfattelse hos Repræsentanterne for Arbejdersiden, fremgaar deraf, at Jensen i et af Enighedskammerets sidste Møder paa sit Partis Vegne fremsatte et bestemt formuleret Forslag (S. 183), hvori det bl. a. hedder: »Ligesom De samvirkende Fagforbund anerkender Arbejdsgivernes Ret til at lede Arbejdet samt til at anvende den Arbejdskraft, som de maatte kunne forskaffe sig . . . . .«. I en senere Skrivelse — nemlig af 26. Juli 1899 — fra Repræsentantskabet for De samvirkende Fagforbund til Forretningsudvalget for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening fremsættes som Forhandlingsgrundlag et Forslag, der paa det heromhandlede Punkt indeholder samme Affattelse (S. 204).

Herefter maa det statueres, at der gennem Punkt 4 i Septemberforliget fra Arbejdsgivernes Side er krævet og fra Arbejdernes Side er anerkendt en Ret for de førstnævnte til ogsaa at anvende uorganiserede Arbejdere.

Videre skal bemærkes, at man ikke i Septemberforligets Punkt 5 om, at »Fastlønnede Formænd eller Arbejdsledere skal, saalænge de beklæder saadan Stilling, have fuld Frihed til ikke at være Medlemmer af Arbejderorganisationer« kan lægge en Forudsætning om, at Arbejdere, der ikke er Formænd, ikke har saadan Frihed, men skal være Medlemmer af Arbejderorganisationer. Grundlaget for denne Bestemmelse er nemlig et Krav fra Arbejdsgivernes Side om, at fastlønnede Formænd og Arbejdsledere, saalænge de beklæder saadan Stilling, *ikke maatte* være Medlem af Arbejderorganisationer, og der er intet oplyst til Støtte for den paa Forhaand usandsynlige Antagelse, at Arbejdsgiverne gennem den mildere Affattelse, der er givet den endelige Bestemmelse i Punkt 5, indirekte skulde have opgivet den Ret, som de havde krævet og faaet anerkendt i Punkt 4.

Iøvrigt maa bemærkes, at der intet er til Hinder for, at der ved Over-

enskomster indgaaede mellem Hovedorganisationerne eller med disses udtrykkelige eller stiltiende Godkendelse, træffes Bestemmelser, der i et eller flere Fag mere eller mindre begrænse Arbejdsgivernes Ret til at anvende uorganiserede Arbejdere. Saaledes findes der for Tiden en Overenskomst mellem Malerlavet og Malernes Fagforening i København, hvorefter Malerlavets Medlemmer har forpligtet sig til kun at beskæftige Malersvende, som er Medlemmer af Malerforbundets respektive Afdelinger, og Malernes Fagforenings Medlemmer forpligte sig til i København ikke at arbejde for Malermestre, som staar udenfor Malerlavet. En lignende Overenskomst findes i Blikkenslagerfaget, ligesom der i en Række Overenskomster mellem Foreninger af Arbejdsgivere i Provinsbyer og de paagældende Arbejderorganisationer er truffet Bestemmelse om, at Arbejdsgiverne er forpligtede til fortrinsvis at anvende organiserede Arbejdere og lign.

Endnu maa derhos følgende fremhæves. Som ovenfor anført krævedes der under Forhandlingerne i Enighedskammeret fra Arbejdernes Side visse Kauteler overfor det fra Arbejdsgivernes Side fremsatte, i det nuværende Punkt 4, 1. Punktum, indeholdte Krav, og disse Kauteler fandt senere deres Udtryk i det til dette Punkt knyttede 2. og 3. Punktum, hvis Slutningsbestemmelse gaar ud paa, at Voldgift »afgør Klager fra Arbejdsgivere eller Arbejdere over Brud paa Hovedreglen eller Misbrug af den«. Saavel efter denne Bestemmelses Oprindelse som efter selve Ordene, af hvilke »eller Misbrug af den« ellers vilde komme til at staa overflødige, maa det antages, at der ved selve Punkt 4 er tillagt Arbejderne en Ret til gennem deres Organisation at gaa til Fagets Voldgiftsret — eventuelt Den faste Voldgiftsret — med Klager over formentligt Misbrug af Punkt 4's Hovedregel og derhos er tillagt vedkommende Voldgiftsret en vis Frihed til selvstændig at skønne over, hvorvidt Misbrug i det den forelagte Tilfælde har fundet Sted eller ej.

Retten kommer saaledes til det Resultat, at medens det vel maa staa hver enkelt Arbejder frit for, om han vil arbejde sammen med én uden for Organisationen staaende Arbejder eller ej, er en Arbejdsstandsning med det Formaal at fremtvinge en saadan Arbejders Afskedigelse eller Indmeldelse i Organisationen uberettiget. Derimod staar det vedkommende Organisation frit for at æske en Voldgiftskendelse for, hvorvidt der i det paagældende Tilfælde foreligger et Misbrug af Arbejdsgivernes Ret til at anvende uorganiserede Arbejdere.

At der i det her foreliggende Tilfælde, hvor fornævnte Aktieselskab kun har vægret sig ved at efterkomme et Krav om Indmeldelse i Fagforeningen eller Afskedigelse af en veltjent Arbejder, der i 32 Aar har været i Selskabes Tjeneste, skulde foreligge et Misbrug fra Selskabets Side af dettes Ret efter Punkt 4, 1. Punktum, kan der ikke være Tale.

Som Følge af Indholdet af § 5 i Loven om den faste Voldgiftsret af 12. April 1910 maa Anmeldelse af Bod i nærværende Tilfælde anses udelukket, og da det her behandlede Spørgsmaal ikke tidligere har været afgjort af Retten, findes Sagens Omkostninger at burde bæres af Parterne med Halvdelen hver.

Kendelse:

Den af Træindustriarbejderforbundet overfor »Aktieselskabet Snedkermestrenes Træ- og Finérskæreri« varslede Strejke er som stridende mod Septemberforligets Punkt 4 uberettiget.

Sagens Omkostninger udredes efter Omstændighederne af Klagerne, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, og de Indklagede, De samvirkende Fagforbund paa Træindustriarbejderforbundets Vegne, med 100 Kr. af hver.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bødkerne i København. Efter længere Tids Forhandling har Bødkerforbundets københavnske Afdeling

d. 8. Decbr. 1911 afsluttet Overenskomst med *De forenede Bryggerier*.

Overenskomsten, der er gældende til 1. Oktober 1916, har tilbagevirkende Kraft til 1. Oktober.

Arbejdstiden forbliver som hidtil 9½ Time daglig med 2 Timers Spise- og Hviletid. Fra 1. Oktober forhøjes Daglønnen fra 5 Kr. til 5 Kr. 25 Øre og ved Kar- og Fadearbejde, saavel gammelt som nyt, fra 5 Kr. 50 Øre til 5 Kr. 75 Øre; fra 1. Oktbr. 1914 forhøjes yderligere nævnte Dagløninger henholdsvis til 5 Kr. 50 Øre og 6 Kr.

Overarbejde indtil Kl. 10 Aften betales med 70 Øre og efter Kl. 10 Aften med 90 Øre pr. Time. Der betales som hidtil fuld Ugeløn for de Uger, hvori der forekommer Helligdage. 3 Dages Sommerferie gives uden Afkortning i Lønnen. I Sygdomstilfælde betales 1 Kr. 55 Øre pr. Dag i 26 Uger.

Endvidere opnaaedes der et Tillæg af 10 % for Reparation af Bajerske Træer og for Omlavning af gamle Øltræer. For nye Øltræer opnaaedes et Tillæg af mellem 5 og 8 %. Fade af amerikansk Træ forhøjes med 10 % og af ungarnsk Træ med 5 %; ligeledes forhøjes Priserne for at indsætte nye Bunde i gamle Fade.

Murerne i København. Den 21. December afholdtes der et Fællesmøde i København imellem Repræsentanter for Murerlavet, Murerforbundet og dets københavnske Afdeling, De samvirkende Fagforbund og Arbejdsgiverforeningen.

Mødet var foranlediget ved, at Murersvendene havde nedlagt Arbejdet hos en Murermester *N. P. Andersen*, som ikke vilde udbetale Overskud paa et udført Akkordarbejde, medmindre Svendene afgav *personlig* Kvittering for deres Tilgodehavende.

Det har fra Arilds Tid været Kutyme indenfor Murerfaget, at Murerformanden, der er Medlem af Svendeorganisationen og Deltager i Akkorden samtidig med, at han er Murermesterens absolut mest betroede Mand paa Arbejdspladsen, *ene* har kvitteret for Overskudet paa samtlige Svendes Vegne, men denne Skik vil Murerlavet afskaffe.

Lavet paaberaaber sig, dels at der har foreligget et enkelt Tilfælde, hvor Hof- og Stadsretten har dømt en Murermester til at betale et Beløb til nogle Akkordarbejdere, idet den *underkendte* Murerformandens Underskrift, øg dels at Autoriteterne forlanger saadanne Oplysninger af Mestrene angaaende Ulykkesforsikring, Skat m. m. for de hos de paagældende Mestre arbejdende Svende, saa en Regnskabsreform indenfor Faget er aldeles nødvendig.

Murerforbundets Medlemmer har af forskellige Grunde ikke saadan uden videre villet underkaste sig alle mulige diktatoriske Bestemmelser paa dette Omraade, og Sagen udviklede sig derfor til Strejke hos Murermester Andersen, der gik i Breschen for Gennemførelsen af Lavets Vedtagelse om Aflønningsreformen.

Ved det paagældende Møde enedes man efter nogle Timers Forhandling om, at Murerlavet og Murerforbundet optager Forhandling om, paa hvilken Maade Kvittering for Lønmodtagelse for Fremtiden skal afgives.

Opnaaes der ikke Enighed ved disse Forhandlinger, afgøres Sagen af et Nævn, bestaaende af 1 af hver af Parterne valgt Jurist med den faste Voldgiftsrets Formand eller en af ham udpeget Jurist som Opmand, og Sagen skal afgøres »under Hensyn til samtlige foreliggende Forhold i Murerfaget«.

Sagens Realitet er dermed sin Løsning vis.

Angaaende Konflikten hos Murermester Andersen enedes man om, at Strejken straks hæves, og at det Beløb — 119 Kr. 33 Øre — som Sagen i dette Tilfælde drejede sig om, indbetales til Sekretæren for De samvirkende Fagforbund mod hans og Murerforbundets Formands Kvittering.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 27 ❁ KØBENHAVN DEN 6. JANUAR 1912 ❁ 8. AARGANG

INDHOLD: De samvirkende Fagforbund. Repræsentantskabsmøde. Arbejdsanvisningen, Lønbevægelser og Konflikter (Jord- og Betonarbejderne i København). Arbejdsløsheden i Oktober 1911.

De samvirkende Fagforbund.

Foranlediget ved en Forespørgsel fra Landsorganisationen i Belgien vedrørende De samvirkende Fagforbund har vi under 30. November fremsendt følgende Svar:

Hr. *J. Bergmans,*
Bruxelles.

I Skrivelse af 17. ds. meddeler De, at det hollandske Blad »De Arbejd« oplyser, at nogle Fagforbund har udmeldt sig af vor Hovedorganisation, De samvirkende Fagforbund, og at andre Fagforbund staar i Begreb med at trække sig tilbage, samt at der er nedsat en Kommission, som har til Opgave at revidere De samvirkende Fagforbunds Love, og endelig, at Bladet fremsætter den Paastand, at De samvirkende Fagforbund staar som en Hindring for de i Hovedorganisationen staaende Fagforeningers og Fagforbunds Selvstyre.

De ønsker oplyst, om den fremkomne Meddelelse er rigtig, og hvilken Vægt der kan tillægges disse Udsagn.

Det er rigtigt, at nogle Organisationer har udmeldt sig af De samvirkende Fagforbund, nemlig Sømændenes Forbund med 1200 Medlemmer, Murernes Forbund med 5000 Medlemmer og Uhrmagernes Forbund med 80 Medlemmer. Udtrædelserne kan dog først ske om et Aar. Blandt Typograferne har der været Urafstemning om, hvorvidt de skulde udtræde, men Afstemningen har ført til det Resultat, at Typografforbundet bliver i De samvirkende Fagforbund.

Med Hensyn til Paastanden om, at De samvirkende Fagforbund staar som en Hindring for de tilsluttede Organisationers Selvstyre, da maa vi erklære denne for ganske urigtig.

Da De samvirkende Fagforbund i 1898 blev oprettet, blev det samtidig vedtaget, at det videst mulige Selvstyre i de bestaaende Fagforeninger og Forbund skulde bibeholdes, og denne Grundregel er siden bleven fulgt.

De samvirkende Fagforbunds Love fastslaar imidlertid planmæssige Bidrag til Strejker og Lock-out'er, det vil sige, at naar der udbryder Arbejdsstandsninger, er samtlige arbejdende Medlemmer pligtige til at yde Bidrag af en Størrelse, der staar i Forhold til Konfliktens Omfang.

Der kan dog ikke udskrives mere end *1 Kr.* pr. Uge af Forretningsudvalget; skal Bidraget være højere, maa det besluttes af en Generalforsamling, der bestaar af samtlige Forbunds Hovedbestyrelser. For at kunne faa Understøttelse af de øvrige organiserede Arbejdere er det derfor nødvendigt, at det paagældende Fag indhenter Forretningsudvalgets Samtykke til at nedlægge Arbejdet.

Hvis Understøttelse ikke paakræves, kan Organisationerne standse Arbejdet, naar som helst de selv finder Tiden belejlig dertil.

Forhandlingerne om ny Overenskomster foregaar altid mellem Repræsentanter for de vedkommende Fags Arbejdsgiver- og Arbejderorga-

nisationer, og kun i det Tilfælde, at der ikke kan opnaas fuldstændig Enighed, træder De samvirkende Fagforbund og Arbejdsgivernes Hovedorganisation til med Repræsentanter for derved at søge Uoverensstemmelserne fjærnede.

I store Situationer, f. Ekspl. hvor Arbejdsgiverforeningen truer med at lockoute 40—50 % af de organiserede Arbejdere, er samtlige Organisationer pligtige at bøje sig for de Beslutninger, som tages af et Repræsentantskabsmøde eller en Generalforsamling om eventuelt at bringe Strejker til Afslutning.

I Organisationernes daglige Virksomhed blander De samvirkende Fagforbund sig aldrig uden Opfordring. Organisationerne har saaledes, naar foranførte Indskrænkninger fraregnes, paa alle Omraader Selvstyre.

Af det ovenfor fremførte vil De forstaa, at Paastanden i »De Arbeid« er fuldstændig urigtig.

Planmæssighed i den faglige Bevægelse maa der til, uden dette bliver Arbejderne kun en Kaste-Bold for Arbejdsgiverne, og de danske Arbejdere har netop i Kraft af deres Centralisation og Planmæssighed i Arbejdet opnaaet store Fordele.

Ved Aarets Begyndelse havde vi en efter vore Forhold meget omfattende Lønbevægelse, idet ca. 40,000 Medlemmer var i Lønkamp. Det lykkedes for en Række Fag at faa Arbejdstiden forkortet fra 60 Timer til 57 Timer om Ugen, og ligeledes opnaaedes der Forbedringer i Lønnen. Der er opnaaet en Forkortelse i Arbejdstiden for ca. 20,000 Medlemmer og Lønforhøjelse for et noget større Antal.

Murerne over hele Landet var ogsaa i Lønbevægelse, men da der ikke i dette Fag kunde opnaas Enighed, blev Murersvendene udelukket den 4. April. Snedkerne og Elektrikerne opnaaede heller ikke Enighed, og disse Fags Arbejdere blev ligeledes lukket ude.

I Slutningen af April Maaned fremsatte Forligsmanden Mæglingsforslag for de vedkommende Fag, og da Arbejdsgiverforeningen havde besluttet at udelukke ca. 40,000 Arbejdere, vedtog en Generalforsamling i De samvirkende Fagforbund, at de vedkommende Organisationer skulde modtage Forligsmandens Forslag og slutte Kampen.

Samtlige Organisationer rettede sig ogsaa efter Beslutningen, men siden den Tid er der fra en Forening med skiftende Navn, sidst kaldte den sig »Fagoppositionens Sammenslutning«, rettet systematiske Angreb paa De samvirkende Fagforbund. Denne Sammenslutning bestaar af misfornøjede Medlemmer fra forskellige Organisationer, og paa dens Møder beslutter man Angrebene mod De samvirkende Fagforbund.

De vedkommende Personer er Modstandere af Samvirken mellem Fagforbundene, de er Tilhængere af Sabotage, Sympathistrejker, pludselige Strejker m. m.

En anden Opposition er den umiddelbare. Den stammer fra, at selv gamle Fæller ikke kan glemme Fortidens smaa raske Strejker, og de giver De samvirkende Fagforbund Skyld for, at denne Tilstand ikke mere er herskende. Blandt den yngre Generation findes der en Del, der opponerer, blot fordi de ikke har levet med under vore Organisationers Vækst og derfor slet ikke fatter, hvilket Arbejde Organisationerne i Virkeligheden har udført og udfører.

Vi er imidlertid af den Mening, at hele det Postyr, som Fagoppositionen laver, kun er en Storm i et Glas Vand. Det er et Særkende for Arbejderbevægelsen i Danmark og vistnok ogsaa for andre Lande, at der under visse Perioder, som er særlig vanskelige for Arbejderne, melder sig Individer, som tror at se deres Fordel i at falde deres Kammerater i Ryggen. Disse Bevægelser er altid efter en kort Stund døet hen, og saadan gaar det ogsaa nok denne Gang med Fagoppositionens Splittelsesforsøg.

Der er ikke endnu nedsat nogen Kommission til at revidere De samvirkende Fagforbunds Love. Repræsentantskabet, der bestaar af Delegerede for samtlige Forbund under

De samvirkende Fagforbund, er indkaldt til Møde i Januar 1912, og her vil Fagoppositionens Angreb paa Centralisationen komme til Behandling.

Det er muligt, at der bliver nedsat en Kommission til at overveje, om vore Love bør ændres paa visse Punkter, og til at overveje Spørgsmaal vedrørende vor Taktik i de fremtidige Lønkampe.

Haabende, at ovenstaaende Oplysninger er tilfredsstillende, tegner

med socialistisk Hilsen

CARL F. MADSEN.

OTTO SMITH.

Repræsentantskabsmøde.

Repræsentantskabet er indkaldt til Møde *Lørdag den 20. Januar 1912* i Forsamlingsbygningen paa Jagtvej 69 i København.

Dagsordenen er foreløbig fastsat saaledes:

1. Organisationsformen og Taktiken.
2. Den faglige Situation.
3. Arbejdsanvisningskontorer.
4. Forslag om Oprettelsen af et Brandforsikringsselskab.

Arbejdsanvisningen.

Arbejdsløshedsnævnet har under 14. November f. A. sendt Indenrigsministeriet en saalydende Skrivelse:

Til Indenrigsministeriet.

Ved Skrivelse af 28. Marts d. A. har det højtærede Ministerium begæret sig Nævnets Udtalelse meddelt i Anledning af de hermed tilbagefølgende Skrivelser fra Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening angaaende den til Arbejdsløshedskasserne knyttede Arbejdsanvisning.

Saaledes foranlediget skal Nævnet henvise til sin i Besvarelse af Ministeriets Skrivelse af 14. Juni d. A. fremsendte Redegørelse for dets Stilling til Ministeriets Forslag til Lov om Arbejdsanvisning, idet man dog vedrørende nogle Enkeltheder i D. A. og M. F.s Skrivelser finder Anledning til at fremsætte følgende yderligere Bemærkninger:

I Skrivelse af 1. September 1909 ser Arbejdsgiverforeningen »med stigende Forundring, hvorledes Arbejdsløshedskasserne efterhaanden indgaar som et direkte og praktisk talt uadskilleligt Led af Fagforeningerne med fælles Kontor og Administration«. Hertil skal kun bemærkes, at saavidt Nævnet bekendt, kan der ikke paavises et eneste Eksempel paa, at en Arbejdsløshedskasse har sluttet sig mere eller mindre til en Fagorganisation; men Forholdet har tværtimod været det, at de tidligere med Fagorganisationer forbundne Arbejdsløshedskasser i Overensstemmelse med Arbejdsløshedskasselovens Fordringer har maattet udskille sig som selvstændige Institutioner med egne Love, særskilt Regnskab og Formue, og for de større Fags Vedkommende ogsaa har maattet ansætte selvstændige Embedsmænd ved Kasserne. At Kasse og Fagforening har fælles Kontor finder Nævnet naturligt og heldigt, fordi denne Ordning, som andet Steds anført, betegner en betydelig Besparelse for Kasserne.

Med Hensyn til de Eksempler, som Arbejdsgiverforeningen paastaar, der skulde foreligge paa, at Forsøg paa at opnaa Enighed om en af Arbejdere og Arbejdsgivere i Fællesskab dreven Arbejdsanvisning er strandede paa »Fagforeningernes Modstand«, skal man bemærke, at Nævnet kun kender et Tilfælde, i hvilket der har været ført Forhandling om en saadan Ordning. Denne Forhandlings Historie var følgende: I Fortsættelse af det mellem Arbejdsløshedsnævnet og Repræsentanter for D. A. og M. F. den 2. April 1909 afholdte Møde om Arbejdsanvisningen blev der paa Foranledning af Arbejdsløhedsinspektøren og under dennes Ledelse optaget Forhandlinger mellem Repræsentanter for Københavns Bogtrykkerforening paa den ene Side og Bogtrykfagets Arbejdsløshedskasse paa den anden Side om Ordningen af Arbejdsanvisningen i Faget, og man naaede her-

ved til Enighed om vedlagte Forslag til Overenskomst mellem de nævnte Organisationer. Forslaget blev, om end med Vanskelighed, gennemført i Arbejdsløshedskassen ved en i den Anledning foretagen Afstemning blandt alle Kassens Medlemmer, og blev ogsaa tiltraadt af Mesterforeningens Bestyrelse. Naar Ordningen alligevel ikke traadte ud i Livet, skyldtes det, at Mesterorganisationen forlangte, at Anvisningens Kontor ikke maatte være i samme Bygning som Fagforeningen, selv om det laa adskilt fra denne, og man ønskede endog helst, at det skulde ligge i en anden Bydel. Dette kunde Arbejdsløshedskassen — og efter Nævnets Mening med Rette — ikke gaa ind paa af Hensyn til Umuligheden af (navnlig for Kontrollens Skyld) at udsondre Arbejdsanvisningen fra Arbejdsløshedskassen og til de meget betydeligt forøgede Administrationsudgifter, som en videre Adskillelse mellem Fagforeningen og Kassen vilde medføre for denne.

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforenings »stigende Forundring« over dette Forhold er saa meget mere mærkeligt, som netop denne Organisation, saavel som en Del af dens Underorganisationer, dels har haft og dels har sammenknyttet statsanerkendte Ulykkesforsikringsselskaber med deres centrale eller faglige Kamporganisation.

End yderligere maa der med Hensyn til selve Sagens Realitet bemærkes, at det vilde medføre frygtelige Konsekvenser for Arbejdsløshedskasserne, hvis den af Arbejdsgiverne paastaaede Adskillelse mellem Kasserne og Fagforeningerne skulde gennemføres helt konsekvent. Det er nemlig ikke mest paa Hovedkontorerne, at Fællesskabet i Administrationen finder Sted. Tværtimod stiller Sagen sig saaledes, at Samarbejdet bliver intimere, jo længere man naar ud i de yderste Led. Hovedkontorerne vil i adskillige Tilfælde, og har for de større Kassers Vedkommende som anført allerede gjort det, have lettere ved at markere en Adskillelse i Administrationen, men skulde Adskillelsen være fuldstændig, vilde det betyde, at der foruden to selvstændige Hovedkontorer skulde være to selvstændige Afdelinger hvert Sted, hvor der nu er en, med selvstændige Ind- og Udbetalingssteder og Materiel. Dertil kommer, at i de hyppige Tilfælde, hvor Opkrævningen af Kontingent finder Sted paa Værkstederne, maatte der være forskellige Opkrævere for Arbejdsløshedskassen og Fagforeningen. Alt til Brug for Medlemmerne anskaffet, Medlemsbøger m. v., maatte være adskilt, og da det er en Kendsgerning, at Fagforeningerne gennem Aarene har baaret enten den hele eller den største Part af de med Administrationen forbundne Udgifter, derunder Kontorleje og anskaffet Materiel, vil det let kunne ses, hvor uoverkommeligt det vilde være for Arbejdsløshedskasserne gennem alle Grene at oprette selvstændig Administration, der i det store og hele maatte bygges paa bar Bund, og da Udgifterne for hver af de to Institutioner vilde naa stærkt op imod det samme, som den fælles Administration andrager, vilde det tillige blive en yderst uøkonomisk Forarstaltning, saa uøkonomisk, at den alene af den Grund maa kaldes uforsvarlig.

Fra D. A. og M. F. modtog Inspektoratet en Skrivelse af 8. Maj 1909, hvori meddeles, at Spørgsmaalet om Arbejdsløshedskassers Anvisningskontorer vilde blive gjort til Genstand for Forhandling paa Foreningens forestaaende Generalforsamling, hvorefter man vilde anmode Nævnet om en Sammenkomst Man har imidlertid intet senere modtaget fra Foreningen desangaaende.

Naar det endelig i Slutningen af D. A. og M. F.'s Skrivelse af 1. September udtales, at den med Arbejdsløshedskasserne forbundne Arbejdsanvisning vil medføre Ulemper og blive til en uendelig Masse af Fredsbrud i Arbejdsforholdet, skal man henvise til nedenstaaende Uddrag af Bogtrykfagets Arbejdsløshedskasses Virksomhed for 1903—10, altsaa ogsaa for et Tidsrum, som ligger forud for Arbejdsløshedskassens

Statsanerkendelse. Man vil af denne Statistik fra et af de i Arbejdsgiverforeningens Skrivelse nævnte Fag se, at Arbejdsgiverne i forholdsvis stedse stigende Tal søger Kontorets Medvirkning ved Pladsbesættelserne.

Aar	Povinserne			København					
				Faglærte			Ikke Faglærte		
	Ialt tilmeldte	Erholdt Plads		Ialt tilmeldte	Erholdt Plads		Ialt tilmeldte	Erholdt Plads	
		ved Kont.	ved egen Hjælp		ved Kont.	ved egen Hjælp		ved Kont.	ved egen Hjælp
		%	%		%	%		%	%
1903	295	22,40	77,60	961	35,33	64,67	233	69,60	30,40
1904	281	32,60	67,40	857	32,56	67,44	157	55,37	44,63
1905	268	41,00	59,00	829	44,91	55,09	168	74,32	25,68
1906	324	36,88	63,12	982	60,49	39,51	222	66,06	23,94
1907	375	59,00	41,00	938	69,42	30,58	239	71,43	28,57
1908	360	67,20	32,80	880	66,11	33,89	283	59,44	40,56
1909	450	40,30	59,70	1090	46,92	53,08	323	59,17	40,83
1910	463	37,34	62,66	1600	42,58	57,42	456	53,69	46,31

Af Aarets 365 Dage har samtlige Medlemmer været ledige i:

	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909	1910
Dage:	26	26¾	19½	16	10	11	18	20

Man vil sikkert lægge Mærke til, at for de Aar, hvor Arbejdsløsheden har været mindst, er det største Antal Pladser besatte gennem Kontoret, samt at jo større Arbejdsløsheden er, desto mindre Trang har der været til Benyttelse af dette, hvilket hænger sammen med, at i en stærk Arbejdsløshedsperiode er den ledige Kraft ved Haanden. Men sammenligner man Aarene 1903—04 med 1909—10, der noget nær forholdsvis talte det samme Antal ledige, vil man se, at Kontorets Hjælp har været stærkere benyttet i de sidste Aar til trods for de Hindringer, det paa forskellig Maade har haft at kæmpe imod.

I Anledning af det i Arbejdsgiverforeningens Skrivelse af 10. Februar d. A. om Forretningsfører Hvidtfeldts Udtalelser anførte skal man bemærke, at Nævnet ikke har kunnet og heller ikke har ment det rigtigt at fastsætte Regler for, i hvilket Tilfælde et Medlem, der forlader sit Arbejde, er berettiget til Arbejdsløshedsunderstøttelse, og i hvilke ikke. Saadanne Spørgsmaal maa afgøres efter de i hvert enkelt Tilfælde foreliggende konkrete Forhold og herunder ogsaa de i hvert enkelt Fag gældende Lønregler.

Hvor der i et Fag gælder Opsigelsesfrister, maa Arbejdere, som vil søge hen til andre Steder for at dygtiggøre sig eller af andre individuelle Grunde ønsker Stedforandring, i Tide selv opsige Arbejdsforholdet. Hvis Arbejdsløshedskassen her vilde forhindre dette, vilde man dermed stavnsbinde Arbejderen og hindre hans Dygtiggørelse, hvad Faget paa ingen Maade vilde være tjent med. For Arbejdsløshedskasserne medfører dette Forhold ingen forøgede Udgifter, thi der vil som Regel træde en arbejdsløs i Stedet, og i Pligten til at tiltræde anvist Arbejde ligger en Betryggelse for, at ingen gør sig selv ledig for at hæve Understøttelse.

At der i Almindelig i disse Forhold skulle ligge nogen Fare for Misbrug af Kasserne, er saa usandsynligt alene af den Grund, at Understøttelsen i intet Tilfælde udgør over Halvdelen af det paagældende Fags Gennemsnitsløn pr. Uge og i de fleste Tilfælde ikke udgør mere end en Trediedel, samt at Kassernes Understøttelse tilmed kun udstrækker sig over en Brøkdel af Aaret.

Hvor en Arbejdsgiverorganisation har grebet ind og skabt en indivi-

duel Konflikt som i det omskrevne Tilfælde i Bogtrykfaget, er der af Arbejdsløshedskasserne ingen Understøttelse ydet.

For Sæsonarbejderen f. Eks., der udenfor Sæsonen har maattet søge andet, men betydeligt lavere lønnet Erhverv, gælder, at han for at faa fat i sit bedre lønnede Hovederhverv maa opsige sin Plads ved Bierhvervet for at være til Rede, naar Sæsonarbejdet giver ham Muligheder for den Merfortjeneste, som han har indrettet sit Familieliv paa. Glipper imidlertid Anbringelsen ved Sæsonarbejdet, vilde det være uforsvarligt ikke at yde ham Understøttelse. Hvis man indtog en anden Stilling, vilde det saa godt som umuliggøres Kasserne at faa Medlemmer til at tage Arbejde i et andet lavere lønnet Erhverv.

Det vil derfor ikke gaa an ved indskrænkende Bestemmelser i den nugældende Lov at hæmme Arbejdsløshedskassernes Udvikling, men hvor Arbejdsgiverorganisationer eller andre mener, der finder Misbrug Sted, maa disse i hvert enkelt Tilfælde tages op til Undersøgelse.

Hvad angaar Murarbejdsmændenes i samme Skrivelse omtalte Forhold bemærkes, at Nævnet ikke har haft Lejlighed til at tage Stilling til denne Sag.

København, den 14. November 1911.

Paa Arbejdsløshedsnævnets Vegne.

(Sign.) Th. Sørensen.

Lønbevægelser og Konflikter.

Jord- og Betonarbejderne i København. I »Arbejderen« Nr. 22 redegjorde vi for alt, hvad der til og med d. 28. Novbr. var sket i Forholdet angaaende Konflikten i Jord- og Betonfaget.

Den nævnte Dato havde en Generalforsamling med stor Majoritet forkastet det Forligsforslag, hvorom der dels var opnaaet Enighed mellem Repræsentanter for Arbejdsgivere og Arbejdere, dels var udarbejdet af Forligsmanden.

Efter nogle Overvejelser indkaldte Foreningens Bestyrelse til en ny Generalforsamling d. 14. Decbr.

Ved denne Lejlighed krævede Bestyrelsen *Mandat* til at afslutte Overenskomst.

Dette Forlangende blev afvist af Generalforsamlingen, idet 1211 Medlemmer stemte *imod* og kun 303 *for* Forslaget.

Følgen heraf blev, at saavel Bestyrelsen som hele det Priskurantudvalg, der i sin Tid var valgt til Forhandling om Prislistens forskellige Afsnit, *nedlagde deres Mandater.*

Under disse Omstændigheder aflyste Forligsmanden et Møde, hvortil han havde indbudt i Forventning om, at Repræsentanter for begge Parter kunde komme til Stede med Bemyndigelse til Sagens endelige Ordning.

D. 20. December valgte Fagforeningen en ny Bestyrelse, der repræsenterede det Flertal, der to Gange har forkastet Mulighederne for en Ordning paa den af de tidligere Bestyrelsesmedlemmer anviste Maade.

Nogen Tid efter skrev den nyvalgte Bestyrelse til Entreprenørforeningen og forespurgte, idet Meddelelse om Nyvalget samtidigt tilstilledes Fagets Arbejdsgivere, om disse maatte ønske at optage Forhandlinger om Fagets Forhold,

Entreprenørforeningen svarede, at da Sagen forlængst var overgivet til Hovedorganisationerne, maatte Aftale om ny Forhandling ogsaa træffes af disse.

Fagforeningens Bestyrelse satte sig derfor i Forbindelse med Dansk Arbejdsmands-Forbund, som atter konfererede med De samv. Fagforbund om Sagen.

Resultatet af disse Henvendelser og Konferencer blev, at de to Hovedorganisationers Formænd, d'Hrr. *S. C. Hauberg* og *Carl F. Madsen,* traf Aftale om, at der d. 3. Januar Kl. 2½ skulde optages Forhandlinger.

Disse førtes af Repræsentanter for

Arbejdsgiverforeningen og Entreprenørforeningen paa den ene Side og den nyvalgte Bestyrelse for Fagforeningen paa den anden Side.

Dansk Arbejdsmands-Forbund og De samvirkende Fagforbund var *ikke* specielt repræsenterede.

Dette Møde sluttede efter 3 Timers Forhandling med følgende Udtalelse:

»Repræsentanterne for Jord- og Betonarbejderne foreslog at fortsætte Forhandlingerne paa Grundlag af Forligsmandens Forligsforslag for at undersøge, om der kan opnaas Enighed om:

1. Timelønnen.
2. Timelønnen for Jernbeton, naar det forlanges udført i Timeløn, skønt der staar en Pris derpaa i Priskuranten.
3. Forholdet til Formændene.
4. Arbejdsgivernes Ret til at afskedige Folk i Fællesakkord.

Arbejdsgivernes Repræsentanter svarede hertil, at man ikke vilde undslaa sig for at høre de Forslag, der saaledes maatte fremkomme fra Jord- og Betonarbejderne, idet man dog i enhver Henseende forbeholdt sig sin Stilling dertil.«

Bestyrelsen for Fagforeningen og et paa en Generalforsamling den 2. Januar valgt Priskurantudvalg traadte Dagen efter sammen for at formulere de Forslag, som skal udarbejdes i Henhold til den trufne Aftale.

Naar disse Forslag er fremsendt, vil der blive aftalt et nyt Møde.

Arbejdsløsheden
i Oktober 1911.

De i Fortegnelsen nævnte 51 Fag eller Organisationer have meddelt Oplysninger om Arbejdsløsheden i Oktober 1911 for ialt ca. 95,600 Arbejdere. Antallet af Arbejdsløse blandt disse var ved Maanedens Udgang c. 5,300 eller 5,53 pCt. Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til c. 101,300 eller 1,06 Dage pr. Medlem.

Af større Fag mangler Oplysning fra Telefonarbejdere, Malere, Murarbejdsmænd i København, Glasarbejdere, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere, Bogbindere, Søfyrbødere, Arbejdsmandsorganisationerne i Gentofte og Omegn og i Randers.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Tilvirkning af Næringsmidler og andre Fortæringsgst.												
Mølleriarbejdere	104	104	4	112	396	103	3	73	500	207	7	185
Bagere og Konditore ..	1050	1050	256	3406	1061	1061	112	1670	2111	2111	368	5076
Sukkervarearb. m. m. .	124	124	1	26	69	69	8	172	193	193	9	198
Bryggeriarbejdere	2207	2207	7	132	1338	1338	9	173	3545	3545	16	305
Slagteriarbejdere	220	220	9	210	1696	1696	25	491	1916	1916	34	701
Skraatobaksarbejdere.	108	108	3	20	306	306	15	484	414	414	18	504
Tobaksarbejdere.....	3100	3100	38	4700	1498	1498	41	936	4598	4598	79	5636
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere.....	1195	1055	32	975	2880	2880	85	2279	4075	3935	117	3254
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skrædere.....	2100	2100	30	581	1408	1408	11	275	3508	3508	41	856
Handskemagere	60	60	0	0	18	18	1	35	78	78	1	35
Hattearbejdere	135	135	0	0	73	73	11	297	208	208	11	297
Skotøjsarbejdere.....	1873	1873	40	1580	874	843	5	152	2747	2716	45	1732
Jordarbejder, Bygnings- og Møbelindustri.												
Murere...	1526	1526	190	4500	3189	1522	53	976	4715	3048	243	5476
At overføre..	13802	13662	610	16242	14806	12815	379	8013	28608	26477	989	24255

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant Arbl. Ved Maanedens Slutn	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	13802	13662	610	16242	14806	12815	379	8013	28608	26477	989	24255
Hustømrere	1113	1113	274	4269	2829	2814	125	2125	3942	3927	399	6394
Skibstømrere	—	—	—	—	330	307	52	1544	330	307	52	1544
Snedkere	2912	2912	351	2739	3278	3278	143	3161	6190	6190	494	10400
Billedskærere	101	101	6	107	40	40	2	11	141	141	8	118
Glarmestre	79	79	0	0	21	12	0	0	100	91	0	0
Sadelmagere	608	608	4	54	350	337	7	131	958	945	11	185
Stukkatører	68	68	15	369	12	12	1	7	80	80	16	376
Gas- og Vandarbejdere	65	65	6	137	—	—	—	—	65	65	6	137
Skorstensfejere	70	70	3	65	—	—	—	—	70	70	3	65
Ovnsættere	10	10	0	0	—	—	—	—	10	10	0	0
Trævareindustri, samt Industrier i hvilke Træ indgaar som en væsentlig Bestanddel.												
Træindustriarbejdere	551	551	23	510	1405	1405	37	993	1956	1956	60	1503
Bødkere	281	281	1	15	442	442	9	232	723	723	10	247
Drejere	71	71	4	96	218	185	9	257	289	256	13	353
Karetmagere	266	266	5	112	464	425	7	141	730	691	12	253
Barnevognsarbejdere	30	30	0	14	—	—	—	—	30	30	0	14
Læder- og Lædervareindustri.												
Lohgarvere	107	107	2	38	86	86	0	0	193	193	2	53
Hvidgarvere	37	37	0	0	34	34	0	15	71	71	0	0
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere	626	626	7	112	—	—	—	—	626	626	7	112
Pottemagere	52	52	0	0	39	39	0	0	91	91	0	0
Stenarbejdere	117	117	1	42	380	206	3	72	497	323	4	114
Forarbejdning af Metal og Metalgenstande, herunder Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Blikkenslagere	650	650	12	420	422	422	11	136	1072	1072	23	556
Filehuggere	18	18	0	0	—	—	—	—	18	18	0	0
Metaltrykkere	65	65	0	6	6	6	0	0	71	71	0	6
Gørtlere og Metalarb.	273	273	6	255	77	77	2	69	350	350	8	324
Urmagere	43	43	1	8	8	8	0	0	51	51	1	8
Smede og Maskinarb.	5350	5350	389	7889	5014	5014	101	1736	10364	10364	490	9625
Formere	350	350	13	399	1030	1030	64	1927	1380	1380	77	2326
Elektrikere	481	481	0	0	319	267	3	83	800	748	3	83
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	146	146	0	0	897	647	0	25	1043	793	0	25
Industri i litterær og kunstnerisk Retning.												
Litografer	272	160	5	191	82	48	0	0	354	208	5	191
Typografer	2250	2250	107	3413	1315	1315	58	1629	3565	3565	165	5042
Sømænd	1200	1200	0	0	(1200)	(1200)	0	0	1200	1200	0	0
Kedel- og Maskinpass.	555	555	12	362	723	723	7	113	1278	1278	19	475
Gartnere	130	130	11	250	10	10	0	0	140	140	11	250
Kellnere	782	782	159	3000	294	294	44	1000	1076	1076	203	4000
Dansk Arbejdsmandsf.	12800	11983	768	15220	18800	14962	1188	11272	31600	26945	1956	26492
Kvindeligt Arbejderf...	1427	1427	56	1000	531	50	0	0	1958	1477	56	1000
Sporvejsfunktionærer	1600	1 600	185	4750	—	—	—	—	1600	1600	185	4750
Tilsammen	49358	48289	3036	66584	54262	47310	2252	34692	103620	95599	5288	101276

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K.
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 28 ❋ KØBENHAVN DEN 13. JANUAR 1912 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Lønbevægelser og Konflikter. (Jord- og Betonarbejderne i København. Bogbinderne i Odense. Mølleriarbejderne i Helsingør. Mølleriarbejderne i Lyngby. Syerne i Horsens. Slagteriarbejderne i Provinserne). Den faste Voldgiftsret. Kongresser.

Lønbevægelser og Konflikter.

Jord- og Betonarbejderne i København.

Et Cirkulære til De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab.

Under 29. December f. A. udsendtes nedenstaaende Cirkulære til Repræsentantskabets Medlemmer:

»Som det vil være Repræsentantskabets Medlemmer bekendt, har Jord- og Betonarbejderne i København været i Strejke siden den 13. November d. A., og det vil ligeledes være bekendt, at det var Entreprenørforeningen der opsagde Priskuranten for Jord- og Betonarbejde til Ophør den 1. April d. A.

Hele Sommeren igennem er der bleven forhandlet om en ny Priskurant, men disse Forhandlinger strandede paa Spørgsmaalet om, hvorvidt Arbejdet skulde udføres efter tvungen eller frivillig Akkord. Entreprenørerne holdt nemlig strængt paa, at de vilde have det saaledes, at de kunde bestemme om disse Forhold.

Entreprenørforeningen mødte tillige op med en Mængde Kauteler som Betingelse for at slutte Overenskomst.

Dansk Arbejdsmandsforbund varslede da, med De samvirkende Fagforbunds Samtykke, Strejke, men nu traadte Forligsmanden til, og efter ny Forhandlinger mellem Parterne opnaaedes der i det væsentligste Enighed om Priskuranten.

Arbejdsgiverne vilde imidlertid ikke opgive Tanken om Kautelerne, der indførte fuldstændige Slavereglementer paa Arbejdspladserne, og som Følge heraf udbrød Strejken den 13. November.

Efter nogle Dages Forløb indkaldte Forligsmanden atter Parterne til Møde og gennem en Række Konferencer om de saakaldte Kauteler som Arbejdsgiverne forlangte at Arbejderne skulde indgaa paa, kom Parterne efterhaanden hinanden saa meget i Møde, at Forligsmanden fandt Grundlag for en Henstilling til dem.

Med Hensyn til de tilbageværende Spørgsmaal om Priskuranten og Grænsen mellem tvungen og frivillig Akkord stillede Forligsmanden derefter et Forslag.

Da saavel Henstillingen som Forslaget er omtalt i »Arbejderen« Nr. 22 skal vi ikke her komme nærmere ind derpaa.

Paa et Fællesmøde mellem For-Forretningsudvalget for Dansk Arbejdsmandsforbund, Bestyrelsen for Jord- og Betonarbejdernes Fagforening og Jord- og Betonarbejdernes Priskurant-Udvalg opnaaedes derpaa fuldstændig Enighed om at anbefale Medlemmerne at godkende saavel Forligsmandens Henstilling angaaende Kautelerne som Forslaget vedrørende Priskuranten. En Generalforsamling forkastede imidlertid Henstillingen og Forslagene med stor Majoritet (938 Nej mod 243 Ja).

Sagen hvilede derefter til den 12. Decbr., da Forligsmanden foreslog Parterne at søge Mandat til at afslutte en ny Overenskomst.

Dette Forslag blev forelagt en Generalforsamling i Jord- og Betonarbejdernes Fagforening den 14. Decbr., hvor det blev enstemmig anbefalet af Ledelsen for Dansk Arbejdsmandsforbund og Bestyrelsen og Priskurant-Udvalget for Jord- og Betonarbejderne, men det blev modarbejdet af Syndikalisterne og Resultatet blev, at det forkastedes med stor Majoritet (1211 Stemmer mod 303). Bestyrelsen og Priskurant-Udvalget nedlagde derefter sine Mandater og afløstes af en ny Ledelse, der væsentligst bestaar af Syndikalister.

Dansk Arbejdsmands Forbunds Hovedbestyrelse har under disse Omstændigheder den 20. Decbr. efter Samraad med vort Forretningsudvalg meddelt Jord- og Betonarbejderne, at Forligsmandens Forslag i Forbindelse med Priskurant-Udvalgets færdige Arbejde, paa bedst mulige Maade satte en Bom for det Attentat paa Jord- og Betonarbejdernes Akkordpriskurant og fri Arbejdsforhold, som saa tydelig var tilsigtet fra Entreprenørernes og Arbejdsgiverforeningens Side, og at den tilbudte Timelønsforhøjelse set i Forbindelse med foranstaaende, i det hele var et Overenskomst-Basis, som baade kunde og burde have været benyttet, saa meget mere, som de foreliggende faglige Konjunkturer er saadanne, at ethvert Forsøg paa at opnaa mere for Jord- og Betonarbejderne er ganske haabløst og derfor en uforsvarlig Handling.

Dansk Arbejdsmands Forbunds Hovedbestyrelse har i Henhold til det ovenfor anførte tillige meddelt Jord- og Betonarbejdernes Fagforening, at den efter Samraad med De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg er kommet til det Resultat, at det Grundlag, hvorpaa Strejkesanktionen i sin Tid blev givet er bortfaldet, og at Hensynet til den samlede Organisations Interesser gør det uforsvarligt længere at fortsætte Strejken, og Hovedbestyrelsen har derfor opfordret Jord- og Betonarbejdernes Fagforening til at søge en Overenskomst tilvejebragt og dermed Konflikten afsluttet. *Samtidig er det meddelt, at Strejkeunderstøttelsen ikke vil kunne paaregnes længere end til og med den 3. Januar 1912.*

I Henhold til foranstaaende Redegørelse anmoder Forretningsudvalget derfor Repræsentantskabet om Bemyndigelse til *at inddrage den tilstaaede Understøttelse,* forsaavidt den ny Bestyrelse for Jord- og Betonarbejdernes Fagforening ikke i de nærmeste Dage søger at foranledige Konflikten afsluttet.

Repræsentanternes Svar maa være tilstillet Forretningsudvalget *senest den 2. Januar 1912.*

Vi forudsætter, at Repræsentantskabets Medlemmer vil behandle denne Skrivelse med al Fortrolighed.

P. F. V.

CARL F. MADSEN.

OTTO SMITH.«

132 Repræsentanter deltog i Afstemningen. Deraf stemte 107 *for* Indstillingen, 23 *imod* og 2 Stemmesedler var ugyldige.

Dette Resultat er meddelt Repræsentantskabets Medlemmer i et Cirkulære af 8. Januar.

I samme Cirkulære erindres om, at Dansk Arbejdsmands Forbunds Hovedbestyrelse, efter Samraad med Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund rettede en fornyet Henvendelse til Jord- og Betonarbejderne om at søge Konflikten afsluttet, og meddelte samtidig, *at de ikke kunde paaregne Støtte længere end til den 3. Januar 1912*, og Cirkulæret fortsætter:

»Denne Meddelelse, som afsendtes den 20. December d. A., har den nyvalgte Bestyrelse for Jord- og Betonarbejdernes Fagforening benyttet til offentlig at rette et voldsomt og usandfærdigt Angreb paa Ledelsen for Dansk Arbejdsmands Forbund og De samvirkende Fagforbund. De gode Raad Ledelsen for Dansk Arbejdsmands Forbund har givet Afdelingen af Jord- og Betonarbejdere, kunde, hvis de var fulgt, være blevet til Gavn for dem selv og for det danske Arbejderparti, men i Stedet for at lytte til disse Raad, har man

fra Afdelingens Side begaaet et raat Overfald paa Forbundet. Den nyvalgte Bestyrelse har derved erklæret Dansk Arbejdsmands Forbund og De samvirkende Fagforbund aaben Krig«.

Den nuværende Ledelse for Jord- og Betonarbejdernes Fagforening har nemlig, som det sikkert vil være alle vore Læsere bekendt, trods gentagne Advarsler forlangt en Redegørelse optaget i »Socialdemokraten«, og derved foranlediget, at alle de Forhold, som skulde være drøftede inden for vore egne Rammer, er kastet i Grams til alle, som ønsker at komme vore Organisationer til Livs.

Arbejdsgiverpressen hoverer ganske selvfølgeligt over Striden indenfor Arbejdernes Rækker, og vore værste Fjender — *Syndikalisterne* —, som har foranlediget disse foreliggende Situationer, vil sætte alt ind paa at søndre og splitte de Resultater, det igennem 40 Aars haardt Organisationsarbejde er naaet at gennemføre til Fordel for den arbejdende Stand.

Vi føler os dog forvissede om, at der inden for de organiserede Arbejderes Rækker vil rejse sig en saadan Modstand mod Syndikalisternes Forehavende, saa deres Angreb maa blive fejet væk med den Eftertrykkelighed, de fortjener.

* * *

I sidste Nr. af »Arbejderen« oplyste vi, at Forhandlingerne den 3. Januar mellem den nyvalgte Bestyrelse for Jord- og Betonarbejdernes Fagforening og Arbejdsgiverforeningen sluttede med, at Arbejdernes Repræsentanter tilbød at formulere Forslag til en Ordning af nedenstaaende Overenskomst-Afsnit, som efter Fagforeningens Generalforsamlings Opfattelse ikke var tilfredsstillende løst af dem, der tidligere havde repræsenteret Jord- og Betonarbejderne.

Disse Afsnit var følgende:

1. Timelønnen.
2. Timelønnen for Jærnbeton, naar det forlanges udført i Timeløn, skønt der staar en Pris derpaa i Priskuranten.
3. Forholdet til Formændene.
4. Arbejdsgivernes Ret til at afskedige Folk i Fællesakkord.

Iøvrigt skulde alt, hvad der tidligere var ordnet ved Aftaler eller Forslag fra Forligsmanden, være gældeude.

Den 8. Januar fremsendtes Forslagene, indeholdte i en Skrivelse af følgende Ordlyd:

Til

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og Entreprenørforeningen.

I Følge Forhandlingerne af 5. Januar 1912 tillader Jord- og Betonarbejdernes Priskurantudvalg sig at foreslaa følgende angaaende Stridspunkterne mellem den ærede Entreprenørforening og vor Afdeling, alt under Forbehold af vor Generalforsamlings Sanktion.

1. Timelønnen forhøjes til 46 Ø.
2. Jord- og Betonarbejdernes Afdeling erkender, at den ikke vil lægge fastlønnede Formænd Hindringer i Vejen for at udføre forefaldende Arbejde, hvad enten dette indeholdes i Priskuranten eller ikke, dog saaledes, at fastlønnede Formænd ikke maa deltage i Fælles-Akkorder.
3. Forligsinstitutionens Mæglingsforslag angaaende Jærnbetonarbejdet uforandret eller obligatorisk Akkord.
4. Forligsinstitutionens Mæglingsforslag angaaende Kautelerne uforandret.

Priskurantudvalget

* * *

Der begynder iøvrigt at blive Misfornøjelse med det syndikalistiske Regimente i Fagforeningen.

Sporvejsarbejdsmændene, der staar som en Klub under Jord- og Betonarbejdernes Afdeling har nemlig ved en Generalforsamling i Januar, hvor alle Medlemmer var fremmødt, enstemmig vedtaget følgende Dagsorden:

Generalforsamlingen den 7. Januar 1912 i Sporvejsarbejdsmændenes Klub udtaler herved sin skarpeste Misbilligelse af den Maade, hvorpaa Jord- og Betonarbejdernes Generalforsamlinger i den senere Tid er forløbne, og sin dybeste Foragt overfor den saakaldte Fagopposition, fordi dens Medlemmer til enhver Tid har umuliggjort al saglig Forhandling om Priskuranterne og Forligsforhandlingernes Gang.

Vi beklager at maatte sige, at vi ikke ser os i Stand til at følge Jord- og Beton-

arbejdernes Afdeling længere, saa fremt den nu herskende Aand fortsat skal være den raadende, da vi og andre Medlemmer, som har en anden Mening end Medlemmerne af Fagoppositionens Sammenslutning, ikke kan komme til Orde.

Paa Klub-Bestyrelsens Vegne
P. HAASE.

Bogbinderne i Odense. Mellem Firmaet *Hagen & Sievertsen* i Odense og *Bogbinderforbundet* har der i nogle Maaneder været Uenighed i Anledning af, at Firmaet ikke aflønnede nogle Damer, der beskæftigedes ved Presseforgyldning efter den i Bogbinderfaget gældende Priskurant.

Centralforeningen af Bogbindermestre i Provinserne afviste Sagen fordi, at den Afdeling af Firmaets Virksomhed, hvor Konflikten opstod, ikke var Medlem af Centralforeningen.

Bogbinder-Forbundet nødsagedes derfor til at klage til Arbejdsgiverforeningen gennem De samvirkende Fagforbund.

Efter at Sagen derpaa er behandlet skriftligt i nogen Tid, forhandledes der den 9. Januar med Hovedorganisationernes Bistand mundtligt om Forholdene, og der opnaaedes Enighed mellem Parterne om, at Firmaet betaler den i Overenskomsten fastsatte Løn fra den 31. August 1911 — den Dag, da Forbundet rejste Sagen overfor Centralforeningen — til de Arbejdersker, det drejede sig om ved denne Lejlighed.

Pekuniært set har Sagen ikke været af væsenlig Betydning, men principielt blev det ved Mødet — iøvrigt i Overensstemmelse med Standpunkter, Centralforeningen tidligere har indtaget — slaaet fast, at Presseforgyldning hører ind under *Bogbinderarbejde*, og dernæst, at Fagets Løntarif er gældende for *uorganiserede* saa vel som for organiserede Arbejdere.

De paagældende 3 Damer var nemlig ikke Medlemmer af Bogbinderforbundet.

Mølleriarbejderne i Helsingør. *Dansk Mølleriarbejder Forbund* har for Tiden fra 1. Januar 1912 til 1. Januar 1915 afsluttet Overenskomst med *Hollandske Vind- og Motor-Mølle* i Helsingør.

Lønningerne er ved denne Lejlighed højnede med 2 Kr. pr. Uge. Ligeledes er Betalingen for Over-, Nat og Helligdagsarbejde forhøjet.

Mølleriarbejderne i Lyngby. Dansk Mølleriarbejder-Forbund har indgaaet Overenskomst med *Lyngby* Mølle.

Lønnen er derved hævet med 2 Kr. pr. Uge. Natholdets Arbejdsuge er indskrænket fra 6 til 5 Nætter. 3 Dages Sommerferie og forhøjede Tillæg for Over-, Nat- og Helligdagsarbejde er ligeledes gennemført.

Overenskomsten kan opsiges til enhver 1. Oktober med 3 Maaneders forudgaaende Varsel.

Syerne i Horsens. De samvirkende Fagforbund har givet Sanktion til, at *Syernes Forbund* opsiger Overenskomster med Firmaerne *P. Hansen*, *P. Henriksen* og *C. Nyborg* i Horsens. Der agtes Lønkrav rejste paa disse Arbejdspladser.

Slagteriarbejderne i Provinserne. Fra 1. Januar traadte der ny Overenskomster i Kraft angaaende Løn- og Arbejdsforhold paa en Række Andelsslagterier rundt i Landet.

I December Maaned er der ført Forhandlinger mellem Slagteriarbejdernes Forbund og de enkelte Slagterier eller »Andelsslagteriernes Sammenslutning«, og endelig i de sidste Dage af det gamle Aar lykkedes det at faa alle Overenskomster i Stand.

De Andelsslagterier, der denne Gang har været berørt af Lønbevægelsen, er følgende: *Bogense*, *Ebeltoft*, *Faaborg*, *Hammel*, *Nørresundby*, *Køge*, *Odder*, *Skive*, *Sorø* og *Vejle*. Disse Slagterier beskæftiger ialt omtrent 300 Arbejdere, deraf ca. 15 Kvinder.

De nye Overenskomster gælder i to Aar, til 1. Januar 1914, og de byder følgende Fordele for Arbejderne:

Minimallønnen forhøjedes alle Vegne, hvor den var lavere, til 21 Kr. om Ugen. Denne Løn stiger med

1 Kr. ugentlig hvert Aar, saaledes at Minimallønnen for Arbejdere, der har været beskæftiget 2 Aar, er 23 Kr.

Da Lønningerne imidlertid for de fleste Arbejdere paa Slagterierne allerede var over Minimallønnen, indeholder de nye Overenskomster Bestemmelse om, at *alle Lønninger straks forhøjes med 2 Kr. om Ugen.*

Paa 2 af Slagterierne — Køge og Skive — er der dog gjort den Undtagelse, at *enkelte* af Arbejderne, der havde forholdsvis højere Løn end de andre Arbejdere, nøjes med 1 Kr.s Tillæg og paa et Slagteri — Vejle — fordeles Forhøjelsen med 1 Kr. straks og 1 Kr. 1. Januar 1913. Paa *Hammel* Slagteri stiger Lønnen med 1 Kr. om Ugen hvert Aar i 4 Aar.

Overarbejdsbetalingen bliver fremtidig 65 Øre pr. Time. Den har hidtil været fra 50—60 Øre i Timen.

De *kvindelige Arbejdere* har faaet en Lønforhøjelse af 1 Kr. ugentlig.

Det samlede Resultat betyder en Merfortjeneste for Arbejderne paa ca. 26—27,000 Kr. om Aaret. Og det personlige Løntillæg er garanteret for Arbejderne som Helhed, idet der i Overenskomsterne findes en Bestemmelse om, at det samlede Lønniveau paa Slagterierne ikke maa sænkes.

Som en særlig Indrømmelse til Arbejderne er *Hammel* Slagteri gaaet ind paa at give Arbejderne halv Ugeløn i 8 Uger i Tilfælde af Sygdom og en ekstra Ulykkesforsikring paa 2000 Kr. i Tilfælde af fuld Invaliditet eller Død. Endvidere 2 Kr. daglig de første 13 Uger efter et Ulykkestilfælde.

I *Løgstør* er den gamle Overenskomst fornyet.

Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmændene i Rudkøbing ktr.
Købmand Bendix Hansen dersteds.
Sag Nr. 57.

Udskrift af
den faste Voldgiftsrets Retsbog.

Aar 1911 den 22. December foretoges Sag Nr. 57: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne imod Købmand Bendix Hansen af Rudkøbing Indehaver af Langelands Korn-Foderstof- og Gødningsforretning i hvilken Sag forberedende Møde afholdtes den 7. December d. A.

Næstformanden bemærkede:

at Parterne havde samtykket i, at Spørgsmaalet om Sagens Afvisning afgjordes uden mundtlig Forhandling

at Rettens Medlemmer havde gjort sig bekendt med de af Parterne indsendte Skriftsstykker, og

at Retten derefter havde besluttet at afvise Sagen i Henhold til Voldgiftsretslovens § 10, 1. Stk., idet Sagen fandtes at burde afgøres af den i den fremlagte Priskurants § 6 omhandlede Voldgift.

Kendelse:

Denne Sag afvises.

Murerforbundet ktr. Mestrene i Aarhus.
Spaserepenge.
Sag Nr. 60.

Udskrift af *Den faste Voldgiftsrets Kendelse* af 27. December 1911 i Sag Nr. 60: De samvirkende Fagforbund mod Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa »Centralforeningen af Tømrer- og Murermestre i Jylland«s Vegne.

I Juni Maaned d. A. arbejdede 3 Svende, Medlemmer af Murerforbundet, for Murermester L. C. Larsen af Aarhus paa en Bygning i Hedemannsgade sammesteds. Da Svendene var blevet standset i deres Arbejde i nogle Dage — hvortil Grunden fra den ene Side angives at være, at Murermester Larsen var kommet i Skænderi med en Murerarbejdsmand, der derfor forlod Arbejdet, medens den fra den anden Side angives navnlig at staa i Forbindelse med, at der maatte ventes paa Tømrerne — forlangte de »Spaserepenge« af Larsen, hvad denne nægtede at betale, hvorefter Arbejdet standsede. Sagen blev behandlet først i et Fællesmøde mellem Bestyrelserne for de stedlige Mester- og Svendeorganisationer og derefter i

et Møde af Centralforeningernes og Murerforbundets Fællesudvalg. Dette bestemte, at Arbejdet skulde genoptages — hvad ogsaa skete — med Tilføjende, at hvis der var andre Spørgsmaal Mesteren og Svendene imellem ved nævnte Bygning, henvistes disse til lokal Behandling.

Svendene indbragte derefter deres Krav paa Spaserepenge — beregnet for 150 Timer og efter den for Aarhus vedtagne Timebetaling — for den lokale Voldgiftsret i Aarhus, der ogsaa traadte sammen, men erklærede sig ude af Stand til at træffe nogen Afgørelse, idet de to Mestre, der var Medlemmer af Voldgiftsretten, hævdede, at Sagen efter deres Mening ikke hørte under denne. I et nyt Møde af Fællesudvalget fastholdt man fra den lokale Mesterforenings Side dette Standpunkt, hvorhos man fra Centralforeningens Side ikke mente at kunne eller burde paalægge den lokale Mesterforening at fravige samme.

De samvirkende Fagforbund har derefter rejst nærværende Sag, under hvilken de har paastaaet den lokale Murermesterforening i Aarhus dømt til at lade den lokale Voldgiftsret afgøre det af Svendene rejste Krav om Spaserepenge samt Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Murer- og Tømrermestrenes Centralforenings Vegne idømt Bod og Sagens Omkostninger.

I de mellem Centralforeningerne for Murer- og Tømrermestre i Jylland og Østifterne og Murerforbundet i Danmark afsluttede Overenskomster, der er traadte i Kraft den 1. Februar 1911, er det bestemt, at enhver Uenighed af faglig Karakter, for saa vidt den ikke efter de derom vedtagne Regler hører under lokal Behandling, skal søges bilagt ved Forhandling og Mægling, eventuelt ved Voldgift, gennem et Fællesudvalg efter nærmere angivne Regler, hvorhos § 1 i de vedtagne »Regler for Behandling af faglig Strid ved lokal Mægling og Voldgift« er saalydende:

»Til lokal Mægling og eventuelt Voldgift henvises alle Sager mellem den enkelte Mester og hans Svende vedrørende Uoverensstemmelser om Betaling efter Prislister eller for Arbejder, hvorom der skal træffes særlig Aftale, og dette kan ikke omstødes derved, at en Central- eller Lokalorganisation griber ind i Sagen og gør den til sin. Dog kan Sager, som angaar Priskurantens Forstaaelse, appelleres til Udvalget af 22. Januar 1910«.

Fra de Indklagedes Side gøres nu gældende, at de lokale Mestres Stilling har været berettiget, da Spørgsmaalet om Spaserepenge, der er et Spørgsmaal af vidtrækkende Betydning, ikke kan henføres under nogen af de i den nysciterede § 1 nævnte Arter af Uoverensstemmelser. De har derfor paastaaet sig frifundne og Klagerne paalagt Sagens Omkostninger.

At det heromhandlede for den lokale Voldgiftsret indbragte Spørgsmaal er et Spørgsmaal mellem en Mester og hans Svende »vedrørende Uoverensstemmelser om Betaling efter Prislister«, anser nærværende Ret for utvivlsomt.

De mellem Organisationerne trufne Overenskomster om Betaling kan ligesom alle andre kontraktmæssige Aftaler ikke forstaas udelukkende efter deres Bogstav, men maa forstaas, eventuelt suppleres i Overensstemmelse med, hvad der fornuftigvis maa antages at have været Meningen med dem, naar henses til Sagens Natur, de forudgaaende Forhandlinger og hidtil fulgt Praksis (for saa vidt denne sidste da ikke maa antages ophævet ved Overenskomsten), og Anvendelsen af Reglerne, saaledes forstaaede, paa det enkelte foreliggende Tilfælde er netop den faglige Voldgiftsrets Opgave. Det er da ogsaa oplyst, at den faglige Voldgiftsret i Murerfaget i København i Aarenes Løb har afsagt mangfoldige Kendelser angaaende »Spaserepenge«, skønt heller ikke den københavnske Priskurant taler om saadanne. Medens man nu vel ikke deraf kan slutte, om og eventuelt i hvilken Udstrækning Kravet paa »Spaserepenge« kan anses berettiget udenfor København, viser denne

Omstændighed klart, at Spørgsmaalet ikke kan afvises fra den lokale Voldgiftsret ved en Henvisning til Prislistens Ordlyd.

Videre finder Retten Anledning til at fremhæve, at det Spørgsmaal, der her er indbragt for den lokale Voldgiftsret, jo ikke er det store og vidtrækkende Spørgsmaal, om og eventuelt under hvilke Betingelser, der overhovedet kan tilkomme Murersvende udenfor København Krav paa »Spaserepenge«, »Ventepenge« eller hvad man nu vil kalde den Godtgørelse, Svendene kræver, fordi de forsinkes eller afbrydes i deres Arbejde ved uforudsete Hindringer (hvilke atter kan skyldes en aabenbar Fejl fra Mesterens Side, eller en aabenbar Fejl fra Svendenes, eller en Kombination af begge, eller tilfældige Begivenheder, for hvilke ingen af Parterne bærer Skyld, eller Situationer, hvor det ej kan oplyses, hos hvem Skylden ligger osv. osv.). Hvad der er forelagt den lokale Voldgiftsret, er alene Spørgsmaalet om, hvorvidt de forannævnte 3 Svende i det bestemte foreliggende Tilfælde har Krav paa nogen Godtgørelse, fordi deres Arbejde i nogle Dage var afbrudt. Dette Spørgsmaal kan og bør den lokale Voldgiftsret efter at Sagens Omstændigheder er nærmere oplyste for den fra begge Sider, træffe Afgørelse af. Det vilde derfor være uberettiget af den at afvise Spørgsmaalet, og end mere uberettiget har det været, at den lokale Murermesterforenings Repræsentanter ved deres Stilling har umuliggjort Voldgiftsretten at paadømme den for samme rejste Sag.

Denne Sag vil altsaa være at paadømme af den lokale Voldgiftsret, og dennes Afgørelse vil i Overensstemmelse med Slutningsbestemmelsen i den foran citerede § 1 af hver af Parterne kunne indankes for Fællesudvalget, der, om fornødent, maa konstituere sig som Voldgiftsret efter de derom givne Regler.

Under særligt Hensyn til Udfaldet af Sag Nr. 21 findes der at maatte paalægges de Indklagede paa Aarhus Murermesterforenings Vegne en Bod af 500 Kr., der efter Voldgiftsretslovens § 5, 1. Stk. tilfalder De samvirkende Fagforbund, samt Sagens Omkostninger.

Kendelse.

Den lokale Voldgiftsret indenfor Murerfaget i Aarhus bør inden 4 Uger efter denne Kendelses Afsigelse tage Spørgsmaalet om Berettigelsen af det af Svendene hos Murermester L. C. Larsen af Aarhus mod denne rejste Krav paa Godtgørelse for 150 Timers Standsning i deres Arbejde i Juni d. A. under Behandling og snarest muligt paakende det.

De Indklagede, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, bør paa Aarhus Murermester Forenings Vegne til Klagerne, De samvirkende Fagforbund, betale en Bod af 500 Kr. samt endvidere udrede Sagens Omkostninger med 100 Kr.

Kongresser.

Dansk Gartnerforbunds Kongres.

I Dagene den 9. og 10. Decbr. 1911 afholdt Gartnerforbundet Kongres.

Formanden, *Frants Kragh,* aflagde en kortfattet Beretning, hvoraf det fremgik, at det væsentligst var indre Forhold, Organisationen havde beskæftiget sig med i de seneste Tider.

Regnskabet, som derefter behandledes, optog derimod en væsentlig Del af Kongressens Tid, da det for kort Tid siden afgaaede Forretningsudvalg ikke havde holdt sig Lovene strængt efterrettelige.

Lovene foreskriver nemlig, at der kun maa benyttes 1/7 af Indtægterne til Administration, men denne Grænse var overskredet.

Den nye Ledelse havde derfor anmodet Revisionsbanken i København om at afgive en Betænkning over de trufne Dispositioner, og Resultatet af den foretagne sagkyndige Undersøgelse var, at der den 14. Oktober *skulde* findes en Strejkekassebeholdning paa 1471 Kr. 45 Øre, men der *var* kun 503 Kr. 6 Øre.

Den afgaaede Ledelse havde saaledes i Administration brugt 968 Kr. 39 Øre *mere* end Lovene tillod.

Kongressen *misbilligede* den afgaaede Ledelses Handlemaade.

Med Forbundets gamle Hellerup-Afdeling (der er for nylig oprettet en ny) var det ogsaa galt fat, hvad Finanserne angik.

I dette Tilfælde var der endda Mistanke om, at Midlerne var forvaltet paa *uærlig* Vis.

I hvert Fald vedtog Kongressen følgende Resolution for at komme til Klarhed over Transaktionernes Forsvarlighed.

»Kongressen giver herved Forretningsudvalget Mandat til at lade indlede Politiundersøgelse mod de nu afgaaede Medlemmer af Bestyrelsen i Hellerupafdelingen, for at faa de af disse Bestyrelsesmedlemmer forvaltede Midler inddrevne.

Under næste Punkt vedtog Kongressen, at der skulde rettes en ny Henvendelse til De samvirkende Fagforbund for at faa udvirket, at Forbundets Medlemmer kan staa som *halvtbetalende*.

En Anmodning, som tidligere var fremsendt herom af Hovedbestyrelsen, var blevet afvist.

Dagsordenens Punkt 4 angik Organisationens *Bladforhold*.

Det vedtoges fremdeles at lade Bladet udgaa som hidtil, og at udskrive en Paaligning af 1 Kr. pr. Medlem aarlig til dette Formaal.

Forskellige *Lovændringer* vedtoges i den af Ledelsen foreslaaede Form, og Ledelsen bemyndigedes til at udarbejde et Forslag til en Akkordpriskurant.

Det vedtoges endvidere at ofre 100 Kr. aarlig paa Fagets Anvisningskontor.

Fagets *Lærlingeforhold* var ogsaa under Debat, og følgende Resolution vedtoges, for mulig derved at faa forhindret, at Lærlingene *udbyttes* i Stedet for at *oplæres*.

»Kongressen bemyndiger Forretningsudvalget til at indgive et Forslag til Forhandling vedrørende Arbejdsregulativ og Elevspørgsmaal med Handelsgartnerne og at indgive til den socialdemokratiske Gruppe Forslag om at faa Lærlingeloven til ogsaa at gælde for Gartnerelever, og at fremtvinge at Gartnerier kommer ind under bunden Næring.«

Sluttelig vedtog Kongressen at rejse en energisk Agitation for at faa saavel Anlægs- som Handelsgartneriarbejdere til at slutte sig til Organisationen.

Kobbersmedenes Forbund.

I Dagene den 1. og 2. Dcbr. 1911 afholdt Forbundet Kongres i Horsens.

Formanden aflagde en udførlig Beretning om Virksomheden siden sidste Kongres. Særlig omtalte han Resultatet af Mæglingsmøderne med Helsingørs Skibsværft, Flydedokken, Fabriken hos A/S Burmeister & Wain samt Fællesmødet med Mestrene i Jylland angaaende den ny Priskurant. Resultatet var blevet, at den gamle Overenskomst skulde fornyes til 1916, mod et Tillæg af 2 Øre til Minimallønnen fra 1. Febr. 1912. Fra 1. Februar 1914 ydes atter 1 Øres Tillæg. Der var endvidere opnaaet Enighed om nogle andre Ændringer i Kobbersmedenes Favør.

Virksomheden godkendtes enstemmigt.

Regnskabet godkendtes ligeledes enstemmig.

Forbundets fremtidige Virksomhed. Det vedtoges med 8 St. mod 2, at et af Hovedstyrelsen paalignet Ekstrakontingent af 12 Kr. pr. Medlem til Dækning af Gæld, skal indbetales i Løbet af et Aar.

Fra Afdelingen i Aarhus var foreslaaet, at intet Medlem kan modtage mere i Understøttelse end henholdsvis 70 og 105 Kr. i et Aar.

Det vedtoges, at kun Medlemmer, der har staaet i Forbundet i 5 Aar og derover, kan faa Sygeunderstøttelse. Understøttelsen, der hidtil har været 7 Kr. for ugifte og 10 Kr. for gifte Medlemmer, bliver i Fremtiden 10 Kr. for alle Medlemmer.

Det vedtoges at forhøje Kontingentet med 10 Øre pr. Uge for hvert Medlem. Kontingentet er herefter 80 Øre pr. Uge.

Fra Blikkenslagernes Forbund forelaa Forslag om en Sammenslutning af Kobbersmedenes og Blikkenslagernes Organisationer. Dette Forslag forkastedes enstemmigt og uden Diskussion. Det vedtoges derefter med 10 St. mod 2 at blive i *De samvirkende Fagforbund*.

Næste Kongres skal afholdes i Odense.

Til Forretningsfører genvalgtes J. Christensen.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Fording (V. Petersen). Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 29 ❋ KØBENHAVN DEN 20. JANUAR 1912 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Lønbevægelser og Konflikter. (Jord- og Betonarbejderne i København. Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderne i Randers. Kvinderne paa Sukkerfabrikerne). Den faste Voldgiftsret. Det amerikanske Arbejderforbunds 31. Aarsforsamling. Ny Organisation.

Lønbevægelser og Konflikter.

Jord- og Betonarbejderne i København.

Den 12. Januar optoges ny Forhandling mellem Arbejdsgiverne og Jord- og Betonarbejdernes nyvalgte Bestyrelse efter at Arbejdsgiverne dog paa Forhaand skriftligt havde meddelt, at de ikke kunde indgaa paa det rejste Krav om en Timeløn af 46 Øre.

Resultatet af Forhandlingerne den paagældende Dag blev følgende Forslag:

De Overenskomster, som ere underskrevne af Medlemmer af Priskurantudvalgene for Entreprenørforeningen og Jord- og Betonarbejderne, ere gældende dog med følgende Ændringer:

1. Hvis Entreprenørerne maatte ønske at lade Akkordarbejder, hvorfor der er fastsat Priser i nævnte Overenskomst, udføre i Timeløn, da kan dette lade sig gøre mod at betale en Timeløn af 52 Øre.
2. Jord- og Betonarbejdernes Afdeling erkender, at den ikke vil lægge fastlønnede Formænd Hindringer i Vejen for at udføre forefaldende Arbejder, hvad enten dette indeholdes i Prisfortegnelsen eller ikke.
3. Forliget af 5. September 1899 aftrykkes i Prisfortegnelsen.
4. Timelønnen fastsættes til 43 Øre fra 1. April 1912 indtil 1. April 1914 og derefter til 44 Øre.
5. Kautelerne bortfalder.

Desuden enedes man om at lade Overenskomsten af 31. Marts 1907 gælde indtil 1. April 1912, hvorefter nærværende Overenskomst træder i Kraft, og kan den med ½ Aars Varsel opsiges til Ophør en 1. April, dog tidligst til Ophør 1. April 1916.

Til Afgørelse af eventuelle Uoverensstemmelser, der maatte opstaa under Overenskomstens Udarbejdelse (derunder bl. a. Overgangen til Metersystemet) om, hvad der er vedtaget mellem Parterne nedsættes et Udvalg bestaaende af 3 Medlemmer for hver af Parterne, eventuelt med Tilkaldelse af en Opmand, der, hvis Parterne ikke kan enes om Valget, udpeges af Forligsmanden.

København, den 15. Januar 1912.

For Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening:
C. S. Hauberg.

For Entreprenørforeningen:
W. Werner. *K. Schøller.*
Niels Rasmussen.

For Jord- og Betonarbejdernes Afdeling:
Chr. Olesen. *Ole Christensen.*
P. Nielsen. *Jul. Jørgensen.*

Sammenligner man dette Forslag med det Forslag, der blev forkastet af Fagforeningen d. 28. Novbr. f. A. opdager man, at det er lykkedes at opnaa 43 Øre i de første 2 Aar i Stedet for 42 Øre, men til Gengæld har Arbejdernes ny Repræsentanter opgivet *hele* Kravet om »tvungen« Akkord.

I det gamle Forslag omfattede »frivillig Akkord kun Jernbetonarbejde.

Alt andet Arbejdet, saasom Jord-, Kloak-, Makadamiserings-, Lednings-,

Forskalnings-, Flage-, Façade- og almindeligt Betonarbejde samt Cementstøbegods var i det gamle Forslag fastslaaet som »tvungen« Akkord. Det nye Forslag er altsaa paa dette Omraade væsentlig forringet.

Endvidere gaar det nye Forslag ud paa, at der skal betales 52 Øre pr. Time, naar Arbejder, som findes i Priskuranten, udføres paa Timeløn.

I Forligsmandens Forslag stod **60 Øre**. Altsaa ogsaa en meget væsentlig Forringelse.

I Punkt 2 er i Realiteten fastslaaet akkurat den samme Bestemmelse som i det gamle Forslag angaaende Formænds deltagelse i Arbejdet.

Punkterne 3 og 5 fastslaar intet andet end »Kautelerne« fastslog. Disse Kauteler var efter langvarige Forhandlinger reducerede til kun at fastslaa at Bestemmelserne i Septemberforliget var gældende for Jord- og Betonarbejderne. Det vidste Gud og hver Mand i Forvejen, men Arbejdsgiverforeningen havde fra først af gjort sikker Regning paa at faa Kauteler, der *skærpede* Septemberforliget.

Jord- og Betonarbejdernes Generalforsamling træffer Bestemmelse om Forslagets Skæbne den 19. Januar.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderne i Randers. Forbundet af ovennævnte Fag har faaet De samvirkende Fagforbunds Sanktion til at opsige den hidtilgældende Overenskomst i Randers for under visse Omstændigheder at søge Akkordsystemet afløst af Ugeløn.

Kvinderne paa Sukkerfabrikerne. Kvindeligt Arbejder-Forbund har d. 10. Januar sluttet Overenskomst med De danske Sukkerfabriker om Lønforholdene paa Sukkerraffinaderierne i Helsingørsgade, Larsbjønstræde og i Lyngby.

Herved er Timelønnen for de i Fabrikerne beskæftigede Kvinder forhøjet fra 24 til 25½ Øre, og *alle* Akkordsatser er forhøjede.

Desforuden er der truffet Aftale om, at der gives Sommerferie i 3 Dage uden Afkortning i Lønnen.

Den faste Voldgiftsret.

Søfyrbøderne ktr. Rhederne.

Sag Nr. 53.

Udskrift af den faste Voldgiftsrets Kendelse af 20. September 1911 i Sagen Nr. 53: De samvirkende Fagforbund mod Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Dansk Dampskibsrhederiforenings Vegne.

I Juni Maaned 1911 bekræftede Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og De samvirkende Fagforbund, at der mellem Søfyrbødernes Forbund og Dansk Dampskibsrederiforening var truffet Aftale om Arbejdsforholdene for Fyrbødere i Foreningens Medlemmers Skibe i Tiden fra 1. Juni 1911 til 1. Juni 1919.

Aftalens § 4 er saalydende:

»Fyrbødere er kun forpligtede til at forrette Tjeneste ved Kul og Aske, Hoved- og Hjælpemaskineri saasom: Styreapparater, Spil, Varmeapparater, elektriske Anlæg, Kølemaskineri m. m. samt daglig Rengøring af Lukafer og Kamre.«

Under de Forhandlinger, der gik forud for Overenskomstens Afslutning, var det af Søfyrbødernes Repræsentanter krævet og af Rhederiforeningens Repræsentanter indrømmet, at § 2 i de tidligere Forhyringsregler skulde bortfalde for Søfyrbødernes Vedkommende. Denne § 2 var saalydende:

»Naar det af Skibsføreren findes nødvendigt og af ham forlanges, er saavel Dæksfolk som Fyrfolk forpligtede til at arbejde ved Lastning eller Losning saavel i Land som i Lægtere.«

Imidlertid gør Søfyrbødernes Forbund gældende, at det ved Afslutning af Overenskomsten af Juni 1911 fra deres Side var Forudsætningen, at § 4, naar den talte om Tjeneste ved Spil, kun sigtede til den Tjeneste derved, som under normale Forhold krævedes af dem, særlig ved disses Reparation, og at Fyrbøderne, naar der var Strejke blandt Havnearbejderne i en Havn, ikke blot skulde være fri for det i den nu bortfaldne § 2 omtalte Arbejde ved Lastning

eller Losning, »saavel i Land som i Lægtere«, men ogsaa være fri for i Anledning af en saadan Strejke at gøre ekstraordinært Arbejde ombord i Skibet, saasom at køre med Spillene. Da nu Fyrbøderne paa Dampskibet »Rosenborg« i St. Petersborg er blevne truede med Straf, hvis de nægtede at betjene Spillene under en Strejke af de stedlige Havnearbejdere, og da der under lignende Forhold er rejst Krav om Spillenes Pasning af Søfyrbøderne paa Dampskibene »Elsborg«, »Gudrun« og »Valborg« i Calais' Havn og paa »Botnia« og »Tjaldur« i Leith, har De samvirkende Fagforbund paa Søfyrbødernes Forbunds Vegne hævdet, at der her forelaa Brud paa Overenskomst og begært Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Rederiforeningens Vegne idømt en Bod og paalagt Sagens Omkostninger.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne og Klagerne paalagt Sagens Omkostninger. Fra Rederiforeningens Side gøres det nemlig gældende, at den for sit Vedkommende ved de i Juni 1911 med Sømændene og Søfyrbøderne afsluttede Overenskomster netop er gaaet ud fra, at den havde sikret sig Skibenes Lastning og Losning selv i Tilfælde af Havnearbejderstrejke, idet det i Aftalen mellem Sømændenes Forbund og Dampskibsrederiforeningen er fastsat, at naar det af Skibsføreren findes nødvendigt og af ham forlanges, er Dæksmandskabet forpligtet til at arbejde ved Lastning eller Losning saavel i Land som i Lægtere, medens man i fornævnte § 4 i Aftalen mellem Søfyrbødernes Forbund og Dampskibsrederiforeningen mente at have Hjemmel for at lade Søfyrbøderne betjene Spillene. De Indklagede har i Sammenhæng hermed henvist til en Skrivelse af 10. Maj 1911 fra Søfyrbøder-Forbundet til Rederiforeningen, hvilken Skrivelse danner en Del af Grundlaget for Overenskomsten, og hvis sidste Sætning er saalydende:

»Det maa paa den anden Side fremhæves, at det har været en Forudsætning, at hvor ikke ligefrem Nød paakræver det, kan det ikke paalægges Fyrbøderne, uden for de i § 4 nævnte Omraader, at udføre Arbejde ved Losning og Lastning i Tilfælde af en Havnearbejderstrejke.«

og de har hævdet, at Forbundet overhovedet ikke under Forhandlingerne har fremført det Fritagelseskrav, som de nu stiller, i hvert Fald ikke har gjort det paa nogen klar Maade, samt at et saadant Krav, om det var fremkommet, vilde være blevet mødt med et Afslag.

Ved denne Sags Afgørelse maa der herefter gaas ud fra, at hver af Parterne ved Afslutningen af Overenskomsten af Juni 1911 paa det heromhandlede Punkt er gaaet ud fra en Forudsætning, afvigende fra Modpartens. Det bliver derfor nødvendigt at lægge Vægten paa selve de Ord, hvori Aftalen har faaet sit Udtryk. Ifølge disse er Fyrbøderne forpligtede til »at forrette Tjeneste ved . . . . . Spil«. Efter det oplyste kan det nu vel i Almindelighed ikke betragtes som normalt, at Fyrbøderne »kører med« Spillene, men saadant skal dog undertiden, selv udenfor Nødstilfælde, kunne forekomme og skal i en enkelt Fart, nemlig Islandsfarten, endog være det normale. Herefter finder Retten ikke Hjemmel til at begrænse Fyrbødernes Pligt efter § 4 med Hensyn til Spillene paa den af Klagerne hævdede Maade, en Begrænsning, der ogsaa vilde harmonere lidet med, at det — som anført — i en samtidig afsluttet Overenskomst er gjort Sømændene til Pligt paa Forlangende — altsaa bl. a. i Tilfælde af Havnearbejderstrejke — at arbejde ved Lastning og Losning i Land og i Lægtere.

Herefter vil de Indklagede være at frifinde. Sagens Omkostninger findes Klagerne paa Søfyrbødernes Forbunds Vegne at burde betale med 50 Kr.

Kendelse:

De Indklagede bør for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Klagerne paa Søfyrbødernes Forbunds Vegne med 50 Kr.

Angaaende

Sag Nr. 54,

som ikke findes i »Arbejderen«, skal vi oplyse, at den angik en Klage, Arbejdsgiverforeningen d. 16. Oktober 1911 indsendte til Retten.

Snedkerforbundet forlangtes dømt for en Konflikt hos Snedkermester *J. P. Jensen* i Skelskør.

Ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 21. Oktober opnaaedes imidlertid Enighed mellem Parterne, og

Klagen toges tilbage.

Denne Sag kom altsaa ikke videre som *Retssag.*

Det amerikanske Arbejderforbunds 31. Aarsforsamling.

(American Federation of Labours.)

I

Den 13. November 1911 begyndte Forbundet sit Aarmøde i Auditoriet i Atlanta (Staten Georgia).

Der var mødt 346 Delegerede, der repræsenterede 89 Centralforbund, 20 Lokalforsamlinger, 67 Fagsammenslutninger og 25 Statscentraler for Fagforeninger.

Gompers Beretning, der fylder 60 tættrykte, store Oktavsider, behandler alle Hændelser i de sidste 12 Maaneder, som har nogen Vigtighed for Arbejderklassen, og da i Særdeleshed for Fagforeningsbevægelsen. Her skal kun fremdrages enkelte Punkter. I Indledningen betoner Gompers, at Fagforeningernes hovedsagelige Arbejde er, at hjælpe Arbejderne til, at Lønnen hæves, at Arbejdstiden forkortes og at beskytte Liv og Sundhed.

Det er usandt, at Arbejderforbundet er konservativt i Tanke, at det ikke giver Forslag til dybtgribende Ændringer af politiske Tilstande sin Tilslutning. Vi vil opretholde det, der betyder Landets Vel og tjener Folkets Masser og desuden ændre alt, hvad der skader Landet og navnlig Mængden. Vi vil afskaffe enhver Forrettighed og skabe et rent Demokrati, vi vil sikre Arbejderne hele Udbyttet af deres Arbejde. . . . Arbejderbevægelsens Historie i Europa i de sidste Aar viser Tilbagetoget fra Utopiens Skyland og en Ændring i det amerikanske Arbejderforbunds Taktik. Omvæltningen kommer gennem Reformer, ikke gennem Samfundskatastrofer. . . . Den størst mulige personlige Frihed, Afskaffelsen af Fattigdom og den ligelige Fordeling af Velstand vil kunne naaes, idet man beholder det bedste Civilisationen byder og lidt efter lidt beskærer alle dens Udvækster.

De for nogle Aar siden dannede Fællesforbund af Fagforeninger i beslægtede Fag synes at have bragt et daarligt Resultat. I Forbundet af Bygningsarbejderfagforeninger stod fra Begyndelsen Murerne udenfor; i det forløbne Regnskabsaar blev desuden paa Grund af indre Konflikter Tømrerne saa vel som Damp- og Varmtvandsinstallatørerne udelukkede, saaledes at kun enkelte Bifag forblev i Forbundet. — I Jernbanefagforeningernes Forbund er alle mulige repræsenterede, kun ikke de egenlige Jernbanearbejdere, som endnu stadig staar Arbejderforbundet fjernt. Forbundet af Metalarbejdernes Fagforeninger er det eneste, der danner en virkelig Repræsentation af næsten alle organiserede Metalarbejdere.

Ved Omtalen af internationale Forhold dvælede Gompers ved Konferencen i Budapest. Styrken i de Organisationer, der er repræsenterede gennem det internationale Sekretariat o. s. v. Paa Fagforeningsomraadet anser han Internationalitetens Udsigter for lovende, ikke paa politisk Omraade, hvor to Lande næsten aldrig er hinanden ganske lig.

Med Hensyn til Betydningen af Lovenes Rækkevidde angaaende 8. Timers Dagen for Forbundsregeringens Arbejdere opnaaedes der et ringe Resultat. — Det paa Foranledning af Arbejderforbundet i Centralparlamentet indbragte Forslag angaaende Oprettelsen af et »Børnebureau« i Handels- og Arbejdsministeriet blev ikke til Lov. — Videre-

gaaende Lov ang. Arbejdsgiverforpligtelser og Ulykkesforsikring kom i Beretningsaaret i Stand i flere Stater. — Den allerede 8 Aar gamle Skadeserstatningsproces, anlagt af Hattefabrikanterne Løne & Co. mod Hattemagernes Forbund, er stadig ikke afsluttet, og mod Gompers, Milschel og Morrison blev en ny Straffeparagraf anvendt, efter at den øverste Forbundsret paa en dygtig Maade havde undgaaet en principel Afgørelse i den oprindelige Proces, og Spørgsmaalet om Afstraffelsen af de tre Gærningsmænd — som ikke havde overholdt et Boykotningsforbud — overlodes det til Retten at træffe Afgørelse i, da denne selv havde udstedt det ringeagtede Forbud. Udførligt behandlede Gompers Mc Namara-Sagen.

For igen i fuldt Omfang at skaffe Fagforeningerne deres Bevægelsesfrihed, som ved at være undergivet Anti-Trustloven og Forordningerne om retsmæssige Standsningsbefalinger, var bleven stærkt indsnævrede, tilbage, blev der til Centralparlamentet indbragt Forslag, som ophæver Forbud mod Standsningsbefalinger ved Arbejdskampe, og som undtager Arbejderorganisationerne fra Antitrustloven; men disse er trods alle Arbejderforbundets Anstrængelser ikke blevet til Lov.

Indførelsen af Initativ og Referencer saavel som Dommerens Ret til at lade Stævninger gaa tilbage, skrider langsomt frem, i Særdeleshed i Veststaterne; i Østen er man mere konservativ. Dermed bliver de politiske Institutioner demokratiserede og Partiherredømmets fordærvelige Indflydelse bliver tilbagetrængt.

I Centralparlamentets Repræsentantskabshus sidder 15 Fagforeningsmedlemmer, hvoraf 1 er Socialist, 11 Demokrater og 3 Republikanere. Demokraterne er overhovedet i Flertal i Repræsentantskabernes Hus.

Naar Gompers taler om de »Goder, som disse Mænd allerede har skaffet og endnu vil skaffe«, saa er det dog sikkert en Smule for meget af det gode. Thi »Arbejderrepræsentanterne« har indtil nu ikke været i Stand til at udrette noget, ja alle Fordringer angaaende Opbyggelsen af Arbejderlovgivningen er endog bleven uopfyldte. De 15 Mænd har vel nok den bedste Villie til at gøre noget for Arbejderstanden; men Partidiciplinen er mægtigere end den gode Vilje.

Under den noget upassende Underskrift »Fag-Sygdomme« (occupational diseases) nævntes Lovene for Driftssikkerhed og Fabrikshygiejne, som bestaar i enkelte amerikanske Forbundsstater. Sammenstillingen er ufuldstændig, hvad en Sammenligning med den af Forbundets Arbejds-Amt offentliggjorte Bog »Labor Laws« viser. Af Statistiken for Ulykkestilfælde i Bjergværker fremgaar det, at de dødelige Ulykkestilfælde tager af fra 1907—1909, de ikke dødelige Ulykkestilfælde tager derimod til. Andre Afsnit af Gompers Beretning omhandler Arbejderbeskyttelseslovenes ensformige Udvikling, Statsfunktionærernes Foreningsret, Fængselsarbejdet, Sømænds Ret, Befordring af Fagforeningsblade til moderat Porto, Indvandringen, Gompers Rejse til Veststaterne, Vandrearbejdernes Stilling og Muligheder for Forbedringer af deres Kaar, Branden i Triangel-Blusefabriken i New York, ved hvilken 143 Personer fandt Døden, Dameskrædernes Strejke, Strejken i Baldwin-Lokomotivværkerne, den saakaldte »videnskabelige Driftsledelse«, som Arbejdsgiverne og deres Tilhængere kalder et raffineret Udbyttersystem, Arbejderfestdagen og »Arbejdersøndag«, saavel som Arbejderpressen.

Med Hensyn til »Arbejdersøndagene« kan bemærkes, at de i dette Aar blev bedre overholdte, og at Kirken viser mere Tilbøjelighed end tidligere til at hjælpe den organiserede Arbejderklasse. Til mange Kirker fik Arbejderne Adgang til at holde Taler paa Arbejdersøndagene. Venskabet med Kirken eller rettere sagt med Kleresiet, skjuler en stor Fare, den nemlig, at Fagforeningsbevægelsen skal blive ført ind i et kristelig-socialt Farvand, og hvad det vil betyde, er det ikke nødven-

digt at omtale her. I Amerika eksisterer intet verdsligt Aristokrati, og man synes at have mere Trang til at underordne sig de kirkelige Magter, som paa ingen Maade hengiver sig Fremskridtet.

Begge det sidste Aars to store Strejker tabtes, nemlig Dameskræddernes Strejke i Cleveland, som kostede Forbundet 20,000 Dollars om Ugen, og Strejken i Baldwinværkerne i Philadelfia og Eddystone, der foranledigedes af fortsat Boykotting mod de faa i disse Bedrifter beskæftigede organiserede Arbejdere. Den uorganiserede Arbejdermasse strejkede fra Begyndelsen ogsaa, men vendte snart efter tilbage til Arbejdet paa de gamle Betingelser.

Triangel-Blusefabriken er et Bevis paa, hvad Arbejderbeskyttelseslovene i Amerika er værd. I New York er Arbejderbeskyttelseslovgivningen (paa Papiret) og Fabriksinspektionen bedre end i nogen som helst anden Stat, og dog kunde det ske, at en stor Fabriks Personale ved Udbrud af en Brand var redningsløst fortabt. Dørene, som efter Loven skal kunne aabnes udad, var paa lovstridig Maade spærrede, Arbejdsrummene var saa fyldte med Maskiner, at man næsten ikke kunde tvinge sig igennem og Brandudgangene var saa elendige, at det vilde have varet en Time at skaffe Personalet ud. Fabriken laa i niende og tiende Etage! — Farerne for Ulykkestilfælde er i Amerika mange Gange større end i Europa, men kun yderst sjælden gør Arbejderne Indvendinger derimod.

* * *

Arbejderforbundets Sekretær, Frank Morrison, kan denne Gang berette om en glædelig Tilvækst til Fagforeningerne. Medlemsantallet i de Arbejderforbund, som tilhører Centralforbundene og Lokalforeninger, er gaaet op fra 1,639,876 i September 1910 til 1,763,614 i September 1911, altsaa en Fremgang af 123,738. I Aarsgennemsnit blev der i 1911 betalt Bidrag til Arbejderforbundet for 1,756,735 Medlemmer, hvortil maa bemærkes, at Bidragsydelsen for strejkende og udelukkede Medlemmer bortfalder, og at mange Organisationer udreder Bidrag for et mindre Antal Medlemmer end de virkelig har. I Virkeligheden er altsaa Tallet paa organiserede Arbejdere noget større end overfor angivet.

En Medlemstilbagegang indtraadte kun i tre Aar (1905, 1906 og 1909), men i de to af disse var den meget betydelig; 1907 var Bryggeriarbejderforbundet med 40,000 Medlemmer fra Tid til anden udelukket, men i 1908 blev det igen optaget, saaledes at Fagforeningernes Vækst i de sidstnævnte Aar synes større end det i Virkeligheden var.

Medlemstallene for 1903 og 1904 er formodenlig for høje. I begge disse Aar var Tilvæksten til en Del Forbund ligefrem springende og i 1905 fulgte en ligesaa pludselig Tilbagegang, uden at den økonomiske Situation havde forandret sig væsentlig. Det er mest mindre Forbund, som i 1904 naaede den omtalte Styrke, siden hen har de ikke nærmet sig den.

I 1911 ophørte nogle Forbund med mindre end 100 Medlemmer at bestaa, og andre blev slettede paa Grund af Restancer, af disse Forbund havde Skibstømrerne 903 Medlemmer, Skov- og Savmøllearbejderne 600, Mølleriarbejderne 319, Bundtmagerne 159, Kædemagerne og Bordkniveslibere omtrent 200 Medlemmer.

Ny tilsluttede er Ertsbjergværksarbejderne med 51,300 Medlemmer. I Morrisons Beretning nævnes desuden som ny tilsluttede, Skiferarbejdernes og Skuespillernes Forbund; men Skiferarbejderne blev allerede opført i Statistikken siden 1903 og Skuespillerne endnu længere tilbage, men det er dog nu smæltet sammen med det Arbejderforbundet tilhørende Skuespillerforbund, hvorved Medlemsantallet blev betydelig forøget.

Forbundene dalede fra 120 i 1910 til 115 i 1911; deres Medlemsantal steg fra 1,541,900 til 1,729,400; de selvstændige Lokalforeninger steg fra 647 til 680; deres Medlemsantal

fra 20,200 til 27,300. Medlemmerne i de selvstændige Lokalforeninger tilhører Fag i hvilke Antallet af organiserede endnu er for ringe til Dannelsen af Forbund.

Endskønt 6 Forbund med under 1000 Medlemmer udtraadte i 1911, tilhører endnu 24 saadanne Forbund Arbejderforbundet. 39 Forbund har fra 1000 til omtrent 5000 Medlemmer.

Dameskræderne har haft en overordentlig stærk Vækst, som Følge af den sejrrige Strejke, som blev ført i 1910.

Blandt de over 900,000 Arbejdere. som tilhører de 10 største Forbund, danner Industriarbejderne en relativ mindre Enhed. Heller ikke de store, endnu udenfor Arbejderforbundet staaende Fagforeninger, er Industriarbejderorganisationer.

Af de 29 Forbund med fra 10,000 til omtrent 50,000 Medlemmer havde kun et, Stukkatørernes, i 1911 et Medlemstab, ved de 9 forblev Medlemsantallet det samme, og i 19 tog det til, dog havde alle disse Forbund i 1911 tilsammen kun en Tilgang af omtrent 29,000 Medlemmer mere end i 1910.

Af 13 Forbund med fra 5000 til til omtrent 10,000 Medlemmer, tog 7 til i Medlemsantal, og et tog af; 5 angav i 1910 og 1911 at have det samme Medlemsantal. Hos alle Forbund i denne Gruppe var Medlemmernes netto Tilvækst 8000.

De mindste Forbund (med mindre end 5000 Medlemmer) havde i Beretningsaaret et Medlemstab; de formaar ikke mere i Aar, selv med de bedste økonomiske Konjunkturer, at svinge sig op.

Over Antallet af kvindelige Medlemmer giver Arbejderforbundets Statistik ingen Underretning. Det er uden Tvivl meget lille. I Staden New York f. Eks. fandtes der i Marts 1911 blandt 495.770 Fagforenings Medlemmer kun 35.472 kvindelige Personer. I Staten Massaschusetts med dens omfangsrige Textil- og Skotøjsindustri taltes der ved Udgangen af 1909 blandt 168,037 Fagforeningsmedlemmer 11,238 kvindelige Personer.*

De af Fagforeningerne under Arbejderforbundet offentliggjorte Opgivelser over de økonomiske Resultater og Understøttelsesvæsen er yderst tarvelige. Det er beklageligt, at disse Forhold slet ikke bliver forbedrede i Beretningsaflæggelsen.

Af alle Centralforeninger og næsten 700 Lokalforeninger beretter 74 Forbund og nogle Lokalforeninger om Strejker. De havde tilsammen haft 1359 Strejker (omfattende 170,526 Deltagere); med gunstigt Resultat forløb 642 Strejker, 90 endte med Overenskomst, uden Resultat 93, med ukendt Resultat 273 og ved Beretnindens Slutning var 261 Strejker endnu ikke endte. 104,655 Personer opnaaede Resultat ved Strejkerne, 16,179 Personer strejkede uden at opnaa Resultat, medens Strejkeresultaterne for de øvrige Deltagere er ubekendte.

Strejkeomkostningerne beløb sig i 1911 til 4,709,551 $; til Understøttelse af andre Organisationer blev anvendt 173,302 $. Opgivelserne af Strejkeomkostningernes Højde synes ikke helt igennem at være rigtige. Saaledes beretter f. Eks. Bogtrykkerimaskinmesterforeningen, at der forekom 3 Strejker med 125 Deltagere; Omkostningerne beløb sig til — 82,000 $! Kemigraferne førte 4 Strejker med 272 Deltagere og opgiver i Strejkeomkostninger at have brugt — 52,464 $ — med et Medlemsantal af 3700! Typografforbundet viser 25 Strejker med 189 Deltagere og Omkostningen paa 65,651 $. I dette Tilfælde kan man undersøge Sagen, og finder, at det nævnte Beløb repræsenterer »Administrationstilskud eller Henlæggelse til Reservefond«, hvorunder alt tænkelig er sammenfattet, og det endog 20,830 $ til »Understøttelse af Afdelinger« (ved Strejker, faglige Bevægelser, o. s. v.), 31,616 $ Udgifter til Funktionærer og Organisatorer,

* Hertil er at bemærke, at Industriarbejderne i begge Stater kun udgør et Hundredetal af Fagforeningerne.

4090 $ til Reklame for Fagforeningsmærket, 2015 $ til Kommissionen for videre Uddannelse, 1204 $ til Retsbistand o. s. v.

I Morrisons Beretning har kun 18 Forbund opnaaet Forkortelse af Arbejdstiden, 39 Forbund opgiver, at de har opnaaet Lønforhøjelser. Hovedsagelig har de fleste Forbund i 1911 kun opnaaet økonomiske Fordele for en Del af Medlemmerne, men saadanne Resultater bliver af Afdelingerne sædvanligvis slet ikke meddelt Centralbestyrelsen, eller kun offentliggjorte i Form af en »Korrespondance« i Forbundsorganet.

Af 77 Forbund som har givet Oplysning om Understøttelsesvæsenet betalte:

	Antal Forbund	Bidrag	
Underst. ved Dødsfald..	71	1,521,306	Doll.
Sygeunderstøttelse	29	818,557	—
Værktøjforsikring.....	3	5,649	—
Rejseunderstøttelse....	8	58,784	—
Arbejdsløshedsunderst..	16	218,743	—

Ogsaa disse Tal er angribelige. Morrison bemærker udtrykkelig dertil, at det drejer sig om Beløb, som er blevet udbetalte direkte af Centralforbundene, ikke om lokale Understøttelser. Tager vi Arbejdsløshedsunderstøttelsen, saa viser det sig, at af de i Arbejderforbundet forenede Fagforeninger har kun Cigarmagerne, Gummibaandværerne, de tysk-amerikanske Typografer og den amerikanske Gren af det britiske Tømrerforbund indført den centraliserede Arbejdsløshedsunderstøttelse. De tysk-amerikanske Typografer danner ikke nogen selvstændig Fagforening, men er kun et Led af Typografforbundet, der ikke har givet nogen Oplysning om Udgiften til Arbejdsløse. Støberforbundet opgiver til Arbejdsløshedsunderstøttelse at have brugt 25,866 $; det er dog ingen Arbejdsløshedsunderstøttelse, derimod Summen af de Bidrag, som arbejdsløse Medlemmer blev fritagne for at betale. Bagerforbundets Udgifter til Arbejdsløshedsunderstøttelse androg 50,000 $, Kemigrafernes 27,414 $, Spindernes (2200 Medlemmer) 20,000 $, Stilladsarbejdernes 6,000 $, Glasflaskeblæsernes 12,854 $ o. s. v. Tallene beviser, at mange Forbundssekretærer ved Udfyldelsen af Arbejdsforbundets Spørgeskemaer udviser den største Vilkaarlighed; de anfører Understøttelser, som simpelthen aldrig bliver betalt.

Fagforeningsmærkerne til Kendetegning af Varer, fremstillet af Medlemmer, var ved Udgangen af 1911 indført af de Arbejderforbundet tilhørende Centralforbund, og et Antal Lokalforeninger benytter Arbejderforbundets almindelige Mærker. En fuldstændig Statistik over Anvendelsen af Fagforeningsmærker foreligger ikke, og vi maa derfor lade os nøje med de nedenfor gengivne Meddelelser over et lille Mindretal af Forbund.

* * *

Fagforeningsmærker kan selvfølgelig kun anvendes af Industriarbejderes Organisationer, som frembringer andre Varer. I enkelte Organisationer er indført Legimitationskort, som tjener i samme Øjemed som Fagforeningsmærkerne, og det endog af Skuespillere, Musikere, Stilladsarbejdere, Fyrbødere, Maskinister, Handelsmedhjælpere, Frisører, Hotel- og Restaurationspersonale, Slagtere og ved Befordringsvæsenet.

Arbejderforbundets Indtægter i Regnskabsaaret 1911 beløb sig til 182,189 $ og Udgifterne til 115,524 $ deraf faldt paa Centralorganet »American Federationist« 20,914 $, til Hattemagerforbundets Understøttelse 10,926 $, Organisatorernes Forskrivninger 46,962 $, Salærer og Lønninger 36,587 $, Retsbeskyttelse 11,594 $ Materialer og Tryksager 13,362 $, Leje 4,597 $ o. s. v. Kassebeholdningen steg fra 182,915 $ i Aarets Begyndelse til 189,580 $ i Slutningen af Aaret; herfra bortfalder 133,782 $ til Lokalforeningernes Reservefond.

(Fortsættes.)

Ny Organisation

Maskerne i København har dannet en Fagforening d. 4. Dcbr 1911. Den er optaget som Afdel. af Syernes Forb.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 30 ❋ KØBENHAVN DEN 27. JANUAR 1912 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsløsheds-Statistik. Lønbevægelser og Konflikter. (Jord- og Betonarbejderne i København. Kedelpasserne Landet over. Sadelmagerne i Aarhus. Slagteriarbejderne i København). Det amerikanske Arbejderforbunds 31. Aarsforsamling. Ind- og Udmeldelser.

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Januar 1912. Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Februar 1912.

Lønbevægelser og Konflikter.

Jord- og Betonarbejderne i København.

I sidst forløbne Uge er der i Jord- og Betonsagen sket følgende:

Generalforsamlingen den 19. Januar forkastede ganske naturligt det Forslag, den nye Bestyrelse havde udarbejdet, da det kun paa et eneste Omraade var bedre, end den gamle Bestyrelses Forslag, nemlig paa Timelønnen, som i de første 2 Aar skulde sættes til 43 i Stedet for 42 Øre, medens det paa andre Omraader *forringede* denne Fordel mangfoldige Gange.

Den 20. Januar afsendtes følgende Skrivelse til Arbejdsgiverforeningen:

»Paa den af Afdelingen d. 19—1.—12 afholdte Generalforsamling angaaende Forslag til Overenskomst, undlader vi ikke herved at meddele den ærede Arbejdsgiver- og Mesterforening at Forslaget blev forkastet med 1013 St. mod 191 St.

Vi tillader os derefter høfligst at forespørge den ærede Arbejdsgiver- og Mesterforening om, naar fortsat Forhandling kan finde Sted.« Ærbødigst

Bestyrelsen for
Jord- og Betonarbejdernes Fagforening.

Samtidig oplyste Bestyrelsen for Jord- og Betonarbejdernes Fagforening Entreprenørforeningen om det skete.

Arbejdsgiverforeningen har herpaa svaret ved at forespørge om hvilke Punkter det er, der ønskes forhandlet om.

Om Sagen hersker iøvrigt stor Uro i København.

Fagforeningerne drøfter Spørgsmaalet om Jord- og Betonarbejdernes Optræden og Stilling og Fagforeningen har sendt Opfordringer om Støtte ud til alle Byens Fagforeninger.

Mange Steder er Opfordringen ganske afvist og nogle har vedtaget Sympatitilkendegivelser.

Til Eksempel har Tobaksarbejderforbundets Afdeling »Enigheden« umiddelbart før De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde fældet nedenstaaende Kendelse uden nogetsomhelst Kendskab eller Hensyn til hvad der har foranlediget at D. s. F. eller Dansk Arbejdsmands Forbund har truffet Beslutninger.

»Tobaksarbejdernes ekstra Generalforsamling i »Kæden« udtaler sin absolute Misbilligelse af den Taktik, »De samvirkende Fagforbund« og »Dansk Arbejdsmands Forbund«s ledende Mænd har fulgt overfor Jord- og Betonarbejderne, idet deres daarlige Samvittighed forbyder dem at staa Ansigt til Ansigt med de organiserede Arbejdere. Generalforsamlingen tilsiger Jord- og Betonarbejderne sin moralske og pekuniære Støtte, for at hjælpe sine Standsfæller til at kæmpe den Kamp til Ende, som i Virkeligheden gælder Arbejdernes økonomiske Frigørelse.«

Den 17. Januar afholdt Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdelinger i København (33) et Fællesmøde med Jord- og Betonkonflikten paa Dagsordenen. Mødet vedtog med alle Stemmer mod Bestyrelsen for Jord- og Betonarbejdernes en kraftig Misbilligelse af det passerede indenfor Afdelingen, og dens Stilling overfor de fremsatte Forslag.

Den 18. Januar afholdt Arbejdernes Fællesorganisation i København et stærkt besøgt Møde for Fagforeningsbestyrelsernes Medlemmer.

Mødet var indkaldt efter Opfordring af Bestyrelsen for Jord- og Betonarbejdernes Afdeling.

Bestyrelsen ønskede en Sympathi-Tilkendegivelse, og havde fremsat en Resolution i den Retning.

Stemningen var imidlertid afgjort imod Syndikalisternes uforsvarlige Handlemaade i Sagen, og det vilde have været ganske let at faa en af Forretningsudvalget for Fællesorganisation stillet Resolution, der udtalte en skarp Misbilligelse af Syndikalisternes Taktik vedtaget.

Af Hensyn til Jord- og Betonarbejdernes forestaaende Generalforsamling og mulige nye Forhandlinger, henstillede Dirigenten at Resolutionerne toges tilbage.

Efter at Jord- og Betonarbejderne havde taget sin Resolution tilbage, tog Forretningsudvalget ogsaa den af det stillede Resolution tilbage.

Repræsentantskabet i De samvirkende Fagforbund *godkendte* de to Ledelsers Stilling til Jord- og Betonarbejderne.

I næste Nr. af »Arbejderen« offentliggøres den Resolution der desangaaende blev vedtaget.

De kapitalistiske Blade i København lefler — med »Berlingske Tidende« og »Riget« i Spidsen — for den syndikalistiske Bevægelse; vel vidende, at det gavner Kapitalisterne jo mere Kiv og Strid, der hersker mellem Arbejderne, og Smaabladene, som »Folkets Avis« og »København«, hvis Udgivere og Medarbejdere selvfølgelig ikke har Tanke af Begreb om Arbejderbevægelse, men som i Øjeblikket har en Fornemmelse af, at der mulig er Udsigt til at den syndikalistiske Bevægelse skulde faa Overtaget indenfor Arbejderpartiet, belaver sig allerede paa at tækkes den nye Retning, og de udsender derfor den ene ondsindede og urigtige Meddelelse efter den anden om Forholdene.

»Folkets Avis« meddeler saaledes for at stille den gamle Ledelse i et daarligt Lys, at den afgaaede Formand for Jord- og Betonarbejdernes Fagforening *Axel Olsen* skal ansættes ved Arbejdernes Fællesbageri fra 1. Februar.

Bageriets Bestyrer offentliggør Dagen efter følgende Dementi i Social Demokraten:

»*Folkets Avis« for i Dag indeholder en Meddelelse om, at den gamle Formand for Jord- og Betonarbejderne Hr. Axel Olsen, fra 1. Februar har faaet Ansættelse paa Arbejdernes Fællesbageri.*

I Sandhedens Interesse ønsker jeg at oplyse, at Axel Olsen aldrig har søgt og ejheller faaet nogen Ansættelse paa Arbejdernes Fællesbageri.

23. Januar 1912.

C. C. Andersen.

»København« skriver en Dag, at det er Bladet bekendt, at De samvirkende Fagforbunds Bestyrelse ikke ganske énstemmig er gaaet med til at indtage den afvisende Holdning overfor Jord- og Betonarbejderne, som er dikteret af Dansk Arbejdsmands-Forbund, og at selve De samvirkende Fagforbunds Formand, *Carl F. Madsen*, sammen med andre indenfor Bestyrelsen kæmpede for at bevare Understøttelsen til de Strejkende.

Bladet paastaar, at Forretningsudvalget i et enkelt Møde paa et hængende Haar var ved at sprænges paa Spørgsmaalet, og at *Lyngsie* tvang sin Krig igennem.

Efter en Forespørgsel paa De samvirkende Fagforbunds Kontor meddeler Social-Demokraten Dagen efter følgende:

»*Vi er bemyndigede til at erklære, at der ikke er et sandt Ord i disse Paastande.*

Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsmand-Forbund har paa alle Stadier af Jord- og Betonsagens Behandling været absolut enige om Taktik og Fremfærd.«

Der kommer en Dag, hvor de Smaablade, der nu søger at lægge de gamle faglige Organisationer for Had, paany vil bruge rosende Ord om dem, naar disse Blade opdager, at Arbejderne i Danmark er for kloge til at følge Syndikalistførernes organisationsfjendtligeHandlemaade; det vil da være betimeligt at erindre, at disse Blade ikke ejer for 2 Øre Kærlighed til Arbejderne, men at de kun spekulerer paa at følge med den Vind, der til enhver Tid blæser, af Kærlighed til Arbejdernes 2 Ører.

Inden for Jord- og Betonarbejdernes Fagforening raser Striden fremdeles:

Havnevæsenets Arbejderes Klub
har vedtaget følgende:

Havnevæsenets Arbejderes Klub, forsamlet til Møde Onsdag den 10. Januar 1912 i Komunekælderen, udtaler sin skarpeste Misbilligelse af, at der fra Medlemmer af Klubben paa nærværende Tidspunkt kan fremkomme et Forslag om Udmældelse af Jord- og Betonarbejdernes Fagforening, der for Tiden tiltrænger al mulig Støtte.

Forsamlingen tilsiger som saadan sin fulde Tilslutning og Sympati for Jord- og Betonarbejdernes Fagforening og tilsiger den al den Støtte, der fra Klubbens Side kan udvises i den Kamp, den er ude i imod hensynsløse Udbyttere.

Chr. Madsen.

I denne Vedtagelse ligger der altsaa en Tilkendegivelse af, at der ogsaa indenfor Havnevæsenets Arbejderes Klub hersker Misfornøjelse med de syndikalistiske Optøjer, ligesom der var Utilfredshed i Sporvejsklubben, hvis Vedtagelse vi meddelte i forrige Nr.

Havnevæsenets Klub har blot ikke haft Flertal for Misfornøjelsen.

Ved en Generalforsamling har Jord- og Betonarbejdernes Formand, *Chr. Olesen*, givet det Udseende af at den gamle Bestyrelse har handlet uforsvarligt med Foreningens Midler.

Følgende Erklæring er som Følge heraf offentliggjort:

I Anledning af, at nogle Blade, deriblandt »Ekstrabladet« og »Folkets Avis« har indeholdt nogle urigtige Angivelser om vor Forenings Regnskabsforhold, finder vi undertegnede Revisorer i Jord- og Betonarbejdernes Fagforening Anledning til at afgive følgende Erklæring:

Naar vor Forenings nuværende Formand *Chr. Olesen* paa Generalforsamlingen den 19. ds. under Dagsordenens 1. Punkt »Meddelelse fra Bestyrelsen« oplyste, at han ønskede at »gøre Rede« for, hvilke Udgifter Foreningen har haft i det sidste Aar i Anledning af den afgaaende Bestyrelses Deltagelse dels i de ordinære Møder m. m. og dels i Priskurantmøderne, da er disse Udgifter afholdte i nøje Overensstemmelse med Foreningens Love og øvrige Vedtægter.

Naar Generalforsamlingen vedtog at overgive Foreningens Regnskaber til Revisionsbankens kritiske Revision, da er dette sket paa Foranledning af den afgaaede Bestyrelse, der herved forhindrede en langvarig Diskussion om dette Punkt, saaledes at man straks kunde gaa over til Behandlingen af 2. Punkt: Forslag til Overenskomst.

C. Marcussen, Skyttegade 16, 1.
Chr. Jørgensen, Ægirsgade 73, 3.
Chr. Jensen, Folkvarsvej 12, 3.
Revisorer.

Ved en Generalforsamling d. 24. Januar, der var indkaldt af 50 Medlemmer, blev der stillet Forslag om at give den nuværende Bestyrelse et Mistillidsvotum.

Dette Forslag forkastedes imidlertid med 641 mod 585 Stemmer.

Kedelpasserne Landet over. Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund har d. 4. Januar afsluttet en ny Overenskomst med Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening om Løn- og Arbejds-

forhold for de Kedelpassere, der er Medlemmer af Forbundet, og som beskæftiges ved følgende Enkeltvirksomheder eller hos Medlemmer af følgende Arbejdsgiverorganisationer: Københavns Bagerlav, Foreningen af danske Cementfabriker, Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien i Danmark, Foreningen af danske Læderfabrikanter, De samvirkende Maskinsnedkerier og Savværker, Foreningen af danske Oliemøllere, Foreningen af danske Rebslagerier, Foreningen af danske Spiritusfabrikanters Arbejdsgiver-Afdeling, Foreningen af Tændstikfabriker i Danmark, Aktieselskabet Dansk Svovlsyre- og Superphosphatfabrik, Aktieselskabet Malling Dampmølle og Savværk, Aktieselskabet Otto Mønsted, Aktieselskabet De forenede Papirfabriker. Frederiksberg Papirfabrik og Aktieselskabet De danske Sukkerfabriker samt andre Arbejdsgiverorganisationer og Virksomheder under Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, der i Overenskomstperioden maatte erklære sig villige til at tiltræde nærværende Overenskomst.

Kedelpasserne har ved den ny Overenskomst faaet indført forskellige Forbedringer. Ugelønnen for Kedelpassere i København i Stillinger, hvortil der kræves Certifikat, er saaledes forhøjet fra 27 til 28 Kr., for Kedelpassere i samme Stillinger i Provinserne fra 24 til 25 Kr., for Kedelpassere i København i Stillinger, hvortil der kræves Kontrolbog, fra 24 til 25 Kr., og for Kedelpassere med Kontrolbog i Provinserne fra 22 til 24 Kr.

Naar det forlanges, at Kedelpasserne i Spisetiderne skal holde Virksomheden i Drift i det Omfang, den kræver, har de hidtil faaet et Ekstra-Tillæg af 2 Kr. om Ugen, naar Spisetiden er 2 Timer om Dagen. Efter den ny Overenskomst faar de i Forhold til om deres Ugeløn er 28, 25 eller 24 Kr., et Tillæg, der for 2 Timers Spisetid er fastsat til henholdsvis 4 Kr., 3 Kr. 75 Øre og 3 Kr. 50 Øre om Ugen, for 1½ Times Spisetid 3 Kr., for 1 Times Spisetid 2 Kr. og for ½ Times Spisetid 1 Krone.

Overarbejde har hidtil været betalt med 70 og 60 Øre pr. Time for henholdsvis Kedelpassere med Certifikat og med Kontrolbog, og i Provinserne med henholdsvis 60 og 50 Øre pr. Time. Ved den ny Overenskomst forhøjes Betalingen med 5 Øre i Timen for de tre første Satser og med 10 Øre for den fjerde Sats.

Den ny Overenskomst indfører endelig faste Regler i Sygdomstilfælde.

Hidtil har Arbejdsgiverne nogle Steder betalt Ugelønnen i den Uge, hvor vedkommende Kedelpasser blev syg, men de fleste Steder har Arbejdsgiverne ophørt med at betale Løn med den Dag, da Kedelpasseren blev syg.

Forbundet har dog stadig holdt paa, at Kedelpasserne som ugelønnede Arbejdere burde have Ugelønnen udbetalt.

Denne Betragtning har nu delvis faaet Udtryk i den ny Overenskomst. Det bestemmes heri:

Enhver Kedelpasser skal være Medlem af en anerkendt Sygekasse. I Sygdomstilfælde erholder han mod at præstere Attest fra Sygekasselægen sin Ugeløn med Fradrag af 2 Kr. pr. Arbejdsdag for de Arbejdsdage i første Uge og i hele næste Uge, paa hvilken han er syg.

Den afsluttede Overenskomst gælder, indtil den med 3 Maaneders forudgaaende Varsel opsiges til Ophør en 1. Februar, dog tidligst til 1. Februar 1916.

Kobbersmedene i Jylland. Den 18. Januar afholdtes der Møde i København mellem Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen, De samvirkende Fagforbund, Kobbersmedenes Forbund og Centralforeningen af Kobbersmede- og Blikkenslagermestre i Jylland angaaende en Overenskomst for Kobbersmede-Faget i Jylland.

Der er tidligere opnaaet Enighed mellem Fagets Organisationer om Overenskomstens Indhold, men Me-

sterforeningen havde forbeholdt sig Arbejdsgiverforeningens Sanktion af denne Overenskomst inden dens Bestemmelser traadte i Kraft.

Denne Sanktion var ikke opnaaet; Arbejdsgiverforeningen havde *principielle* Betænkeligheder ved en Bestemmelse om Betaling for Rejsearbejde.

Ved Mødet den 18. opnaaedes heller ikke Enighed, men Arbejdsgiverne fremsatte et Tilbud, som Kobbersmedeforbundet senere vil tage Stilling til.

Sadelmagerne i Aarhus. Den 20. Januar forhandledes der i København mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne og for Svende- og Mesterorganisationerne i Tapetsererfaget om en Uoverensstemmelse mellem *Sadelmagerfaget* og *Snedkermestrene* i Aarhus.

I 1908 indgik Sadelmager- og Tapetsererlavet der i Byen en Overenskomst med Svendenes Forbund, og til Forhandlingerne havde selve Arbejdsgiverforeningen delegeret en Repræsentant.

Paa Foranledning af denne Repræsentant kom Overenskomsten til at indeholde en Bestemmelse om, at visse Arbejder (Linoleum-, Tæppe-, Markise- og Gardinarbejde) var forbeholdt *Fagets* Mestre og Arbejdere, men for nylig har en Snedkermester Thorsen, som er Medlem af Arbejdsgiverforeningen, gjort Brud paa denne Bestemmelse ved at paatage sig Tapetsererarbejde.

Saavel Mestre som Svende — navnlig Mestrene — i *Tapetsererfaget* har protesteret imod dette Indgreb i Fagets lovlige og fastslaaede Rettigheder.

Ved Mødet d. 20. fik Sagen sin foreløbige Afslutning, idet den henvistes til nærmere Overvejelser mellem *alle* interesserede Parter, og det fastsloges, at der ikke fra nogen Side laves Konflikt paa Spørgsmaalet saa længe Forhandlingerne staar paa.

Alle Parter var iøvrigt temmelig forvissede om, at der vilde blive opnaaet Enighed om Sagen ved de Møder, der desangaaende aftaltes mellem Parterne ved Mødet.

Slagteriarbejderne i København. I en Række af Provinsbyer har Dansk Slagteriarbejderforbund i de senere Tider indgaaet Overenskomster om Lønforhold og Arbejdsvilkaar med Slagterier eller Slagteriforeninger, der alle staar udenfor Arbejdsgiverforeningen.

Med »Foreningen af Arbejdsgivere i Fedevareforretninger og Pølsefabriker for København og Omegn«, der staar som Medlem af Arbejdsgiverforeningen, er det derimod ikke lykkedes at opnaa Overenskomst ved de Forhandlinger, Forbundet har ført med den paagældende Mesterforening.

Sagen blev derfor henvist til Hovedorganisationerne, og der afholdtes d. 23. Januar et Møde mellem Repræsentanter for disse og for de to førstnævnte Organisationer.

Der opnaaedes dog heller ikke Enighed ved denne Lejlighed; det var særlig paa Lønspørgsmaalet Parterne stod hinanden for fjærnt.

Arbejdsgiverne fremsatte tilsidst et Tilbud, som Svendenes Repræsentanter senere vil tage Stilling til. Mulig vil der blive afholdt et nyt Møde snart.

Den gamle Overenskomst udløber den 1. Februar.

Det amerikanske Arbejderforbunds 31. Aarsforsamling.

(American Federation of Labours.)

II

Paa den anden Forhandlingsdag forelagde 1. Vicepræsident, James Duncan, Forretningsudvalgets Beretning, som bl. a. meget udførligt omhandler Konflikten i »Building Trades Department« (Bygningsfagforbundet), der paa Grund af mindre Grænsestridigheder havde udelukket Tømrerne og Dampinstallatørerne; tilmed forlangte »Departments« Ledelse, at begge disse Forbund skulde

udelukkes af Arbejderforbundet, hvilket Ønske dog ikke blev opfyldt. Saa lidt overtænkte Fordringer skulde Arbejderforbundets Bestyrelse ignorere paa bedste Maade, thi saa lærer visse Kollegaer at vænne sig til Alvor og Fornuft.

En langvarig Konflikt i Forbundene af Tømrere, Bygningssnedkere og Træarbejdere (3100 Medl.) skulde afsluttes ved Sammenslutning af begge Organisationer; men det økonomisk afmægtige Træarbejderforbund modsatte sig det, og Strejken fortsættes stadig. Forhandlingerne angaaende en Sammensmæltning af den amerikanske Gren af det britiske Tømrerforbund og det amerikanske Tømrer- og Bygningssnedkerforbund forblev ligeledes resultatløs. Medlemmerne af Elevatorbyggernes Forbund stemte med stort Flertal mod Sammensmæltning med Maskinbyggerforbundet. Det i to Dele spaltede Forbund af Elektricitetsarbejdere har endnu ikke samlet sig; i dette Tilfælde er det den af Arbejderforbundet anerkendte »McHulty Fraction« — Mindretallet — som ikke vil Freden. Nogle mindre betydende Grænsestridigheder blev bilagte paa Foranledning af Arbejderforbundets Bestyrelse.

Med flere, ikke til Arbejderforbundet hørende Fagforeninger, blev der ført Forhandlinger for at bevæge dem til Tilslutning.

Bestyrelsen har endnu ikke taget Beslutning om Stedet, hvor Arbejderforbundet skal oprette et eget Hjem.

Det »ugenlige Efterretningsbrev«, som Arbejderpartiet siden April sender Pressen, bliver omtalt som en stor Succes.

I Forretningsudvalgets Beretning omtales endvidere Spørgsmaalene om Ulykkesforsikring, den videre faglige Fremgang, Udnyttelsen af Landets naturlige Hjælpekilder, den i Amerika saa almindelige Forfalskning af Næringsmidler og andet.

Efter Aflæggelsen af denne Beretning begyndte Indleveringen af Andragender og deres Henvisning til de forberedende Udvalg.

Om Eftermiddagen den 14. November aflagdes Beretning fra de Delegerede, som Arbejderforbundet havde sendt til den britiske Fagforeningskongres i Newcastle og fra den kanadiske Fagforeningskongres, samt af den Delegerede ved den internationale Fagforeningskongres i Budapest. Om den tyske Fagforeningsbevægelse mente Duncan, at den i mange Henseender var langt forud for den amerikanske; i andre Henseender staar den dog tilbage for denne; beklageligt nok blev der ikke udtrykkelig sagt, hvori denne »staaen tilbage« bestod. Han omtalte ogsaa den tyske Arbejderstands stærke politiske Organisationer, det socialdemokratiske Parti, saavel som deres harmoniske Samvirken med de frie Fagforeninger. Herved adskiller de sig meget gunstigt fra de forenede Staters Socialistparti. De af os, som paa Grnndlag af visse amerikanske Socialisters Omtale af den europæisk-socialistiske Bevægelse, tænker ilde om den, begaar en Fejltagelse. Om Tysklands kristelige Fagforeninger udtaler Duncan sig meget dadlende; thi han hører til de Amerikanere, som staar temmelig skeptiske overfor Samarbejde mellem Fagforeningerne og Kleresiet. Den i Tyskland gældende Begunstigelse af militære Ansøgere ved offentlige Ansættelser, og som kun kommer dem tilgode, som i den økonomiske Kamp for Tilværelsen allerede er de mest underlegne, fordømmes afgjort.

Den Maade, som Anarkist-Socialisten Foster fra »Verdensforbundet af Industriarbejdere« og den franske Delegerede opførte sig paa ved Konferencen i Budapest, skildrede Duncan i alle Enkeltheder. Den af »Verdensforbundet af Industriarbejdere« offentliggjorte Litteratur beviser allerede for længe siden, at denne Organisation overvejende beherskes af anarkistisk-socialistiske Tendenser. Det fandt sin Bekræftelse i den Iver hvormed Franskmanden traadte i Skranken for Foster, saavel som i den Kendsgerning, at Foster fik sine Breve sendt til Adresse Fritz Kater, Berlin. Paa Konferencen kom Fosters

Lyst til at yppe Kiv og til at vanære sine Modstandere rigtig frem (kun Skade, at saa faa forstod denne Gentlemans Originalsprog!), men han blev saa tilsidst vist ud, da det viste sig, at de gode Europæere i al Almindelighed ikke er saa dumme, som han og hans Fæller havde troet. — Den voksende Anarco-socialistiske Strømning i Amerika er næppe mere farlig for den rigtige Fagforeningsbevægelse end den kristelig-sociale. — Man vil paa toneangivende Steder ikke lade sig narre af denne Fare.

Paa den 3. Forhandlingsdag Onsdag den 15. November aflagde Revisionskomiteen Beretning; dens Skøn stemmer med Sekretærens Oplysninger.

Derefter blev der indbragt Andragender og disse henvistes til Udvalgene.

Den næste Dag fulgte Taler af de kirkelige Delegerede, hvorpaa nogle Andragender blev forkastede. Et Andragende fra Statscentralen for Fagforeningerne i Montana, som forlangte, at de blandede Lokalforeninger skulde have en særlig Repræsentant i Arbejderforbundets Bestyrelse, blev forkastet. Et andet Andragende fra samme Side angaaende stærkere Agitation blandt ikke-faglærte Arbejdere, blev henvist til Bestyrelsen, ligeledes Papirfabriksarbejdernes Forlangende, at udstrække deres Organisationsomraade til Produktionen af Kuverter, Papirsager og Kartonnage.

Mødet Søndag Aften den 18. November varede kun en Time, og der forekom intet nævneværdigt.

Den 7. Forhandlingsdag aflagde Udvalget for Organisationsspørgsmaal sin Beretning, og meddelte, at der var blevet forelagt 33 Andragender, hvoraf 21 er Begæringer om Tildeling af Organisationer, hvilket man overlader til Bestyrelsens Afgørelse; Aarsforsamlingen gav dem sin Tilslutning, ligesom den anbefalede i kommende Aar at gøre Anstrængelser for, at Murernes Forbund, Skibsmaskinisternes og Postbudenes Forbund slutter sig til Arbejderforbundet. Et Andragende forlanger Understøttelse til Arbejderorganisationerne i »Black-Hills-Distriktet« i Syd-Dakota; i Tilslutning til dette Raad blev der oplæst en længere Skrivelse, hvoraf det fremgik, at det derværende Bjærgværksselskab forlangte en skriftlig Erklæring af Arbejder om, at de ikke vil tilhøre nogen Fagforening. Distriktet var forhen godt organiseret; Western Federatione of miners skal alene have haft 2200 Medlemmer der. Man gjorde imidlertid ikke Modstand mod Fabrikanternes Fordringer, Medlemmerne forlod deres Forbund, og nu er der kun nogle Vrag af Byforeninger tilbage. Helt overbeviste om deres Fagforeningers gode Sag er disse Arbejdere i de »sorte Bjærge« (Black Hills) vel ikke blevet, muligvis har dog visse »sortes« Indflydelse mellem dem været for stor.

Spørgsmaalet om Dannelse af samvirkende Forbund af Beklædningssaavelsom Transportarbejderforeningerne blev henvist til Arbejderforbundets Bestyrelse.

Derefter aflagde Lovudvalget sin Beretning.

Det besluttedes at forhøje Forbundenes Medlemsbidrag til Arbejderforbundet fra ½ til ⅔ Cent pr. Maaned; dette vedtoges med 123 Stemmer mod 27.

Vigtigere var Beslutningen om at fordømme de organiserede Arbejdere og Arbejdersker, der undlader at købe Varer, producerede af Fagforeningsmedlemmer, eller undlader at beskæftige saadanne Medlemmer, naar der er en Mulighed herfor, saa at disse Undladelser ikke mere finder Sted i Fremtiden.

Om Regler for Valg til Bestyrelsen og om Ændringer i Arbejderlorbundets Love blev der ført en længere Debat; et Andragende desangaaende var bleven forelagt af Bryggerne, men Lovudvalgets Flertal anbefalede dets Forkastelse. Modstanderne af Forslagene indtog det Standpunkt, at Valg ved Urafstemning var for omstændelig og bekosteligt for en Organisation med næsten 2 Millioner Medlemmer fordelte paa

et stort Omraade, hvad fornuftigvis ingen kan benægte. Aarsforsamlingen vedtog Mindretallets Indstilling.

Forhandlingerne fortsattes den 8. Dag om Lovændringer, dog blev der ikke taget vigtigere Beslutninger.

Derpaa slutter Udvalgets Beretning for almindelige Andragender, hvis mest bemærkelsesværdige Del er den tre Sider store foreslaaede Resolution angaaende »Civic Federatione«. Vi gengiver den i Uddrag:

»I Betragtning af, at der i dette Land findes en under Navnet »Civic Federatione« bekendt Organisation, som er grundet med det Formaal for Øje, at bringe Kapitalisterne og Arbejderne i Samklang med hinanden, og

i Betragtning af, at Frembringelser og Organisationer saa vel som Personerne ikke maa bedømmes efter deres Udtalelser, men efter den Maade, hvorpaa de virker for Menneskeheden, og

i Betragtning af, at et Antal Bestyrelsesmedlemmer i Civic Federatione og et Antal af dem, som financielt understøtter dem, er Fjender af Arbejderbevægelsen og kun arbejder hen paa Arbejderorganisationernes Ødelæggelse,

beslutter det amerikanske Arbejderforbunds 31. Aarsforsamling at at udtale sin skarpeste Misbilligelse overfor alle de Fagforeningsledere, der er Medlemmer af Civic Federatione.«

De to andre i samme Retning foreslaaede Resolutioner forlanger udtrykkelig, at Arbejderorganisationernes Ledere skal bryde enhver Forbindelse med Civic Federatione.

Før det forberedende Udvalg berettede den Delegerede Frey, at Udvalget havde anstrængt sig for at erholde alle mulige Oplysninger om Civic Federatione og dens Forhold til Arbejderbevægelsen. Derved fandt man, at et af dens Formaal var Medvirkning til Bilæggelse af Arbejdsstridigheder og Krav om kollektive Arbejdsoverenskomster. Ved sin Oprettelse forlangte Civic Federatione at man fra Arbejdsgivernes Side anerkendte Fagforeningerne. *Der blev ikke forelagt Udvalget noget Bevis for, at Civic Federatione nogensinde var afveget fra sine Grundsætninger.* Undersøgelsen oplyste desuden om, at Civic Federatione hverken officielt eller uofficielt var af den Anskuelse, at Kapitalisternes og Arbejdernes Interesser er de samme, derimod anerkendes det af dens Medlemmer, som ikke tilhører Arbejderstanden, og i dens Offentliggørelser om Interessemodsætningen, at begge Partier anstrænger sig for at opnaa den størst mulige Del af Produktionsoverskuddet. Der blev ikke forelagt Beviser for, at Civic Federation nogensinde havde traadt op paa uvenskabelig Maade mod den organiserede Arbejderstand, heller ikke at den ved Forhandlinger mellem Arbejdere og Arbejdsgivere eller ved Arbejdskampe har øvet en for Arbejderne skadelig Indflydelse. I mange Tilfælde blev derimod Forhandlinger med Arbejdsgivere, som forhen havde nægtet at forhandle med Organisationsrepræsentanter, bragt i Stand ved Civic Federationes Medvirkning. De til Kamp mod Arbejderstanden dannede Arbejdsgiverorganisationer har angrebet Civic Federatione paa det heftigste, hvad alle dens Modstandere i de organiserede Arbejderes Rækker fortier; det er, forekommer det Udvalget, mindre Civic Federatione som saadan, end de enkelte af de til denne hørende Personer, man har set sig gal paa. Udvalget foreslaar derfor at forkaste de tre Resolutioner.

Ind- og Udmeldelser.

Søfyrbødernes Forbund har med et Aars Varsel udmeldt sig af De samvirkende Fagforbund fra 15. Januar at regne.

Forbundet tæller 1200 Medlemmer, hvoraf 201 har afgivet Stemme. 148 stemte *for* Udmeldelsen, 50 *imod* og 3 Stemmesedler var ugyldige.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 31 ❋ KØBENHAVN DEN 3. FEBRUAR 1912 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde. Det amerikanske Arbejderforbunds 31. Aarsforsamling. Lønbevægelser og Konflikter (Bagerne i København. Bagerne i Jylland. Skotøjsarbejderne i Provinserne).

De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde.

Det Repræsentantskabsmøde, der var indkaldt til d. 20. Januar for at drøfte Spørgsmaalet om en eventuel Reorganisation af vor faglige Centralisation, kom til at strække sig over hele 3 Dage, og sluttede saaledes først den 22. Januar.

Aarsagen hertil var ikke mindst den, at Jord- og Betonkonflikten i København ikke var afsluttet endnu. Diskussionen om dette Spørgsmaal og om De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalgs hele Stilling dertil tog alene den første Dag. Iøvrigt var der, siden Beslutningen om Repræsentskabets Indkaldelse blev taget, fremkommet nogle andre Spørgsmaal, som nødvendig maatte sættes paa Dagsordenen.

Af Repræsentskabets 175 Medlemmer — heri medregnet Forretningsudvalget — havde 166 givet Mødé.

Første Dags Møde, som aabnedes Kl. 10, afholdtes i Forsamlingsbygningen i Rømersgade.

Dagsordenen var fastsat til:

1. *Den faglige Situation.*
2. *Organisationsformen og Taktiken.*
3. *Arbejdsanvisningskontorer.*
4. *Forslag om Oprettelse af et Brandforsikrings-Selskab.*
5. *Den skandinaviske Arbejderkongres.*

Formanden bød Velkommen og mindede om Anledningen til Mødets Indkaldelse. Det var navnlig Arbejdernes Fællesorganisation i København, der havde begæret Spørgsmaalet om Centralisationens Stilling behandlet.

Til Dirigenter valgtes *I. A. Hansen* og *Nygaard*..

ad 1. *Den faglige Situation.*

Formanden, *Carl F. Madsen:* Foraaret 1912 vilde efter Forretningsudvalgets Mening blive forholdsvis fredeligt, og der blev derfor givet Sanktion til Opsigelser, naar det ønskedes.

Der var, saavidt det kunde konstateres, opsagt for 931 Medlemmer til 1. Januar, deraf har 558 opnaaet Overerenskomst indtil dette Øjeblik. 2683 havde opsagt til 1. Februar, 214 af disse havde opnaaet Overenskomst. Til 1. Marts var der opsagt for 535 og til 1. April for 4001 Medl.

Ialt var der saaledes varslet Lønbevægelse for 8150 Medlemmer i 1. Kvartal 1912.

Bagerne havde faaet Sanktion til Strejke i København, men de havde endnu ikke benyttet Sanktionen, fordi Jord- og Betonkonflikten ikke var afsluttet.

Bagerne i Jylland havde opnaaet Overenskomst, som imidlertid ikke kunde træde i Kraft, før der var givet Dispensation fra Bageriloven med Hensyn til et ugentlig Fridøgns Gennemførelse.

Cementarbejderne og Teglværksarbejderne, Skotøjsarbejderne i Provinserne og Skræderne i Kobenhavn og endelig Bødkerne stod overfor Forhandlinger.

Det var heller ikke heldigt at begynde paa disse Forhandlinger, saa-

længe Jord- og Betonkonflikten ikke var afsluttet.

Formanden refererede derefter de forskellige Stadier af Forhandlingerne om Jord- og Betonsagen, efter at Entreprenørerne havde opsagt Overenskomsten med det Formaal at afskaffe al »tvungen Akkord«.

Dette Krav var bleven afvist for alt Arbejdes Vedkommende undtagen for Jærnbeton, men der var af Forligsmanden fremsat Forslag om, at dette Arbejde skulde betales med 60 Øre i Timen, hvis det udførtes i Dagløn.

Der blev i Efteraaret givet Sanktion til Strejke, ikke for at iværksætte saadan, men for at gennemtvinge en Ordning, inden Arbejdsgiverne midt i Vinteren vilde benytte Lejligheden til at gennemtvinge en daarlig Overenskomst.

Strejken udbrød dog, men 8 Dage efter forelaa der et Forslag, som efter nøjere Overvejelse absolut maatte anbefales til Vedtagelse.

Forslaget blev dog forkastet, fordi Syndikalisterne, som har Tilhængere blandt Jord- og Betonarbejderne, af Hensyn til Syndikalismens Program, ikke havde Interesse af at faa Konflikten sluttet.

Et Forslag fra Forligsmanden om at give et Udvalg Mandat til at afslutte, blev af samme Grund forkastet.

Herefter har Dansk Arbejdsmands-Forbund og vort Forretningsudvalg overvejet Situationen.

Skulde det være Forbundsledelsen eller Syndikalistledelsen, der skulde lede denne Sag?

Vi kom til det Resultat, at det *ikke* skulde være Syndikalisterne, og vi blev ogsaa klar over, at Sagen *maatte* søges afsluttet, før Frosten kom i Jorden.

Vi vidste ogsaa, at denne Kamp kostede 22,000 Kr. om Ugen, og at *andre* Fag berettiget forlangte at faa *deres* Interesser fremmede.

Som Følge deraf maatte vi afbryde Følgeskabet med Syndikalisterne.

Den 20. Decbr. meddeltes det derfor Fagforeningen, at der ikke udbetaltes Understøttelse efter 3. Januar.

Som bekendt har den ny Bestyrelse derefter forhandlet sig til et Forslag, der er langt ringere end det, der tidligere har foreligget, og i Nat er dette Forslag jo ogsaa forkastet med en overvældende Majoritet.

Repræsentantskabets Afstemning havde givet 107 Stemmer for Understøttelsens Inddragning, 23 stemte imod; nogle af Repræsentanterne havde ønsket Møde indkaldt. Dette lod sig dog ikke gøre, navnlig fordi Dansk Arbejdsmandsforbund *havde* sendt Fagforeningen Meddelelse om Inddragningen.

Vilh. Nygaard: Jeg er uenig med Forretningsudvalget om den Taktik, det har anvendt under denne Sag.

Et Skridt saa vigtigt, som at fratage et Fag Understøttelse, kan ikke behandles skriftligt. Repræsentantskabet burde ikke gøres medansvarlig for en Beslutning, Arbejdsmandsforbundet paa Forhaand havde taget og realiseret.

Ved den anvendte Taktik har man givet Modstanderne af De samvirkende Fagforbund Vaaben i Hænde, og af disse Modstandere er kun et lille Mindretal Syndikalister, og man har ved den anvendte Fremgangsmaade umuliggjort Medlemmerne af Repræsentantskabet at forsvare de Handlinger, Forretningsudvalget har begaaet.

Jeg stemmer ikke for den stillede Resolution, hvori der udtales Tilslutning til Forretningsudvalgets Stilling.

Bygningssnedker *Chr. Jensen* sluttede sig til Nygaards Kritik og beklagede iøvrigt, at der overhovedet i dette Tilfælde var givet Strejkesanktion til et Fag, der kunde standse Arbejdet i alle Bygningsfag i det Øjeblik, der var Udsigt til Beskæftigelse efter mange Aars Arbejdsløshed.

Det var uforsvarligt at lade Medlemmerne stemme over det foreliggende Forslag. Man maatte paa Forhaand vide, at et saadant Forslag vilde blive forkastet, da en stor Del af Medlemmerne, som ellers vilde blive arbejdsløse, vedvarende kunde

faa Understøttelse, naar Forslaget forkastedes.

Arbejdsmændenes Forbunds *Ledelse* burde have afsluttet Overenskomsten; det er meningsløst, at en Afdeling paa 3000 Mand skal kunne kommandere et Forbund paa 30,000 Mand. Afdelingen burde have været ekskluderet.

Hvis den ikke bliver det, kan Arbejdsmandsforbundet og De samvirkende Fagforbund ikke oprette det tabte Terræn.

Murer *Charles Christensen* sluttede sig til de to foregaaende Talere. Man maa aldrig give en Organisation Sanktion til Strejke og bagefter tage Strejkeunderstøttelsen fra denne Organisation.

Lyngsie: De tre sidste Talere har ikke med et eneste Ord gjort sig til Talsmænd for, at vi skulde følge de vilde Ledere af Jord- og Betonarbejdernes uforsvarlige Gærninger. Dette glæder mig, for saa er det kun Taktiken, der er under Kritik, og her gaar den jo kun ud paa, at man vil *fritages* for et Medansvar. Tidligere forlangte man altid Medansvar.

De samvirkende Fagforbunds og mit Forbunds Fællesansvar var det eneste forsvarlige i dette Tilfælde, hvor det gjaldt om at bringe *Galskaben* ud af Verden.

Havde D. s. F. villet frigjort sig for Medansvaret, vilde et Utal af Angreb være blevet den uundgaaelige Følge af *denne* Stilling.

Lyngsie gennemgik derefter Forholdene indentor Arbejdsmandsforbundet med Hensyn til hele dets Lønbevægelse for Tiden, og refererede hvad der var foretaget i Jord- og Betonsagen for derved at konstatere, at Ledelsen paa et hvilketsomhelst Tidspunkt havde staaet i nøjeste Kontakt med D. s. F. og handlet i Overensstemmelse med Jord- og Betonarbejdernes Interesser.

Chr. Jensen: Hvorfor lod man Jord- og Betonarbejderne stemme, naar alle i Ledelsen var enige?

Lyngsie: Jeg er enig med Chr. Jensen i, at Sagen burde ikke forelægges Jord- og Betonarbejdernes Generalforsamling, men hvis vi vilde slaa det Princip fast, at *Ledelserne* skulde afgøre alle Spørgsmaal, vilde vi faa et Ramaskrig af den anden Verden at høre.

Viggo Christensen: Jeg stemte slet ikke, fordi jeg mente, at et Spørgsmaal som det foreliggende *maatte diskuteres* først. Forretningsudvalget maatte i andet Fald selv tage Ansvaret.

De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg *skulde* efter min Formening tage Standpunkt i denne Sag. Hvis den ikke *turde* dette, var Centralisationen ikke bedre værd, end at den skulde gaa tilbunds som ganske værdiløs.

Jeg stemmer under disse Omstændigheder for Resolutionen, der er foreslaaet af Forretningsudvalget.

Det kan godt være, at det ikke alene er Syndikalister, der laver Mudder, men det er en Kendsgerning, at hver Gang, der opstaar Konflikt, viser den saakaldte Opposition sig først, og søger saa at splitte og ødelægge.

Det er haardt at tage Understøttelse bort fra Strejkende, men der maa tages fat med Alvor paa alle Angreb paa vor Myndighed.

Martin Petersen: Jeg melder mig som den fjerde Protestant og Kritiker overfor Forretningsudvalgets Virksomhed.

Repræsentantskabet skulde være sammenkaldt for at undgaa Fællesansvaret med D. A. F. I saa Fald havde Snedkerforbundet ikke løbet den Risiko, at alle Vaaben vendtes mod dets Forbliven i D s. F.

Jeg er sikker paa, at det Forslag, som udarbejdedes af Arbejdsmændenes Hovedledelse, var af en saadan Beskaffenhed, at der ikke kunde opnaas mere, men det er en daarlig Manøvre at tage Understøttelsen væk midt i Vinterens Hjærte.

Murer *Bilde*, Randers: Jeg misbilliger Charles Christensens Udtalelser, som kun fremkommer, fordi han ønsker Centralisationen *ophævet*, vi andre vil forbedre den.

Han gik ud paa vilde Veje, idet han vilde puste Liv i Strid mellem

faglærte og ikke-faglærte, dette Spørgsmaal ligger ikke for.

Jeg beklager, at D. s. F. ikke havde Magt til at afgøre Sagen uden at forelægge den for Afdelingerne.

Jeg stemmer for den foreslaaede Resolution, fordi jeg paa det skarpeste vil protestere mod syndikalistiske Angreb.

2. Møde. Den 20. Jauuar Kl. 2½.

Stauning hævdede, at den Taktik, der var anvendt, var absolut rigtig. Der var ikke Grund til at undlade at tage Standpunkt, men tværtimod Anledning til at give Arbejdsmandsforbundet al den Støtte, vi kunde i den vanskelige Situation, der forelaa.

Vi var jo klar over, at Arbejderne lod sig lokke ud paa vilde Veje til desperate Handlinger af Syndikalisterne, hvis Maal er at knuse den nærværende Organisation i en Storkamp, for saa at kunne tage Styret til Skade for hele Arbejderklassen.

Hvis en anden Taktik var fulgt, havde vi hjulpet Syndikalisterne. De havde trukket Afgørelsen ud i lang Tid og havde derved umuliggjort Løsning af andre foreliggende Spørgsmaal.

Det næste havde været en ødelæggende Storkamp, og dermed var vi ude paa den syndikalistiske Bane.

Jens Knudsen kunde godt se, at der var vægtige Momenter, som talte for de Skridt, Forretningsudvalget havde taget, men han var misfornøjet med, at de misfornøjede havde faaet Angrebspunkt.

Formanden imødegik de fremsatte Indvendinger og hævdede, at den Taktik, Nygaard tilraadede, kunde føre til store Ulykker.

En Mængde Opsigelser var indsendt, og Syndikalisternes Ledelse vilde haft det Formaal at faa kædet disse sammen med Jord- og Betonkonflikten samt at fremkalde Lockout-Trusel for saa at kunne spille Herre over alle Arbejderne, ligesom Blikkenslagerne i sin Tid forsøgte det.

Vilh. Nygaard: Jeg vil være med til at tage Ansvaret, naar jeg bliver adspurgt om min Mening, ellers ikke.

Jeg er ikke Syndikalist og modarbejder disse ved alle Lejligheder.

Det økonomiske Spørgsmaal — de 15 Øre om Ugen — lader vi ganske ude af Betragtning. Det spiller ingen Rolle.

Ligesaadan Frygten for Lockout-Truslen er ubegrundet. Lad os først se om den kommer.

Slutningsbemærkningen i det udsendte Cirkulære er misvisende. Jeg stemmer for den sidste Del af den stillede Resolution.

Lyngsie: Nygaards og andre Opponenters Standpunkt gaar i Realiteten ud paa, at De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg *ikke* maa være enige med Arbejdsmands-Forbundet, naar det træffer fornuftige Foranstaltninger.

Det er da det uklogeste Standpunkt, der findes.

Jord- og Betonarbejder *Axel Olsen*: Den eneste Aarsag til at *vort*, den gamle Bestyrelses, Forslag er forkastet, er udelukkende den, at man vilde tjene syndikalistiske Formaal.

Man har dog givet lav Timeløn, daarlige Akkordpriser og Overenskomstens Varighed Skylden, men de har kun dristet sig til at fremsætte Kritiken i Social-Demokraten — ikke paa Generalforsamlingen, og de har ingensomhelst Krav stillet overfor Arbejdsgiverne udover paa Timelønnen.

Arbejdsgiverne har senere bildt den nye Bestyrelse forskellige Ting ind, og nu tror denne Bestyrelse selv, at deres Forslag, som er langt ringere end det tidligere forelagte, er ganske udmærket, og Syndikalisterne med Chr. Christensen i Spidsen søger nu at bilde Medlemmerne ind, at Forslaget, de stiller, er udmærket, men de vil kun pleje Syndikalisternes Interesser.

Axel Olsen, som tidligere havde været Formand for Jord- og Betonarbejdernes Fagforening, og i denne Egenskab havde været med til alle Forhandlinger om Priskuranten, uddybede Sagens Detailler og udtalte under stærkt Bifald fra Forsamlingen Haabet om, at Udgangen af denne Konflikt maatte blive, at det

Forslag, som i sin Tid med saa store Anstrængelser var fremskaffet, paany maatte komme til at ligge paa Bordet.

Maskinarbejder *Walther* kunde ikke indse, at Repræsentantskabet kunde faa større Indflydelse paa Sagens Afgørelse ved at holde lange Taler end ved at *stemme* over den.

Charles Christensens Demokratisme var ganske forloren, thi de 3000 Mands Afgørelse kunde ikke være demokratisk overfor de øvrige Medlemmer i D. s. F.

Stauning. Nygaards Angreb er af en saadan Beskaffenhed, at man maa tro, at det skulde være Forretningsudvalgets Medlemmer forment at tage Ordet mod hans Angreb. Jeg forbeholder mig Ret til at forsvare Forretningsudvalget, naar det angribes af dem, der stiller Forslag om at bevilge Syndikalisterne Penge til at modarbejde D. s. F.s Interesser.

Forretningsudvalget har ikke, som Nygaard sagde, ligesom Strudsen stukket Hovedet under Vingen for at skjule Faren.

Faren er der og vi har *handlet* derefter.

Nygaard oplyste, at langt værre Forslag var stillet end den af »Enigheden« vedtagne Resolution.

P. Mikkelsen udtalte, at der i den fremsatte Kritik kun gjordes Forsøg paa at forplumre selve Realitetsspørgsmaalet og paaviste, at Sagen drejede sig om, hvorvidt der var handlet forsvarligt i Forhandlingen om Jord- og Betonarbejdernes Forhold.

Formanden replicerede til de forskellige Medlemmer, der havde kritiseret Forretningsudvalgets Stilling.

Der var Organisationer, der ikke evnede at betale Kontingent, f. Ex. Urmagere og Sømænd, saavel som Søfyrbøderne. Nygaards Paastand om, at Betalingsspørgsmaalet var uden Betydning, var derfor urigtig.

Det udsendte Circulære var ikke misvisende, men dets Slutning var affattet saaledes, at Forretningsudvalget derved forbeholdt sig Ret til at bevæge sig indenfor en vis Ramme.

Derefter vedtoges følgende af Forretningsudvalget stillede Resolution. Det første Afsnit stemte 14 imod.

»Efter at Jord- og Betonfagets Forhold er fuldstændig belyst fra det Tidspunkt Entreprenørforeningens Opsigelse fandt Sted og indtil Datum, udtaler Repræsentantskabet for De samvirkende Fagforbund, samlet til Møde den 20. Januar 1912, sin Tilslutning til den Virksomhed, der er udfoldet under Forhandlingerne om denne Sag og til de Skridt, Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund i Overensstemmelse med Hovedbestyrelsen for Dansk Arbejdsmands Forbund iøvrigt har foretaget, idet det staar Repræsentantskabet klart, at det Forslag, der blev forelagt Jord- og Betonarbejdernes Generalforsamling den 28. Novbr. f. A., paa alle Punkter var af en saadan Værdi, saa dets Forkastelse maa betegnes som uforsvarlig.

Repræsentantskabet retter samtidig en kraftig Opfordring til Jord- og Betonarbejdernes Afdeling om at søge Samarbejdet med Dansk Arbejdsmands Forbunds Hovedledelse og øvrige Afdelinger genoprettet, da Krigstilstand mellem Arbejderne og deres Organisationer indbyrdes *kun* kan virke til Skade for *hele Arbejderklassen*, og fordi Repræsentantskabet er overbevist om, at fortsat Samarbejde er nødvendigt for en heldig Afslutning af den foreliggende Konflikt.

3die Møde. Den 21. Januar Kl. 10.

Dirigent: *Vilh. Nygaard.*

Dagsordenens Punkt 2. *Organisationsformen og Taktiken.*

Formanden, *Carl F. Madsen*, indledede med at udtale:

Uroen indenfor Organisationerne har bevirket Spørgsmaalets Fremkomst.

Murerne var de første til Udmældelse. Deres Kongres tog dog slet ikke Stilling. Dette var efter min Formening en Fejl. De nøjedes med *blot* at lade Medlemmerne stemme.

Sømændene, der tæller 1200 Medlemmer, traf Bestemmelse om at

udtræde med en forsvindende Del af Medlemsantallet, og en væsenlig Aarsag til Udtrædelsen var den, at Organisationen skulde betale 7000 Kr., som skyldtes i Lockout-Bidrag.

Uhrmagerne, der tæller 60 Medlemmer, udmeldte sig efter at Fagforeningen i København havde faaet lavet et Forbund. De paastod, at dette vilde gaa i Stykker, naar de skulde betale paalignede Kontingenter.

1200 Søfyrbødere har med 148 St. mod 50 St. vedtaget Udmældelsen.

Typograferne har saa vel ved Kongres som ved Urafstemning vedtaget at blive i De samvirkende Fagforbund.

Snedkerne har Spørgsmaalet under Behandling. En Urafstemnings Resultat vil foreligge 1. Februar.

Grundene er forskellige.

Nogle synes, at det er for dyrt at være i De samv. Fagforbund. Andre synes, at de ikke faar nok ud af deres Lønbevægelser, og atter andre vil ud, fordi vi ikke fik den store Kamp i Foraaret 1911.

Jeg hævder nu, at nogle Organisationer hellere maa gaa ud af Misfornøjelse end om vi ved en Kamp var bleven splittede.

En overordenlig Grund til Forslagene om at komme ud af De samv. Fagforbund er endvidere den Agitation, der er rejst af »Fagoppositionens Sammenslutning«, hvis Opgave *udelukkende* er at splitte vore Organisationer.

Denne Sammenslutning har ved alle Lejligheder anvendt alle Midler i saa Henseende i de sidste Aar.

Til Belysning af De samv. Fagforbunds Virksomhed har Forretningsudvalget ladet afholde 54 Møder i Provinserne og en Række af Møder om det samme Æmne i København. Bl. a. er der i Fællesorganisationen holdt 3 Møder. De sluttede med, at der blev rettet Henvendelse til os om at tage Spørgsmaalet om en Reorganisation op til Behandling.

Da De samv. Fagforbund i 1898 dannedes, vedtog man, at Organisationerne skulde have den størst mulige Selvbestemmelsesret, og først naar det bristede for disse, skulde De samv. Fagforbund træde til.

I 1898 havde vi 38 Forbund med 895 Afdelinger og 50,939 Medlemmer. I 1910 var der 54 Forbund med 1289 Afdelinger og 101,563 Medlemmer. Det kan samtidig gennem vore Beretninger godtgøres, at vor Virksomhed har været meget betydelig.

I 1906 fik 32,000 Medlemmer Fordele. I 1907 fik 39,000, i 1908 fik 19,000, i 1909 fik 14,000 og i 1910 fik 18,000 Fordele. I de sidste Aar endda paa Trods af, at der herskede en kolossal Arbejdsløshed.

For 40,000 Arbejdere er Arbejdstiden bleven forkortet til 9½ Time, mange har 9 Timer, og Typograferne endda 8 Timer.

Dette er opnaaet under vor nuværende Organisationsform.

I 1911 har sikkert 30,000 Medlemmer faaet Lønforhøjelse og 20,000 har faaet gennemsnitlig 3 Timer forkortet Arbejdstid pr. Uge.

I det sidste Aar er der betalt 8 Kr. 10 Øre i Ekstrakontingent pr. Medlem, og der er til Strejker og Lockouter i Danmark brugt 460,000 Kr. i 1911.

Dette vilde aldrig være opnaaet, hvis Syndikalisternes Program om at tømme Pengekasserne havde været Virkelighed.

Vi har samtidig ydet vore norske Kammerater en betydelig Støtte i den store Kamp.

Gennem De samv. Fagforbund er der ydet 3,074,018 Kr. til faglige Kampe i Danmark, og samtidig er der ydet 596,751 Kr. til Udlandet i Tiden fra 1898 til 1912.

Ser man paa Arbejdsgiverforeningen, der staar som vor Modpart, da opdager man, at denne Organisation har en diktatorisk Myndighed. Dens Myndighed er diametral modsat De samv. Fagforbunds.

Derved vanskeliggøres Forhandlingerne mellem Hovedorganisationerne. Arbejdsgiverne har nemlig vedtaget ganske bestemte Principer, hvorefter de forhandler.

Heriblandt er ogsaa det at sætte en Stopper for Arbejdstidens Forkortelse, samt at Bygningsfagenes

Lønninger skal holdes nede. Det er yderst vanskeligt for os at vinde frem paa disse Omraader. Men bevarer vi ikke vort Sammenhold, vil det blive endnu vanskeligere at vinde frem.

Bevarer vi derimod Sammenholdet, vil det ogsaa være muligt fremdeles at faa Indflydelse paa de sociale Love: Fabriksloven, Lærlingeloven og Arbejdsløshedsloven — disse sidste er kun blevet til, fordi vi stod som en Enhed.

Til Bedømmelse af, *hvad* der skal gøres, hvis vi skal revidere vort Samarbejde, maa man først erindre, at vi nu har *obligatorisk* Understøttelse. Skal vi bort derfra, maa vi danne et Sekretariat, der under Kampe sætte Indsamlinger i Gang.

Dette vil sikkert være uheldigt.

Tanken har ogsaa været oppe om at skaffe os et Reservefond, og om at give Forretningsudvalget større Myndighed.

Under dette Punkt maa vi ogsaa diskutere Spørgsmaalet om vor Stilling til Arbejdsgivernes Vedtagelse om, at alle Overenskomster udløber samtidig.

Forretningsudvalget stiller Forslag om en Udtalelse, der udmunder i Nedsættelse af et Udvalg til Sagens videre Behandling.

Diskussionen.

Murer Ch. Christensen. Misfornøjelsen med D. s. F. er opstaaet paa Grund af deres Mangel paa Initiativ og med deres Planløshed. Centralisationen *burde* sige til Organisationerne, *naar* de skulde sige op.

Jeg vil anbefale, at de Byrder, som D. s. F. ikke har kunnet bære, lægges ud paa andre Skuldre ved at der oprettes Industriforbund. Saadanne Forbund generer det ikke at der er samme Udløbstid paa Overenskomster. Disse Forbund kan ogsaa bedre lave Statistik, hvad D. s. F. ikke magter.

Organisationerne, som de nu virker, *øder* Pengene, og der er givet mange ud til Arbejdsløshed. Der maa være Plan i dette Forhold ogsaa.

Industriforbundenes Ledelse vil langt bedre kunde varetage de specielle Interesser ved Forhandlinger, end de Folk, der sidder i Ledelsen for den store Centralisation, da de førstnævnte har mere Forstand paa de Dele.

Centralisationen kan ogsaa virke med den planmæssige Understøttelse, den skal blot fordeles til Industrifagene.

Jeg ønsker, at der kan naaes et Resultat, saa alle kan staa sammen. Ansvaret maa tages fra de faa Mænds Skuldre og lægges over paa Mængden. Jeg anbefaler Forretningsudvalgets Forslag om Udvalg, og haaber, Resultatet bliver radikalt.

Arbejdsmand Hans Nielsen: Jeg beklager, at det ikke er D. s. F. selv, der har taget Initiativ til denne Sags Behandling.

Fremtidig vil enhver Henvendelse fra en Fællesorganisation blive forlangt behandlet af Repræsentantskabet.

Efter at have fremsat sit Syn paa Grunden til Misfornøjelsen med D. s. F., anbefalede han at omdanne Regler for Behandling af faglig Strid saa enhver kunde forstaa dem. De var ellers udmærket brugelige, men Arbejderne kunde blot ikke forstaa dem.

Endvidere maatte vi reformere saaledes, at Fagene altid selv har Indflydelse paa Afgørelsen, saaledes at det ikke gaar som ved Afslutningen af den store Konflikt i 1911.

Endvidere maa det vedtages, at Forretningsudvalget i D. s. F. ikke maa blande sig i udenforstaaende Fags Konflikter.

D. s. F. maa heller ikke fremtidig blande sig i Stridigheder, naar Organisationer indenfor D. s. F., saaledes som f. Eks. Sporvejsfunktionærerne, gaar i Kamp uden Sanktion.

Reformeringen bør ogsaa ende med, at Forretningsudvalget ikke indtager vaklende Standpunkter. Der skal altid tages med fast Haand. Saa lad der komme, hvad der vil.

Maskinsnedker V. S. Petersen. I Modsætning til Hans Nielsen priser jeg Forretningsudvalget fordi, det

efterkommer alle Henstillinger fra Fællesorganisationer, naar Henstillingerne i det hele taget vedrører Spørgsmaal af Betydning.

Det kommende Udvalg bør beskæftige sig med Spørgsmaalet om Ensartethed og navnlig bør det slaa fast, at der skal 3/4 Majoritet, hvis det ved en Urafstemning i et Forbund skal afgøres, om et Forslag skal forkastes.

En enkelt Afdeling maa ingen Afgørelsesret have.

D. s. F. maa ogsaa have Ret og Pligt til at godkende eller nægte Overenskomsters Indgaaelse.

D. s. F.s egne Love maa ogsaa forandres. Søges der Sanktion til Opsigelse, maa der gives klar Besked. Sanktionen maa ikke pakkes ind i en hel Masse Betingelser, saaledes at der en skønne Dag kan rejses Tvivl om, hvorvidt Sanktionen overhovedet er givet.

Endvidere bør Forretningsudvalget — af Hensyn til Arbejdsgivernes Kendskab eller Ikke-Kendskab til vor Taktik — have Bemyndigelse til at udskrive et højere Kontingent end den nu tilladte Krone pr. Uge. Samtidig maa Grænsen mellem halvt- og heltbetalende flyttes, saaledes at Betalings*evnen* bliver afgørende for dette Forhold.

§ 21 — om Henlæggelse af 7 Kr. aarlig — bør ændres. Beløbet maa forhøjes.

Forliget af 5. September 1899 trænger ogsaa til et grundigt Eftersyn af det kommende Udvalg. Helst skulde vi af med det, eller i hvert Fald skulde det ændres, hvad der naturligvis vil blive vanskeligt, da Arbejdsgiverne selvfølgelig holder fast ved det, vi vil af med.

Tænk ogsaa paa en Revision af vore Kontorforhold. Vi maa have mere Arbejdskraft, hvis vi skal staa Maal med Arbejdsgiverne, som raader over en vældig Stab af Medarbejdere.

Murer Kr. Petersen. Jeg skal ikke søge at anvise Udveje, men kun udtale, at D. s. F. maa have mere Myndighed.

Jeg vil iøvrigt blot oplyse, at Misfornøjelsen indenfor Murerforbundet er fremkommet, fordi vi i mange Aar har været hærget af Arbejdsløshed. Strøbere har udnyttet denne Situation, men vi er ikke færdige endnu. Oppositionen har ikke sejret endnu. Lad os først se, hvad vort Delegeretmøde vedtager i næste Maaned.

Hvis man, som Charles Christensen, tror at Industriforbunds Oprettelse er den saliggørende Udgang, skal jeg blot gøre opmærksom paa, at det Grænseudvalg, der er nedsat, til fulde kan godtgøre, at Striden mellem de nær beslægtede Fag er saa stor, saa der er Anledning til alle mulige Konflikter, selv om de mindste Bagateller, i et Industriforbund.

4. Møde. 21. Januar Kl. 1 1/2.

Smed *I. A. Hansen* belyste forskellige Forhold, hvorover der var klaget, og hævdede, at der ikke altid handledes efter modent Overlæg i Organisationerne. Syndikalisterne burde behandles i hver enkelt Organisation, og kom der Talere fra en Organisation ud til Møder i andre Organisationer burde de lyses hjem, saafremt de fremkom med Paastande, der ikke kunde kontrolleres, og som gik ud paa at mistænkeliggøre det Forbund, de tilhørte.

Man bør vogte sig for at arbejde for Organisationernes Decentralisation. Fortidens Forhold kunde ikke overføres paa Nutiden, hvor vi ikke mere staar overfor spredte Arbejdsgivere. Andre Landes Forhold kan heller ikke overføres paa vore Forhold, saafremt der i disse Lande ikke arbejdes under samme sociale Situation som vi gør det.

Taleren omtalte derefter de franske Fagforhold, som absolut ikke passede herhjemme. Skal vi gaa til Udlandet for at søge Oplysninger, der kan passe paa danske Fagforhold, da er det Tyskland.

Murerne kan være forvissede om, at forlader de Landsorganisationen, vil de ikke finde Støtte hos deres tyske Fagfæller. Vi kommer ingen

Vegne ved at søge at splitte os i Grupper, og vi skal vare os for at slaa noget i Stykker paa Organisationens Omraade, thi i samme Øjeblik vi gør det, svækker vi hele Arbejderbevægelsen. Den sunde Sans blandt den langt overvejende Part af de organiserede Arbejdere vil altid give sig Udslag i Modstand mod Decentralisation.

I Forbindelse hermed oplyste Taleren, at alle Metalarbejdere nu var i Færd med at samles under én Hat. Han henledte andre Fags Opmærksomhed paa dette, og bad Lederne gøre noget lignende.

Det gælder om at fjærne Utilfredsheden samtidig med at Sammenholdet bevares i Hovedorganisationen. Et Middel hertil var ogsaa, at De samv. Fagforbund fik deres egen Bygning.

I. A. Hansen omtalte dernæst Understøttelsesforholdene og Overenskomsterne, og han sluttede med i indtrængende Ord at mane til Sammenhold.

Slagter Hartmann. Det bør ikke være Pengespørgsmaalet, der er det afgørende, naar der er Tale om Forbliven i D. s. F., det gælder først og fremmest om, at Organisationerne respekterer Forretningsudvalgets Myndighed, naar det gælder Sanktion til Opsigelse eller Strejke.

For Slagterne har det altid været den fornemste Betingelse for Lønbevægelse, at vi havde denne Sanktion i Beredskab.

Jeg udtaler min fulde Tilslutning til D. s. F. og deres Virksomhed, og det er forbavsende, at Fag, som selv er kørt ureddelig fast, og derpaa faar deres Forhold klaret ved Hjælp af D. s. F., bag efter retter Klage og Angreb mod vor Hovedorganisation. Det er uforsvarligt.

D. s. F. maa i alle Tilfælde være den Faktor, der nøje overvejer Betingelserne for en Kamps Fortsættelse eller Iværksættelse, og det er vor Ledelses ufravigelige Pligt at *bøje af*, naar *den* ser, at Chancerne for en Sejr ikke er til Stede.

Det er uforsvarligt af Hans Nielsen, Aalborg, at stille Krav om, at D. s. F. ikke maa blande sig i udenforstaaende Fags Forhold under nogen Omstændigheder.

Det raader D, s. F. ikke for. Det gør Arbejdsgiverforeningen, og vi maa netop kræve af vor Ledelse, at den træder frem paa Arenaen, naar Arbejdsgivernes Taktik blander udenforstaaende Organisationer ind i *vore* Interesser.

Det er uforsvarligt af Charles Christensen og hans Tilhængere at nedsætte Agtelsen for vor Ledelse ved allertider at tale ringeagtende om »Dem, der oppe fra Nørrefarimagsgade«.

Det er vore egne Kammerater, der angribes, og vore Organisationer forraades derved. Jeg protesterer mod denne Optræden.

J. P. Jønson. Naar vi staar overfor Spørgsmaalet om en Reorganisation, skal vi først og fremmest raabe et Varsko overfor Syndikalisternes falske Lære om, at Kampe kan føres ved *Solidaritet* og uden *Penge.*

Penge er netop en af Organisationernes Hjørnestene, og borttages den, tvinger Arbejdsgiverne os i Knæ.

Vi skal ogsaa skue igennem Løgnen, naar D. s. F. faar Skyld for, at forskellige Arbejderforetagender er gaaet til Grunde.

Al Synd — opdigtet eller virkelig — lægges over paa Centralisationen, men det maa ikke influere paa vore Beslutninger.

Erfaringerne har lært os, at netop vor Organisationsform har staaet sin Prøve, og Udvalget, der nedsættes, maa ikke alene tage Hensyn til Kritikerne men ogsaa erindre det førstnævnte Faktum, og maa under alle Omstændigheder faa en Bestemmelse fastslaaet, saaledes at vi har en Faktor indenfor Ledelsen, der har Myndighed, der *skal* respekteres.

Murer *Bilde*, Randers, protesterede mod, at Charles Christensen optraadte paa Murernes Vegne. Den Retning, han taler for, taber mere og mere Terræn.

Skræder *Vill. P. Arup.* Vi har i

Dag som ved tidligere Lejligheder savnet positive Forslag fra Kritikernes Side. Der maa ikke reformeres saaledes, at noget af den Medbestemmelsesret, som Medlemmerne nu har, tages bort. Kun hvor flere Fags Interesser staar paa Spil, maa Myndigheden lægges i en Repræsentations Hænder. Vi maa ogsaa indføre den Reform, at Kassebeholdningerne kommer til at ligge i Forbundskasserne og ikke i Afdelingerne eller i De samv. Fagforbund.

Bødker *Anton Andersen*. Man gik efter fejl Adresse, naar man mente, at De samv. Fagforbunds Organisationsform er svag i sin Virkning. Den var tværtimod stærk, men den stod overfor en Arbeidsgiverforening, som var lige saa stærk, og hvis Medlemmer efter en Snor fulgte de diktatoriske Beslutninger, som Arbejdsgiverforeningens Forretningsudvalg tager.

Murernes Anklage mod D. s. F. var ganske uberettiget, da D. s. F. jo havde støttet Murerforbundet moralsk ved at deltage i Forhandlingerne da Fagets Organisation var kørt fast og pekuniært med 100,000 Kr.

5. Møde. Den 22. Januar Kl. 10.

Nygaard dirigerede.

Snedker *Martin Petersen*. Skal denne Sag ordnes paa tilfredsstillende Maade, maa Forbundene opfordres til at stille Forslag til Ændring af de bestaaende Love og øvrige Vedtægter vedrørende De samvirkende Fagforbund. Forbundene maa spørge *Afdelingerne*, og alle Besvarelser maa indsendes til De samvirkende Fagforbund, der igen sender det hele til Forbundene, for at de og Afdelingerne paany kan tage Stilling. Paa denne Maade mener jeg, vi kan naa det store Maal: det fuldstændige Sammenhold. To Hovedpunkter i vore Forhold ere uadskillelige. Skal vi bevare den obligatoriske Understøttelse, maa vi ogsaa have Afgørelsesretten med Hensyn til Bevilling, Konflikters Iværksættelse og Afslutning. Disse Spørgsmaals Afgørelse kan ikke lægges i Hænderne paa den Part, der understøttes. Septemberforliget bør revideres. De 14 Dages Varsel maa stryges, og det maa ændres saaledes, at vi kan faa den gamle Strejkeret tilbage, naar vi ønsker en uorganiseret Mand fjernet. Jeg ønsker det videst mulige Selvstyre og vil modsætte mig alle Indskrænkninger.

§ 21 i vore Love maa nøje overholdes, selv om jeg mener, at Arbejdernes Enighed og Solidaritet burde være det Grundlag, der skabte vor Styrke.

Strejkefondene maa under ingen Omstændigheder lægges i D. s. F., og Bevægelsesfriheden indenfor Organisationerne maa være større end de 2 pCt. af Medlemsantallet, som Lovene i D. s. F. nu foreskriver.

Belysningsarbejder I. P. Johansen. Af Hensyn til Arbejdsmandsforbundet maa jeg protestere mod Dannelsen af Industriforbund. De vil i sig selv være umulige paa Grund af den Klasseforskel, der stadig hersker mellem Arbejderne.

De altbestaaende Industriforbund har allerede skaaret Dele af andre Forbund, efter at sidstnævnte havde skaffet de paagældende betydelige Fordele.

Skal man danne Industriforbund, bør det ske saaledes som i Jærnindustrien, som kun samler de tekniske Fag.

Det kommende Udvalg bør tage Hensyn til alle de Indvendiger, der er gjort mod Industriforbund.

Tobaksarbejder *Alf. Christiansen:* Hvor man er kommet hen, har der været nogle, som har klaget over De samvirkende Fagforbund, uden at de dog har kunnet sige, *hvad* der skulde rettes. De sagde blot, at De samvirkende Fagforbund generede Forbundenes Bevægelsesfrihed.

Vi har holdt Formandsmøder og Repræsentantskabsmøder nu, og det eneste ny, der er fremkommen, er Charles Christensens Decentralisationsforslag.

Dette Forslag er ganske uforsvarligt. Der bliver derfor til Slut kun dette ene tilbage: *hvad* begrunder Misfornøjelsen mod De samvirkende

Fagforbund, og hvorledes fjernes denne Misfornøjelse?

Den fremkommer derved, at naar Organisationerne ikke selv kan gennemføre en Overenskomst, saa indrages De samvirkende Fagforbund i Sagen og kommer nærmest til at spille en Mæglers Rolle.

De samvirkende Fagforbund gavner i alle Tilfælde; men Fagene opnaar sjældent alt, hvad de ønsker, og saa gaar det — uretfærdigt — ud over De samvirkende Fagforbund.

Syndikalisterne og deres Eftersnakkere præparerer Dag for Dag Medlemmerne, og naar vi saa kommer til vore Generalforsamlinger, er det paa Forhaand givet, at der skal rakkes ned paa vor Centralisation.

Vi maa ved alle Lejligheder gøre modsat Arbejde af Syndikalisterne. Vi maa oplyse vore Medlemmer om, at *splitter* vi Organisationen, kommer Arbejdernes Interesser til at ligge i Kaos og misrøgtes derved.

Er der Tale om en Udvidelse af Myndigheden, skal man være varsom. Det vil blive et nyt Angrebspunkt paa de samvirkende Fagforbund.

Jeg tror slet ikke, vi skal reformere De samvirkende Fagforbund, men oplyse vore Medlemmer om, *hvad* vor Organisation er værd.

Cigararbejder *Stauning*: Jeg har for nylig modtaget en »syndikalistisk« Bog, som er udkommet i Norge, og som omhandler de danske Fagforeninger. I denne fortælles det, at det eneste, som Fagforeningerne nu befatter sig med, er Udbetaling af *Barselhjælp*.

Det var ikke alene Syndikalisterne, der arbejdede imod D. s. F., men der var en anden Opposition, som vi maatte tage alt skyldigt Hensyn til. Det var den Opposition, der var opstaaet som Følge af Ukendskab til Forholdene, dem, der ikke anede hvad det havde kostet at bygge Organisationer, Løntariffer og Priskuranter op. De ser kun, at der i gamle Dage førtes smaa raske Kampe, og forstaar ikke hvorledes og hvorfor det er anderledes nu.

Dette maa de oplyses om. Diskussion i Fagforeningen, Skolearbejde og Pjecer er Midlerne dertil.

Det er fejlagtigt, naar nogen paastaar, at vi ingen Penge behøver at raade over for at føre Kampe. Vi kan med langt, langt ringere økonomisk Evne end Arbejdsgiverne føre Kamp.

Arbejdsgiverne skal nemlig ikke blot have Penge til at komme over den øjeblikkelige Situation; de har Konkurrenceforhold og mange andre Hensyn at tage, som bevirker, at de maa søge Kampe afsluttede, selv om de raader over nok saa mange Midler.

Vi skal søge at faa lagt *Myndigheden* i vore Forbunds Hovedbestyrelser eller Repræsentantskaber, saaledes at Tilfældighederne ikke kommer til at spille Rolle, naar Sagerne henvises til Afdelingerne.

Statistik bør udarbejdes efter størst mulig Maalestok saavel af D. s. F. som af de enkelte Organisationer; først og fremmest af sidstnævnte, fordi D. s. F. ikke kan lave Statistik uden at have Materiale fra Forbundene.

Paa Rigsdagen maa Arbejderrepræsentanterne til enhver Tid have Materiale til at belyse Forholdene indenfor Arbejderklassen.

Cigarsorterer *Jens Knudsen* mente, at man bedst kunde faa Utilfredsheden mod De samvirkende Fagforbund ud af Verden ved at lade Medlemmerne faa Ansvaret. De samvirkende Fagforbund skal kun være en raadgivende Forsamling. Det Udvalg, der skal nedsættes, maa komme tilbage med et Forslag, som tilfredsstiller alle. Sker dette ikke, vil det let komme til at gaa ud over De samvirkende Fagforbund.

Murer *A. Lundberg* redegjorde for de Grunde, der havde bevirket, at Murernes Kongres ikke havde taget Stilling til Udmeldelsen af De samvirkende Fagforbund. Praktiske Forhold havde bevirket den anvendte Fremgangsmaade. Saafremt Arbejderne ikke marscherer taktfast fremad og med Disciplin, vil Lovgivningsmagten rimeligvis en skøn Dag binde os paa Hænder og Fødder.

Jeg vil ikke være med til at give Forretningsudvalget større Magt, men jeg vil heller ikke tage noget af Magten bort, kun maa det kræves, at Forretningsudvalget arbejder i Kontakt med Forbundene. Jeg tror ikke paa Industriforbund i en overskuelig Fremtid. Der maa skaffes statistisk Materiale til Veje over hele den faglige Arbejderbevægelse.

Snedker *Chr. Jensen*: Syndikalismen betyder intet her i Landet. I mit Fag findes ikke flere, end de kan sidde omkring et Spisebord. En hel Del af den Indignation, der findes mod De samvirkende Fagforbund, er forloren. I 11 Aar har vi staaet udenfor De samvirkende Fagforbund; men vi erfarede, at det var dyrt at staa udenfor. For at skabe Tillid blandt vore Medlemmer til De samvirkende Fagforbund, maa vi ændre Lovene paa den Maade, at det bliver selve Fagenes Repræsentanter, der i Konfliktstilfælde skal forhandle med Arbejdsgiverforeningen. At danne Industriforbund i mit Fag vil være vanskeligt. Vi maa have Industriraad oprettet, som hver for sig har Myndighed paa sit Omraade. Forretningsudvalget maa rimeligvis udvides til 24 Medlemmer, hvis min Tanke skal realiseres.

Der vil paa den af mig skitserede Maade kunne skabes et Interesse-Samarbejde af den gavnligste Art, og der vil derved skabes Forstaaelse blandt vore Medlemmer af Samarbejdets Betydning og vi vil undgaa, at det ene Fags Arbejdere konkurrerer det andet Fags ihjæl.

I den af Forretningsudvalget foreslaaede Resolution er det misvisende at henvise til at Lønninger er steget og Arbejdstiden forkortet uden at sætte det i Forbindelse med Livsfornødenhedernes Fordyrelse.

Forøvrigt er jeg tilfreds med den Resolution, som er forelagt af Forretningsudvalget. Der finder i disse Dage Urafstemning Sted i mit Fag, og det er mit Haab, at vi forbliver i De samvirkende Fagforbund. Nu maa vi skabe Enighed i den danske Fagbevægelse, for at vi kan staa fuldt kampberedte i 1916.

Typograf *Viggo Christensen*: Efter de mange Dages Debat paa Møder af Forbunds Formænd og Repræsentantskabsmøder ligger alle Tanker om Revision i Virkeligheden i Kaos. Imødekommer man det ene Krav, maa man gaa imod det modsatte.

Vi skal koncentrere vore Tanker om Aarsagerne til den Uro, der er skabt. Uroen skyldtes den Forandring, der er sket i hele vor Kampmaade, og som skyldes den Omstændighed, at Arbejdsgiverne nu var sammensluttede i én Organisation. Kunde vore Medlemmer være Tilhørere ved Forhandlingerne, vilde de i 9 af 10 Tilfælde give Tilslutning til det, der opnaas. Vi maa derfor give vore Medlemmer Adgang til at sætte sig ind i alt, hvad der foregaar.

Efter en indgaaende Udvikling af alt, hvad der var foregaaet under Organisationernes Opvækst, sluttede han med at sige, at De samvirkende Fagforbund paa det nærmeste er saaledes som de skal være. Dette Faktum skal blot oplyses for Medlemmerne.

6te Møde den 22. Januar Kl. 2½

Maalerkontrollør *Peder Hedebol* udtalte efter nogle almindelige Betragtninger over D. s. F.s Forretningsudvalgs Stilling og Myndighed og Centralisationens Stilling til Syndikalisternes Agitation mod D. s. F. at der var et Spørgsmaal man maatte tale ud om. Det er det Spørgsmaal, der af flere er rejst om hvorvidt det er forsvarligt at Dele af nogle Organisationer gaar over til andre faglige Dannelser.

Det var absolut ikke Opgaven at kapre Medlemmer eller Afdelinger fra andre Forbund ved at have et lavt Kontingent.

Det kommunale Arbejderforhunds Stilling havde været præget af den yderste Loyalitet ogsaa i en Sag, der havde vakt særlig Opsigt — de kommunale Kedelpasseres Stilling.

Det kommunale Forbund havde ikke opfordret til eller tolereret de kommunale Kedelpasseres Udtræden

af Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund.

Vi havde nemlig ladet hele Spørgsmaalet afgøre af D. s. F.s Grænseudvalg.

Resultatet er, at de kommunale Kedelpassere i Øjeblikket svæver i Luften. Lader det sig ikke gøre *nu* at uddebattere dette Grænsespørgsmaal som angaar *alle* Organisationer, maa vi snarest muligt skaffe os Lejlighed dertil.

Maskinarbejder *Walther* udtalte, at man hos Smedene ikke kendte stort til Syndikalisterne, selv om vi af og til hører nogle give ondt af sig om alt mellem Himmel og Jord.

Der er talt meget om — bl. a. fra Chr. Jensens Side — at man fra Forretningsudvalgets Side har glemt at notere Prisstigningerne paa Livsfornødenhederne samtidig med at man reklamerede med de Fordele, der er opnaaet.

Bebrejdelserne har fejl Adresse — vore Medlemmer skulde støtte den kooperative Bevægelse, saa blev *det* Forhold om Priserne reguleret.

Skal vi have en Reorganisation bør følgende Tilføjelse indgaa i Lovene:

»Fagforbund elller enkeltstaaende Foreninger, som søger Sanktion til at iværksætte Arbejdsstandsninger, skal — for at erholde dennne — give deres Hovebestyrelse Ret til i Forbindelse med De samv. Fagforb. at slutte *bindende* Overenskomst. I Tilfælde af, at Hovedbestyrelsen i det paagældende Fag ikke kan blive enig med Forretningsudvalget, træffes Afgørelsen af Repræsentantskabet.«

Murer *Charles Christensen* protesterede mod Kr. Petersens Udtalelser om, at Murerne muligvis vilde forandre deres Standpunkt angaaende Udmeldelsen af De samv. Fagforb. Murer Lundberg har ved sine Udtalelserne holdt sig en Bagdør aaben. Charles Christensen imødegik derefter en Række Talere. Alt, hvad han vilde arbejde for, var ene og alene en Bibeholdelse af Samarbejdet mellem *alle* Arbejdere. De daarlige Tider har bevirket, at Murerne kun havde Arbejde en ringe Del af Aaret, og som Følge deraf en ringe Fortjeneste. Hvis man vilde danne sig et virkeligt Billede af Forholdet mellem Bygningsarbejdernes og Industriarbejdernes Lønvilkaar maatte man derfor tage Gennemsnittet for flere Aar, og det vilde da vise sig, at Bygningsfagene havde 300 Kr. mindre end de øvrige.

Dette gav Anledning til Misfornøjelsen, og man var derfor utilfreds med den Organisationsform, der ikke kunde forhindre dette Faktum. Han var iøvrigt enig med Chr. Jensen om en Gruppefordeling, selv om der kunde være Meningsforskel om Forretningsudvalgets Myndighed. Lad os gøre Reorganisationen saa radikal som mulig.

Fru *Anna Johansen*: Der er indtil dette Øjeblik — end ikke fra Modstanderne af De samvirkende Fagforbund — vist Udveje. De samv. Fagforb. maa ikke faa større Myndighed, end de har. Alt er netop som det skal være. Kun bør De samvirkende Fagforbund have Pligt til at forhindre, at Overenskomster indgaas paa lang Varighed.

Formanden *Carl F. Madsen* vilde ikke foregribe Udvalgets Arbejde ved at gaa ind paa alle de Udtalelser, der var fremsat. Det maa blive Udvalgets Sag at tage disse op.

Naar Charles Christensen siger, at vi har givet Murerne Sanktion til at opsige Overenskomsterne, da er det forkert, idet vi netop har nægtet dem Sanktion, men de opsagte alligevel. Senere blev de lockoutet af Arbejdsgiverne. *Derfor fik de Understøttelse af De samv. Fagforb.*

Dersom ikke alle Fag har deres Strejkekasse i Orden, saa er det sikkert ikke fordi de ikke har overholdt De samv. Fagforb.s Love. Vi maa jo huske, at Fagene af de henlagte Penge, har Ret til at bruge til Konflikter i egne Fag, og at Forholdene kan have været saaledes, at Beholdningerne i Kasserne ikke har kunnet holdes paa en passende Højde.

Det er ikke rigtigt naar det siges, at Regler for Behandling at faglig Strid, ikke er klart nok affattet, enhver kan sikkert forstaa dem, naar

man sætter sig ind i dem. Det er heller ikke rigtigt, at det er De samv. Fagforb. der har paatvunget Sporvognsfunktionærerne deres Overenskomst.

Den blev vedtaget af deres egne Repræsentanter, uden noget som helst Pres fra vor Side.

Taleren var enig med Martin Petersen i, at det kommende Udvalg maatte indhente Oplysninger i videst mulige Omfang, angaaende hvilke Ønsker der næres med Hensyn til Reorganisation.

Det gaar naturligvis ikke an, som Jens Knudsen mener, at Forretningsudvalget kun skal være raadgivende. Saa længe vi har den obligatoriske Understøttelse, maa vi ogsaa være medbestemmende om paa hvilken Maade der skal gaas frem. Vor Myndighed er jo meget stærkt begrænset.

Forretningsudvalgets Mening kan jo altid indankes for Repræsentantskabets Kritik og Afgørelse, hvis vi er i Uoverensstemmelse med et Fag. Det er kun Sensibilitet naar Murer Lundberg beklager sig over at jeg bebrejder Murernes Kongres at den ikke tog Stilling til Forbundets Udtrædelse af D. s. F.

Jeg har kun refereret de nøgne Fakta.

Kritiken over at Forretningsudvalget afgør Sager uden de interesserede Forbunds Medvirken er ogsaa uberettiget, det er *kun* sket ved Afslutningen af Foraarskonflikten i 1911. *Jeg* skal aldrig modsætte mig at hvert enkelt Fag repræsenteres.

Den faste Voldgiftsret er ikke bygget paa Septemberforliget. Der ser Lundberg ganske fejl.

Jeg skal ikke komme ind paa andre Udtalelser; thi jeg betragter dem kun som Vejledning for det kommende Udvalg, men skal blot til Slut med Glæde konstatere, at *alle* Talere konkluderer i dette ene — *Lad os søge at bevare vor Centralisation til Fordel for vore Medlemmer.*

Savværksarbejder *O. Madsen* protesterede mod Udtalelser om, at der var optraadt uforsvarligt i en Sag vedrørende Fjærnelsen af en uorganiseret Arbejder. Han udtalte til Slut Haabet om, at Udvalgets Arbejde maatte bære Frugt.

Snedker *Soll*, Kolding: Vi maa først og fremmest gennemføre den Reform, at vore Henlæggelser af Kontingent forøges, særlig med Henblik paa 1916. Jeg har ikke noget imod, at de forskellige Forbund repræsenteres i afsluttende Forhandlinger om store Konfliktsspørgsmaal men jeg tror ikke, det vil gavne noget, thi paa Detaillerne har Fagene altid tilbørlig Indflydelse.

Vi var sikkert ikke naaet et Skridt videre frem den 27. April 1911, hvis Fagene selv havde forhandlet til Slut.

Det var *Generalforsamlingen* der tog Beslutningen ved denne Lejlighed, og dens Myndighed gaar jeg ikke med til at indskrænke under de Forhold hvor alle Fag skal *støtte* de *enkelte* Fag, der er i Kamp.

Lyngsie: Maa jeg slaa fast, at der i 2 Dage er søgt med en Lygte for at finde de forløsende Ord der skal bringe os til det store Maal.

Hele Resultatet er dette: *Mod D. s. F.s System kan der ikke ankes.*

Der er rejst to Anker. En af Ankerne er denne: *De enkelte Mænd maa ikke bestemme.* Den næste Anke: *Vi gaar ikke rask nok frem.*

Den første Anke kan foranledige, at de *enkelte* Mænd d v. s. Ledelsen siger: Gud fri os for Ansvaret.

Vi gaar til Repræsentantskab, senere til Urafstemning. *Men!!* imedens *handler* Arbejdsgiverne, medens vi paa Grund af Frygt for Ansvaret lader Lock-outen løbe af Stablen.

Nej de *enkelte* Mænd d. v. s. Ledelsen maa handle naar Tid er inde. Der er ikke Tid til at snakke i Uger eller Maaneder om Tingene.

Denne Anke maa derfor bortfalde.

Den anden Anke. Ja vi er vel ikke naaet langt nok frem — saa langt vi ønskede. *Men!!* De valgte ansvarlige Mænd har diskuteret, hvad der var forsvarligt og er kommet til det Resultat: *Det er uforsvarligt at tage Konflikt for at vinde 1 Øre længeee frem. Ligesaadan med Overenskomsternes Varighed. Det har ogsaa væ-*

ret uforsvarligt at tage Kamp op paa dette Spørgsmaal.

Vil det nu være rigtig at lade disse Spørgsmaal gaa ud til Afgørelse af Medlemmerne. *Nej!!* for det vilde være umuligt at affatte Skrivelser der tilfulde kunde gøre vore Medlemmer kompetente og vidende om de faktiske Forhold, saaledes at *de* kunde tage Ansvaret.

Hvordan vi vender og drejer os saa er netop den danske Arbejderstand frem for noget andet Lands vundet frem fagligt og politisk, saaledes at vi har skaffet Fordel og Hjælp paa alle Omraader, uagtet der indenfor vore egne Rækker fandtes en Klike, der udviste saamegen Mangel paa Klasseføelse, saa de paa alle Maader modarbejdede vore Bestræbelser.

Jeg har ogsaa været rundt med min Lygte i disse Dage, og jeg har kun faaet fastslaaet, at mine Erfaringer fra min lange Organisationsvirksomhed stadig holder Stik. Disse Erfaringer gaar ud paa, at Snedkere burde *samvirke*, Smede skulle *samvirke*, alle andre Fag skulde hver for sig *samvirke*. Hvorfor i al Verden skal saa ikke ogsaa alle disse *samvirkende Kammerater virke sammen* i de samvirkende Fagforbund.

Al anden Teori vil være uholdbar, og man skal blot ikke i de enkelte Forbund søge at kaste Skylden for al Daarlighed over paa vor inderligste Samvirkeri: *De samvirkende Fagforbund*

Karetmager *Em. Olsen* anmodede det kommende Udvalg om at tage under Overvejelse, hvorvidt Fællesorganisationerne skulde have Ret til at vælge Repræsentanter til De samv. Fagforbunds Generalforsamling, naar disse Repræsentanter ikke tilhørte en Organisation under De samv. Fagforbund. Udvalget bør ogsaa tænke paa en glidende Skala hvor vi nu har fastslaaet 2% i vore Love, thi under de nuværende Forhold kan de store Forbund næsten ingen Understøttelse opnaa. Selv om det skaber Ro, at Medlemmerne stemmer over Overenskomster, bør Hovedledelsen have Myndighed til at afslutte saadanne, ellers er man udsat for Tilfældigheder.

Murer *Jens Jensen* omtalte Fagets Forhold i 1911. Det er rigtigt, at De samv. Fagforbund nægtede os Sanktion til Opsigelse, men de tilsagde os samtidig Støtte, hvis Forholdene skulde stille os i vanskelige Situationer, og de holdt Ord.

Jeg vil rette følgende Spørgsmaal til min Kollega Charles Christensen: Kan Du forsvare fremdeles at arbejde for Udtrædelse af D. s. F., naar det paatænkte Udvalg nedsættes?

Kan du forsvare at modarbejde et Forslag paa en kommende Kongres gaaende ud paa at blive i D. s. F.

Jeg forlanger klart *Ja* eller *Nej*.

Kedelpasser *Larsen* talte om forskellige Grænseforhold indenfor Fagene.

Smed *J. A Hansen* sluttede Debatten med at replicere til forskellige Talere, der havde omtalt Enkelthederne i det af ham tidligere holdte Foredrag. Han sluttede sig iøvrigt til de Talere, der havde udtalt deres Glæde over, at *alle Talere* havde ønsket Centralisationen bevaret og styrket.

Følgende Resolution vedtoges derefter:

»Repræsentantskabet for De samvirkende Fagforbund har den 21. og 22. Januar 1912 faaet Spørgsmaalet om

Betimeligheden af en Reorganisation af Centralisation

forelagt.

Spørgsmaalets Fremkomst er dels foranlediget af, at nogle Organisationer — under Henvisning til, at den nuværende Centralisationsform ikke opfylder de Krav, der kan og bør stilles til den — har frasagt sig Fællesskabet med de øvrige Organisationer, dels ved, at nogle — af samme eller lignende Grunde som forannævnte — har Spørgsmaalet om Udtrædelse af De samvirkende Fagforbund under Overvejelse eller til Afstemning blandt Medlemmerne, og endelig fordi der er rettet for-

skellige Opfordringer til Fagforbundenes Forretningsudvalg om at tage Reorganisationsspørgsmaalet op til Prøvelse.

»Arbejdernes Fællesorganisation i København«. der omfatter Fagforeninger saavel indenfor som udenfor De samvirkende Fagforbund, har saaledes fremsat direkte Ønske om Sagens Behandling, idet den har fremsendt en truffen Vedtagelse, hvori udtales Ønske om, at der foretages saadanne Forandringer i Vedtægterne, saa det muliggøres, at alle Organisationer kan tiltræde Landsorganisationen.

* * *

Saaledes foranlediget vedtager Repræsentantskabet efter indgaaende Drøftelse af Spørgsmaalet at nedsætte et Udvalg paa 15 Medlemmer til at undersøge, hvorvidt der bør foretages Ændringer i den nuværende Centralisationsform, og i bekræftende Fald *hvilke* Forslag til Ændringer, der bør stilles til Fagforbundenes Love, og *hvilke* Reformer, der bør gennemføres med Hensyn til Ledelsens (Forretningsudvalgets og Repræsentantskabets) Myndighed og i Fagforbundenes hele Virkemaade.

Repræsentantskabet finder dog ved denne Lejlighed Anledning til at erindre om, at den nuværende Organisationsform er et Produkt af over 40 Aars Arbejde i de danske Fagorganisationer, og at det netop under den Udvikling, der har fundet Sted, stadig er lykkedes at bane Vej for Gennemførelsen af de Krav, som Arbejderstanden fra Organisationens allerførste Dage satte sig.

Det bør erindres, at Lønningerne for de danske Arbejdere stadig er steget trods den mest energiske Modstand fra den stedse stærkere og stærkere organiserede og centraliserede Arbejdsgiverstand, og det bør ikke glemmes, at det til Trods for denne Modstand fra Arbejdsgiverorganisationernes Side stadig er lykkedes at gennemføre Forkortelse af Arbejdstiden i det ene Fag efter det andet, saaledes, at det nu er ganske undtagelsesvis, at den daglige Arbejdstid er over 10 Timer, almindeligt, at den ligger omkring ved 9 Timer, og at den i nogle Fag er 8 Timer eller stærkt paa Vej mod de 8 Timer, medens Arbejdstiden, da Arbejderorganisationerne for ca. 25 Aar siden begyndte at antage den nuværende Form, overvejende var 11 Timer; mange Steder 12 à 14 Timer pr. Dag med Kost og Logi som en Del af Lønnen.

Endnu saa sent som i Foraaret 1911 lykkedes det De samvirkende Fagforbund at skaffe Lønforhøjelser til ca. 30,000 Medlemmer og Arbejdstidsforkortelse til mindst 20,000.

Det bør ligeledes erindres, at De samvirkende Fagforbund i de 14 Aar, denne Organisationsform har bestaaet, ved alle Lejligheder har evnet at opfylde sine økonomiske Forpligtelser overfor de Fag, der har været i Kamp, og det bør ikke mindst erindres, at det ene Land efter det andet har taget netop *vor* Organisationsform til Mønster, samt at disse Landes Arbejderklasse kun har haft Held og Gavn af at følge de Veje, der gennem rig Erfaring er anvist af den danske Arbejderbevægelse.

De Steder, hvor andre Organisationsformer i de senere Tider er anvist og anvendt, har man kun Nederlag og Skuffelser at opvise som Resultater.

Det bør derfor være Udvalgets Opgave nøje at vaage over, at de i Nutiden opdukkende *organisationsfjendtlige* Bevægelser indenfor den arbejdende Stand ikke kommer til at paavirke Spørgsmaalet om en Reorganisation af De samvirkende Fagforbund og at alle Reformer, der kunne paatænkes gennemført, kun maa gaa ud paa at styrke den faglige Arbejderbevægelses Enhed. Herved — og *kun* herved — handles der i Overensstemmelse med Arbejdernes Interesser, og herved handles der i Kontakt med vore Broderorganisationer i de Lande, hvor den faglige Arbejderbevægelse har staaet sin Prøve.

Udvalget, hvori mindst 5 Forretningsudvalgsmedlemmer, som vælges af Forretningsudvalget, skal have Sæde, aflægger Beretning for det ordinære Repræsentantskabsmøde i April, og Forretningsudvalget bemyndiges til at indkalde til en ekstraordinær Generalforsamling umiddelbart efter Repræsentantskabsmødets Afholdelse, saafremt Forholdene maatte nødvendiggøre det.«

Derefter valgte Repræsentantskabet følgende Medlemmer til Udvalget:

Cigarmager *Vilh Nygaard*, Murer *Charles Christensen*, Arbejdsmand *H. M. Hansen*, Snedker *Martin Petersen*, Smed *A. Johansen*, Former *Arn. Nielsen*, Maler *Axel Jensen*, Bogtrykker *V. Pétersen*, Maalerkontrollør *P. Hedebol* og Belysningsarbejder *J. P. Johansen*.

I Henhold til den trufne Beslutning har Forretningsudvalget paa sit Møde den 26. Januar valgt Formanden, *Carl F. Madsen*, Kasserer *E. Svendsen*, Arbejdsmand *M. C. Lyngsie*, Smed *J. A. Hansen* og Cigararbejder *I h. Stauning* til Medlemmer af Udvalget.

Dagsordenens Pkt. 3. *Arbejdsanvisningskontorer.*

Næstformanden *P. Hvidtfeldt* indledede dette Spørgsmaal. Han henviste til et Foredrag, han tidligere havde holdt om denne Sag. Den 15. November blev der paa Indenrigsministeriets Foranledning afholdt et Møde, hvor der var mødt 3 Repræsentanter for hver af de to Hovedorganisationer. Paa dette Møde blev der udtalt Tilslutning til Oprettelsen af kommunale Arbejdsanvisnings-Kontorer med Statstilskud. I et nyt Møde, som afholdtes den 30. December, blev der forelagt udarbejdede Forslag. Disse blev skitserede af Hvidtfeldt, og han oplyste, at D. s. F.s Repræsentanter havde bestræbt sig for at faa Forslaget affattet saaledes, at Organisationernes Interesser var fuldt ud varetagne. Hvad der videre skal udvirkes, maa ske under Samvirken mellem den socialdemokratiske Rigsdagsgruppe og De samvirkende Fagforbund.

Sagen toges til Efterretning.

Dagsordenens Pkt. 4. *Forslag om Oprettelse af et Brandforsikringsselskab.*

Bach, Randers, redegjorde for Oprindelsen til Forslaget om Oprettelsen af et Arbejdernes Brandforsikringsselskab.

Han var taknemlig for, at Forretningsudvalget saa hurtigt havde efterkommet Anmodningen om at beskæftige sig med denne Sag og anbefalede at vedtage den af Forretningsudvalget stillede Resolution, saaledes at Sagen, naar den realiseredes, blev en Landssag.

Bach beklagede, at Randers Arbejdere ikke har respekteret tidligere Flertalsbestemmelser, idet de »privat« havde oprettet en »Arbejdernes Brandkasse«. Der burde rammes en Pæl gennem denne Sag ved at D. s. F. udsendte Meddelelse til Fællesorganisationerne om, at denne Sag først var et Partiforetagende, der burde støttes af Organisationerne, naar Sagen var behandlet af Partiets forskellige Faktorer.

Marinus Petersen sluttede sig i alt til Bach.

Murer Bilde, Randers, refererede alle Datoer for Forhandlingerne om denne Sag og de forskellige Tanker og Forslag, der havde været fremme. Taleren forsvarede sig overfor den fremsatte Kritik over, at han trods Beslutningen var med i Ledelsen af det privat oprettede Selskab. Dette vil, om det ønskes, til sin Tid kunne overtages af Partiet.

Skræder *Arup* og Bødker *E. Svendsen* beklagede, at Partifæller gik med til at starte private Foretagender i Arbejderpartiets Navn.

Følgende Resolution vedtoges:

»Idet Repræsentantskabet i Overensstemmelse med tidligere Vedtagelser i det organiserede Arbejderpartis repræsentative Forsamlinger *paany* udtaler sin Tilslutning til at der oprettes Arbejderforetagender, der omfatter Arbejdernes økonomi-

ske og organisatoriske Interesser, vedtager det at støtte den af Arbejdernes Fællesorganisation i Randers fremsatte Tanke om Oprettelsen af et
Arbejdernes Brandforsikringsselskab.
Repræsentantskabet udtaler dog, at Planen, inden den realiseres, bør forelægges den socialdemokratiske Partikongres, samt at Startningen først finder Sted efter at de alt oprettede kooperative Foretagenders Ledelser nøje har overvejet Maaden, hvorpaa Starten skal foregaa, og navnlig om det ikke vil være formaalstjenligt at knytte et saadant Foretagende til Partiets alt bestaaende Forsikringsforetagende — »Arbejdernes Livsforsikring«.

Dagsordenens Pkt. 5. *Den skandinaviske Arbejderkongres.*
Formanden oplyste, at det ved en Konference i Gøteborg var besluttet — efter Ønske fra de svenske Organisationer — at forlægge den skandinaviske Arbejderkongres til Stockholm i Dagene fra den 2.—4. September.
Repræsentantskabet gav sin Tilslutning hertil.

Det amerikanske Arbejderforbunds 31. Aarsforsamling.

(American Federation of Labours.)

III

Navneafstemningen gav som Resultat, at Udvalgets Beretning blev vedtaget med 11851 Stemmer mod 4924, 505 stemte ikke (hver 100 Medlemmer er berettigede lil én Stemme). En Del af Bjærgværksarbejdernes Delegerede erklærede, at de af deres Forbund var forpligtede til at stemme for Civic Federatione, skønt det stred mod deres Overbevisning.
Debatten om Civic Federatione vil blive trykt i Broschüreform og spredt over hele Landet — et Resultat som Indbringerne af Andragendet maaske ikke var videre belavede paa. Det var den første vigtige Beslutning paa den niende Forhandlingsdag. Et Andragende fra Musikerne gaaende ud paa at Militær- og Marinemusikernes Konkurence skal forbydes ved Lov, blev vedtaget, ligesom et Andragende fra Lennon, der udtaler en Tak til de kirkelige Organisationer, der virker for Søndagshvilen, og tilsikrer dem Arbejderforbuudets Støtte. Lennon er jo de smaa Kirke- og Afholdsfanatikeres Hoved! Der gives dog endnu mere naive Folk. En Repræsentant for Jærnbaneanlægsarbejdernes Formænd foreslog, at Arbejderforbundet skulde anbefale til Forbundsregeringens Jærnbanebestyrelse, at de Jærnbaneselskaber, som bevilgede Lønforhøjelser, skulde have Ret til at sætte Taksterne op. Andragendet blev forkastet.
En Resolution vendte sig imod den fortsatte byggen Krigsskibe, en anden forlangte, at saadanne Skibe skulde bygges paa Statens Værfter og ikke paa private. Dertil bemærkede Udvalgets Ordfører: Udvalget er bestemt Modstander af Militarismen, og stemmer heri overens med den Holdning, som indtages af alle Arbejderorganisationer i Amerika og Europa. Dog gør Folkenes ukristelige Holdning Krigsrustningernes Nærværelse nødvendig, og Udvalget anbefaler derfor kun, at Arbejderforbundet skal stræbe hen til, at faa Krigsskibene byggede paa Regeringens Værfter. Lennon bestred Nødvendigheden af Krigsrustninger og mente, at naar de forenede Stater afruster, vilde andre Nationer følge det gode Eksempel. Derpaa godkendtes Udvalgets Beretning.
En af Typografforbundet indbragt Resolution, som blev vedtaget, forlanger virksom Bekæmpelse af Erhvervssygdomme.
Ved Udvalgets Beretning om Forplejningsvæsen (Education) blev der bl. a. forhandlet om Pensioner, og Arbejderforbundets Bestyrelse fik tre Andragender desangaaende til Behandling.
En Beslutning opfordrer Bestyrelsen til videre Udgivelse af sin Korrespondense, det »ugentlige Nyheds-Brev«.

De statistiske Opgørelser over de faglige Fremskridt fortsættes, saa man ved næste Aarsforsamling kan fremlægge en fuldstændig Beretning derover.

Den tiende Dag aflagde Udvalget, som havde behandlet Gompers Beretning, sin Beretning. En stor Del af denne blev igen oplæst og Forsamlingen gav den sin Tilslutning. Stedet, hvor det internationale Sekretariat omtales, er saaledes: »Gennem Aar blev der indgivet de evropæiske Fagforeningsarbejdere et forkert Indtryk af os, og vi blev misforstaaede af dem paa en saadan Maade, at vi simpelthen ikke agtedes (»vi a great measure au blawed«). Paa Grund af denne Misforstaaelse blev vi økonomisk set svært skadede. Vi glæder os derfor over, at der gennem vore Delegerede til det internationale Sekretariat er bibragt de evropæiske Fagforeningsmedlemmer bedre Kundskaber om den amerikanske Arbejderbevægelse, og vi glæder os til den større Enighed i Handlinger, som maa blive Resultatet af det personlige Samkvem og de bedre Informationer.

En udmærket Debat udviklede sig over den bekendte Gompers-Mitschell-Morrison-Proces. Udvalget foreslog at tilstaa Fagforeningsmedlemmer, som blev forfulgt med retslige Søgsmaal, Retshjælp. En Delegeret, I. M. Barnes, vilde stille et andet Forslag, der gik ud paa, at man ikke kunde indrømme Retshjælp, hvilket Formanden, James Duncan, betegnede som Nægtelse stridende mod Forretningsprincipper. Derpaa sagde John Mitschell, Bjærgværksarbejdernes bekæmpede, fordums Fører: »Jeg vil ikke, at Arbejderforbundet eller nogen derunder hørende Organisationer udgiver noget for mine Forseelser, og jeg er forvisset om, at Gomper og Morritson mener ligesaadan. Naar det ikke drejer sig om større Principper.... saa lod de Dommeren Wright gøre, som han syntes for godt. Jeg tilstaar frimodig, at jeg ikke holder af at komme i Fængsel. Jeg vilde give meget for at blive fri, men naar der ikke gives anden Udvej.... saa vil jeg, at vi bliver indespærrede for at Sagen kan faa en Ende.....«. — *Mod* Indrømmelse af Retshjælp talte endnu den Delegerede Lavin, *for* talte endnu en Række andre Delegerede, hvorpaa Udvalgsberetningen blev godkendt.

Ved de øvrige Punkter kom det ikke til nogen nævneværdig Debat.

Mc Hamara-Sagen blev endnu en Gang grundig omtalt — uden at nogen anede, at de to »Martyrer« Mc Hamara faa Dage derpaa skulde tilstaa deres svære Brøde. Dog, vi vil blive ved Forhandlingerne..

Fordringerne om, at Indvandringsforbudet, der nu kun gælder Kinesere, skal udvides til at gælde for alle i Asien hjemmehørende Racer, blev gentaget.

Ved Behandlingen af en Skrivelse til Socialist-Partiet, som anmoder om at støtte de socialistiske Kandidater ved Parlamentsvalgene i Los Angelos, blev Partibestyrelsen udtrykkelig gjort opmærksom paa, at det er en Fejltagelse at betegne det amerikanske Arbejderforbund som en »ikke politisk Organisation«, da den til Stadighed er politisk interesseret, kun er den ikke »parti-politisk«.

Der blev tilsikret Socialist-Partiet Støtte fra Fagforeningerne ved de nævnte Valg.

Den ellevte Dag aflade Udvalget for Grænsestridigheder sin Beretning. Den fleraarige Strid mellem Broderskabet af Tømrere og Bygningssnedkere og den amerikanske Distriktsorganisation af det engelske Tømrerforbund skal dermed finde sin Afslutning, saaledes at sidstnævnte Organisation fra 1. Juni 1912 maa tilslutte sig »Broderskabet«. Ogsaa Træarbejderforbundet slutter sig fra den nævnte Dag sammen med Broderskabet af Tømrere og Bygningssnedkere.

Kuskenes Forbund havde igen alle Slags Besværinger; det vilde omfatte alle, som har med Vogne at gøre, og for at spare sig Anstrængelserne ved at organisere uorganiserede, gør det Fordring paa de i forskellige Industrier beskæftigede

Udkørere som Organisationerne i de samme Industrigrene ogsaa gør Fordring paa. Man maa snart tage sin Tilflugt til en salomonisk Dom.

Fordringen fra den ene Organisation af Jernbaneværkstedsarbejdere (International Associatione of Car Workers, 4600 Medlemmer) om at udelukke den anden Organisation i denne Arbejdergruppe (Brotherhood of Railway Carmen, 26900 Medlemmer) fra Arbejderforbundet, fordi den blev optaget ved en Krænkelse af Forbundslovene, blev ikke vedtaget. Det blev tilført Udvalgsberetningen, at kun et Forbund af hver Arbejderkategori kan optages i Landscentralen, dog er Car Workers en virkedygtig Organisation, som endnu skylder sine Medlemmer antagelige Summer i Strejkeunderstøttelser. Arbejderforbundets Bestyrelse blev opfordret til at føre videre Forhandling mellem de to Forbund med en Sammensmæltning for Øje.

Den tolvte Dag fortsattes Forhandlingerne om Grænsestridigheder; der forekom dog intet særlig bemærkelsesværdigt Tilfælde.

Det skal endnu nævnes, at Vicepræsidenten F. J. Hayes fra Forbundet af Kularbejdere afgav bestemt Erklæring om, at den af enkelte Aviser bragte Efterretning om, at begge Bjærgarbejderforbund vil skille sig ud fra Arbejderforbundet for sammen med en anden »radikal« ledet Organisation at danne en ny Fagforeningsrentral, er usand. Bjærgværksarbejderne har tværtimod slet ingen Seperationslyster.

Valgene gav til Resultat — uden Opposition — Genvalg af Præsidenten Gompers, den forrige Vicepræsident, Sekretæren Morrisson og Kassereren Lennon. Som Delegerede valgtes til den britiske Fagforeningskongres: G. L. Berry, Formand for Bogtrykmaskinmestrenes Fagforening og John Walker fra Kulbjærgarbejderforbundet. Til den kanadiske Fagforeningskongres: John T. Smith. Den næste Aarsforsamling skal finde Sted i Byen Rochester i Staten New-York.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bagerne i København. Bageri- og Konditoriarbejderforbundet har den 31. Januar tilsendt Arbejdsgiverforeningen Varsel om Strejke for de af Forbundets Medlemmer, der beskæftiges hos Medlemmer af Københavns Bagerlav, Rugbrødsfabrikantforeningen og Konditorforeningen af 12. Januar 1866, København, da det ikke er lykkedes at opnaa Enighed om nye Overenskomster.

De gamle Overenskomster udløb allerede 1. Oktober 1911.

Bagerne i Jylland. Bageri- og Konditoriarbejderforbundet har den 29. Januar afsluttet en 5-aarig Overenskomst med Fællesbagerierne i Aalborg, Horsens, Silkeborg og Randers.

Arbejdstiden er sat til 8 Timer pr. Dag med Ret til at indtage et Maaltid indenfor denne Arbejdstid.

Hver syvende Dag er hel Fridag (Fridøgn).

Lønnen reguleres fra 1. Januar 1912 med Stigning paa indtil 2 Kr. og stiger fra 1. Januar 1914 yderligere med 1 Kr. ugenlig. Arbejderne faar en Uges Sommerferie uden Afkortning i Lønnen og 10 Kr. ugenlig i Sygeunderstøttelse i indtil 20 Uger indenfor Overenskomstperioden.

Skotøjsarbejderne i Provinserne. Den 1. Februar afholdtes et Fællesmøde i København i Anledning af, at der var opstaaet en Strid paa *A. Schollerts* Fabrik i Vejle.

Nogle Arbejdere havde standset Arbejdet, fordi der ikke kunde opnaas Enighed om Betalingen for Cremlak.

Ved Fællesmødet, hvor Hovedorganisationerne ogsaa var repræsenterede, vedtoges det straks at hæve Arbejdsstandsningen og at henvise det foreliggende Stridsspørgsmaal til Afgørelse efter Regler for Behandling af faglig Strid.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 32 ❋ KØBENHAVN DEN 10. FEBRUAR 1912 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: De tyske Fagforeninger i 1911. Snedkerforbundets Stilling til De samvirkende Fagforbund. Lønbevægelser og Konflikter (Kedelpassernes Lønbevægelse. Kvinderne paa Lyngby Sukkerfabrik. Skotøjsarbejderne i København. Slagteriarbejderne i Frederikshavn.) Arbejderbeskyttelse. Haandværkssvendenes Rejse- og Sygeforening. Faglige Voldgiftskendelser. Arbejdsløsheden i November 1911.

De tyske Fagforeninger i 1911.

Medlemsantallet er steget med 300,000.

Syndikalisterne.

De tyske Fagforeninger har gjort gode Fremskridt i det forløbne Aar. Ved Slutningen af 1910 havde de 2,128,021 Medlemmer, men ved Slutningen af forrige Aar havde de 2,440,000 Medlemmer, og de havde altsaa haft en Tilvækst paa 312,000 Medlemmer.

Vi nævner her Tilvæksten i de større Forbund.

Bygningsarbejder-Forbundet fik en Tilvækst paa 63,650 Medlemmer, Metalarbejderforbundet paa 63,520 Medlemmer, Transportarbejderforbundet paa 45,283, Fabriksarbejderforbundet paa 22,069, Træarbejderforbundet paa 18,117.

Ogsaa i Tyskland maa man trækkes med »Syndikalisterne«.

»Korrespondenzblatt« skriver i den Anledning:

»Det er ikke alle Steder lykkedes Arbejderne at naa det de havde ventet, dertil bød det sidste Aars økonomiske Forhold ikke noget tilstrækkeligt Støttepunkt. Det sidste Aars Kampe i Berlins Jernindustri og i Damekonfektionsbranchen samt i Stentrykkerfaget har været præget heraf. De to sidste vedvarer endnu, og af de to førstnævnte endte den ene uden Fordel for Arbejderne og den anden kan kun opvise et meget magert Resultat. At saadanne Udfald af Kampene vækker Mismod hos de Arbejdere, der har været delagtig i Kampene, kan man ikke fortænke dem i, og selv om Fagforeningernes Anseelse udadtil ikke lider derved, saa maa man dog indadtil regne med en vis Opposition. Under normale Forhold vil det altid lykkes de Forbundsledere, som besidder Medlemmernes Tiltro, at forklare de utilfredse hvorledes den virkelige Stilling er, og om der er Mulighed eller ej for at naa yderligere Fordele, samt hvad der baader Organisationernes Interesser bedst, og saaledes bringe disse Utilfredse til Tavshed.

I de sidste Aar er der imidlertid ved Afslutningen af Lønbevægelser og Kampe i en betænkelig Grad opstaaet visse Tendenser. Det sker meget ofte, at der fra Deltagerne i Forsamlinger, som skal tage Beslutninger i alvorlige Situationer, udslynges de groveste Skældsord mod Organisationernes Ledere og Funktionærer, hvem man beskyldte for at være Forræddere og for at modtage Bestikkelser. Det drejer sig her om utilfredse Elementers Angreb paa Kolleger, som indenfor deres Fagforening har viet deres Liv til Arbejde for det Heles Vel, og som af deres Kolleger er kaldet til at beklæde disse Tillidsposter, og som vel ogsaa nyder Størstedelen af Kollegernes Tillid. Det er ikke underligt, at disse Tillidsmænd bemægtiges af en usigelig bitter Følelse, naar disse,

netop i deres Livs mest ansvarsfulde Øjeblikke, hvor Tusinders Livsinteresser og hele Forbundets Interesse afhænger af deres ærlige Raad, ganske forsvarsløs bliver prisgivet saadanne Fornærmelser. Det er forstaaeligt, at Problemet »De Menige og Førerne« alvorligt overvejes, naar saadanne Tendenser fremkommer, og naar Afgørelsen af Kampenes Afslutning mere og mere træffes af en tilfældig sammensat Forsamling.

Det er klart, at de ansvarlige Ledere af Organisationerne ikke kan række Haand til at udlevere Organisationerne til enkelte uansvarlige Skrighalse, thi de maa staa Generalforsamlingerne til Regnskab for Varetagelsen af Forbunds-Interesserne, og de vilde varetage dem slet, om de i farefulde Situationer lod Skibet drive med Strømmen. Jo mere Forbundsrepræsentanterne bliver Genstand for Forhaanelser og Beskyldninger ved Afslutning af Lønkampene, des mere bliver det afgjort nødvendigt at forandre Fagforeningslovene saaledes, at der kun indkaldes Repræsentantskabsmøder til Afgørelse i den Slags Situationer. Iøvrigt kan man ikke indtrængende nok raade til at holde et vaagent Øje med de anarkistiske Elementer, der i stadig større Tal bliver tilført Fagorganisationerne fra Aar til Aar, og som stadig virker mere desorganiserende og adsplittende. Naar de skader Organisationens Fællesinteresser ved Ophidselser mod de ansvarlige Forbundsledere og ved Nedrakning af dem i Forsamlingerne, maa man gaa hensynsløst frem mod disse Folk, inden det bliver for sent. Og Haand i Haand med dette Udrensningsarbejde maa der gaa et alvorligt Opdragelsesarbejde, der kan gøre de Tusinder nyvundne Medlemmer til gode, veldiciplinerede Fagforeningsforkæmpere. Fagkampene kan ikke føres heldigt uden Organisationsdiciplin, og det gælder mere end nogensinde nu ved Kampenes store Omfang og overfor de mægtige Arbejdsgiverforbund. I disse Kampe er der ingen Plads for Modvillige eller for Folk, der lægger sig paa tværs af alt, og som driver deres Haandværk bedre udenfor end indenfor Fagorganisationerne.«

Snedkerforbundets Stilling til De samvirkende Fagforbund.

I Anledning af, at forskellige Medlemmer af Snedkerforbundet til Stadighed stillede Krav om, at Forbundet skulde udtræde af den faglige Landscentralisation, vedtog Forbundets Hovedbestyrelse i Slutningen af forrige Aar at lade en Urafstemning afgøre, hvorvidt Fællesskabet med de øvrige Organisationer skulde ophæves. Et Flertal af Hovedbestyrelsen anbefalede at blive staaende i De samvirkende Fagforbund, og inden Afstemningen begyndte meddeltes det Afdelingerne, at den kun vilde blive betragtet som fuldgyldig, hvis 75 % af Forbundets samtlige Medlemmer afgav deres Stemme.

Den 7. Februar optaltes de til Forbundets Hovedkontor indkomne Stemmesedler, og det viste sig da, at 2852 havde stemt *imod* Udmeldelsen og 1962 *for* den.

Der var i alt afgivet 4814 Stemmer. Den vedtagne Procentdel, som andrager 4611, var altsaa passeret, og Vedtagelsen om, at Snedkerforbundet forbliver i D. s. F. dermed lovlig truffen.

Lønbevægelser og Konflikter.

Kedelpassernes Lønbevægelse. Den 25. Januar sendte Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund Strejkevarsel overfor A/S. De forenede Papirfabriker og A/S. Dansk Svovlsyre- & Superfosfat Fabriker i Aalborg og Mundelstrup for at opnaa en Ordning af Forholdene for Maskinpasserne.

Den 31. Januar aflystes Strejkerne igen, da der ved Konference mellem Forbundet og Arbejdsgiverforeningen var opnaaet Enighed om, at de hidtilgældende Lønvilkaar skulde opretholdes, saalænge Forhandling om nye stod paa.

Kvinderne paa Lyngby Sukkerfabrik. Lørdag den 27. Januar forlod 37 Kvinder Arbejdet paa Lyngby Sukkerfabrik fordi en Arbejderske, *Jenny Johansen*, der i sin Tid var Medstifter af Lyngby Afdeling af Kvindelig Arbejderforbund, ikke mere vil være Medlem af Organisationen.

Da »De danske Sukkerfabriker« klagede til Arbejdsgiverforeningen herover etableredes der et Fællesmøde til den 1. Februar, hvor »De danske Sukkerfabriker«, Kvindelig Arbejderforbund og dets Lyngby Afdeling, Arbejdsgiverforeningen og De samv. Fagforbund var repræsenteret.

Dette Fællesmøde blev dog af ret kort Varighed.

Den foregaaende Aften havde de paagældende Arbejdersker nemlig holdt Møde og af forskellige Grunde enstemmigt vedtaget at gaa i Arbejde, selv om den omtalte ukollegiale Arbejderske ikke forlod Fabriken.

Efter nogen Diskussion blev der truffen Aftale om, at Arbejdet skulde genoptages af samtlige Arbejdersker i Løbet af de nærmest paafølgende Dage.

Skotøjsarbejderne i København. Torsdag d. 1. Februar forhandledes der mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, for Skotøjsarbejderforbundet og for Foreningen af Københavns Skotøjsfabrikanter om forskellige Uoverensstemmelser.

Paa Aktieselskabet *Skand. Skotøjsfabrik* forelaa der Uoverensstemmelse angaaende Arbejdstiden. Der har tidligere kun været arbejdet til Kl. 3 Lørdag Eftermiddag. Fabriken forlangte nu at Arbejdstiden skulde være som paa de øvrige Skotøjsfabriker. Dette havde Arbejderne heller intet imod, men forlangte saa den øvrige Tid betalt.

Man enedes om, at Arbejdstiden skal være 57 Timer ugenlig i Overensstemmelse med den gældende Overenskomst, og der gaves samtlige paa Fabriken beskæftigede Arbejdere et Løntillæg, der svarer til den ene Times Forøgelse i Arbejdstiden. For alle senere antagne Arbejdere gælder Overenskomstens almindelige Bestemmelser om Arbejdstid og Timeløn.

Aktieselskabet *Nordisk Skotøjsfabrik* havde anskaffet en hurtiggaaende Gennemsyningsmaskine og sat en Arbejder til at betjene denne paa Timeløn. Fagforeningen klagede herover, idet den hævdede, at Gennemsyerne ikke maatte arbejde i Timeløn, naar der i øvrigt var indført Akkord paa Fabriken.

Dette Spørgsmaal henvistes til Afgørelse ved Fagets Voldgiftsret.

Paa Skotøjsfabriken *Aktiv* havde Arbejderne vægret sig ved at benytte et Kontrolsystem, som Fabrikens Ledelse havde forlangt indført, idet Arbejderne mente, at det var Forløberen for Indførelse af Akkord paa Fabriken, og dette mente de ikke uden videre at kunne indlade sig paa. Man enedes om, at Arbejderne ikke er berettiget til at modsætte sig Kontrolsystem i Fabriken. Denne frafalder forøvrigt Kravet om for Tiden at gennemføre Akkordsystemet.

Slagteriarbejderne i Frederikshavn. Foranlediget ved, at Slagteriarbejderne i Frederikshavn havde tilsendt Eksportslagteriet og Konservesfabriken Forslag til et Arbejs- og Lønregulativ med Anmodning om en Forhandling, blev samtlige Kvinder kaldt ind til Direktøren, Hr. Hess-Hansen, Lørdag den 20. Januar og forespurgt, om de fastholdt det fremsendte Forslag.

Da Kvinderne svarede Ja, erklærede Direktøren, at saa kunde de godt gaa!

En Repræsentant for Forbundet havde derefter en Samtale med Direktøren uden dog at opnaa noget Resultat.

Forbundets Forretningsudvalg afholdt derefter et Møde, hvor det blev

vedtaget at gøre et Forsøg paa at faa Kvinderne i Arbejde igen.

Dette lykkedes, og Forhandling vil nu blive optaget.

Arbejderbeskyttelse.

Det internationale Arbejdsamt.

Fortegnelse over de Gifte og andre sundhedsfarlige Stoffer, der anvendes i Industrien, udarbejdet efter Beslutning af Komiteen for den internationale Forening for retslig Arbejderbeskyttelse af Prof., Dr. Th. Sommerfeld og »Gewerberat« Dr. R. Fischer. Redigeret under stadig hygiejnisk Samraad med den internationale Forening. (Jena, Gustav Fischers Forlag. 1912. Pris 1 Mk. = 89 Øre.)

Den internationale Forening for retslig Arbejderbeskyttelse har fra Begyndelsen paa sit Arbejdsprogram bl. a. optaget Beskyttelse af de ved industrielle Gifte tilskadekomne Arbejdere. Den har betragtet det som en af sine vigtigste Opgaver at fremskaffe et Grundlag, der er egnet til at opbygge en virksom Lovgivning i den paatænkte Retning.

Disse Bestræbelser har givet Anledning til en omfattende Drøftelse og indgaaende Undersøgelser af de paa dette vanskelige Omraade opstaaende Spørgsmaal. Hvad der her spiller en stor Rolle er bl. a.: Anmeldelsespligt for Virksomheder, der anvender industrielle Gifte, Opgivelse af Sygestatistik over særlig farlige Virksomheder, at tilstræbe en industri-hygiejnisk Uddannelse og Undervisning for Læger, Fagmænds Opsigt med sundhedsfarlige Virksomheder og en Regulering af Gift-Arbejdernes Arbejdstid.

Det siger sig selv, at Behandlingen at disse og lignende Spørgsmaal gjorde det ønskeligt at have en Fortegnelse over Stoffer af udpræget Giftkarakter.

Denne »Giftfortegnelse« foreligger nu, og Navnene paa de Fagmænd i de forskellige Lande, der har deltaget i dens Udarbejdelse, borger for dens Paalidelighed. Den indeholder, næst efter en kort Redegørelse for ovennævnte Bestræbelser, en alfabetisk Fortegnelse over de industrielle Gifte. Bogen omtaler endvidere Industrifag, hvori der kan være Tale om Forgiftning, Maaden og Stedet hvor Giften indvirker, Forgiftningssymptomerne, saavelsom de særlige Forholdsregler mod Forgiftning og ender med en Række Læresætninger, der skyldes Dr. Fischers (Berlin) Pen, om hvorledes Fabriksledelserne og Lægen skal gaa frem ved disse Tilfælde.

Paa 30 Sider gives en Fremstilling af hvorledes Lægevidenskaben for Tiden stiller sig overfor Forgiftningerne, og Grundlaget for videre sagkyndige Bestræbelser til Bekæmpelsen af de industrielle Forgiftninger i alle Lande. Giftfortegnelsen vil yde baade Sygekasser, Læger, Tilsynet, Fabriksledelsen, Fagforeningerne og selve Arbejderne i de Virksomheder, der anvende Giftstoffer, værdifulde Tjenester.

Haandværkssvendenes Rejse- og Sygeforening.

Foreningen af ovenstaaende Navn har sin første Oprindelse fra Aaret 1885, da der i Odense stiftedes en *Rejseforening* med det Formaal at afskaffe alt Fægteri paa Arbejdspladserne.

I 1894 udvidede den sit Omraade, idet den optog Spørgsmaalet om Udbetaling af Sygehjælp til de rejsende Svende.

Den fik i Aarenes Løb Støtte fra de besiddende Samfundsklasser og fra Statskassen.

Ikke desmindre kneb det med at faa Foreningen til at trives, fordi Arbejderne betragtede den med en vis Mistænksomhed.

Aarsagen hertil var en af Foreningens Lovbestemmelser, der gik ud paa, at de rejsende Svende *kun* kunde erholde Rejsehjælp, naar de bevislig ikke kunde faa Arbejde i deres Fag i den By, hvor de søgte Arbejde.

Denne Bestemmelse medførte

nemlig undertiden, at Understøttelsen blev nægtet den, der ikke vilde tage Arbejde paa et Værksted, hvor der var Konflikt.

Foreningen manglede saaledes det fornødne Klientel for at løse sin Opgave. Interessen for den svandt derfor ind, og samtidig hermed kølnedes Lysten til at yde Bidrag, antagelig fordi Bidragyderne ikke kunde mærke, at »Fægteriet« tog af.

Ledelsen vedtog derfor paa et Delegeretmøde i Kolding i 1898 at søge en Forhandling med Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund for mulig derigennem at formaa Fagforeningerne til i højere Grad end hidtil at interessere sig for Rejse- og Sygeforeningerne.

I et Fællesudvalg opnaaedes derefter Enighed om nedenstaaende Ændringer til Foreningens Love.

1. Rejseforeningen kan ikke mere nægte Understøttelse til den Arbejder, *der under normale Forhold* (§ 8) ikke kan faa Arbejde i den paagældende By. Dette vil sige, at Ledelsen for Rejseforeningen i en By ikke har Ret til at nægte en Arbejder Understøttelse, fordi han ikke vil tage Arbejde paa et Sted, hvor der er en Konflikt mellem vedkommende Arbejdsgiver og Arbejdernes Organisation.

2. Der bliver givet Arbejdernes lokale Fællesorganisationer en Ret — hvormed ogsaa følger en Pligt — til, efter Byens Størrelse, at vælge et eller to Medlemmer ind i den lokale Rejseforenings Bestyrelse, og Halvdelen af den samlede Bestyrelse skal være Arbejdere.

3. For det Tilfælde, at Rejse- og Sygeforeningen i en By opløses, overgaar Administrationen af Foreningens Ejendele til den lokale Haandværker- og Industriforening og Arbejdernes Fællesorganisation. Hvor der mangler enten en Haandværkerforening eller en Fællesorganisation, overgaar Administrationen til den af de nævnte Foreninger, som findes i Byen.

4. Lovændringer skal i Fremtiden, foruden af Fællesrepræsentationen for Industri og Haandværk og Justitsministeriet, tillige godkendes af De samvirkende Fagforbund.

Dette Forslag godkendtes senere af De samvirkende Fagforbund, Haandværkssvendenes Syge- og Rejseforening, Fællesrepræsentationen for dansk Industri og Haandværk og af Justitsministeriet.

I de følgende Aar havde Rejse- og Sygeforeningen derpaa Fremgang, men i de sidste Tider er Interessen paany svækket.

Om dette har sin Grund i, at der er oprettet Arbejdsløshedskasser indenfor en Række af Fag efter at Loven om statsanerkendte Arbejdsløshedskasser er traadt i Kraft, og at en hel Del af de tidligere Arbejdsløshedskasser er blevet saaledet udvidet og konsolideret, saa de i de fleste Tilfælde tildels tilfredsstiller den Rejsendes Behov, eller om Uviljen muligvis er fremkommet over, at der for et Par Aar siden rettedes en Del Anker mod Svendehjemmene i forskellige Byer, skal vi lade være usagt.

Vi skal derimod paapege, at Understøttelsen fra Rejse- og Sygeforeningen paa en udmærket Maade supplerer Understøttelsen fra Arbejdsløshedskassen for den rejsende Svend, idet han for 1 Kr. om Maaneden kan sikre sig fri Forplejning ved *Ankomsten* til de forskellige Byer, og i Sygdomstilfælde under Rejsen erholder han 1 Kr. om Dagen eller frit Hospitalsophold.

Alle unge Svende optages indskudsfrit i Foreningen, hvis de melder sig inden 14 Dage efter Læretidens Udløb.

I følgende Byer findes Rejse- og Sygeforeninger med Svendehjem, hvor den rejsende kan opholde sig i de Timer, han ikke anvender til at søge Arbejde i.

Jylland:

Aalborg, Aarhus, Esbjerg, Fredericia, Frederikshavn, Grenaa, Herning, Hjørring, Hobro, Horsens, Kolding, Nykøbing M., Randers, Ringkøbing, Silkeborg, Skanderborg, Skive, Thisted, Varde, Vejle og Viborg.

Fyn og Langeland:

Assens, Kerteminde, Middelfart, Nyborg, Odense, Rudkøbing og Svendborg.

Sjælland og Lolland-Falster:

Helsingør, Hillerød, Holbæk, Kallundborg, Køge, Næstved, Præstø, Roskilde, Slagelse, Sorø, Vordingborg og Nakskov.

Medlemsretten kan bevares under Arbejdet i København ved at betale Kontingent til K. Kiefer, Sekretær for Arbejdernes Fællesorganisation, Kompagnistræde 14. I Sygdomstilfælde kan samme Steds

modtages Hjælp, saavel paa Sygehus som Dagpenge.

Med Hensyn til de omtalte Anker, der er fremkommet over enkelte Svendehjem, er Ledelsen for Foreningen paa et hvilket som helst Tidspunkt villig til at optage Forhandlinger med de lokale Fællesorganisationer om Klagerne, og til at afhjælpe de Mangler, der eventuelt kan paapeges hist og her.

Haandværkssvendenes Rejse- og Sygeforening opfordrer under disse Omstændigheder alle Arbejdere til at indmelde sig i de lokale Foreninger og Fællesorganisationerne til at yde dem Støtte med Raad og Daad.

Vi føjer vor Opfordring til i Forvisning om, at det er til Gavn for den unge Haandværker, der begiver sig paa Rejse, at denne nyttige Institution opretholdes.

Faglige Voldgiftskendelser.

Dansk Tekstilarbejderforbund

indgik i Sommeren 1911 en Overenskomst med A/S. *Gosdschmidt & Nordholm* i København.

I denne Overenskomst fastsættes en bestemt fast Ugeløn »for en Arbejdstid indtil 48 Timer.«

Endvidere bestemmer Tarifen, at »for lovbefalede Helligdage og for Fridage, som Arbejderne selv ønsker, betales ingen Løn.«

Firmaet meddelte nu for nogen Tid siden en kvindelig Arbejder, at der ikke vilde være Beskæftigelse til hende en enkelt Dag, og da Lønningsdagen kom fradrog Firmaet Betalingen for denne Dag.

Forbundet indklagede nu Firmaet for en faglig Voldgift, og forlangte i Henhold til de ovenciterede Overenskomstbestemmelser fuld Løn udbetalt til den paagældende Arbejderske.

Der blev ikke Brug for nogen Opmand i denne Sag. De fire Voldgiftsmænd, hvoraf to var valgte af Tekstilfabrikantforeningen, hvoraf Firmaet er Medlem, og to valgt af Tekstilarbejderforbundet, var enige om at give Forbundet Ret, ved at afsige følgende

Kendelse:

Aktieselskabet Goldschmidt & Nordholm har ikke været berettiget til at fradrage Løn for en Dag i den i Klagen nævnte kvindelige Arbejders Ugeløn.

Sagens Omkostninger vil være at udrede med 50 Kr. af Tekstilfabrikantforeningen og 50 Kr. af Dansk Tekstilarbejderforbund.

Paa Voldgiftsrettens Vegne
Viggo Lachmann.
Formand.

* * *

Søfyrbødernes Forbund

rejste i afvigte December Maaned en Sag mod Rhederiet »Nordsøen«, som afskedigede 3 Fyrbødere, da Dampskibet »Kronprins Frederik«, som kom fra fremmed Havn, efter et mindre Havari paa Københavns Rhed gik ind til Reparation paa Flydedokkens Skibsværft. Søfyrbøderforbundet forlangte, at der enten skulde betales de 3 Mand en Maaneds Hyre, eller ogsaa de i Forhyringsreglerne fastsatte 3 Kr. 75 Øre pr. Dag, fordi Folkene skulde gaa i Land paa egen Kost. Fyrbøderne skulde ud med Skibet igen nogle Dage efter Afmønstringen. Rhederiet holdt sig til en Paragraf i Forhyringsreglerne, der giver Selskaber Ret til at give Afsked uden Varsel, naar et Skib *oplægges* i dansk Havn.

Rhederiet paastod altsaa, at Skibet var »oplagt«. Forbundet hævdede at det ingen »Oplægning« var under de forhaandenværende Omstændigheder.

Ved et Møde i Rhederiforeningen, hvor De samvirkende Fagforbund var repræsenteret, opnaaedes Enighed om at lade en Voldgiftsret afgøre Spørgsmaalet, og det besluttedes at anmode Formanden for Sø- og

Handelsretten om at fungere som Opmand.

Denne Voldgiftsret har d. 20. Januar afsagt en Kendelse, der giver Forbundet Medhold. Retten siger,

»at der ikke foreligger det man betegner ved en »Oplæggelse«, hvor et Skib blot tages ud af Fart i den kortere Tid, en nødvendig mindre Reparation vil tage, og at der navnlig i Almindelighed ikke kan tales om »Oplæggelse«, uden at hele Besætningen, bortset fra det nødvendige Vagtmandskab, afmønstres.«

Kendelsen er ogsaa undertegnet af Rhederiforeningens Repræsentant i Voldgiftsretten, saa der er sikkert hermed slaaet et Princip fast, som er af gavnlig Betydning for Søarbejderne.

Arbejdsløsheden i November 1911.

De i Fortegnelsen nævnte 47 Fag eller Organisationer have meddelt Oplysninger om Arbejdsløsheden i November 1911 for ialt ca. 88,000 Arbejdere. Antallet af Arbejdsløse blandt disse var ved Maanedens Udgang c. 6,700 eller 7,59 pCt. Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til c. 112,400 eller 1,28 Dage pr. Medlem.

Af større Fag mangler Oplysning fra Murarbejdsmænd i København, Malere, Telefonarbejdere, Glasarbejdere, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere, Bogbindere, Kelnere, Arbejdsmandsorganisationerne i Gentofte og Omegn og i Randers. Desuden mangler Oplysninger fra en Del smaa Organisationer samt fra flere eller færre Afdelinger af mange af de Organisationer, der har indsendt Oplysninger. I Strejke, og som Følge deraf udenfor Statistiken over de arbejdsløse, var Jord- og Betonarbejderne i København, der er en Underafdeling af Dansk Arbejdsmandsforbund.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Tilvirkning af Næringsmidler og andre Fortæringsgst.												
Mølleriarbejdere	104	104	9	259	396	116	4	111	500	220	13	370
Bagere	1060	1060	214	4206	1019	1019	90	1860	2079	2079	304	6066
Sukkervarearbejdere	150	150	1	40	70	70	2	76	220	220	3	116
Bryggeriarbejdere	2157	2157	17	351	1315	1315	9	187	3472	3472	26	538
Slagteriarbejdere	204	204	6	58	1715	1715	17	304	1919	1919	23	362
Tobaksarbejdere	3100	3100	185	3978	1543	1528	37	935	4643	4428	222	4913
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	1113	1113	30	893	2935	2935	75	2168	4048	4048	105	3061
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skrædere	2100	2100	35	767	1403	1403	8	110	3503	3503	43	877
Handskemagere	58	58	0	0	18	18	0	0	76	76	0	0
Hattearbejdere	155	155	4	70	74	74	4	112	229	229	8	182
Skotøjsarbejdere	1873	1873	51	1377	826	804	4	218	2699	2677	55	1595
Jordarbejder, Bygnings- og Møbelindustri.												
Murere	1522	1522	427	7300	3660	1313	112	1068	5182	2835	539	8368
At overføre	13596	13596	979	19299	14974	12310	362	7149	28570	25706	1341	26448

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Kbenh. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	13596	13596	979	19299	14974	12310	362	7149	28570	25706	1341	26448
Hustømrere	1129	1129	353	6420	2843	2828	280	4919	3972	3957	633	11339
Skibstømrere	—	—	—	—	350	338	36	1080	350	338	36	1080
Snedkere	2917	2917	446	10265	3202	3202	297	6258	6119	6119	743	16523
Billedskærere	98	98	12	453	43	43	1	15	141	141	13	468
Sadelmagere	614	614	98	1506	355	355	34	325	969	969	132	1831
Stukkatører	68	68	46	722	12	12	0	3	80	80	46	725
Gas- og Vandarbejdere	65	65	12	243	—	—	—	—	65	65	12	243
Ovnsættere	12	12	5	90	—	—	—	—	12	12	5	90
Trævareindustri, samt Industrier i hvilke Træ indgaar som en væsentlig Bestanddel.												
Træindustriarbejdere	552	552	27	636	1419	1419	107	1472	1971	1971	134	2108
Bødkere	281	281	1	11	438	438	11	225	719	719	12	236
Drejere	71	71	6	96	223	223	13	281	294	294	19	377
Karetmagere	264	264	11	204	458	438	10	266	722	702	21	470
Barnevognsarbejdere	31	31	2	30	—	—	—	—	31	31	2	30
Kurvemagere	78	78	0	0	—	—	—	—	78	78	0	0
Læder- og Lædervareindustri.												
Lohgarvere	106	106	2	40	86	86	0	0	192	192	2	40
Hvidgarvere	37	37	3	20	33	33	0	0	70	70	3	20
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere	629	629	6	72	—	—	—	—	629	629	6	72
Pottemagere	52	52	1	18	39	39	1	30	91	91	2	48
Stenarbejdere	117	—	—	—	380	171	0	0	497	171	0	0
Forarbejdning af Metal og Metalgenstande, herunder Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Blikkenslagere	650	650	10	238	424	424	15	216	1074	1074	25	454
Metaltrykkere	67	67	2	8	6	6	0	0	73	73	2	8
Gørtlere og Metalarb.	273	273	10	173	79	79	3	66	352	352	13	239
Urmagere	42	42	3	28	38	—	—	—	80	42	3	28
Smede og Maskinarb.	5400	5400	510	8519	5007	5007	162	2652	10407	10407	672	11171
Formere	350	350	24	647	1030	1030	64	1890	1380	1380	88	2537
Elektrikere	492	492	19	202	333	270	5	122	825	762	24	324
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	149	149	5	88	878	878	0	0	1027	1027	5	88
Industri i litterær og kunstnerisk Retning.												
Litografer	278	278	3	228	88	88	0	0	366	366	3	228
Typografer	2250	2250	78	3260	1322	1322	37	1259	3572	3572	115	4519
Sømænd	1200	1200	0	0	(1200)	(1200)	0	0	1200	1200	0	0
Søfyrbødere	1200	1200	0	0	(1200)	(1200)	0	0	1200	1200	0	0
Kedel- og Maskinpass.	559	559	17	350	725	725	14	177	1284	1284	31	527
Gartnere	90	90	7	50	10	10	0	0	100	100	7	50
Dansk Arbejdsmandsf.	12700	6995	445	9206	18800	14479	2026	18930	31500	21474	2471	28136
Kvindeligt Arbejderf.	1427	1048	55	1900	605	130	1	21	2032	1178	56	1921
Tilsammen	47844	41643	3198	65022	54200	46383	3479	47356	102044	88026	6677	112378

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K.
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 33 ❋ KØBENHAVN DEN 17. FEBRUAR 1912 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Lønbevægelser og Konflikter (Bagerne i København. Murerne i Esbjerg. Slagteriarbejderne i København). Fortegnelse over opsagte Overenskomster Den ottende internationale Beretning om Fagforeningsbevægelsen.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bagerne i København. Vi har meddelt at Bageri- og Konditorarbejderne havde varslet Strejke hos Bagerlavet m. fl. til Fredag d. 16. Februar Kl. 6 Morgen.

Den 10. Februar samledes Repræsentanter for Hovedorganisationerne, for Bageri- og Konditoriarbejderforbundet og for de tre Mesterforeninger for at søge et Forlig opnaaet.

Efter et Par Timers Forhandling nedsattes et mindre Udvalg, bestaaende af en Repræsentant for hver af Hovedorganisationerne og tre for hver af de to Underorganisationer,

Dette Udvalg forhandlede til Kl. 8 om Aftenen uden at det lykkedes at opnaa Enighed om noget Forslag, hvorpaa Parterne skiltes uden at aftale nogen ny Forhandling.

Strejken maatte derfor forventes.

Forligsmanden indbød under disse Omstændigheder til et Møde d. 13. Februar Kl. 2.

Til det fastsatte Tidspunkt mødte Bageri- og Konditorarbejderforbundets Forhandlingsudvalg og Bestyrelsen for Bagerlavet paa Forligsmandens Kontor.

Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund havde hver delegeret 3 Repræsentanter til Mødet. Førstnævnte Forening Direktørerne *Hauberg* og *Weitemeyer* og Fabrikant *Jacob.* Fagforbundene *Carl F. Madsen*, *E. Svendsen* og *Otto Smith.*

I et Fællesmøde, der strakte sig over et Par Timer, redegjorde Parterne for deres forskellige Standpunkter, og derefter nedsattes et mindre Udvalg, der under Forligsmandens Forsæde konstaterede de Uoverensstemmelser, der var Svende og Mestre imellem.

Det var først og fremmest Lønspørgsmaalet, der var brændende.

Forbundet fastholdt et Krav, der ved en Forhandling den 6. Oktober f. A. vár fremsat fra Svendenes Side. Det gik ud paa et Tillæg af 2 Kr. om Ugen straks til alle Minimallønsatser og 1 Krones Tillæg igen i 1914.

Konditorier, Fintbrødsbagerier og Rugbrødsfabriker har 4 Minimallønsatser hver. De to førstnævnte har endda en særlig Bestemmelse om, at Ungsvende i det første Aar efter Læretiden kan arbejde 2 Kr. billigere end de laveste Minimallønninger.

Derudover var der Uenighed om Arbejdstidens Lægning i Rugbrødsfabrikerne. Forbundet forlangte en Bestemmelse indført om, at Omskiftning af Arbejdstiden kun kunde finde Sted en Gang hver Uge. Mestrene vilde have Ret til Dag for Dag at afgøre, til hvilken Tid paa Døgnet, de enkelte Arbejdere skulde give Møde.

Endelig var der Strid om Spisetiden i Fintbrødsbagerierne og om hvorvidt en Ekstratime, der hidtil er arbejdet om Lørdagen, uden særlig Betaling i Rugbrødsfabrikerne skulde bibeholdes eller bortfalde.

Da Klokken var tæt ved 7 var de forberedende Arbejder afsluttet, og

Kl. 8½ paabegyndtes Forhandlingerne om de enkelte Spørgsmaal.

Et mindre Udvalg opnaaede Enighed om en Redaktion af Paragrafen om Holdskiftet, idet det fastsloges, at Arbejdstiden almindeligvis skal være ens i Ugens 5 Arbejdsdage. Undtagelsesvis kan Arbejdstiden forrykkes enkelte Timer paa særlig travle Dage.

Den sjette Arbejdsdag blev fastsat som normal Tid for Dag- og Natholdenes Skifte.

I Forbindelse hermed fastsloges det, at Hjælpearbejdere, som antages til midlertidigt Arbejde, fremtidig skal have 8 Timers Hvile efter 8 Timers Arbejde. Overarbejde er dog ikke forbudt ved denne Bestemmelse.

Angaaende Ekstratimen om Lørdagen og om Spisetiden i Fintbrødsbagerierne enedes man om at opretholde de hidtidige Forhold.

Der var da kun Lønspørgsmaalet tilbage, og Bagerforbundets Repræsentanter fremsatte efter nogle Overvejelser følgende Forslag, hvorved de laveste Lønninger straks forhøjedes med 2 Kr. og kun enkelte af de øvrige forhøjedes med 1 Kr.

Alle Minimallønninger skulde dog atter forhøjes 1914 med 1 Kr.

I Brødfabrikerne.

Minimallønnen paa 27 Kr. hæves til 29, og 28 Kr. hæves ligeledes til 29 Kr.

I Fintbrødsbagerierne.

26 Kr. hæves til 28, og 29 Kr. til 30 Kr.

I Konditorierne

fastholdtes 2 Kroners Forhøjelse paa 25, 27 og 27½ Kr., og 1 Kr. paa de 29.

Dette Forslag afviste Arbejdsgiverne som *ganske uantageligt,* og de vilde ikke selv fremsætte noget Forslag.

Forsøgene paa at ordne Sagen ved en sidste Forhandling mellem Parterne var hermed bristet.

Forligsmanden konfererede derefter med Parterne for muligt at skaffe et Forlig, men uagtet Svendenes Repræsentanter endnu en Gang forsøgte paa at revidere Kravene, *bristede alt.* Arbejdsgiverne *vilde* ikke gaa med til en nogenlunde rimelig Ordning. Det videste, de kunde strække sig til, gik til Slut ud paa at forhøje Lønningerne for Konditorsvendene fra 25 til 27, fra 27 og 27½ til 28 og fra 29 til 30 Kr.

I Fintbrødsbagerierne tilbød de 26 Kr. forhøjet til 27 indtil 1. April 1914.

I Rugbrødsbagerierne skulde 27 Kr. hæves til 28 og Hærdpaasætterne skulde have 29 Kr. i Stedet for 28, ligeledes indtil 1. April 1914. Samtlige Lønninger undtagen Konditorlønnen paa de 28 Kr. skulde saa forhøjes med 1 Kr. i 1914.

Dette Tilbud kunde Svendenes Repræsentanter ikke anbefale Generalforsamlingen. Det blev derfor afslaaet.

Forligsmanden stillede intet Mæglingsforslag.

Da Klokken var 3 om Morgenen skiltes Parterne uden at aftale nyt Møde og uden nogen som helst Udsigt til at kunne opnaa noget Forligsgrundlag inden Strejken udbrød.

Samme Dags Morgen forandrede Situationen sig imidlertid. thi da Klokken var henad 10 allarmerede Forligsmanden Formændene for de to Hovedorganisationer d'Hrr. *Carl F. Madsen* og *S. C. Houberg*, og tilsagde dem til Møde i sit Hjem Kl. 11.

Forligsmanden havde efter Morgenstundens Overvejelser besluttet at stille Mæglingsforslag.

Efter en kort Konference laa Forslaget paa Bordet. Det var saalydende:

»Idet Forligsmanden gaar ud fra, at der er opnaaet Enighed mellem Parterne om alle foreliggende Uoverensstemmelser undtagen om Lønforholdene, stilles til Bilæggelse af Uoverensstemmelserne med Hensyn til disse sidste, nedenstaaende Mæglingsforslag:

Konditorerne.

Den gamle Overenskomsts Lønsats:

25 Kr.	hæves straks til	27 Kr.	
27 -	—	—	28½ —
27½ -	—	—	28½ —
29 -	—	—	30 —

Fintbrødsbagerierne.

Den gamle Overenskomsts Lønsats:

26 Kr. hæves straks til 28 Kr.

De øvrige Lønsatser forhøjes fra 1. April 1913 med 1 Kr.

Rugbrødsfabrikerne.

Den gamle Overenskomsts Lønsats:

27 Kr. hæves straks til 29 Kr.

28 (Hærdpaasættere) til 29 -

De øvrige Lønsatser forhøjes fra 1. April 1913 med 1 Kr.

Ovenstaaende Lønningsforhold gælder for Overenskomstperioden indtil 1. April 1916.

København, den 14. Februar 1912.

Michael Kofoed.«

Forskellen mellem dette Forslag og de to Forslag, der den foregaaende Nat blev fremsat af Arbejdsgivere og Arbejdere ligger deri, at alle de laveste Minimallønsatser *straks* forhøjes med 2 Kr. Det er Arbejdernes Forslag, der er fremsat paa dette Omraade.

Paa de mellemliggende Minimallønsatser for Konditorsvendene har Forligsmanden valgt en Middelvej mellem Parternes Forslag, og paa de højere Minimallønsatser gaar Forligsforslaget ud paa, at disse i 1913 faar 1 Krones Tillæg.

Sidstnævnte Forslag er ogsaa en Middelvej, idet Arbejdernes Repræsentanter havde forlangt Forhøjelsen straks, medens Arbejdsgiverne først tilbød Forhøjelsen fra 1914.

De to Hovedorganisationers Formænd tog Forslaget med til Overvejelse af de respektive interesserede.

Samme Dags Formiddag Kl. 11 havde Bagernes Forbund, Københavns Afdeling, indvarslet Generalforsamling i Folkets Hus paa Jagtvej.

Ca. 600 Medlemmer havde givet Møde.

Forhandlingsudvalget aflagde Beretning om Nattens Begivenheder, og fik Generalforsamlingens fuldstændige Tilslutning for udført Virksomhed.

Da Generalforsamlingen var sin Afslutning nær, kom der telefonisk Meddelelse om det stillede Forligsforslag.

Formanden og Sekretæren for De samv. Fagforbund var allerede da paa Vej til Mødet, og da Forligsforslaget var kommet til Stede, traadte Bagerforbundets Ledelse sammen til en kort Raadslagning. Denne endte med en *enstemmig* Beslutning om at anbefale Forslaget.

Generalforsamlingen tog derefter fat paany, og efter et Par Timers Diskussion skred man til Afstemning.

Samme Dags Aften holdt Konditorsvendene Generalforsamling og den 15. Februar samledes Fagets Dagarbejdere for at afgive Stemme over Forslaget.

Det samlede Resultat blev, at 470 stemte *for* og 350 Medlemmer stemte *imod*. 17 Stemmesedler var blanke.

Forligsmandens Forslag var saaledes vedtaget og Bagerkonflikten afsluttet.

Murerne i Esbjerg. I et Par Aar har det uden Protest fra Murermestrenes Side været gældende Regel i Esbjærg, at en af Fagforeningen valgt Repræsentant sammen med Mesteren eller dennes Repræsentant opmaalte alle færdiggjorte Akkorder.

Der laa heri en Garanti for, at Svendene ved en sagkyndig Assistance fik Sikkerhed for at erholde, hvad der virkelig tilkom dem, og samtidig var Mesteren, hvis han ogsaa manglede den Uddannelse, der kræves for at foretage Opmaalinger, sikret mod at komme til at betale *mere*, end han efter Priskuranten var pligtig til.

En skønne Dag fandt Centralforeningen af Murer- og Tømrermestre i Jylland imidlertid paa, at Mestrenes Interesser var truede af Opmaaleinstitutionen, og Firmaet *Lucassen & Nielsen*, Esbjærg, blev derfor beordret til at *nægte* Svendenes Opmaalemand Adgang til et færdigbygget Hus.

Svendene søgte gennem Byfogden at faa deres Tillidsmand sat ind, men en Række Sagførerindlæg pro & contra i denne Sag endte med,

at Byfogden gav Mestrene Medhold og nægtede Opmaalemanden Adgang.

Murerforbundet og De samvirkende Fagforbund har derefter taget sig af Sagen, og begæret den behandlet af Hovedorganisationerne, for at faa skabt en Regel, *der sikrer saavel Mestre som Svende imod Misbrug af Priskuranten.*

Den 10. Februar behandledes dette Krav ved et Fællesmøde, hvor saavel Murerforbundet som De samv. Fagforbund var repræsenteret.

Arbejdsgiverforeningen, den nævnte Centralforening og Murermesterforeningen i Esbjerg havde alle ladet sig repræsentere.

Efter et Par Timers Forhandling enedes man om, at Centralforeningen og Murerforbundet

»gennem deres Bestyrelser optager en Forhandling om Spørgsmaalet om en »Opmaalemand«. Forsaavidt der ikke opnaas Enighed om en Ordning inden 1. April d. A., henvises Spørgsmaalet til fornyet Behandling i et Fællesmøde mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne og Underorganisationerne«.

Slagteriarbejderne i København. I »Arbejderen« Nr. 30 meddelte vi, at der ikke var opaaet Enighed om Lønforholdene i københavnske Fedevareforretninger og Pølsefabriker.

Til d. 8. Februar Kl. 6 Aften var der derfor af Dansk Slagteriarbejderforbund varslet Strejke hos Firmaerne *S. Johannesson, J. Wiedemann* og *Claus Hansen,* der tilsammen dannede en Forening ved Navn *»Foreningen af Arbejdsgivere i Fedevareforretninger og Pølsefabriker for København og Omegn«.*

Siden Strejkens Varsling havde 9 andre Firmaer indmeldt sig i Foreningen, og ved et Fællesmøde, der var afholdt mellem Hovedorganisationerne for at gøre et sidste Forsøg paa at fremskaffe en Ordning inden Strejken udbrød, opstod der Vanskeligheder paa Grund af, at Foreningen havde erhvervet disse ny Medlemmer.

Da der nemlig efter flere Timers Forhandling var opnaaet Enighed om et Forslag til en Overenskomst, og Arbejdsgiverne pr. Telefon søgte Tilslutning til Forslaget, nægtede en Del af de ny Medlemmer at tiltræde det.

Der var derfor intet andet for Arbejdsgivernes Forhandlingsudvalg at gøre end at indkalde den nævnte Forenings Medlemmer til en ekstra Generalforsamling med en Times Varsel, hvis det overhovedet skulde lykkes at undgaa Strejken.

Nogle Timer efter afsluttedes og underskreves en Overenskomst, hvorved *alle* Lønninger for mandlige Arbejdere højnes med 2 Kr. pr. Uge fra 1. Februar 1912. Minimallønningerne højnedes alle med 1 Kr., saaledes at den for faglærte Arbejdere sattes til 26 Kr. Udlærlinge erholder 23 Kr. det første Aar efter Læretidens Udløb, og ikke-faglærte Arbejdere kan arbejde i 3 Maaneder for 23 Kr. pr. Uge. Efter de sidstnævnte Tidsfrister indtræder den almindelige Minimalløn paa 26 Kr.

Betalingen for Over-, Nat- og Helligdagsarbejde højnes fra 65—75 Øre til 70—80 Øre pr. Time.

Den af Fællesudvalget af 17. August vedtagne Norm for Regler for Behandliug af faglig Strid vedtoges; 3 Dages Sommerferie med Løn og Ret til at holde fri fra Kl. 12 Middag den 1. Maj indeholdes ogsaa i Overenskomsten, som gælder i 4 Aar.

Samtidig afsluttedes Lønoverenskomst for Kvinder, der arbejder hos Medlemmer af den nævnte Forening. Lønnen forhøjedes fra 15 til 16 Kr. pr. Uge og Overtidsbetalingen med 10 Øre pr. Time. Feriebestemmelser som for Mændene.

For Kvinder sattes Arbejdstiden til 9 Timer pr. Dag, for Mændene til 10 Timer.

Overenskomsten omfatter 200 Arbejdere.

Den varslede Strejke aflystes.

Fortegnelse over Overenskomster

opsagte i Foraaret 1912, og som endnu ikke var afsluttet den 27. Januar 1912.

	København	Provinserne	Ialt
1. Januar 1912.			
Arbejdsmænd (Koks- og Saltværksarb.)	84		84
— Horsens, Havnearbejdere		170	170
— Fredericia, do.		50	50
Bagere. Randers, Silkeborg, Horsens		19	19
Kobbersmede, Jylland		30	30
Slagteriarbejdere, Andelsslagterierne		300	300
	84	569	653
1. Februar.			
Arbejdsmænd, Bloustrød Teglværk		70	70
— Jylland, Cementfabrikerne		900	900
— Nørresundby, hos Entreprenørerne		50	50
— Odense, Murerarbejdsmændene		220	220
— Skelskør, do.		20	20
Mølleriarbejdere, Jylland, Cementfabrikerne (Kongsdal, Cimbria)		10	10
Papirindustriarbejderne, hele Landet	152	872	1024
Skibstømrere, Helsingør Skibsværft		35	35
Snedkere, do. do.		50	50
— Burmeister & Wain	100		100
Slagteriarbejdere, (Fedevareforretninger og Pølsefabriker)	150		150
Kvinder hos Sporvejsselskaberne	60		60
	462	2227	2689
1. Marts.			
Arbejdsmænd, Gadevang Teglværk		50	50
Kvinder, Kbhvn., Gummifabriken	70		70
— Esbjerg Smør og Æggepakkerier		46	46
Skibstømrere		39	39
Slagteriarbejdere, 18 forskell. Byer		330	330
	70	465	535
1. April.			
Arbejdsmænd, Kbhvn., Garveriarbejdere	100		100
— Kolding, lokale Arbejdsgivere		275	275
— Randers, Teglsværksarbejdere		50	50
— Sjællandske Teglværker		1000	1000
— Københavns Tændstikarbejdere	65		65
Billedskærere, København	100		100
Brolæggere, Odense		19	19
Mølleriarbejdere, Kbhvn., Brødfbr.s Dampmøller	20		20
— Horsens, Nørrebro, Bygholm og Horsens Dampmøller		15	15
— Nordsjælland, Vindmøller		20	20
— Odense		34	34
— Svendborg		30	30
Sadelmagere, Aalborg, Kolding, Hjørring, Viborg		66	66
Savværksarbejdere og Maskinsnedkere, Braband		35	35
— — Korinth		25	25
— — Sorø		12	12
Skræddere, Kbhvn., Priskurant f. bestilt Arbejde	1200		1200
Skotøjsarbejdere, Provinserne, Haandarbejdere		600	600
Stenarbejdere, Bornholm		225	225
Rebslagere, Viby			?
	1485	2406	3891
1. Maj.			
Bødkere, hos Mestrene i Provinserne		310	310
		310	310

Hertil kommer endvidere Jord- og Betonarbejderne i København, 1800 Medl., og Bagerne i hele Landet (700 i København, 368 i Provinserne) med ialt 1068 Medl., som er overført fra 1911. Ialt kommer saaledes 10,946 Medl. i Lønbevægelse i indeværende Foraar.

Den ottende internationale Beretning om Fagforeningsbevægelsen.

1910.

Almindelig Beretning.

I.

Med den aarlige udkommende internationale Beretning om Fagforeningsbevægelsen har man fulgt det Formaal at give alle Landes Fagforeninger fortløbende Oplysninger om den internationale Fagforeningsbevægelses Stilling, og paa Grundlag af de enkelte Landes Meddelelser at give Oplysning om Organisationens Udvikling i deres eget Land. Dette Formaal kan kun naas, naar den internationale Beretning udkommer straks efter, at Landenes Beretninger er indkomne, og senest ved Slutningen af det efter Beretningsaaret følgende Aar. Det er endvidere en Forudsætning for at opnaa det nævnte Formaal, at Beretningen ikke alene er fuldstændig, forsaavidt at den indeholder Beretninger fra alle de til det internationale Sekretariat tilsluttede Landscentraler, men at de enkelte Beretninger bliver saa fuldstændige, at der af disse kan gives et samlet Billede af Fagforeningsbevægelsen.

Den første Forudsætning er for første Gang naaet med Beretning for 1910. Dette skyldes Vedtagelsen paa den sidste internationale Konference af Repræsentanter for Landscentralerne. Efter denne Vedtagelse skal den internationale Beretning udgives ved Slutningen af det paa Beretningsaaret følgende Aar, uden Hensyn til om der er indgaaet Beretninger fra alle Landscentraler. Denne Vedtagelse er bragt til Udførelse, og det var derfor nødvendigt at afslutte Beretningen den 29. November 1911. Men Beretningens Fuldstændighed har desværre lidt herved. Den bringer nemlig ikke Enkelt-Beretninger fra Belgien, Rumænien og De forenede Stater.

Disse Lande var med i Beretningen for 1909, og denne blev først afsluttet i Marts 1911, fordi man ogsaa ventede at faa de sidste Beretninger med. Da der i den foreliggende Beretning saaledes mangler Beretninger fra tre Lande, er denne altsaa ikke fuldstændig, og den er af den Grund ogsaa ufuldstændig med Hensyn til Overblik over den samlede Fagforeningsbevægelse. Det maa dog bemærkes, at de Lande, fra hvilke der denne Gang mangler Beretninger, heller ikke før 1909 har givet saadanne Oplysninger, som er nødvendige for at kunne give et tilstrækkelig orienterende Helhedsbillede. Hertil fordres Oplysninger om Antallet af de Fagforeningsbevægelsen omfattende Arbejdere, Antallet af samtlige organiserede Arbejdere i det paagældende Land, og Fagforeningernes Indtægter og Udgifter, samt nærmere Oplysninger om de vigtigste Udgifter. Lignende Oplysninger maa foreligge for de i Landscentralen sammensluttede Fagorganisationer. Det er ogsaa af Vigtighed at faa Oplysninger om Kontingentets Størrelse. Først naar dette Materiale foreligger fra alle Lande, har den almindelige Del af Beretningen sin Værd. De følgende Tabeller udviser endnu saa mange Huller, at deres Værdi ikke er synderlig stor. Snart mangler der Oplysninger om samtlige Fagforeninger, og snart for de til Landscentralen hørende Organisationer.

Af de 19 i Tabel I opførte Landscentraler, har de 7 ikke engang givet Oplysning om deres egne Regnskaber. Dette maa vel under alle Omstændigheder kunne lade sig gøre, thi Regnskaberne har dog vel været forelagt Kongresserne. Det synes dog lidet sandsynligt, at Aarsagen til, at man ikke har givet disse Oplysninger, skulde være den, at man af taktiske Grunde ikke vilde lade Arbejdsgiverne vide, hvorledes Arbejdernes finansielle Forhold var. Saalænge Beretningen har saa mange Huller, kan den kun tildels opfylde sit Formaal. Den maa være saaledes affattet, at man paa faa Minutter kan faa Underretning om Fagforeningsbevægelsens Stilling. Først da muliggør den en Sammenligning, og

Tabel I. Landscentralen er tilsluttet:

Land	Centralforb. og Medlemsantal		Enkeltstaaende Foreninger		Ialt	Deraf i Landbruget	
	Antal Forbund	Antal Medlem.	Antal Forbund	Antal Medlem.	Samlet Medlemsantal	Organisationer	Medlemmer
1. England	139	710994	»	»	710994	»	»
2. Frankrig	»	»	»	»	400000	»	»
3. Belgien	»	»	»	»	102511	»	»
4. Holland	28	44120	«	»	44120	1	804
5. Danmark	54	101140	7	423	101563	»	»
6. Sverrig	21	85146	1	30	85176	1	756
7. Norge	20	46089	8	308	46397	»	»
8. Finland	»	»	»	»	15514	»	»
9. Tyskland	53	2017298	»	»	2017298	»	»
10. Østrig	54	395513	24	5052	400565	1	1849
11. Bosnien-Herzegowina	13	5719	2	349	6086	»	»
12. Kroatien Slavonien	10	5018	2	90	5108	»	»
13. Ungarn	26	81015	23	5463	86478	1	2950
14. Serbien	20	7418	»	»	7418	»	»
15. Rumænien	»	»	»	»	8515	»	»
16. Svejts	20	63863	»	»	63863	»	»
17. Italien[1]	4	29748	2242	[2]329635	359383	?	?
18. Spanien	»	»	»	»	40984	»	»
19. Forenede Stater	120	1710433	»	»	1710433	»	»

[1]) Da de officielle Tal ikke udkommer forinden den internationale Beretnings Afslutning, maa man fra nu af i Statistiken anvende Tallene fra Beretningsaarets Begyndelse.
[2]) Landarbejderne medtaget.

Tabel II. Medlemsantallet i de under Landscentralen hørende Fagforeninger.

Land	1906	1907	1908	1909	1910
1. England	630933	689674	700937	703091	710994
2. Frankrig	»	203273	294918	357764	400000
3. Belgien	42491	138763	106521	102511	102511
4. Holland	26227	32270	36893	40628	44120
5. Danmark	78081	90806	97231	98643	101563
6. Sverrig	144395	188284	169776	108079	85176
7. Norge	25399	39070	47212	43570	46397
8. Finland	»	25197	24009	19928	15514
9. Tyskland	1689709	1865506	1831731	1832667	2017298
10. Østrig	392106	463671	482279	415256	400565
11. Bosnien-Herzegow.	»	»	3117	3690	6086
12. Kroatien-Slavonien	»	»	»	4198	5108
13. Ungarn	153332	142030	102054	85266	86478
14. Serbien	5350	5434	3238	4462	7418
15. Rumænien	»	»	»	8515	8515
16. Svejts	»	71404	67348	66174	63863
17. Italien	?	190422	337092	359383	359383
18. Spanien	32405	32612	44912	40984	40984
19. Forenede Stater	»	»	»	1588000	1710433

Tabel III. Antal Fagforeningsmedlemmer.

	Tilsammen		Tilsluttet Landscentralen	
	1909	1910	1909	1910
1. England	2 406 746	2 347 461	703 091	710 994
2. Frankrig	977 350	977 350	357 764	400 000
3. Belgien	138 928	138 928	102 511	102 511
4. Holland	145 000	143 850	40 628	44 120
5. Danmark	121 295	123 864	98 643	101 563
6. Sverrig	148 649	121 180	108 079	85 176
7. Norge	44 223	47 453	43 570	46 397
8. Finland	24 928	24 928	19 928	15 514
9. Tyskland	2 447 578	2 688 144	1 832 667	2 017 298
10. Østrig	445 401	451 232	415 256	400 565
11. Bosnien-Herzegowina	4 470	6 269	3 690	6 086
12. Kroatien-Slavonien	4 361	6 805	4 198	5 108
13. Ungarn	85 266	86 778	85 266	86 478
14. Serbien	4 462	7 418	4 462	7 418
15. Rumænien	8 515	8 515	8 515	8 515
16. Svejts	112 613	93 797	66 174	63 863
17. Italien	783 538	783 538	359 383	359 383
18. Spanien	40 984	40 984	40 984	40 984
19. Forenede Stater	1 710 433	1 710 433	1 710 433	1 710 433
Tilsammen	9 573 493	9 808 927	6 008 262	6 212 406

først da kan der af de enkelte Beretninger dannes en Helhed. Den skal kunne give Oplysning om, hvad der er foregaaet af Vigtighed i Beretningsaaret. Den skal give de andre Landes Fagforeninger Underretning om de taktiske Forholdsregler, for at disse i lignende Tilfælde kan indrette deres egen Taktik paa en tilsvarende Maade. Først naar den internationale Beretning opfylder disse Krav, vil den tilfulde have opnaaet sit Formaal.

Ganske vist har ikke alle Landes Fagforeninger den samme Adgang til at føre Fagforeningsstatistik. Mange Landscentraler tillægger ikke Tallene nogen væsenlig Betydning. De Lande, der tillægger Statistiken stor Betydning, har imidlertid lært, at de statistiske Arbejder ogsaa fortjener denne Betydning. De har belært de fagligt organiserede Arbejdere om, hvad Statistiken er, vist dem hvorledes det manglende fremskaffes, og det mangelfulde bedres. Det er ingen Tilfældighed, at Fagforeningerne i de Lande, hvor Fagforeningsstatistiken bliver vedligeholdt, kan opvise den største indre Fasthed.

Det er netop Statistiklæren, som har bibragt Arbejderklassen den nødvendige Modenhed til Erkendelse af dens Værd.

Selv Landscentralerne, som tror at kunne fremskaffe disse Oplysninger ved Anvendelse af andre Metoder, skulde bestræbe sig for at faa tilvejebragt det Materiale, der udfordres for den Internationale Beretning. Det kan dog kun være i deres egen Interesse at anstille en Sammenligning af Fagforeningernes Virkekraft og Ydedygtighed i alle andre Lande. Nationernes Væddekamp skal kun gaa ud paa overfor de andre Lande, at naa den største saavel Angrebs- som Modstandskraft. Først da er der en Mulighed for ved større Kampe at kunne yde hinanden tilstrækkelig gensidig Hjælp. Den internationale Beretning kan, naar den er fuldstændig, i væsenlig Grad bidrage til denne Væddekamp. Efter at Beretningen nu fremkommer for ottende Gang, vilde det vel med en Smule god Vilje være muligt for alle Landscentraler at opfylde de Krav, der stilles til dem med Hensyn til Indsendelse af Materialer.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 34 ❁ KØBENHAVN DEN 24. FEBRUAR 1912 ❁ 8. AARGANG

INDHOLD: De samvirkende Fagforbunds Reorganisation. Den ottende internationale Beretning om Fagforeningsbevægelsen. Lønbevægelser og Konflikter (Bagerne i København. Cementarbejderne i Jylland. Jord- og Betonarbejderne i København. Konditorsvendene i København. Lohgarverne i Danmark. Murarbejsmændene i København. Sadelmagerne i København. Skotøjsarbejderne i Aarhus). Kongresser og Konferencer.

De samvirkende Fagforbunds Reorganisation.

Fristen for Indsendelse af Forslag til Reorganisationsudvalget er forlænget til 15. Marts og 1. April henholdsvis for Afdelingernes og Forbundenes Vedkommende.

UDVALGET.

Den ottende internationale Beretning om Fagforeningsbevægelsen.

1910.

Almindelig Beretning.

II.

Foruden de nævnte Lande mangler endvidere Beretning fra Bulgarien for 1910. Forsøgene paa at forene de to i dette Land bestaaende faglige Landscentraler er hidtil mislykket. Af den Grund har den sidste internationale Konference besluttet, at ingen af disse Landscentraler i de næste to Aar kan tilhøre det internationale fagl. Sekretariat. Begge Landscentralerne har dog til den internationale Sekretær indsendt en Beretning om den samlede Bevægelses Stilling. Men da Opgivelserne i begge Beretninger afviger væsentligt fra hinanden, forsøgte den internationale Sekretær at faa begge Landscentralerne til at fremsætte en Beretning, der kun skulde indeholde samlede Tal. Dette blev afslaaet af begge Centralerne med den Motivering, at hver Landscentrals Beretning var rigtig. Under disse Omstændigheder kunde de indsendte Talopgivelser ikke medtages.

Heller ikke i de andre Lande, hvor ikke alle Fagforeninger er tilsluttet Landscentralen eller hvor der bestaar flere Landscentraler, er der siden i Fjor indtraadt nogen Forandring. Det er derfor overflødigt her at gentage det, der er meddelt i tidligere Beretninger.

Tabel II giver Oplysning om Antallet af Fagforeningsmedlemmer, der tilhører Landscentralen, og som er tilsluttet det internationale Sekretariat. De nærmere Oplysninger om de ikke-tilsluttede Fagforeningers og andre eksisterende Landscentralers Styrke findes i de enkelte Beretninger. I Østrig er der ikke opnaaet Enighed mellem Landscentralen og de tschechisk-slaviske Fagforeningers Central, Modsætningen er tværtimod blevet yderligere skærpet. Den sidstnævnte Central har begyndt at oprette nationale Organisationer, ogsaa der hvor de tyske Fagforeninger er dominerende.

Lykkes disse Forsøg, vil dette føre til en yderligere Splittelse af Østrigs Fagforeningsbevægelse. Enhver Adsplittelse af Fagforeninger, som hidtil har været endrægtige, maa betegnes som en Forbrydelse mod Arbejderbevægelsen. Østrigs Arbejdere har lidt meget under disse Splittelsesforsøg, og der vil hengaa Aar,

før de vil kunne forvinde den herved foraarsagede Skade; Beretningen om Bevægelsens Stilling i Østrig giver nærmere Oplysninger om de Forsøg, der er gjort for at skaane Arbejderklassen herfor. Landscentralen i Australien har ikke i Aar indsendt Meddelelse om Bevægelsens Stilling; heller ikke fra Argentina foreligger der Oplysninger herom. Om Bevægelsen i Rusland og om de første Organisationsforsøg i Tyrkiet kan der ikke siges andet, end hvad vi allerede har meddelt i forrige Aars Beretning.

I Beretningen for 1909 blev der angivet at være ialt 9,845,243 Fagforeningsmedlemmer i de Lande, for hvilke der forelaa officielle Tal, mod 9,308,157 i 1908. Naar man for de Landes Vedkommende, fra hvilke der ikke foreligger Beretning om 1910, benytter Tallene fra 1909, saa faar vi nu et samlet Tal af 10,089,430 Fagforeningsmedlemmer. Af disse har *Tyskland* 2,688,144 (i 1909: 2,447,578). *England* 2,347,461 (2,406,746). *De forenede Stater* 1,710,433 (1,710,433). *Frankrig* 977,350 (977,350). *Italien* 783,538 (783,538). *Østrig* 451,232 (455,401). *Holland* 143,850 (145,000). *Belgien* 138,928 (138,928). *Danmark* 123,864 (121,295. *Sverrig* 121,180 (148,649). *Svejts* 93,797 (112,613). *Ungarn* 86,778 (85,266). *Norge* 47,453 (44,223). *Spanien* 40,984 (40,984). *Finland* 24,928 (24,928). *Bulgarien* 18,753 (18,753). *Rumænien* 8515 (8515). *Serbien* 7418 (4462). *Kroatien* 6805 (4361). *Bosnien-Herzegowina* 6269 (4470). De i Parentes angivne Tal er for 1909. For Australien er der regnet med 239,293 og for Argentina med 22,457 Fagforeningsmedlemmer, efter forrige Aars Opgivelser.

Efter Medlemsantallet i de til det internationale Sekretariat tilsluttede Landscentraler følger Landene i denne Orden: *Tyskland* 2,017,298, *De forenede Stater* 1,710,433, *England* 710,994, *Østrig* 400,565, *Frankrig* 400,000, *Italien* 359,383, *Belgien* 102,511, *Danmark* 101,563, *Ungarn* 86,478, *Sverrig* 85,176, *Svejts* 63,863, *Norge* 46,397, *Holland* 44,120, *Spanien* 40,984, *Finland* 15,514, *Rumænien* 8515, *Serbien* 7418, *Bosnien* 6086, *Kroatien* 5108. Her er ligeledes regnet med Tallene for 1909 for de Lande, som ikke har indsendt Beretning for 1910. Opgivelserne om Fagforeningernes Indtægter og Udgifter er meget ufuldstændige. De omfatter kun 14 Lande med 5,315,402 Medlemmer. Der mangler Oplysninger fra 5 Lande med ca. 4,500,000 Medlemmer. Disse Angivelser har som før bemærket kun ringe Værdi. Tiltrods herfor vil vi dog gengive Slutsummerne: For England, Holland, Danmark, Sverrig, Norge, Finland, Tyskland, Østrig, Bosnien-Herzegowina, Kroatin-Slavonien, Ungarn, Serbien, Svejts og Italien var de samlede Indtægter 148,635,057 Mk. og de samlede Udgifter 140,010,680 Mk. Disse Organisationer ejede ved Slutningen af Aaret 1910 tilsammen 187,991,935 Mk. Til Understøttelser udgaves 69,694,503 Mk., til Strejker og Lock'outer 27,862,400 Mk. Blandt Understøttelserne staar Arbejdsløshedsunderstøttelsen højst med 29,416,312 Mk., derefter følger Sygeunderstøttelse med 21,229,155 Mk., Invalideunderstøttelse med 8,671,314 Mk., Rejseunderstøttelse med 4,186,499 Mk., Understøttelse ved Dødsfald med 3,734,427 Mk. og andre Understøttelser med 2,456,796 Mark.

Den langt overvejende Del af Strejkeudgifterne falder i Aar, ligesom i Fjor, paa Tyskland. I Beretningsaaret er, med Hensyn til Strejkeunderstøttelse, Afstanden mellem Tyskland og de andre Lande særlig stor. Medens Tyskland brugte 21,992,774 Mk. til Understøttelse af Strejkende og Udelukkede, nøjedes England med 3,161,816 Mk. For alle de andre Lande tilsammen naaede Strejkeunderstøttelser ikke engang en Million Mk. Disse uforholdsmæssig store Udgifter i Tyskland skyldes Lock-out'erne i Byggefagene, paa Skibsværfterne og blandt Træarbejderne. Med Hensyn til de økonomiske Kampe i de enkelte Lande henvises iøvrigt til disses enkelte Beretninger. Et samlet Overblik over Strejker og Lock-out'er kan, paa

Grund af den hidtidige Beretningsaflæggelse til det internationale Sekretariat, endnu ikke gives.

De største Huller fremviser Tabellen over Størrelsen af det af Fagforeningsmedlemmerne ydede Kontingent. Men her har Fagforeningerne et taknemligt Felt at arbejde paa. Det drejer sig ikke alene om at vise de Fagforeninger, som kun har lave Kontingenter, hvilke Ofre der bringes af Fagforeningsmedlemmer i andre Lande, og som maa være dem en Spore til Efterfølgelse. Men det kommer ogsaa an paa at skaffe Fagforeningernes Fjender Bevis for, at deres Paastand om, at Fagforeningerne forlanger høje Bidrag af deres Medlemmer uden i tilsvarende Grad at byde dem Fordele, er fejlagtig. I Virkeligheden er Fagforeningskontingenterne i Forhold til, hvad Fagforeningerne yder deres Medlemmer af Understøttelse, meget lavt tilmaalt. Paa Understøttelsesomraadet er Fagforeningernes Ydelser i Forhold til de indbetalte Bidrag, langt højere end det, en hvilken som helst Stats- eller privat Forsikringsinstitution yder. Dertil kommer endvidere de Lønforhøjelser, som er paaviselige, naar man fører en god Fagforeningsstatistik, og som kan taale Sammenligning med Bidragydelserne. Arbejdstidsforkortelsernes Værdi kan ikke udregnes talmæssig, for ikke at tale om andre ideelle Goder, som Arbejderne har naaet gennem deres Fagforeninger.

Meddelelserne om Størrelsen af Kontingenterne til Fagforeningerne er altsaa ikke noget statistisk Legeværk, men de kan være Arbejderklassen til stor Nytte ved Agaitationen blandt de Indifferente og i Kampen mod Fagforeningernes Fjender. Indtil nu foreligger der kun Oplysninger om Kontingentets Størrelse fra *Danmark, Sverrig, Norge, Tyskland, Østrig, Bosnien, Ungarn* og *Svejts*. Dette er et altfor utilstrækkeligt Materiale til at anstille Sammenligninger med. Det var ønskeligt, om de Landscentraler, som endnu mangler i disse Tabeller, snart vilde følge det Eksempel, som er givet af de ovennævnte otte Lande, saa meget mere som den af den internationale Sekretær foreslaaede Metode ikke byder store Vanskeligheder.

Endskønt Opgivelserne om det samlede Antal Fagforeningsmedlemmer, saavelsom Antallet af Medlemmer i de under Landscentralerne hørende Organisationer ikke er fuldstændige, ligesom man mange Gange har maattet benytte Tal fra i Fjor, er der dog nedenfor foretaget en Sammenstilling for de i det internationale Sekretariat forenede Lande for 1909 og 1910.

Det bliver for begge Aars Vedkommende et anseligt Antal fagligt organiserede Arbejdere, der findes i disse Lande. Dette utilstrækkelige Bevis har hovedsagelig til Formaal at paapege den Udvikling, den internationale Sammenslutning har taget, siden man har begyndt at føre Statistik.

Det internationale Sekretariat var tilsluttet i

1904:	12	Landscentr.	med	2,333,261 Medl.
1905:	11	—	-	2,791,453 —
1906:	12	—	-	3,222,252 —
1907:	15	—	-	3,976,652 —
1908:	19	—	-	5,944,262 —
1909:	20	—	-	6,008,262 —
1910.	19	—	-	6,212,406 —

Ser man hen til, at Organisationens Stilling og Udvikling og Fagforeningernes Taktik og Tendens er saa yderst forskellig i de enkelte Lande, saa maa det erkendes, at der i forholdsvis kort Tid er giort et stort Fremskridt paa det internationale Omraade. Fagorganisationernes nationale Sammenslutning kan kun yderligere udvikle sig, naar man tager Hensyn til de omtalte Ejendommeligheder, som er til Stede i de enkelte Lande, og naar Forhandlingerne og Enigheden kun strækker sig over de Ting, som berører alle Organisationer i Fællesskab.

Ikke destomindre vil den internationale Samvirken udjævne disse Forskelligartetheder. Hertil bidrager uden Tvivl de aarlige Beretninger om Bevægelsens Stilling og Organi-

sationernes Virksomhed i de enkelte Lande. Lærer man et Lands Bevægelse at kende, forstaar man ogsaa dets Ejendommeligheder.

Vurderer man Bevægelsens Stillinger i sit eget Land, dens Aktionskraft og dens Virksomhed, med hvad der findes og ydes i andre Lande, vil dette føre til Afskaffelsen af den nuværende store Forskel i Maaden, hvorpaa de enkelte Landsorganisationer opbygger deres Fagforeninger og bringer deres Kampmidler i Anvendelse. Fremskyndelsen af denne Udvikling kan i væsentlig Grad højnes ved at gøre Beretningerne mere fuldkomne. Naar denne Udjævning er skaffet tilveje, og naar Landsorganisationerne ikke mere er saa forskellig indrettet og ikke saa afvigende fra hinanden, vil den nuværende løse Forbindelse blive erstattet af en sluttet Organisasion med alle de deraf følgende Konsekvenser.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bagerne i København. Den 20. Februar samledes Udvalgene for Bagerforbund og Bagerlav sammen med Hovedorganisationernes Repræsentanter, for at gennemgaa de Udkast til Overenskomster, som var udarbejdet af de to Fagorganisationers Formænd.

Efter nogle Timers Arbejde var alt i Orden, og Overenskomsten underskreves af Fagenes og Hovedorganisationernes Formænd.

Lønforholdene for Bager- og Konditorsvende hos Bagerlauget og paa Rugbrødsfabrikerne i København var dermed definitivt ordnede, og Konflikten afsluttet.

Cementarbejderne i Jylland. Første Lock-outvarsel.

Til Udløb d. 1. Februar 1912 opsagde Dansk Arbejdsmands Forbund med Sanktion af De samv. Fagforbund i Slutningen af Oktober Maaned f. A. Overenskomsten med Cementfabrikerne i Aalborg og Nørresundby og ved Assens pr. Mariager.

Det gjaldt 7 Fabriker ialt. I Aalborg og Nørresundby forlangtes den almindelige Timeløn forhøjet fra 32 til 37 Øre og i Assens fra 30 til 37 Øre, og Akkordpriserne ønskedes gennemgaaende forbedrede.

Forhandlingerne mellem Forbundet og Cementfabrikerne førte ikke til noget Resultat, og da Sagen kom til Behandling i Hovedorganisationerne bristede Enigheden efter 3 Dages Forhandling. Det var navnlig paa Timelønspørgsmaalet og paa Overtidsbetalingen.

Dagen efter — d. 17. Februar — udsendte Arbejdsgiverforeningen første Lock-outvarsel i en saalydende Skrivelse:

»Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Efter at Forhandlingerne mellem Hovedorganisationerne og de interesserede Parter om en ny Overenskomst i Cementindustrien er endt resultatløst, staar Faget i Øjeblikket uden Overenskomst. Dette Forhold er imidlertid ganske uholdbart for Cementfabrikerne. Disse kan ikke udsætte sig for den Mulighed at faa iværksat en Arbejdsstandsning paa et for dem særligt ugunstigt Tidspunkt, hvorved der kan paaføres Industrien overordentlig store Tab.

Foreningen af danske Cementfabriker har derfor begæret Arbejdsgiverforeningens Tilladelse til at standse Arbejdet, og i Henhold hertil tillader man sig at meddele det ærede Forretningsudvalg, at man agter at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der iværksættes Arbejdsstandsning overfor samtlige Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund, som er beskæftigede paa Virksomheder under Foreningen af danske Cementfabriker, for derved at faa tilvejebragt en for Cementfabrikerne tilfredsstillende Overenskomst.

P. F. V.

S. C. Hauberg.

Sophus Agerholm.«

Jord- og Betonarbejderne i København.

Jord- og Betonarbejdernes Afdeling af Dansk Arbejdsmandsforbund tilstillede den 8. Februar Arbejdsgiverforeningen følgende Forhandlingsgrundlag.

»Afdelingen ønsker den tvungne Akkord bibeholdt, dog kan Forhandling optages paa Jærnbeton og Asfaltarbejde. Timelønnen 46 Øre. Afdelingen er dog villig til at forhandle om dette Spørgsmaal.

Herpaa gav Arbejdsgiverforeningen Dagen efter følgende Svar:

Jord- og Betonarbejdernes Afdeling.

I Besvaring af den ærede Afdelings Skrivelse af G. D. tillader jeg mig herved at bemærke, at efter at Arbejdsgiverforeningen har forkastet Forligsmandens Forslag, hvori indeholdtes en Timeløn af 42 og 44 Øre, og efter at Entreprenørforeningen med Arbejdsgiverforeningens Billigelse er gaaet tilbage til det oprindelige Krav om frivillig Akkord med Opgivelse af Fordringen om Kavteler, forekommer det os ganske ørkesløst at optage en Forhandling paa det af Afdelingen opstillede Grundlag. Vi henstiller derfor til Afdelingen at tilstille os et nyt Forslag til Forhandlingsgrundlag og ved den eventuelt kommende Forhandling at møde med Mandat til at afslutte Overenskomst.

P. F. V,
S. C. Hauberg.

Sophus Agerholm.

Paa Grund af den derved skabte Situation holdt en Del af Foreningens Medlemmer, som ikke er tilfredse med den nye Bestyrelses Evneløshed et Møde d. 11. Februar og efter en indgaaende Diskussion vedtog de følgende Resolution:

»600 Jord- og Betonarbejdere, samlede til Møde den 11. Februar 1912 i Folkets Hus paa Jagtvej, udtaler:

Efter at Resultatet af den sidste Forhandling, som er ført mellem vor nuværende Afdelingsledelse og Arbejdsgiverne, har vist, at vor Ledelse kun har kunnet opnaa en Overenskomst ved at indrømme Entreprenørerne frivillig Akkord og ved at indgaa paa at nedsætte Timelønserstatningen ved Jærnbeton fra 60 til 52 Øre, og da Forsamlingen paa det bestemteste maa protestere imod enhver Overenskomst, der giver Arbejdsgiverne Ret til at bestemme, naar et Arbejde skal udføres i Akkord, anser Forsamlingen den nuværende Afdelingsledelse og Priskurantudvalg for inkompetent til at genoptage Kampen mod Entreprenørernes Bestræbelser for at forringe Jord- og Betonarbejdernes Lønvilkaar.

Den nuværende Afdelingsledelse, der har tilraadet Medlemmerne at fortsætte Kampen, har tillige fremkaldt Forhaabninger om Understøttelse og en bedre Overenskomst end den oprindelig forelagte.

Den samme Ledelse har nu erkendt, at den har taget den sidst foreliggende daarlige Overenskomst, fordi dens Hjælpemidler ikke strakte til, og den har saaledes ikke alene ikke kunnet opfylde de Krav, som Medlemmerne har Ret til at stille til den, men den har tillige ført vor Lønsag ind i et saadant Spor, at vore Erhvervsinteresser i Øjeblikket er i høj Grad truede.

Vi opfordrer derfor denne Ledelse og Priskurantudvalg til straks at træde tilbage, saaledes at ny Mænd i Forbindelse med Forbundsledelsen kan søge en antagelig Overenskomst tilvejebragt.

Skulde Ledelsen mod Forventning fortsat forblive i deres Pladser, vedtager Forsamlingen, at der straks dannes en ny Jord- og Betonarbejderforening, som søges optaget i Dansk Arbejdsmands-Forbund, og det fungerende Udvalg bemyndiges til at besørge det nødvendige til Sagens hurtige Fremme.«

Den første Del af denne Resolution vedtoges enstemmig, den sidste Del — angaaende Dannelse af en ny Forening — vedtoges med alle Stemmer imod 5.

Paa anden Vis forblev Uroen ogsaa stadig at florere. De private Dagblade skrev Artikler om Sagen i en Ustanselighed, og adskillige af dem tog det ikke saa nøje med, *hvad* de skrev, bare der blev pustet til Ilden for at vedligeholde Striden mellem Arbejderne indbyrdes var det godt.

I enkelte Tilfælde protesteredes der mod fejlagtige Meddelelser. T.Ex. fremsendte Trælagerarbejdernes Fagforening følgende Oplysning:

»Foranlediget ved misvisende Meddelelser i forskellige Blade, særlig i »Berl. Tidende«, angaaende Trælagerarbejdernes Fagforenings Generalforsamling den 6. Februar skal det oplyses, at der ved den Lejlighed ikke er fremkommen misbilligende Udtalelser om Dansk Arbejdsmandsforbunds Hovedledelses Stilling under Konflikten i Betonfaget, og at en Anmodning fra Jord- og Betonarbejdernes Fagforening om at yde de Strejkende Støtte af Foreningens Midler forkastedes med alle Stemmer mod 2.

N. Friis Sørensen,
Generalforsamlingens Dirigent.«

Foranlediget af disse forskellige Kendsgerninger, der Tid efter anden gav Ledelsen svagere og svagere Grund under Fødderne, besluttede Bestyrelsen at indkalde til en ekstraordinær Generalforsamling, som fandt Sted d. 18. Februar.

Dagsordenen indeholdt kun et eneste Punkt:

Den foreliggende Situation.

I denne Dagsorden laa der en Bevægelsesfrihed, som Bestyrelsen vilde benytte til at skafie sig det frie Mandat til at afslutte Overenskomst paa, som var nødvendigt, dels fordi Arbejdsgiverne ikke mente at kunne optage nye Forhandlinger uden at have nogen Sikkerhed for et frugtbringende Resultat, dels og navnlig fordi Hovedbestyrelsen for Dansk Arbejdsmands Forbund havde begæret frit Mandat som Betingelse for at deltage i Forhandlingerne om en Afslutning af den langvarige Konflikt.

Ved Generalforsamlingens Begyndelse var der omdelt en Stemmeseddel af følgende Ordlyd:

»*Skal Udvalget have Mandat til at afslutte Overenskomst?*

Der stemmes *Ja* eller *Nej*.«

Der rejste sig straks en meget stærk Opposition mod at give Bestyrelsen noget som helst Mandat, og der udspandt sig en meget skarp Diskussion.

Det maa erindres at denne Bestyrelse netop er valgt paa Programmet »Intet frit Mandat«, og Resultatet af den skriftlige Afstemning over Bestyrelsens Forslag viste ogsaa at dette »Programbrud« vilde Medlemmerne ikke tiltræde.

Denne Bestyrelse kunde intet Mandat erholde.

Der blev afgivet 953 Stemmer, *Kun 125 havde stemt for Forslaget, 803 havde stemt imod og 25 Stemmesedler var blanke.*

Fra anden Side fremkom et saalydende Forslag:

»*Generalforsamlingen vedtager, at den nuværende Ledelse og det nuværende Priskurantudvalg midlertidigt træder tilbage og gør Plads for den gamle Ledelse og Priskurantudvalg, som fører Forhandlingerne om Overenskomsten til Ende.*

Straks efter Overenskomstens Vedtagelse udskrives der paa ordinær Vis Valg af ny Bestyrelse og Voldgiftsmænd.«

Efter nogen Diskussion vedtoges dette Forslag ved Haandsoprækning *med alle Stemmer mod seks.*

Med overvældende Majoritet havde Generalforsamlingen saaledes forkastet Forslaget om at give den nuværende Bestyrelse Mandat, og samtidig havde Generalforsamlingen med endnu større Majoritet opfordret den til at fortrække.

Formanden, *Chr. Olesen*, erklærede derpaa, at Bestyrelsen under disse Omstændigheder vilde gaa.

Samme Dags Eftermiddag holdt Bestyrelsen imidlertid Møde og vedtog at forblive i Pladserne trods Generalforsamlingens Vedtagelse.

De fastansatte Funktionærer aabnede derfor Kontoret til sædvanlig Tid den paafølgende Morgen. Bestyrelsen var mødt in pleno.

Kort Tid efter indfandt den tidligere Formand *Axel Olsen* og den Bestyrelse, der gik af sammen med ham i December Maaned, sig og forlangte Foreningens Sager udleverede i Henhold til Generalforsamlingens Beslutning.

Chr. Olesen og hans Mænd protesterede, men efter nogen Tids Forløb trak de sig tilbage til en Konference, og efter nogle Overvejelser erklærede de — stadig dog under Protest — at de bøjede sig for Kravet.

Saa forlod de Lokalerne, og den gamle Bestyrelse tog paany fat for at forberede sig til Forhandlinger om en Afslutning af Konflikten.

Konditorsvendene i København. Medens de Konditorsvende, der arbejder i de københavnske Fintbrødsbagerier, fik deres Lønforhold ordnede med Vedtagelsen af Forligsmandens Forslag af 14. Februar 1912, staar Spørgsmaalet aabent endnu hos *Konditorforeningen af 12. Januar 1866.* Den-

ne Forening er ikke Medlem af Arbejdsgiverforeningen. Den tæller ca. 80 Medlemmer.

Foreningens Medlemmer beskæftiger dog kun undtagelsesvis mere end én Mand. Ganske faa har 4—5 Svende, og kun et eneste Sted naar Svendeantallet op til 9 Mand.

Til Gengæld er der mange, der slet ingen Svende beskæftiger. Dette fremgaar af, at samtlige 80 Mestre kun beskæftiger 60 Svende i alt.

Lønforholdene har hidtil været meget uensartede. Enkelte Steder har Svendene arbejdet paa egen Kost og Logi med en Løn af 20 à 25 Kr. om Ugen, meget sjældent dog 25 Kr., men de fleste Steder har Svendene haft Kost og Logi, og paa disse Steder har den Løn, der blev udbetalt i klingende Mønt, gennemsnitlig kun andraget ca. 45 Kr. om Maaneden.

De fleste Steder har Arbejdstiden i og for sig været uindskrænket, idet den ofte har strakt sig over 14 à 16 Timer i Døgnet.

Hos denne Forenings Medlemmer er der rejst Krav om Afskaffelse af Kost- og Logisystemet og om Lønninger, der *mindst* sættes til 25 Kr. Samtidig forlanger Konditorsvendene Arbejdstiden reguleret.

Om disse Krav førtes der den 14. Februar en Forhandling mellem Bestyrelserne for den nævnte Mesterforening og for Konditornes Fagforening. Bagerforbundet var ogsaa repræsenteret ved Mødet.

Efter nogle Timers Konference indgik Fagforeningens Repræsentanter paa at udsætte Strejken og Forhandlingerne om de rejste Krav, indtil Mestrenes Generalforsamling den 22. Februar har behandlet Spørgsmaalet.

Generalforsamlingen i Konditornes Fagforening samme Dags Aften sluttede sig hertil.

Lohgarverne i Danmark. Lohgarvernes Forbund har faaet De samvirkende Fagforbunds Sanktion til at opsige Overenskomsten med »Danske Læderfabrikanter« til 15. April. Der vil blive rejst Krav om Lønforhøjelse og Arbejdstidsforkortelse for Forbundets ca. 200 Medlemmer ved denne Lejlighed.

Murarbejdsmændene i København. Mellem Murarbejdsmændenes Fagforening og Murerlavet er der i nogen Tid ført Forhandlinger og opnaaet Enighed om en ny Overenskomst.

Timelønnen, som hidtil har været 40 Øre, forhøjes straks til 42 og i 1914 til 44 Øre. Overenskomsten gælder til 1. Januar 1916.

Akkordpriserne er gennemgaaende forhøjet med 6 à 7 pCt., og de hidtilgældende Voldgiftsregler overgaar uforandret til den nye Overenskomst.

Murarbejdsmændene har tiltraadt Forslaget. Murerlavet forventer Arbejdsgiverforeningens Sanktion paa det.

Murarbejdsmændene staar udenfor De samvirkende Fagforbund, idet Foreningen ikke tilhører Dansk Arbejdsmands Forbund.

Sadelmagerne i København. Firmaet *Th. Poss Efterfølger* i Brogade 10 i København afsluttede Akkord med nogle af sine Svende om Prisen for en Del Sofaer til Dampskibe. Andre Svende, der senere kom til at deltage i dette Arbejde, protesterede mod de saaledes fastsatte Priser, og Sadelmagerforbundet forlangte derfor en Forhandling optaget om dem, da en Separatoverenskomst mellem Laugets og Forbundets københavnske Afdelinger fastslaar, at Prisen for alt Arbejde, som ikke findes i Priskuranten, skal fastsættes af et dertil valgt Udvalg.

Da Sadelmagerlavet nægtede at efterkomme dette Forlangende, indberettedes Sagen til Hovedorganisationerne, og ved et Møde d. 21. Februar opnaaedes Enighed om, at Fagets Prisudvalg skulde fastsætte Priser for den resterende Del af Leverancen, og at disse Priser skulde have tilbagevirkende Kraft for de Svende, der havde protesteret mod at udføre Arbejde for de Priser, der var aftalt i Strid med den nævnte Separat-Overenskomst, eller »Pris-

udvalgets Forretningsorden«, som den officielt benævnedes ved Mødet.

Denne Forretningsorden, der iøvrigt virker som et nødvendigt Anhang til selve Fagets Priskurant, havde imidlertid en Mangel, idet det ikke var vedtaget, hvorlænge den skulde gælde eller hvorledes den kunde opsiges.

Ved Mødet fik dette Spørgsmaal ogsaa sin Afgørelse ved en Overenskomst om, at Opsigelse kan finde Sted med 1 Maaneds Varsel, tidligst dog fra 1. April d. A.

Skotøjsarbejderne i Aarhus. Paa Jægergaardsvej i Aarhus driver en Læderhandler Poulsen blandet Forretning, idet han foruden at handle med Læder gør Forretning i Fabriks- og Haandskomageri. Han har tidligere udelukkende beskæftiget Medlemmer af Skotøjsarbejderforbundet, men afvigte Efteraar fik han et Medlem af Kristelig Dansk Fællesforbund i Arbejde. Det Medlem af Forbundet, som arbejdede der paa dette Tidspunkt, vilde ikke arbejde sammen med den uorganiserede Mand, og da han havde forladt Virksomheden, averterede Poulsen efter flere Arbejdere fra K. D. F.

Nogle Forhandlinger resulterede derefter i at Poulsen forpligtede sig til *kun* at beskæftige Medlemmer af Forbundet, men denne Aftale brød han fordi Mestrenes Centralforening forbød ham at overholde den, og Forbundet blokerede derfor Forretningen.

Arbejdsgiverforeningen, som fik Sagen indberettet af Centralforeningen, foreslog De samv. Fagf. en Forhandling, men inden denne fandt Sted gik Sagen i Orden, idet Formanden for Dansk Skotøjsarbejder Forbund, *Laurids Jørgensen* og Formanden for Centralforeningen af jyske Skomagermestre, *R. Egeberg*, ved et Møde den 9. Januar traf en Aftale, der bl. a. siger:

»Forbundet hæver den hos P. Poulsen stedfindende Blokade saaledes at dets Medlemmer frit kunne søge Arbejde hos Poulsen, hvorimod Poulsen erklærer, at han ikke paa nogen Maade vil foretrække uorganiserede Arbejdere fremfor organiserede.«

Forbundets Forretningsudvalg tiltraadte senere denne Aftale, og Sagen var dermed sluttet.

Kongresser og Konferencer.

De samv. Fagforbunds ordinære Repræsentantskabsmøde.

Det ordinære Repræsentantskabsmøde er fastsat til Dagene den 22. og 23. April.

Skandinavisk Arbjderkonference i Gøteborg.

I Dagene den 2. til 4. September d. A. afholdes, som bekendt, en skandinavisk Arbejderkongres i Stockholm. Hertil udsendes Indbydelser til alle faglige og politiske Arbejderorganisationer i de skandinaviske Lande i den nærmeste Tid.

Da Kongressen kommer til at beskæftige sig med meget omfattende Spørgsmaal, saasom Organisationsformen, gensidig Understøttelse under Konflikter m. m., vil disse Sager blive forberedt af et Udvalg, som træder sammen i Gøteborg i Dagene 3. og 4. Marts.

Norge, Sverrig og Danmark sender hver 5 Repræsentanter til denne Konference. For Danmarks Vedkommende bliver socialdemokratisk Forbund og De samvirkende Fagforbund repræsenterede af *Carl F. Madsen, P. Hvidtfeldt, Stauning, J. A. Hansen* og *Lyngsie*. Kasserer *E. Svendsen* vil i Forfaldstilfælde tiltræde som Suppleant.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 35 ❋ KØBENHAVN DEN 2. MARTS 1912 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsløsheds-Statistik. Lovforslag om Arbejdsanvisning. Lønbevægelser og Konflikter (Jord- og Betonarbejderne i København. Skibstømrerne i Helsingør). De samvirkende Fagforbunds Reorganisationsudvalg. Kongresser. Snedkerforbundet og De samvirkende Fagforbund.

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Febr. 1912. Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Marts 1912.

Lovforslag
om
Arbejdsanvisning.

Paa Indenrigsministerens Vegne har Konsejlspræsidenten forelagt Forslag til Lov om Arbejdsanvisning.

Udarbejdelsen af Forslaget er sket efter at forskellige Arbejdsgiver- og Landboforeninger samt De samvirkende Fagforbund har været adspurgt og har givet deres Anskuelser til Kende, ligesom en Forhandling er ført mellem Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund samt Forligsmanden og Ministeren.

Resultatet foreligger nu i et Lovforslag, i hvilket der er taget adskilligt Hensyn til de Ønsker, som vore Organisationers Tillidsmænd har fremsat.

Forslaget er saalydende:

Forslag til Lov om Arbejdsanvisning.

§ 1.

Der kan af Indenrigsministeren meddeles offentlig Anerkendelse til kommunale Arbejdsanvisningskontorer, der fyldestgøre de i denne Lov foreskrevne Betingelser.

De omhandlede Arbejdsanvisningskontorer kunne oprettes af:

1) en Amtskommune,

2) en Købstadkommune, en Handelspladskommune eller en Sognekommune,

3) af flere af de nævnte Kommuner i Forening.

Flere Kommuner kunne forene sig om Oprettelse af et Arbejdsanvisningskontor med Filialer.

§ 2.

Et anerkendt Arbejdsanvisningskontor udenfor København skal ledes af en Bestyrelse paa mindst 7 Medlemmer, der vælges af vedkommende kommunale Raad, og bestaar af en Formand, og et lige stort Antal Arbejdsgivere og Arbejdere.

Til Formand maa ikke vælges nogen Person, der beskæftiger sig som Arbejdsgiver eller Arbejder eller er Leder af en Arbejdsgiver- eller Arbejderorganisation. Valget af Formand skal godkendes af Indenrigsministeren.

Til Valg som Formand udkræves et Stemmetal, der svarer til mindst Halvdelen af det kommunale Raads Medlemsantal. Saafremt saadant Stemmetal ikke opnaas, vælges Bestyrelsens Formand af Indenrigsministeren, der ligeledes træffer Bestemmelse om Valget af Formanden, saafremt det af det kommunale Raad trufne Valg ikke godkendes.

Ved Valg af de øvrige Medlemmer af Arbejdsanvisningskontorets Bestyrelse skal Forholdstalsvalgmaaden bringes til Anvendelse, naar saadant

kræves af noget Medlem af det kommunate Raad. Indenrigsministeriet fastsætter de nærmere Regler angaaende Valgmaaden.

Valget gælder for vedkommende kommunale Raads Funktionstid. Enhver til Kommunalraadet valgbar Person, der opfylder foranstaaende Betingelser, er pligtig at modtage Valg for en Valgperiode, men kan derefter nægte at modtage Valg i den kommende Valgperiode.

Bestyrelsen er ulønnet, men der kan tillægges den Dagpenge for hvert Møde.

Det fornødne Personale ved Kontoret ansættes af vedkommende kommunale Raad efter Indstilling fra Kontorets Bestyrelse.

§ 3.

Det anerkendte Arbejdsanvisningskontor i København skal virke som Centralanvisningskontor for hele Landet.

Overledelsen af Centralanvisningskontorets hele Virksomhed tilkommer Arbejdsanvisningsdirektøren, der udnævnes af Kongen. Nævnte Direktør fører derhos paa Statens Vegne Tilsyn med samtlige anerkendte Arbejdsanvisningskontorer og drager Omsorg for, at det fornødne Samarbejde mellem disse finder Sted, jfr. § 7.

Som Bistand for Arbejdsanvisningsdirektøren ved Ledelsen af Centralanvisningskontorets Virksomhed fungerer et Tilsynsraad paa mindst 10 Medlemmer, for hvilket Direktøren er Formand, og som i øvrigt bestaar af et lige stort Antal Arbejdsgivere og Arbejdere.

Af Tilsynsraadets Medlemmer vælges 4, nemlig 2 Arbejdsgivere og 2 Arbejdere, af Indenrigsministeren. Saa længe »Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening« og »De samvirkende Fagforbund i Danmark« i overvejende Grad repræsentere Landets ved Industri, Haandværk, Transport og Jordarbejde beskæftigede organiserede Arbejdsgivere og Arbejdere, skal der gives disse Foreninger Adgang til at fremkomme med Indstilling angaaende Valget af de her omhandlede Medlemmer af Tilsynsraadet, henholdsvis for Arbejdsgivernes og Arbejdernes Vedkommende. Er det ovennævnte Repræsentationsforhold ikke længere til Stede for en af de paagældende Foreningers Vedkommende træffer Indenrigsministeren nærmere Bestemmelse om, hvorledes der vil være at forholde med Ordningen af Indstillingsretten for de interesserede Parter.

De øvrige Medlemmer vælges af Borgerrepræsentantskabet i København. Ved Valget skal Forholdstalsvalgmaaden bringes til Anvendelse, naar saadant kræves af noget Medlem af Borgerrepræsentantskabet. Indenrigsministeren fastsætter de nærmere Regler angaaende Valgmaaden.

Valget gælder for Borgerrepræsentantskabets Funktionstid. Enhver til Borgerrepræsentantskabet valgbar Person, der opfylder foranstaaende Betingelser, er pligtig at modtage Valg for en Valgperiode, men kan derefter nægte at modtage Valg i den kommende Valgperiode.

Tilsynsraadet er ulønnet, men der kan tillægges Medlemmerne Dagpenge for hvert Møde.

Det fornødne Personale ved Centralanvisningskontoret ansættes af Københavns Magistrat efter Tilsynsraadets Indstilling, men kan efter Forslag af Arbejdsanvisningsdirektøren afskediges af Indenrigsministeren.

§ 4.

Arbejdsanvisningsdirektøren ansættes under Indenrigsministeriet og lønnes med 5,500 Kr. aarlig stigende hvert 4de Aar med 500 Kr. aarlig, dog at Lønnen ikke kan overstige 7,000 Kr. aarlig.

De af Statens Tilsyn med Arbejdsanvisningskontorerne i øvrigt flydende Udgifter bevilges ved de aarlige Finanslove.

§ 5.

Indenrigsministeren bemyndiges til paa Steder, hvor der ikke inden 1 Aar efter nærværende Lovs Ikrafttræden er oprettet Arbejdsanvisningskontorer, der fyldestgøre de i Loven

foreskrevne Betingelser, at lade oprette saadanne Kontorer; Personalet ved disse Kontorer ansættes af Indenrigsministeren, der tillige om fornødent vælger Kontorernes Bestyrelser.

Indenrigsministeren kan bestemme, at enkelte af de anerkendte Arbejdsanvisningskontorer skulle virke som Hovedkontorer for Dele af Landet.

Naar flere Kommuner ere delagtige i Driften af et Arbejdsanvisningskontor, kan Indenrigsministeren tillade saadanne Afvigelser fra de i nærværende Lov indeholdte Regler, som nødvendiggøres af Fællesskabet mellem Kommunerne.

§ 6.

Et anerkendt Arbejdsanvisningskontor skal anvise Arbejde af enhver Art. Anvisningen udføres uden Vederlag. Kontorets Virksomhed skal fortsættes uafhængigt af indtrædende Arbejdsstandsninger.

Naar der fra en faglig Organisation tilstilles Kontoret fyldestgørende Oplysning om, at der er indtruffen en Arbejdsstandsning, skal der gives de arbejdssøgende ved Kontoret Adgang til at gøre sig bekendte hermed enten gennem Opslag i Kontorets Lokaler eller paa anden Maade efter Indenrigsministerens nærmere Bestemmelse.

De nærmere Regler for Arbejdsanvisningskontorets Virksomhed fastsættes i et Reglement, der udfærdiges af vedkommende kommunale Raad efter Indstilling fra Kontorets Bestyrelse — for Centralanvisningskontorets Vedkommende af den samlede Kommunalbestyrelse efter Indstilling fra Tilsynsraadet — og godkendes af Indenrigsministeren. Kontoret er pligtigt at benytte Skemaer, Blanketter og andre Tryksager, der autoriseres af Indenrigsministeren til Brug ved Anvisningen.

Der kan af Kontoret tilstaas Rejsehjælp til Personer, til hvilke der anvises Arbejde uden for deres Hjemsted. Hjælpen maa dog ikke overstige Halvdelen af Billettaksten for Befordringen paa Jernbane eller Dampskib.

§ 7.

Et anerkendt Arbejdsanvisningskontor er pligtigt til at samarbejde med Centralanvisningskontoret og med andre anerkendte Arbejdsanvisningskontorer efter Indenrigsministerens nærmere Bestemmelse samt til at være behjælpeligt med Indsamling af Arbejdsstatistik.

§ 8.

Anerkendte Arbejdsløshedskasser, som have Sæde i eller Afdelinger i det Distrikt, for hvilket et anerkendt Arbejdsanvisningskontor er bestemt, skulle hver Uge tilstille Arbejdsanvisningskontoret en Fortegnelse over samtlige indenfor Distriktet bosatte Medlemmer, som oppebære Arbejdsløshedsunderstøttelse, med Angivelse af de paagældendes Navn og Bopæl. Saavidt muligt skal der tillige af Arbejdsløshedskasserne hver Uge tilstilles Arbejdsanvisningskontoret en tilsvarende Fortegnelse over arbejdsløse Medlemmer, som ikke oppebærer Arbejdsløshedsunderstøttelse. I Tilfælde af, at der af en Arbejdsløshedskasses Bestyrelse anvises Arbejde til et af de paa nævnte Fortegnelse opførte Medlemmer, skal der gives vedkommende Arbejdsanvisningskontor Meddelelse herom.

De paagældende Arbejdsløshedskasser er tillige pligtige til paa anden Maade at yde de anerkendte Arbejdsanvisningskontorer Bistand ved Anvisningen efter Indenrigsministerens nærmere Bestemmelse.

Indenrigsministeren kan, naar Omstændighederne tale derfor, efter Indstilling fra Arbejdsanvisningsdirektøren undtagelsesvis tillade, at der for enkelte Arbejdsløshedskassers Vedkommende foretages Afvigelser med Hensyn til Indsendelsen af de i 1ste Stykke omhandlede Fortegnelser.

Arbejdsanvisningskontoret maa ikke give uvedkommende Adgang til at gøre sig bekendt med de fra Arbejdsløshedskasserne modtagne Oplysninger.

Ved Anvisning til ledige Pladser skal Arbejdsanvisningskontoret, naar der findes flere lige kvalificerede ar-

bejdssøgende, fortrinsvis anvise Plads til Medlemmer af anerkendte Arbejdsløshedskasser.

Naar der af Arbejdsanvisningskontoret er anvist Plads til en arbejdssøgende, som er opført paa de fra en Arbejdsløshedskasse modtagne Fortegnelser, skal Meddelelse herom tilstilles Arbejdsløshedskassen.

§ 9.

Arbejdsanvisningskontorets Regnskabsaar er Finansaarets. Inden en af Indenrigsministeren fastsat Frist indsender Kontoret til Indenrigsministeriet et af vedkommende kommunale Raad attesteret Uddrag af Regnskabet for det sidst forløbne Regnskabsaar samt en Beretning for nævnte Regnskabsaar, affattede paa den af Ministeren foreskrevne Maade.

§ 10.

De til Driften af et Arbejdsanvisningskontor fornødne Udgifter afholdes for Amtskommunernes Vedkommende af Amtsrepartitionsfonden (paa Bornholm den for Købstæder og Landdistrikter fælles Repartitionsfond), for andre Kommuners Vedkommende af Kommunens Kasse. Naar flere Kommuner i Forening drive et Anvisningskontor, afholdes Udgifterne af de paagældende Kommuner i Forhold til Kommunernes Indbyggertal ved den senest afholdte almindelige Folketælling, for saa vidt ikke Overenskomst om anden Fordelingsmaade med Indenrigsministerens Samtykke er truffen mellem Parterne.

Der bevilges ved de aarlige Finanslove Statstilskud til de anerkendte Arbejdsanvisningskontorer. Fordelingen af det bevilgede Beløb foretages af Indenrigsministeren paa Grundlag af de fra Kontorerne modtagne Regnskaber, jfr. § 9. Statstilskudet maa ikke for noget Kontors Vedkommende overstige en Tredjedel af Kontorets Udgifter i det sidst forløbne Regnskabsaar.

Udgifterne ved Driften af de af Indenrigsministeren oprettede Kontorer, jvfr. § 5, afholdes forlods af Statskassen og paalignes efter hvert Regnskabsaars Udløb i Overensstemmelse med de ovenfor i 1ste Stk. fastsatte Regler de Kommuner, for hvilke det paagældende Kontor virker, med Fradrag af det Beløb, der maatte blive tillagt Kontoret af det ved Finansloven bevilgede Statstilskud.

§ 11.

Denne Lov træder i Kraft den 1. Juli 1912.

Regeringen bemyndiges til ved kongelig Anordning at sætte Loven i Kraft paa Færøerne med de Ændringer, som maatte følge af disse Øers særlige Forhold.

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

I de senere Aar har der i de fleste europæiske Lande rejst sig en stærk Bevægelse for Indførelsen af offentlig Arbejdsanvisning, og adskillige Steder, saaledes f. Eks. i Sverrig og Norge, er en Ordning af Arbejdsanvisningen allerede indført ved det offentliges Foranstaltning. Da der saa godt som alle Vegne synes at være opnaaet gode Resultater ved den offentlige Arbejdsanvisning, har Indenrigsministeriet allerede i nogen Tid overvejet Mulighederne for Indførelsen af en lignende Ordning her i Landet. Efter alt hvad man har kunnet faa oplyst, skønner man nu ikke rettere, end at samtlige Betingelser for at opnaa gode Virkninger af Anvisningen maa antages at være til Stede, og man har derfor ment at burde tage Initiativet til, at Sagen søges ordnet ad Lovgivningens Vej.

Forinden Ministeriet fremsatte Lovforslag vedrørende Arbejdsanvisningen, ansaa man det imidlertid for rettest at give forskellige i Sagen interesserede Institutioner og Organisationer Adgang til at gøre sig bekendt med den Ordning, der tænktes indført, og fremkomme med Udtalelse om, hvorvidt der fra deres Side fandtes noget imod denne at erindre. Man tilskrev derfor i Juni og Juli Maaneder 1911 — dels gennem vedkommende Ministerier,

dels direkte — de paagældende Institutioner og Organisationer.

Af de modtagne Svar fremgik det, at man vel fra de fleste Sider var enig om, at anse det for ønskeligt, at der tilvejebragtes en Ordning af Arbejdsanvisningen, men at der dog, navnlig fra de Organisationer, der repræsentere Arbejdsgivere og Arbejdere indenfor Industri og Haandværk, næredes Ønske om Foretagelse af forskellige modstridene Forandringer i den af Ministeriet skitserede Ordning. Ministeriet ansaa det som Følge heraf for rettest gennem en Forhandling med de paagældende at undersøge, om det var muligt ved Indførelsen af saadanne Ændringer i den oprindelig foreslaaede Ordning, som ikke berørte dennes Hovedprincipper, at naa til et Resultat, som kunde tiltrædes af begge Parter. Man indbød derfor som Repræsentanter for »Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening« de Herrer Direktør S. C. Hauberg, Direktør M. Ballin og Bogtrykker H. Langkjær og som Repræsentanter for »De samvirkende Fagforbund« sammes Formand, Næstformand og Sekretær, de Herrer C. F. Madsen, P. Hvidtfeldt og C. Gran og i sidstnævntes Sygdomsforfald senere Sekretær O. Smith, til sammen med Forligsmanden at deltage i Møder i Ministeriet til Drøftelse af Sagen, og man er herigennem naaet til, at de to Parter i Hovedsagen have tiltraadt den Ordning, der søges gennemført ved nærværende Lovforslag. De væsentligste af de Indvendinger, der ere fremkomne fra anden Side, maa formentlig antages at være bortfaldne efter den nu foreslaaede Ordning.

I første Række er det Kommunerne, der have Interesse i, at der skaffes Anvendelse for den ledige Arbejdskraft, og man har derfor anset det for rettest, at det overlades Kommunerne at drage Omsorg for Arbejdsanvisningen, hvorved man tillige vil opnaa, at Anvisningen bliver udført paa den Maade, der egner sig bedst for de forskellige Egne af Landet. Statens Opgave bør formentlig væsentlig gaa ud paa at sørge for, at Anvisningen over hele Landet foregaar efter samme ledende Grundprincipper, og at den fornødne Samvirken mellem de forskellige Anvisningskontorer finder Sted. Men ved Siden heraf synes det naturligt at lade Staten bære en Del af Udgifterne ved Anvisningen.

Det maa anses som en nødvendig Betingelse for, at Arbejdsanvisningen kan bringe fuldt ud fyldestgørende Resultater, at der findes anerkendte Arbejdsanvisningskontorer rundt om i Landet, saaledes at den af Kontorerne udøvede Virkomhed kan omspænde hele Landet. Paa Forhaand lader det sig ikke afgøre, paa hvilke Steder, der vil vise sig Trang til Oprettelse af nævnte Kontorer, og man har derfor ikke ved Lovforslaget villet afskære nogen Kommune fra Adgangen til Oprettelse af et Kontor, saafremt Indenrigsministeren er enig med vedkommende kommunale Raad i, at Forholdene paa Egnen gør saadan Foranstaltning ønskelig. Imidlertid maa det anses for en Selvfølge, at det for det store Flertal af Kommunerne ikke vil være nødvendigt at oprette selvstændige Kontorer, og navnlig vil det sikkert for de allerfleste Landkommuners Vedkommende være tiltrækkeligt, at de paagældende Amtskommuner have draget Omsorg for Oprettelsen af et Anvisningskontor.

Uagtet det formentlig tør forventes, at Kommunerne som Regel i tilstrækkeligt Omfang ville benytte sig af Adgangen til at oprette Anvisningskontorer, har man dog ikke ment at kunne nøjes med at gøre Oprettelsen af saadanne Kontorer til en frivillig Sag for Kommunerne. Som Følge af, at en Udbredelse af Anvisningskontorerne til alle Egne af Landet som anført vil være en nødvendig Forudsætning for en betryggende Ordning, har man foreslaaet, at der af Indenrigsministeren kan oprettes Arbejdsanvisningkontorer paa Steder, hvor der ikke inden 1 Aar efter Lovens Ikrafttræden er oprettet saadanne Kontorer. Herved

opnaas Sikkerhed for, at enhver Egn i Landet kan blive delagtig i Bevægelsen.

For at den fornødne Centralisation af Arbejdsanvisningen kan finde Sted, har man foreslaaet, at Anvisningskontoret i København skal virke som Centralanvisningkontor for hele Landet. Overledelsen af Centralanvisningskontorets Virksomhed skal tilkomme en Statsembedsmand, Arbejdsanvisningsdirektøren, som tillige paa Statens Vegne skal føre det fornødne Tilsyn med andre anerkendte Arbejdsanvisningskontorer.

Som ovenfor berørt har man ikke i Lovforslaget ønsket at give detaillerede Regler for Anvisningskontorernes Arbejde og Forretningsgang, idet man har villet overlade det til de enkelte Kommuner efter eget Ønske at ordne Sagen paa den efter de stedlige Forhold mest praktiske Maade og saaledes, at Ordningen kan ændres efter de skiftende Tiders Tarv. Kun Hovedreglerne for Anvisningen indeholdes i Lovforslaget; ved disses Fastsættelse har man fulgt de moderne Principper for Arbejdsanvisningen, saaledes som denne i de senere Aar har udviklet sig i Udlandet, særlig i Tyskland, Sverig og Norge.

I saa Henseende skal bemærkes, at det er en naturlig Følge af, at Anvisningen udøves af det offentlige, at det er fastsat, at der skal foretages Anvisning af enhver Art af Arbejde. Man har dernæst foreslaaet, at Anvisningen skal foretages, uden at der afkræves Arbejdere eller Arbejdsgivere noget Vederlag fra Kontorernes Side. I modsat Fald vil Benyttelsen af Kontorerne blive vanskeliggjort, navnlig for de mest ubemidlede Personer, og der vil let kunne aabnes Mulighed for Tvivl om, at Kontorernes Arbejde foregaar paa fuldt ud upartisk Maade, uden Hensyntagen til enkelte Personer.

En Selvfølge er det derhos, at Anvisningskontorerne maa holdes udenfor enhver Art af Arbejdsstridigheder, og det er derfor bestemt, at Virksomheden skal fortsættes uafhængigt af indtrædende Arbejdstandsninger, medens man paa den anden Side har anset det for rettest, at der gives de arbejdssøgende Adgang til at gøre sig bekendt med Oplysninger om indtrufne Arbejdsstandsninger, som fra de faglige Organisationer maatte tilstilles Kontorerne. For at give Parterne Adgang til at forvisse sig om, at Kontorerne ledes paa neutral Vis, er det endelig fastsat, at Bestyrelserne skulle være »paritetiske« sammensatte, saaledes at der gives Arbejdsgivere og Arbejdere ligelig Adgang til Deltagelse i Kontorets Ledelse.

Der er ikke ved Lovforslaget tillagt de anerkendte Arbejdsanvisningskontorer nogen Eneret til at udøve Arbejdsanvisning, men det er Ministeriets Haab, at de anerkendte Kontorer i Tidens Løb vil kunne udvikle sig saaledes, at al erhvervsmæssig dreven Arbejdsanvisning, der ikke er af ganske særegen Natur, herigennem vil kunne overflødiggøres.

Med Hensyn til de enkelte Bestemmelser i Lovforslaget bemærkes følgende:

Til § 1.

I Overensstemmelse med, hvad der tidligere er anført, er der ved nærværende Paragraf givet Kommunerne Adgang dels til Oprettelsen af selvstændige Arbejdsanvisningskontorer for de enkelte Kommuner, dels til i Forening med andre Kommuner at oprette saadanne Kontorer (eventuelt Kontorer med Filialer). Den sidstnævnte Ordning vil sikkert ofte være heldig, og navnlig vil det efter Ministeriets Formening være ønskeligt, om Amtskommunerne ville slutte sig sammen med vedkommende Købstadkommuner, eventuelt tillige med andre Kommuner, om Oprettelsen af et fælles Anvisningskontor, saaledes at det ikke bliver nødvendigt at oprette andre selvstændige Kontorer indenfor Amtet.

Til § 2.

Ved Reglerne om Bestyrelsens Sammensætning har man fulgt det paritetiske Princip, idet der ved Si-

den af den udenfor Parternes Kreds valgte Formand skal findes et lige stort Antal Arbejdere og Arbejdgivere i hver Bestyrelse. Det maa anses for naturligt, at der af de kommunale Raad bliver givet saadanne faglige Organisationer af Arbejdere og Arbejdsgivere, som efter de forhaandenværende Forhold maa antages at være stærkest interesserede i Anvisningen, Adgang til at fremkomme med Indstilling angaaende Valg af Bestyrelsesmedlemmer indenfor hver Gruppe, men man har ikke ment at burde optage en Bestemmelse herom i Lovforslaget særlig af Hensyn til, at Anvisningskontorerne skulle anvise Arbejde af enhver Art, og Anvisningen derfor vil komme til at omfatte Arbejdere og Arbejdsgivere indenfor forskellige faglige Organisationer saavel som Arbejdere og Arbejdsgivere, for hvilke der ikke findes saadanne Organisationer.

Valget af Formand skal foretages af vedkommende kommunale Raad; saafremt det ønskes, vil Valget kunne udsættes, saaledes at der kan gives de øvrige valgte Medlemmer af Bestyrelsen Adgang til at fremkomme med Indstilling i saa Henseende. Da Staten paa forskellig Maade, bl. a. gennem Ydelsen af Statstilskudet, vil være interesseret i, at Kontorernes Ledelse foregaar i nøje Overensstemmelse med de fastsatte Regler, har man anset det for rettest at foreslaa, at Valget af Formand skal godkendes af Indenrigsministeren, samt at nævnte Minister skal vælge Formanden, saafremt Flertallet indenfor vedkommende kommunale Raad ikke kan enes om Valget eller det foretagne Valg ikke kan godkendes.

Ved Valget af de øvrige Bestyrelsesmedlemmer skal Forholdstalsvalgmaaden bringes til Anvendelse, naar saadant kræves af noget Medlem af det kommunale Raad, jfr. herved Lov om kommunale Valg Nr. 77 af 20. April 1908 § 29, 1ste Stykke.

Bestyrelsen er ulønnet, men saafremt det ønskes, vil der kunne ydes Medlemmerne Dagpenge. De nærmere Regler i saa Henseende maa fastsættes i det for Kontoret gældende Reglement.

Stillingen som Bestyrelsesmedlem bør være et borgerligt Ombud, for at man saa vidt muligt kan opnaa Sikkerhed for, at Personer, der egne sig til at beklæde nævnte Stilling, ikke kunne undslaa sig for at modtage Valg. Da Bestyrelserne efter Forslaget skulle være ulønnede, har man ikke ment at burde tilpligte en Person til at modtage Valg for to paa hinanden følgende Valgperioder.

Til § 3.

At der i København skal findes et anerkendt Arbejdsanvisningskontor, har man anset som en Selvfølge. Om en Oprettelse af et nyt Anvisningskontor i København vil der imidlertid formentlig ikke blive Tale, da Københavns Kommune allerede i flere Aar har været i Besiddelse af et Anvisningskontor, hvis Forhold antagelig uden Vanskelighed ville kunne indordnes under Reglerne i nærværende Lovforslag, idet Kontorets Arbejde allerede nu i det væsentlige foregaar i Overensstemmelse med Grundreglerne i Lovforslaget.

Som tidligere omtalt har man af Hensyn til den fornødne Centralisation af Arbejdsanvisningen anset det for rettest at foreslaa, at Arbejdsanvisningskontoret i København skal virke som Centralanvisningskontor for hele Landet, samt at Overledelsen af Centralanvisningskontorets Virksomhed skal tilkomme Arbejdsanvisningsdirektøren, der tillige har til Opgave paa Statens Vegne at føre Tilsyn med andre anerkendte Arbejdsanvisningskontorer og drage Omsorg for, at det fornødne Samarbejde mellem disse finder Sted.

Som Bistand for Arbejdsanvisningsdirektøren fungerer et Tilsynsraad, for hvilket Direktøren er Formand.

Af Tilsynsraadets Medlemmer vælges 4 af Indenrigsministeren efter Indstilling af de til enhver Tid bestaaende Hovedorganisationer af Arbejdsgivere og Arbejdere, jfr. herved Lov om Oprettelse af en fast Vold-

giftsret Nr. 81 af 12. April 1910 § 1, medens de øvrige Medlemmer vælges af Borgerrepræsentantskabet i København.

Reglerne for Valget af Medlemmer af Tilsynsraadet, Ansættelse af Kontorpersonale m. v. ere i øvrigt fastsatte i Lighed med de tilsvarende Regler i § 2 for Arbejdsanvisningskontorer udenfor København, hvorved dog bemærkes, at man af Hensyn til Samarbejdet mellem Arbejdsanvisningsdirektøren og Kontorpersonalet har anset det for nødvendigt at give Indenrigsministeren Beføjelse til at afskedige Medlemmer af Personalet efter Direktørens Indstilling.

Til § 4.

Medens Udgifterne til de anerkendte Anvisningskontorers Drift efter Lovforslaget skulle afholdes af vedkommende Kommune med Tilskud af Statskassen, jfr. nærmere § 10, er det foreslaaet, at Lønningen til Arbejdsanvisningsdirektøren samt Udgifterne ved Statstilsynet med Kontorerne fuldt ud skulle udredes af Statskassen.

Til § 5.

Hensigten med Bestemmelsen om, at Indenrigsministeren skal være beføjet til at paabyde Oprettelsen af Anvisningskontorer paa Steder, hvor der ikke inden 1 Aar efter Lovens Ikrafttræden findes oprettet et Kontor, der fyldestgør de i Loven foreskrevne Betingelser, er tidligere nærmere omtalt.

Der er overfor Ministeriet udtalt Ønske om, at den nævnte Frist af 1 Aar efter Lovens Ikrafttræden maa blive forlænget, men man har ikke ment at kunne indgaa herpaa af Hensyn til, at en tilfredsstillende Ordning af Arbejdsanvisningen derved vil kunne udskydes længere end nødvendigt, idet det maa formodes, at man allerede efter Udløbet af den foreslaaede Frist vil have indvundet tilstrækkelig Erfaring til Afgørelse af, hvorvidt Oprettelsen af et Anvisningskontor paa vedkommende Egn maa anses for paakrævet. Man har heller ikke ment at kunne tiltræde et ligeledes fremsat Ønske om, at der af Indenrigsministeren kun kan kræves oprettet et Kontor indenfor hvert Amt, om man end, som tidligere fremhævet, i Almindelighed vil anse saadan Ordning for tilstrækkelig, saafremt Kontoret oprettes med Tilslutning fra flere Kommuner.

Naar flere Kommuner ere delagtige i Driften af et Arbejdsanvisningskontor, ville de i Loven indeholdte Regler om Kontorernes Bestyrelse m. m. ikke kunne finde direkte Anvendelse, hvorfor man har anset det for rettest, at Indenrigsministeriet i saa Fald kan tillade saadanne Afvigelser, som nødvendiggøres af Fællesskabet mellem Kommunerne.

Til § 6.

Med Hensyn til de i denne Paragraf indeholdte Grundregler for Anvisningskontorernes Virksomhed skal man henvise til de ovenanførte Betragtninger.

Under Henvisning til Bestemmelsen om, at Anvisningskontorerne skulle anvise Arbejde af enhver Art, har man fra sagkyndig Side henledet Opmærksomheden paa, at der for Skibsfartens Vedkommende allerede findes en af Staten autoriseret Arbejdsanvisning, samt at de anerkendte Arbejdsanvisningskontorer neppe ville være egnede til at overtage denne Arbejdsanvisning. Selv om dette imidlertid erkendes for det nævnte Erhvervs Vedkommende — og muligvis kan en lignende Betragtning gøres gældende i andre specielle Tilfælde — har man dog ikke ment at burde udelukke Anvisningskontorerne fra at yde deres Medvirken til Anvisning af ledig Arbejdskraft til vedkommende Erhverv, saa meget mindre som et Samarbejde mellem Anvisningskontorerne og Organerne for den autoriserede særlige Anvisning formentlig meget vel lader sig iværksætte.

Blandt de Opgaver, der skulle paahvile Arbejdsanvisningskontorerne, vil Arbejdet for at skaffe den ledige Arbejdskraft i Byerne Anvendelse i Landbrugets Tjeneste være en af de

betydeligste. Efter de Erfaringer, der ere indvundne i Udlandet, maa det antages, at der i saa Henseende vil kunne opnaas gode Resultater, i alt Fald for saa vidt angaar Arbejdere, der først for kort Tid siden ere indvandrede til Byerne fra Landet og derfor endnu ere fortrolige med Landbrugsarbejde.

En Bestemmelse om, at Reglementerne for Kontorerne skulle godkendes af Indenrigsministeren, maa anses nødvendig, for at man kan have Sikkerhed for, at Kontorernes Virksomhed foregaar efter de i Lovforslaget angivne Grundprincipper og paa saadan Maade, at Samarbejde mellem de forskellige Kontorer ikke bliver umuliggjort.

Da det maa anses for meget ønskeligt, at der, naar Forholdene tale herfor, kan anvises arbejdssøgende Personer Arbejde udenfor deres Hjemsted, har man foreslaaet, at der kan tilstaas de paagældende Rejsehjælp; for at forebygge Misbrug er det fastsat, at Hjælpen ikke maa overstige Halvdelen af Billettaksten for Befordringen. Ved Kontorernes Foranstaltning vil der formentlig ofte kunne træffes saadan Ordning, at hele Billettaksten forskudsvis udredes af Kontoret, der derefter faar Beløbet helt eller delvist refunderet fra vedkommende Arbejdsgiver.

De nærmere Regler for Ydelsen af Rejsehjælp ville være at optage i de for Kontorerne gældende Reglementer, hvorved bemærkes, at Hjælpen ikke maa udbetales til den arbejdssøgende, men bør ydes i Form af et Bevis, der berettiger til Nedsættelse i Betalingen for Billetten eller paa anden betryggende Maade efter Aftale mellem Kontoret og vedkommende Befordringsinstitution.

Til § 7.

I Henhold til nærværende Paragraf er det paatænkt at fastsætte nedenstaaende Regler for Samarbejdet mellem Arbejdsanvisningskontorerne:

»Samtlige Arbejdsanvisningskontorer skulle paa samme Ugedag paa dertil autoriseret Skema afgive Oplysning om, hvilke Tilbud om ledige Pladser, som ikke have kunnet fyldestgøres af Kontoret, samt om Antallet af de arbejdssøgende ved Kontoret, fordelte efter de forskellige Fag og med Angivelse af, hvor mange af disse der nyde Understøttelse af Arbejdsløshedskassen. Nævnte Skema skal straks efter Udfyldningen sendes samtlige andre Arbejdsanvisningskontorer samt tilstilles Centralanvisningskontoret i København, der hver Uge offentliggør en samlet Oversigt over Arbejdsmarkedets Stilling paa Grundlag af de fra de enkelte Kontorer modtagne Oplysninger.

Saafremt et Arbejdsanvisningskontor ikke er i Stand til blandt de arbejdssøgende ved Kontoret at indstille kvalificerede Arbejdere til at overtage et tilbudt Arbejde, og det af de fra andre Arbejdsanvisningskontorer modtagne Meddelelser fremgaar, at der andetsteds findes saadanne ledige Arbejdere, er Kontoret pligtigt til ved Henvendelse til vedkommende andre Kontorer at søge at tilvejebringe den fornødne Arbejdskraft. Arbejdsanvisningskontoret er ligeledes pligtigt til ved Henvendelse til andre Arbejdsanvisningskontorer at søge at skaffe Plads til arbejdssøgende, for hvilke Kontoret ikke selv kan finde Anvendelse.«

Til § 8.

En rationel Ordning af Arbejdsanvisningen vil formentlig kunne yde betydelig Støtte til Bekæmpelse af Arbejdsløsheden. For at gode Resultater i denne Henseende kan opnaas, maa det imidlertid anses for nødvendigt, at der etableres et nærmere Samarbejde mellem Anvisningskontorerne og de anerkendte Arbejdsløshedskasser. Man har derfor foreslaaet, at Arbejdsløshedskasserne hver Uge skulle tilstille vedkommende Anvisningskontor en Fortegnelse over samtlige arbejdsløse Medlemmer, der oppebære Arbejdsløshedsunderstøttelse, med Angivelse af Navn og Bopæl, og tillige

— for saa vidt Kasserne maatte være i Stand hertil, hvilket næppe altid vil være Tilfældet — en Fortegnelse over andre arbejdsløse Medlemmer, hvis Ret til Understøttelse endnu ikke er paabegyndt, eller hvis Understøttelsesperiode er udløben. Indenrigsministeren kan efter Indstilling fra Arbejdsanvisningsdirektøren tillade Afvigelse med Hensyn til Indsendelsen af de nævnte Fortegnelser, hvilket f. Eks. vil kunne ske derigennem, at man for store Arbejdsløshedskassers Vedkommende, for hvilke Indsendelsen af de ugentlige Fortegnelser vil medføre et meget betydeligt Arbejde, særlig naar Arbejdsløsheden er stor, nøjes med Indsendelsen af maanedlige Fortegnelser, supplerede med ugentlige Lister over Tilgang og Afgang af arbejdsløse Medlemmer.

Ogsaa paa anden Maade vil der af Arbejdsløshedskasserne kunne ydes Kontorerne Bistand ved Anvisningen, og det er derfor foreslaaet, at der gives Indenrigsministeren Hjemmel til at fastsætte nærmere Regler for Arbejdsløshedskassernes Forpligtelse i saa Henseende.

Der er efter Lovforslaget intet til Hinder for, at en Arbejdsløshedskasses Bestyrelse anviser Plads til et af de paa ovennævnte Fortegnelse opførte Medlemmer, jfr. herved Lov om anerkendte Arbejdsløshedskasser Nr. 88 af 9. April 1907 § 13, 7°, men naar saadan Anvisning er foretagen, skal der straks gives Meddelelse herom til vedkommende Arbejdsanvisningskontor, der ligeledes paa sin Side er pligtig at give Meddelelse til Arbejdsløshedskasserne om den af Kontoret foretagne Anvisning til et af Kassens Medlemmer.

Man har anset det for rettest udtrykkeligt at fastsætte, at der ikke af Kontorerne maa gives uvedkommende Adgang til at gøre sig bekendt med de fra Arbejdsløshedskasserne modtagne Oplysninger.

Endelig skal det bemærkes, at der er givet Medlemmerne af anerkendte Arbejdsløshedskasser Fortrinsret til at erholde Arbejde anvist fremfor andre arbejdssøgende med lige Kvalifikationer.

Til § 9.

Bestemmelsen om, at et Uddrag af det aarlige Regnskab skal indsendes til Ministeriet er indsat af Hensyn til Reglerne i § 8 om Statstilskudets Fordeling.

Det er i øvrigt en Selvfølge, at Kontorets Regnskab bliver at optage paa Regnskabet for vedkommende Kommune paa samme Maade som Regnskaberne for de øvrige Institutioner, der drives for Kommunens Regnskab, og vil være at underkaste Revision og Decision efter de for sidstnævnte Regnskab gældende Regler. Mulig forefundne Fejl i Kontorets Regnskab, der kunne være af Betydning for Statstilskuddets Størrelse, ville da senere være at berigtige.

Til § 10.

Der er overfor Ministeriet udtalt Ønske om, at de med Driften af et Arbejdsanvisningskontor forbundne Udgifter ikke alene skulle afholdes af den Kommune, der har oprettet Kontoret, men tillige skulle fordeles paa andre Kommuner, for hvilke Kontorets Virksomhed vil faa Betydning. Da der imidlertid ved Lovforslaget ikke er givet — og formentlig heller ikke vil kunne gives — Nabokommuner nogen Medbestemmelsesret ved Afgørelsen af, om der tor en Kommune er Grund til Oprettelsen af et Anvisningskontor, har man ikke ment i Lovforslaget at kunne fastsætte Regler om Fordeling af Udgifterne mellem de paagældende Kommuner. Derimod vil Ministeriet ved Sagens Gennemførelse i Praksis søge at virke hen til, at samtlige de Kommuner, for hvilke et Anvisningskontor antages at faa direkte Betydning, forene sig om Oprettelsen af Kontoret og Overtagelsen af Udgifterne ved dettes Drift.

Som tidligere omtalt har man anset det for naturligt, at der af Statskassen ydes Tilskud til Driften af de anerkendte Anvisningskontorer. Tilskudets Størrelse maa ikke overstige en Tredjedel af Udgifterne ved Kontorets Drift i det forløbne Regnskabsaar.

Ministeriet vil anse det for ønskeligt, om Statstilskudet maatte kunne

tilstaas med Maksimumsbeløbet for hvert Kontor, hvis Udgifter staa i passende Forhold til dets Virksomhed, men man har dog anset det for rettest ikke ved Lovforslaget at give bindende Regler vedrørende Statstilskudets Beregning, og det er derfor foreslaaet, at Statstilskudets samlede Størrelse fastsættes ved de aarlige Finanslove.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvilke Udgifter den foreslaaede Ordning af Arbejdsanvisningen maa antages at ville medføre, skal man bemærke, at det til en tilfredsstillende Ordning formentlig maa udkræves, at der oprettes gennemsnitlig et Kontor for hvert Amt, i alt ca. 20 Kontorer. Udgifterne ved Driften ville antagelig gennemsnitlig ikke overstige et Beløb af 4,000 à 5,000 Kr. aarlig for hvert Kontor, eller i alt ca. 80,000—100,000 Kr. arlig.

Udgifterne ved det i København bestaaende kommunale Anvisningskontor udgør for Tiden ca. 40,000 Kr. aarlig, og det maa antages, at Udgifterne efter Lovens Ikrafttræden ville stige noget paa Grund af Kontorets Virksomhed som Centralanvisningskontor. De samlede Udgifter ved Driften af de i Lovforslaget omhandlede Anvisningskontorer ville herefter formentlig ikke overskride en Sum af 120,000 à 150,000 Kr. aarlig.

Maksimumsbeløbet for Statens Udgifter ved Ordningen af Arbejdsanvisningen vil herefter antagelig kunne ansættes til 50,000 à 55,000 Kr. aarlig, heri beregnet Lønningen til Arbejdsanvisningsdirektøren og Udgifterne ved Tilsynet med Anvisningskontorerne.

Lønbevægelser og Konflikter.

Jord- og Betonarbejderne i København. Efter at der som meddelt havde været Bestyrelsesskifte i Jord- og Betonarbejdernes Fagforening traadte Forretningsudvalget for Dansk Arbejdsmands Forbund og Afdelingsbestyrelsen sammen til en Konference og den 22. Februar tilstillede Forbundet De samv. Fagforbund en Skrivelse, der foranledigede, at Hovedorganisationen samme Dag sendte Arbejdsgiverforeningen Forslag om Afholdelse af et Møde for at gøre Forsøg paa at faa Konflikten afsluttet.

Dette Møde fandt Sted den 24. Februar Kl. 2 Eftm.

Arbejdsgiverforeningen og Entreprenørforeningen havde delegeret 11, De samv. Fagforbund og Arbejdsmændenes Organisation 13 Repræsentanter til Mødet.

Forligsmanden, Direktør *Michael Kofoed* og hans Assistent *Riis-Hansen* overværede Forhandlingerne.

I et Plenarmøde fremsatte *Lyngsie* Arbejdsmandsforbundets Syn paa Sagen. Forhandlingerne ønskedes genoptaget paa det Grundlag, der forelaa i Slutningen af November, og han paapegede, hvilke Punkter Jord- og Betonarbejderne havde været utilfredse med.

Entreprenørforeningens Formand, Ingeniør *Werner* meddelte straks derpaa, at Arbejdsgiverne ikke mere stod ved Tilbudet om *tvungen Akkord*. Man maatte stille absolut Forlangende om at faa Princippet: *frivillig Akkord* fastslaaet; dette havde Entreprenørerne været enige med den midlertidige Bestyrelse om.

Efter nogen Forhandling om dette Spørgsmaal, og efter at Timelønnen kort var berørt, gik Parterne fra hinanden, og efter en kort Konference mellem Arbejderrepræsentanterne indbyrdes, meddeltes det Arbejdsgiverne, at Kravet om tvungen Akkord — Jærnbetonarbejdet fraregnet — fastholdtes.

Kort efter fremsatte Arbejdsgiverne følgende Forslag:

»Timelønnen sættes til 43 Øre indtil 1. April 1914, og derefter til 44 Øre imod, at de vedtagne Priskuranter kun er Grundlaget for frivillige Akkorder, saaledes at for saa vidt Entreprenørerne maatte kræve et Arbejde fra Priskuranten udført i Timeløn, der da derfor vil blive ydet et Tillæg til Timelønnen af 20%.

Jord- og Betonarbejdernes Afdeling er-

kender, at den ikke vil lægge fastlønnede Formænd Hindringer i Vejen for at udføre alt forefaldende Arbejde, hvad enten dette indeholdes i Prisfortegnelsen eller ikke.

Forliget af 5. September 1899 aftrykkes i Prisfortegnelsen. Arbejdsgivernes Ret til at afskedige en Mand, der staar i Fællesakkord anerkendes.

Overenskomsten træder i Kraft 3 Maaneder efter dens Underskrift. Indtil da gælder den gamle Overenskomst.

Overenskomsten er derefter gældende, indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. Februar. tidligst dog 1. Februar 1916.

Samtidig med Opsigelse fremsendes Forslag til ny Overenskomst.«

Dette Forslag afvistes, og nogle Underhaandsforhandlinger, der strakte sig over en Timestid, resulterede kun i, at Uenigheden paany konstateredes.

Henad Kl. 6 skiltes Parterne.

Forligsmanden, der ikke havde deltaget i Forhandlingerne efter at Plenarmødet sluttede ved halv fire Tiden, og som havde opholdt sig i et særligt Lokale i den forløbne Tid, blev underrettet om Forhandlingernes negative Resultat, og efter at have sat sig fuldstændig ind i Situationen opfordrede han Parterne til at give Møde samme Aften Kl. 8.

Til det fastsatte Klokkeslet mødte alle Repræsentanter, og ved et nyt Plenarmøde, der denne Gang lededes af Forligsmanden, stillede han Forslag om Nedsættelse af et Udvalg med 4 Repræsentanter fra hver Side.

Dette Forslag tiltraadtes af begge Parter.

Arbejdsgiverne valgte Direktørerne *Hauberg* og *Ballin* og Ingeniørerne *Werner* og *Schøller*. Arbejderne: Formanden for De samv. Fagforb. *Carl F. Madsen* og *Lyngsie*, *Axel Olsen* og *Lebek Hansen* for Arbejdsmændene.

Udvalgets Møde, som lededes af Forligsmanden, varede til henad Midnat, men der var endnu ikke aabnet nogen Mulighed for en Ordning paa dette Tidspunkt.

Forligsmanden konfererede derefter med Parterne hver for sig for at finde et Grundlag for et Mæglingsforslag, men Kl. 3 om Morgenen var dette endnu ikke lykkedes, og han afbrød derfor Forhandlingerne.

Det varsledes dog med det samme, at et nyt Møde vilde blive afholdt. Forligsmanden havde endnu ikke helt opgivet Haabet, og til den 28. Februar sammenkaldtes der til Møde paa Forligsmandens Kontor i Kristiansgade 2.

Straks efter Ankomsten kaldte Forligsmanden Parterne ind i et Lokale, og han gik lige til Sagen ved at holde følgende Tale:

»Da det under Forhandlingerne paa Mødet i Arbejdsgiverforeningen den 24. Februar har vist sig ugørligt at tilvejebringe Enighed paa Grundlag af frivillig Akkord, anser jeg det for nødvendigt, om Freden skal naas, at vende tilbage til den tvungne Akkord, der danner Forudsætningen for mit Mæglingsforslag af 22. November.

Forud for dette Tidspunkt var der jo tilvejebragt Enighed mellem Parterne om det allervæsentligste undtagen Timelønnen og Vilkaarene for Udførelse af Jernbetonarbejde, og Forslag til Løsningen af disse Tvistepunkter findes da ogsaa optaget i Mæglingsforslaget.

Forinden dette kunde stilles, stod der dog et Par Detailspørgsmaal tilbage, men herom opnaaedes der Enighed, hvilket fandt Udtryk i Opsættelsen af et Par Dokumenter, der lyder saaledes:

Det første:

»Paa given Foranledning erkender man, at der ikke maa lægges Entreprenørforeningens Medlemmer Hindringer i Vejen for at lade fastlønnede Formænd udføre alt forefaldende Arbejde, hvad enten det paagældende Arbejde indeholdes i Prisfortegnelsen eller ikke.

København, den 22. Nobr. 1911.

Werner. Lyngsie. Axel Olsen.«

Det andet:

»Til Afgørelse af eventuelle Uoverensstemmelser, der maatte opstaa under Overenskomstens Udarbejdelse (herunder bl. a. Overgang til Metersystemet) om, hvad der er vedtaget

mellem Parterne, nedsættes et Udvalg, bestaaende af 3 Medlemmer for hver af Parterne, eventuelt med Tilkaldelse af en Opmand, der, hvis Parterne ikke kan enes om Valget, udpeges af Forligsmanden.

Forligsmanden tilsiger sin Støtte, hvis en af Parterne ønsker hans Forklaring til Sagens Oplysning.

Werner. *Lyngsie.*«

Selve Mæglingsforslaget var saalydende:

»Under Forudsætning af, at de tilbagestaaende Tvistepunkter indenfor Priskuranten udjævnes, stiller Forligsmanden til Bilæggelse af de øvrige Uoverensstemmelser i Jord- og Betonarbejderkonflikten nedenstaaende Mæglingsforslag:

1) Timelønnen forhøjes til 42 Øre, og forhøjes yderligere til 44 Øre fra 1. Februar 1914.
2) Jernbetonarbejde, hvorunder dog ikke henregnes Beton, hvori der kun er indlagt løse Stykker Jern, udføres efter Entreprenørernes frie Valg i Akkord efter Priskuranten eller betales med en Timeløn af 60 Øre.
3) Overenskomsten træder i Kraft 1. Februar 1912 og gælder indtil 1. April 1916.
4) Arbejdet genoptages Tirsdag d. 28. Novbr., saa vidt muligt i samme Omfang som før Strejkens Udbrud.

København, den 22. Novbr. 1911.

Michael Koefoed.«

Dette Mæglingsforslag blev jo forkastet af begge Parter, og jeg har Føje til at tro, at Modstanden fra Arbejdsgivernes Side alene var rettet imod de 60 Øre for Jærnbetonarbejde, og jeg anser det derfor nu for nødvendigt at vige herfra, hvilket Arbejdernes Repræsentanter ogsaa har erklæret at kunne indse.

Jeg skal derfor rette følgende Henstilling til de tilstedeværende Parter:

Til Bilæggelse af den løbende Konflikt i Jord- og Betonfaget henstiller Forligsmanden, at det den 22 Novbr. 1911 stillede Mæglingsforslag vedtages, idet dog den i Pkt. 2 nævnte Timeløn nedsættes fra 60 Øre til 55 Øre.

Den nu nødvendiggjorte Forandring af de i Mæglingsforslaget fastsatte Tidspunkter for Overenskomstens Ikrafttræden og Arbejdets Genoptagelse henvises til nærmere Forhandling mellem Parterne.«

Efter korte Bemærkninger og Forespørgsler angaaende den saaledes fremsatte Henstilling trak Parterne sig tilbage for at tage Stilling til den.

Efter en rum Tids Overvejelser meddelte Parterne deres Stilling til Henstillingen — *Arbejdsgiverne stillede Betingelser.*

Deres Svar var saalydende:

»Arbejdsgiverforeningen og Entreprenørforeningen erklærer at kunne acceptere Forligsmandens Henstilling, idet det forudsættes, at der ved Siden derat ved Forhandlinger mellem Parterne opnaas Enighed om Kauteler, der i tilstrækkelig Grad kan sikre Entreprenørerne mod Ulemper af at beholde den tvungne Akkord.«

Arbejdernes Svar lød saaledes:

»Arbejderne akcepterer Forligsmandens Henstilling i Forventning om, at Forligsmanden yder sin Medvirkning til Løsning af de i Henstillingen omtalte tilbageværende Spørgsmaal om Tidspunktet for Arbejdets Genoptagelse og Overenskomstens Ikrafttræden.«

Det fremgaar heraf, at Arbejdsgiverne *forkastede* det fremsatte Forslag, idet de i sidste Øjeblik rejste Krav om at faa de Kauteler, *hvorom der tidligere ved Forhandling med Arbejderne er opnaaet Enighed*, ændrede.

Skibstømrerne i Helsingør. Efter at Dansk Skibstømrer-Forbund havde opsagt den hidtil gældende Overens-

komst med Helsingørs Skibsværft til Udløb den 1. Februar er der ført Forhandlinger mellem Forbundet og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien om en ny Overenskomst.

Ved et Møde den 22. Febr. fremsatte Sammenslutningen et Tilbud, som Forbundets helsingørske Afdeling senere tiltraadte paa en Generalforsamling.

Den hidtilgældende Minimalløn paa 37 Øre er ved denne Overenskomst bibeholdt indtil 1914. Fra dette Tidspunkt hæves den til 38 Øre. Overenskomsten udløber 1916.

Samtidig er de personlige Lønninger hævet saaledes, at den mindste Timeløn for de ved Værftet beskæftigede Arbejdere i Øjeblikket andrager 41 Øre pr. Time, og Fagets stedlige Priskurant er forhøjet med 5 pCt.

Værftet beskæftiger ca. 40 Mand, som *alle* har opnaaet Lønforhøjelse ved denne Lejlighed.

De samvirkende Fagforbunds Reorganisationsudvalg.

Repræsentantskabsmødet den 22. Januar valgte, som bekendt, 10 Medlemmer, der sammen med 5 Forretningsudvalgsmedlemmer skulde forberede en eventuel Revision af De samvirkende Fagforbunds Virkemaade.

Et af de saaledes valgte Medlemmer, Murer *Charles Christensen*, har af forskellige Grunde nedlagt sit Mandat. I hans Sted er første Suppleant, Formanden for Syernes Forbund, Fru *Emma Petersen*, tiltraadt Udvalget.

Kongresser.

Murerforbundets ekstraordinære Delegeretmøde.

Som bekendt har Murerforbundet ved en Urafstemning vedtaget at udtræde af de samvirkende Fagforbund fra Oktober i Aar. Dette har foranlediget, at Hovedbestyrelsen indkaldte til et Delegeretmøde for at planlægge Virksomheden, fra den Tid Udmeldelsen træder i Kraft.

Dette Delegeretmøde afholdtes i Rømersgades Forsamlingsbygning i København den 14. og 15. Februar.

76 Afdelinger var repræsenterede ved 103 Delegerede. Endvidere deltog den samlede Hovedbestyrelse, 14 Medlemmer.

Efter at Situationen i al Almindelighed var drøftet, blev der truffet en ganske enkelt Beslutning, idet det vedtoges at forhøje Kontingentet til Forbundet med 10 Øre om Ugen i 40 af Aarets Uger. Det har tidligere været 15 Øre pr. Medlem pr. Uge.

Snedkerforbundet og De samv. Fagforbund.

Ved den endelige Optælling af Stemmesedlerne vedrørende Snedkerforbundets Udtrædelse af De samv. Fagforbund har det vist sig, at 1976 har stemt *for* Udmeldelsen og 2900 *imod*.

79,1 pCt. af Forbundets samlede Medlemstal har afgivet Stemme. Som bekendt, vilde Afstemningen kun blive betragtet som gyldig, saafremt mindst 75 pCt. afgav Stemme. Denne Betingelse er altsaa opfyldt, og det er saaledes endelig afgjort, at Snedkerforbundet forbliver i De samvirkende Fagforbund.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 36 ❋ KØBENHAVN DEN 9. MARTS 1912 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Den skandinaviske Arbejderkonference i Göteborg. Lønbevægelser og Konflikter (Cementarbejderne i Jylland. Jord- og Betonarbejderne i København). Arbejderbevægelsens Arkiv. Arbejdsløsheden i December 1911.

Den skandinaviske Arbejderkonference i Göteborg.

Fast Forbindelse mellem Landsorganisationerne ved større Konflikter.

Paa den skandinaviske Konference i Göteborg i Dagene den 3. og 4. Marts d. A. opnaaedes der fuldstændig Enighed om nedenstaaende Udtalelse angaaende Spørgsmaalet om Landsorganisationernes gensidige Pligt til under større Konflikter at yde planmæssige Bidrag.

»Angaaende Spørgsmaalet om Bestemmelser vedrørende gensidig Understøttelse mellem Landsorganisationerne ved større Konflikter, vedtager Konferencen at udtale følgende:

Det er Konferencens Opfattelse, at den stadig fremadskridende og stærkere Centralisering af Kapitalmagten og Arbejdsgiverorganisationerne i højere Grad end nogensinde kræver, at den faglige Organisations Enhed bevares og styrkes.

De store Kampe, som Fagorganisationerne i de forskellige Lande har maattet udkæmpe i Anledning af Arbejdsgivernes Lockout'er, viser hvor paatrængende nødvendigt det er for de organiserede Arbejdere, at de først og fremmest udvikler det nationale Samarbejde ved at styrke de faglige Forbundsorganisationer og de faglige Landsorganisationer, og endvidere at udvikle Samarbejdet til ogsaa at omfatte Gensidighedsforbindelser mellem Landsorganisationerne vedrørende Understøttelser under større Konflikter.

Fagforbundene har allerede begyndt et saadant Samarbejde som i særlig Grad har udviklet sig mellem de forskellige Forbund i Skandinavien, men som ogsaa har strakt sig til andre Lande.

Det er Konferencens Opfattelse, at Virksomheden bør fortsættes i denne Retning.

Ved Overenskomster, som træffes mellem Fagforbundene, bør det iagttages, at disse Overenskomster affattes saa ensartede som muligt, men saadanne faste Forbindelser bør dog ikke indgaas med Broderforbund, som *ikke* tilhører Landsorganisationerne i deres eget Land. Disse Overenskomster maa ikke i nogen Henseende staa hindrende i Vejen for, at Landsorganisationerne kan udnytte Gensidighedsforbindelserne.

For imidlertid at faa det internationale Samarbejde gjort frugtbringende i den størst mulige Grad, bør der arbejdes for Tilvejebringelse af Gensidighedsforbindelser mellem Landsorganisationerne — særlig i Skandinavien.

Konferencen anbefaler derfor til Vedtagelse de nedenfor nævnte Bestemmelser:

Naar der i et af de skandinaviske Lande udbryder Konflikt af saa stort Omfang, at over 20 pCt. af Landsorganisationens samlede Medlemsantal befinder sig i Strid, er de øvrige Landsorganisationer pligtige til at understøtte den i Strid værende Landsorganisation, for saa

vidt Konflikter i eget Land ikke umuliggør det.

Understøttelsen ydes dog først fra og med den tredie Uge efter Konfliktens Udbrud; den Landsorganisation, som fører Striden, maa saaledes selv udrede Understøttelsen i de første fjorten Dage.

For at kunne tilvejebringe Understøttelse, maa der i Landsorganisationernes Love indføres Bestemmelser, der giver Forretningsudvalgene Ret til at foretage Udskrivninger af *ekstra Bidrag* til et Beløb af indtil 50 Øre pr. Medlem om Ugen.

Saa snart der foreligger Fare for Udbrud af en større Strid, bør Forretningsudvalget for den paagældende Landsorganisation holde de andre Landsorganisationers Forretningsudvalg velunderrettede om Forholdene, og der bør i saadanne Tilfælde holdes Konference mellem Repræsentanter for de respektive Forretningsudvalg. Efter at Striden er udbrudt, skal der, saa længe den varer, gives Landsorganisationerne Oplysning om Konfliktens Forløb og de nærmere Omstændigheder ved denne.

Konferencen opfordrer Landsorganisationerne i de forskellige Lande til paa førstkommende Kongres eller Generalforsamling at optage ovenstaaende til Behandling til definitiv Godkendelse.«

Konferencen behandlede desuden Spørgsmaalet om Organisationsformer, Taktik m. m., men i disse Sager er der ikke taget nogen Beslutning af Hensyn til, at de er opførte til yderligere Behandling ved den skandinaviske Kongres i indeværende Aar.

Konferencen afsluttedes Mandag Aften med en kort Tale af *Herman Lindqvist*, som fremførte sin egen og de svenske Kammeraters Tak til de danske og norske Delegerede, og udtalte som sin Overbevisning, at Konferencen vilde komme til at bære rige Frugter for Arbejderklassens faglige Kamp i de tre nordiske Lande.

Nærværende ved Konferencen var som Repræsentanter for Landsorganisationen i Sverrig *Herman Lindqvist, Arvid Thorberg, Ernst Söderberg, Janne Jönsson og Charles Lindley*, og for Landsorganisationen i Norge: *Ole O. Lian, Sverre Iversen, Richard Hansen, J. Borgen* og *P. Aarö*, samt for De samvirkende Fagforbund i Danmark: *Carl F. Madsen, Th. Stauning, P. Hvidtfeldt, I. A. Hansen* og *Lyngsie*.

Lønbevægelser og Konflikter.

Cementarbejderne i Jylland. Efter at Arbejdsgiverforeningen d. 17. Febr. havde sendt første Lock-outvarsel overfor Cementarbejderne modtog De samvirkende Fagforbund d. 24. Febr. det andet Varsel i følgende Ordlyd:

»I Fortsættelse af vor Skrivelse af 17. ds. tillader vi os herved at meddele, at en kompetent Forsamling énstemmig har vedtaget, at der skal iværksættes Arbejdsstandsning overfor samtlige Medlemmer af Dansk Arbejdsmands-Forbund, som er beskæftigede paa Virksomheder under Foreningen af danske Cementfabriker, fra og med Mandag Morgen den 4. Marts, for saa vidt der ikke forinden er tilvejebragt en for Cementfabrikerne tilfredsstillende Overenskomst.

Idet vi meddeler dette, undlader vi ikke at tilføje, at Arbejdsgiverforeningen i dette som i andre lignende Tilfælde er villig til at deltage i endnu en Forhandling om Sagen, for saa vidt man fra det ærede Forretningsudvalgs Side maatte nære Ønske derom.

S. C. Hauberg.

Sophus Agerholm.

Et Fællesmøde den 29. Februar bragte ikke Sagen i Orden.

To Dage før Lock'outens Udbrud opfordrede Forligsmanden Dansk Arbejdsmandsforbund, Cementfabrikantforeningen og Hovedorganisationerne til at give Møde. Han vilde gøre et Forsøg paa at afværge den varslede Lock'out.

Afbrudt af en kort Pause konfe-

rerede man om Tvistepunkterne til Midnat; paa dette Tidspunkt tilkaldte Forligsmanden i Henhold til Loven en Repræsentant for hver af Parterne til at overvære Udarbejdelsen af et Forligsforslag, men det blev alligevel ikke til noget, fordi der i sidste Øjeblik opstod Uenighed om, hvorvidt et Spørgsmaal angaaende Timelønnen i kombineret Akkord var afgjort forud.

Arbejdsgiverne paastod, at det var ordnet ved Akkordforhandlingerne. Arbejderne holdt paa, at det skulde afgøres sammen med Timelønsfastsættelsen.

Denne Konflikt lod sig ikke løse; derfor bristede Forhandlingerne, og ca. 1000 Cementarbejdere udelukkedes derfor til det varslede Tidspunkt.

Jord- og Betonarbejderne i København.

I sidste Nr. meddelte vi, at Arbejdsgiverne havde *forkastet* Forligsmandens Mæglingsforslag af 24. Februar 1912.

Forligsmanden stillede derefter d. 3. Marts et nyt Forslag, der gik ud paa at samle eller dele alle de Standpunkter, som var Skyld i at Parterne ikke kunde enes.

Dette Forslag var saalydende:

1. a. Saafremt der ikke forud træffes anden Overenskomst mellem Entreprenørerne og Arbejderne, bliver de i Prisfortegnelsen omhandlede Arbejder at udføre i Akkord, idet det dog staar Entreprenøren frit for at lade de Arbejder, der er opførte under § 6, Stykke III: »Jærnbeton« med Bilag, udføre som Timelønsarbejde til en Timeløn, der er lig med den i § 3b anførte almindelige Timeløn med et Tillæg af 25%, idet denne dog ogsaa for Tiden til 1. Februar 1914 bliver at beregne efter en Timeløn af 44 Øre.

b. Betalingen for andre Akkorder, som ønskes af begge Parter, fastsættes ved Overenskomst, der træffes mellem Entreprenøren og de paagældende Arbejdere.

c. Opnaas ikke Enighed om Akkord, bliver Arbejdet at udføre i almindelig Timeløn.

d. Uberettiget Indgriben i disse Forhold fra Arbejdsgiver- eller Arbejderorganisationens Side paatales og afgøres i Overensstemmelse med Reglerne for Behandling af faglig Strid, eventuelt ved Den faste Voldgiftsret.

2. Jord- og Betonarbejdernes Afdeling erkender, at den ikke vil lægge fastlønnede Formænd Hindringer i Vejen for at udføre forefaldende Arbejde, hvad enten dette indeholdes i Prisfortegnelsen eller ikke.

3. Forliget af 5. September 1899 aftrykkes i Prisfortegnelsen.

4. Timelønnen fastsætses til 42 Øre indtil 1. Februar 1914 og derefter til 44 Øre.

5. Da der har været Strid om Entreprenørernes Afskedigelsesret, udtales det udtrykkeligt, at Jord- og Betonarbejdernes Afdeling selvfølgelig er underkastet Septemberforligets Bestemmelser og de af Den faste Voldgiftsret afsagte Kendelser angaaende Arbejdsgivernes Afskedigelsesret overfor timelønnede eller akkordlønnede Arbejdere.

6. Overenskomsterne træder i Kraft 1. Maj 1912. Indtil da gælder de gamle Overenskomster. Overenskomsterne er derefter gældende, indtil de med 4 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. April, tidligst dog 1. April 1916.

7. Den, der opsiger Overenskomsterne, er pligtig til at fremkomme med Forslag til nye Overenskomster senest 1 Maaned efter Opsigelsen.

8. Til Afgørelse af eventuelle Uoverensstemmelser, der maatte opstaa under Overenskomsternes Udarbejdelse (derunder bl. a. Overgangen til Metersystemet) om, hvad der er vedtaget mellem Parterne, nedsættes et Udvalg, bestaaende af 3 Medlemmer for hver af Parterne, eventuelt med Tilkaldelse af en Opmand, der, hvis Parterne ikke kan enes om Valget, udpeges af Forligsmanden.

9. Det territoriale Omraade er København, Frederiksberg og Amager.

10. Parterne er enige om fra Arbejdets Genoptagelse paa behørig Maade og efter nærmere Aftale at medvirke til at tilvejebringe en paalidelig Statistik for Fortjenesten paa alle de i Prisfortegnelserne omhandlede Timeløns- og Akkordarbejder.

11. Arbejdet genoptages snarest muligt og saavidt muligt i samme Omfang som før Arbejdsstandsningen.

Herpaa indløb d. 5. Marts følgende Svar:

Fra *Dansk Arbejdsmandsforbund:*

Nærværende for at meddele, at Dansk Arbejdsmandsforbund paa egne og vor Jord- og Betonarbejderafdelings Vegne *tiltræder* Forligsmandens Forslag af 3. ds. til Løsning af Konflikten i Jord- og Betonarbejderfaget.

Fra *Arbejdsgiverforeningen:*

I Besvarelse af Deres Henstilling af 3. ds. tillader vi os herved at meddele, at Arbejdsgiverne *ikke* kan akceptere Henstillingen, særlig under Hensyn til Punkterne 1 d., 5 og 6.

Arbejdsgiverne har altsaa atter — for tredje Gang — forkastet de Forslag, der er stillet af Forligsmanden.

Arbejderbevægelsens Arkiv.

En ny Parti-Institution.

I »Arbejderen Nr. 1 for Aaret 1909 gjorde vi udførligt Rede for de Forhandlinger, som Forretningsudvalgene for Socialdemokratisk Forbund og De samvirkende Fagforbund havde ført angaaende Oprettelsen af et »Arbejderbevægelsens Arkiv i Danmark«, ligesom vi i samme Aargang Nr. 5 optrykte det Cirkulære, som Arkivudvalget i Juli Maaned 1909 udsendte til samtlige faglige og politiske Foreninger i Danmark, hvori omtales, hvilke Sager Arkivet tænkes at skulle opbevare. Endvidere findes Reglerne for Arkivets Afbenyttelsen aftrykt.

Tanken om Oprettelsen af et Arkiv fremkom fra Kontrolkomiteen for Arbejdernes Fællesorganisations Læsestuer i København i Aaret 1906 og godkendtes senere af et Fællesmøde der vedtog, at opfordre De samvirkende Fagforbund og Socialdemokratisk Forbund til at realisere Tanken.

Partikongressen i Odense 1908 og Generalforsamlingen i De samvirkende Fagforbund 1909 sluttede sig til Forslaget, og der nedsattes et Udvalg til at forberede Sagen. Den 12. Juni 1909 var der i Udvalget Enighed om at paabegynde Virksomheden.

I Juli Maaned s. A. udsendtes det ovenfor nævnte Cirkulære til Organisationerne.

Siden da har Arkivaren været travlt beskæftiget med at fremskaffe det fornødne Materiale, ligesom et betydeligt Stykke Arbejde er udført med at rubricere og katalogisere de forskellige Aktstykker, hvoraf der findes flere overmaade interessante og værdifulde.

Arkivet, der er delt i en »Arkiv-Afdeling« indeholdende Aktstykker vedrørende den faglige, politiske og kooperative Arbejderbevægelse i Ind- og Udland, og i en »Bibliotheks-Afdeling«, der indeholder social-politisk Literatur fra Ind- og Udlandet, tæller nu 8000 Numre.

Da Arten og Mængden af det indkomne Materiale nu er af en saadan Beskaffenhed, at Besøgende med Udbytte vil kunne studere disse, vedtog Arkiv-Udvalget officielt af aabne Arkivet den 1. Februar 1912.

Denne Dag samledes Repræsentanter for Socialdemokratisk Forbund, De samvirkende Fagforbund, Arbejdernes Fællesorganisation i København og Kontrolkomiteen for Bladet »Social-Demokraten« i Arkivets Lokaler, Kompagnistræde 14.

Formanden for Arkiv-Udvalget, gjorde i store Træk Rede for Arkivets Tilblivelse, og udtalte Haabet om, at dette nye Led i Arbejderbevægelsens mange Foretagender maatte blive til Held og Gavn for den socialdemokratiske Arbejderbevægelse, og at den Opgave Arkivet havde sat sig, at være det Sted hvor Organisatoren og Agitatoren saavel som Historikeren kan hente paalidelige Oplysninger om Arbejderbevægelsen, til Brug i sin daglige Gerning, hvad enten det gælder faglige, politiske kooperative eller økonomiske Forhold, hermed var paa Veje til at blive løst.

Arkivaren, foreviste derefter Arkivet og forklarede paa hvilken Maade de forskellige Aktstykker var ordnede og katalogiserede.

Ved Katalogiseringen er benyttet Karthothek Systemet (Dewej) der paa en let og overskuelig Maade oplyser om, hvad der findes om hvert enkelt Spørgsmaal og om hver enkel Organisation.

Kataloger findes ikke.

De Besøgende udtalte deres Tilfredshed med den nye Institution og udtalte alle Ønsket om at Partiet maatte faa Gavn af det udførte Arbejde.

Foreløbig holdes Arkivet aabent hver Onsdag Formiddag fra 10—12 og hver Torsdag Aften fra 6—8.

Arkiv-Udvalget bestaar af *Carl F. Madsen* (Formand) og *Carl Gran* som Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund *Th. Stauning* og Dr. phil. *Gustav Bang* fra Socialdemokratisk Forbund *V. S. Petersen* for Arbejdernes Fællesorganisation i København og Landstingsmand *Chr. Christiansen* som Repræsntant for »Social Demokraten«.

Som Arkivar er ansat *Karl Kiefer*, Sekretær for Arbejdernes Fællesorganisation i København.

Der er imidlertid endnu et meget stort Arbejde at udføre, da der rundt omkring i Landet findes mange værdifulde Aktstykker, som rettelig burde være i Arkivet.

Arkiv-Udvalget retter derfor en indtrængende Opfordring til samtlige Landets Arbejderorganisationer om at indsende et Eksemplar af *alle* Tryksager, saavel stort som smaat, til Arkivet, samt at indsende alle Forhandlingsprotokoller, Regnskabsbøger og andre skrevne Dokumenter, som ikke mere skal bruges i den daglige Gerning.

Af større Tryksager, saasom Beretninger, Priskuranter, Forhandlingsprotokoller fra Kongresser ønskes om muligt 3 Eksemplarer, da Arkivet staar i Bytteforbindelse med Arkiverne i Norge og Sverig.

Hos mange Partifæller findes i Privat-Eje sikkert Breve, Blade, Skrifter o. l., særlig fra Arbejderbevægelsens første Dage, som det vil være af uvurderlig Betydning for Arkivet at være i Besiddelse af, hvorfor vi opfordrer Partifællerne til at indsende saadanne Dokumenter efter Adresse:

Arbejderbevægelsens Arkiv,
Kompagnistræde 14.
København. K.

Arbejdsløsheden
i December 1911.

De i nedenstaaende Fortegnelse nævnte 48 Fag eller Organisationer have meddelt Oplysninger om Arbejdsløsheden i December Maaned 1911 for ialt ca. 96,600 Arbejdere. Antallet af Arbejdsløse blandt disse var ved Maanedens Udgang c. 14,600 eller 15,15 pCt. Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til c. 241,500 eller 2,50 Dage pr. Medlem.

Af større Fag mangler Oplysning fra Telefonarb., Sadelmagere, Keramikere, Glasarb., Guld-, Sølv- og Elektropletarbejd., Bogbindere, Sømænd samt Arbejdsmandsorganisationerne i Gentofte og Omegn og i Randers.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Tilvirkning af Næringsmidler og andre Fortæringsgst.												
Mølleriarbejdere	104	104	10	266	396	278	16	245	500	382	26	511
Bagere	1057	1057	198	4150	1019	1019	150	2600	2076	2076	348	6750
Sukkervarearbejdere	150	150	13	76	66	66	48	376	216	216	61	452
Bryggeriarbejdere	2134	2134	22	410	1339	1339	19	313	3473	3473	41	723
Slagteriarbejdere	200	200	11	306	1733	1733	28	683	1933	1933	39	989
Skraatobaksarbejdere	106	106	7	193	213	213	22	471	319	319	29	664
Tobaksarbejdere	3119	3119	1110	11004	1547	1547	232	2368	4666	4666	1342	13372
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	1138	1110	32	824	2967	2915	81	1847	4105	4025	113	2671
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skrædere	2100	2100	73	1224	1403	1403	77	475	3503	3503	150	1699
Syersker	158	113	40	900	197	98	6	180	355	211	46	1080
Handskemagere	57	57	0	0	16	16	0	0	73	73	0	0
Hattearbejdere	171	171	5	158	77	77	5	135	248	248	10	293
Skotøjsarbejdere	1873	1873	95	2256	889	867	37	364	2762	2740	132	2620
Jordarbejder, Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere	105	105	23	332	59	59	17	172	164	164	40	504
At overføre	12472	12399	1639	22099	11921	11630	738	10229	24393	24029	2377	32328

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Kbenh. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	12472	12399	1639	22099	11921	11630	738	10229	24393	24029	2377	32328
Murere	1574	1574	476	11000	3533	1956	359	4405	5107	3530	835	15405
Hustømrere	1124	1124	452	9166	2857	2840	599	9987	5981	3964	1051	19153
Skibstømrere	—	—	—	—	333	313	43	990	333	313	43	990
Snedkere	2928	2928	634	14396	3222	3222	640	12781	6150	6150	1274	27177
Billedskærere	101	101	28	323	48	48	2	38	149	149	30	361
Malere	1602	1550	854	20377	1758	1748	988	19235	3360	3298	1842	39612
Stukkatører	68	68	48	928	11	11	3	37	79	79	51	965
Gas- og Vandarbejdere	65	65	13	306	—	—	—	—	65	65	13	306
Ovnsættere	10	10	7	130	—	—	—	—	10	10	7	130
Trævareindustri, samt Industrier i hvilke Træ indgaar som en væsentlig Bestanddel.												
Træindustriarbejdere	549	549	64	1108	1408	1408	533	4226	1957	1957	597	5334
Bødkere	278	278	17	207	440	440	50	671	718	718	67	878
Drejere	67	67	8	109	226	226	78	682	293	293	86	791
Karetmagere	264	264	24	649	466	466	29	689	730	730	53	1338
Læder- og Lædervareindustri.												
Lohgarvere	109	109	4	68	86	86	1	30	195	195	5	98
Hvidgarvere	37	37	5	70	32	32	—	—	69	69	5	70
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Pottemagere	52	52	1	15	41	41	0	0	93	93	1	15
Stenarbejdere	120	72	17	432	370	267	10	240	490	339	27	672
Forarbejdning af Metal og Metalgenstande, herunder Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Blikkenslagere	650	650	53	952	429	429	32	383	1079	1079	85	1335
Filehuggere	19	19	0	0	—	—	—	—	19	19	0	0
Metaltrykkere	72	66	6	82	—	—	—	—	72	66	6	82
Gørtlere og Metalarb.	272	272	16	445	79	79	6	128	351	351	22	573
Smede og Maskinarb.	5400	5400	616	9365	5011	5011	336	4692	10411	10411	952	14057
Formere	350	350	77	1118	1030	1030	543	5710	1380	1380	620	6828
Elektrikere	494	494	57	1198	331	331	29	399	825	825	86	1597
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	147	147	4	124	883	718	—	—	1030	865	4	124
Industri i litterær og kunstnerisk Retning.												
Litografer	282	282	11	249	83	83	2	45	365	365	13	294
Typografer	2250	2250	209	3306	1342	1342	56	1085	3592	3586	265	4391
Søfyrbødere	1200	1200	0	0	(1200)	(1200)	0	0	1200	1200	0	0
Kedel- og Maskinpass.	559	559	24	527	721	721	32	455	1280	1280	56	982
Gartnere	90	90	7	91	10	10	1	7	100	100	8	98
Kellnere	812	812	152	3500	327	327	51	1250	1139	1139	203	4750
Dansk Arbejdsmandsf.	12700	9716	962	21204	18800	14894	2736	33810	31500	24610	3698	55014
Kvindeligt Arbejderf.	1427	1243	52	1400	531	434	23	49	1958	1677	75	1449
Sporvejsfunktionær.	1630	1630	169	4300	—	—	—	—	1630	1630	169	4300
Tilsammen	49774	46427	6706	129244	57529	51343	7920	112253	108103	96564	14626	241497

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K.
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 37 ❋ KØBENHAVN DEN 16. MARTS 1912 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Majdemonstrationen. Lønbevægelser og Konflikter (Jord- og Betonarbejderne i København. Cementarbejderne i Jylland. Korkvarearbejderne i Ringe. Skræderne i København. Papirarbejderne Landet over. Skibstømrerne i Marstal. Slagteriarbejderne Landet over. Tømrerne i Provinserne) Forligsmanden begærer Afsked. Den faste Voldgiftsret. Legater.

Majdemonstrationen.

Den 14. Marts er nedenstaaende Cirkulære udsendt:

De samvirkende Fagforbund opfordrer samtlige faglige og politiske Organisationer i Danmark til at foranstalte en Demonstration

Onsdag den 1. Maj.

Den 1. Maj er i de forskellige Lande gennem Aarene siden 1890 bleven benyttet til at demonstrere, ikke alene for en lovfæstet Maximalarbejdsdag paa 8 Timer, men ogsaa for anden Arbejderbeskyttelse, for Arbejdernes almindelige Klassekrav og for Verdensfred.

Paa den internationale socialistiske Kongres i Amsterdam i August 1904 indeholdt Beslutningen om Majdemonstration en Opfordring til at optage disse Spørgsmaal, men det er overladt de enkelte Lande selv at vælge, hvilke af disse Spørgsmaal, de foruden Ottetimersdagen særlig ønsker at drage frem hver enkelt Gang de foretager Majdemonstration. Denne ene Dag i Aaret skal være en Arbejderdag, hvor den offentlige Opmærksomhed saa stærkt som muligt skal henledes paa Arbejdernes samfundsmæssige Interesser. Vi tror, at der her i Danmark er Grund til ved vor Demonstration i Aar at drage baade

1) *Kravet om Ottetimersdagen* og
2) *Spørgsmaalet om Verdensfreden frem ved Møderne den 1. Maj.*

1) Kravet om at Lovgivningsmagten vedtager en Lov, gaaende ud paa, at der i alle Virksomheder, der er nævnt i det af Social-Demokraterne i Folketinget gentagne Gange fremlagte Lovforslag, gennemføres en Maximalarbejdsdag paa 8 Timer, maa fremsættes i første Række. Samtidig med at vi forlanger, at Staten skal gribe virksomt ind paa dette vigtige Omraade af Arbejderbeskyttelsen, bestræber vi os jo gennem vore Fagorganisationer for at forkorte Arbejdstiden henimod det foreløbige Maal, *Ottetimersdagen*. Men fordi Resultaterne af dette Arbejde er afhængige af Konjunkturerne og af mange andre Forhold og navnlig af Arbejdernes Magtstilling paa det givne Tidspunkt og derfor ikke altid blive som man kunde ønske, er der ingen Anledning til at slappe Kravet til Lovgivningsmagten om en Begrænsning af Arbejdstiden. Tvertimod, Kravene skal gentages ad *begge* Veje, og Agitationen for en forkortet Arbejdstid skal og maa ikke hvile, hverken overfor Arbejdsgiverne eller Rigsdag og Regering. De sidste møder i Reglen op med deres principielle Indvendinger mod vor Fordring, idet man, som man siger, ikke vil forbyde en voksen Arbejder at arbejde saa længe som han eller hun ønsker. Men overfor dette kan der i Agitationen henvises til, at de samme Faktorer i 1908 har vedtaget *Loven om Otte-Lukningen*, hvorved de jo netop gør Forbud mod en for lang Arbejdstid indenfor Handel og enkelte andre Virksomheder. Af alle disse Grunde tør vor Majdemonstration i Aar, som i tidligere Aar, kræve den lov-

mæssige Begrænsning af Arbejdstiden.

2) Der er desuden Grund til at manifestere, at *ogsaa* Arbejderne i Danmark er Modstandere af alle de landsskadelige, kulturstridige og for den almindelige Befolkning forarmende Foranstaltninger, som har Krig, Ødelæggelse og Blodsudgydelse til Formaal, og at vi ønsker at leve i Fred og god Forstaaelse med Befolkningerne i alle andre Lande, at vi ønsker den Verdensfred, som tilstræbes af alle vakte og maalbevidste Arbejdere hele Verden over. Om disse Krav maa alle danske Arbejdere samle sig den 1. Maj.

Forretningsudvalget for de samvirkende Fagforbund tillader sig derfor at opfordre samtlige Organisationer i de forskellige Byer til at foranstalte Demonstration

Onsdag den 1. Maj.

Fagorganisationerne opfordres til, i Forbindelse med de socialdemokratiske Partiforeninger og gennem Arbejdernes lokale Fællesorganisationer, at foretage de fornødne Forberedelser til *Demonstrationen den 1. Maj*; særlig med Hensyn til Procession gennem Gaderne, hvortil Politiets Tilladelse skal indhentes.

Fællesorganisationerne anmodes om fortrinsvis at drage stedlige Kræfter frem som Talere ved *Majdemonstrationen.*

Fællesorganisationerne vil senere faa tilstillet Bestillingsseddel samt Prøveeksemplar af Festtegn og Sange, som vil kunne faas til Anskaffelsesprisen hos De samvirkende Fagforbund, Kasserer E. Svendsen, Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal. København K.

P. F. V.

CARL F. MADSEN

OTTO SMITH.

Lønbevægelser og Konflikter.

Jord- og Betonarbejderne i København. Efter at Arbejdsgiverne havde forkastet Forligsmandens Forslag af 3. Marts, inspireredes den arbejderfjendtlige Presse, for at give det Udseendet af, at Arbejdsgiverne ikke tidligere havde været enige med Arbejderne om de Kavteler, som Arbejdsgiverne forlangte ændrede i det Øjeblik, da Forligsmanden for *tredie* Gang lagde et for alle Parter antageligt Forligsgrundlag paa Bordet.

Man gik saa vidt i Paastandene, saa Arbejdsgiverforeningens Formand nødsagedes til at begære nedenstaaende for Arbejdsgiverne ret ydmygende Dementi optaget i *Berlingske Tidende*, der særlig havde lagt sig i Selen for at skjule Arbejdsgivernes uforsvarlige Handlemaade.

»Efter Forligsmandens Anmodning erklærer jeg herved, at der, forinden Forligsmanden den 22. November 1911 stillede sit Mæglingsforslag i Jord- og Betonarbejderkonflikten, var opnaaet Enighed mellem Parterne om saavel Indholdet af som Formen for de Kavteler, der skulde sikre Entreprenørerne mod Ulæmperne ved at beholde den tvungne Akkord. Disse Kavteler, der saaledes slet ikke omhandles i selve Mæglingsforslaget af 22. November, men vel var et Element i dettes historiske Grundlag, blev senere sammen med Overenskomstens øvrige Bestemmelser forkastet af begge Parter.

København, den 1. Marts 1912.

S. C. Hauberg.«

Grundlaget for Stridens Fortsættelse var faktisk revet fuldstændig bort under Fødderne paa Arbejdsgiverne da denne Erklæring var afgivet, men ikke destomindre fremturede man videre i Urimeligheden.

Aarsagen hertil var, at *Cementkonflikten paa de 7 jyske Fabriker* og Jord- og Betonarbejderkonflikten skulde knyttes sammen. Det passede bedst i Arbejdsgiverforeningens Kram. De vilde have Cementkonflikten løst *først.*

Som nævnt i forrige Nr. af »Arbejderen« bristede Forhandlingerne i Cementindustrien den 2. Marts og Lock-out'en iværksattes den 4..

Da det var blevet alle klart, at

Arbejdsgiverne havde forkastet Forligsforslaget i Jord- og Betonfaget af ovennævnte Grunde, greb Forligsmanden ind og tilbød sin Assistance for at faa Forhandlingerne genoptaget.

Begge Parterne modtog Tilbudet, men Arbejderne stillede nu den Betingelse, at Jord- og Betonsagen skulde bringes ud af Verden samtidig med den anden Konflikt.

Møde aftaltes til d. 11. Marts, og til den fastsatte Tid samledes Repræsentanter, der forhandlede om Cementforholdene til Kl. 6¼ om Aftenen. Paa dette Tidspunkt var der Enighed om alt, undtagen Timelønnen. Paa dette Stadium brød man af, og Kl. 8 om Aftenen toges der fat paa Jord- og Betonsagen.

Efter 5 Timers Forløb var der opnaaet *Enighed om alle tidligere Tvistepunkter, og Jord- og Betonkonflikten var saaledes bragt til Afslutning, ganske vist paa Betingelse af at Cementsagen ogsaa ordnedes.*

Overenskomstens Ordlyd er følgende:

»Efter at man har vedtaget Overenskomster med Prisfortegnelser, almindelige Regler og Voldgiftsregler mellem Entreprenørforeningen og Jord- og Betonarbejdernes Afdeling under Dansk Arbejdsmandsforbund, er man i Dag ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, De samvirkende Fagforbund i Danmark, Entreprenørforeningen, Dansk Arbejdsmandsforbund og Jord- og Betonarbejdernes Afdeling enedes om følgende Tillægsbestemmelser:

1. Saafremt der ikke forud træffes anden Overenskomst mellem Entreprenørerne og de paagældende Arbejdere, bliver de i Prisfortegnelsen omhandlede Arbejder at udføre i Akkord, idet det dog staar Entreprenørerne frit for at lade de Arbejder, der er opført under § 6 III: »Jærnbeton« med Bilag, udføre som Timelønsarbejder til en Timeløn, der er lig med den i § 3 b anførte almindelige Timeløn med et Tillæg af 25 pCt., idet denne dog ogsaa for Tiden til 1. Februar 1914 bliver at beregne efter en Timeløn af 44 Øre.

Til Jærnbetonarbejde henregnes ikke Beton, hvori der kun er indlagt løse Stykker Jærn.

Betalingen for andre Akkorder, som ønskes af begge Parter, fastsættes ved Overenskomst, der træffes mellem Entreprenøren og de paagældende Arbejdere.

Opnaas ikke Enighed om Akkord, bliver Arbejdet at udføre i almindelig Timeløn.

2. Jord- og Betonarbejdernes Afdeling erkender, at den ikke vil lægge fastlønnede Formænd Hindringer i Vejen for at udføre forefaldende Arbejde, hvad enten dette indeholdes i Prisfortegnelsen eller ikke.

3. Forliget af 5. September 1899 aftrykkes i Prisfortegnelsen.

4. Timelønnen fastsættes til 42 Øre indtil 1. Februar 1914 og derefter til 44 Øre.

5. Arbejderne udtaler, at de i enhver Henseende og uden noget som helst Forbehold anerkender den Afskedigelsesret, som Entreprenørerne har i Henhold til Septemberforliget af 1899 og de til samme knyttede Voldgiftskendelser.

6. Overenskomsterne træder i Kraft 2 Maaneder fra Underskriftens Dato. Indtil da gælder de gamle Overenskomster. Overenskomsterne er derefter gældende, indtil de med 4 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. April, tidligst dog 1. April 1916.

7. Den, der opsiger Overenskomsten er pligtig til at fremkomme med Forslag til nye Overenskomster senest 1 Maaned efter Opsigelsen.

8. Til Afgørelse af eventuelle Uoverensstemmelser, der maatte opstaa under Overenskomsternes Udarbejdelse (derunder bl. a. Overgangen til Metersystemet) om, hvad der er vedtaget mellem Parterne, nedsættes et Udvalg bestaaende af 3 Medlemmer for hver af Parterne, eventuelt med Tilkaldelse af en Opmand, der, hvis Parterne ikke kan enes om Valget, udpeges af Forligsmanden.

9. Det territoriale Omraade er

København, Frederiksberg og Amager.

10. Parterne er enige om fra Arbejdets Genoptagelse paa behørig Maade og efter nærmere Aftaler at medvirke til at tilvejebringe en paalidelig Statistik for Fortjenesten paa alle de i Prisfortegnelserne omhandlede Timeløns- og Akkordarbejder.

11. Hvert Blad i Overenskomsterne paatrykkes disses Numre med store farvede Tal.

12. Overenskomsterne maa ikke udleveres til udenforstaaende, med mindre Entreprenørforeningen og Jord- og Betonarbejdernes Afdeling er enige derom i hvert enkelt Tilfælde.

13. Endvidere er der mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Entreprenørforeningen truffen Aftale om, at der Torsdag den 14. ds. afholdes et Møde for at søge tilvejebragt en Landsoverenskomst.

14. Arbejdet genoptages snarest, dog senest Fredag Morgen den 15. Marts, saavidt muligt i samme Omfang som før Arbejdsstandsningen.

København, den 12. Marts 1912.

For Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening:
S. C. Hauberg.

For De samvirkende Fagforbund i Danmark:
Carl F. Madsen.

For Entreprenørforeningen:
Werner. *K. Schøller.*

For Dansk Arbejdsmandsforbund.
P. Mikkelsen. *Lyngsie.*

For Jord- og Betonarbejdernes Afdeling:
Axel Olsen. *M. Lebech Hansen.*
C. Rasmussen. *L. P. Rasmussen.*
Georg Hansen. *Martin Hauerberg.*

Dagen efter bristede Forhandlingerne i Cementfaget, og Spørgsmaalet om Arbejdets Genoptagelse i Jord- og Betonfaget udskødes derved.

Cementarbejderne i Jylland. Lockout iværksattes den 4. Marts Kl. 6 Morgen, efter at Forhandlingerne den foregaaende Nat var bristede, og da Forligsmanden ikke vilde stille Mæglingsforslag vedrørende den almindelige Timeløn, fordi der var Uenighed om, hvilken Timeløn der skulde betales i kombineret Akkord. Der var ligeledes Uenighed om et Spørgsmaal om et Tillæg, der under visse Forhold betaltes Cementarbejderne under Betegnelsen af »Støvpenge«.

Da Jord- og Betonkonflikten i København af Arbejdsgiverne ikke ønskedes løst, inden Cementkonflikten var bilagt, tilbød Forligsmanden i en Skrivelse af 7. Marts sin Assistance for at faa Cementforhandlingerne genoptaget.

Dette Tilbud modtoges af Parterne, og den 11. Marts Kl. 1 samledes Repræsentanter for Cementfabrikantforeningen, Dansk Arbejdsmands-Forbund og for de to Hovedorganisationer i Henhold til Aftale med Forligsmanden for at gøre Forsøg paa at faa Cement-Lockouten afsluttet.

Efter et kort Fællesmøde nedsattes to Underudvalg, der hen paa Aftenen opnaaede Enighed om de lokale Priskuranter og alle de Spørgsmaal, der stod i Forbindelse med disse.

Tilbage stod da selve Timelønnen og forskellige Paragrafer i den almindelige Overenskomst.

Ved 6-Tiden afbrødes Forhandlingerne, som derpaa fortsattes den følgende Dag Kl. 2.

De varede til Kl. 10½ om Aftenen, kun afbrudt af en kort Maaltidspavse.

Forligsmanden opfordrede særlig i Henstilling af 7. Marts Parterne til at søge Enighed tilvejebragt om Priskuranternes tilbageværende Tvistepunkter, og denne Opgave løstes, idet der udarbejdedes en fuldstændig Overenskomst, der *tiltraadtes og underskreves af begge Parter.*

Der var da kun Hovedspørgsmaalet: *Timelønnen* tilbage.

Ved Mødet den 2. Marts erklærede Forligsmanden, at *han* vilde stille Mæglingsforslag paa dette Punkt, *hvis* Parterne enedes om de andre Konfliktspunkter. Arbejdsgiverne øn-

skede imidlertid, at der nu, da alt andet var ordnet, ogsaa skulde gøres Forsøg af Parterne selv paa at klare dette Spørgsmaal, og Forsøget blev gjort.

Der opnaaedes dog ikke Enighed om Timelønnen, og *fordi* dette ikke lykkedes, erklærede Arbejdsgiverne, at alt det tidligere vedtagne bortfaldt.

De givne Tilbud var nemlig kun fremsat — paastod de nu — under Forudsætning af, at Arbejderne var tilfredse med den Timeløn, der var tilbudt.

Saa bristede Forhandlingerne, og der aftaltes ikke noget nyt Møde.

De samvirkende Fagforbund tilstillede Dagen efter Forligsmanden en skriftlig Redegørelse over Begivenhedernes Gang i denne Konflikt.

Da det af denne Redegørelse fremgik, at der var opnaaet Enighed om de Tvistepunkter, der var tilbage foruden Timelønsspørgsmaalet, og da Forligsmanden allerede tidligere havde udtalt, at han vilde stille Mæglingsforslag paa dette Punkt, *hvis* alle de øvrige var bragt ud af Verden, opfordrede han Parterne til at give Møde d. 14. Marts Kl. 3½.

Til en Begyndelse tilsagdes dog kun det mindre Udvalg, som har beskæftiget sig med Sagens Detailler.

Dette Udvalg bestod af Direktør *Hauberg* for Arbejdsgiverforeningen, Direktør *Berg* for Cementfabrikerne, *E. Svendsen* for De samvirkende Fagforbund og *Lyngsie* for Arbejdsmændene.

Mødet sluttede uden Resultat Kl. 8½ Aften. Et nyt Møde aftaltes til den paafølgende Dag Kl. 3.

Korkvarearbejderne i Ringe. I November f. A. meldte samtlige Korkskærere paa Ringe Korkvarefabrik sig ind i Forbundet.

Umiddelbart efter afskedigede Fabrikens Indehaver, Hr. C. M. Christoffersen, den stedlige Afdelingsbestyrelse, og samtidig forelagde han de øvrige Arbejdere Kontrakter, som indeholdt en Bestemmelse, der gav Fabrikanten Haand- og Halsret over Arbejderne, til Underskrift.

Disse Kontrakter nægtede Arbejderne at indgaa paa, og da en Forhandling mellem Fabrikanten og Forbundets Ledelse ikke bragte Sagen i Orden, nedlagdes Arbejdet d. 30. November.

Fabrikanten søgte derpaa at drive Virksomheden ved Hjælp af uorganiserede, ikke-faglærte Folk, men det Arbejde, der udførtes under disse Forhold, tilfredsstillede ikke Kunderne.

For at rette noget paa Forholdene, anlagde Fabrikanten Sag mod Korkvarearbejdernes Forbund, og krævede en Erstatning paa 6000 Kr.

Denne Erstatningssag blev imidlertid hævet, idet der paa Initiativ af 3 Borgere af Ringe By blev optaget Forhandlinger mellem de stridende Parter, og ved disse Forhandlinger, som strakte sig over en Uge, er der opnaaet Enighed om en Overenskomst.

Foruden Enigheden om, at Sagsanlægget skulde hæves, blev det fastslaaet, at alle Skruebrækkere skulde fjernes for aldrig mere at komme indenfor Fabrikens Døre; alle de gamle Arbejdere skulde gaa i Arbejde igen; Organisationsretten anerkendtes, og der fastsattes Akkordpriser, der gennemgaaende var 25 pCt. højere end de Priser, der tidligere betaltes paa Fabriken.

Mindstetimelønnen fastsattes til 45 Øre. Ved Konfliktens Begyndelse varierede Lønningerne mellem 25 og 37½ Øre.

Arbejdstiden, som før var 10 à 11 Timer, efter Aarstiden, fastsattes til 9 Timer fremtidig.

Søndagsarbejdet, som tidligere udførtes til almindelig Løn, skal fremtidig betales med et Tillæg af 50 pCt.

1. April 1913 forhøjes Akkordpriserne atter.

Overenskomsten er sluttet for 3 Aar. Arbejdet blev genoptaget d. 12. Marts.

Skræderne i København. Dansk Skræderforbund har, som bekendt, for lang Tid siden opsagt Overenskomsten angaaende »bestilt Arbejde«, dels for at faa indført Værksteder i Stedet for det forkastelige Hjemme-

arbejde, dels for at faa Lønnen hævet for Fagets Udøvere.

Det var dog ikke muligt at faa Forhandling om Sagen med Skræderlavet før d. 11. Marts, men der opnaaedes ikke noget Resultat ved ved dette Møde, idet Lavets Repræsentanter stillede sig afvisende overfor ethvert Krav fra Arbejdernes Side.

Lavets Generalforsamling havde paa Forhaand vedtaget nedenstaaende Resolution, der bandt Mestrenes Repræsentanter.

»I Anledning af de af »Dansk Skræderforbund« fremsatte Forslag til klacificeret Priskurant for København, med dertil hørende Regulativ m. m., udtaler »Skræderlavet«s Generalforsamling, at Lavet absolut ikke ser sig i Stand til at indgaa paa Indførelsen af obligatoriske Værksteder, og ej heller kan gaa med til den foreslaaede eller nogen anden Forhøjelse af Priskuranten.«

For at der ikke paa nogen Maade skulde herske Tvivl om Tydeligheden af denne Lavsbeslutning, tilførte Mestrenes Repræsentanter Mødets Protokol en Anmærkning om, at Beslutningen »*betragtes fra Skræderlavets Side som et Ultimatum*«. —

Svendenes og Mestrenes Repræsentanter skiltes under disse Omstændigheder selvfølgelig uden at aftale noget nyt Møde.

Overenskomsten udløber den 1. April.

Uniformsarbejde til Statsbanerne.

I lange Tider har Skræderforbundet blokeret 2 Skrædermestre i København, fordi de ikke vilde betale Uniformsarbejde efter Fagets Priskurant og fordi de beskæftigede uorganiserede Arbejdere, særlig polske Jøder.

Den ene af disse Mestre, *Ole Hansen*, er imidlertid langt om længe blevet ked af Historien, og d. 13. Marts indgik han paa følgende Forpligtelse:

»Undertegnede Skrædermester Ole Hansen, Vendersgade 12, 2. Sal, forpligter mig herved til fra Dags Dato at betale Portørjakker til Statsbanerne i Henhold til den gældende Sats, med omfaldende Krave 10,25 +0,75 Øre for Prøvefradrag, samt kun at benytte Arbejdere, der er Medlemmer af »Dansk Skræderforbund«, og at afskedige de Skruebrækkere, der nu beskæftiges i min Forretning.

I Tilfælde af, at jeg ikke overholder ovennævnte, er »Dansk Skræderforbund« berettiget til at blokere min Forretning, og kan jeg ikke gøre nogetsomhelst Ansvar gældende imod »Dansk Skræderforbund« eller dets Tillidsmand herfor.«

Hermed er Blokaden altsaa hævet.

Papirarbejderne Landet over. Papirindustriarbejderforbundet opsagde i sin Tid Overenskomsterne med »Frederiksberg Papirfabrik«, der tilhører den Ferslevske Slægt, og med »De forenede Papirfabriker«, der omfatter Dalum, Maglemølle, Nørrebro (København), Silkeborg, Haraldskjær og Ørholm Papirmøller, til Udløb d. 1. Februar i Aar.

Forbundets Formand, Næstformand og Afdelingsformændene fra samtlige Afdelinger blev valgt til at fungere som Forhandlingsudvalg for at faa afsluttet nye Overenskomster med Selskaberne, og i et Par Maaneder eller mere forhandlede Parterne uden at naa til et Resultat.

Fra begge Sider ønskedes Sagen henvist til Behandling med Bistand af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, og da dette Krav blev imødekommet, fastsattes et Møde til den 2. Marts.

Uagtet der denne Dag forhandledes fra Morgenstunden til Midnat, kom man ikke til Ende med Sagen, hvorfor man fortsatte den 4. og 5. Marts i ligesaa lang Tid som den første Dag.

Først den tredie Dags Aften Kl. 9 havde man forhandlet sig igennem alle Fabrikernes Priskuranter, Arbejdsregulativer og en Række Detailbestemmelser, og man kunde nu tage fat paa selve Lønspørgsmaalet saavel for Kvinder som Mænd.

Herom førtes der et Par Timers

Forhandling, og Arbejdsgiverne fremsatte sluttelig et Tilbud.

Papirarbejdernes Forhandlingsudvalg, som ikke havde Mandat til at slutte Overenskomst, mente imidlertid ikke at kunne *anbefale* Tilbudet, men det besluttede sig dog til at forelægge Tilbudet for samtlige Afdelingers Generalforsamlinger.

Arbejdsgiverne havde nemlig ved forskellige Lejligheder udtalt Formodningen om, at det kun var Forbundets *Forhandlingsudvalg*, der var utilfreds, medens *Medlemmerne* var særdeles glade for Arbejdsforholdene.

Ved Generalforsamlingerne indtog Medlemmerne af Forhandlingsudvalget derfor en ganske nevtral Stilling, men desuagtet blev Arbejdsgivernes Tilbud *forkastet* med knusende Majoritet.

Kun 25 stemte for Tilbudet, medens 610 stemte imod, 5 Stemmesedler var blanke.

Da Forbundet tæller ca. 1000 Medlemmer, har mere end Halvdelen altsaa stemt *imod*, og det blev til Evidens godtgjort, at det ikke alene var Forhandlingsudvalget, der var utilfreds med Forholdene og »Tilbudet«.

Skibstømrerne i Marstal. Da det ikke er lykkedes at forhandle sig til Rette om en Overenskomst med Skibbygmestrene i Marstal, har Dansk Skibstømrerforbund faaet Sanktion af De samvirkende Fagforbund til at lade Arbejdet nedlægge hos de paagældende Mestre.

Strejken vil omfatte 35 af Forbundets Medlemmer.

Slagteriarbejderne Landet over. Vi har af og til meddelt, at Dansk Slagteriarbejderforbund havde opnaaet Overenskomst med forskellige Arbejdsgivere eller disses Organisationer.

Da Forbundet for nylig har afsluttet en Lønbevægelse, der ialt omfatter ca. 900 af Forbundets Medlemmer, skal vi nedenfor give en kortfattet samlet Oversigt over Bevægelsen, idet vi gør opmærksom paa, at der herved er skaffet de paagældende Medlemmer en samlet Merfortjeneste paa ca. 100,000 Kr. om Aaret.

Der er ikke strejket en eneste Dag for at gennemføre de nævnte Resultater.

I Løbet af de sidste Maaneder er der indgaaet Overenskomster med 11 Andelsslagterier, Privatslagterierne i 20 forskellige Byer, Fedevareforretningerne i København og Tarmrenserierne i 10 Provinsbyer.

I *Andels-* (Svine-) *slagterierne* fastsættes Minimallønnen til 21 Kr. pr. Uge stigende med 1 Kr. i de første 2 Aar til 23 Kr.

Paa 6 af Slagterierne gaves personlige Løntillæg paa 2 Kr., paa de øvrige fra 1 til 3 Kr.

Overenskomsten gælder til 1. Januar 1914.

1. Maj blev Fridag fra Kl. 12 Middag, og 3 Dages Sommerferie uden Afkortning i Lønnen fastsattes.

I *Privatslagterierne* opnaaede alle et Løntillæg paa 2 Kr., og Minimallønnen forhøjes den 1. Marts 1913 fra 21 til 23 Kr. pr. Uge. Endvidere gennemførtes 3 Dages Ferie, 1. Maj Fridag fra Kl. 12 og Slagteriernes Pligt til at yde Hjælp under Sygdomstilfælde. Denne Overenskomst løber til 1. Marts 1914.

I *Tarmrenserierne* afsluttedes en lignende Overenskomst, dog forhøjedes Minimallønnen straks til 23 Kr., i de følgende 2 Aar til 24 og 25 Kr.

I de københavnske Virksomheder hævedes alle Minimallønssatser med 1 Kr. og alle Lønninger for mandlige Arbejdere forhøjedes med 2 Kr. Kvindernes Løn forhøjedes fra 15 ttl 16 Kr.

3 Dages Ferie og halv Fridag 1. Maj gennemførtes ogsaa ved denne Lejlighed.

Overenskomsten gælder til 1. Februar 1916.

I alle Overenskomster forhøjedes Betalingen for Over-, Nat- og Helligdagsarbejde.

Tømrerne i Provinserne. Den 8. Marts afholdtes Fællesmøde mellem Arbejdsgiverforeningen, Dansk Tøm-

rerforbund, Tømrerlavet og Centralforeningerne for Murer- og Tømrermestre i Provinserne om et Par Uoverensstemmelser i Tømrerfaget.

Forhandlingerne om den ene af disse, vedrørende Betalingen for Tømrerarbejde paa Sukkerfabrikken »Vestsjælland«, sluttede resultatløst, idet Arbejdsgiver-Repræsentanterne ikke vilde gaa ind paa Forbundets Krav om, at Arbejdet skal betales efter Københavns Priskurant. Forbundet vil nu rimeligvis indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Den anden Uoverensstemmelse stammer fra Esbjerg. Forbundet havde nægtet at lade en Strid blive afgjort ved Fagets Fællesudvalg. Ogsaa Forhandlingerne om dette Punkt forløb uden Resultat, og Sagen vil af Arbejdsgiverforeningen blive indbragt for Den faste Voldgiftsret.

Forligsmanden begærer Afsked.

For nogen Tid siden har Forligsmanden, Direktøren for Statistisk Bureau, Hr. *Michael Kofoed*, meddelt den fungerende Indenrigsminister, at han *ønskede at fratræde Stillingen som Forligsmand fra 1. April*, naar *den ordinære Funktionstid udløber*.

Aarsagen til dette Skridt maa dels søges i, at Stillingen som Direktør for Statistisk Bureau ikke levner Tid til det meget omfattende Arbejde, der har vist sig at være forbundet med Forligsmandsstillingen, dels og navnlig i, at Direktør Kofoeds Helbred ikke taaler de drøje Strabadser, som stadige Nattemøder og døgnlange Forhandlinger fører med sig.

Forligsmandens Sekretær, Hr. Docent *Riis-Hansen*, nedlægger samtidig sit Hværv.

I Henhold til Forligsmandsloven af 12. April 1910 skal Den faste Voldgiftsret udpege en ny Forligsmand. Herigennem faar altsaa Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund Indflydelse paa Nyvalget.

Formentlig vil der fremtidig blive valgt flere Forligsmænd, da Arbejdet næsten har været uoverkommeligt for den enkelte Mand.

Saafremt denne Tanke skulde vinde Indpas vil det imidlertid være nødvendigt at ændre Forligsmandsloven, saaledes at der kan vælges flere. Saaledes som Loven nu er affattet kan der kun vælges én.

En saadan Lovændring vil sikket ingen Hindringer møde; den vil antagelig kunne føres igennem begge Rigsdagens Ting paa en Dag eller to.

Den faste Voldgiftsret.

Snedkermester Bek ktr. Snedkerforbundet. Sag Nr. 59.

Snedkermester *J. P. Lomholdt Bek* i Gestelev paa Fyen indklagede for nogen Tid siden Snedkerforbundet for den faste Voldgiftsret for at faa Forbundet dømt for ulovlig Blokade og til en Erstatning paa 4000 Kr.

Efter at Rettens Næstformand havde indkaldt Parterne til et forberedende Møde, og Sagen var drøftet ved den Lejlighed, udsattes den foreløbig.

Hr. *Bek* har senere taget sin Klage tilbage.

Legater.

Enkefru I. E. E. Olsens Legat for Haandværkslærlinge.

Den 28. April d. A. uddeles af ovennævnte Legat, der tilhører Haandværkerforeningen og Industriforeningen i København, 2 Portioner paa hver 100 Kr. til Haandværkslærlinge særlig af Maskin- og Byggefagene.

Legatet er bestemt for Uddannelse af Lærlinge i de to sidste Læreaar.

Blanketter til Ansøgninger kan afhentes paa Industriforeningens Kontor daglig mellem 10 og 3 indtil d. 25. Marts d. A.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 38 ❋ KØBENHAVN DEN 23. MARTS 1912 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD. Lønbevægelser og Konflikter (Strejker og Lock-outer. Arbejdsmændene i Aarhus. Cementarbejderne i Jylland. Bødkerne Landet over. Kedelpasserne i Esbjerg, Holbæk og Svendborg. Murarbejdsmændene i Skelskør. Møllerne i København Mølleriarbejderne i Horsens og paa Fyen. Rebslagerne i Viby. Sadelmagerne i Aalborg og Kolding. Skotøjsarbejderne i Provinserne. Skræderne i København). Fællesmøder om Konflikter. Udlandet. De samvirkende Fagforbunds ordinære Repræsentantskabsmøde udsat.

Lønbevægelser og Konflikter.

Strejker og Lock-outer.

528 Arbejdsstandsninger i 6 Aar.

Statens statistiske Bureau har udsendt et omfangsrigt Hæfte, hvori det behandler Strejker og Lockouter i Danmark 1905—1910.

Det fremgaar heraf, at det samlede Antal Arbejdsstandsninger i Tiden fra 1. Jan. 1905 til 31. Decbr. 1910 var 528. 10 vedrørte hele Landet, 189 Hovedstaden alene, 190 Provinsbyerne og 139 Landdistrikterne. Det største Antal Arbejdsstandsninger var i 1908, nemlig 122, og mindst i 1909, nemlig 65.

Snedkerfaget havde de fleste Arbejdsstandsninger, nemlig 55. Derefter kommer ikke faglærte Arbejdere i Handel og Industri med 47, Jord- og Betonarbejderne med 43, Murerne med 31, Tømrerne med 28, Savskærere og Maskinsnedkere med 23, Landarbejdere med 22, Murarbejdsmændene med 21, Smede og Maskinarbejderne med 18, Tekstilarbejderne og Væverne med 12, Tobaks- og Cigararbejderne med 16, Skræderne og Tilskærerne med 16, Skotøjsarbejderne og Skomagerne med 16, Bagerne og Konditorerne med 11, Jærnindustri- og Skibsværftsarbejderne med 9, Kuske- og Chaufførerne med 8, Karetmagerne med 7, Sadelmagerne og Tapetserne, Garverne, Glasmagerne og Glasarbejderne, Elektrikerne og Kelnerne hver 6. De øvrige Fag, der har været berørt af Arbejdsstandsninger, har haft mindre end 6.

De allerfleste af disse Arbejdsstandsninger har været lokale d. v. s. begrænset til en enkelt By eller maaske endog blot til en enkelt Arbejdsgiver. De 419 har saaledes i hvert Tilfælde kun omfattet en Arbejdsgiver, 45 fra 2 til 5 Arbejdsgivere, 22 fra 5 til 10 Arbejdsgivere. Kun 8 af dem omfattede mere end 20 Arbejdsgivere, nemlig tilsammen 948.

93 Arbejdsstandsninger omfattede kun indtil 5 Arbejdere, 30 omfattede over 100 Arbejdere, nemlig ialt 22,154.

143 Arbejdsstandsninger varede under 1 Uge, 90 i over en Maaned og deraf igen 17 i fra 2 til 3 Maaneder, 16 i fra 3 til 4 Maaneder, 11 i fra 4 til 5 Maaneder, 7 i fra 5 til 6 Maaneder og 13 i over 6 Maaneder.

272 Arbejdsstandsninger skyldtes Lønspørgsmaal, 12 Spørgsmaal om Arbejdstid, 43 Spørgsmaal om Arbejdsordning, 71 personlige Forhold, 22 Organisationsspørgsmaal og 9 forskellige andre Forhold.

De fleste Konflikter om Lønspørgsmaal rejstes af Arbejderne ved Krav om højere Løn, men en Del angaar ogsaa Betalingsmaaden og Principerne for Arbejdsydelsens Udmaaling og endelig Strid om Løn, som Arbejderne mener at have Krav paa, medens Arbejdsgiverne benægter det. 47 Arbejdsstandsninger er en Følge

af sidstnævnte Konfliktspunkt, og af dem falder 38 paa Byggefagene.

Med Hensyn til hvormange Arbejdsdage der er gaaet tabt ved disse Arbejdsstandsninger kan Statistisk Bureau ikke opgive noget nøjagtigt Tal, men Bureauet regner med, at der har været 60 store Arbejdsstandsninger, der hver for sig forvoldte et Tab af over 1000 Arbejdsdage eller ialt 970,000 Arbejdsdage. Af disse faldt alene 462,000 Dage paa Tekstilarbejderstrejken i 1905.

298 mindre Arbejdsstandsninger havde ca. 58,000 tabte Arbejdsdage til Følge, og regner man, at de øvrige medførte et lignende Tab, kommer man til det Resultat, at Arbejdsstandsningerne medførte et Tab af 1,080,000 Arbejdsdage i de 6 Aar, Statistiken omfatter. I intet af Aarene naar Tallet paa tabte Arbejdsdage 1 Procent af det samlede Antal Arbejdsdage.

Det hedder i Beretningen: Rent samfundsmæssigt set vil altsaa den ved Arbejdsstandsninger direkte fremkaldte Arbejdsløshed i et normalt Aar ikke betyde noget stort Tab, og navnlig ikke naar man sammenligner det med det Tab af Arbejdage, som Arbejdsløshed af andre Aarsager forvolder. I 1910, der ganske vist var et Aar med udpræget stor Arbejdsløshed, er dette Tab opgjort til over 2,800,000 Arbejdsdage, men selv i de gunstigste Aar vil den almindelige Arbejdsløshed dog næppe medføre et Tab af under $1\frac{1}{2}$ Mill. Arbejdsdage.

Arbejdsløsheden volder saaledes et langt større Tab af Arbejdsdage i selv det gunstigste Aar end de 6 Aars Arbejdsstandsninger, vi her omtaler.

Tabet af Arbejdsløn i de 6 Aar anslaas af statistisk Bureau til noget over 3 Millioner Kroner. En Del af dette Tab er dækket ved Strejke- eller Lockout-Understøttelse, nemlig 1,305,394 Kroner ved 209 Arbejdsstandsninger. I de fleste af de øvrige Arbejdsstandsninger er der ikke ydet nogen Understøttelse.

Arbejdernes direkte Tab ved Arbejdsstandsning kan altsaa anslaas til ca. 1,800,000 Kr.

Hvormeget der er vundet af Arbejderne ved disse Konflikter opgives ikke, skønt det jo utvivlsomt er den interessanteste Side af Sagen.

Bureauet opgør kun, at 98 af Konflikterne er bleven afgjort i Arbejdsgivernes Favør, 190 i Arbejdernes Favør, 76 ved Kompromis, medens Bureauet ikke har faaet Meddelelse om Udfaldet af de øvrige 164 Konflikter.

Her maa dog bemærkes, at Konflikter er opført som afgjort i Arbejdernes Favør, naar de har faaet de væsentligste af deres Fordringer gennemført, hvorimod den er opført som afgjort i Arbejdsgivernes Favør, naar Arbejderne uden Strejke kunde have faaet den samme eller muligt en større Forhøjelse.

Det tilføjes, at i de her behandlede 6 Aar er de fleste og mest omfattende Overenskomster om Løn- og Arbejdsforhold bleven afsluttet ved fredelige Forhandlinger mellem Parternes Organisationer. Ved disse Overenskomster har Arbejderne næsten altid opnaaet større eller mindre Forhøjelser i Lønnen og undertiden Nedsættelse af Arbejdstiden.

Voldgift er i de 6 Aar anvendt i 37 Tilfælde, men i de fleste Tilfælde anvendtes den først efter Arbejdsstandsningens Ophør, om end Dommen hyppigt, naar det drejede sig om Realiteter, fik tilbagevirkende Kraft, Mægling anvendtes i 132 Tilfælde.

* * *

Arbejdsmændene i Aarhus. Politimester *Goll* i Aarhus afsagde sidste Efteraar en Opmandskendelse i en Sag angaaende Betaling for Losning af Stykgods i Aarhus Havn.

Kendelsen gik ud paa, at dette Arbejde ikke fandtes i Priskuranten.

Arbejdsmændenes Organisation søgte da en Forhandling med det Firma, *Bergmann & Søn*, som havde Arbejdet i Entreprise, men det lykkedes ikke at opnaa Enighed om Akkordprisen.

Saa varslede Forbundet Strejke.

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening protesterede mod denne Strejkes Lovlighed, idet man paastod, at

Golls Kendelse fastslog, at det paagældende Arbejde skulde betales med Timeløn.

Ved et Fællesmøde opfordrede Arbejdsgiverne Forbundet til at afæske Politimesteren en Forklaring af hans egen Kendelse, og Sagen blev under disse Omstændigheder foreløbig stillet i Bero.

Arbejdsmændene har imidlertid atter varslet Strejke paa Spørgsmaalet hos *Bergmann & Søn* og et andet Firma, *J. P. Petersen*, der ligeledes beskæftiger sig med det omhandlede Arbejde, og Arbejdsgiverforeningen har derfor klaget til den faste Voldgiftsret og begærer Forbundet dømt for en formentlig ulovlig Varsling.

Den 21. Marts afholdt Den faste Voldgiftsret forberedende Møde i denne Sag.

Ved denne Lejlighed opnaaedes der Enighed om at Parterne optager en *Realitets*forhandling om Betaling for Losning af Stykgods.

Opnaaes der ikke Enighed ved denne Forhandling skal der tages Stilling til om *Den faste Voldgiftsret* eller *en faglig Voldgiftsret* skal afgøre Divergensen.

Under alle Omstændigheder udsættes Afsendelse af andet Strejkevarsel til efter d. 13. April. Denne Dag vil Sagen blive optaget til Procedure, hvis den ikke er forligt forinden.

Cementarbejderne i Jylland. Som meddelt i sidste Nr. af »Arbejderen« kaldte Forligsmanden til et nyt Møde den 15. Marts, da der ikke opnaaedes noget Resultat den foregaaende Dag.

Den 15. stilledes der et Forligsforslag, der ikke blev offentliggjort. Parterne skulde give Svar til den 18. Marts Kl. 12 Middag.

Arbejdsgiverne *forkastede* Forslaget uden nogen Motivering, og dette foranledigede at Forligsmanden atter indkaldte Parterne til et Møde samme Dags Aften Kl. 7.

Først Kl. 3 den næste Dags Morgen lykkedes det at faa udarbejdet et nyt Mæglingsforslag.

Det havde følgende Ordlyd:

Mæglingsforslag i Cementkonflikten.

1. Overskriften til Overenskomsten redigeres saaledes:
   Overenskomst angaaende Løn- og Arbejdsforhold for Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund, som beskæftiges paa Fabriker henhørende under Foreningen af danske Cementfabriker.
2. Sidste Stykke af Overenskomstens § 2 formuleres saaledes:
   Ved Opgørelsen af Overarbejdet fradrages den til Spisning og Hvile medgaaede Tid, ligesom ogsaa uden gyldig Grund forsømt Tid af den daglige Arbejdstid kan fradrages Overarbejdstiden.
3. Den normale Timeløn bliver 33 Øre indtil 1. Februar 1913, derefter 34 Øre.
4. Dokumentet af 11. Marts 1912 vedtages.
5. Overenskomstens Varighed er 3 Aar. Arbejdsgiverne kan forlange Overenskomsten yderligere forlænget eet Aar mod en Forhøjelse af den normale Timeløn paa 1 Øre, naar de senest 1. Oktober 1914 kræver dette.
6. For Mariager Kridtbrud kan Overenskomsten tidligst opsiges til 1. Februar 1916. Timelønnen er indtil 1. Februar 1914 34 Øre, derefter 35 Øre.

København, d. 18. Marts 1912.

Michael Koefoed.

Dette Forslag tiltraadtes Dagen efter af begge Parter, og hermed var Cementkonflikten, og samtidig Jord- og Betonkonflikten bragt til en Afslutning.

Et tredje Spørgsmaal var ogsaa blevet løst, og en langvarig Strejke dermed bragt til Ende.

Det var Forholdene ved

Mariager Kridtbrud.

Af Mæglingsforslaget fremgaar hvilken Ordning der opnaaedes for denne Arbejdsplads, hvor der iøvrigt kun er Tale om en Ordning for 5 Mands Vedkommende.

Det i Mæglingsforslagets Punkt 4 omtalte »Dokument« var den Over-

enskomst som Arbejdsgiverne havde underskrevet og vilde løbe fra, fordi Arbejdsmændene ikke vilde godkende Arbejdsgivernes Tilbud paa Lønomraadet.

Dette »Dokument« fik altsaa Lovskraft ved Forliget.

Bødkerne Landet over. Bestyrelserne for Bødkermesterforeningen i Danmark og Bødkerforbundet holdt den 6. og 7. Marts Møde i Vejle angaaende en ny Overenskomst, da den gamle udløber til Foraaret.

Forhandlingerne endte uden Resultat, men der blev truffen Aftale om, at der senere skal afholdes et nyt Møde enten i Aarhus eller Odense.

Kedelpasserne i Esbjerg, Holbæk og Svendborg. Dansk Kedel- og Maskinpasser-Forbund har fornylig afsluttet Overenskomster i ovennævnte Byer.

I Esbjerg er der indgaaet Overenskomst med *Møllers Teglværk*. Lønnen er i denne Virksomhed fastsat til 27 Kr. om Ugen for Kedel- og Maskinpassere med Kontrolbog.

Over- Søn- og Helligdagsarbejde betales med 65 Øre pr. Time.

Overenskomsten kan med 3 Maaneders Varsel opsiges til enhver Tid.

I de andre Byer er de tidligere Overenskomster med *Holbæk Aktiebryggeri & Mineralvandsfabrik* og *Svendborg Bryghus* fornyede.

Murarbejdsmændene i Skelskør. Lørdag den 2. Marts nedlagde Murarbejdsmændene i Skelskør Arbejdet hos samtlige Murermestre.

Der var Uenighed om Lønnen.

Den 6. Marts genoptoges Arbejdet dog atter, efter at Dansk Arbejdsmands Forbunds Forretningsfører for Sjælland havde forhandlet med Mestrene og opnaaet Enighed med dem om at Timelønnen straks forhøjes fra 34 til 35 Øre og fra 1. Maj d. A. til 36 Øre.

Møllerne i København. Dansk Mølleriarbejderforbunds Københavns Afdeling har i den senere Tid ført Forhandling med Rugbrødsfabrikantforeningen.

Mestrene fremsatte paa et afsluttende Møde d. 11. Marts et Tilbud, som Svendenes Generalforsamling Lørdag den 16. Marts tiltraadte.

Ved den saaledes vedtagne Ordning forhøjedes Lønnen fra 26 til 28 Kr. pr. Uge.

Natmandskabets Arbejdstid forkortedes fra 6 Nætter til 5 Nætter om Ugen og Betalingen for Overarbejde forhøjedes med 5 Øre pr. Time.

Overenskomsten, som er afsluttet for 4 Aar, omfatter ca. 25 at Forbundets Medlemmer.

Mølleriarbejderne i Horsens og paa Fyen. Dansk Mølleriarbejder Forbund har i Løbet af Februar og Marts Maaneder indgaaet Overenskomster med Bygholm, Nørrebro og Horsens Dampmølle, alle i Horsens, med Dampmøllerne i Odense og Svendborg og med Fabriken Reform i sidstnævnte By.

Paa samtlige Møller i Horsens fik alle en Lønforhøjelse paa 1 Kr. 50 Øre om Ugen straks, og senere forhøjes Lønnen atter med 50 Øre om Ugen.

I de fynske Møllerier forhøjedes Lønningerne med 1,50 og 2 Kr. straks og om 2 Aar forhøjes *alle* de fynske Lønninger igen med 1 Kr.

Paa samtlige de nævnte Møllerier indskrænkedes Natholdenes Arbejdsydelse fra 6 til 5 Nætter om Ugen, idet Lørdag Nat fremtidig bliver Frinat. Betalingen for Overarbejde forhøjedes med 10 og 20 Øre pr. Time, og Møllerierne fik Pligt til at betale 2 Kr. i Dagpenge til enhver, der kommer til Skade, fra den Dag Ulykken sker.

I de fynske Møllerier forlængedes Middagstiden med ½ Time.

I Odense indgik Forbundet samtidig Overenskomst med 3 Møllestensfabriker. Lønningerne paa disse Steder højnedes fra 20 og 21 Kr. til 22 og 24 Kr.

Overenskomsterne gælder i 5 Aar fra 1. April 1912.

Rebslagerne i Viby. Da det ikke er lykkedes Rebslageriarbejderforbundet at forhandle sig til en Overenskomst med Viby Rebfabrik, har det anmodet om og erholdt De samvirkende Fagforbunds Sanktion til at varsle Strejke.

Sadelmagerne i Aalborg og Kolding. Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund har i lange Tider gjort Forsøg paa at faa en Forhandling i Gang med Sadelmager- og Tapetserermestre og Snedkermestre i Aalborg og Kolding om ny Overenskomster, men Mestrene har stadig undslaaet sig for at forhandle.

Da de opsagte Overenskomster udløber den 1. April, har Forbundet varslet Strejke overfor de paagældende Mestre, for mulig derved at faa dem i Tale.

Skotøjsarbejderne i Provinserne. Dansk Skotøjsarbejder-Forbund har opsagt Overenskomsterne med »Centralforeningen for Skomagermestre i Østifterne« og med »Centralforeningen for Skomagermestre i Jylland« til Udløb den 1. April.

Der blev allerede forhandlet om nye Overenskomster i Begyndelsen af Januar, uden at der opnaaedes Enighed, og et nyt Forsøg i Begyndelsen af Marts Maaned bragte heller ikke noget Resultat.

Arbejderne kunde ikke opnaa et passende Tillæg paa Priskuranterne, og Mestrene forlangte Ugelønssystemet afløst af Timeløn. Ved denne Transaktion vilde Indtægten for Daglønsarbejderne blive forringet.

Forbundet har derfor afsendt første Strejkevarsel overfor de to Mesterorganisationer.

Skræderne i København. I forrige Nr. af »Arbejderen« meddelte vi at Skræderfagets Forhandlinger om en ny Overenskomst var bristet, fordi Lavsmestrene paa en Generalforsamling havde vedtaget et Ultimatum, der forbød Lavets Repræsenter at give Svendene *nogen som helst Indrømmelse.*

Som Følge deraf har Dansk Skræderforbund d. 17. Marts sendt første Strejkevarsel overfor samtlige Lavsmestre, og Strejken vil blive iværksat fra 1. April, saafremt der ikke forinden er opnaaet Enighed om Tingene.

Den 21. Marts afholdtes Fællesmøde om Sagen.

Ved denne Lejlighed enedes man om at fortsætte Forhandlingerne d. 25. Marts Kl. 10 Form., og Parterne skulde da i den mellemliggende Tid søge frit Mandat til eventuelt at afslutte Overenskomst.

Fællesmøder om Konflikter.

Efter at Cementkonflikten og Konflikten i Jord- og Betonfaget er stedet til Hvile, har De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening aftalt en Række Fællesmøder om alle de Konflikter, der for Tiden er oppe i de forskellige Fag, og der vil saaledes blive gjort et Forsøg paa at skaffe alle Divergenser ud af Verden for at skabe Muligheder for at gaa ind i en frugtbar Arbejdsperiode i det kommende Foraar og efterfølgende Sommer.

Møderne er lagt saaledes:

Torsdag d. 21. Marts Kl. 11 forhandles en Sag vedrørende Skræderne i København. Der er varslet Strejke for at gennemføre Værkstedsplads og Lønforbedring.

Fredag d. 22. Marts Kl. 10½ om Snedkerne i Nyborg, som har nedlagt Arbejdet uden Varsel.

Mandag d. 25. Marts Kl. 12½ om Papirindustriarbejderne. Med 610 Stemmer mod 25 har Forbundet forkastet et af Papirfabrikerne fremsat Tilbud om en Lønordning.

Mandag d. 25. Marts Kl. 2 om Sadelmagerne i Kolding og Aalborg. Strejke er varslet for at gennemføre nye Overenskomster.

Tirsdag d. 26. Marts Kl. 11 om Murerne i Aarhus og Horsens. En Strejke.

Onsdag d. 27. Marts Kl. 1 om Skotøjsarbejderne i Provinserne. Strejke varslet for at opnaa en antagelig Overenskomst.

Torsdag d. 28. Marts Kl. 12¾ om Tændstiksarbejderne. Arbejdsmænds og Kvinders Overenskomster er opsagt af Arbejdsgiverne.

Fredag d. 29. Marts Kl. 10½ om Elektrikerne i Vordingborg. Et københavnsk Firma nægter at betale Rejsepenge.

Mandag d. 1. April Kl. 10½ om kvindelige Bogbinderes Priskurant.

Mandag d. 1. April Kl. 3 om Litograferne. Sliberes Lønforhold.

Udlandet.

Arbejdsforholdene i England.

Strejker og Lock-outer.

I Følge Generalkonsul Fabers Indberetning til Udenrigsministeriet har Arbejdsforholdene i England været særlig gode i 1911.

Arbejdsløsheden har saaledes været mindre end i noget foregaaende Aar. I Skibsbygningsindustrien har der kun været gennemsnitlig 4,3 pCt. Arbejdsløse mod 13,2 i 1910 og 22,1 i 1909. I Maskinfagene var der kun 3,2 pCt. Arbejdsløse.

Alle Industribrancher — naar man undtager Kulmine- og Raajærnsindustrien — viser Opgang i Arbejdslønningerne. En Del af denne Opgang er vundet gennem Strejker. Der var saaledes 864 Arbejdsstridigheder, der tilsammen omfattede 931,050 Arbejdere, og det samlede Tab af Arbejdsdage ved Strejker regnes til 10.250,000 hvilket dog kun er en Dag for hver Individ af Arbejderbefolkningen. Den største Strejke var Transportarbejdernes, der omfattede 375,000 Sømænd, Havnearbejdere, Kuske og Jærnbanearbejdere.

* * *

Det er interessant at se at England og Danmark forholdsvis har det samme Tab af Arbejdsdage — gennemsnitlig 1 Dag pr. Individ af Arbejderbefolkningen — i Anledning af Konflikter.

De samvirkende Fagforbunds ordinære Repræsentantskabsmøde udsat.

Forretningsudvalget udsendte den 9. Marts nedenstaaende Cirkulære til Repræsentantskabets Medlemmer.

»Fra det Udvalg, der er nedsat angaaende en eventuel Reorganisation af De samvirkende Fagforbund, har vi modtaget Meddelelse om, at det vil være ugørligt at fremme Arbejdet saaledes at Forslag kan fremsættes til Behandling paa det til den 22. og 23. April fastsatte Repræsentantskabsmøde, og Udvalget anmoder derfor om at faa Sagens Behandling udsat.

Vort Forretningsudvalg som har behandlet dette Spørgsmaal paa et Møde d. 8. Marts, har derfor — da der ikke foreligger andre særlige Sager til Behandling — vedtaget at foreslaa, at det ordinære Repræsentantskabsmøde udsættes fra den 22.—23. April til 10.—11. Juni.

Forretningsudvalget indstiller derfor til Repræsentantskabets Medlemmer at slutte sig til dette Forslag og udbeder os Svar senest den 15. Marts.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Otto Smith.«

110 Repræsentanter stemte for Indstillingen, 2 stemte imod.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 39 ❋ KØBENHAVN DEN 30. MARTS 1912 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD. Arbejdsløsheds-Statistik. Den skandinaviske Arbejderkongres. Udlandet. Lønbevægelser og Konflikter (Kontorerne i København). Administrationskontingentet.

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Marts 1912. Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. April 1912.

Til Afdelingsformændene og Afdelingskassererne.

Med dette Numer af »Arbejderen« følger *Arbejdsløshedsskema for Marts* i en noget anden Udstyrelse en tidligere.

Efter Anmodning fra Statens statistiske Bureau, der som bekendt bearbejder de indkomne Besvarelser om Arbejdsløshedens Omfang i de forskellige Fag, er der foretaget følgende Forandringer paa Skemaet.

a) Punkt 5 er tilføjet en Parantes med følgende Indhold: »*Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen*«?

b) Punkt 6 er forandret og lyder nu saaledes: »*For hvormange table Arbejdsdage blev der udbetalt Understøttelse (understøttede Dage.)*?

c) og det tidligere Punkt 6 er blevet til *Punkt* 7.

Endelig er der paa Grund af den nye Postlov sket en meget indgribende Forandring med Hensyn til Skemaets Forsendelse; det kan nemlig ikke mere gaa som Tillæg til »Arbejderen«. Skemaet er derfor som det vil ses, fremstillet som Bladets to sidste Sider, og til *at afrive*.

Denne Forandring har tillige den Fordel, at vi ikke oftere vil kunne modtage Klager over, at der *intet Skema er fulgt med »Arbejderen«*.

Naar Adressaterne for Fremtiden modtager Bladet, har de *ogsaa* faaet Skemaet.

Vi henleder Afdelings-Formændenes og Kasserernes Opmærksomhed paa, at *Skemaet maa frarives* og indsendes til Forbundets Forretningsfører, ganske paa samme Maade som tidligere.

Den skandinaviske Arbejderkongres

I Henhold til den os givne Bemyndigelse indbyder vi herved de faglige og politiske Arbejderorganisationer i Sverig, Danmark, Finland og Norge til at lade sig repræsentere ved en almindelig skandinavisk Arbejderkongres, der afholdes i *Stokholm* i Dagene 2., 3. og 4. September d. A.

Denne Kongres er den 8de i Rækken af de Kongresser, som siden 1886 er afholdte i Fællesskab af de organiserede Arbejdere i de tre nordiske Lande og Bestemmelsen om dens Afholdelse i Stokholm er fattet af Organisationernes Hovedbestyrelser paa Forslag af Repræsentantmøde i Gøteborg den 16. og 17. December 1911.

I Henhold til tidligere Kongresbeslutninger har kun saadanne Organi-

sationer Repræsentationsret, som anerkender Nødvendigheden af og det berettigede i Arbejderklassens Deltagelse i Lovgivningsarbejdet, og som har til Formaal ved politiske eller faglige Midler at bekæmpe eller ophæve Kapitalherredømmet i Samfundet og ad disse Veje søge at højne Arbejderklassens økonomiske og samfundsmæssige Stilling. Endvidere har kun Foreninger og Forbund, som er oprettede forinden nærværende Cirkulære udsendes, Adgang.

Organisationerne har Ret til at lade sig repræsentere efter følgende Regler:

Hovedbestyrelserne for de socialdemokratiske Arbejderpartier i de fire Lande har Ret til at lade sig repræsentere ved alle sine Medlemmer. Det samme gælder Hovedbestyrelserne for de fire Landes faglige Landsorganisationer.

Fagforbund og lokale Fællesorganisationer kan lade sig repræsentere ved et samlet Antal Repræsentanter, der dog ikke maa overstige det Antal, som de enkelte Foreninger vil have Ret til at sende efter nedenstaaende Skala med Fradrag af de Foreninger, der sender egne Repræsentanter.

Organisationer (enkelte Foreninger og Forbund samt lokale Fællesorganisationer) har Ret til at sende Repræsentanter efter følgende Regler:

Indtil	500	Medlemmer	1 Repr.
Fra 500—1000		—	2 —
Over	1000	—	3 —

Hvis enkelte Afdelinger af et Forbund sender særlig Repræsentation, fraregnes saadanne Afdelingers Medlemsantal ved Beregningen af det Antal Repræsentanter, Forbundet i dets Helhed har Ret til at sende.

Enhver Organisation, som anmelder at ville deltage i Kongressen, faar af de respektive Landes Indbydelseskomité tilsendt Mandater. Disse udfyldes af Organisationens Bestyrelse, underskrives af to Bestyrelsesmedlemmer og indsendes til de respektive Landskomitéer inden en af disse nærmere fastsat Tidsfrist.

Hvert Lands faglige og politiske Organisations Hovedbestyrelser undersøger derpaa Mandaterne og afgiver sin Indstilling til Kongressen. Disse Indstillinger samt Navnefortegnelse fra hvert Land maa være den svenske Hovedkomité ihænde senest 1 Uge før Kongressens Aabning.

Samtidig opfordres Organisationerne til at fremsende de Forslag, som ønskes sat paa Kongressens Dagsorden. Man gør opmærksom paa, at i Henhold til tidligere Kongresbeslutning kan *kun større og for hele Arbejderbevægelsen vigtige Spørgsmaal komme til Behandling.*

Forslag, der ønskes behandlet, indsendes til hvert Lands Indbydelseskomité *inden Udgangen af Maj Maaned.* Senere indkomne Forslag kommer ikke i Betragtning.

Inden Udgangen af Juli Maaned skal Hovedkomitéen, i Samraad med Landskomitéerne opsætte Dagsordenen, som derefter omsendes til de valgte Repræsentanter. Hovedbestyrelserne har besluttet at opsætte følgende Hovedpunkter paa Dagsordenen:

I. *Arbejderbevægelsens Organisationsformer og Taktik.* (Under dette Punkt bør ogsaa behandles Spørgsmaal om Arbejderlovgivning). For hvert Land skal være en Indleder som er udset af de respektive Landes Hovedbestyrelse.

II. *Trustvæsenet og Dyrtiden.* Rigsdagsmand E. Palmstjerna, Stokholm er Indleder.

Vi haaber, at Organisationerne i de fire nordiske Lande vil lade sig repræsentere saaledes, at Kongressen kan blive et fyldigt Udtryk for den nordiske Arbejderbevægelse.

Marts 1912.

For Sverrig:
Hj. Branting. *Herm. Lindqvist.*

For Finland:
M. Parsivuori. *K. Wartiainen.*

For Norge:
Magnus Nielsen. *Ole O. Lian.*

For Danmark:
Th. Stauning. *Carl F. Madsen.*

NB. Forslag, som ønskes forelagte Kongressen, saavel som Mandater

for valgte Delegerede, skal for Danmarks Vedkommende indsendes under følgende Adresse:

De samvirkende Fagforbund.
Nørre Farimagsgade 49, 1.
København.

Udlandet.

De britiske Grubearbejderes Generalstrejke.

Endnu for to Uger siden herskede den Anskuelse, at det var en Umulighed, at det vilde komme til en Generalstrejke i de britiske Kulgruber, saa meget mere, som man sikkert turde forudsætte, at Regeringen, inden det vilde komme til en aaben Kamp, i det afgørende Øjeblik vilde gribe ind. Det, som endnu for 14 Dage siden maatte anses for helt umuligt, er nu indtruffet: Til Trods for Regeringens Indgriben kom det til en Arbejdsnedlæggelse. Storbritanien oplever Skuespillet for den største Kæmpestrejke, som Historien nogensinde har set. Nationens samtlige Kulgruber ligger brak. Over en Million Arbejdere har forladt disse, for ikke at vende tilbage, førend Minimalløns-Princípet er blevet gennemført for alle Over- og Underjordsarbejdere. Samme Dag, hvor Opsigelsesfristen for den langt overvejende Majoritet af Grubearbejderne udløb, forelagde Regeringen for de kæmpende Partier nogle Forslag, der i Hovedsagen anerkendte Arbejdernes Hovedfordringer som retfærdige. Disse Forslag, som uden Tvivl betyder Begyndelsen til en ny Æra paa Socialpolitikens og paa den sociale Lovgivnings Omraade, lyder saaledes:

1. Regeringen er efter moden Overvejelse naaet til den Overbevisning, at der findes Underjordsarbejdere, hvem det paa Grund af Aarsager, som de ikke har nogen Kontrol med, bliver gjort umuligt at fortjene en anstændig Minimalløn.

2. Den er endvidere overbevist om, at Ævnen til at kunne fortjene en saadan Minimalløn maa fastslaas ved bestemte, faste Tarifer under Hensyntagen til de i de forskellige Distrikter herskende Forhold. Der maa træffes Forsigtighedsforanstaltninger til Beskyttelse af Arbejdskøberne mod Misbrug.

3. Regeringen er villig til at træde i Underhandling med Parterne for at udfinde de bedste Metoder til Gennemførelsen af de fastsatte Betingelser. Dette skal ske i Distriktskonferencer, der skal overværes af en Repræsentant for Regeringen.

4. I Tllfælde, hvor det ikke lykkes en Konference indenfor et forsvarligt Tidsrum at naa til en Afgørelse, skal de af Regeringen udnævnte Repræsentanter hidføre en Løsning af de uafgjorte Spørgsmaal, for at det ovennævnte Princip (om Minimallønnen) kan komme til Gennemførelse. — Som man ser, vil Regeringen udnævne Mæglingskomiteer, i hvilke en af dens Repræsentanter har Sæde, som for hvert Distrikt skal fastsætte Minimallønnens Højde.

Efter Offentliggørelsen af forannævnte Forslag meddelte Regeringen, at 60 pCt. af Kulgrubeejerne havde erklæret sig villige til at akceptere disse, medens 40 pCt. erklærede sig imod dem. Arbejdsbøbernes Majoritet rekruterer sig hovedsagelig af det engelske fødererede Distrikt, der omfatter følgende Grevskaber: Lancashire, Yorkshire, Mellemengland og Nordwales med Cumberland og Durham. Minoriteten bestaar af: Sydwales, Northhumberland, Skotland, Forest of Dean, Somerset og Bristol. Den 1. Marts lykkedes det Lederen af det industrielle Raad, Sir George Asquith, at vinde Ejerne i Northhumberland for Vedtagelsen af Forslagene, saaledes at Antallet af Modstanderne nu er indskrumpet til 35 pCt. Regeringen har igennem sin Premierminister kundgjort, at den er besluttet paa at gennemføre disse Forslag, eventuelt ad Lovgivningens Vej. I dette Tilfælde vilde Lønamtsloven, der gælder for Konfektionen, for Jernkædefabrikationen og for Tændstikfabrikationen, blive udvidet til ogsaa at omfatte Kulgruberne. Skulde de sydwalisiske

Grubeejere nægte at ville bøje sig for en saadan Lov, vil Regeringen endog gaa saa vidt, at den overtager disse Gruber i egen Forvaltning.

I Mellemtiden har Regeringen gjort sig umenneskelige Anstrængelser for at undgaa Lovgivningens Vej. Man frygter for, ved en saadan Lønningsamtslov at skabe et farligt Præcedens. Tilvejebringelsen af en saadan Lov vilde — saaledes udtaler man — bebude Udvidelsen af denne lovmæssige Ordning af Lønminimummet til alle Industrier.

Imidlertid er Regeringens Forhandlinger med de kæmpende Parter gaaet overstyr. Fredag den 1. Marts, nogle Timer efter at den liberale Presse havde snakket om Grubearbejdernes vældige Sejr, maatte Mr. Asquith ved Udsættelsen af Parlamentets Møder indtil den 4. Marts meddele dette til de overspændte og ophidsede Parlamentsmedlemmer. Grubearbejdernes permanente Kommission havde om Morgenen vedtaget, at der ikke kunde diskuteres om Minimallønnens Højde, idet denne allerede var fastslaaet ved Beslutningen af 2. Febr., og danner de Opstillinger, der vil følge længere nede i denne Artikel, det Minimum for de enkelte Distrikter, som ikke maa reduceres. Om Aftenen d. 29. Februar havde Premierministeren i Udenrigsministeriet holdt et Foredrag for de forsamlede Delegerede fra Grubearbejdernes Forbund, i hvilket han præciserede Regeringens Standpunkt. Desværre tillader vor indskrænkede Plads os ikke at gengive dette interessante og karakteristiske Foredrag. Den Del af det, som handler om den Minimalløn, der skal betales, maa dog anføres her. Mr. Asquith udtalte omtrent følgende: »Det er et stort Resultat, naar et vist givet Princip erholder offentlig Anerkendelse. Det er to eller tre Dage siden, at Forbundets Præsident i dette Lokale (Udenrigsministeriet) paa Arbejdernes Vegne præciserede de Fordringer, der skulde søges gennemført, paa følgende Maade for Regeringen: »Hvad vi forlanger, er Anerkendelsen af et Princip«, ved hvilket han selvfølgelig tænkte sig mere end Opstillingen af en intetsigende These paa et Stykke Papir. En saadan Procedure vilde være formaalsløst. Derom herskede hos os ikke nogen som helst Meningsforskel. Det, Præsidenten vilde antyde, var, at man forlangte Anerkendelse af Princippet og derefter Forhandlinger til Fastsættelsen af den Maade, paa hvilken man bedst kan faa Princippet gennemført. I (Forbundets Konference) har nu den 2. Februar offentliggjort en Opstilling af den Minimalløn, der skal indføres og hvis Højde er meget afvigende for de forskellige Distrikter. Jeg vil nu ikke udtale mig om Hensigtsmæssigheden af de opstillede Minimalfordringer, dertil har jeg ikke de fornødne Kundskaber om de i de enkelte Distrikter fremherskende Forhold. Jeg haaber, I vil indse, at jeg ikke staar ensidig og med uvenlige Følelser over for Eders Fordringer. Tværtimod, jeg er ligesom I selv overbevist om Retfærdigheden af Eders Princip og om Nødvendigheden af den Grundfordring, som I har opstillet, maa gennemføres. Men det, I maa tillade, er Diskussionsfrihed om Højden af Minimum for de enkelte Distrikter. Misforstaa mig ikke. Det er muligt, at den af Eder offentliggjorte Opstilling virkelig repræsenterer det Minimum for hvert Distrikt, som ikke maa reduceres. Men naar Regeringen paatager sig Ansvaret for Gennemførelsen af Princippet — og jeg kan forsikre Eder om, at Regeringen er overbevist om Nødvendigheden af dette Ansvar — saa vilde det ikke være Ret og billigt, om der ikke tillodes nogen Diskussion imellem Parterne om Højden af Minimum. Gentlemen, det er denne Appel, som jeg paa Regeringens Vegne, men ogsaa paa Samfundets Vegne, retter til Eder.«

Og her ligger netop Hunden begravet. Paa dette Punkt strandede Forhandlingerne mellem Regeringen og de stridende Parter Lørdagen d. 2. Marts. Her har vi ogsaa det svage Punkt i Grubearbejdernes ellers beundringsværdige Kamp. Fremkom-

sten af det blotte Princip, uden en samtidig Opstilling af de konkrete Fordringer, var, som det nu viser sig, et Fejlgreb, hvad Grubearbejderne ogsaa har indset og endnu i rette Tid, den 2. Februar, ved Opstillingen af deres Minimalfordringer har gjort godt igen. Dette Fejlgreb kan forklares af Tilstedeværelsen af en gammel og en ny Metode indenfor de ledende Elementer for Kulgrubearbejderbevægelsen. De gamle Førere var imod Iscenesættelsen af hele denne Kamp, hvorfor man enedes om kun at fremsætte det nøgne Princip. De yngre Elementer indsaa imidlertid snart, at der herved ikke kunde opnaas ret meget, og Opstillingen af de specialiserede Minimalfordringer først efter at Kampen alt var saa langt fremskreden, forklares derved, at det yngre Element indenfor Organisationen har baaret Sejren hjem.

Minimalfordringen for de enkelte Distrikter ser saaledes ud:

	pr. s.	Dag d.
Yorkshire	7	6
Lancashire og Cheshire	7	0
Midland Federation 6 s. indtil	7	0
Derbychire	7	1½
Nottinghamshire	7	6
North Wales	6	0
Leicestershire	7	2
South Derbyshire	6	6
Somerset	4	11
Bristol	4	11
Skotland	6	0
South Wales 7 s. 1½ d. indtil	7	6
Northumberland 6 s. indtil	7	2
Durham	6	1¼
Cumberland	6	6
Cleveland	5	10
Forest of Dean	5	10

Foruden disse saaledes specialiserede Minimallønninger for »Huggerne« skal der endvidere søges opnaaet et Minimum for alle andre Akkordarbejdere under Jorden, ingen voksen Arbejder maa fortjene mindre end 5 Shillings. Ligeledes skal der opstilles et Minimum for mindreaarige Arbejdere, og som ikke maa være under 2 Shillings. Udelukket herfra er Somerset, Bristol og Forest of Dean.

Minimallønninger har ogsaa hidtil eksisteret, nemlig de saakaldte Standardlønninger, der i forskellige Perioder blev truffet Overenskomst om, hovedsagelig i Aarene 1879 og 1888. Men disse Standardlønninger er meget lave og staar den virkelige Løn, der retter sig efter Prisen paa Kullene og periodisk fastsættes af almindelige Mæglingskomiteer, aldrig med mindre end 30 pCt. over Standardlønnen og stiger i gode Perioder indtil 60 pCt.

Allerede for flere Aar siden har Grubearbejdernes Føderation gjort Forsøg paa at hidføre en Forandring i de bestaaende Minimalsatser, idet man nemlig vilde forhøje Standardlønningerne fra 1879 og 1888 med et Tillæg af 30 pCt., hvilket Forsøg dog forblev resultatløst. Forskellen mellem de tidligere Lønninger i Sammenligning med de nuværende bestaar i, at de tidligere Minimalsatser ikke tilsikrede de enkelte Arbejdere nogen Minimalløn. Grubearbejdernes Majoritet arbejder i Akkord, Opnaaelsen af Minimallønnen for hver enkelt er afhængig af den producerede Arbejdsmængde. Men forskellige ydre Omstændigheder, med hvilke Grubearbejderen ikke har nogen Kontrol, gør det umuligt, som det jo ogsaa er anerkendt i Regeringens Forslag, at opnaa et Minimums-Arbejdskvantum, af hvilken Grund Fordringen om en personlig Minimalløn, der skal tilsikre enhver Enkelt, uanset det ydede Arbejdskvantum, er opstaaet. Stormcentret for hele Kampen er Sydwales; her udkastedes Planen for Kampen af det socialistiske Element indenfor Fagorganisationen i Modstrid med Føreren for den gamle Skole. Ligeledes fører de herværende Grubeejere en haardnakket Modstand mod Arbejdernes Fordringer. Her befinder sig de fleste »unormale Steder«, hvilket jo let forklarer de derværende Arbejderes Stilling til Sagen. For at kunne forstaa Kampen i hele sin Udstrækning, er det rigtigst at holde sig for Øje, at Ma-

joriteten af Arbejderne, selv om Fordringen om Minimallønnen bliver bevilget, ikke vil opnaa nogen Forbedring af deres Lønforhole. Saaledes ytrede Mr. Asquith i sin ovennævnte Tale: Jeg kan ikke undlade at fremhæve, at det mest ophøjede ved denne Kamp ligger i den Kendsgerning, at I ikke stræber henimod en Lønforbedring for Majoriteten af Eders Kolleger, da største Delen af disse i Virkeligheden fortjener en højere Løn end det opstillede Minimum. Det er til Ære for Eder, at I kæmper for Minoritetens Interesser. Det kan være 20 eller 25 pCt., der med deres bedste Vilje ikke er i Stand til at opfylde en fornuftig Ærgærrighed. Som Følge heraf danner Eders Fordringer et uegennyttigt Forlangende.«

Vi har altsaa at gøre med en Sympatistrejke i sin højeste Potens. Imidlertid gør Følgerne af Strejken sig bemærket paa en ret indgribende Maade. Tusinder af Arbejdere i Fabriker og Værksteder er alt bleven gjort arbejdsløse paa Grund af Kulmangel.

I det efterfølgende skal vi give en Fortegnelse over den herved fremkaldte Arbejdsløshed:

Leeds	20,000
West of Scotland	60,000
Wolverhampton	3,000
Jarrow	1,400
Hartlepool	1,000
Erewasch Walley	2,600
Alfreton	1,000
Swansea	23,000

Om nogle Dage vil Arbejdsløsheden antage enorme Dimensioner; saaledes beregner man for

Leeds	70,000
Swindon	7,000
South Wales	40,000
Staffordshire	30,000

Jernbanerne har allerede foretaget ret følelige Indskrænkninger i deres Trafik. Fra Lancashire meddeles det, at 3 à 4000 Tekstilarbejdere om nogle Dage vil være nødsagede til at indstille Arbejdet.

Det maa gøre et ejendommeligt Indtryk, at Regeringen i sidste Øjeblik er bleven vankelmodig. Tilsyneladende søger den at hidføre en Afslutning af Kampen uden Anvendelse af lovmæssige Foranstaltninger. Det er unødvendigt at sige, at Landet skades ganske betydeligt ved denne Vankelmodighed.

London i Marts 1912.

B. Weingartz.

Lønbevægelser og Konflikter.

Konditorerne i København. De Konditorsvende, der arbejder i de københavnske Fintbrødsbagerier, fik deres Forhold ordnede gennem Forligsmandens Forslag af 14. Februar i Aar. Derimod har en Del Svende, som arbejder hos Mestre under Konditorforeningen af 12. Jan. 1866 vedblivende maattet forhandle med deres Arbejdsgivere, der staar udenfor Arbejdsgiverforeningen.

Efter at Overenskomst var indgaaet mellem Bagerforbundet og Lavsmestrene tog Konditorforeningen nemlig det mærkelige Standpunkt — organisationsmæssigt set — at de enkelte Medlemmer af Mesterforeningen skulde forhandle sig til Rette med Svendenes Fagforening.

En hel Del af Mestrene har underskrevet paa Svendenes Krav, men i 4 Forretninger har Arbejdsstandsning fundet Sted, og 16 Firmaer er desforuden blokerede.

Administrationskontingentet.

Organisationerne anmodes om at indsende Administrationskontingentet for første Halvaar 1912 til Kasserer E. Svendsen, Nørrefarimagsgade 49, København K.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen). Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Marts 1912.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et tydeligt 0. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange tabte Arbejdsdage blev der udbetalt Understøttelse (understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunde staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. April 1912.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Otto Smith.

Skemaet kan i udfyldt Stand sendes i aaben Konvolut for 4 Øre (indenfor Københavns Postdistrikter for 2 Øre).

FEBORDINGS BOGTRYKKERI KØBENHAVN

ARBEJDSLØSHEDS-SKEMA

angaaende

Arbejdsledigheden i Marts 1912.

Bemærk! Naar ingen Arbejdsløse eller ingen tabte Arbejdsdage skal anføres, bedes man sætte et Nul (0). Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et ?

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse i Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der i alt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maaneden i alt (undtagen Søndage og Helligdage, altsaa Dage, hvor der ikke skulde arbejdes)? Dage om Ugen?	
6. For hvormange tabte Arbejdsdage blev der udbetalt Understøttelse (undtagen Strejke-Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Strejkende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til den Forbund, hvori de staar som Afdeling, eller kunde staa som Afdeling, saafremt der ikke allerede findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund.

Skemaet kan faaes i alle Stænd i Byen.

Konvolut for 4 Øre (indenfor Kjøbenhavn).
Postkortkort for 2 Øre.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 40 ❋ KØBENHAVN DEN 6. APRIL 1912 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD. Den skandinaviske Arbejderkonference i Gøteborg. Lønbevægelser og Konflikter (Arbejdsmændene i Aarhus. Bødkerforbundet i Danmark. Papirarbejderne i hele Landet. Sadelmagerne og Tapetsererne i Aalborg og Kolding). Beretningen. Arbejdsløsheden i Januar 1912.

Den skandinaviske Arbejderkonference i Gøteborg.

Som meddelt i »Arbejderen« Nr. 36 afholdtes der en skandinavisk Konference i Gøteborg d. 3. og 4. Marts, paa hvilken der opnaaedes Enighed om Gensidighedsforbindelser i de skandinaviske Lande. Den paa Kongressen vedtagne Resolution findes offentliggjort i samme Numer.

Samtidig med at denne Resolution indleder en ny opsigtsvækkende Begivenhed i skandinavisk Fagforenings Bevægelse, er den en logisk Fortsættelse af Princippet efter hvilken de nordiske Landes Fagforeningsbevægelse er bygget op.

I de tre skandinaviske Lande har den faglige Bevægelse samlet sin Kraft i en Landsorganisation sammensat af Fagforbund organiserede efter Fag eller Industrilinier. Disse Landsorganisationer, som ogsaa er Resultatet af Overvejelser og Udtalelser paa skandinaviske Konferencer og Kongresser traadte i Virksomhed 1899 og indledede en lysende Tid af Fremgang for skandinaviske Arbejdere. De samlede indenfor deres Ramme, de oprettede Fagforbund og skabte et praktisk Udtryk for Nationens samlede Arbejdervilje mod Arbejdsgivermagten, uden væsentlig at indskrænke de forskellige Fagforbunds Bevægelsesfrihed. Landsorganisationerne fremstod som en Sikkerhedsvagt for Fagforbundene i deres Virksomhed, som Arbejdsgiverne ikke gerne gav sig i Strid med. Men selvfølgelig kunde dette Forhold ikke længe blive herskende. Arbejdsgiverne tog Lærdom af Arbejderne og oprettede Centralorganisationer for at varetage sine Interesser. Allerede i 1900 var Norges Arbejdsgivere færdig hermed, og 1902, den politiske Storstrejkes Aar, traadte Sverrigs Arbejdsgivere frem paa Arenaen. Danmarks Arbejdsgivere var i den Henseende tidlig gaaet foran sine Kolleger paa begge Sider af Kølen. Fra nu af begynder en ny Tid i Fagforeningernes Historie i Norden. Masselockout bliver Arbejdsgivernes Parole i alle tre Lande, og særlig i Sverrig udnyttes dette Kampmiddel paa det hensynsløseste. Under Perioden 1905—1909 taalte den svenske Arbejdsgiverforening ikke den mindste Bevægelse fra Arbejdernes Side; og af den ubetydeligste Aarsag tog den Anledning til Storlockout mod Arbejderne. Samme Fremgangsmaade og Taktik er anvendt af begge de andre svenske Arbejdsgiverorganisationer, lige til 1909, da Aarets vældige Folkerørelse kom og udløste den Forbitrelse som var skabt paa Arbejdersiden af denne stadige opmanen til Storlockout. I Danmark har det samme været Tilfælde siden den store Strid 1899. Med Begivenhederne i Norge 1911 er det konstateret at Masseudkastningspolitiken har faaet Hjemsted i hele Norden. Men til Trods for disse brutale Kampmetoder er det lykkedes Landsorganisationerne gennem kollektive Aftaler, at skaffe Arbejderne højere Løn og væsentlig forbedrede Arbejdsvilkaar i stor Stil.

Sverrig havde saaledes ved Udgangen at 1908, i Henhold til den officielle Statistik, et Resultat of over 2000 kollektive Aftaler, omfattende Arbejdsvilkaarene for cirka 250,000 Arbejdere. En lignende Udvikling er stadig foregaaet i de skandinaviske Lande. Naar man kaster Blikket tilbage til tidligere Tider i den skandinaviske Fagforeningsbevægelses Historie, og erindre hvilken heftig Modstand Arbejdsgiverne da rejste saavel mod Organisationerne som mod kollektive Aftaler, maa man være blind, for ikke at kunne konstatere hvilke storartede Resultater det under det relative korte Tidsrum, her gælder. Masselockouternes Tryk tvang ganske vist ofte Organisationerne ind paa en defensiv Linje, men gennem klog Udnyttelse ogsaa af saadanne ugunstige foreliggende Tilfælde opnaaedes dog i Almindelighed gode Resultater gennem Forhandlingerne.

Nordens Arbejdere har vel ogsaa haft bedre byggede Organisationer end Arbejderne i andre Lande. Med Fagforbundene som angribende Part og Landsorganisationerne, som hovedsagelig Forsvars-Institutioner, har den tekniske Udnyttelse af Forholdene kunnet ske paa den mest effektive Maade, Arbejdsgivernes Storlockouter er derfor direkte rettet mod Landsorganisationerne, thi deres Svækkelse og Sprængning vilde betyde, at Fagforbundene var forsvarsløse ved Fag-Lockouter, og saaledes et let Bytte for Arbejdsgivertyraniet. At skabe en stærk økonomisk Rygrad for Landsorganisationerne maatte derfor selvfølgelig blive Genstand for alvorligt Overvejelse, og Konferencen i Gøteborg har i denne Sag anbefalet den rette Vej.

Kærnen i Konferencens Beslutning er: En stærk national Organisation; men med Hensyn til Arbejdsgivernes Masse-Lockouter og internationale Solidaritet, maatte Arbejdernes nationale Organisationer knytte faste Baand for gensidig Understøttelse mellem hverandre. Hermed lægges ikke Hindring i Vejen for Fagforbundene til at afslutte Forbindelser med Broder-Organisationer i andre Lande, tværtimod ønsker Konferencen, at det Samarbejde, som i denne Henseende allerede praktiseres af en Del Forbund, maa udvikles videre, dog ikke saaledes at de afsluttede Forbunds-Overenskomster staa hindrende i Vejen for Udnyttelsen af Landsorganisationernes Gensidighedsforbindelser.

Det er bemærkelsesværdigt at Konferencen enstemmig vedtog den betydningsfulde Resolution. De som har siddet i den øverste Ledelse for den skandinaviske Fagforeningsbevægelse i de sidste oprivende 10 Aar kan dog naturligvis lettere end andre opfatte, hvor Aarsagerne til de Svagheder som fremtræder indenfor Organisationerne, er at finde, og ligesom man tidligere efter Forholdene anbefalede en fastere Kraftcentralisation, anbefales ogsaa nu et videre Fremskridt paa den samme Vej. Det er nu at haabe, at Landsorganisationerne i de tre Lande paa deres Kongresser sluttelig skal tage Standpunkt til en foreslaaet Resolution, ved at tiltræde den, lægger en ny og fastere Grundvold for Kampen mod Lockoutherredømmet, end hvad Landsorganisationerne hver for sig formaar at gøre.

Denne skandinaviske Solidaritetsakt er ikke sluttet paa Bevægelsens organisatoriske Udvikling udadtil; men i samme Grad som Arbejdsgivernes Kampmetode kræver nye Aktionslinjer af Arbejderorganisationerne, maa disse strække Armene over endnu flere Grænser, indtil hele Verdens Proletariat staar samlet i en eneste Interessegruppe. Som den fornemste Opgave: *at sætte den praktisk forpligtende internationale Solidaritet i System* kommer Gøteborg Konferencen 1912 ganske sikkert til at faa verdenshistorisk Betydning.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene i Aarhus. Arbejdsgiverforeningen havde som bekendt indklaget Dansk Arbejdsmands-Forbund for den faste Voldgiftsret og

forlangte Forbundet idømt Bod og Sagsomkostninger, fordi der var varslet Strejke i Aarhus Havn, hvor to Arbejdsgivere kun vilde betale almindelig Timeløn for Losning af Skibe, saafremt der findes Stykgods om Bord.

Sagen behandledes i et forberedende Møde d. 21. Marts og Proceduren for den samlede Ret udsættes til den 13. April; Sagen skulde allerede været behandlet af Retten d. 23. Marts.

Parterne enedes nemlig om, at optage en Realitetsforhandling om Fastsættelse af Priser for det paagældende Arbejde, og hvis der ikke opnaas Enighed herom, skal man i hvert Fald træffe Beslutning om, hvorvidt en *faglig* eller den *faste* Voldgiftsret senere skal afgøre Tvisten.

Arbejdsmandsforbundet afsender under alle Omstændigheder ikke *andet* Strejkevarsel før den 13. April.

Bødkerforbundet i Danmark.
En Oversigt over Lønforholdene.
Af Forbundets Forretningsfører.

København.

Den 31. Decbr. 1911 var Medlemsantallet 278. Deraf arbejdede 228 paa Værksteder og Fabrikker, med en Arbejdstid af 9½ Time daglig. 20 paa Petroleumslagere med en daglig Arbejdstid af 9 Timer, og 30 paa Olie- og Sæbefabrikker med en daglig Arbejdstid af 10 Timer.

Paa Værkstederne alene, arbejder ca. 110 Medlemmer, som hovedsagelig har Akkord, men der forefalder en Del Daglønsarbejde, som paa Værkstedet betales med 4 Kr. 75 Øre à 5 Kr. 50 Øre (det er dog ganske forsvindende), Udearbejde 5 Kr. 25 Øre eller 5 Kr. 50 Øre pr. Dag, alt efter Arbejdets Art.

Paa Olie- og Sæbefabrikker samt Petroleumslagere er Ugelønnen 31 Kr. 50 Øre og her arbejder tilsammen 50 Medlemmer.

Paa Bryggerier er Ugelønnen ligeledes 31 Kr. 50 Øre, men her arbejdes væsentligst i Akkord.

Paa andre Fabrikker arbejder ca. 90 Medlemmer og her er Ugelønnen 30 Kr.

Minimal-Timelønnen ligger mellem 50 Øre og 58 Øre, alt efter hvilken Art af Arbejde, der udføres. De forskellige Timelønninger virker dog i Reglen som Normallønninger, naar undtages ved Værkstedsarbejde; der er det ret almindeligt, at der i Stedet for 28 Kr. 50 Øre ugentlig betales op til 33 Kr. ugentlig.

Overarbejde samt Natarbejde, betales med henholdsvis 67 og 85 Øre pr. Time. I Akkord med et Tillæg af henholdsvis 40 % og 50 %.

Provinserne.

Den 31. Decbr. 1911 var Medlemsantallet 440. Her er Arbejdstiden overalt 10 Timer, og det er rent undtagelsesvis at der paa en enkelt Arbejdsplads er kortere Arbejdstid.

Af ovennævnte Antal Medlemmer arbejder ca. 400 saa godt som udelukkende i Akkord, medens ca. 40 arbejder paa Ugeløn, (paa Fabrikker og lignende).

Daglønnen paa Værkstederne er 4 Kr., men det er ikke meget Daglønsarbejde, der her finder Sted. Paa Fabrikker og ved Petroleums- og Udearbejde, er Daglønnen 4 Kr. 35 Øre.

Tillæg for Over- og Helligdagsarbejde, i Dagløn, er 50 %. For Natarbejde 87½ %. For Over- og Helligdagsarbejde i Akkord 40 %.

Paa Cementfabrikkerne er Tillægget for Overarbejde dog kun 25 %.

Der har i Aarets Løb ikke fundet nogen Lønbevægelse Sted i Provinserne, men den 1. November 1911, er samtlige Overenskomster, med Undtagelse af Overenskomsten med Cementfabrikkerne; opsagt til Ophør 1. Maj 1912.

Provinsmestrene, som ikke har været organiseret, har efter Overenskomstens Opsigelse, samlet sig i en Organisation, som efter deres Opgivelse skal omfatte de fleste Bødkermestre, og der er den 27. ds. ved en Forhandling i Aarhus opnaaet Overenskomst om Løn- og Arbejdsforholdene for Bødkerne i Provinserne, hvorved Timelønnen for Værkstedsarbejde forhøjes fra 40 Øre til 45½ Øre og for Udearbejde fra 43 Øre til 48 Øre, eller henholds-

vis fra 24 Kr. til 26 Kr. og fra 26 Kr. til 27½ Kr. pr. Uge.

Arbejdstiden, der før var 10 Timer, er nu 9½ Time.

Man enedes ligeledes om Betalinfor Overarbejde og om Tillæg til Akkordpriserne.

Overenskomsten kan opsiges med ½ Aars Varsel til Ophør en 1. Maj.

Murerne i Horsens. Paa et Fællesmøde, som afholdtes d. 26. Marts mellem Repræsentanter for Murerfagets Organisationer og for Hovedorganisationerne enedes man om følgende:

»Murerforbundet tilbyder at skaffe de Svende tilveje, som arbejdede for Murmester *Bak* paa Toldkammerbygningen i Horsens, da den paaklagede Arbejdsstandsning fandt Sted, og foranledige, at disse genoptager Arbejdet paa samme Vilkaar, som de arbejdede under, før de forlod Arbejdet, og at senere tilkommende Svende optager Arbejdet paa samme Vilkaar.

Murerforbundet erklærer, at der ikke eksisterer nogen Blokade overfor Murermester Bak, men at Tilgang til Bygningen i Horsens er tilladt.«

Efter at saaledes den givne Konsekvens af Forholdene, hvorunder denne Arbejdsnedlæggelse fandt Sted, var fastslaaet, enedes Parterne om, at Hovedsagen i denne Konflikt, *nemlig Principspørgsmaalet om, hvorvidt Mestrene ved udenbys Arbejde er pligtige til at betale »højeste Pris« eller ikke, er uafgjort ved den trufne Ordning.*

Papirarbejderne i hele Landet. Som meddelt i »Arbejderen« Nr. 37 forkastede Papirarbejderne det af Papirfabrikerne fremsatte Tilbud til en Lønordning.

Ved et Møde d. 25. Marts meddeltes dettes Resultat officielt for Arbejdsgiverne, og samtidig oplystes det, at saavel de foreslaaede Akkordsatser som de tilbudte Daglønninger ikke tilfredsstillede Forbundets Medlemmer.

Ved en Forhandling, der strakte sig over 6 Timer, opnaaedes der derefter Enighed om de Ændringer, der endnu var nødvendige at faa gennemførte paa Priskuranterne, og om Aftenen ved halvni-Tiden tog man fat paa Daglønsspørgsmaalet.

Kl. halvet om Natten bristede Forhandlingerne imidlertid.

Arbejdsgiverne vilde ikke tilbyde mere end 10 Øres Tillæg til Daglønnen straks og 10 Øre i 1914, og Papirarbejderne vilde have Lønnen forhøjet med 40 Øre straks.

En Masse Underhaandskonferencer, der bragte en Række af Kombinationer frem, løste ikke Spørgsmaalet.

Den 26. Marts afsendte Forbundet første Strejkevarsel saavel overfor »De forenede Papirfabrikker« som overfor »Frederiksberg Papirfabrik«.

For om muligt at undgaa Arbejdsstandsning blev der til Mandag d. 1. April Kl. 10 aftalt nyt Forhandlingsmøde mellem Repræsentanter for de interesserede Parter, De samvirkende Fagforbund og Arbejdsgiverforeningen, og ved denne Lejlighed enedes man om at Daglønnen straks skulde forhøjes med 25 Øre paa Haraldskær, 40 Øre paa Dalum og 30 Øre paa de øvrige Fabriker.

Derpaa aflystes Strejken.

Sadelmagerne og Tapetsererne i Aalborg og Kolding. Skand. Sadelmager- og Tapetsererforbund havde varslet Strejke overfor de Sadelmager- og Tapetserermestre samt overfor de Snedkermestre i de to Byer, der var Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, for at faa en Lønordning gennemført og der var aftalt et Fællesmøde mellem Parterne og Repræsenter for Hovedorganisationerne til 25. Marts.

Inden Mødet blev afholdt var der dog opnaaet Enighed i Aalborg og ved Mødet lykkedes det ogsaa at fremskaffe en Ordning for Koldings Vedkommende.

For *Tapetserersvendene* forhøjes Minimallønnen fra 38 Øre til 40 Øre og hos Ikke-Fagmænd (Snedkerme-

strene fra 40 Øre til 42 Øre. Disse Satser stiger yderligere med 2 Øre fra 1. April 1914, altsaa henholdsvis til 42 og 44 Øre.

For *Sadelmagere* blev Forhøjelsen fra 35 Øre til 37 Øre, og yderligere fra 1. April 1914 fra 37 Øre til 40 Øre.

For *Ungsvendene*, hvis Løn hidtil var særlig lav, opnaaedes en Forhøjelse fra 26 til 30 Øre og efter 1. April 1914 til 32 Øre.

Tillæget for *Overarbejde* forhøjedes fra 10 til 15 Øre og fra 20 til 25 Øre pr. Time.

For de Tapetserersvende, der arbejder hos Snedkermestre, fastsættes Arbejdstiden i de 4 Vintermaaneder til 9½ Time.

Overenskomsten gælder til 1. April 1916.

Beretningen.

Da vi i vort Arkiv kun har nogle ganske faa Ekspl. af »*Beretning til De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling d. 26. og 27. April 1907*« (altsaa for Aaret 1906) tillader vi os at anmode de af vore Organisationer eller disses Hovedbestyrelsesmedlemmer, som maatte have mere end et Expl. om venligst at overlade vort Kontor saadanne Expl.

Arbejdsløsheden
i Januar 1912.

De i nedenstaaende Fortegnelse nævnte 48 Fag eller Organisationer have meddelt Oplysninger om Arbejdsløsheden i Januar Maaned 1912 for ialt ca. 94,100 Arbejdere. Antallet af Arbejdsløse blandt disse var ved Maanedens Udgang ca. 16,900 eller 18,2 pCt. Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til ca. 349,000 eller 3,7 Dage pr. Medlem.

Af større Fag mangler Oplysning fra Murarbejdsmænd i København, Drejere, Glasarbejdere, Bogbindere, Sømænd samt Arbejdsmandsorganisationerne i Gentofte og Omegn og i Randers.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Tilvirkning af Næringsmidler og andre Fortæringsgst.												
Mølleriarbejdere	103	103	13	357	404	152	12	218	507	255	25	575
Bagere	1039	1039	191	4100	1028	1028	139	2400	2067	2067	330	6500
Sukkervarearbejdere	150	150	6	260	65	65	5	337	215	215	11	597
Bryggeriarbejdere	2107	2107	112	1802	1328	1328	41	619	3435	3435	153	2421
Slagteriarbejdere	210	210	22	596	1742	1742	41	722	1952	1952	63	1318
Skraatobaksarbejdere	107	107	6	180	332	332	11	354	439	439	17	534
Tobaksarbejdere	3127	3127	211	6476	1554	1554	56	1882	4681	4681	267	8358
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	1170	1131	26	885	2959	2949	110	2551	4129	4080	136	3436
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skrædere	2100	2100	77	1062	1408	1408	215	3052	3508	3508	292	4114
Handskemagere	58	58	0	14	15	15	0	9	73	73	0	23
Skotøjsarbejdere	1873	1873	99	2645	887	848	60	1154	2760	2721	159	3799
Jordarbejder, Bygnings- og Møbelindustri.												
Murere	1553	1553	870	20000	3831	1951	1525	21087	5384	3504	2395	41087
Hustømrere	1112	1112	529	11134	2845	2830	1035	22354	3957	3942	1564	33488
Skibstømrere	—	—	—	—	346	346	31	1000	346	346	31	1000
At overføre	14709	14670	2162	49511	18744	16548	3281	57739	33453	31218	5443	107250

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	14709	14670	2162	49511	18744	16548	3281	57739	33453	31218	5443	107250
Snedkere	2934	2934	650	16897	3213	3213	697	18200	6147	6147	1347	35097
Billedskærere	100	100	16	509	46	46	4	176	146	146	20	685
Glarmestere	80	80	15	239	26	19	5	114	106	99	20	353
Malere	1602	1550	929	24883	1814	1746	1167	26970	3416	3296	2096	51853
Sadelmagere	627	627	170	4003	339	305	91	1345	966	932	261	5348
Stukkatører	65	65	31	860	12	12	0	58	77	77	31	918
Skorstensfejere	64	64	4	100	—	—	—	—	64	64	4	100
Ovnsættere	12	12	4	120	—	—	—	—	12	12	4	120
Brolæggere	106	106	76	1908	61	56	25	672	167	162	101	2580
Trævareindustri, samt Industrier i hvilke Træ indgaar som en væsentlig Bestanddel.												
Træindustriarbejdere	553	553	56	1308	1418	1418	96	2782	1971	1971	152	4090
Bødkere	280	280	28	441	434	434	35	1095	714	714	63	1536
Karetmagere	269	269	14	395	462	462	29	769	731	731	43	1164
Barnevognsarbejdere	31	31	1	42	—	—	—	—	31	31	1	42
Korkskærere	180	180	4	70	30	30	0	0	210	210	4	70
Læder- og Lædervareindustri.												
Lohgarvere	105	105	2	54	95	95	3	50	200	200	5	104
Hvidgarvere	39	39	3	160	32	32	0	8	71	71	3	168
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere	632	632	1	33	—	—	—	—	632	632	1	33
Pottemagere	52	52	0	0	42	42	2	50	94	94	2	50
Stenarbejdere	120	42	3	79	390	361	23	796	510	403	26	875
Forarbejdning af Metal og Metalgenstande, herunder Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Blikkenslagere	650	650	85	2240	420	420	43	915	1070	1070	128	3155
Metaltrykkere	69	69	4	121	5	5	0	0	74	74	4	121
Gørtlere og Metalarb.	272	272	18	524	80	80	3	115	352	352	21	639
Smede og Maskinarb.	5450	5450	498	9134	4991	4991	197	4219	10441	10441	695	13353
Formere	350	350	23	832	1030	1030	53	4906	1380	1380	76	5738
Elektrikere	490	490	88	1969	340	340	42	960	830	830	130	2929
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	149	67	0	0	874	489	0	0	1023	556	0	0
Industri i litterær og kunstnerisk Retning.												
Litografer	281	281	15	429	89	89	3	45	370	370	18	474
Typografer	2250	2250	143	5221	1341	1341	41	1203	3591	3591	184	6424
Søfyrbødere	—	—	—	—	—	—	—	—	1200	1200	0	0
Kedel- og Maskinpass.	564	564	17	553	725	725	32	642	1289	1289	49	1195
Kellnere	812	812	170	3300	326	326	59	1400	1138	1138	229	4700
Dansk Arbejdsmandsf.	12500	5194	660	10000	19000	15700	4868	81491	31500	20894	5528	91491
Kvindeligt Arbejderf.	1671	1531	66	1782	524	473	25	650	2195	2004	91	2432
Sporvejsfunktionær.	1635	1635	150	3900	—	—	—	—	1635	1635	150	3900
Tilsammen	49703	42006	6106	141617	56903	50828	10824	207370	107806	94034	16930	348987

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K.
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 41 ❋ KØBENHAVN DEN 13. APRIL 1912 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD. Kongresser. Lønbevægelser og Konflikter (Arbejdsmænd og Kvinder paa Tændstikfabrikerne i København. Bagerne i Jylland. Billedskærerne i København. Kvindelige Bogbindere i Danmark. Elektrikerne i Vordingborg. Kedelpasserne hos Entreprenørfirmaer i København og det øvrige Land. Kedelpasserne i Nyborg. Lithograferne Landet over. Maskinpasserne paa Gødningsfabrikerne i Aalborg og Mundelstrup. Skotøjsarbejderne i København. Skræderne i København og Kallundborg. Skibstømrerne i Frederikssund, Marstal og Stege. Snedkerne i Nyborg. Stenarbejderne paa Bornholm. Typograferne i Provinserne). Forligsmanden. Arbejdsløsheden i San Francisco, Californien. Udlandet.

Kongresser.

Papirindustriarbejderforbundet.

I Dagene 4.—5.—6. April holdt Papirarbejderne deres 8. ordinære Kongres i Rømersgade 22 i København.

Der var mødt 24 Repræsentanter for 7 Afdelinger, der tilsammen tæller 1015 Medlemmer. Endvidere var Hovedbestyrelsens 14 Medlemmer til Stede.

De samvirkende Fagforbund var efter Indbydelse repræsenteret ved Sekretæren, *Otto Smith*.

Samtlige Mandater godkendtes og derefter oplæstes Forhandlingsprotokollen fra 22. Maj 1910.

I Forbindelse hermed aflagde Forretningsføreren, *Lars Jensen*,

Beretning.

Mellem Repræsentanter for Papirarbejderforbundene i Danmark, Sverig og Norge var der ført Konference om Samarbejde mellem Skandinaviens Papirarbejdere og deres Stilling til andre Organisationer.

Spørgsmaalet om Gensidighedsregler under Konflikter var endnu ikke afgjort. Der ventedes paa Svar fra det svenske Forbund.

Forretningsudvalget havde holdt 10 Møder og behandlet 45 Sager. Hovedbestyrelsen havde behandlet 35 Sager paa 6 Møder. 3600 Skrivelser, Pakker o. lign. var ekspederet af Forbundets Kontor.

Strejken paa Søborg Papfabrik omtaltes nærmere.

Aarsagen til det mindre heldige Resultat af denne Konflikt maatte søges i, at Skruebrækkere havde optaget Arbejdet. Denne Konflikt maatte staa som et Varsko om, at Arbejdsstansninger *kun* burde iværksættes efter meget nøje og alvorlige Overvejelser.

Angaaende den nys afsluttede Lønkampagne oplyste Formanden om Detaillerne vedrørende de forskellige Fabriker, og rettede en Tak til De samvirkende Fagforbund for ydet Støtte ved Forhandlingerne.

Efter en indgaaende Diskussion, hvori bl. a. Spørgsmaalet om Døgnets Tredeling i Papirindustrien drøftedes, godkendtes Ledelsens Virksomhed enstemmigt.

Regnskabet.

for de forløbne 3 Aar godkendtes ogsaa enstemmigt.

Under dette Punkt paa Dagsordenen førtes iøvrigt en lang Diskussion om, hvorvidt Maglemølle-Afdelingen havde Pligt til at tilbagebetale et Laan paa 500 Kr., som for ca. 15 Aar siden var optaget af Forbundskassen for at tegne Aktier i »Sydsjællands Social-Demokrat«.

Af Forhandlingsprotokollen fremgik det imidlertid, at en tidligere Kongres havde vedtaget at eftergive Afdelingen dette Laan, og denne Kongres vedtog derfor at lade den gamle Kongresbeslutning staa ved Magt.

Forbundets Love.

En Række af Ændringer vedtoges til de tidligere Forbunds-, Afdelings-, Understøttelseskasse- og Begravelseskasselove.

Af væsentligere Betydning var en Beslutning om at Hovedbestyrelsen fremtidig skal paaligne Medlemmerne den Del af Ekstrakontingent, som andrager over 50 Øre om Ugen (25 Øre for halvtbetalende), og som udskrives af De samvirkende Fagforbund til Konflikter.

Endvidere at Forbundets Medlemmer fremtidig erholder Understøttelse i Tilfælde af Konflikter, selv om de ikke har været Medlemmer i 3 Maaneder.

Til disse Medlemmer yde De samvirkende Fagforbund som bekendt ikke Understøttelse undtagen under ganske særlige Omstændigheder.

Endelig vedtoges det fra næste Regnskabsaars Begyndelse at indføre det betryggende Kontingentmærkesystem og at hæfte Forliget af 5. September 1899 til Lovene, saaledes at samtlige Forbundsmedlemmer stadig kan have Adgang til at gøre sig bekendt med dette Forligs Bestemmelser.

Efter at enkelte særlige Administrationsspørgsmaal var ordnede, fastsattes Forretningsførerens Løn, som tidligere var 1200 Kr., til 1500 Kr., og den afgaaende Forretningsfører genvalgtes.

Endvidere foretoges en Række af andre Valg og efter Afslutningstaler og Leveraab for Forbundet og De samvirkende Fagforbund sluttede Kongressen.

Næste Kongres afholdes i København i Paasken 1915.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd og Kvinder paa Tændstikfabrikerne i København. I Efteraaret opsagde *Foreningen af Tændstikfabriker i Danmark* Overenskomsterne med *Fabrikarbejdernes Forbund* og *Kvindeligt Arbejderforbund* for de af de to Forbunds Medlemmer, som beskæftigedes paa De forenede Tændstikfabriker (Gosch & Co.), Hellerup Tændstikfabrik og Tændstikfabriken Glødefri.

De 3 Fabriker ønskede de hidtilgældende Arbejdsvilkaar forringede for — som de paastod — at kunne optage Konkurrencen med de udenlandske Tændstikfabriker.

De to Organisationer modsatte sig de begærede Reduktioner og det lykkedes ikke at opnaa Enighed om Sagen, som derefter gik til Hovedorganisationerne.

Et Fællesmøde afholdtes den 28. Marts og der afsluttedes Overenskomster saavel for mandlige som kvindelige Arbejdere.

De tidligere Akkordpriser reguleredes, og som Helhed taget betød denne Regulering *en Forbedring*.

Samtidig forhøjedes Minimallønnen for Kvinderne fra 22 til 23 Øre, og en Række personlige Løntillæg aftaltes.

Mændenes Minimallønsatser forhøjedes med 2 Øre. Derved erholder enhver mandlig Arbejder over 22 Aar mindst 39 Øre det første Aar og derefter 1 Øre mere efter hvert Aars fortløbende Beskæftigelse i Tændstikindustrien indtil 42 Øre.

I Overenskomsterne, som gælder i 4 Aar, indførtes iøvrigt en Tillidsmandsbestemmelse, saaledes at Fabrikernes Arbejdere af deres Midte vælger Repræsentanter, som Arbejdsgiverne har *Pligt* til at forhandle med.

Bagerne i Jylland. For halvandet Aar siden forhandlede Bagerforbundet med Foreningen af nørrejyske Bagermestre om Gennemførelsen af et ugentligt Fridøgn, men man enedes om at udsætte Sagen for mulig at faa Spørgsmaalet løst gennem en forventet Ændring i Bageriloven.

For et halvt Aars Tid siden blev Spørgsmaalet atter taget op til Forhandling, da Bageriloven endnu ikke var revideret, og med Hovedorganisationernes Bistand lykkedes det at opnaa Enighed om en hel Overens-

komst, og i Tilslutning hertil indgik Hovedorganisationerne i Fællesskab til Indenrigsministeren med en Anmodning om at faa givet Dispensation fra den nuværende Lov, saaledes at Fridøgnet skulde træde i Kraft.

Der er imidlertid intet sket endnu, uagtet den ordinære Rigsdagssamling er afsluttet.

Bagerforbundet er derfor blevet ked af at vente paa at faa Sagen afgjort ad denne trange Vej, hvorfor der er varslet Strejke for at faa gennemført det rejste Krav uden Ministerens Hjælp.

Billedskærerne i København. Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggerforbundet opsagde i rette Tid Overenskomsten med Snedker- og Billedskærer-Lavene i København, men uagtet denne Overenskomst udløb den 1. April, havde det endnu i Midten af Marts Maaned ikke været muligt at formaa Mestrene til at forhandle om en ny.

Forbundet varslede derfor med Sanktion af De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg Strejke til den 4. April Kl. 6 Aften, og iværksattes Strejken fra den nævnte Dag, da Mestrene ikke paa dette Tidspunkt havde bekvemmet sig til at tale med Forbundets Ledelse om Sagen.

Efter Konfliktens Udbrud har Mestrene dog begyndt at røre paa sig, idet de gennem Arbejdsgiverforeningen har foreslaaet et Møde.

Strejken omfatter henved 70 Mand.

Kvindelige Bogbindere i Danmark. I 1910 traf Bogbinderforbundet Aftale med Fagets Mestre om, at Priskuranten for kvindelige Bogbindere skulde revideres ved passende Lejlighed, men det havde ikke været muligt at faa Mestrene til at respektere denne Aftale, uagtet der var gaaet henved et Par Aar, siden den blev truffen.

Forbundet henvendte sig derfor til De samvirkende Fagforbund, som foranledigede et Møde aftalt mellem Repræsentanter for de interesserede Parter og Hovedorganisationerne.

Dette Møde fandt Sted den 1. April og Resultatet heraf blev en Henstilling fra Hovedorganisationernes Repræsentanter til Bogbinderlavet og Bogbinderforbundet om Nedsættelsen af et Udvalg til at besørge den ønskede Revision. Udvalget skal bestaa af Repræsentanter for Bogbinderlavet, for Centralforeningen af Bogbindermestre i Provinsen og for Bogbinderforbundet.

Elektrikerne i Vordingborg. Den 29. Marts afholdtes et Fællesmøde angaaende en Konflikt mellem Elektrikerforbundet og et københavnsk Firma, *Albert J. C. Berg*, der har nægtet at betale Rejsepenge til Elektrikere, der har arbejdet i Vordingborg.

Jærnindustriens Sammenslutning, Elektrikerforbundet og de to faglige Hovedorganisationer var repræsenteret ved Mødet.

Der opnaaedes Enighed om, at Parterne selv forhandler videre om Sagens Detailler.

Kedelpasserne hos Entreprenørfirmaer i København og det øvrige Land. Den 4. Marts har Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund indgaaet en 4-aarig Overenskomst med Entreprenørforeningen i København for »Pasning af Kedel- og Maskinanlæg, som kan forekomme i Entreprenørvirksomhed i København og Omegn indenfor 6 Kilometercirklen om Kongens Nytorv«.

Arbejdstiden er sat til 10 effektive Arbejdstimer.

Lønningerne til 33 og 28 Kr. pr. Uge, henholdsvis for Pladser, hvortil der fordres eller ikke fordres Certifikat.

Disse Lønninger var tidligere 1 Kr. lavere.

Betalingen for Over- og Helligdagsarbejde forhøjedes med 5 Øre pr. Time til henholdsvis 75 og 65 Øre for de to Lønklasser.

Overenskomsten indeholder desuden forskellige andre Bestemmelser, bl. a. Regler for Behandling af faglig Strid og Forliget af 5. Septbr. 1899.

Samme Dag er Overenskomsten

tiltraadt af Parterne for det øvrige Lands Vedkommende med den Ændring, at Lønsatserne og Betalingen for Overarbejdet sættes 5 pCt. lavere end i Københavns-Overenskomsten.

Kedelpasserne i Nyborg. Med *Amoniakfabriken i Nyborg* har Dansk Kedel- og Maskinpasser Forbund den 29. Marts for første Gang sluttet Overenskomst. Lønnen har hidtil været Timeløn med en Gennemsnitsfortjeneste af 22,08 Kr. pr. Uge. Nu gælder den mellem Forbundet og Arbejdsgiverforeningen opnaaede Overenskomst med i det væsentlige følgende Tilføjelser:

Arbejdstiden er under Døgndrift 8 Timer pr. Døgn, Løn 23 Kr. pr. Uge, fra 1. Febr. 1914 24 Kr. Under afbrudt Drift er Arbejdstiden 10 Timer daglig, Løn 25 Kr. pr. Uge; denne Betaling gælder ogsaa for Kedelrensning paa Søgnedage.

Lithograferne Landet over. I Oktober 1910 blev de lithografiske Slibere optagne som Medlemmer af Dansk lithografisk Forbund, og siden Oktober i Fjor er der mellem Forbundet og Dansk lith. Principalforening ført Forhandlinger om en Overenskomst for Sliberne, hvis Arbejdsvilkaar var meget slette og uensartede. Da Forhandlingerne ikke havde ført til noget Resultat, blev der foranstaltet et Møde d. 1. April mellem Parterne og Hovedorganisationerne, og paa dette Møde opnaaedes følgende Overenskomst:

Minimallønnen for Arbejdere over 18 Aar er 18 Kr. For Broncering o. l. betales dog 10 Øre ekstra pr. Time. Arbejdstiden er 8½ Time. I Virksomheder, hvor Arbejdstiden for Tiden er længere, forbliver den uforandret, dog ikke ud over 9 Timer.

Overarbejde betales med 50 pCt. ekstra de første 4 Timer, derefter med 100 pCt. indtil Kl. 6 Morgen. For Søn- og Helligdage ydes et Tillæg af 50 pCt. indtil Kl. 9 Fm. og derefter 100 pCt. Lovbefalede Helligdage betales med fuld Løn; 1. Maj betragtes som Fridag fra Kl. 12 Middag. Arbejderne kan antages med 8 Dages Opsigelse; men efter 4 Ugers Beskæftigelse indtræder 14 Dages Opsigelse.

Overenskomsten indeholder desuden Bestemmelser om Sommerferie m. v. Den er ikke afsluttet paa Aaremaal, men kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til Ophør enhver 1. Juli.

Maskinpasserne paa Gødningsfabrikerne i Aalborg og Mundelstrup. Den 31. Januar aflyste Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund de Strejker, der var varslet overfor ovennævnte Virksomheder for at skaffe en Lønordning for Maskinpasserne. Ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen var man nemlig enedes om at holde Fredmedens Forhandlinger stod paa.

Den 18. Marts er denne Sag endelig afsluttet, idet der ved et Fællesmøde blev oprettet en Overenskomst.

I Mundelstrup sattes Lønnen til 4 Kr., fra 1. Maj 1912 til 4 Kr. 30 Øre og fra 1. Maj 1915 til 4 Kr. 40 Øre.

I Aalborg blev Lønnen fastsat til 4 Kr. 20 Øre straks, 4 Kr. 50 Øre fra 1. Oktober 1912 og 4 Kr. 60 Øre fra 1. Maj 1915.

Disse Lønninger er gældende, uanset om de paagældende Maskinpassere udelukkende arbejder paa Dagvagt eller om de arbejder skiftevis Dag og Nat i kontinuerlig Drift.

Overenskomsten, der iøvrigt indeholder en Del særlige Bestemmelser om Reservemandskab m. m., kan tidligst opsiges til 1. Februar 1916.

Skotøjsarbejderne i København. Tilskærerne paa *Jørg. Petersen & Co.s* Skotøjsfabrik i København var bleven fornærmede af en af deres Arbejdsfæller. Uden først at have begæret Mægling, forlangte de den paagældende afskediget og truede med Arbejdsnedlæggelse, hvis de ikke blev føjede. Under Reservation afskedigede da Firmaet Fornærmeren, men indankede samtidig Sagen for Arbejdsgiverforeningen gennem Foreningen af Københavns Skotøjsfabrikanter. Man ønskede Spørgsmaalet forelagt den faste Voldgiftsret, for at Tilskærerne kunde blive idømt en Bod for deres for-

mentlige Brud paa de mellem Organisationerne gældende Overenskomster.

Paa et Møde d. 3. April mellem Fabrikanternes og Skotøjsarbejdernes Organisationer samt Hovedorganisationerne, enedes man imidlertid om følgende Ordning:

Det erkendes, at Tilskærerne hos Jørg. Petersen & Co. burde have henvendt sig til deres Organisation med Klagen over den paagældende Fagfælle, Tilskærer *Dembowsky*, for at Sagen kunde være bleven behandlet efter Reglerne for Afgørelsen af faglig Strid. Fabrikanten kan derfor godt genantage Dembowsky, men saafremt dette sker, forbeholder Fagforeningen sig dog at tage Sagen op paany og lade det foreliggende Spørgsmaal afgøre efter Reglerne for Behandling af faglig Strid.

Skræderne i København. Den 25. Marts genoptog Skræderlavets og Skræderforbundets Repræsentanter de afbrudte Forhandlinger om en Overenskomst for »bestilt Arbejde«, og den 27. lykkedes det at opnaa Enighed om et Forslag til en Ordning for de fire kommende Aar.

Dette Forslag godkendtes af Skræder-Forbundets københavnske Medlemmer ved en Generalforsamling den 30. Marts, hvor 500 stemte for og 63 imod Forslaget.

En Del Akkordsatser blev forhøjet ved denne Lejlighed, og der opnaaedes Enighed om, at et af Svendene udarbejdet Forslag til en Prisliste for Reparationsarbejde skulde lægges til Grund for Betalingens Fastsættelse fremtidig.

Overenskomsten indeholdt dernæst en Bestemmelse om, at der i det kommende Aar skal optages en Realitetsforhandling om Hovedspørgsmaalet — *Indførelse af Værksteder* — for mulig at faa Hjemmearbejdet afskaffet.

Skræderne i Kallundborg. Dansk Skræderforbund havde opsagt den tidligere Ordning i Kallundborg og forlangt, at Mestrene fremtidig skulde rykke op fra 3. til 2. Klasse. Da Mestrene ikke vilde imødekomme denne Fordring, blev der varslet Standsning af Arbejdet. Imidlertid var Kallundborg-Mestrene indtraadt i Centralforeningen, og da denne er Medlem af Arbejdsgiverforeningen, blev der nu herfra nedlagt Protest mod Strejkens Lovlighed.

Den 2. April blev der holdt Møde om denne Sag, og her enedes Repræsentanter for Parterne og for Hovedorganisationerne om, at *Kallundborg* under Hensyn til en i Hovedudvalget mellem Centralforeningen og Forbundet foretagen Afstemning *oprykkes i 2. Klasse*! Dog vilde Arbejdsgiverforeningen tage Afstand fra den »Praksis, der angives at ligge bagved Afstemningen«. Forbundet erkender samtidig ikke at have Ret til at afkræve Centralforeningens Medlemmer i Kallundborg Underskrift paa de denne tilstillede Kontrakter. Endelig vedtoges det at optage Forhandling mellem Centralforeningen og Forbundet om en Uoverensstemmelse hos Skræder-mester Larsen, Kallundborg.

Skibstømrerne i Frederikssund. Den 23. Februar oprettede Dansk Skibstømrerforbund en Afdeling i Frederikssund. Den 1. April er der indgaaet Overenskomst med Baadebygger Andersen i denne By.

Timelønnen forhøjedes derved fra 40 til 42 Øre, og Tillægsbetalingen for Over- og Natarbejde fastsattes til 50 og 100 pCt.

Overenskomsten kan opsiges til næste Aar.

Skibstømrerne i Marstal. Mellem Dansk Skibstømrerforbund og Skibsbygmestrene i Marstal er der indgaaet 5-aarig Overenskomst fra 1. April 1912.

Timelønnen hæves straks med 2 Øre og fra 1. April 1913 med 1 Øre. For Over- og Helligdagsarbejde betales et Tillæg paa 50 pCt., for Natarbejde 100 pCt.

Forbundet havde faaet Strejkesanktion, der ikke blev benyttet.

Skibstømrerne i Stege. Den 1. April

1912 har Skibstømrerforbundet indgaaet ny Overenskomst med Skibsbygmester *Vennike* i Stege.

Timelønnen forhøjes straks med 3 Øre, 1. April 1913 med 1 Øre og 1 April 1914 atter med 1 Øre, saaledes at den fra sidstnævnte Tidspunkt er 47 Øre.

Over- og Natarbejde betales med henholdsvis 50 og 100 pCt. Tillæg.

Overenskomsten kan opsiges til 1. April 1915.

Snedkerne i Nyborg. Fire Snedkersvende nedlagde uden Varsel d. 12. Marts Arbejdet hos Snedkermester *Vald. Andersen* i Nyborg, fordi der ikke kunde opnaaes Enighed om Prisen for Indsætning af nogle Vinduer i en Fængselsbygning.

Arbejdsgiverne klagede, og dette foranledigede at der afholdtes et Fællesmøde d. Marts. Hovedorganisationerne var repræsenterede og der opnaaedes Enighed om en Ordning, der i Realiteten var saalydende:

»At de 4 Svende, som den 12. Marts nedlagde Arbejdet, straks gaar i Arbejde igen. Snedkerforbundet idømmer Svendene en Bod, der tilfalder Børnehjemmet i Nyborg. Kvitteringen for Beløbets Betaling tilstilles Formanden for Centralforeningen for Snedkermestre i Østifterne.

Prisen for det paagældende Arbejde fastsættes af det lokale Mæglingsudvalg, eventuelt af Fagets Voldgiftsret. Da dette ikke er forsøgt er Andersen villig til, saasnart Arbejdet ved Fængslet, som af Arkitekten foreløbig er standset, igen paabegyndes, at genantage de 2 afskedigede Svende.«

Stenarbejderne paa Bornholm. Stenarbejderforbundet har opsagt Overenskomsterne med Mestrene paa Bornholm til Udløb d. 1. April, og i de sidste Par Maaneder har et Fællesudvalg paa 3 Svende og 3 Mestre arbejdet paa et Forslag til en ny Priskurant.

Der blev opnaaet Enighed om et saadant Forslag, og Svendene vedtog det, men Mestrene forkastede det, og de sendte derefter Svendene et Ultimatum, der gik ud paa Opretholdelsen af de tidligere Vilkaar.

Under disse Omstændigheder har Forbundet anmodet om og erholdt Sanktion af De samv. Fagforbunds Forretningsudvalg til at strejke for at gennemføre en tilfredsstillende Ordning.

Typograferne i Provinserne. I Følge Typografforbundets Overenskomst med Provins-Arbejdsgiverne kunde disse opsige den nugældende Overenskomst til Udløb den 1. Juli 1912 med 3 Maaneders forudgaaende Varsel, altsaa senest d. 1. April.

Arbejdsgiverne har imidlertid ikke opsagt Overenskomsten.

Som Følge deraf forkortes Arbejdstiden, der nu er 9 Timer, i Henhold til en anden Bestemmelse i Overenskomsten til 8½ Time pr. Dag fra 1. Juli. Samtidig forhøjes Akkordprisen med 2 Øre pr. 1000 Bogstaver.

Forligsmanden.

Indenrigsministeriet har d. 1. April tilstillet De samvirkende Fagforbund nedenstaaende Skrivelse:

»Ifølge enstemmig Indstilling af »Den faste Voldgiftsret« har Indenrigsministeriet under 1. d. M. udnævnt Direktør for Statens statistiske Bureau A. M. Kofoed til fremdeles for et Tidsrum af 2 Aar fra d. 1. April d. A. at regne at beklæde det i Lov Nr. 82 af 12. April 1910 ommeldte Hverv som Forligsmand i Arbejdsstridigheder.

Ministeriet har derhos udnævnt Docent K. Riis-Hansen til for samme Tidsrum at være Stedfortræder for Forligsmanden.

Hvilket herved tjenstlig meddeles.

(sign.) JENSEN SØNDERUP

F. MARTENSEN LARSEN
Fm.«

De udnævnte Forligsmænd har begge modtaget Hvervet. Direktør *Kofoed* har dog forbeholdt sig Ret til at træde tilbage inden Udløbet af de kommende 2 Aar, saafremt Arbejdet skulde blive for byrdefuldt.

Arbejdsløsheden i San Francisco, Californien.

Fra Udenrigsministeriet har vi modtaget følgende *Beretning fra Konsulatet i San Francisco*:

Konsulatet har den Ære at henlede Opmærksomheden paa, at Byen San Francisco's Borgerrepræsentation den 4. Marts d. A. har vedtaget følgende Beslutning:

»*da* der for Tiden i San Francisco opholder sig et stort Antal arbejdsløse Mænd og Kvinder, af hvilke mange er blevet lokket hertil gennem falske og vildledende Beretninger og Bekendtgørelser, der har været offentliggjort over hele Landet og indeholdt Meddelelse om, at der paa Grund af Udstillingen var Efterspørgsel efter Arbejdere; og

da denne Tilstand er til Skade for vore Medborgeres Interesser og vil vise sig at være til alvorlig Fare for Byen, medmindre den ændres;

besluttes det derfor, at — efter denne Repræsentations Skøn — er den Arbejdsstyrke, der nu er til øjeblikkelig Disposition, mere end tilstrækkelig til at møde ethvert muligt Krav nu og for den nærmeste Fremtid, og at vi derfor vil advare alle Personer, der søge Arbejde, mod at komme til San Francisco, eftersom de ved at gøre dette sandsynligvis vil blive skuffet i deres Forhaabninger og sikkert forøge den ulykkelige Arbejdsløshed, der hersker blandt de Folk, der allerede er her.«

Udlandet.

Skandinaver i Amerika.

Skandinavisk Socialist Forbund i Amerika har sat sig i Forbindelse med De samvirkende Fagforbund i Danmark for at faa etableret et Samarbejde med Organisationer i Hjemlandet og i Amerika, saaledes at Emigranter til enhver Tid kan vide, hvor de skal henvende sig for at erholde nødvendige Oplysninger, naar de kommer over til det fjærne Vesten.

Paa Grund af denne Henvendelse vil der i den nærmeste Tid blive udført forberedende Arbejder til Tankens fuldstændige Realisation.

Foreløbig gengiver vi nedenstaaende Fortegnelse over Forbundets Kontorer i amerikanske Byer. Ved Henvendelse paa disse Steder vil Tilrejsende blive vejledet paa forskellig Vis.

Skandinavisk Socialist Forbundet i Amerika. Sekretær: N. Juel Christensen, 2517 Ems St., Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Skandinavisk Socialistisk Agitationskomite, en Centralkomite for samtlige skandinaviske Socialistorganisationer i Cook County, anerkendt som Agitationsdistrikt under Forbundet. Møde afholdes sidste Mandag i hver Maaned, Kl. 8 Em., 205 Washington St. III floor. Sekretær: A. Vaksdahl, 3344 Pierce Ave, Chicago, Ill.

Skandinavisk Branch No. 1. Møder 1. og 3. Onsdag Aften i Social-Demokratens Kontor, 2757 W. North Ave. Sekretær: P. Klevyer, 1531 N. Fairfield Ave.

Skandinaviske Karl Marx Klub. Møder 2. og 4. Tirsdag Aften i Jacobsens Hall, 1700 N. Washtenaw Ave. Sekretær: H. Bergström, 3216 Verndon St.

Lake View Skandinaviske Socialist-Klub »Brand«. Møder 1. og 3. Fredag i Maaneden, Kl. 8 Em., i Socialisternes Hovedkvarter, 911 Belmont Ave. Sekretær: J. Edberg. 3117 State St.

Rockford, Ill.

Svenska Socialist Klubben. Møder 1. og 3. Fredag Aften i Svenska Socialisternes Hall, 405 — 7th Str. Sekretær: Helge Lundström, 1007 6th St.

Evanston, Ill.

Skandinavisk Socialist-Klub »Norden«. Sekretær: Annie Olson, 603 Custer Ave.

Waukegan, Ill.

Skandinaviska Socialistklubben. Møder hver Søndag Eftermiddag Kl. 1 i Finske Socialist Hallen i Helmholtz Ave. Første og tredie Møderne er Forretningsmøder, de øvrige Diskussionsmøder. Sekretær: Eric Nordgren, 110 Lenox Ave.

Kearney, N. J.

Branch Nr. 3. Møder 4. Tirsdag i Maaneden i West Hudson Labor Lyceum Sekretær: C. Christensen, 665 S. 18th St., Newark.

De Kalb, Ill.

Skandinavisk Socialist Forening. Sekretær: Gust Carlson, 218 Maplewood St.

Duluth, Minn.

Skandinaviska Socialistklubben. Møder

hver Søndag Aften Kl. 7,30 i Great Western Hall, Hjørnet af 21. Ave. West og Superior St. Sekretær: John Essen, 3508 W. 3rd St.

Cloquet, Minn.

Skandinavisk Socialist Klub »Fremgang«. Møder hveranden Tirsdag Aften Kl. 8 i Workers Hall. Sekretær: Ed. Jørgenson, Little Canada.

Hibbing, Minn.

Skandinavisk Socialistklub. Møder hver Søndag Kl. 3 Em. i Workers Hall. Sekretær: Aug. J. Sundquist, 705 2. Ave.

Two Harbors, Minn.

Skandinavisk Socialist Forening. Sekretær: August Vedberg, Box 330. Sek. E. G. Strand, Box 911.

Virginia, Minn.

Skandinavisk Socialist Forening. Sekretær: Julius Cleven, 606 Beach Ave.

Racine, Wisconsin.

Skandinavisk Socialdemokratisk Forening. Møder 2. og 4. Onsdag Aften i Maaneden i Liberty Hall, 505 Monument Square. Sekretær: N. P. Nielsen, 1508 May St.

Kenosha, Wisconsin.

Dansk Socialdemokratisk Afdeling. Møder hver Mandag Aften Kl. 8 i Social-Demokratic Headquarter. Sekretær: Wm. Winberg, 411 Jenne St.

Superior, Wis.

Skandinavisk Socialist Klub. Sekretær: Gust. Nelson, 521 Baxter Ave.

Chelmsford, Mass.

Skandinavisk Socialist Klub. Sekretær: August Petterson, R. F. D. 1, Box 63, Westford, Mass.

Boston, Mass.

Skandinavisk Socialist Klub. Møder 2. og 4. Onsdag i Maaneden paa 1561 Washington St. Sekretær: H. Paulson, 118 Heath St.

West Concord, N. H.

Svenske Socialistklubben. Møder hver Onsdag i Maaneden i Oak Hall. Sekretær: Olaf Stjærnblom, 5 Fairbanks St.

Manchester, N. H.

Svenska Socialistklubben. Sekretær: Oscar Wester, 83 Myrtle St.

Iron Mountain, Michigan.

Svenska Socialistklubben. Møder hver Søndag Kl. 10 Fm. i W. F. Mes. Office Sekretær: Josef Søderberg, 519 West B. St.

Munesing, Michigan.

Skandinaviske Socialistklubben. Møder 1. og 3. Fredag i Maaneden. Sekretær: Eric Nordstrand, adr. L. Box Nr. 534.

Ishpeming, Mich.

Skandinavisk Socialist Klub. Sekretær: A. F. Engstrøm, 707 Vine St.

Negaunee, Mich.

Skandinavisk Socialist Klub. Forretningsmøde 2. og 4. Søndag, Agitationsmøde 1. og 3. Søndag. Sekretær: John Warnstrøm, 126 Ridge St.

Ironwood, Mich.

Skandinavisk Socialist Forening. Sekretær: Fred. Carlsen, 110 E Oak St.

Iron River, Mich.

Skandinavisk Socialist Forening. Sekretær: Knut Johnson, Box 201, Stambough, Mich.

Brooklyn, N. Y.

Svensk Socialistklub. Møder 1. og 3. Søndag i Maaneden Kl. 3 Em. i Muths Hall, Hjørnet af Fairview og Greene Ave. Sekretær: Gunnar Krig, 37 Broome St.

Organisationer, som samarbejder med det skandinaviske Socialistforbund.

Chicago, Ill.

Skandinaviske Socialdemokraters Syge forening »S. S. S. af 1895«. Møder hver Fredag Aften i Jacobsens Hall, 1700 N. Washtenaw Ave. Sekretær: Wm. Hansen, 1700 N. Talman Ave.

Den skandinaviske Socialist-Sangforening. Møder hver Fredag Aften i Metropolitan Hall, California Ave, nær North Ave.

Rockford, Ill.

Skandinavisk soc. Syge- og Begravelseskasse. Møder 3. Mandag i Maaneden Kl. 7,30 Em. i Socialisternes Hall, 405 Seventh St. Formand: Julius Kaaberg, 1233 5th Ave. Finanssekretær: Gust. Johnson, 1201 4th Ave.

Svenska Socialisternas Sångkör. Møder hver Onsdag Aften Kl. 7,30 i Socialisternes Hall, 405 — 7th St.

Logen Kamraten af N. O. V. Møder hver Torsdag Kl. 8 Em., 2. og 4. Fredag i Maaneden Kl. 7,30 Em. samt 1. og 3. Søndag Kl. 1,30 Em. i W. O. W. Hall, 4057 th.

Philadelphia, PA.

Skandinaviske Branche af Socialistpartiet. Møder 2. og 4. Søndag i Maaneden Kl. 3 Em. i United Trades.

Tolvte Ward Branch. Møder første Tirsdag i hver Maaned i Havas Hall, 3145 W. 22nd St.

Cleveland, Ohio.

Skandinaviske Afdeling af Socialistpartiet. Møder 2. Søndag Kl. 3 Em. og 4. Torsdag Kl. 8 Em., hver Maaned, i Cromwell Hall, 1041 St. Clair Ave., N. E. Sekretær: T. Lundblad, 7919 Belleview Ave.

Jamestown, N, Y.

Sekretær: E. S. Lindquist, 13 Victoria Ave.

Great Falls, Montane.

Sekretær: H. Robertson. Box 539.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 42 ❁ KØBENHAVN DEN 20. APRIL 1912 ❁ 8. AARGANG

INDHOLD. Den faste Voldgiftsret. Lønbevægelser og Konflikter (Bagerne i Jylland. Handskemagerne i Danmark. Kuskene i Aarhus. Maskinpasserne paa Sukkerfabrikerne. Rebslagerne i Viby. Skotøjsarbejderne i Provinserne). Adresseforandringer. Udlandet.

Den faste Voldgiftsret.

Tømrerforbundet
ktr. Københavns Tømrerlaug.
Sag Nr. 62.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 30. Marts 1912 i Sag Nr. 62: Dansk Tømrerforbund mod Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Københavns Tømrerlaugs Vegne.

Tømrermester H. J. Kornerup-Koch, som er Medlem af Københavns Tømrerlaug, men ikke af Tømrermestrenes Centralforening for Jylland og Østifterne, og som derigennem er bundet ved en af Lauget i 1908 med Hustømrernes faglige Afdeling i København sluttet Overenskomst, overtog i Efteraaret 1911 Tømrerarbejdet paa Sukkerfabriken »Vestsjælland« i Gjørløv, hvor der vel ikke findes nogen Mesterorganisation, men hvor den gældende Pris paa Tømrerarbejde maa antages at være bestemt efter den mellem Centralforeningerne af Murermestre og Tømrermestre i Jylland og Østifterne i Marts 1911 sluttede Overenskomst med Prisfortegnelse af 1907.

Dansk Tømrerforbund har nu indklaget »Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening« paa Københavns Tømrerlaugs Vegne til at høre Tømrermester Kornerup-Koch kendt pligtig til at betale de til det nævnte Arbejde antagne københavnske Svende efter Køhenhavns Prisfortegnelse af 1908, medens de Indklagede har paastaaet Kornerup-Koch kendt berettiget til at lægge Provinsernes Prisfortegnelse til Grund.

Begge Parter har paaberaabt sig den i Rettens Kendelse af 16. December 1911 (i Sag Nr. 56) fremsatte Mening om, hvad der maa antages stemmende med Sagens Natur, nemlig »at københavnske Murermestre, der ønsker et Arbejde udenfor København udført helt eller delvis af københavnske Svende og derfor selv foranlediger saadanne til at rejse til Arbejdsstedet, maa betale de højere københavnske Priser.«

Der kan dog ikke gives Forbundet Medhold i, at det i nærværende Tilfælde har været Mesteren, der har søgt københavnske Svende til Arbejdet; det er tværtimod omvendt de københavnske Svende, der hos Mesteren har søgt det udenbys Arbejde.

Det er nemlig oplyst, *at* Svendene her i Byen, saasnart de hørte Tale om, at Kornerup-Koch havde overtaget Tømrerarbejdet paa Sukkerfabriken, i stort Antal strømmede til hans Kontor for at søge Ansættelse ved Arbejdet, og *at* de blev skrevne op paa en Liste og efterhaanden i det Antal, der var Brug for, fik Anvisning paa, at de kunde blive tagne i Arbejde i Gjørløv. Det Afgørende er ikke, som af Kornerup-Koch fremhævet, at den endelige Antagelse af hver Svend først skete af Tømrerformanden i Gjørløv, thi Anvisningen skete paa Kontoret her og kun i det Antal, der var Brug for, og alle de anviste fik Arbejde; men det afgørende er, at det er *Svendene*, der er komne til Kornerup-Koch og ikke omvendt, og der er intet, der

tyder paa, at Kornerup-Koch fortrinsvis ønskede at anvende københavnske Svende.

Men deraf — at det er Svendene der søgte Arbejdet hos Mesteren og ikke omvendt — følger ikke med Nødvendighed efter Kendelsen i Sag Nr. 56, at Arbejdsstedets Pris altid skal lægges til Grund.

Medens det følger af den nævnte Kendelse, at Organisationen i det heromhandlede Tilfælde ikke vilde have haft Ret til at *forbyde* Svendene at lade sig antage paa Arbejdsstedets Vilkaar, bliver det Genstand for en Undersøgelse af de særlige Omstændigheder ved Antagelsen, *om* de antagne Svende er gaaede ind paa Arbejdsstedets Pris eller paa en anden Pris.

I saa Henseende bemærkes, at uagtet begge Parter, da Arbejdsforholdet blev indgaaet, maa have vidst, at det heromhandlede Spørgsmaal var Genstand for Tvivl, undlod enhver af Parterne at tilkendegive den anden Part — hvad jo havde været det rigtigste — under hvilke Forudsætninger, endsige Betingelser han indgik paa Arbejdsforholdet, og der er efter det foreliggende Grund til at tro, at man paa begge Sider forsætlig undlod at klargøre Stillingen — Svendene muligvis, fordi de i de arbejdsløse Tider ikke ønskede at forringe Udsigterne til at faa Arbejde, Mesteren, fordi han ikke var helt klar paa, hvilke Vilkaar han vilde tilbyde og ikke ønskede at foregribe sin Stilling eller berede sig Vanskeligheder med Svendenes Organisation.

Efter Arbejdets Paabegyndelse udtalte Svendene deres Haab om at faa Københavns Betaling overfor Kornerup-Kochs Arbejdsformand, der ikke afskar dem Haabet, men udtalte som sin private Mening, at de skulde have københavnske Priser; og i de Forhandlinger, som derefter kom i Gang med Kornerup-Koch selv, udtalte denne sig meget tilbageholdende om Spørgsmaalet, idet han vilde afvente Udfaldet af Voldgiftsretssagen Nr. 56.

Uagtet det, som ovenanført, er Svendene, der har søgt Provinsarbejde hos Mesteren, kan det herefter ikke siges, at de har søgt Arbejde paa Provinsernes Arbejdsbetingelser. Paa den anden Side maa Svendene efter de foreliggende Omstændigheder siges at have givet Afkald paa at kunne kræve fuld københavnsk Pris, idet de under de omtalte Forhandlinger med Mesteren har erkendt, at Middelprisen mellem den københavnske og Provinsernes Prisfortegnelse er en passende Pris som de kunne indgaa paa; og denne Middelpris vil derfor i Overensstemmelse med begge Parters subsidiære Paastand være at lægge til Grund.

Forsaavidt Hr. Kornerup-Koch endvidere har forsøgt at bevise, at Svendene ved Siden af den nævnte Indrømmelse tillige har frafaldet et oprindeligt af dem fremsat Krav paa Vederlag for »Aflæsning, Sortering, Transport af Tømmer, Jernbjælker og Jernsøjler«, er saadant Bevis ikke lykkedes, og i Overensstemmelse med Klagernes subsidiære Paastand vil dette Krav, om hvis Berettigelse Voldgiftsretten ingen Mening kan udtale, være at prøve efter de Regler for faglig Strid, der gælder for Jylland og Østifterne, hvilke Regler begge Parter i nærværende Tilfælde har underkastet sig.

Sagens Omkostninger, 200 Kr., findes at burde betales af begge Parter med Halvdelen af hver.

Kendelse.

Tømrermester H. I. Kornerup-Koch bør til de ovenomtalte Tømrersvende for Tømrerarbejde paa Sukkerfabrikken »Vestsjælland« i Gjørløv betale — hverken Københavns-Prisen eller den stedlige Pris men — Middelprisen mellem den gældende Overenskomst af 1908 for København og den for Østifterne gældende Overenskomst af 1911 med Prisfortegnelse af 1907.

Endvidere bør hans mulige Pligt til at betale for Aflæsning fra Jærnbanevogne, Sortering og Transport af Tømmer, Jærnbjælker og Jærnsøjler prøves af et Mæglingsudvalg eventuelt en Voldgiftsret, efter de for

Jylland og Østifterne gældende Regler for faglig Strid.

Sagens Omkostninger udredes af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og Dansk Tømrerforbund med 100 Kr. af hver.

Centralforeningen af Murer- og Tømrermestre i Jylland ktr. Tømrerforbundet.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 3. April 1912 i Sag Nr. 63: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening for Centralforeningen for Murer- og Tømrermestre i Jylland mod Dansk Tømrerforbund.

I de Regler, der af Centralforeningerne for Murer- og Tømrermestre i Jylland og Østifterne og Murerforbundet i Danmark er vedtagne for Behandling af faglig Strid, findes Bestemmelser dels om saadan Strids Afgørelse ved »lokal Mægling og Voldgift«, dels om Afgørelse gennem et af Centralforeningerne dannet Forhandlings- og Mæglingsudvalg, kaldet Udvalget af 22. Januar 1910, der eventuelt konstituerer sig som Voldgiftsret.

I Reglerne om den lokale Mægling og Voldgift bestemmes i § 1: »Til lokal Mægling og eventuel Voldgift henvises alle Sager mellem den enkelte Mester og hans Svende vedrørende Uoverensstemmelser om Betaling efter Prislister eller for Arbejder, hvorom der skal træffes særlig Aftale, og dette kan ikke omstødes derved, at en Central- eller Lokalorganisation griber ind i Sagen og gør den til sin. Dog kan Sager, som angaar Priskurantens Forstaaelse, appelleres til Udvalget af 22. Januar 1910«.

Efter at der i en Strid om Svendeløn mellem Tømrermestrene N. C. Olsen af Aalborg og L. C. Olesen af København paa den ene Side og Svendene ved Vandbygningsarbejdet i Esbjerg paa den anden Side i Henhold til den citerede Bestemmelse den 21. November 1911 var afsagt Kendelse af den lokale Voldgiftsret, og efter at Voldgiftsrettens Opmand havde i Centralforeningernes Fællesudvalg givet nærmere Begrundelse af sin Kendelse, der faldt ud til Svendenes Fordel, erklærede Mestrene, at de under Hensyn til Tømrermestrene Olsen og Olesens Protest mod Kendelsen appellerede denne til det nævnte Fællesudvalg af 22. Januar 1910; og da Dansk Tømrerforbunds Repræsentanter i Udvalget modsatte sig saadan Appel, har Arbejdsgiverforeningen paa Centralforeningen for Murer- og Tømrermestre i Jyllands Vegne paastaaet Dansk Tømrerforbund kendt pligtig til at lade Rigtigheden af den nævnte Kendelse prøve i Fællesudvalget af 22. Januar 1910 samt idømt Bod for deres hidtidige Vægring herved.

Tømrerforbundet har bestridt Mestrenes Ret til at forlange Kendelsen appelleret og har paastaaet Klagerne ikendt Bod for deres Medvirkning til den Forhaling, som Opfyldelsen af den faldne Voldgiftskendelse har været Genstand for ved den formentlig uberettigede Begæring om Appel.

Til Begrundelse af deres Standpunkt har Tømrerforbundet hævdet at den ovenciterede Bestemmelse kun hjemler Adgang til for Fællesudvalget at indbringe Stridsspørgsmaal af lokal Natur, naar de ikke allerede *have* faaet deres endelige Afgørelse ved Voldgiftskendelse inden for det lokale Udvalg; men en saadan Fortolkning stemmer ikke med Bestemmelsens Ordlyd. Navnlig tyder det brugte Udtryk »appellere« netop paa, at Talen er om en fornyet Prøvelse af en alt afgiven Kendelse; og denne Forstaaelse har »Den faste Voldgiftsret« ogsaa tidligere sluttet sig til, nemlig i Kendelse af 27. December 1911 i Sag Nr. 60.

Forinden Afsigelsen af den omspurgte Kendelse havde saavel Tømrerforbundet som Centralforeningerne afgivet forpligtende Erklæringer om at ville overholde den eventuelle Kendelse. Centralforeningernes Skrivelse er saalydende:

»Dersom det skulde vise sig, at Tømrermestrene L. C. Olesen, København, og N. C. Olsen, Aalborg, vedrørende Betalingen af Arbejdet ved Fiskerihavnen i Esbjerg, næg-

ter at efterkomme Voldgiftsrettens Kendelse, eller at stille det Depositum som i Overensstemmelse med Overenskomsten om Regler for Behandling af faglig Strid er nødvendig i Anledning af Sagens Foretagelse og Paadømmelse ved Voldgift, garanterer Centralforeningen for Murer- og Tømrermestre i Jylland herved paa de Herrers Vegne for nævnte Forpligtelsers Overholdelse.

I Overensstemmelse hermed vil Centralforeningen udbetale omhandlede Beløb efter Voldgiftsrettens Regning.

Paa Centralforeningens Vegne
(sign.) A. Laursen.
f. T. Formand
Mørksgade 12
Aarhus.«

Som yderligere Argument mod Klagernes Ret til Appel har de Indklagede nu hævdet, at Centralforeningerne i al Fald ved den citerede Skrivelse har afskaaret sig fra Appel af Kendelsen. Men heller ikke heri kan der gives de Indklagede Medhold. Efter § 3 i de ovennævnte Regler for faglig Strid skal, forinden Voldgiftsretten indkaldes, »hver af de stridende Parter skriftligt forpligtige sig til uvægerligt at efterkomme Voldgiftsrettens Kendelse.« Den citerede Skrivelse maa derefter antages at være affattet til Opfyldelse af den nysnævnte Betingelse for overhovedet at opnaa voldgiftsretlig Afgørelse, og i Overensstemmelse hermed kan Skrivelsen ikke antages at ville afgive Garanti for andet eller mere end de Forpligtelser, der i det omspurgte Forhold efter Overenskomsterne *virkelig paahviler* de to Tømrermestre (se Skrivelsens Slutning), altsaa kun en Garanti for, at en endelig og *forbindende* Voldgiftskendelse — altsaa i Tilfælde af Appel den i Overinstansen afsagte Kendelse — vilde blive respekteret.

De Indklagede findes herefter pligtige til at lade den afsagte Kendelse prøve ved Udvalget af 22. Januar 1910; men nogen Bod for deres Optræden findes der ikke Anledning til at idømme de Indklagede. Dels ses nemlig de Indklagedes Modstand mod Kendelsens Appel og den deraf følgende Forhaling af Sagens endelige Afslutning ikke egnet til at medføre Tab eller Ulemper for Klagerne eller for de paagældende Mestre, men alene for de Indklagede selv eller rettere for Svendene, der paa Grund af Forhalingen maa vente paa deres Afregning; dels ses Mestrenes Organisation paa et tidligere Tidspunkt af Sagens Forløb at have gjort sig skyldig i en tilsvarende Forhaling, idet de først efter adskillige Henvendelser fra Svendenes Organisations Side lykkedes denne overhovedet at faa Voldgiftsreglerne bragt i Anvendelse paa det paagældende Tilfælde.

Noget Ansvar for den nævnte Forhaling fra Tømrermestrenes Organisations Side ses Arbejdsgiverforeningen ikke at have paadraget sig, og vil derfor være at frifinde for den derom af de Indklagede nedlagte Paastand.

Sagens Omkostninger findes Tømrerforbundet at burde betale med 100 Kr.

Kendelse.

Dansk Tømrerforbund er pligtig til at underkaste sig Appel til Fællesudvalget af 22. Januar 1910 af den den 21. November 1911 lokalt afsagte Kendelse i Sagen mellem Tømrermestrene N. C. Olsen og L. C. Olesen paa den ene Side og Svendene ved Vandbygningsarbejdet i Esbjerg paa den anden Side.

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening bør for Tiltale af Tømrerforbundet i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Dansk Tømrerforbund med 100 Kr.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bagerne i Jylland. Den 11. April mødtes Repræsentanter for Nørrejydske Bagerforening, Bagerforbundet og de to faglige Hovedorganisationer for at søge en Ordning tilvejebragt vedrørende Løn- og Ar-

bejdsforhold i Bagerierne i Nørrejylland.

Den 7. Septbr. f. A. forhandledes der om de samme Forhold, og en Overenskomst blev underskrevet.

I denne Overenskomst fandtes en Bestemmelse om, at de forhandlende Parter i Fællesskab skulde opfordre Indenrigsministeren til at give Dispensation fra Bagerilovens § 5, saaledes at et ugentlig Fridøgn kunne blive gennemført i Bagerierne, og saafremt det ikke lykkedes at faa dette Forhold ordnet, bortfaldt hele Overenskomsten.

Forsøget paa Dispensationen mislykkedes, og da den 1. April i Aar var naaet uden at der fra Lovgivningens Side var gennemført en Revision af Loven, som forresten skulde have været revideret i 1910, varslede Bagerforbundet Strejke, dels for at faa gennemtvunget Hviledøgnet, og dels for at opnaa bedre Vilkaar end dem, 7. September-Overenskomsten, som nu var bortfaldet, iøvrigt indeholdt.

Ved Forhandlingerne d. 11. April protesterede Arbejdsgiverne mod den varslede Strejkes Lovlighed, idet de paastod, at Overenskomsten af 7. September stod ved Magt »indtil der endelig og afgjort af Lovningsmagten var slaaet Bom for en Ændring af Bageriloven.«

Dette Standpunkt fra Arbejdsgivernes Side kunde under ingen Omstændigheder tiltrædes af Svendenes Repræsentanter, da man jo kunde risikere, at Lovgivningsmagten halede Sagen ud i aarevis.

Kravet om en ny Overenskomst og Paastanden om Strejkens Lovlighed fastholdes derfor.

Under disse Omstændigheder fremsendte Arbejdsgiverforeningen en Klage til Den faste Voldgiftsret midt under Forhandlingerne.

Paa Grund heraf var der naturligvis ikke stor Udsigt til Overenskomst, men man fortsatte dog, og man naaede sluttelig til Enighed om et nyt Forslag, hvori der var givet Tillæg paa forskellige Lønsatser og hvori det ugentlige Fridøgn var fastslaaet fra 1. Maj d. A. Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig dog paa dette Punkt at søge udvirket Indenrigsministerens Tilsagn om at paalægge de lokale Myndigheder ikke at lægge sig hindrende i Vejen for denne Ordning, selv om Bageriloven for Tiden fastslaar, at Fritiden skal lægges paa en bestemt Dag i Ugen.

Under disse Forhold forpligtede Bagerforbundet sig til ikke at fremsende andet Strejkevarsel før 24. April, og Arbejdsgiverforeningen forpligtede sig paa den anden Side til at lade Klagen til Den faste Voldgiftsret hvile til samme Dato.

Arbejdsgiverne har altsaa Pligt til af yderste Evne at søge Dispensation fra Loven udvirket paa en eller anden Maade i Løbet af April.

Som Støtte herfor sendte De samvirkende Fagforbund Dagen efter Mødet en Sagsfremstilling til Indenrigsministeren og opfordrede ham meget indtrængende til at medvirke til Spørgsmaalets Løsning.

Handskemagerne i Danmark. Forbundet har faaet De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalgs Sanktion til at opsige Fagets Overenskomst til Udløb den 1. Septbr. d. A.

Kuskene i Aarhus. Den 9. April afsluttede Dansk Arbejdsmands-Forbund Overenskomst med Vognmændene i Aarhus.

Den ny Overenskomst, der gælder i 4 Aar, forhøjer straks Ugelønnen fra 22 Kr. til 23 Kr. 50 Øre. Efter 1. April 1913 forhøjes Ugelønnen i de følgende tre Aar yderligere til 24 Kr.

Blandt de øvrige Fordele kan nævnes: Overarbejdsbetalingen forhøjes fra 50 til 60 Øre pr. Time, Betalingen for Natarbejde fra 60 til 75 Øre. Procenterne for Droske-, Char-a-banc- og Kaperkørsel forhøjes fra 15 til 20. Nat-Diæterne forhøjes fra 2 Kr. 50 Øre til 3 Kr. Maanedslønnede Kuske faar en Forhøjelse af 3 Kr. pr. Maaned.

Der var varslet Strejke.

Maskinpasserne paa Sukkerfabrikerne. I Februar Maaned har Dansk Kedel- og Maskinpasser Forbund indgaaet Overenskomst med De danske Suk-

kerfabriker om Løn- og Arbejdsforhold for Maskinpassere paa Helsingørsgades og Lyngby Sukkerraffinaderier.

Arbejdstiden fastsattes til 12 Timer for Vagt i kontinuerlig Drift og Lønnen til 5 Kr. for Vagten i Helsingørsgades og 4 Kr. 70 Øre i Lyngby Raffinaderi.

Overarbejde betales begge Steder med 60 Øre i Timen.

Forskellige Emolumenter saasom Ølpenge og Betaling i Sygdomstilfælde fastsloges ligeledes.

Overenskomsten udløber tidligst 1. Februar, og Opsigelse er kun gyldig saafremt den ledsages af Forslag til ny Overenskomst.

Rebslagerne i Viby. Den 13. April afsluttede Dansk Rebslageriarbejder-Forbund og »Viby Rebfabrik«, Viby Jylland, en ny Overenskomst med Varighed fra 1. April 1912 til 31. Decbr. 1916.

Lønnen hævedes for faglærte fra 40 til 42 Øre straks og fra 1. Jan. 1914 til 42½ Øre, for Arbejdsmænd fra 37½ Øre til 39 Øre pr. Time. For Kvinder hævedes Timelønnen fra 22½ til 24 Øre straks, fra 1. Jan. 1914 til 24½ og fra 1. Jan. 1915 til 25 Øre.

Yderligere betales 2 Øre mere pr. Time for Tjærearbejde.

Forbundet havde erholdt De samvirkende Fagforbunds Sanktion til Strejke, som imidlertid ikke blev iværksat.

Skotøjsarbejderne i Provinserne. I »Arbejderen« Nr. 38 meddelte vi, at Skotøjsarbejderforbundet havde sendt første Strejkevarsel overfor Haandskomagermestrene i Provinserne, fordi det ikke var lykkedes at opnaa Enighed om en ny Overenskomst.

Den 23. Marts afsendte Forbundet andet Varsel.

Den 27. Marts behandledes Sagen paa et Fællesmøde, hvori Repræsentanter for Hovedorganisationerne ogsaa deltog, og ved dette Møde blev der Enighed om et Forslag, der gik ud paa nogle Tillæg saavel til nyt som til Reparationsarbejde samt om nogle Tilføjelser til Priskuranten om nye Arbejder.

Arbejdstiden, som hidtil havde været 10 Timer i de 6 Sommer maaneder og 9½ Time i de 6 Vintermaaneder, blev forkortet til 9½ Time daglig Aaret rundt. Minimallønnen fastsattes til 39 Øre indtil 1. April 1914, derefter til 40 Øre. Udløbstiden til 1. April 1916. Strejken aflystes, og paa Hovedbestyrelsens enstemmige Anbefaling vedtoges Forslaget af de i Sagen interesserede Afdelingers Generalforsamlinger.

Adresseforandringer.

Til Efterretning for Forbundenes Forretningsførere.

Ved Formandsskifte i Afdelinger og ved Nyvalg til Hovedbestyrelserne bedes: Saavel de Afgaaedes som de Tilkommendes Adresser meddelt vort Kontor for at undgaa Standsning i »Arbejderen«s Forsendelse.

Forbundenes Formænd bedes ogsaa erindre, at der maa indsendes *speciel* Anmeldelse, saafremt nogle af de paagældende *tillige* er valgt til De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab i Stedet for andre.

Udlandet.

Den finske Landsorganisation afholder Kongres i Folkets Hus i Helsingfors den 20. Maj og paafølgende Dage.

Et af Kongressens vigtigste Spørgsmaal bliver *Organisationsformen och taktiken.*

Hovedkassereren *Em. Svendsen* vil ved denne Kongres repræsentere De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Den bulgarske Landsorganisation afholdt Kongres i Sofja den 7. og 8. April.

De samvirkende Fagforbund, som først modtog Indbydelse i sidste Øjeblik, blev ikke repræsenteret ved denne Kongres.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 43 ❋ KØBENHAVN DEN 27. APRIL 1912 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsløsheds-Statistik. Den faste Voldgiftsret. Kongresser. Lønbevægelser og Konflikter (Murerne i Horsens og København. Stenarbejderne paa Øerne), Adressefortegnelse over Formændene for Arbejdernes Fællesorganisationer i Danmark.

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for April 1912.

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Maj 1912.

Den faste Voldgiftsret.

Bagerstrejke i Aarhus.

Sag Nr. 66.

I Strid med indgaaet Overenskomst og al sund Fornuft nedlagde Bagersvendene Arbejdet i Aarhus midt under Bestræbelserne for at faa gennemført et ugentlig Hviledøgn i Jylland, og Arbejdsgiverforeningen sendte Klage og fik udvirket et Retsmøde saa hastigt, saa det var ugørligt for De samvirkende Fagforbund at fremskaffe et skriftligt Tilsvar i Sagen.

Sagens Behandling vidner meget stærkt om dette overdrevne og umotiverede Hastværk, idet Retten har maattet dele Kendelsen i nedenstaaende to Stykker.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 18. April 1912 i Sag Nr. 66: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund paa Bageri- og Konditoriarbejderforbundets Aarhus-Afdelings Vegne.

Arbejdsgiverforeningen har paa Nørrejysk Bagerforenings Vegne sagsøgt Bageri- og Konditoriarbejderforbundet i Danmark ved De samvirkende Fagforbund paa Bageriforbundets Aarhus-Afdelings Vegne i Anledning af en af Afdelingen i Aarhus den 13. April d. A. etableret Strejke, som var varslet først den 29. Marts og siden 3. og 4. April d. A., men ved Overenskomst mellem Hovedorganisationerne den 11. April var bleven udsat saaledes, at 2. Strejkevarsel først maatte afgives den 24. s. M.

Klagerne har gjort gældende, at Strejkevarslet var ulovligt, dels fordi det ikke var i Overensstemmelse med Reglerne i Septemberforliget, dels fordi det, man ønskede at fremtvinge ved Strejken, var uberettiget. I alle Tilfælde hævdede Klagerne Strejkens Ulovlighed paa Grund af den ovennævnte Aftale af 11. April.

Voldgiftsretten finder i Henhold til Voldgiftsretslovens § 5, 4. Stk., det rettest at afgøre Spørgsmaalet om Strejkens Lovlighed ved Retsmødet i Dag, den 18. April 1912, og udsætter Affattelsen af Kendelsen samt den endelige Afgørelse af Spørgsmaalet om Idømmelse af Bod for den ulovlige Strejke og Sagsomkostninger til et senere Møde.

Efter de foreliggende Oplysninger maa Strejken anses som ulovlig.

Kendelse:

Den ovennævnte Strejke er ulovlig.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 20. April 1912 i Sag Nr. 66: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund paa Bageri- og Konditoriarbejderforbundets Aarhus-Afdelings Vegne:

Efter at det for Bagerier og Brødfabrikker i Nørrejylland gældende Lønregulativ af December 1907 af Bageri- og Konditoriarbejderforbundet i Danmark var blevet opsagt til Ophør den 1. Jan. 1911, blev der mellem Forbundet og Nørrejysk Bagerforening den 7. Septbr. 1911 afsluttet en ny Overenskomst, der skulde afløse den gamle, naar man ved »en samlet Henvendelse til Myndighederne« havde opnaaet at faa »forandret den i Bagerilovens § 5 fastsatte Søndagshvil og i Stedet at faa indført et ugentligt Fridøgn«.

Det ved Bageriloven fastsatte Søndagshvil af 16 Timer fra Søndag Middag Kl. 12 for alle Bagersvende umuliggjorde nemlig Fridøgnets Fordeling paa alle Ugens Dage og vilde, naar de 16 Timer om Søndagen forøgedes til 24 Timer, hindre Jyllands Forsyning med frisk Brød om Mandagen.

Imidlertid førte en Henvendelse til Indenrigsministeriet om Dispensation fra Lovbestemmelsen om Søndagsfrihed ikke til noget, da en saadan Dispensation efter Loven krævede vedkommende Kommunes Tiltræden — saaledes som det i sin Tid var sket for Aarhus' Vedkommende —, og da det ikke ansaas gørligt at skaffe samtlige nørrejyske Kommuners Samtykke til Ophævelse af Søndagshvilet, opgaves det ad Dispensationsvejen at tilvejebringe Betingelserne for Ikrafttræden af Overenskomsten af 7. Septbr. 1911, hvorimod man foranledigede, at Ministeren optog en hertil sigtende Bestemmelse i det Lovforslag til Bagerilovens Revision, som i indeværende Rigsdagssamling derefter blev forelagt i Landstinget og der er gaaet til Udvalgsbehandling.

Da Bageriforbundets Aarhus-Afdeling imidlertid mente, at Forudsætningen for Gyldigheden af Overenskomsten af 7. September 1911 nu var glippet, gav Afdelingen under 29. Marts d. A. et til Aarhus Bagermesterforening og til Bestyrelsen for Bagermestrenes Rugbrødsfabrik i Aarhus stilet Strejkevarsel, saalydende:

»*1. Strejkevarsel.*

Grundet paa, at det ikke er lykkedes at skabe Overenskomst efter det den 31. Decbr. 1910 opsagte Regulativ, meddeles herved, at en kompetent Forsamling af Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbund, Aarhus Afdeling, har vedtaget at standse Arbejdet i samtlige Bagerier og Konditorier i Aarhus for vore Medlemmer fra den 13. April 1912 Kl. 12 Middag at regne, saafremt der ikke forinden er opnaaet en akceptabel Overenskomst for vore Medlemmer«.

For at bøde paa de i Henseende til Septemberforliget værende Mangler ved dette Varsel, nemlig at det ikke var afgivet til Arbejdsgiverforeningen og ikke var givet *forinden* men *efter* at Spørgsmaalet var forelagt en kompetent Forsamling, afgav Bageriforbundet under 3. April et i disse Henseender lovligt Strejkevarsel, medens Aarhus-Afdelingen uden Hensyn til 1. Strejkevarsels formelle Mangler under 4. April d. A. til Mesterforeningen og Rugbrødsfabrikken som 2. Strejkevarsel meddelte, at Arbejdet i samtlige Bagerier og Konditorier i Aarhus vilde blive standset den 13. April Kl. 12 »saafremt der ikke forinden er opnaaet en akceptabel Overenskomst om Løn- og Arbejdsvilkaar for vore Medlemmer«.

Arbejdsgiverforeningen — som ansaa dette andet Strejkevarsel som ulovligt, *fordi* det sluttede sig til et første ulovligt Strejkevarsel, *fordi* det ikke var rettet til Mestrenes Hovedorganisation og endelig *fordi* de mente det uberettiget at anse Overenskomsten af 7. September 1911 for bortfalden — indklagede Forbundet ved De samvirkende Fagforbund paa Aarhusafdelingens Vegne her for Retten til at høre den varslede Strejke kendt ulovlig; men ved en Overenskomst mellem Hovedorganisationerne af 11. April blev denne Klage stillet i Bero indtil den 24. April, idet man samtidig enedes *dels* om, at 2. Strejkevarsel ikke maatte afgives før den 24. April, *dels* om visse lønforbedrende Ændringer i Overenskomsten af 7. September

1911 for det Tilfælde, at denne blev effektiv.

Men trods denne Aftale nedlagde Aarhusafdelingens Bagersvende Arbejdet som bebudet Lørdag den 13. April Kl. 12, og Arbejdsgiverforeningen har nu indklaget Bageri- og Konditoriarbejderforbundet ved De samvirkende Fagforbund paa Aarhusafdelingens Vegne til at høre den iværksatte Strejke kendt ulovlig og til Idømmelse af Bod.

Da der maa gives Klagerne Medhold i, at det ovenomtalte 2. Strejkevarsel af 4. April har været ulovmedholdeligt allerede af de ovennævnte formelle Grunde, og da særlig Aftalen af 11. April mellem Hovedorganisationerne maa anses at have bundet de Indklagede til ikke at strejke før efter et den 24. April afgivet 2. Strejkevarsel, maa den erklærede Strejke erkendes for ulovlig.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt Aarhusafdelingen har Ret til at anse Overenskomsten af 7. Septbr. 1911 for bortfalden efter den ovenomtalte forgæves Ansøgning om Dispensation hos Ministeren, maa der vel gives de Indklagede Medhold i, at de ikke i en ubegrænset Tid er pligtige at afvente Resultatet af nye Henvendelser til Ministeren; men da det er oplyst, at Skridtet til ved en *Lovændring* at faa Betingelserne tilvejebragt for det ønskede Fridøgn er foretagne af begge Parter i Enighed — bl. a. altsaa under Forbundets Medvirkning — og at dette Skridt har ført til Forelæggelse af et dertil sigtende Forslag i den første Rigsdagssamling efter Overenskomstens Indgaaelse, kan ingen af Parterne være berettiget til før Udløbet af indeværende Rigsdagssamling at unddrage sig fra de ved Overenskomsten eventuelt paatagne Forpligtelser, medmindre en Afstemning eller Udtalelse paa Rigsdagen forinden skulde skaffe Sikkerhed for, at Forslaget var strandet.

Med Hensyn til den af Klagerne paastaaede Bod har de fremhævet, at den uventede Arbejdsnedlæggelse skete paa en Lørdag, hvor Bagerne som Følge af den forestaaende Konfirmationssøndag var særlig optagne af Bestillinger, og paa et Klokkeslet, hvor det Materiale, der skulde bages, var tilberedt, og hvor en Standsning i Fabrikationen vilde medføre store Tab. De strejkende Svendes Antal beløb sig til 47, og Klagerne har ansat den daglige Nedgang i Brutto-Avancen til henved 7 Kr. pr. Svend i Gennemsnit.

De Indklagede har fremhævet, at Arbejderne allerede Søndag Eftermiddag var rede til at hæve Strejken, naar de alle maatte blive genantagne, men at Genoptagelsen af Arbejdet ikke fandt Sted nævnte Dag, fordi Mestrene — der om Søndagen havde været stærkt optagne personligt af det Arbejde, som Strejken havde paaført dem — ikke vilde holde Møde før den følgende Dag, ligesom Arbejdet de følgende Dage ikke blev genoptaget, fordi Svendene som Betingelse for at gaa i Arbejde forlangte, at alle de Strejkende skulde genantages, hvilket strandede paa, at Mestrene ikke vilde afskedige — først 2, siden 4 — under Strejken paa Brødfabrikken antagne Arbejdere.

Efter det oplyste er det omspurgte Fridøgn allerede for flere Aar siden under Medvirkning af Ministeriets Dispensationsmyndighed indført for selve Aarhus, og Aarhussvendenes Aktion maa derfor opfattes mindre som en Kamp for Fridøgnets Indførelse, der ikke berører dem selv, end som en Kamp for Lønforbedringer. Der synes nu ikke at foreligge formildende Omstændigheder ved Svendenes ulovlige Fremfærd og under Hensyn til den formodede Skade indtil Dato samt til, at Strejken ikke ses at være hævet trods den nedennævnte foreløbige Kendelse, findes den forskyldte Bod at burde sættes til 600 Kr. og Omkostningerne, som de Indklagede bør betale, til 100 Kr.

Idet Voldgiftsretten alt ved foreløbig Kendelse af 18. d. M. i Henhold til Voldgiftsretslovens § 5 Nr. 4 har statueret, at den iværksatte Strejke er ulovlig, bliver Afgørelsen af Sagen i sin Helhed følgende:

Kendelse:

Den af Bageri- og Konditoriarbejderforbundets Aarhus-Afdeling iværksatte Strejke er ulovlig.

Til Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Nørrejysk Bagerforenings Vegne betaler den nævnte Afdeling en Bod af 600 Kr., hvorhos de Indklagede udreder Sagens Omkostninger med 100 Kr.

Kongresser.

Kommunalt Arbejderforbund.

Sin 7. ordinære Kongres afholdt Forbundet den 19. og 20. April i Folkets Hus paa Jagtvejen i København.

Foruden ca. 70 Delegerede havde følgende givet Møde efter Indbydelse:

Som Repræsentant for De samv. Fagforb. *Lyngsie*, for Dansk ArbejdsmandsforbundHovedbestyrelsesmedlem *J. P. Johansen* og Forretningsfører *P. Mikkelsen*, for Postfunktionærerne Formanden for Fællesorganisationen *H. V. Jensen*, for Dansk Jærnbaneforbund Afdelingsformand *O. Andersen*, og for Sporvognsfunktionærernes Organisation Formanden *H. Rasmussen* og Næstformanden *Carlsen*.

Efter at Formanden, Sprøjtefører *C. Petersen* havde budt Velkommen og da Kongressens Tillidsmænd var valgt, oplæste Sekretæren, Maalerkontrollør *P. Hedebol*, Forhandlingsprotokollen.

I Tilslutning hertil aflagde *Formanden* Beretning og fremhævede, at naar Resultaterne ikke var saa store, som ønskes kunde, skyldtes det dels de Vanskeligheder, der har hersket paa det private Arbejdsmarked, dels at Kommunens finansielle Stilling har været saaledes, at man endog har maattet udskrive et saakaldt »Skattevalg«. Forholdet vilde ganske sikkert have været bedre, hvis de stillede Krav om Forhandlingsregler havde været gennemført.

Derved vilde Tjenestemændene og Kommunens Administration været kommet i en saa nær Berøring med hinanden, at det havde været muligt at overbevise nævnte Administration om, at der i Virkeligheden foreligger Krav, der er saa retfærdige, at de *bør* gennemføres uanset Kommunens financielle Stilling.

Virksomheden godkendtes enstemmigt, og der nedsattes derpaa et Udvalg, der senere fremsatte en for Ledelsen udarbejdet Rettesnor med Hensyn til Forbundets fremtidige Virksomhed.

Kongressen paalagde ved Vedtagelsen heraf Hovedbestyrelsen at drage Omsorg for, at alle de løbende Sager bringes til Afslutning snarest muligt, at søge Feriespørgsmaalet løst saaledes, at der i hvert Fald indføres en ensartet Ferie for alle Arbejdere og Tjenestemænd, uden at der dog i Almindelighed maa ske nogen Indskrænkning i en én Gang tilstaaet Feries Længde, og at søge Kravet om Forhandlingsreglerne ført ud i Livet som en Kendsgerning.

Regnskabet balancerede med 12,524 Kr. 8 Øre.

I det forløbne Aar er der betalt ca. 3400 Kr. til de Arbejdsløse, i Strejkebidrag 16,500 Kr., ligesom forskellige sociale Foretagender er blevet støttet efter Evne.

Ved Valget af Forbundets Tillidsmænd genvalgtes Formanden, Sprøjtefører *C. Petersen*, og Sekretæren, Maalerkontrollør *P. Hedebol*. Til Kasserer valgtes Arbejdsmand *H. Egebo*. Hovedbestyrelsen, som bestaar af Repræsentanter for samtlige Afdelinger under Forbundet, valgtes enstemmigt efter Afdelingernes Indstilling.

Som Repræsentanter til De samvirkende Fagforbund valgtes Formanden, *C. Petersen*, Sekretæren, *P. Hedebol*, Formanden for Arbmd. Org., *Lindblad*, og Formanden for Haandværkernes Org., *Norbøll*. Kontrahenten ved Bladet »Soc.-Dem.« *P. Hedebol*, genvalgtes enstemmigt.

Det vedtoges derefter at afholde næste Kongres om 2 Aar. Tidligere har Forbundet afholdt Kongres hvert Aar.

Lønbevægelser og Konflikter.

Murerne i Horsens og København. Den 23. April afholdtes Fællesmøde mellem Repræsentanter for Murerfagets Organisationer og Hovedorganisationerne om to Konflikter, men der opnaaedes ikke Enighed.

Hos Murermester *Bak* i Horsens var nogle Murersvende, som i Henhold til en tidligere Overenskomst skulde genoptage Arbejdet, endnu ikke gaaet i Arbejde, og et Forsøg paa at bringe denne Sag til Ende, ved at Murerforbundet forpligtede sig til at lade en Repræsentant tage over til Jylland for at foranledige, at den tidligere Aftale blev respekteret, glippede, fordi der ikke kunde opnaas Enighed om en Ordning af Forholdene hos Murermester *Schumacher* fra København, der havde udelukket en Del af sine Svende fra Arbejdet i Høveltelejren uden forudgaaende Varsel.

Begge Sager vil antagelig gaa til Den faste Voldgiftsret.

Stenarbejderne paa Øerne. Dansk Stenarbejderforbund varslede med De samvirkende Fagforbunds Billigelse Strejke til den 10. April overfor Stenhuggermestrene paa Bornholm.

Mesterforeningens Formand, Hr. *A. Blem*, tilbød straks Forhandling og foreslog Møde afholdt den 10., idet han samtidig anmodede om, at Strejken af Hensyn hertil maatte blive udsat til den 12. April. Denne Udsættelse gik Dansk Stenarbejderforbund ind paa, men bemærkede samtidig, at Arbejderne fremdeles ønskede det Forslag gennemført, som det tidligere nedsatte Fællesudvalg var bleven enig om.

Paa Mødet den 10. April *enedes Parterne da ogsaa endeligt om dette Forslags Antagelse.*

Det omfatter Bygningspriskuranten for hele Bornholm.

De opnaaede Forhøjelser andrager gennemsnitlig 10 pCt. Den ny Priskurant gælder i 3 Aar til 1. April 1915, dog med 6 Maaneders Opsigelse for hver af Parterne.

Om *Monument-Priskuranten*, der ogsaa var opsagt af Stenarbejderforbundet til 1. April, er der ligeledes opnaaet Overenskomst. Tillægget bliver her 15 pCt. og den udløber heller ikke før 1915.

For Faldhammerarbejderne paa *Hammeren* er den gamle Priskurant ligeledes erstattet af en ny, gældende til 1915. Tillægget i denne andrager ca. 10 pCt.

Der blev altsaa ingen Stenarbejderstrejke paa Bornholm denne Gang.

Paa de øvrige Øer har Sten- og Billedhuggerne ikke haft nogen Priskurant tidligere. De blev først organiserede sidste Efteraar. Nu er der opnaaet en ret god Overenskomst ogsaa for dem. Timelønnen, som før var 40—45—50 Øre, er forhøjet til 50 Øre pr. Time de to første Aar, siden 55 Øre. Akkordprisen for Bogstaver, der hugges i Granit, forhøjedes fra 8 til 10 Øre pr. Stk. For Marmorbogstaver forhøjes den fra 1¾ Øre til 3 Øre pr. Stk. Denne Priskurant gælder i 3 Aar med 3 Maaneders Opsigelse.

Dansk Stenarbejderforbund har hermed afsluttet Foraarets Lønbevægelser, idet der ikke er flere opsagte Overenskomster eller Arbejdspladser, hvor der er rejst Lønkrav.

Adressefortegnelse

over Formændene for Arbejdernes Fællesorganisationer i Danmark.

Aalborg: Cigarmager Laurits Mortensen, Fredericiagade 6.

Aarhus: Snedker Marinus Petersen, Samsøgade 32.

Assens: M. P. Sørensen, Assens Social Demokrat.

Assens pr. Mariager: Anders Peter Jensen.

Bogense: H. Christensen.

Brønderslev: Jacob Sørensen, Dybetsgade.

Esbjerg: J. H. Ravn, Stormgade 19².

Faxe: Lærer E. Hansen, Vraaby Skole pr. Haarlev.

Faaborg: Bryggeriarbejder N. Nielsen, Adelgade.
Fredericia: Tømrer H. C. Hansen, Købmagergade 42.
Frederikshavn: Smed H. P. Larsen, Emilievej 17.
Frederikssund: Murer J. Wolten, Jærnbanevej
Frederiksværk: L. Bram.
Glostrup, Taastrup og Omegn: H. Ejlersen, Soc.-Demokratens Exp.
Grenaa: Arbejdsmand Anton Nielsen, Nørregade 12.
Hadsten: Børstenbinder Chr. Handberg.
Haslev: Tømrer L. P. Larsen, Nordskov pr. Haslev.
Helsingør: P. Christensen, Søstræde 4.
Herning: Typograf P. A. Petersen, Skolegade 34.
Hillerød: Cigarmager Ludvig Jensen, Østergade.
Hjørring: Bødker Poulsen, Klokagervej 71.
Hobro: Slagter Aksel Jensen, Havnevejen 31.
Holbæk: Bager Alf. Petersen, Seidelinsvej 7.
Holstebro: Cigararbejder Anton Andersen, Enghavegade 8[3].
Horsens: J. N. Abrahamsen, Lendropsgade 7.
Hørsholm: C. Jensen, Social-Demokratens Eksp.
Kallundborg: Tømrer Chr. Petersen, Vedelsgade 19.
Kjerteminde: Støberiarbejder Gustav Luther, Barongaarden.
Kolding: Murer Jens Svendsen, Gølmannsvej.
Korsør: P. Petersen, Skovvejen 41.
København, Carl F. Madsen, Kompagnistræde 14.
Køge: S. Laursen, Nyportstræde 43.
Lemvig: P. Bjerg-Jensen, Frederiksgade 19.
Maribo: J. F. Løffgren, Nørregade.
Middelfart: Tømrer E. Tønnesen, Hessgade.
Nakskov: Typograf P. Albrecht Hansen, Eiglersvej 14.
Nyborg: K. Hvidtfeldt, Mellemgade.
Nykøbing F.: Cigarmager J. P. Jensen, Søvej 76.
Nykøbing M.: Typograf H. Ebbesen, Smallegade 3.
Nørresundby: J. M. Nielsen, Vestergade 65.
Næstved: A. M. Kristoffersen, Sydsjællands Social-Demokrat.
Odder: Typograf H. P. Hansen, Solvang Allé.
Odense: H. P. Petersen, »Fyns Social-Demokrat«.
Ordrup og Gentofte: Oskar Hansen, Store Baunehus, Gentofte.
Randers: Chr. Bach, Vestergrave 3.
Ribe: Redaktør Th. Thomsen, Ribe Social-Demokrat.
Ringkøbing: Skræder M. Petersen, Reberbanen.
Ringsted: Slagteriarbejder N. P. Jensen, Sct. Knudsgade 23.
Roskilde: Typograf P. E. Borrild, Bredgade 22, 1.
Rudkøbing: Murer H. P. Rasmussen, Ø. Møllemark.
Rønne: Typograf C. M. Blomberg, Østergade 6.
Silkeborg: Ehlert Nielsen, Silkeborg Social-Demokrat.
Skanderborg: P. K. Rasmussen, Møllegade 20, 1.
Skive: Former L. Hessner, Østerbro 3.
Skelskør: Skrædder Chr. Aggerholm.
Slagelse: Skomager John. Madsen, Svensgade 41, 1.
Sorø: Jacob Larsen, Torvet 38.
Stege: Husejer H. Askløf, Fabriksgade, Lendemark pr. Stege.
Stubbekøbing: Smed F. Jensen, Grønnegade.
Svendborg: Cigararbejder F. Nikolajsen, St. Hansvej 14, a.
Thisted: Dugmager H. C. Hansen, Vestergade 10.
Varde: A. J. Andersen, Gjellerup.
Vejen: Maskinpasser F. Olsen.
Vejle: Holger Larsen, Vejle Socialdemokrat, Dæmningen 3.
Viborg: Tømrer Chr. Willumsen, Sct. Mikkelsgade 13.
Vordingborg: Snedker Lohft-Rasmussen, Næstvedvej.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen). Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i April 1912.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et tydeligt 0. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. Maj 1912.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Otto Smith.

Skemaet kan i udfyldt Stand sendes i aaben Konvolut for 4 Øre (indenfor Københavns Postdistrikter for 2 Øre).

FEBORDINGER BOGTRYKKERI KØBENHAVN

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 44 ❋ KØBENHAVN DEN 4. MAJ 1912 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Funktionærer. Lønbevægelser og Konflikter (Arbejdsmændene paa Teglværkerne. Bagerne i Jylland). Kongresser. Arbejdsløsheden i Februar 1912.

Funktionærer.

Mellem Arbejdsgiverne og Arbejderne findes et Led, der kaldes Funktionærer.

Under denne Fællesbetegnelse grupperer sig Mestre, Værkførere, Formænd, Assistenter, Kvartermænd o. s. v. o. s. v., altsammen noget, der skal se lidt finere ud end almindelige Arbejdere. Selv om mange af disse Funktionærer har visse Sympathier for den arbejdende Stand eller har Øjnene aabne for, at jo højere Lønniveauet bliver for Arbejderne, des større Udsigt har Funktionærerne til Forbedring af deres Kaar, ser de dog almindeligvis Arbejderne over Hovedet, og betragter sig som Officerer, der ikke gærne mængelerer sig med de underordnede.

Overfor Arbejdsgiverne eller Kapitalen staar de som Regel i allerærbødigste Underdanighedsforhold, selv om de udadtil gærne vil give det Udseende af at være en Stand, der er sig sin egen Magtfuldkommenhed og Uundværlighed bevidst.

De danner Foreninger, der varetager Standens Interesser ved at — *underkaste sig Arbejdsgivernes Bestemmelsesret i alle Forhold.*

De benytter deres Foreninger til at søge at skaffe sig Indflydelse i det kommunalpolitiske Liv ved — efter uendelig haarde Fødselsveer — at tilkæmpe sig en *eneste Plads (Nr. 20)* paa den *antisocialistiske* Liste i Københavnn.

De følte vel næppe de ledende Kapitalisters Haan i denne Indrømmelse, uagtet de gode Funktionærer var temmelig overbeviste om, at der skulde meget mere end Held til at faa valgt mere end *sejsten* af denne Listes Kandidater.

De samme Funktionærer, som forfærdelig gærne vil spille en betydende Rolle, søger dog altid at gardere sig mod at komme paa Kant med de *højerestaaende.*

Karakteristisk var det at se deres Stilling, da det trak op til Bagerstrejken.

Da det saa ud til, at nogle »Funktionærer« kunde blive udsat for at komme til at gøre Skruebrækkertjeneste paa en større Brødfabrik, spurgte en enkelt Funktionærforening forsigtigt *Arbejderorganisationerne* om, hvilken Stilling de paagældende Funktionærer skulde indtage, og samtidig bad man *Dansk-Arbejdsgiver- og Mesterforening* og *Fællesrepræsentationen for danske Funktionærforeninger* om at afgive *deres* Skøn over, hvorledes de paagældende Funktionærer skulde forholde sig.

Strejken udbrød, som bekendt, ikke, men Gud Fader bevar' os, hvilken ulykkelig Stilling var de stakkels Funktionærer dog ikke kommet i, hvis de skulde gøre alle de i Konflikt værende Parter tilpas.

For rigtig at være klar over Funktionærers »Stilling« har »Fællesrepræsentationen« ved en vis Lejlighed anmodet Arbejdsgiverforeningen om en »Forhandling«.

Vi gengiver nedenstaaende Ugebladet »Arbejdsgiveren«s kyniske Tilkendegivelse af »Forhandlingernes« Resultat.

»Efter Anmodning fra Fællesrepræsentationen for danske Funktionærforeninger afholdtes den 19. December f. A. et Møde mellem Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse og for nævnte Fællesrepræsentation. Dette Møde sluttede med, at Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter lovede at tage under Overvejelse at fremkomme med en Udtalelse angaaende Arbejdsgiverforeningens Syn paa Funktionærernes Stilling. Efter at Indholdet af en saadan Skrivelse derefter har været drøftet i et Par Forretningsudvalgsmøder, vedtog Forretningsudvalget i sit Møde i Fredags en Skrivelse af følgende Ordlyd:

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening.

Kjøbenhavn, d. 19. Januar 1912.

Fællesrepræsentationen for danske Funktionærforeninger.

I Henhold til den paa Mødet den 19. December f. A. trufne Aftale tillader jeg mig herved paa Arbejdsgiverforeningens Vegne at bemærke følgende:

Arbejdsgiverforeningen maa fastholde, at Funktionærerne er Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter overfor Arbejderne og derfor i et og alt skal staa paa Arbejdsgivernes Side. Funktionærerne maa derfor under Arbejdsstandsninger være pligtige til at støtte deres Arbejdsgivere paa ethvert Punkt og yde dem deres Bistand i videst mulige Omfang. Som Følge deraf maa Funktionærerne under Arbejdsstandsning udføre alt det Arbejde ved den paagældende Virksomhed, som deres Arbejdsgivere paalægger dem at udføre — forsaavidt dette Arbejde ikke overstiger deres Kræfter. Allerede paa Grund af Forholdenes Uensartethed vil det være umuligt at give nogen anden almindelig Regel end denne.

Naar Fællesrepræsentationens Forretningsudvalg har ment at kunne formulere sin Opfattelse saaledes:

»Enhver fast ansat Funktionær maa være pligtig til ved opstaaende Arbejdsstandsninger ved den Virksomhed, han er ansat, at deltage i det forhaandenværende Arbejde indenfor de bestemte Omraader, hvor han har haft sin praktiske eller teoretiske Uddannelse, eller ved saadanne Arbejder, som normalt er underlagt hans daglige Tilsyn:«,

maa vi heroverfor pege paa, at en saadan Formulering af Funktionærernes Pligt under Arbejdsstandsninger vilde berede de Herrer Funktionærer selv en Række Vanskeligheder saavel i Forholdet overfor deres Arbejdsgivere som i Forholdet overfor Arbejderne. I Forholdet overfor Arbejdsgiverne vilde der opstaa evindelige Stridigheder om, hvorvidt Arbejdsgiverne i kritiske Perioder kunde paalægge sine Funktionærer dette eller hint Arbejde, og i Forholdet overfor Arbejderne vilde Gang paa Gang det Tilfælde komme til at foreligge, at Arbejderne vilde hævde, at det og det Arbejde, som den paagældende Funktionær udførte, laa udenfor de bestemte Omraader, som er angivet i den paatænkte Resolution, og at Funktionæren altsaa optraadte som Skruebrækker. Vi anser altsaa ubetinget Funktionæren som friest stillet overfor Arbejderne i det Øjeblik han overfor sin Arbejdsgiver paa Forhaand er afskaaret fra som Grund til at fritages for et Arbejde, der paalægges ham, at paaberaabe sig, at det er Skruebrækkerarbejde. Dersom visse Arbejder, forsaavidt de under Arbejdsstandsninger bliver paalagt Funktionærerne, paa en Maade bliver erklæret for Skruebrækkerarbejder, vilde dette betyde, at Funktionærerne faktisk blev gjort til Arbejdernes Forbundsfæller paa de angivne Omraader. Men Arbejdsgiverne maa netop kræve, at Funktionærerne ikke paa noget Punkt tager Parti med Arbejderne, og at det *i hvert Fald ikke* er Hensynet med *Arbej-*

derne, der bliver bestemmende for, hvilke Arbejder man paalægger Funktionærerne under en Arbejdsstandsning. Det anførte maa gælde *alle* Funktionærer. En udtømmende Definition af, hvad der forstaas ved Funktionærer, vil det være umuligt at give, men Reglen maa i alt Fald gælde alle, om hvem der fra begge Sider er Enighed om, at de er Funktionærer.

Naar den ærede Fællesrepræsentation har ønsket at høre, hvad Arbejdsgiverforeningen mener om Arbejdsgivernes Forhold overfor Funktionærer, der i Anledning af en Arbejdsstandsning bliver forfulgt af Arbejderne, griber vi gerne her Lejligheden til at udtale, at vor Opfattelse naturligvis er den, at man med alle Midler bør støtte de Funktionærer, der gør deres Pligt, *baade* saaledes, at man i det daglige Arbejde gør sit til at opretholde Funktionærernes Myndighed overfor Folkene, *og* saaledes, at man under Arbejdsstandsninger yder Funktionærerne al fornøden Støtte overfor Overgreb fra Arbejdernes Side. Det er en Selvfølge, at Arbejdsgiverne ej heller vil lade Funktionærer i Stikken *efter* en Arbejdsstandsning, hvis de forulempes, fordi de har opfyldt deres Pligt overfor deres Arbejdsgiver under Arbejdsstandsningen.

P. F. V.
S. C. HAUBERG.

Sophus Agerholm.

Af ikke ringe Interesse til Belysning af Funktionærstillingen skal vi endvidere anføre en Kontrakt, som *Maskinmestre* paa Cementfabriken »Kongsdal« ved Mariager Fjord maa underkaste sig.

Den er saalydende:

»Imellem undertegnede N. N. og Cementfabrikken »Kongsdal« er Dags Dato indgaaet følgende

Kontrakt:

1. I det daglige med at passe Dampmaskinen skal N. N. tage Vagt i Skifte med en anden Mand, saaledes at den ene Uge almindelig bliver Dagarbejde og den anden Uge Natarbejde, med et Døgns Frihed hver Uge, hvilken Frivagt Fabrikken bestemmer Tidspunktet for.

2. Naar det passer Fabrikken, skal N. N. dog deltage i alt andet Arbejde ved hans Fag som Maskinarbejder, og skulde dette indtræffe over saa lang Tid, at hans Vagt i Maskinen er bortfalden, skal han ikke ved indtrædende Tilfælde, hvor Overarbejde forlanges, derfor gøre Krav paa Ekstrabetaling.

N. N. sorterer direkte under Fabrikkens Maskinmester.

3. I Tilfælde af Arbejdsstandsning af en hvilken som helst Art, ogsaa Strejke og Lockout, er N. N. pligtig til at udføre alt andet udenfor hans Fag vedrørende Arbejde i en saadan Udstrækning og i et saadant Omfang, som Fabrikken finder fornødent.

4. Som Vederlag herfor faar N. N. en Løn af 120, et Hundrede og tyve, Kroner om Maaneden, fri Bolig og 15 Tdr. Kul aarlig. Boligen skal N. N. selv vedligeholde indvendig i forsvarlig Stand, og vil denne være at fratræde ved en Opsigelse til Opsigelsesdagen.

5. Denne Kontrakt kan opsiges fra begge Sider med 3 Maaneders Varsel til Ophør den 1. i en Maaned, dog har Fabrikken Ret til, ifald N. N. i nogen Maade ikke skulde udføre sit Arbejde tilfredslende eller paa anden Maade misligholde denne Kontrakt, da at afskedige ham uden Varsel og i saa Fald kun med Løn til Afskedigelsesdagen.«

I disse Dokumenter har »Funktionærerne« uden at blinke erkendt Arbejdsgivernes Ret til at forlange det gediegneste Skruebrækkerarbejde af dem ved alle Lejligheder; der kendes ingen Skaansel, søger Arbejderne at forbedre deres Kaar, staar »Funktionærerne« som de allervilligste Redskaber til at hjælpe Ar-

bejdsgiverne med at kue Arbejderne og modarbejde deres Krav.

Og de gode Funktionærer gør det oven i Købet mange Gange for en Løn, der er *lavere* end en almindelig Arbejders.

Det maa nu alligevel slet ikke være saa lidt at være

»**Funktionær**«.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene paa Teglværkerne. Teglværksforeningen af 1893 opsagde den med Dansk Arbejdsmandsforbund indgaaede Generaloverenskomst af 1900, fordi Arbejdsmændene paa enkelte Teglværker ønskede Lønforhøjelser, og da de Forhandlinger, der førtes om en ny Overenskomst, bristede, blev der den 18. og 19. April holdt Møder mellem Parterne og Repræsentanter for Hovedorganisationerne.

Det lykkedes dog heller ikke at opnaa Enighed ved disse Møder. Paa selve Lønspørgsmaalet stod Parterne fjernt fra hinanden. For Tiden ligger Timelønnen mellem 25 og 35 Øre.

Arbejdsgiverforeningen har derefter afsendt første Lock-out-Varsel i en saalydende Skrivelse:

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening. 22. April 1912.

Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Herved tillader vi os at meddele, at da Forhandlingerne i *Teglværksindustrien* er endt uden Resultat, agter man efter Begæring af Teglværksforeningen af 1893 at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der *iværksættes Arbejdsstandsning overfor samtlige hos den nævnte Forenings Medlemmer beskæftigede Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund*, idet Teglværksforeningens Medlemmer ikke ser sig i Stand til at lade Arbejdet fortsætte uden Overenskomst.«

P. B. V.
CARL WEITEMEYER.

Sophus Agerholm.

Forligsmanden indkaldte herefter til et Møde den 27. April, men da der under dette Møde opstod et Spørgsmaal om, hvorvidt Arbejderne paa *Borup* Teglværk overhovedet havde Ret til at organisere sig, og da der ikke kunde opnaas Enighed herom stillede Forligsmanden intet Mæglingsforslag paa Lønomraadet.

Samme Dag afsendte Arbejdsgiverforeningen andet Lock-outvarsel saalydende:

I Fortsættelse af vor Skrivelse af 22. ds. tillader vi os herved at meddele, at en kompetent Forsamling har vedtaget, at der fra Tirsdag Morgen den 7. Maj iværksættes Arbejdsstandsning overfor samtlige hos Virksomheder under Teglværksforeningen af 1893 beskæftigede Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund, forsaavidt der ikke forinden er opnaaet en for Teglværksforeningen tilfredsstillende Ordning.

P. F. V.
S. C. Hauberg.

Sophus Agerholm.

Bagerne i Jylland. Som bekendt har der i lang Tid hersket Uro i Bagerfaget i alle de nørrejyske Byer, fordi Bageriloven vanskeliggør Gennemførelsen af et ugentligt Fridøgn for Bagersvende, uagtet Mester og Svendeorganisationer er fuldt ud enige om Sagen.

Uroen forøges ved, at en Overenskomst om en Indskrænkning af Arbejdstiden og om forskellige Lønforhøjelser er knyttet til Spørgsmaalet om Hviledøgnet.

Den 11. April enedes man ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen om at skabe Ro om Sagen indtil Udgangen af April Maaned, for muligt gennem Ministeriet at faa fremskaffet en Dispensation fra Loven, og den 27. April har Indenrigsministeren tilstillet De samvirkende Fagforbund og Arbejdsgiverforeningen Meddelelse om, at nedenstaaende Skrivelse den 26. April er sendt til de jyske Kommunalbestyrelser, som i Følge Loven skal give Tilslutning til Ønsket om Dispensationen, før Ministeren kan træffe endelig Beslutning.

I de første Dage af Maj kan der antagelig dermed skaffes en Afslutning paa denne Sag.

Skrivelsen er saalydende:

»I et hertil indkommet Andragende har Bestyrelserne for »De samvirkende Fagforbund i Danmark«, »Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening«, »Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbund« og »Nørrejysk Bagerforening« meddelt Indenrigsministeriet, at der mellem de paagældende Organisationer er opnaaet Enighed om ved Overenskomst at søge gennemført, at der indrømmes de i Bagervirksomheder *i Aalborg, Aarhus, Esbjerg, Fredericia, Grenaa, Herning, ning, Hjørring, Holstebro, Horsens, Kolding, Nykjøbing paa Mors, Randers, Silkeborg, Thisted, Vejle* og *Viborg* beskæftigede Arbejdere en samlet ugentlig Arbejdsfrihed paa mindst 24 Timer i Lighed med, hvad der i Følge Lov Nr. 171 af 6. April 1906, § 5, 1. Stykke, er gældende i Københavns og Frederiksberg Kommuner, saaledes at nævnte ugentlige Arbejdsfrihed (Fridøgn) træder i Stedet for den ved Lovens § 6, 2. Stykke, for Virksomheder udenfor København og Frederiksberg paabudte Arbejdsfrihed paa minds 16 Timer hver Søndag fra Kl. 12 Middag.

Ved fornævnte Lovs § 6 er Indenrigsministeren bemyndiget til efter Indstilling af vedkommende Kommunalbestyrelse og efter Andragende fra de i Kommunen værende faglige Organisationer af henholdsvis Arbejdsgivere og Arbejdere i Bager- og Konditorfaget at bestemme, at Reglerne om samlet Arbejdsfrihed af 24 Timer (Fridøgn) skal finde Anvendelse ogsaa udenfor Københavns Amtsraadskreds. En saadan Bestemmelse er af Indenrigsministeriet truffen for Aarhus Købstad, jfr. Bekendtgørelse Nr. 63 af 21. Marts 1907.

Idet Lovens Krav om Tilslutning fra de faglige Organisationer i nærværende Tilfælde efter Omstændighederne kan anses fyldestgjort ved den til Indenrigsministeriet skete Henvendelse fra Hovedorganisationerne, der i saa Henseende er i Besiddelse af fornødent Mandat fra samtlige Medlemmer, vil der som Betingelse for at bringe Lovens § 6, 2. Stykke, til Anvendelse, yderligere udkræves en Indstilling fra vedkommende Kommunalbestyrelse.

Under Henvisning hertil skal man anmode det ærede Byraad om at ville optage denne Sag til Behandling for Købstadkommunens Vedkommende, idet bemærkes, at i Følge de Ministeriet foreliggende Oplysninger, er Gennemførelse af det ugentlige Fridøgn en Betingelse for at undgaa den truende Arbejdskonflikt i Bagerfaget. I Betragtning heraf maatte Ministeriet ønske snarest muligt og senest *den 6. Maj d. A.*, direkte fra Byraadet at modtage Indstilling i i Sagen.

Hvilket herved tjenstlig meddeles til Underretning.

JENSEN-SØNDERUP.

Fr. Martensen-Larsen.

Kongresser.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund.

Den 4. og 5. April holdt Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund sin 5. Kongres i København.

Der var repræsenteret i alt 9 Afdelinger ved 31 Delegerede. Tillige var Hovedbestyrelsens 7 Medlemmer til Stede.

Efter Valg af Dirigenter og Sekretær aflagde Formanden, *A. Wellenberg*.

Beretning om Virksomheden

i de forløbne 3 Aar og omtalte først Gensidighedsoverenskomsterne med Guldsmedeorg. i Norge og Sverig, hvorved der bliver obligatorisk Understøttelse under Konflikter samt Understøttelse til tilrejsende arbejdsløse Medlemmer. Der var kommen ny Afdeling, nemlig Gravører og Ciselører i København.

Forbundet omfatter nu 5 Fag-

brancher, nemlig: Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere, Sølvpolerere og Gravører og Ciselører. Forbundet har i de 3 Aar haft god Fremgang i Medlemsantallet, som nu er 354. I Provinserne var der mange Arbejdere, der ikke havde Forstaaelse af Organisationens Betydning; der fandtes endnu Byer, hvor der ingen Afdelinger er, hvor de samme Arbejdere sidder med den samme lave Løn og den samme lange Arbejdstid som for 10 Aar siden!

Der er gennemført nye Overenskomster for Polererne og for Guldarbejderne i København. Polererne har, foruden at de fik Lønnen forhøjet, tillige opnaaet, at alt Søndags- og Overarbejde blev afskaffet. Endvidere bortfaldt Procentsystemet, Betaling for Værkstedsplads, fuldstændig, hvilket sidste dog ikke skete uden en mindre Konflikt. Guldarbejderne opnaaede ved deres Overenskomst, at Arbejdstiden nedsattes til 9½ Time hele Aaret. Endvidere er Overenskomsten med Akts. C. M. Cohr ved Forhandling bleven rettet saaledes, at den ikke kan opsiges til en for Arbejderne ugunstig Aarstid.

Formanden omtalte derefter Arbejdsløsheden, Voldgiften samt Fagbladet, der i den forløbne Tid havde gjort god Nytte.

Efter en længere Diskussion godkendtes Beretningen enstemmig.

Derefter aflagde en Repræsentant for hver Afdeling Beretninger om deres Afdelingers Virksomhed.

Regnskabet

forelagdes af Hovedkassereren, Frk. *F. Binser*. Det udviste en Formuefremgang paa over 3000 Kr. i de forløbne 3 Aar, skønt der havde været mange Ekstraudgifter. Efter at forskellige Spørgsmaal var besvarede, godkendtes Regnskabet enstemmig.

Forslaget om Tilslutning til

et Industrikartel

mellem Jærn- og Metalindustriens Arbejderorganisationer fremkaldte en længere, indgaaende Diskussion. Forslaget havde i Forvejen været behandlet i Afdelingerne, og kun én havde udtalt sig for Forslaget. Kongressen sluttede sig da ogsaa til Flertallet blandt Medlemmerne, og der vedtoges enstemmig en Resolution, der udtaler sig imod at slutte sig til et saadant Kartel for Tiden, paa Grund af Forbundets indre Forhold. Det vedtoges endvidere med 19 St. mod 11 at give Hovedbestyrelsen bemyndigelse til at være medvirkende ved Dannelse af en Sammenslutning med beslægtede Fag, dog skal Afdelingerne have Sagen til Behandling, før endelig Tilslutning kan ske.

Kongressen behandlede derefter forskellige Forslag til Forandring af *Forbundets Love*. De vigtigste Forandringer, der vedtoges, var, at Repræsentationen til Kongressen, der hidtil havde bestaaet af en Delegeret for hver 15 Medlemmer, nedsattes til en for hver 25. Tillige fastsattes Hovedbestyrelsesmedlemmernes Antal til 8, hvorved alle 5 Afdelinger i København bliver repræsenterede.

Agitation og Statistik.

Til dette Punkt havde Hovedbestyrelsen udarbejdet et Spørgeskema, som Kongressen godkendte, og det vedtoges endvidere at inddele Landet i Distrikter, saa at de nærmeste Afdelinger indhenter Oplysninger i hver sit Distrikt.

Det vedtoges tillige at henstille til Hovedbestyrelsen at søge oprettet Afdelinger i de Byer, hvor Arbejderantallet er tilstrækkelig stort.

Angaaende de i Aar opsagte Overenskomster — Randers, Elektroplet- og Guldarbejderne i København, samt andre, som kan ventes opsagte i en nær Fremlid — førtes en indgaaende Diskussion.

Kongressen gav endvidere sin Tilslutning til den af »De samv. Fagforbund« vedtagne Beslutning om et Fagforeningshus, og det vedtoges, at Kassen yder det første Bidrag.

»De samv. Fagforbund«

var ligeledes sat paa Dagsordenen.

Formanden gav en Fremstilling af, hvad der var foretaget med Hensyn til Forslag angaaende D. s. F.s Reorganisation. Der var intet Forslag indkommet fra Forbundets Medlemmer, ligesom Hovedbestyrelsen ikke havde stillet noget, og da der ikke hævede sig Røster for Udmeldelse, maatte man gaa ud fra, at Medlemmerne var tilfredse med De samv. Fagforbund.

Efter at Fagbladet var debatteret og det var vedtaget, at det skulde udgaa som hidtil, gik man over til Valg af Tillidsmænd. Til Formand for Forbundet valgtes *A. E. Motander*, til Sekretær *R. Høesch*, og til Hovedkasserer genvalgtes Frk. *F. Binser*.

Arbejdsløsheden
i Februar 1912.

De i nedenstaaende Fortegnelse nævnte 49 Fag eller Organisationer have meddelt Oplysninger om Arbejdsløsheden i Februar Maaned 1912 for ialt ca. 85,200 Arbejdere. Antallet af Arbejdsløse blandt disse var ved Maanedens Udgang ca. 11,300 eller 13,3 pCt. Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til ca. 275,000 eller 3,2 Dage pr. Medlem.

Af større Fag mangler Oplysning fra Murarbejdsmænd i København, Rebslagere, Hustømrere, Telefonarbejdere, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere, Bogbindere, Søfyrbødere, Sporvejsfunktionærer samt Arbejdsmandsorganisationerne i Gentofte og Omegn og i Randers.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemm	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Tilvirkning af Næringsmidler og andre Fortæringsgst.												
Mølleriarbejdere	104	104	10	273	416	169	12	302	520	273	22	575
Bagere	1073	1073	217	4332	995	995	139	2260	2068	2068	356	6592
Sukkervarearbejdere	150	150	4	142	65	65	3	100	215	215	7	242
Bryggeriarbejdere	2107	2107	116	1918	1341	1341	41	699	3448	3448	157	2617
Slagteriarbejdere	204	204	24	640	1772	1772	31	503	1976	1976	55	1143
Skraatobaksarbejdere	105	105	6	150	267	267	7	200	372	372	13	350
Tobaksarbejdere	3127	3127	248	5604	1548	1584	43	1519	4675	4675	291	7123
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	1213	1185	29	646	2969	2959	90	3483	4182	4144	119	4129
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skrædere	2100	2100	25	450	1408	1408	182	2743	3508	3508	207	3193
Hattearbejdere	174	174	2	39	81	81	4	108	255	255	6	147
Skotøjsarbejdere	1873	1873	99	2753	881	864	86	1833	2754	2737	185	4586
Jordarbejder, Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere	106	106	90	2240	65	60	25	659	171	166	115	2899
Murere	1494	1494	793	18000	3687	1511	551	17432	5181	3005	1344	35432
Skibstømrere	—	—	—	—	368	339	27	758	368	339	27	758
At overføre	13830	13802	1663	37187	15863	13415	1241	32599	29693	27181	2904	69786

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	13830	13802	1663	37187	15863	13415	1241	32599	27181	26981	2904	69786
Snedkere	2931	2931	548	14595	3195	3195	601	16972	6126	6126	1149	31567
Billedskærere	98	98	9	211	43	43	0	63	141	141	9	274
Glarmestere	74	74	15	344	27	21	6	145	101	95	21	489
Malere	1602	1550	848	23142	1751	1676	839	23450	3353	3226	1687	46592
Sadelmagere	629	629	131	3095	341	307	79	1544	970	936	210	4639
Skorstensfejere	64	64	4	50	—	—	—	—	64	64	4	50
Trævareindustri, samt Industrier i hvilke Træ indgaar som en væsentlig Bestanddel.												
Træindustriarbejdere	555	555	36	966	1450	1450	96	2102	2005	2005	132	3068
Bødkere	280	280	29	611	429	429	27	804	709	709	56	1415
Drejere	64	64	8	214	225	225	15	346	289	289	23	560
Karetmagere	270	270	8	242	466	466	15	458	736	736	23	700
Barnevognsarbejdere	35	35	1	23	—	—	—	—	35	35	1	23
Korkskærere	180	180	6	150	30	30	0	0	210	210	6	150
Kurvemagere	103	103	0	0	—	—	—	—	103	103	0	0
Læder- og Lædervareindustri.												
Lohgarvere	107	107	5	79	93	93	1	29	200	200	6	108
Hvidgarvere	39	39	3	102	32	32	—	—	71	71	3	102
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere	641	641	2	35	—	—	—	—	641	641	2	35
Pottemagere	64	64	6	81	42	42	2	36	106	106	8	117
Stenarbejdere	115	72	30	601	370	310	18	412	485	382	48	1013
Glasarbejdere	221	221	1	19	154	154	0	0	375	375	1	19
Forarbejdning af Metal og Metalgenstande, herunder Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Blikkenslagere	650	650	33	1288	421	421	49	1051	1071	1071	82	2339
Metaltrykkere	73	73	4	73	—	—	—	—	73	73	4	73
Jern- og Metalslibere	76	76	16	198	28	28	4	95	104	104	20	293
Gørtlere og Metalarb.	273	273	10	331	81	81	3	91	354	354	13	422
Smede og Maskinarb.	5450	5450	352	7640	5041	5041	165	3315	10491	10491	517	10955
Formere	350	350	21	517	1030	1030	50	1283	1380	1380	71	1800
Elektrikere	479	479	92	2763	346	346	42	1032	825	825	134	3795
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	146	146	3	140	878	502	0	0	1024	648	3	140
Industri i litterær og kunstnerisk Retning.												
Litografer	283	213	12	316	88	88	4	96	371	301	16	412
Typografer	2250	2250	130	3900	1348	1326	38	1098	3598	3576	168	4998
Sømænd	—	—	—	—	—	—	—	—	1200	1200	0	0
Kedel- og Maskinpass.	564	564	10	384	730	730	34	745	1294	1294	44	1129
Gartnere	100	100	20	712	11	11	1	29	111	111	21	741
Kellnere	790	790	83	2100	325	246	46	450	1115	1036	129	2550
Dansk Arbejdsmandsf.	12500	6598	800	16200	19000	10640	2923	66700	31500	17238	3723	82900
Kvindeligt Arbejderf.	1671	1559	52	1223	524	318	14	425	2195	1877	66	1648
Tilsammen	47557	41350	4991	119532	54362	42660	6313	155370	103119	85210	11304	274902

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K.
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 45 ❋ KØBENHAVN DEN 11. MAJ 1912 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Den engelske Kulstrejke. Grænseudvalgets Kendelser. Kongresser. Lønbevægelser og Konflikter (Bagerne i Aarhus. Guldarbejderne i København. Kuskene i Esbjerg. Metaltrykkerne i København. Murerne i Horsens. Skotøjsarbejderne i København).

Den engelske Kulstrejke.

Den danske Generalkonsul Valdemar *Faber*, London, har sendt Udenrigsministeriet følgende Beretning, dateret 16. April, angaaende Loven om Minimalløn.

Den engelske Regerings Beslutning om at mægle i Kulstrejken var vistnok nærmest dikteret af Haabet om paa denne Maade at bidrage til Strejkens *hurtige* Afslutning. Men det viste sig snart, at Konflikten ikke var saa ligefrem og at Bevægelsen gik langt dybere; et hastigt tilvejebragt Forlig vilde derfor hverken være mulig eller ønskeligt. Det gjaldt om ikke blot at faa Strejken endt, men at skabe en varigere Fred.

De første Vanskeligheder, der mødte Regeringens Mæglingsbestræbelser, kom fra *Kulgrubeejerne;* idet Ejerne i Northumberland, Durham, og navnlig Sydwales og Skotland, var uforsonlige. Disse Sidste — navnlig Sydwales, gjorde først og fremmest gældende, at der ifjor blev sluttet en Overenskomst mellem dem og Arbejderne paa tre Aar, og at denne Overenskomst først skulde overholdes. Dernæst hævdede disse Ejere, at Minimalløn Kravet i sig selv var uakceptabelt. Oprindelig havde Striden heller ikke staaet herom. Det man fra først af diskuterede, var Spørgsmaalet om en garanteret Mindsteløn for Arbejdere i de saakaldte »abnorme Pladser«, hvor det paa Grund af særlige geologiske Formationer er vanskeligt at bryde Kul. Fra at være en Strid om en Mindsteløn for *enkelte* Arbejdere, havde Krisen saaledes tilspidset sig til et Krav om en obligatorisk Mindsteløn for *alle* underjordiske Arbejdere.

Mineejernes Modstand mod Indførelsen af den obligatoriske Minimalløn var: 1) En obligatorisk Minimalløn kunde let forlede de mindre stabile Arbejdere til Driveri. 2) Minimallønnen var uantagelig, med mindre den blev ledsaget af en Garanti for en Minimalarbejdsydelse. 3) man maatte have en Caranti for, at Arbejderne ikke paany kunde bryde en Overenskomst og 4) den eneste Garanti, der betød noget, var økonomisk Regres til Fagforeningernes Kasse. Man henviste i sidste Henseende navnlig til Australien, der har indført høje Bødestraffe for ulovlige Strejker.

Det var umuligt at forme et Kompromis paa Basis af disse Fordringer. 65 pCt. af Grubeejerne var ganske vist villige til at akceptere Minimallønnen, men de resterende 35 pCt. erklærede kun at ville bøje sig for Loven, »selv om vi mener Parlamentet tager Fejl«. Regeringen indsaa snart, at alle Forhandlinger var ørkesløse, og besluttede sig derfor til at indbringe sit længe bebudede Lovforslag. Dette tog ikke Hensyn til Grubejernes mere principielle Indvendinger og forbigik navnlig Kravet om Regres til Fagforeningskasserne. Ikke destomindre gik Grubeejerne ind paa at akceptere Loven.

De Vanskeligheder der fra nu af mødte Regeringen kom — nærmest uventet — fra *Arbejdernes* Side. Disse havde under Forhandlingerne

Gang paa Gang skærpet deres Fordringer, og efter 4 Ugers Forhandlinger var Parterne faktisk hinanden fjernere end nogensinde. Aldrig saa snart havde Regeringen indbragt Forslaget om Minimallønnens obligatoriske Indførelse, før Arbejderne paany strammede Knuden. Skønt de havde faaet Staten til at *paabyde* Minimallønnen, og saaledes konstitueret en ny Æra i Kampen mellem Kapital og Arbejde, var Arbejderlederne dog ikke tilfredse. Nu holdt de paa, at selve Minimallønnen skulde specificeres i Loven. De var ikke tilfredse med at overlade Fastsættelsen af Lønningerne til de private Kommissioner, som Regeringen foreslog nedsat.

Fordringen om at faa faste Lønsatser indført i Loven var uigennemførlig. Minimallønsatserne varierede distriktvis fra 4 sh. 11 d. til 7 sh. 6 d., og det stod de fleste klart, at Underhuset ikke kunde eller vilde fastsætte saadanne Lønninger i en Haandevending. De mere besindige og de ældre af Arbejderlederne indsaa godt dette, og i sidste Øjeblik erklærede de sig derfor tilfreds, dersom de kunde faa den *mindste* af Minimallønningerne fastsat i Loven §: 5 sh. for Voksne og 2 sh. for Børn om Dagen.

Premierminister Asquith indrømmede det berettigede i en saadan Løn, men modsatte sig enhver Tanke om at fastsætte den ved Lov. Man forsøgte en ny Fælleskonference i Haab om at kunne naa en Overenskomst om dette Punkt udenfor Parlamentet, men ogsaa dette sidste Forligsforsøg bristede. Grubeejernes Modstand mod Minimallønnen var uforandret. De fleste fremragende engelske Socialøkonomer udtalte sig efterhaanden i Overenstemmelse med Mr. Asquith's Standpunkt, men det var dog en ret almindelig Mening, at flere af Regeringspartiets Medlemmer stod paa Arbejdernes Side. Ved Afstemningen om Ændringsforslaget om de »5 og 2« stemte da ogsaa ca. 40 Radikale sammen med Arbejderne.

Lovforslaget blev gennemført i Overhuset den 28. Marts og fik kongelig Stadfæstelse den følgende Dag. Mineejerne indfriede loyalt deres Løfte om at akceptere Loven. Fagforeningslederne skulde først spørge de Delegerede, thi de var klar over at de maatte gaa forsigtig til Værks. Skønt deres Repræsentanter havde stemt mod Minimallønloven ved den endelige Afstemning i Underhuset, var de øjensynlig mest tilbøjelige til nu at følge Mineejernes Standpunkt: akceptere Loven og anbefale Arbejdets Genoptagelse. Men de nærede Frygt for, at et saadant Forslag skulde blive nedstemt paa Delegeretmødet, og gik derfor den Mellemvej at foreslaa en almindelig Afstemning mellem alle Arbejderne om, hvorvidt Arbejdet skulde genoptages eller ikke. Det lykkedes Lederne at faa dette Mæglingsstandpunkt vedtaget paa Delegeretmødet.

Selve Afstemningen mellem Arbejderne blev en Skuffelse. Lederne holdt sig ret passive og gav ikke Arbejderne nogen bestemt Ordre, Følgen var at over en Trediedel af Arbejderne undlod at stemme. Man anslaar de stemmeberettigede Arbejdere til godt 600,000. Der blev afgivet 445,000 Stemmer, og heraf var de 201,000 for Arbejdets Genoptagelse og de 244,000 imod. Der fremkom saaledes en lille Majoritet af 43,000 for Strejkens Fortsættelse. Afstemningen blev, som sagt, nærmest en Fiasko, der kun blev tydligere fremhævet af den Kendsgerning at ca. 200,000 ikke havde stemt, medens ca. 300,000 af de Strejkende, som ikke var Medlemmer af Fagforeningerne, slet ikke kom til at tilkendegive deres Mening. *Under disse Forhold kom det nærmest som en Lettelse*, da det blev vedtaget paa Arbejdernes Delegeretmøde Lørdagen den 6. April at Strejken skulde være tilende og Arbejdet genoptages straks.

Allerede den Lørdag var dog 40,000 Mand gaaet i Arbejde, og imellem dem var der endogsaa adskillige, som havde stemt for Strejkens Fortsættelse. Idag kan det vel siges, at saa godt som alle Minerne nu er i fuldt Arbejde, afventende Resultatet af Forhandlingerne i Distriktsraadene.

Loven om Minimallønnens Indførelse tvang ikke Arbejderne til at genoptage Arbejdet, saa lidt som den tvang Mineejerne til at aabne deres Miner; derfor indeholder den ingensomhelst Tvangsforanstaltninger. Der var Rygter om, at Staten havde i Sinde at overtage Minerne; heller ikke dette skete. Det eneste, der befales i Minimallønloven, er at der fra nu af skal betales en Minimalløn til alle *underjordiske* Arbejdere.

Hvad denne Minimalløn skal være, skal fastsættes af en Række Institutioner — Distriktsraad — der nedsættes af Arbejderne og Arbejdsgiverne i Forening, og som skal ledes af en upartisk Formand, der vælges af Raadene selv. Kan Raadene ikke enes om Valget af Formand, har Handelsministeriet den udnævnende Myndighed. Distriktsraadene skal ikke blot fastsætte Lønningerne, men tillige indføre Regler med Hensyn til de Undtagelser, der maa gøres for gamle eller svagelige Folk eller Arbejdere, som har vist sig notoriske Driverter. Distriktsraadene har Mandat til at forandre Minimallønningerne saa ofte, de er enige, og de skal efter et Aars Forløb være rede til at overveje Forslag til Lønrevisioner, hvis én af de kontraherende Parter forlanger det. Distriktsraadenes Myndighed naar ikke udenfor det Distrikt, der har nedsat dem.

Raadene har Mandat til at ændre andre af deres Bestemmelser, hvis der er Enighed derom. Under Forhandlingen i Overhuset gav dette Forhold Lord Crey — Formanden for den skandinaviske Bank i London — Anledning til at foreslaa en tiltalende Udvidelse af Lovens Ramme gaaende ud paa, at Distriktsraadene skulde have Myndighed til at behandle senere opstaaende Konfliktspørgsmaal. Regeringen accepterede imidlertid ikke Ændringen, idet man var bange for at indføre nye Ideer, der nemt kunde lede til nye Divergenser, naar Loven saa skulde sendes tilbage til Underhuset, og saaledes maaske endog umuliggøre Lovforslagets Gennemførelse.

Minimallønloven bemyndiger endvidere Handelsministeriet til at udnævne Distriktsraadene, hvis Parterne ikke skulde enes om det. De første Minimallønninger skal være fikserede den 19. April, medmindre et Distriktsraad er enigt om at udsætte Afgørelsen i yderligere tre Uger efter denne Dato. Hvor Raadene ikke kan enes om Minimallønnens Fastsættelse, gør Formandens Stemme Udslaget.

De stridende Parter har vist sig ivrige efter at faa Distriktsraad nedsat saa hurtigt som muligt. I flere Distrikter er Distriktsdommeren bleven valgt. I det stærkt radikale Syd-Wales blev valgt Vicomte St. Alwyn (bedre kendt under Navnet Sir Michael Hick-Beach, to Gange Finansminister under Unionistiske Ministerier.) Flere andre Steder er valgt Medlemmer af det højeste Aristokrati, endogsaa i de radikale Distrikter Durham og Northumberland.

Grænseudvalgets Kendelser.

Sag Nr. 8.

Ved Skrivelse af 9. April d. A. har Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund anmodet Udvalget til Afgørelse af Grænsestridigheder om at optage til Behandling en Strid mellem nævnte Organisation og Papirindustriarbejdernes Forbund, gaaende ud paa, at Kedelpasserforbundet til sig kræver Overgang af de paa Silkeborg Papirfabrik beskæftigede Kedelpassere, 2 eller 3 i Tal.

Under Sagen har Kedelpasserforbundet som Motivering til dets Krav om Overføring til sig af de nævnte Arbejdere gjort gældende, at da Kedelpasserforbundet under 4. Januar 1912 har indgaaet en Overenskomst med Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening om Løn- og Arbejdsforhold for Kedelpassere, i hvilken Overenskomst ogsaa er nævnt »A/S. De forenede Papirfabriker« og »Frederiksberg Papirfabrik«, saa bør de her omhandlede Arbejdere rettelig staa i Kedel-

passerforbundet, og hertil kommer, at Kedelpasserforbundet for nogen Tid siden har oprettet en ny Afdeling i Silkeborg, som ganske naturligt trænger til den Støtte, der ligger i at faa Tilslutning fra samtlige Kedelpassere der i Byen.

Fra Papirarbejderforbundets Side har man erklæret, at man vel var villig til og ansaa sig pligtig til at bøje sig for en Afgørelse i Grænsestridighedsudvalget, men med Hensyn til Sagens Realitet har Forbundet samtidig hævdet, at man ikke godvillig gav Afkald paa de paagældende Kedelpassere. Som Grundlag henvises til, at Kedelpasserne paa Papirfabrikken fra gammel Tid har tilhørt Papirarbejderforbundet, der er et Industriforbund, ja, at Kedelpasserne endog i fremtrædende Grad har været dem, der i den første Tid byggede Papirarbejdernes Organisation op.

Hertil kommer, at de to nævnte Kedelpassere paa Silkeborg Papirfabrik, Anders Christiansen og Jens Peter Petersen, henholdsvis fra 10. August 1895 og 1. Maj 1900 har staaet som Medlemmer hos Papirarbejderne, og A. Christiansen beklæder dertil Posten som Kasserer i Forbundets derværende Afdeling.

Endelig har Papirindustriarbejderforbundet hævdet, og dette er ikke bestridt af Kedelpasserforbundet, at de her omhandlede Kedelpassere har mindst lige saa høj Løn som staaende i Papirindustriarbejderforbundet og i Henhold til dettes Overenskomst, som de vilde have, hvis de var Medlemmer af Kedelpasserforbundet.

Begge Parter har under Sagen været enige om, at en forlods Forhandling direkte mellem dem ikke vilde føre til noget Resultat, og under disse Omstændigheder har Grænseudvalget ikke heller villet kræve, at saadan skulde finde Sted, omend dette i Almindelighed maa forlanges.

Udvalgets Forsøg paa at bringe et Forlig i Stand er heller ikke lykkedes, hvorefter man i Udvalget er enedes om at udtale:

At organisationsmæssigt set hører de omhandlede Kedelpassere hjemme i Kedelpasserforbundet, men da Udvalget ikke skønner at have Ret til at bestemme Overgang af en Organisations Medlemmer til en anden, uden i saadanne Tilfælde, hvor det bestemt kan siges, at Overgang er nødvendig til Fremme af vedkommende Organisations berettigede og vitale Interesser, og da Kedelpasserforbundet ikke i *det foreliggende specielle Tilfælde* har oplyst noget i saa Henseende, og da derhos de to Kedelpasseres specielle Forhold til Papirarbejderforbundet gør deres Ønske om at forblive hvor de er Medlemmer naturligt, kan Udvalget under de nævnte foreliggende Omstændigheder ikke give Kedel- og Maskinpasserforbundet Medhold i deres Krav om de to Medlemmers Overgang.

Et Spørgsmaal, der har været fremme under Sagen, og som gaar ud paa den Mulighed paa det her berørte Omraade at trække en Grænse, saaledes at Kedel- og Maskinpassere *ved Kraftmaskiner* skal tilhøre Kedelpasserforbundet, medens de saakaldte Smørere og andre Maskinpassere *ved Papirmaskiner* skal tilhøre Papirindustriarbejderforbundet, anser Grænseudvalget bl. a. for ikke at være tilstrækkeligt forberedt og maa derfor henvise de interesserede Organisationer til selv at forsøge en eventuel Ordning efter denne Linie.

Kongresser.

Dansk Træindustriarbejderforbund.

I Dagene 3.—5. Maj afholdt Forbundet sin 7. Kongres i Folkets Hus paa Jagtvejen i København.

Der var mødt 71 Delegerede og 10 Hovedbestyrelsesmedlemmer. Efter Indbydelse var det nydannede norske Forbund repræsenteret ved *Andreas Juell*, det svenske Forbund af *August Svensson* og De samvirkende Fagforbund i Danmark af *E. Svendsen*.

Efter Velkomsttaler og Valg af Kongressens Tillidsmænd aflagde Forretningsføreren *O. Madsen* følgende

Beretning:

Der er to Ting, man særlig fæster sin Opmærksomhed ved. Det er Fremgangen i Medlemsantallet, og hvor stor Opgangen har været i Lønnen. Vi har desværre ikke alle, som arbejder i vort Fag, med i Organisationen, og derfor betyder det meget, hvor stort vort Medlemsantal er. Vi havde i 1909 44 Afdelinger med ialt 1959 Medlemmer, og den 31. Marts 1912 havde vi 48 Afdelinger med ialt 2016 Medlemmer. Der er opløst 5 Afdelinger, men til Gengæld er der kommet 9 nye Afdelinlinger til.

Naar Fremgangen ikke har været saa god som ønskelig, da skyldes dette selvfølgelig i væsenlig Grad de daarlige Tider, men det har ogsaa sin Grund i, at Forretningsføreren ikke har haft tilstrækkelig Tid til at foretage Agitationsrejser ude i Landet. Dette har ogsaa haft Indflydelse paa Lønforholdene. Det er saaledes, at vi har den laveste Minimalløn blandt alle Træarbejderne — ja, blandt alle faguddanede Arbejdere. Det har været vanskeligt at faa Afdelingerne til at tage fat med Kraft paa dette Forhold. Der maa imidlertid gøres noget for at faa hævet Lønnen. Fabrikanterne mener, at vort Arbejde ikke betyder saa meget som andre Haandværkeres, da vort Fag rekruteres fra Arbejdsmændene og andre Fag. Af den Grund har vi arbejdet for at hæve den personlige Løn ved at forhandle enkeltvis. At faa hævet vore Lønninger med et Par Øre i Løbet af en Overenskomstperiode er absolut for lidt. Under Nedgang i Konjunkturerne er det selvfølgelig vanskeligt at hæve Lønnen, men jeg tvivler ikke om, at der kunde være gjort adskilligt mere, dersom Forretningsføreren havde haft mere Tid til at rejse ud i Provinserne.

Forretningsføreren omtalte derefter Regnskabet, der balancerede med 206,962 Kr., og han fremhævede det store Arbejde, der er forbundet med samtidig at være Forretningsfører og Regnskabsfører.

Han omtalte Træskoarbejderne som de bedst lønnede indenfor Faget. Man havde ogsaa gjort Forsøg paa at faa Stavarbejderne med, men det kneb. Det var beklageligt, at man ikke havde Tid til at oparbejde dette Felt.

Hvad angaar Pakkassearbejderne, da er der ved at oparbejdes gode Forhold, navnlig i København, hvor der er gennemført ret gode Akkorder. I Horsens er der holdt et Repræsentantmøde om den Sag.

Vi maa absolut holde paa Samarbejdet indenfor de bestaaende Fag, det er baade nødvendigt og gavnligt. Der er i de forskellige Fagforeninger Tendenser oppe til at give »De samv. Fagforbund« Skylden for Nedgangsperioderne. Vi har heldigvis været forskaanet for det, der hedder »Syndikalisme«. Det har ikke faaet Rod i vort Forbund. Vi har haft Ro og Fred. Der er næppe heller Stemning her for at udmelde sig af »De samvirkende Fagforbund«.

Efter en lang Diskussion godkendtes Beretning og Regnskab enstemmigt.

Forslag om Valg af en Hovedkasserer.

Forretningsføreren motiverede dette Forslag. Han udtalte:

Det var nødvendigt, at der ansattes en Kasserer, da Arbejdet var saa overvældende, at det absolut ikke ikke kunde betale sig for Forbundet at spare de faa Hundrede Kroner, der her er Tale om. Forbundet og dets Regnskab er vokset saa stærkt, at vi ikke mere kan nøjes med Forretningsføreren og lønnet Medhjælp. Der er Arbejde nok til to Mand. Forretningsføreren vil derved faa den nødvendige Tid til at rejse ud i Afdelingerne og arbejde for at hæve Lønningerne. Det vil betale sig tidobbelt for Medlemmerne.

Om dette Spørgsmaal førtes en meget indgaaende Diskussion, og ved skriftlig Afstemning vedtoges det sluttelig med 49 mod 32 Stemmer at ansætte en Hovedkasserer.

Arbejdsanvisning.

Foretningsføreren indledede en Diskussion herom. Han omtalte de Vanskeligheder, der ofte indtræder

ved Besættelsen af ledige Pladser, naar der sker Henvendelse til Forbundet. Han foreslog, at arbejdsløse Medlemmer, som ønsker at komme til en anden By, skal indsende Anmeldelse til Hovedkontoret. I Afdelingerne findes der Anmeldelsesblanketter, som maa udfyldes paa behørig Maade. Det vilde blive et stort Gode, om man kunde naa dertil, at Arbejdsanvisningen kom til at foregaa fra Forbundskontoret.

Der nedsættes et Udvalg om denne Sag og paa et senere Tidspunkt af Kongressen vedtoges det enstemmigt at oprette et Anvisningskontor, som skitseret af Forretningsføreren.

Efter dette kan arbejdsløse Medlemmer, som ønsker Arbejde i en anden By, indsende Meddelelse til Hovedkontoret. Disse Meddelelser skal attesteres af Afdelingsformanden eller Kassereren.

Lovændringer.

Efter et af Kongressen valgt Udvalgs Indstilling vedtoges forskellige Lovændringer.

Et af de vedtagne Forslag gik ud paa at forhøje Kontingentet til Forbundet med 5 Øre pr. Medlem pr. Uge.

Til Arbejdsløshedskassens Love vedtoges ligeledes forskellige Ændringer. Et Forslag om Anciennitet for at opnaa højere Understøttelse forkastedes med 42 St. mod 25.

Understøttelsespligt overfor udenlandske Broderorganisationer.

Derefter diskuterede Kongressen det ovennævnte Forslag.

Forretningsføreren oplyste at siden sidste Kongress var der indgaaet Overenskomst med Sverig, og efter at der i Norge er dannet et Træarbejderforbund, vil man kunne faa en lignende Overenskomst med de norske Kammerater. Opmærksomheden var ligeledes henvendt paa at faa Forbindelse med Tyskland.

Han foreslog, at der blev givet Hovedbestyrelsen Bemyndigelse til at oprette Gensidighedsoverenskomster med Norge, Finland og det tyske Træarbejderforbund.

Forslaget blev enstemmig vedtaget.

Statistik.

Paa Forslag af *Køge* Afdeling og efter at et Udvalg nærmere havde uddybet Forslaget, vedtoges det at Forbundet fremtidig skal lade statistiske Arbejder udføre.

Træarbejdersekretariatet.

Forbundet har hidtil tilhørt Træarbejdersekretariatet, der omfatter alle Træarbejderorganisationer i Danmark.

Repræsentanter fra Aalborg anbefalede Udmeldelse af dette Kartel.

Med alle Stemmer mod 7 vedtoges det at blive staaende i Sekretariatet.

Et Fagforeningshus i København.

Forretningsføreren gav Meddelelse om, at det paa De samv. Fagforbunds Generalforsamling var bleven besluttet at søge bygget et Fagforeningshus i København, hvor de faglige Organisationer kunde faa Lokaler. Han anbefalede Kongressen at give denne Tanke Tilslutning.

En Protestresolution herimod forkastede Kongressen med 28 Stemmer mod 19.

Som at særlig Punkt paa Dagsordenen var:

Forbundets Stilling til »De samvirkende Fagforbund«.

Sekretær *Herman Larsen* motiverede den københavnske Afdelings Stilling, som gik ud paa at udmelde sig af De samvirkende Fagforbund. Forslaget var fremkommet for at faa en avtentisk Udtalelse fra de Delegerede om, hvorvidt Tiden er inde til at udtræde, eller om det var det mest formaalstjenlige at blive staaende indenfor De samvirkende Fagforbund. Vor Afdeling mener, at det er bedst at udtræde og saa i Stedet søge at danne et stort Industriforbund. Larsen vilde dog indrømme, at der kun var et lille Flertal i Afdelingen for at udmelde sig.

Rasmussen, Horsens, var en Modstander af Udmeldelsen, til Trods for, at der fra Horsens-Afdelingen forelaa et Forslag om Udmeldelse. Vi skal blive i De samvirkende Fagforbund, selv om ogsaa Bevægelsesfriheden nu og da hindres en Del.

N. Hansen, Randers, var ogsaa en

Tilhænger af De samvirkende. Han kritiserede særlig Sanktionen til Strejke. Randers-Afdelingen ønskede ikke at udtræde. Han troede ikke, at et Industriarbejderforbund vilde forbedre Forholdene.

R. Petersen, Køge fandt Forslaget forhastet, saa længe Reorganisationsudvalget ikke havde endt sit Arbejde.

Dalbro, Viborg, vilde minde om det Jubelraab, der lød over Landet, da De Samvirkende blev dannet, og nu skulde vi ødelægge denne Sammenslutning. Det var de daarlige Tider og ikke Centralisationen, der var Skyld i de daarlige Forlig. Husk, at vi gennem De samvirkende har faaet 96,000 Kr. i Hjælp. Tror nogen, vi havde faaet den Hjælp, hvis vi havde staaet alene?

Forretningsfører *O. Madsen*, København, mente, at der ikke var særlig meget at tale om. Det hele er klart nok. Vi kommer ud i det Blaa ved at melde os ud af De samvirkende Fagforbund. Den Generalforsamling, hvor Udmeldelsesforslaget blev vedtaget, var daarlig besøgt. Det vilde være en Ulykke, om vi gik med til at melde os ud. Der er ingen Chance for Oprettelsen af et Industriforbund, som allerede blev drøftet for over 10 Aar siden. Det er mit Haab, at Reorganisationsudvalget vil naa et Resultat.

Christensen, Aarhus, sluttede sig til Udtalelserne om Udmeldelsen af De Samvirkende, som han mente var en Hemsko for Bevægelsen.

Henriksen, Nakskov: Vi deler ikke Herm. Larsens Tale om Udmeldelse og betragter det som Selvmord.

Jensen, Holbæk: Jeg betragter det som den største Fare for os, om vi udmelder os af De samv. Fagforb.

A. Petersen, Hinnerup, beklagede meget, at de københavnske Kammerater havde fremsat et saadant Forslag. At nedbryde det bestaaende vil være at føre os ud i det Blaa, og jeg vil paa det kraftigste anbefale at blive staaende i De Samvirkende.

Svendsen, Vejle, vilde ikke være med til Udmeldelse. At opløse svækker altid; Enighed gør stærk.

Hovedkassereren *E. Svendsen* redegjorde for de Forhandlinger, der var ført under Konflikterne i Foraaret 1911. Han imødegik de Udtalelser, der var fremsat om »De samvirkende Fagforbund« og paaviste, hvor Aarsagen laa til, at der ikke opnaaedes bedre Overenskomster, ligesom han nærmere omtalte den ganske mærkelige, stejle Holdning, Arbejdsgiverforeningen indtog ved at sammenkoble de øvrige Fag med Blikkenslagerkonflikten. Det, vi skal gøre, er at skærpe Solidariten, saa vi i Enighed kan optræde mod Arbejdsgiverforeningen.

Chr. Madsen, Brabrand, sluttede sig til Svendsens Udtalelser.

H. S. Johansen, København: Det er ikke noget Afdelingsforslag, og jeg fraraader Udmeldelse.

C. Larsen, Glostrup, fandt Larsens Kritik berettiget, men vilde dog ikke stemme for Udmeldelse.

Tæbring, København, oplyste, at det ikke var Afdelingens Mening, at der skulde ske Udmeldelse. Forslaget var kun indsendt for at høre Kongressens Mening.

Endnu vekseledes nogle Bemærkninger mellem *Herm. Larsen* og *E. Svendsen*, hvorefter der skredes til Afstemning.

Af de 71 Delegerede, som foruden Hovedbestyrelsen var til Stede, stemte de 4 *for* Udmeldelsen af De samvirkende Fagforbund. Alle de øvrige stemte *imod* Udmeldelsen.

Efter at Lønninger dernæst var fastsat for Forbundets fastlønnede Tillidsmænd valgtes *V. S. Petersen* til Formand for Forbundet og den tidligere Forretningsfører *O. Madsen* til Hovedkasserer. Endelig valgtes Hovedbestyrelsesmedlemmer fra de forskellige Landsdele.

Næste Kongres afholdes i København i 1915.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bagerne i Aarhus. Uagtet Den faste Voldgiftsret i sin Kendelse i Sag Nr. 66 fastslog, at den af Bagerne i Aarhus iværksatte Strejke var ulov-

lig, genoptog Bagerne dog ikke Arbejdet.

Den 1. Maj afholdt Repræsentanter for Bagerforbundet og for De samvirkende Fagforbund derfor et Møde med Afdelingen, og efter nogen Diskussion vedtoges det at afslutte Strejken samme Dags Aften.

Hos Fintbrødsbagerne gik saa godt som alle de strejkende i Arbejde, men paa Mestrenes Rugbrødsfabrik var alle Pladser besatte af forhenværende Mestre, der havde ladet sig kontraktbinde, medens Strejken stod paa.

Guldarbejderne i København. Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund har faaet Sanktion af De samvirkende Fagforbund til at opsige Overenskomsten med Guldsmedelavet i København.

Lønforhøjelse og Arbejdstidsforkortelse ønskes gennemført samtidig med en Regulering af Fagets Lærlingeforhold.

Den nuværende Overenskomst kan dog først udløbe 1. Oktober d. A.

Kuskene i Esbjerg. Der afholdtes den 5. Maj Fællesmøde mellem Repræsentanter for Vognmænd og Kuske i Esbjerg og for Hovedorganisationerne for at søge en Overenskomst tilvejebragt mellem førstnævnte Parter. Der var varslet Strejke til den 10. Maj.

I November bristede Forhandlingerne om en ny Overenskomst paa Lønspørgsmaalet, og ved Mødet d. 5. Maj lykkedes det heller ikke at faa en Ordning paa dette Omraade.

Vognmændene vilde kun lægge 1 Kr. paa Lønnen i de fire Vintermaaneder, men forlangte, at den nuværende Sommerugeløn — 22 Kr. — skulde bibeholdes i 2 Aar.

Kuskene forlangte henholdsvis 2 og 1 Krones Tillæg straks.

Om 2 Aar tilbyder Vognmændene den Løn, som Kuskene begærer nu. Til den Tid vil Kuskene imidlertid have et nyt Tillæg.

Der var ogsaa Uenighed om enkelte andre Spørgsmaal, og Parterne skiltes uden at aftale noget nyt Møde.

Metaltrykkerne i København. Metaltrykkernes Forbund har faaet Sanktion til at fremsætte Forslag til en Løn- og Arbejdsordning for Forbundets Medlemmer hos Fabrikanter i Elektropletfaget, med hvem der ikke tidligere har eksisteret nogen Overenskomst.

Murerne i Horsens. Den 26. Marts enedes man ved et Fællesmøde i København om, at 5 Murersvende, der havde nedlagt Arbejdet hos Murermester *Bach*, der havde en Toldkammerbygning under Opførelse, skulde genoptage Arbejdet.

I Løbet af 4 Uger derefter var denne Sag dog ikke gaaet i Orden af forskellige Grunde, og ved et nyt Fællesmøde d. 23. April opnaaedes der Enighed om, at der atter skulde gøres Forsøg paa at bringe Sagen i Orden paa mindelig Vis.

Denne Aftale blev dog ikke stadfæstet, da det ikke lykkedes at opnaa Enighed i en anden Murersag, og det forventedes derfor, at den endelige Afgørelse af Spørgsmaalet skulde træffes af den faste Voldgiftsret.

Ved en Forhandling d. 30. April mellem den paagældende Murermester og Murerforbundets Formand blev der imidlertid truffen en Ordning, hvorefter Svendene gik i Arbejde igen.

Skotøjsarbejderne i København. Hos Firmaet *Jørgen Petersen* opstod der Konflikt i Anledning af, at der forsøgtes indført Akkord ved Standsemaskinerne.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 26. April opnaaedes der Enighed om at henvise Spørgsmaalet om, hvorvidt Firmaet dermed havde handlet i Strid med Fagets Overenskomst, til Afgørelse af en faglig Voldgiftsret.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 46 ❋ KØBENHAVN DEN 18. MAJ 1912 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Lønbevægelser og Konflikter (Den faglige Situation. Arbejdsmændene i København. Arbejdsmændene paa «Vestsjælland». Billedskærerne i København. Trælagerarbejderne i København). Den faste Voldgiftsret. Udlandet.

Lønbevægelser og Konflikter.

Den faglige Situation.

I Slutningen af første Kvartal 1912 er der med Hovedorganisationernes Bistand afsluttet en overordentlig Mængde Overenskomster, og man har ligefrem haft paa Følelsen, at der fra alle Sider gjordes Forsøg paa at skaffe den *Arbejdsro*, som vort Erhvervsliv faktisk trænger saa haardt til efter mange Aars Dødvande paa Arbejdsmarkedet.

Ligesaa haardt som Arbejdsroen tiltrænges, trænger Forholdene naturligvis til at forbedres for mange Grupper af Arbejdere, der i Aarevis har ventet paa, at de gode Tider skulde komme.

I særlig Grad gør dette sig naturligvis gældende i de Fag, hvor *Normallønningerne* fastsættes for et Aaremaal, og hvor den Bevægelsesfrihed, der findes i mange andre Overenskomster med Hensyn til at rejse Lønkrav i Overenskomstperioden, er ganske udelukket.

Højst naturligt var det derfor, at en Række Arbejdsmandsbrancher, der dels har levet paa ganske forældede Overenskomster, dels helt uden Overenskomst i lange Tider, rejste Krav og satte alt ind paa disse Kravs Gennemførelse netop i dette Foraar, hvor Markedet bugner af Arbejde, og hvor Forventningen var dukket op om, at en menneskeværdig Tilværelse atter skulde afløse den lange Arbejdsmangels mørke, fortvivlede Haabløshed.

Det var Arbejdsmændene i *Teglværksindustrien*, i *Grusgrave og Skærvefabriker*, hos de københavnske *Savværksejere og Tømmerhandlere* og endelig *Kuskene* i Esbjerg, der havde rejst Krav, der *maatte* honoreres, i hvert Fald tilnærmelsesvis, saafremt den ønskede Arbejdsro skulde kunne fremskaffes. Lykkedes det ikke at naa til nogenlunde rimelige Vilkaar i de paagældende Brancher, var der overhovedet ingen Mulighed for nogensinde at opnaa saadanne Vilkaar, og Samfundet fortjente simpelthen ikke Fred, hvis dets Ledere og den offentlige Mening vilde sidde Pligten til disse Kravs Gennemførelse overhørig.

Dagelange Forhandlinger var resultatløse, og alle mulige Forsøg paa at finde det forløsende Ord bristede.

Strejker og Lock-outer varsledes, og trods den 14 Dages Respit mellem Varsel og Iværksættelse undgik man ikke, at 1500 Teglværksarbejderes Udsmidning blev til Virkelighed.

Den nys paabegyndte Byggevirksomhed lammedes næsten øjeblikkeligt, og de mange Arbejdere, Murere, Tømrere, Malere, Arbejdsmænd og flere, der efter flere Aars Landflygtighed paa Grund af »Føde«landets bristende Evne til at skaffe Føde til sine Børn, var vendt tilbage i Haabet om en tryg Tilværelse, snørede hurtigst muligt Ranselen og drog bort, for ikke paany at være henvist til den negative Gærning at slide de danske Gaders Brosten glatte, medens de forgæves ventede paa Arbejde.

Tidligere Aars dyrekøbte Erfaring havde belært dem om, at det galdt om at komme bort, langt bort til bedre Egne, inden den sidste Bid Brød var pillet ud af Spisekammerhjørnet, og inden den sidste Las, der kunde omsættes i en 25-Øre, var vandret hen i Fattigmandens Sparekasse: *Laanekontoret.*

Under denne Højspænding fastsattes der nye Møder mellem Parterne, efter at Forligsmanden d. 6. Maj forgæves havde interveneret, men ved Midnatstide d. 9. Maj bristede Forhandlingerne.

I det Øjeblik, Parterne for sidste Gang markerede Umuligheden af at komme til Enighed, og da man var klar over, at man stod overfor en Arbejdsstandsning af den frygteligste Rækkevidde, traadte Forligsmanden ind ad Døren, og efter at være sat ind i Situationen, indkaldte han Parterne til ny Forligsprøve d. 10. Maj Kl. 4 Eftm.

Foruden Forligsmanden, Direktør *Michael Kofoed*, var Docent *Riis-Hansen*, som tidligere var Forligsmandens Assistent, men fra 1. April 1912 er Forligsmandens Vikar under dennes Forfald, til Stede.

Fra Arbejdsgivernes Side var Direktørerne *Weitemeyer* og *Ballin*, Teglværksforeningens Formand, Direktør *Laursen*, Skærvefabrikens Direktør, *Jensen*, Tømmerpladsforeningens Formand, Direktør *Kruse*, Direktør *Nielsen* fra Savværkerne og Vognmand *Magnus Petersen* fra Esbjerg fremmødt. Arbejderne var repræsenteret af *Carl F. Madsen*, *E. Svendsen* og *Lyngsie.*

Forligsmanden konfererede skiftevis med Parterne i Fællesskab og hver for sig.

Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund var sammenkaldt til Kl. 10 om Aftenen for eventuelt at tage Stilling, hvis et Forslag kom til at foreligge, og Repræsentanter for Arbejdsmændenes forskellige Brancher holdt sig parat til at træde i Forbindelse med de forhandlende Repræsentanter, naar det skulde være.

Kl. 2 opløstes de ventende Forsamlinger imidlertid, da der endnu ikke var stillet Mæglingsforslag paa dette Tidspunkt.

Kl. 3 om Morgenen var Forligsmanden kommen saa vidt, saa han havde set en Mulighed for at skaffe et Forligsgrundlag, og han meddelte paa dette Tidspunkt, at Forslaget vilde blive stillet hen paa Morgenstunden, og at Parternes Svar vilde blive forlangt til Søndag d. 12 Maj Kl. 12 Middag.

Ved 5-Tiden om Morgenen den 11. Maj stilledes da følgende Forslag:

Idet man forudsætter, at der iøvrigt er tilvejebragt Enighed i nedennævnte Fag, stiller Forligsmanden til Bilæggelse af de paagældende Konflikter nedenstaaende Mæglingsforslag:

I. *Teglværksindustrien.*

a) Overenskomstens Overskrift redigeres saaledes: Overenskomst mellem Teglværksforeningen af 1893 og Dansk Arbejdsmandsforbund.

b) § 1, andet Stykke redigeres saaledes: Paa saadanne Værker, hvor Arbejdstiden hidtil har været over 10 Timer, opretholdes denne Arbejdstid som normal Arbejdstid, hvis Parterne lokalt er enige derom, dog saaledes, at den ikke kan overskride 10½ Time.

c) Lønnen for Kuskene paa Kragelund Teglværk, som hidtil har været 18 og 19 Kr., forhøjes straks til henholdvis 19 og 20 Kr., og fra 1. Februar 1914 til henholdsvis 19½ og 20½ Kr.

d) Timelønnen: Kragelund Teglværk forhøjes fra 1. Febr. 1915 til 35 Øre; for Lille Bjellerup Teglværk fastholdes den hidtil gældende Timeløn af 35 Øre i 3 Aar; derefter kan Arbejdsgiverne forlange Overenskomsten forlænget et Aar mod 1 Øres Forhøjelse. For de øvrige Teglværker sker følgende Forhøjelser:

Timelønninger paa	forhøjes straks til	fra ½ 1914 til
25 Ø. og derunder	28 Ø.	30 Ø.
27 Ø. —	29 Ø.	31 Ø.
28 Ø. —	30 Ø.	31 Ø.
30 Ø. —	32 Ø.	33 Ø.
35 Ø. —	37 Ø.	39 Ø.

e) Overenskomstens Varighed er 4 Aar, og den udløber til 1. Februar 1916.

II. *Grusgrave og Skærvefabriker.*

Timelønnen forhøjes straks med 1 Øre, fra 1. Februar 1913 med yderligere 1 Øre og fra 1. Febr. 1915 med 1 Øre herudover.

III. *Trælagerarbejderne hos Maskinsnedkerierne og Tømmerhandlerne.*

a) Overenskomsternes Overskrifter samt Overskrifterne paa de i Overenskomsterne optagne Priskuranter forbliver som i de gamle Overenskomster.

b) Timelønningerne forhøjes straks med 2 Øre og forhøjes yderligere med 2 Øre for Trælagerarbejderne hos Maskinsnedkerierne fra 15. Febr. 1914, og for Trælagerarbejderne hos Tømmerhandlerne fra 1. April 1914.

c) Overenskomsternes Varighed er 4 Aar; Udløbstiden som i de gamle Overenskomster.

IV. *Kuskene hos Vognmændene i Esbjerg.*

a) § 11 redigeres som i den gamle Overenskomst.

b) Ugelønnen forhøjes straks til henholdsvis 21 og 23 Kr., og fra 1. Novbr. 1914 til henholdsvis 21½ og 23½ Kr.

c) Varigheden er 4 Aar, og Udløbstiden som i den gamle Overenskomst.

Saafremt der ved Renskriften af de endelige Overenskomster, opstaar nogen Divergens om, hvad der i Henhold til ovenstaaende er vedtaget mellem Parterne, afgøres dette af et Nævn, hvoraf hver af Parterne vælger 2 Medlemmer, med Forligsmanden som Opmand.

København, d. 11. Maj 1912.

MICHAEL KOFOED.

Det lykkedes dog ikke for Arbejdsmændene at faa taget Stilling til Forslaget, saaledes at Svar kunde blive afgivet til den 12. Maj Kl. 12 Middag, og Forligsmanden forlængede derfor Fristen til den 13. Maj Kl. 5 Efterm., efter at have modtaget Tilsagn om, at Strejker ikke vilde blive iværksat, før Svaret var afgivet.

Forud for den endelige Afgørelse holdt Dansk Arbejdsmandsforbunds Hovedbestyrelse Møde, og paa dette Møde, hvori De samvirkende Fagforbunds Formand, *C. F. Madsen*, og Hovedkasserer *Svendsen* til Slutning deltog, vedtoges det efter en længere Forhandling at gaa ind paa det stillede Forligsforslag. Da der imidlertid paa enkelte Steder under Konflikternes Omraade forud bestod højere Lønninger end de ved Mæglingsforslaget opnaaede, næredes der fra forskellige Sider indenfor Dansk Arbejdsmandsforbund nogen Ængstelse for, at saadanne Lønsatser skulde blive nedsatte, selv om Forslagets Bestemmelser ikke berettigede til en saadan Fortolkning, og fra Arbejdernes Side ønskedes det derfor udtrykkelig fastslaaet, at gældende højere Lønninger ikke forringes ved Overenskomsten. Mod denne Tilføjelse gjordes der ikke Indvendinger, og Sagen var dermed i Orden.

Til den aftalte Tid Kl. ca. 5 meddelte man fra begge Sider Forligsmanden Resultatet, og paa hans Kontor i Kristiansgade udstedtes kort efter følgende Dokument som en Tilføjelse til det stillede Forligsforslag:

»Ovenstaaende Mæglingsforslag accepteres, idet det tilføjes, at ingen nuværende Lønning kan nedsættes som Følge af de i Mæglingsforslaget omhandlede Overenskomster.

De varslede Strejker i Kuskefaget i Esbjerg og i Grusgrave og Skærvefabrikerne samt den varslede Lock-out overfor Trælagerarbejderne hos Maskinsnedkerier og Tømmerhandlere aflyses. Den lø-

bende Lock-out i Teglværksindustrien hæves uopholdelig, og Arbejdet genoptages snarest muligt og senest Onsdag d. 15. ds., saa vidt muligt i samme Omfang som før Arbejsstandsningen.

København, d. 13. Maj 1912.

For Arbejdsgiverforeningen
Carl Weitemeyer.

For De samvirkende Fagforbund
Carl F. Madsen. E. Svendsen.

For Dansk Arbejdsmands Forbund
Lyngsie.«

* * *

Arbejdet genoptoges saa snart det kunde ske, og den nødvendige Arbejdsro var dermed skaffet tilveje, og Udsigterne til en Udnyttelse af de kommende gode Aar er særdeles lyse.

Disse Udsigter vil imidlertid nemt blive fordunklede, thi vi vèd af Erfaring, at hvis der blot et eller andet Sted i Landet skulde være 3—4 Arbejdere, der ved Strejke søger at gennemføre en Lønforhøjelse paa et Par Øre i Timen. er Arbejdsgiverne klar til at lave en Stor-Lock-out, der omfatter et halvt eller et helt Hundrede Tusind Mand, blot for at faa — **Arbejdsro.**

* * *

Arbejdsmændene i København. Med Gummifirmaet *Schønning & Arvè* forhandlede Fabrikarbejdernes Forbund om en ny Overenskomst, og da der ikke kunde opnaaes Enighed, varsledes der Strejke første og anden Gang til den 30. April.

Den 27. April blev der imidlertid afholdt et Fællesmøde, hvor Hovedorganisationerne ogsaa var repræsenterede og her opnaaedes Enighed om et Forslag, der gik ud paa, at alle Ugelønsatser skulde forhøjes med mindst 1 Kr.

Samtidig fik Overenskomsten en Bestemmelse om, at Arbejdsmændene fremtidig skal op paa højeste Lønsats — 27 Kr. — efter højst 26 Maaneders Forløb, tidligere var det 3 Aar.

Dagen efter vedtog de paagældende Arbejdere dette Forslag, og Strejken aflystes.

Arbejdsmændene paa »Vestsjælland«. Dansk Arbejdsmands Forbund havde varslet Strejke overfor Murermester Pihl, der har Arbejdet paa Sukkerfabriken »Vestsjælland« i Gørlev i Entreprise.

Timelønnen forlangtes forhøjet fra 37 til 40 Øre.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 9. Maj konstateredes det imidlertid, at af de ca. 100 Mand, der er Beskæftigelse til, vil kun 6 komme til at arbejde i Timeløn, og der opnaaedes derfor Enighed om at bibeholde de 37 Øre — den i Slagelse gældende Timeløn for samme Arbejde — som Løn, mod at disse 6 Mand skiftevis arbejdede paa Akkord, og paa Betingelse af, at hvis der kom flere end 6 Mand paa Daglønsarbejde skulde det overskydende Antal have personlige Timelønstillæg paa 3 Øre.

Samtidig enedes Parterne om, at opstaaende Stridigheder fremtidig skulde behandles efter Entreprenørforeningens Regler for Behandling af faglig Strid.

Billedskærerne i København. Som tidligere meddelt nedlagde de københavnske Billedskærere Arbejdet hos Lavsmestrene den 4. April, fordi det end ikke havde været muligt at faa en Forhandling om en Overenskomst i Stand.

Efter Strejkens Udbrud optoges Forhandling dog mellem Parterne, men der opnaaedes ikke Enighed.

Under disse Forhold gik Sagen til Hovedorganisationerne, og der afholdtes et Fællesmøde d. 22. April fra Kl. 10½ Formiddag til Kl. 2 Nat.

Det lykkedes at faa alle Uoverensstemmelser bragt ud af Verden paa to nær.

Den ene angik Gennemførelsen af en fast Priskurant; den anden Timelønnen.

Billedskærerne frafaldt Kravet om Priskuranten, saaledes at Akkord altsaa som hidtil skulde afsluttes

efter nærmere Aftale, paa Betingelse af, at der opnaaedes Enighed om Timelønnen.

Denne Enighed kunde imidlertid ikke opnaaes, idet Svendene vilde have de nuværende 45 Øre forhøjet til 50 Øre, eventuelt i 2 Terminer, medens Arbejdsgivernes Repræsentanter kun bød 1 + 1 Øre nu og i 1914.

Den 4. Maj opfordrede Forbundet De samv. Fagforbund til at indklage Lavsmestrene for den faste Voldgiftsret, fordi de havde boycottet de strejkende Svende, uden at have givet lovligt Varsel i Henhold til Septemberforliget, og den 10. Maj afholdtes der derfor et nyt Fællesmøde, hvor man enedes om et Forslag, der gik ud paa, at Minimallønnen straks skulde hæves fra 45 til 47 Øre og til 48 Øre den 1. April 1914.

I det kommende Aar skal der forhandles om Mulighederne for at gennemføre en Prisliste i Faget.

Iøvrigt indeholdt Forslaget Bestemmelser om forskellige Tillægsbetalinger for Bygningsarbejde og Arbejder, der udføres udenfor Værkstedet, for udenbys Arbejder, Over- og Natarbejde m. m.

Paa en Generalforsamling den 12. Maj vedtog Forbundets Medlemmer dette Forslag, og Strejken sluttede efter halvsjette Uges Forløb.

Spørgsmaalet om hvorvidt Klagen til den faste Voldgiftsret skulde fremmes eller tages tilbage under disse Omstændigheder forblev uafgjort ved Overenskomstens Indgaaelse.

Trælagerarbejderne i København. Dansk Arbejdsmandsforbund havde opsagt Overenskomsterne angaaende Arbejdsmændene paa Maskinsnedkerier og hos Tømmerhandlerne for at faa Priskuranter og Timelønnen forbedrede.

Da der ikke var opnaaet Enighed ved de Forhandlinger Parterne førte selv, blev Sagen behandlet ved et Møde den 25. April, hvor Repræsentanter for Hovedorganisationerne ogsaa var til Stede.

Arbejdsgiverne vilde have en fælles Overenskomst for alle Virksomheder, baade hvad Timeløn, Priskurant og almindelige Bestemmelser angaar og uden Hensyn til hvor Virksomhederne hørte hjemme.

Dette Forlangende blev dog opgivet, og der blev Enighed om forskellige Priskuranter, ligeledes blev man færdig med »almindelige Bestemmelser«.

Timelønnen bristede Enigheden paa. Arbejdsmændene forlangte 5 Øres Forhøjelse. Arbejdsgiverne tilbød 1 Øre straks og 1 Øre i 1915 og Overenskomst til 1916.

Den 13. Maj gik denne Sag imidlertid i Orden ved Vedtagelsen af et samlet Forligsforslag, der for denne Sags Vedkommende findes opgivet i Artiklen »Den faglige Situation«.

Den faste Voldgiftsret.

Bagerne i Nyborg.

Sag Nr. 61.

Den 3. Februar 1912 indklagede De samvirkende Fagforbund paa Bagerforbundets Vegne *Fyens Stifts Bagerforening* og Bagermester *Gertz* i Nyborg for den faste Voldgiftsret, fordi Stiftsforeningen havde nægtet at forhandle med Forbundet om Forholdene hos Gertz, der i Strid med Fyens-Regulativet delvis aflønnede sine Svende ved at give dem Kost og Logi.

Stiftsforeningen havde nægtet at forhandle, fordi Svendene hos Gertz ikke var Medlemmer af Bagerforbundet, og Stiftsforeningen benyttede iøvrigt alle mulige Udflugter for at komme udenom Sagen.

Overfor Retten hævdede Mesterforeningen stik imod de tidligere fremsatte Paastande, at Grunden til at den ikke vilde forhandle var den, at Gertz allerede i November Maaned 1911 var udtraadt af Mesterforeningen.

Retten inviterede til et forberedende Møde om Sagen den 29. Februar, men begge de indklagede Parter udeblev, og i Stedet sendte de et aldeles sindsforvirret Indlæg fra en stedlig Sagfører.

Da Gertzs Svende imidlertid omtrent paa samme Tidspunkt meldte sig ind i Forbundet, og da Gertz som Følge deraf betalte i Henhold til Regulativet, tog Forbundet Klagen tilbage, for eventuelt at rejse ny Klage, hvis Gertz senere skulde vise Tilbøjelighed til at omgaa Regulativet.

Klage over Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus.

Sag Nr. 64.

Vi har tidligere meddelt, at Den faste Voldgiftsret ved et forberedende Møde d. 21. Marts 1912 udvirkede, at der optoges en Realitetsforhandling mellem Fagforeningen og Arbejdsgiverne i Aarhus om Fastsættelse af Akkordpriser for Losning af Stykgods hos Firmaerne *Bergmann og Søn* og *P. J. Petersen*.

Arbejdsgiverne havde forlangt Havnearbejderne dømt for ulovlig Varsling af Strejke for at faa gennemført Kravet om Akkordprisens Fastsættelse, fordi der tidligere var faldet en *faglig* Voldgiftsdom, der sagde, at det omhandlede Arbejde ikke fandtes i Priskuranten.

Ved et Møde, der afholdtes d. 10. April i Aarhus, opnaaedes der Enighed om Betalingsvilkaarene for Losning af Stykgods, og Sagen, som dermed var afsluttet, bortfaldt som Følge deraf som Retssag.

Udlandet.

De engelske Fagforeningers Fremgang.

En halv Million nye Medlemmer i 10 Aar.

Det engelske Arbejds-Departement har udsendt en Beretning om Fagforenings-Bevægelsen i England i Aarene 1908—10. Det fremgaar deraf, at der var en Nedgang i Tallet paa de organiserede Arbejdere i de daarlige Arbejdsaar 1908 og 1909, hvorimod der var en stærk Fremgang i 1910.

Ved Slutningen af 1908 var der 1195 Foreninger med 2,383,244 Medlemmer. Disse Tal var ved Slutningen af 1909 gaaet ned til henholdsvis 1168 og 2,362,450, men ved Slutningen af 1910 var der 1153 Foreninger med 2,435,704 Medlemmer.

Alt i alt er Antallet af organiserede Arbejdere steget med 466,000 i de de sidste 10 Aar indtil Udgangen af 1910.

Den største Fremgang er i *Tekstilfaget* og blandt *Grubearbejderne*. De organiserede Tekstilarbejderes Tal er steget med 133,000 nye Medlemmer, og Grubearbejdernes Fagforeninger har faaet 189,000 nye Medlemmer.

Transportarbejdernes Antal er steget med 63,000, Maskin- og Skibsværftsarbejderne med 31,000. Derimod er Antallet af organiserede Arbejdere i Bygningsindustrien som Følge af den udstrakte Arbejdsløshed gaaet ned med 86,000.

Tallet af organiserede Kvinder er i Løbet af de tre Aar 1908, 1909 og 1910 steget med 16,700, og ved Slutningen af 1910 var der 221,300 organiserede Kvinder i England, og de fire Femtedele af dem tilhørte Tekstilfaget.

De organiserede Arbejdere har ofret umaadelige Summer paa at støtte deres syge og arbejdsløse Kammerater. Der foreligger Opgørelse over Udgifterne hertil fra de tre Femtedele af Arbejderne, *og de har i Løbet af de tre ovennævnte Aar udbetalt 126 Millioner Kroner i Syge- og Arbejdsløshedsunderstøttelse og i Strejkeunderstøttelse.*

Der er udbetalt 20 Millioner Kr. i Strejkeunderstøttelse, 47 Millioner Kr. i Arbejdsløshedsunderstøttelse og 59 Mill. Kr. i Sygeunderstøttelse.

I de 19 Aar (1892—1910), hvorfra der foreligger nøje statistiske Oplysninger, har de 100 største Fagforeninger udbetalt *92 Millioner Kr. til Strejkeunderstøttelse, 160 Millioner Kr. til Arbejdsløshedsunderstøttelse og 254 Millioner Kr. til Sygeunderstøttelse.*

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen). Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 47 ❁ KØBENHAVN DEN 25. MAJ 1912 ❁ 8. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsløsheds-Statistik. Den skandinaviske Arbejderkongres. Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Maj 1912.

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Juni 1912.

Den skandinaviske Arbejderkongres.

Til Arbejderorganisationerne i de skandinaviske Lande er udsendt Indbydelse til Deltagelse i den skandinaviske Arbejderkongres i Stockholm, i Dagene 2.—4. Septb. d. A.

Foreningerne anmodes om at foretage Valg af Delegerede. Anmeldelse af saadanne maa være tilstillet De samv. Fagforbund, Nørre Farimagsgade 49 inden 1. August d. A.

Th. Stauning. Carl F. Madsen.

Den faste Voldgiftsret.

Bagerne i Aarhus.

Sag Nr. 67.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 17. Maj 1912 i Sag Nr. 67: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund dels paa egne Vegne, dels paa Bageri- og Konditoriarbejderforbundet i Danmarks og dels paa dettes Aarhus-Afdelings Vegne.

Ved foreløbig Kendelse af 18. f. M. i Sag Nr. 66 fastslog Den faste Voldgiftsret, at en af Bageri- og Konditoriarbejderforbundets Aarhus-Afdeling den 13. s. M. overfor Medlemmerne af Aarhus Bagermesterforening og Bagermestrenes Rugbrødsfabrik iværksat Strejke var overenskomststridig, og ved Kendelse af 20. s. M. ikendtes Aarhus-Afdelingen i Anledning af den ulovlige Strejke, som endnu ikke var hævet, en Bod af 600 Kroner.

Strejken, der oprindelig havde Lønforbedring til Formaal, men nu kun tilsigtede at opnaa alle de Strejkendes Genindsættelse i deres hidtidige Arbejdspladser, uanset at der paa Rugbrødsfabriken var antaget nogle andre Arbejdere i de Strejkendes Sted, blev trods de nævnte Kendelser ikke afsluttet før den 1. d. M., og Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening har nu indklaget De samvirkende Fagforbund *dels* paa egne Vegne, *dels* paa Bageri- og Konditoriarbejderforbundet i Danmarks og *dels* paa dettes Aarhus-Afdelings Vegne til Idømmelse af Bod for Strejkens Fortsættelse.

Hvad Strejkens Retsstridighed angaar, er der ikke i nærværende Sag fremkommet noget, som har kunnet forandret den af Voldgiftsretten i de ovenanførte tidligere Kendelser tilkendegivne Opfattelse, og Aarhus-Afdelingen vil derfor være at dømme for Strejkens ulovlige Fortsættelse efter Afsigelsen af Kendelsen af 20. f. M.

Hvad Forbundets Stilling til Strejken angaar, er det oplyst, at Forbundets Formand, som før de tidligere Kendelsers Afsigelse havde

vist virksom Bestræbelse for at hindre Strejkens Iværksættelse og for at hidføre dens Afslutning, den 19. f. M. efter at den foreløbige Kendelse Dagen forud var falden, afsendte nedennævnte Skrivelse til Aarhusafdelingen, og da denne Skrivelse ikke toges til Følge, den 23. f. M. telegrafisk opfordrede Afdelingens Medlemmer til snarest muligt at genoptage Arbejdet, og den 26. f. M. paa en Generalforsamling i Aarhus-Afdelingen erklærede, at de, der gik i Arbejde igen, ikke vilde blive betragtede som ukollegiale. Imidlertid var Formanden atter taget tilbage til København, da Afstemningen om Strejkens Fortsættelse fandt Sted den 29. f. M., hvilket vedtoges med én Stemmes Majoritet.

Det, som Klagerne nu anker over, er, at De samvirkende Fagforbund, henholdsvis Bagerforbundet, ikke ved tilstrækkelig effektive Midler bragte Strejken til Ophør, men indskrænkede sig til at søge dette opnaaet gennem Forhandling. Særlig ankes over, at Forbundsformanden i sin Skrivelse af 19. April kun i valne og tilbageholdne Udtryk tilkendegav Afdelingen dens Pligt til at hæve Strejken efter Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 18. April. Formandens Brev lyder som følger:

»Af den midlertidige Voldgiftskendelse i Dag, hvor Dommen om Erstatning for ulovlig Strejke endnu ikke er fastslaaet, bringer mig i Tanke om Erstatningens Størrelse kan formindskes ved, at alle Fintbrødsbagerne gaar i Arbejde og lader det andet Spørgsmaal om Rugbrødsbagerne staa uafgjort foreløbig, tager Afdelingen denne min Henstilling til Følge og Bagermestrene nægter at antage sine Svende, vil Sagen faa et bedre Udfald i vort Favør. Nægter Bagermestrene at antage Svendene, meddel dette telegrafisk med det samme.«

Endelig ankes over, at Formanden ikke var tilstede ved Generalforsamlingen den 29. f. M. for at gøre sin Indflydelse gældende.

Efter hele den Stilling, som Forbundet har taget i Konflikten, kan der imidlertid ikke være Tvivl om, at Forbundet loyalt har bestræbt sig for at holde de gældende Overenskomster overholdte efter den af Retten givne Fortolkning af dem. Ganske vist havde Forbundet, der i Processen for Den faste Voldgiftsret mødte paa Aarhus-Afdelingens Vegne, sammen med De samvirkende Fagforbund en særlig Pligt til saa hurtigt og klart som muligt at tilkendegive den dømte Afdeling dens Pligter efter den faldne Kendelse, og det maa erkendes, at Ordlyden af Skrivelsen af 19. April ikke tilfredsstiller denne Fordring; men under Hensyn til de forudgaaende forgæves Bestræbelser fra Forbundets Side og til Formandens senere utvetydige Holdning, er der al Grund til at tro, at han ved at forme Skrivelsen af 19. April som sket, netop har ment derved snarest at naa det ønskede Maal, ligesom at han, under Hensyn til den mod ham i Afdelingen herskende Bitterhed, ansaa det for heldigst for en fredelig Afslutning af Arbejdsstandsningen, at han ikke var tilstede ved Afstemningen.

For dets Forhold vil der ikke kunne paalægges Forbundet noget Ansvar.

Ogsaa De samvirkende Fagforbund havde, som optrædende i Sagen paa Aarhus-Afdelingens Vegne, den Pligt at sørge for, at den dømte Part snarest muligt blev sat i Kundskab om de af Domfældelsen flydende Pligter; men da de Indklagede straks, saa snart de erfarede Sagens Udfald, meddelte Forbundet dette, har De samvirkende Fagforbund efter Omstændighederne haft tilstrækkelig Føje til at gaa ud fra, at Forbundet vilde foretage de fornødne Skridt overfor Afdelingen, og der vil derfor heller ikke kunne paalægges dem Ansvar.

Hvad den af Aarhus-Afdelingen forskyldte Bod angaar bemærkes, at medens der ved Fastsættelsen af Bodens Størrelse i den tidligere Sag virkede to Momenter i skærpende Retning, som ikke kommer til at veje i nærværende Sag — nemlig dels Strejkens Iværksætttelsesmaade

(som nærmere angivet i Kendelsen af 20. April), dels at Strejken ved Bodens Fastsættelse endnu ikke trods afsagt Kendelse var hævet — bliver der her at fremhæve som særlig skærpende Onstændighed, at Afdelingen ved fortsat Strejke har handlet i Strid med Den faste Voldgiftsrets Kendelser.

Hvad særlig angaar den foretagne Afstemning i Fagforeningen om, hvorvidt Strejken skulde hæves efter den af Retten afsagte Kendelse, bemærkes, at et Forhold, hvor enten en faglig Voldgiftsret i Følge Regler for faglig Strid eller nærværende Ret i Følge Loven af 12. April 1910 har afgjort en Strid med endelig Virkning for Parterne, maa det anses for stridende mod Overenskomsterne, henholdsvis Loven, at lade afholde Afstemning i Organisationerne om, hvorvidt Afgørelsen skal respekteres.

Under Hensyn til alt foreliggende findes Boden at burde sættes til 800 Kr. og Sagens Omkostninger til 100 Kr.

Kendelse.

De samvirkende Fagforbund bør paa egne Vegne og paa Bageri- og Konditoriarbejderforbundets Vegne i denne Sag fri at være.

Til Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Nørrejydsk Bagerforenings Vegne betaler det nævnte Forbunds Aarhus-Afdeling 800 Kr.

Paa samme Afdelings Vegne betaler de Indklagede Sagens Omkostninger med 100 Kr.

Murerforbundet ktr. Schumacher.

Sag Nr. 68.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 18. Maj 1912 i Sag Nr. 68: De samvirkende Fagforbund mod Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Københavns Murerlavs og Murermester H. Schumachers Vegne.

Murermester H. Schumacher, der i Sommeren 1911 udførte det i Rettens Kendelse af 16. December 1911 (Sag Nr. 55) omhandlede Murerarbejde ved Militæranlægget »Sandholm« ved Birkerød, paabegyndte i Oktober 1911 lignende Murerarbejde ved »Høvelte Lejren« i Nærheden af Birkerød.

Arbejdet bestod i Opførelsen af 8 Belægningsbygninger og 9 andre Bygninger til Kompagniadministration, Officersmesse, Underofficersmesse, Forplejning, Bade, Stalde m. m. Endvidere fik Murermester Schumacher i December 1911 overdraget en Bataillons-Administrationsbygning sammesteds, hvorpaa Murerarbejdet begyndtes først i Marts 1912. Til Opførelsen af disse Bygninger havde han 2 Hold Murere, bestaaende af ca. 20 Mand til Belægningsbygningerne under én Formand og ca. 16 Mand til de øvrige Bygninger under en anden Formand.

Ved Arbejdets Begyndelse i Oktober 1911 akkorderede Schumacher mundtlig med Svendene om, at Murerarbejdet og det udvendige Pudsearbejde skulde udføres i *samlet* Akkord, medens det sædvanlige er, at Murerarbejdet udføres i Akkord for sig, det udvendige Pudsearbejde i Akkord for sig. Udtrykkelige Udtalelser om, efter hvilken Priskurant der skulde betales, fremkom ikke. Begge Parter maa antages at have haft den da gældende stedlige Priskurant af 5. December 1899 (jfr. Sag Nr. 55) for Øje.

I November 1911 indtraadte Frostvejr, der bevirkede, at Pudsen paa de første Bygninger faldt af. Facadepudsningen blev derfor opsat til Foraaret; kun blev Gesimserne trukne samtidig med Opmuringen.

Imidlertid blev der den 3. Februar 1912 mellem Foreningen af Murermestre for Hørsholm og Omegn og Murernes Fagforening for Søllerød og Omegn afsluttet en Overenskomst, gaaende ud paa, »at fra 1. Januar 1912 betales efter Københavns Priskurant af 1. Juli 1911. Dog skal de Bygninger, der er paabegyndte i 1911, fuldføres efter Priskuranten af 1899, forsaavidt Arbejdet bliver færdig til 1. April 1912. Efter den Tid maales alle paabegyndte Akkorder efter Priskuranten af 1911. Alle tidligere Overenskomster og Voldgiftsbestemmelser er samtidig bortfaldne.«

Da Murermester Schumacher i Februar hørte, at der var kommet en ny stedlig Priskurant — et Eksemplar af den og dermed direkte og fuld Kendskab til dens Indhold vil han først have faaet den 20. Marts 1912 — fremhævede han overfor Svendene det Urimelige i, at han skulde betale de Bygninger, der var opmurede i 1911, efter den nye Priskurant, og forestillede dem, at han, ved at forcere det indvendige Pudsearbejde, kunde faa Arbejdet færdigt til 1. April og derved nøjes med at betale efter den gamle Priskurant, hvilket ikke vilde være fordelagtigt for Svendene, idet de ikke var tjente med at være saa mange i Akkorderne. Den 9. eller 10. Marts blev det mundtlig aftalt mellem Schumacher og Svendene, efter hvilken Prisliste de forskellige Akkorder skulde betales. Svendene, der da kun gennem Schumachers Meddelelser vil have kendt Indholdet af den ny stedlige Prisliste, gik dog derved ud fra den Forudsætning, at Aftalen var forenelig med denne, og da Schumacher ønskede Aftalen skriftlig fastslaaet, nægtede de at underskrive, før denne Forudsætnings Rigtighed var sikret. Formanden for den stedlige Forening i Søllerød blev hentet. Indholdet af den Forklaring, han gav, er ikke oplyst her under Sagen; Parterne synes dog enige om, at Forklaringen nærmest gik i Murermester Schumachers Favør, men ikke var rigtig. Under de derefter følgende fortsatte Forhandlinger blev det — efter hvad der ved Vidneforklaring her for Retten er oplyst — fra en af Svendene foreslaaet Schumacher, at der skulde arbejdes videre og Tvivlsspørgsmaalet med Hensyn til Priskuranten henskydes til voldgiftsretlig Afgørelse. Overfor denne Tanke stillede Schumacher sig ganske afvisende, og — som det maa antages under et stærkt Pres fra Schumachers Side — blev der den 24. Marts mellem ham og Svendene, der stadig ikke havde sikkert Kendskab til Indholdet af den ny stedlige Priskurant af 3. Februar 1912, hvilken heller ikke fra Schumachers Side blev forelagt dem, indgaaet en mundtlig Overenskomst, hvorefter alle Akkorder, paabegyndte inden 24. Marts, skulde betales efter den gamle Priskurant; selv om de gik ud over 1. April, herfra alene undtaget Bataillons-Administrationsbygningen, der ligesom alle nye Akkorder, paabegyndte efter 24. Marts, skulde betales efter den nye Priskurant.

Denne Ordning var noget gunstigere for Svendene end Ordningen af 9. (eller 10.) Marts, ifølge hvilken ogsaa nye Akkorder om udvendig Pudsning i en Del af Bygningerne skulde være udført efter den gamle Priskurant. Der herskede imidlertid mellem Svendene Tvivl ogsaa om den d. 24. Marts trufne Ordnings Overensstemmelse med den ny Priskurants Bestemmelser, og efter at Formanden for Murerforbundet den 26. Marts var kommet til Stede, fik Svendene Besked paa, at de skulde kræve Alt betalt efter den ny Priskurant. Tiden var nu saa langt fremskreden, at Schumacher ikke kunde forcere Arbejdet færdigt inden den 1. April og i Ærgrelse over de spildte Bestræbelser for at naa til en Ordning, erklærede han den 27. Marts, at han var træt af at slutte Overenskomster med de Folk; han nægtede at give et Hold paa ca. 13 Svende, der — bortset fra Bataillons-Administrationsbygningen hvori de i de Dage ikke kunde arbejde, fordi Tømrerne rejste Taget — var saa godt som færdige med deres Murakkord, nye Akkorder (nemlig med Hensyn til Pudsning) og tilkendegav dem i ubeherskede Udtryk, at der ikke var mere Arbejde til dem, dog med Tilføjende, at de kunde komme igen og gøre Administrationsbygningen færdig.

Da denne Bygning et Par Dage senere var rejst, sendte Schumacher Bud til Svendene om at færdiggøre Murerarbejdet paa den — hvortil dog kun behøvedes højst 4 Mand — men dette nægtede de, og Murerarbejdet henstaar endnu i den Tilstand, hvori det var den 27. Marts, d. v. s.: Paa Administrationsbygningen mang-

ler Gesims (og udvendig Pudsning), ved en Badebygning mangler en Dampskorsten, medens Murerarbejdet iøvrigt er færdigt, bortset fra nogle Smaating, der hver for sig kunde have været udført af 1 à 2 Svende i Løbet af ca. ½ Dag. Efterhaanden som de øvrige Svende har tilendebragt paabegyndte Akkorder angaaende indvendig Pudsning har de ophørt at arbejde paa dette Arbejdssted, idet de har nægtet at paabegynde flere Akkorder, hvorhos 10 af Schumachers gamle Folk, der havde lovet at paabegynde nærmere betegnede Akkorder derude, ikke har gjort dette. Efter hvad der er fremkommet under Vidneafhøringen' maa Grunden til Arbejdets Ophør antages at ligge, ikke i at Arbejdsstedet er blokeret af Organisationen, men i, at det mellem Svendene indbyrdes betegnes som ufint at tage Arbejde dér under den foreliggende Situation.

Efter Murermester Schumachers Anbringende har Ingeniørdirektionen den 5. Maj meddelt ham, at den selv vil antage Svende og fuldføre Arbejdet for hans Regning.

Under Henvisning til det saaledes Passerede har Klagerne, De samvirkende Fagforbund, paastaaet de Indklagede, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Københavns Murerlav og Murermester H. Schumachers Vegne, idømt Bod og Sagens Omkostninger, idet de gør gældende, *at* Murermester Schumacher har gjort Brud paa Overenskomsten med Svendene om, at Murerarbejdet og det udvendige Pudsearbejde skulde være en samlet Akkord, samt *at* han har gjort Brud paa den nye Priskurant af 3. Februar 1912, idet hans Standpunkt jo netop har været, at den stedlige Priskurant skulde være afgørende, hvilket maa betyde den til enhver Tid gældende stedlige Priskurant, saavelsom *at* han har overtraadt Septemberforligets Punkt 2 ved d. 27. Marts uden Varsel at iværksætte Lock-out overfor de 13 Svende og samme Forligs Punkt 4 ved at nægte dem at færdiggøre en paabegyndt Akkord. De har derhos oplyst, at Murerforbundet i Anledning af Murermester Schumachers Optræden har maattet udbetale de paagældende Svende et samlet Beløb af 924 Kr. i Spadserepenge.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse, og idet de gør gældende, at der i Virkeligheden af Murerforbundet er iværksat en ulovlig Blokade overfor Murermester Schumacher, har de paastaaet Murerforbundet ikendt Bod og Klagerne paalagt Sagens Omkostninger.

Til Støtte for deres Standpunkt har de Indklagede for det Første henvist til, at Overenskomsten af 3. Februar 1912 for saa vidt ikke er nogen gældende Overenskomst, som den ikke har faaet den efter § 16 i Arbejdsgiverforeningens Love nødvendige Godkendelse af Hovedbestyrelsen. Herpaa kan der dog efter Omstændighederne ikke lægges Vægt. Betydningen af § 16 maa først og fremmest være, at den paalægger de under Hovedorganisationen hørende Medlemmemmer, Enkeltvirksomheder og Foreninger at tage Forbehold om Hovedorganisationens Godkendelse, naar de afslutter Overenskomster af den i Paragraffen omtalte Art. Saadant Forbehold er imidlertid i nærværende Tilfælde ikke taget. Hvis Overenskomsten alligevel i Forhold til Modparten skulde være at ansé som ugyldig, maatte det være i Kraft af en herskende Praksis, hvorefter Hovedorganisationerne gensidig anerkendte, at en Overenskomst uden saadan Godkendelse var betydningsløs, men Eksistensen af en saadan Praksis har de Indklagede ikke bevist. Ogsaa skal fremhæves, *at* Murermester Schumacher ikke paa noget Stadium af Sagen sés at have paaberaabt sig at Overenskomsten af 3. Februar 1912 skulde være uforbindende som manglende Godkendelse, samt *at* de i denne Overenskomst indeholdte Overgangsbestemmelser, efter hvad der under Proceduren er anført, skal være stemmende med de til den københavnske Priskurant af 1. Juli 1911 knyttede og de ved dennes Udvidelse til Gentofte og Lyngby

vedtagne, uden at der saavidt vides fra Arbejdsgiverforeningens Side er nægtet dem Godkendelse.

Hvad dernæst angaar Rækkeviden af disse Overgangsbestemmelser skal bemærkes, at disse Bestemmelser maa antages vedtagne med de almindelige Forhold for Øje og derfor ikke uden videre kan anvendes efter Bogstaven paa det her foreliggende særlige Forhold, at der var vedtaget en *samlet* Akkord for Murerarbejdet og det udvendige Pudsearbejde. Det kan derfor ikke ansés for rigtigt, naar Murerforbundet har hævdet det Standpunkt, at saa snart blot nogen som helst Del af Arbejdet i Henhold til den her foreliggende samlede Akkord varede ud over 1. April, skulde hele Akkorden fra først til sidst betales efter den nye Priskurant. Paa den anden Side maa de mundtlige Overenskomster, som Murermester Schumacher har forceret frem den 9. (eller 10.) og den 24. Marts, ansés uforenelige med den nye Priskurants Overgangsbestemmelser, nemlig for saa vidt de gaar ud paa, at ogsaa Pudse-Akkorder, paabegyndte før 24. Marts men tilendebragte efter 1. April skulde betales efter den gamle Prikurant. Det Rette maa være, at alt det Murerarbejde, der var færdigt eller, hvis Uenigheden ej var opstaaet, utvivlsomt vilde have været færdigt inden den 1. April 1912 — hvilket efter det oplyste maa antages at være ensbetydende med alt Murerarbejdet, bortset fra Bataillons-Administrationsbygningen og Dampskorstenen — betales efter den gamle Priskurant, medens Pudseakkordernes Betaling efter den gamle eller den ny Priskurant maa bero paa, om de er tilendebragt før eller efter den 1. April 1912.

Herefter har det af Murermester Schumacher indtagne Standpunkt været uforeneligt med Overenskomsten af 3. Februar 1912, og hans Hævdelse af dette Standpunkt under Afvisning af Voldgift og med Afbrydelse af videre Forhandling paa den ovenfor omtalte Maade maa betegnes som overenskomststridig.

Derimod mener Voldgiftsretten ikke, at Schumachers Adfærd kan betegnes som en Lock-out. Hvad der foreliger, kan ikke opfattes som Andet og Mere end et uheldigt Udbrud af en øjeblikkelig Ærgrelse. Det er da ogsaa oplyst, at Schumacher nogle Dage senere anmodede Svendene om at komme og fuldføre Murerarbejdet paa Administrationsbygningen.

Paa den anden Side kan det ej heller statueres, at der foreligger nogen Blokade fra Murerforbundets Side. Det er af Murerforbundet uimodsagt hævdet, *dels* at det overfor Forespørgsler udtrykkelig har erklæret, at Schumachers Arbejdsplads ikke var blokeret, *dels* at der for Tiden ingen Arbejdsledige findes blandt dets Medlemmer, og medens nu vel en indbyrdes Forstaaelse mellem Medlemmerne om ikke at tage Arbejde et bestemt Sted efter Omstændighederne vil kunne betragtes som en Blokade, vil den ikke kunne betragtes saaledes i nærværende Tilfælde, hvor den kan have sin særlige Grund i den krænkende Adfærd, Schumacher har vist overfor Svendene.

Endnu skal bemærkes, at noget Brud paa Septemberforligets Punkt 4 ikke sés at foreligge.

Efter det anførte maa Hovedskylden for det Passerede siges at ligge hos Murermester Schumacher, og denne findes derfor at burde udrede en Bod af 400 Kr. og betale Sagens Omkostninger med 200 Kr.

Kendelse.

De Indklagede, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, bør paa Murermester H. Schumachers Vegne til Klagerne, De samvirkende Fagforbund, paa Murerforbundets Vegne betale en Bod af 400 Kr. samt betale Sagens Omkostninger med 200 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen). Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Maj 1912.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et tydeligt 0. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. Juni 1912.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Otto Smith.

Skemaet kan i udfyldt Stand sendes i aaben Konvolut for 4 Øre (indenfor Københavns Postdistrikter for 2 Øre).

FR. BORDINGS BOGTRYKKERI, KØBENHAVN

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsstanden i Maj 1912.

Bemærkn.! Naar ingen Arbejdsløse eller ingen tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et tydeligt 0. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et ?

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der tabt paa Grund af Arbejdsstandsning i Maaneden I alt (Søn- og Helligdage eller ligegode Fridage medregnes ikke med mindre der i vedkommende Tilfælde er mindelighed arbejdet 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Relserede i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

NB. Fagforeningerne bedes indsende deres Skema til deres Forbund, hvorfra de skal som Afdeling, eller kunne sina som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. Juni 1912.

Enkeltstaaende Foreninger, hvis Fag der ikke findes nogen Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De sammenkørende Fagforbund.

Carl F. Madsen.

Skemaet kan i udfyldt Stand sendes i aaben Kuvert for 4 Øre (indenfor Kobenhavns Postdistrikter for 5 Øre).

Ove Smith.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 48 ❋ KØBENHAVN DEN 1. JUNI 1912 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Det ordinære Repræsentantskabsmødes Dagsorden. Kongresser. Lønbevægelser og Konflikter (Elektrikerne i København. Jord- og Betonarbejderne paa Avedøre. Kuskene i Aalborg. Snedkerne i Helsingør).

Det ordinære Repræsentantskabsmødes

Dagsorden

er foreløbig fastsat saaledes:

1) *Beretning om Virksomheden.*
2) *Regnskaberne.*
3) *Opførelse af en Fagforeningsbygning.*
4) *Beretning fra Reorganisationsudvalget.*

Mødet afholdes den 10. og 11. Juni i Forsamlingsbygningen Enghavevej 40, København. Det paabegyndes den første Dag Kl. 10 Formiddag.

Kongresser.

Glarmestersvendene.

Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen.

Søndag den 5. Maj holdt Glarmestersvendene Delegeretmøde i Rømersgade 22, 1.

Mødet aabnedes Kl. 11, efter at Formanden havde budt de Delegerede Velkommen. Derpaa foretoges Prøvelse af Mandaterne, som alle godkendtes. Der var mødt 14 Repræsentanter fra 11 Afdelinger.

Beretningen.

Formanden omtalte særlig den store Arbejdsløshed, som havde hærget Faget i det sidste Regnskabsaar. Dog kunde man trods den store Udbetaling af Understøttelse til arbejdsløse Medlemmer møde med et Overskud paa 2800 Kr. Han omtalte derefter Indsendelsen af Andragende om Kommune-Tilskud samt Kontrollen af arbejdsløse Medlemmer; endvidere gjorde han Rede for de Sager, som var blevne behandlede af Forretningsudvalget, og endelig sluttede Formanden med en Tak for godt Samarbejde.

Efter en kort Debat godkendtes Beretningen.

Regnskabet.

Kassereren oplæste derpaa Regnskabet, som udviste en Balance paa 4973 Kr. 37 Øre. Der var indbetalt Kontingent fra 12 Afdelinger med et Beløb af 2913 Kr. 63 Øre.

Regnskabet godkendtes, efter at enkelte Forespørgsler var besvaret.

Lovændringer.

Blandt forskellige Ændringer til de gamle Vedtægter vedtog Delegeretmødet at *Juleunderstøttelse* fremtidig skal udbetales til Kassens arbejdsløse Medlemmer.

Valg.

Efter at Forslagene var behandlede, foretog man Valg af Hovedbestyrelse. Valgt blev følgende: *O. G. Öhlsen,* Formand; *L. Rasmussen,* Kasserer; *H. Jensen* og *P. Petersen,* København, *Th. Justesen,* Aarhus, *N. Christensen,* Aalborg, *A. Madsen,* Odense, *Dahlstrøm,* Nykøbing F., og *Chr. Petersen,* Næstved.

Derefter paabegyndte Forbundet

Kongressen.

Beretning.

Formanden omtalte under Beretningen om Forbundets Virksomhed

nogle Stridigheder i Nykøbing F. og Odense. Efter nogen Diskussion godkendtes Beretningen.

Regnskab.

Kassereren aflagde Regnskabet, som balancerede med 1510 Kr. 83 Øre. Han fremhævede den betydelige Udskrivning af Ekstrakontingent i Anledning af den store Lock-out; det havde været meget vanskeligt at inddrive disse Beløb. — Efter en Diskussion, hvori alle Repræsentanter deltog, godkendtes Regnskabet.

Derefter behandledes de indkomne Forslag, deriblandt Forslag om Oprettelse af et

Fagblad.

A. Madsen, Odense, anbefalede følgende Forslag, stillet af Formanden:

»Idet Forbundet anerkender, at et Fagblad er et nødvendigt Middel til Oplysning for Fagets Arbejdere og saaledes virker til Gavn for hele Fagets Interesser, vedtager Kongressen, at der umiddelbart efter denne skal foretages en Afstemning blandt Forbundets Medlemmer, hvorefter Resultatet forelægges Forretningsudvalget i København, som derpaa foretager det nødvendige.«

Valg.

Følgende valgtes derefter til Forbundets Hovedledelse:
O. G. Ohlsen, Formand; *L. Rasmussen,* Kasserer; *H. Jensen* og *P. Petersen*, København, *Chr. Petersen,* Næstved, *Dahlstrøm*, Nykøbing F., og *A. Madsen*, Odense.

Næste Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen og Kongres i Forbundet afholdes i Odense.

Dansk Børstenbinderforbund.

Den 16., 17. og 18. Maj afholdt Forbundet Kongres i København. Der var foruden Hovedbestyrelsens 5 Medlemmer mødt 24 Delegerede.

Efter Mandaternes Godkendelse og Valg af Kongressens Tillidsmænd aflagde Forretningsfører *A. Nielsen*

Beretning.

Han udtalte følgende: Forbundet har paa nuværende Tidspunkt 12 Afdelinger med 285 Medlemmer mod 9 Afdelinger mod 225 Medlemmer i 1909.

Forbundets økonomiske Stilling er betydelig forbedret i Treaaret samtidig med, at en tidligere Gæld paa 1900 Kr. er betalt.

Til Strejker indenfor Faget er udbetalt 1505 Kr. 73 Øre. Til De samvirkende Fagforbund 1515 Kr. 73 Øre. Fra De samvirkende Fagforbund har vi modtaget 332 Kr. 50 Øre.

Ved Lønbevægelsen i 1911 var der opnaaet Forbedringer for Medlemmerne, desuden var der gennemført særlige Overenskomster for enkelte Medlemmer, der arbejder paa Løn, ligesom Arbejdstiden i enkelte Tilfælde var forkortet. Det var lykkedes at faa Fattiggaardsarbejdet afskaffet i Randers og Arresthusarbejdet i Holstebro.

Der var ført Forhandlinger mellem Bestyrelserne for de 2 Fabrikantforeninger og Forbundet angaaende Smudskonkurrencen og et Udvalg, bestaaende af de 3 Organisationers Formænd, var bleven nedsat. Det havde udarbejdet Andragende til Justitsministeriet og Trafikministeriet. Justitsministeriet svarede afvisende; Trafikministeriet lovede, at der for Fremtiden vilde blive krævet Dansk Arbejde ved Licitationerne.

Ved Priskurant-Forhandlingerne var Parterne enedes om at nedsætte et Udvalg, der skulde fremsætte Forslag til Overenskomst med Henblik paa den for Faget uheldige Konkurrence fra Fængsler, Fattiggaarde samt private Arbejdsgivere. Til Udvalget havde Fabrikantforeningen for København og Sjælland valgt d'Hrr. *C. C. Enevoldsen*, *Hans Olsen* og *L. O. Larsen* (af Firmaet Rasmus Olsen). Naar man ved, at nævnte 3 Firmaer hver paa sin Maade er interesserede i disse uheldige Forhold, vil det ikke forbavse, at det ikke er lykkedes at skaffe en Overenskomst.

Den langvarige Strejke i Varde havde faaet en for Forbundet tilfredsstillende Afslutning.

Forbundet havde ikke fundet Anledning til at indsende noget Forslag til Reorganisation af De samvirkende Fagforbund.

Forretningsføreren sluttede sin Be-

retning med at udtale, at de opnaaede gode Resultater i første Række skyldtes det gode Samarbejde mellem Hovedbestyrelsen og Afdelingerne. Han udtalte Haabet om, at den Kritik, der maatte fremkomme, vilde virke til Gavn for Fremtiden.

Efter en lang Diskussion om Fagets og Forbundsafdelingernes særlige Forhold godkendtes Virksomheden og dermed *Regnskabet* enstemmigt.

Lovændringer.

Der var stillet Forslag om Oprettelse af en Begravelseskasse, af et Industriforbund og af et Anvisningskontor.

Kongressen i Forbindelse med Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde vedtog ved Medlemmernes Død at udbetale de efterladte 50 Kr. af Forbundskassen.

Spørgsmaalet om Industriforbundet henvistes foreløbig til Hovedbestyrelsen.

Angaaende Oprettelsen af et Anvisningskontor vedtoges nedenstaaende Resolution, efter at Forretningsføreren havde givet forskellige Oplysninger om det af Indenrigsministeren forelagte Forslag til Lov om Oprettelse af kommunale Anvisningskontorer i hele Landet.

Kongressen vedtager at paalægge Hovedbestyrelsen at have sin Opmærksomhed henvendt paa det i Rigsdagen forelagte Forslag angaaende Arbejdsanvisning og varetage Medlemmernes Interesse over for Bestemmelser i Lovforslaget, der var uheldige for Arbejderne.

Efter at Kongressens Dagsorden var udtømt, afholdt Arbejdsløshedskassen

Delegeretmøde

Foruden Hovedbestyrelsens 5 Medlemmer var der mødt 15 Delegerede for 12 Afdelinger.

Sekretæren oplæste Forhandlingsprotokollen, som godkendtes enstemmig.

Formanden aflagde Beretning. Heraf fremgik, at Kassen ved Overgangen til Landskasse i 1909 var gaaet frem fra 141 til 218 Medlemmer, og at Medlemsantallet nu var 280.

I Dagpenge var udbetalt Kr. 4780.30, i Rejsehjælp Kr. 182.65, i Flyttehjælp Kr. 150.85. Kontingentet havde indbragt Kr. 4448.40. I Statstilskud var modtaget Kr. 2687.24, fra Kommunerne Kr. 914.03. Kassen havde haft en Formuefremgang paa Kr. 2099.51. Inspektoratet havde foretaget Revision af Kassen, og denne var fundet i Orden.

Beretning og Regnskab godkendtes.

Senere foretoges Valg til Ledelsen af Forbundet og Arbejdsløshedskassen. Til Formand valgtes *Andr. Nielsen*, til Kasserer *J. Pehrson*.

Næste Kongres og Delegeretmøde afholdes i København i 1915.

Lønbevægelser og Konflikter.

Elektrikerne i København. Overfor Firmaet *G. Feldthusen*, der staar som Medlem af Blikkenslagerlavet, varslede Forbundet første Gang Strejke den 7. Maj, fordi Firmaet ikke vilde betale for Lysinstallationer efter den mellem Forbundet og den københavnske Installatørforening gældende Priskurant.

Nogle faa Dage efter annuleredes Varslet imidlertid, da der var opnaaet Enighed om Sagen ved en Forhandling.

Jord- og Betonarbejderne paa Avedøre. Den 28. Maj forhandledes der mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsmandsforbund, Entreprenørforeningen, Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund om en Konflikt, der for nogen Tid siden opstod mellem Firmaet Rasmussen og Schøtz og deres Arbejdere ved Avedørefortet paa Sjælland.

Firmaet havde indtil den 12. Maj betalt 40 Øre i Timen og de københavnske Priser for Jordarbejde, men den 17. Maj meddeltes det kort og godt Arbejderne, at for de sidste 4 Dage kunde de kun faa udbetalt 38 Øre i Timen, og ved Afregning

vilde der fremtidig blive betalt 15 pCt. under den københavnske Priskurant, for nu havde den ene af Firmaets Indehavere meldt sig ind i Murermesterforeningen for Taastrup, Glostrup og Hedehusene.

Arbejderne studsede over denne Meddelelse og forlangte, at der skulde forhandles mellem Organisationerne, hvis der skulde laves om paa de hidtilgældende Lønningsvilkaar og at der, indtil disse Forhandlinger var bragt til Ende, skulde betales som hidtil. Dette Forslag afviste Arbejdsgiverne, og Arbejderne standsede derfor Arbejdet.

Ved Mødet den 28. Maj enedes man om, at Arbejdet skulde genoptages den 30. Maj om Morgenen. Timelønnen og Udbetalingen paa Akkord fastsattes indtil videre til 40 Øre, og indtil Forhandling om Forholdene i det hele taget er afsluttede. Opnaas Enighed ikke, skal Spørgsmaalet om, hvad de Akkordarbejdere, der derefter gik i Gang med Arbejdet igen, skal have betalt for det udførte Arbejde, afgøres af den faste Voldgiftsret, saafremt Dansk Arbejdsmands-Forbund ønsker Sagen afgjort her.

Kuskene i Aalborg. I Juli Maaned forrige Aar enedes Vognmænd og Kuske i Aalborg og Nørresundby om at forny en gammel Overenskomst, da det ikke havde været muligt at forhandle sig til Rette om en ny.

Fornyelsen gjaldt for et Aar, og afvigte Foraar er der gjort nye Forsøg paa at fremskaffe en Ordning, men stadig uden noget positivt Resultat.

Den 28. Maj forhandledes Sagen med Bistand af Hovedorganisationerne, men alting bristede paa Lønspørgsmaalet, idet Vognmændene ikke vilde give et tilnærmelsesvis rimeligt Tilbud.

Kuskene forlangte 22 Kr. om Ugen til de ugelønnede Kuske og 40 Kr. til de maanedslønnede. Vognmændene vilde kun give 20 Kr. 50 Øre straks og 21 Kr. om Ugen fra 1. April 1913, og de maanedslønnede vilde de kun betale med 30 Kr. foruden Kost og Logi i de 4 Vintermaaneder, og 35 Kr. i de øvrige Maaneder, indtil 1. April 1913. Fra dette Tidspunkt tilbød de 40 Kr. for Sommeren.

Der var ogsaa Uenighed om Betalingen for enkelte Dages Kørsel og om forskellige andre Bestemmelser.

J Henhold til givne Strejkevarsler standser Kuskene i Aalborg Arbejdet den 1. Juni.

Snedkerne i Helsingør. Den 17. Maj afholdtes et Fællesmøde i København angaaende Lønforholdene for Snedkerne paa Skibsværftet i Helsingør.

I Forhandlingerne deltog Repræsentanter for Skibsværftet og Arbejderne samt for De samvirkende Fagforbund Formanden, *C. F. Madsen*, og for Arbejdsgiverforeningen Direktør *Weitemeyer*.

Forhandlingerne drejede sig om Spørgsmaalet om Minimallønnen og om de almindelige Bestemmelser.

Angaaende dette Spørgsmaal kom man hinanden saa vidt i Møde, at der kun var Uenighed paa mindre væsentlige Punkter. Derimod brast Forhandlingerne ganske vedrørende Minimallønnen.

Denne er for Øjeblikket 37 Øre, og Arbejdsgiverne vilde ikke gaa med til at hæve den før 1914. Den skulde da forhøjes med 1 Øre.

Fra Arbejdernes Side blev det antydet som en Mulighed, at man kunde gaa med til at lade Minimallønnen helt bortfalde, naar der blev ydet et passende personligt Tillæg. Arbejdsgiverne vilde imidlertid under ingen Omstændigheder gaa med til at lade Minimallønnen bortfalde, selv om de — uden at de dog angav Størrelsen nærmere — kunde tænke sig at yde et personligt Tillæg.

Den 22. Maj afsendte Forbundet første og den 28. Maj andet Strejkevarsel overfor Værftet.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 49 ❋ KØBENHAVN DEN 8. JUNI 1912 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Lønbevægelser og Konflikter (Brolæggerne i Københavns Omegn. Havnearbejderne i København. Lohgarverne i København. Murerne i København. Mølleriarbejderne i København. Mølleriarbejderne i Køge. Snedkerne paa Helsingør Skibsværft. Snedkerne i København. Snedkerne hos Provinstørmermestre. Stenhuggere og Slibere i København. Træindustriarbejderne paa Falster). Den faste Voldgiftsret. Kongresser. Arbejdsløsheden i Marts 1912.

Lønbevægelser og Konflikter.

Brolæggerne i Københavns Omegn. Brolæggerforbundet har faaet Sanktion til at opsige Overenskomsten med Arbejdsgiverne i Københavns nordre Birk. Hovedsagelig finder Opsigelsen Sted for at faa gammelt Maal omsat i Metersystemet i Lighed med, hvad der er sket andre Steder, hvor Fagets Organisationer har afsluttet Overenskomster i de senere Tider.

Havnearbejderne i København. Under den nys afsluttede Teglværks-Lockout nægtede Havnearbejderne i Københavns Havn at losse nogle Skibe, der havde Sten ombord til Teglværksejerne.

Paa Stenlosseentreprenørforeningens og Vognmandsforeningens Vegne klagede Arbejdsgiverforeningen over dette Forhold og den 21. Maj afholdtes et Fællesmøde, hvor Spørgsmaalet om en Erstatning til de nævnte Arbejdsgiverforeninger drøftedes.

Dansk Arbejdsmandsforbund, som tidligere havde gjort forgæves Forsøg paa at faa oplyst Sagens Detailler ved skriftlige Henvendelser til Losseentreprenører og Vognmænd, forlangte ved Mødet Betænkningstid for at kunne undersøge Rigtigheden af de ved Mødet fremsatte Paastande fra Arbejdsgivernes Side.

I en Skrivelse af 29. Maj har Forbundet meddelt Arbejdsgiverforeningen, at det efter den senere foretagne Undersøgelse ikke finder sig beføjet til at imødekomme Kravet om Erstatningsbetaling.

Sagen staar altsaa hen i det uvisse. Mulig gaar Arbejdsgiverne til Den faste Voldgiftsret.

Lohgarverne i København. Forbundet har faaet De samvirkende Fagforbunds Sanktion til at varsle Strejke hos Foreningen af Læderfabrikanter i Danmark, da det ikke er lykkedes ved Forhandling at opnaa Enighed om en ny Overenskomst.

Garveriarbejdsmændene vil ligeledes varsle Strejke.

Det er navnlig Spørgsmaalet om, hvorvidt Arbejdsmændene skal have samme Løn som Svendene, naar førstnævnte udfører Arbejde, der ellers udføres af Svende, som der er Uenighed mellem Fagets Arbejdere og Arbejdsgivere om.

Murerne i København. Siden Murerfagets Organisationer i Foraaret 1911 indgik Overenskomster for et Tidsrum af 5 Aar, har der gentagne Gange hersket Uenighed mellem det københavnske Mesterlav og Forbundet om, hvilken Pris der skulde betales for Murerarbejde, naar Lavets Medlemmer paatog sig Arbejde udenfor København.

Overenskomsten af 1911 indeholder ingen Bestemmelser i denne Retning, og Svendene har stadig krævet, at den københavnske Prisliste i Henhold til et halvt Hundrede Aars Hævd skulde anvendes i de paagældende Tilfælde.

Der har været saa stor Uenighed mellem Parterne om dette Forhold, saa Den faste Voldgiftsret endda et Par Gange har maattet afgøre Tvistigheder desangaaende. Mestrene har nemlig ikke villet anerkende Betydningen af de mange Aars Hævd: de har kun villet betale efter de forskellige stedlige Priskuranter.

Der er derfor en alvorlig Trang til at faa en Ordning af dette Forhold ved Indgaaelsen af en speciel Overenskomst.

Lavet har imidlertid stillet sig ganske afvisende overfor Murerforbundets Henvendelser om at faa en Forhandling i Gang om Sagen, og den gik derfor til Hovedorganisationerne, der havde aftalt et Møde til den 1. Juni.

Efter en meget indgaaende Diskussion om Fagets Forhold som Helhed taget foreslog Murerforbundets og De samvirkende Fagforbunds Repræsentanter ved denne Lejlighed, at den ønskede Forhandling skulde paabegyndes og at man skulde benytte den københavnske Prisliste som *Forhandlingsgrundlag*, men Lavets Repræsentanter holdt stædigt paa, at intet andet end de provinsielle Overenskomster skulde være afgørende for alle Tilfælde, hvor københavnske Mestre fik Arbejde i Entreprise udenfor København.

Mødet endte derfor resultatløst.

Mølleriarbejderne i København. Dansk Mølleriarbejderforbund har afsluttet ny Overenskomst for 4 Aar fra 1. April 1912 med Arbejdernes Fællesbageri. Ved denne Lejlighed er Ugelønnen for Forbundets Medlemmer forhøjet fra 30 til 31 Kr.

Mølleriarbejderne i Køge. Med Stor-Møllen i Køge har Forbundet afsluttet Overenskomst for 1 Aar ad Gangen fra 1. Marts 1912 at regne. Ugelønnen er derved hævet fra 21 til 22 Kr.

Snedkerne paa Helsingør Skibsværft. Ved et Møde den 31. Maj mellem Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund i Danmark, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien og Snedkerforbundet i Danmark enedes man om følgende:

Overenskomsten mellem A/S Helsingørs Jærnskibs- og Maskinbyggeri og Snedkerforbundet i Danmark fornyes med følgende Ændringer og Tilføjelser:

Naar en Arbejder er antaget til Minimalløn, skal han dog, for saa vidt han præsterer fyldestgørende Arbejde og bliver paa Værftet, efter 3 Ugers Forløb have et Paalæg af 2 Øre pr. Time. De Svende, som undtagelsesvis betjener Maskiner, faar for de Timer, hvori de udfører dette Arbejde, et Tillæg af 5 Øre til deres Timeløn.

Overenskomsten fornyes iøvrigt saaledes, at den tidligst kan opsiges til 1. Februar 1916.

A/S Helsingørs Jærnskibs- og Maskinbyggeri erklærer sig villig til at forhøje Timelønningerne for de i Øjeblikket hos Aktieselskabet beskæftigede Snedkere med et samlet Beløb paa 90 Øre. Den 1. Febr. 1914 forhøjes de i §§ 1 og 2 nævnte Minimalsatser med 1 Øre.

Foruden disse Spørgsmaal blev der opnaaet Enighed om en Del almindelige Bestemmelser.

Et Krav fra Arbejderne om, at Akkordoverskudet skulde fordeles efter Timetallet mellem de i Akkorden deltagende Snedkere, i Stedet for efter Timefortjenesten (et Krav som ligeledes har været rejst paa de københavnske Værfter), henvistes til senere Behandling og Afgørelse mellem de interesserede Organisationer.

Den til den 4. Juni varslede Strejke aflystes derefter.

Snedkerne i København. Den 3. Juni afholdtes et Fællesmøde mellem Repræsentanter for Snedkerlavets Møbelsnedkerafdeling, Snedkerforbundet og de faglige Hovedorganisationer i Anledning af en Konflikt, der er opstaaet hos et Møbelfirma i Bredgade 36.

I Foraaret 1912 har Firmaet skiftet Navn, men ellers gaar alt i den gamle Gænge. Den tidligere Værkstedsleder er blot blevet Chef og har faaet en Kompagnon, men Arbejdet, der udføres, er ganske det samme som forhen; det er de samme Tegninger, der benyttes, de gamle Lo-

kaler og Værktøjer er uforandrede, og den nye Chef er som hidtil Værkstedets Leder. Alle de gamle Svende staar paa deres sædvanlige Pladser og der er ingen nyantagne.

Svendene og deres Repræsentanter ved Mødet den 3. Juni hævdede, at der under disse Omstændigheder ganske selvfølgelig derfor skulde betales efter de samme Akkordregler som hidtil, men Firmaet og Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter forlangte, at de tidligere Bestemmelser skulde reguleres i nedadgaaenee Retning, *blot* fordi Firmaet havde skiftet Navn.

Der opnaaedes derfor ingen Enighed ved Mødet; rimeligvis gaar Sagen til den faste Voldgiftsret.

Snedkerne hos Provinstømrermestre. Den 3. Juni afholdtes et Fællesmøde med Repræsentation fra Hovedorganisationerne vedrørende Overenskomstforholdene mellem Snedkerforbundet og Centralforeningen af Murer- og Tømrermestre i Jylland og Østifterne.

I December 1908 indgik disse Parter en Overenskomst, der forpligtede Tømrermestrene til at betale Snedkerarbejde efter Snedkerfagets Prisliste, men denne Overenskomst paastaar Mestrene er bortfalden, efter at Snedkerfaget har foretaget Ændringer i sin Overenskomst.

Som Følge af dette Standpunkt fra Mestrenes Side, er der opstaaet Uenighed om et Betalingskrav, to Snedkersvende havde fremsat over for Tømrer *Niels Nielsen* i Vejle.

Ved Mødet den 3. Juni opnaaedes Enighed om følgende Ordning:

»Der optages Forhandlinger mellem Centralforeningerne for Murer- og Tømrermestre i Jylland og Østifterne og Snedkerforbundet i Danmark om Betaling for Snedkerarbejde til Medlemmer af Snedkerforbundet, naar disse arbejder for Tømrermestre under de nævnte Centralforeninger. Disse Forhandlinger skal være afsluttede senest den 1. August d. A., og Resultatet vil være at forelægge de respektive Generalforsamlinger, der skal tage Stilling til Sagen senest den 10. September. Forsaavidt intet Resultat opnaas, forbeholder begge Parter sig deres Stilling til Sagen.

Endvidere enedes man om, at Uoverensstemmelsen hos Tømmermester Niels Nielsen, Vejle, afgøres ved, at Hr. Nielsen betaler 55 Kr. til de to Snedkersvende, der har udført et Stykke Arbejde for ham paa *Vejlborg*«.

Ved denne Overenskomsts Indgaaelse fastholdt Parterne hver sit Standpunkt, Mestrene, at Overenskomsten af 1908 er bortfalden, og Svendene, at den fremdeles bestaar, og med disse modstridende Standpunkter vil Parterne altsaa mødes for den faste Voldgiftsret, hvis der ikke opnaaes Enighed om en ny Overenskomst inden de nævnte Frister.

Det konkrete Pengespørgsmaal blev afgjort ved et Kompromis. Mesteren paastod, at han paa Forhaand havde betinget sig det omspurgte Arbejde udført paa Dagløn og hævdede iøvrigt at saavel han som en eller flere Lærlinge havde deltaget i det Arbejde, Svendene havde opført paa Regnskabsopgjørelsen. Dette sidste forholdt sig rigtigt og Svendenes oprindelige Krav paa 75 Kr. og 82 Øre nedsattes derfor til 55 Kr.

Stenhuggere og Slibere i København. I længere Tid har der været ført Forhandlinger mellem Dansk Arbejdsmandsforbunds københavnske Afdeling for Marmor- og Granitslibere og de københavnske Arbejdsgivere i Stenhuggerfaget. Forhandlingerne, der drejede sig om en ny Overenskomst, derunder særlig en ny Priskurant, strandede imidlertid den 16. April, væsentlig paa Grund af Uenighed om Timelønnen.

Et Fællesmøde, hvorved Hovedorganisationerne ogsaa var repræsenteret den 25. Maj, bragte heller ingen Ordning.

Strejkevarsler er afsendt den 22. og 31. Maj.

Samtidig har De samvirkende Fagforbund sendt Arbejdsgiverforeningen Varsler om, at Marmor, Kalk- og Sandstenshuggernes Fagforenings Medlemmer ikke under den saaledes af Marmor- og Granitsliberne varslede Strejke udfører noget Sliberarbejde, som under rolige Arbejdsforhold udføres af Sliberne. Denne Tilkendegivelse overfor Arbejdsgiverne

skyldes den Omstændighed, at disse ved en tidligere Lejlighed har beordret Stenhuggerne til Slibearbejde under en Konflikt med Sliberne. Et saadant Eksperiment skal ikke kunne gentages.

Træindustriarbejderne paa Falster. Arbejdsgiverne havde klaget over, at Firmaet *H. J. J. Gjerding* i Nykøbing paa Falster var blokeret af Træindustriarbejderforbundet, fordi Forbundets Afdelingsformand i den paagældende By havde averteret, at Medlemmer, som vilde tage Arbejde hos nævnte Firma, først skulde henvende sig paa Fagforeningens Kontor.

I den Anledning afholdtes der et Fællesmøde mellem Parterne og Repræsentanter for Hovedorganisationerne den 29. Maj.

Efter at Forholdene gennem nogle Timers Diskussion var belyst, sluttedes Sagen med følgende Erklæring: »Træindustriarbejderforbundets Repræsentanter erklærer, at der ikke foreligger nogen Blokade overfor Firmaet H. J. J. Gjerding og indrykker en Meddelelse herom i »Nykøbing Social-Demokrat«.

Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmændene paa Blaakilde Mølle.
Sag Nr. 70.

Den 22. April 1912 nedlagde 13 Arbejdsmænd Arbejdet paa *Blaakilde Mølle* i København.

Aarsagen hertil var, at Oliemøllernes Fagforening og Firmaets Arbejdere selv i lange Tider forgæves ved Forhandling havde søgt at faa Firmaet til at betale 22 Kr. 50 Øre til en Arbejder, som var afskediget uden den i en Overenskomt fastsatte Opsigelsesfrist paa en Uge.

Den 2. Maj indklagede Firmaet Dansk Arbejdsmands Forbund for Den faste Voldgiftsret og forlangte Forbundet idømt Bod, hvis Størrelse skulde fastsættes i Henhold til en af Firmaet fremsendt Opgørelse, der udviste et Tab paa 195 Kr en Gang for alle, fordi Firmaet havde maattet bortskaffe et Lager af raa Ben, da Strejken pludselig udbrød, og med Henblik paa, at Firmaet led et dagligt Tab paa 171 Kr., saalænge Strejken varede.

Det lykkedes ikke at faa Sagen forligt ved to forberedende Retsmøder den 9. og 15. Maj, ejheller ved en i den mellemliggende Tid ført Forhandling mellem Parterne.

Den 21. Maj blev der imidlertid paany forhandlet mellem disse, og der opnaaedes Enighed om, at Strejken skulde hæves, 7 Mand genantages straks, og de øvrige Tid efter anden naar Plads blev ledig, Firmaet udbetalte de omdisputerede 22 Kr. 50 Øre, og Klagen til Den faste Voldgiftsret toges tilbage.

Sagen bortfaldt som Følge deraf som Retssag.

Kongresser.

Barbererne.

Barber- og Frisørsvendenes Forbund i Danmark holdt 2. Pinsedag sin 2. Kongres i Arbejdernes Forsamlingsbygning i Svendborg.

Der var mødt 10 Delegerede foruden Hovedbestyrelsens 6 Medlemmer. København, Aarhus, Hjørring og Svendborg var repræsenterede ved Delegerede, hvorimod Horsens, Silkeborg, Viborg og Aalborg havde undladt at lade sig repræsentere paa Kongressen.

Efter at Mandaterne var godkendt og Kongressens Funktionærer valgt, godkendtes den oplæste Forhandlingsprotokol.

Beretning.

Forretningsføreren *V. Reinvall-Hansen* aflagde derefter Beretning for det forløbne Aar, hvoraf det fremgik, at Forbundet havde 8 Afdelinger med ca. 225 Medlemmer.

Det sidste Aars Arbejde var i særlig Grad gaaet ud paa at udvide Forbundets Rammer og søge Medlemstallet i Afdelingerne sat op. I saa Henseende var der gjort et stort Arbejde i København, hvoryed Medlemstallet var steget med over 50.

Fra Forretningsudvalget var der indhentet Oplysninger i 60 Byer om,

hvor mange der fandtes af Fagets Udøvere. Disse var 503 Mestre med 452 Lærlinge og 252 Svende. Ligeledes var der fra Forretningsudvalget foretaget Undersøgelser og Beregninger angaaende Udgivelsen af et Fagblad. Beretningen godkendtes enstemmig.

Forskellige Forslag.

Der behandledes nu et Spørgsmaal om *Arbejdstidens Indskrænkning*, hvorved det paalagdes Forbundsledelsen at foretage de fornødne Henvendelser, naar Helligdagsloven til næste Samling skal frem til Revision i Rigsdagen.

Lærlingespørgsmaalet var ogsaa fremme til Debat, og det paalagdes Forretningsudvalget at udsende Advarsler igennem Arbejderpressen mod at sætte Børn i Barber- og Frisørlære.

Det vedtoges at udsende det første Numer af *Fagbladet* i Løbet af 2 Maaneder.

Til Forretningsfører genvalgtes *Reinvall-Hansen*.

Næste Kongres afholdes i Aarhus.

Arbejdsløsheden
i Marts 1912.

De i nedenstaaende Fortegnelse nævnte 52 Fag eller Organisationer have meddelt Oplysninger om Arbejdsløsheden i Marts Maaned 1912 for ialt ca. 89,700 Arbejdere. Antallet af Arbejdsløse blandt disse var ved Maanedens Udgang ca. 6,450 eller 7,2 pCt. Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til ca. 182,400 eller 2,0 Dage pr. Medlem.

Af større Fag mangler Oplysning fra Rebslagere, Brolæggere, Telefonarbejdere, Drejere, Bogbindere samt Arbejdsmandsorganisationer i Randers.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemm	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Tilvirkning af Næringsmidler og andre Fortæringsgst.												
Mølleriarbejdere	104	104	6	280	416	179	18	484	520	283	24	764
Bagere	1070	1070	197	3940	1029	1029	140	1851	2099	2099	337	5791
Sukkervarearbejdere..	145	145	1	39	61	61	4	83	206	206	5	122
Bryggeriarbejdere	2099	2099	32	503	1342	1342	19	237	3441	3441	51	740
Mineralvandsarbejdere	60	60	0	0	—	—	—	—	60	60	0	0
Slagteriarbejdere	236	236	20	235	1806	1806	20	439	2042	2042	40	674
Skraatobaksarbejdere.	99	99	5	155	291	291	7	206	390	390	12	361
Tobaksarbejdere.....	3097	3097	229	8190	1548	1548	45	1342	4645	4645	274	9532
Tekstillndustri.												
Tekstilarbejdere	1209	1209	27	578	2997	2988	72	2135	4206	4197	99	2713
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skrædere.....	2100	2100	40	551	1415	1415	119	1454	3515	3515	159	2005
Handskemagere	60	60	0	0	14	14	2	40	74	74	2	40
Hattearbejdere	170	170	2	48	78	78	2	52	248	248	4	100
Skotøjsarbejdere.....	1889	1889	71	2293	877	776	62	1579	2766	2665	133	3872
Jordarbejder, Bygnings- og Møbelindustri.												
Murere.....	1352	1352	494	11736	4144	1465	126	4113	5496	2817	620	15849
Murarbejdsmænd	800	800	68	2181	—	—	—	—	800	800	68	2181
Hustømrere	1107	1107	353	10246	2734	2699	215	10897	3841	3806	568	21143
Skibstømrere.....	—	—	—	—	363	340	5	236	363	340	5	236
At overføre..	15597	15597	1545	40975	19115	16031	856	25148	34712	31628	2401	66123

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Kbenh. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	15597	15597	1545	40975	19115	16031	856	25148	34712	31628	2401	66123
Snedkere	2940	2940	297	8578	3204	3204	305	10511	6144	6144	602	19089
Billedskærere	96	96	3	59	49	49	0	0	145	145	3	59
Malere	1651	1600	372	14797	1767	1741	120	7891	3418	3341	492	22688
Sadelmagere	669	669	78	1918	340	257	19	751	1009	926	97	2669
Stukkatører	65	65	15	466	9	9	0	0	74	74	15	466
Skorstensfejere	64	64	0	0	—	—	—	—	64	64	0	0
Ovnsættere	13	13	4	64	—	—	—	—	13	13	4	64
Trævareindustri, samt Industrier i hvilke Træ indgaar som en væsentlig Bestanddel.												
Træindustriarbejdere	556	556	17	602	1476	1476	41	1516	2032	2032	58	2118
Bødkere	278	278	15	480	440	440	17	943	718	718	32	1423
Karetmagere	270	270	7	103	474	474	7	197	744	744	14	300
Barnevognsarbejdere	38	38	0	0	—	—	—	—	38	38	0	0
Korkskærere	180	180	8	200	30	30	1	24	210	210	9	224
Kurvemagere	109	109	0	0	81	81	0	0	190	190	0	0
Læder- og Lædervareindustri.												
Lohgarvere	105	105	4	69	92	92	3	88	197	197	7	157
Hvidgarvere	38	38	3	80	33	33	1	12	71	71	4	92
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Pottemagere	60	60	0	0	41	41	1	15	101	101	1	15
Stenarbejdere	115	115	—	—	390	277	3	72	505	302	3	72
Glasarbejdere	311	311	—	—	89	89	1	26	400	400	1	26
Forarbejdning af Metal og Metalgenstande, herunder Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Guld-, Sølv-, Elektropl.	234	196	9	123	121	56	1	7	355	252	10	130
Blikkenslagere	675	675	44	1127	410	410	32	825	1085	1085	76	1952
Metaltrykkere	69	69	3	69	5	5	—	—	74	74	3	69
Gørtlere og Metalarb.	276	276	9	243	79	79	3	52	355	355	12	295
Smede og Maskinarb.	5600	5600	277	7358	5075	5075	111	2591	10675	10675	388	9949
Formere	350	350	17	464	1030	1030	41	1117	1380	1380	58	1581
Elektrikere	487	487	58	2301	336	336	27	859	823	823	85	3160
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	146	146	2	38	878	421	—	—	1024	567	2	38
Industri i litterær og kunstnerisk Retning.												
Litografer	287	287	17	498	87	87	2	70	374	374	19	568
Typografer	2250	2250	141	3254	1352	1288	56	1246	3602	3538	197	4500
Sømænd	(1200)	(1200)	0	0	(1200)	(1200)	0	0	1200	1200	0	0
Søfyrbødere	(1200)	(1200)	0	0	(1200)	(1200)	0	0	1200	1200	0	0
Kedel- og Maskinpass.	561	561	12	415	750	746	21	495	1311	1307	33	910
Dansk Arbejdsmandsf.	12500	5586	360	9650	19500	9799	1325	30009	32000	15385	1685	39659
Arb. Fagf. Gentofte	—	—	—	—	633	633	1	84	633	633	1	84
Kvindeligt Arbejderf.	1671	1531	30	773	524	172	1	176	2195	1703	31	949
Sporvejsfunktionærer	1675	1675	120	3000	—	—	—	—	1675	1675	120	3000
Tilsammen	49936	42793	3467	97704	58410	44461	2996	84725	110746	89654	6463	182429

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K.
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 50 ❋ KØBENHAVN DEN 15. JUNI 1912 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: De samvirkende Fagforbunds ordinære Repræsentantskabsmøde. Den faste Voldgiftsret.

De samvirkende Fagforbunds ordinære Repræsentantskabsmøde.

I.

I Dagene den 10. og 11. Juni afholdt De samvirkende Fagforbund sit aarlige Repræsentantskabsmøde i Forsamlingsbygningen paa Enghavevej.

Dagsordenen var følgende:

1. Beretning om Virksomheden.
2. Regnskaberne.
3. Opførelse af en Fagforeningsbygning.
4. Beretning fra Reorganisationsudvalget.
5. Andragende fra Dansk Skotøjsarbejderforbund om Efterbevilling af Lock-out Understøttelse.

Formanden aabnede Mødet og bød Velkommen, hvorefter Forsamlingen konstituerede sig.

D'Hrr. *J. A. Hansen* og *Nygaard* valgtes til Dirigenter, *O. Smith* og *Anton Andersen* til Sekretærer.

Virksomheden. Formanden aflagde Beretning om Virksomheden siden Generalforsamlingen i April f. A. hvoraf fremsættes følgende:

Medlemsantal. De samvirkende Fagforbund bestod den 31. December 1911 af 55 Forbund med 1295 Afdelinger samt 6 enkeltstaaende Foreninger. Det samlede Medlemsantal var 105,269. I Aaret 1911 er oprettet 1 Forbund og 12 Fagforeninger, og der har været en Tilgang af 3706 Medlemmer.

Nogle Forbund har bestemt sig til *at udtræde*, saaledes Murerforbundet, Sømændene, Søfyrbøderne og Urmagerne. Derimod er det ved Afstemninger indenfor Snedkerforbundet og Typografforbundet besluttet, at disse Forbund fremdeles bliver staaende i Landsorganisationen.

Forskudsfonden. Paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling i 1911 bemyndigedes Forretningsudvalget til ved en særlig Udskrivning at bringe *Forskudsfonden* som var paa 11,000 Kr., op til 32,000 Kr. Lock-outen i Foraaret mod Snedkerne, Murerne, Elektrikerne og Træindustriarbejderne foranledigede imidlertid en Udskrivning af 475,345 Kr., hvoraf paa Grund af tilfældige Omstændigheder kun 368,170 Kr. benyttedes. Det vedtoges da af det overskydende Beløb at henlægge 39,000 Kr. til Forskudsfonden, saa denne blev paa 50,000 Kr., medens den paatænkte Ekstraudskrivning faldt bort.

Agitation. Forretningsudvalget har ladet foretage en omfattende Agitation for derved at sprede Oplysning om Betydningen om Arbejdernes faglige Centralisation og om Betydningen af Enhed i Arbejderbevægelsen. Der har været afholdt Møder i 50 Provinsbyer; disse Møder har været besøgt af 6000 Deltagere. Der har endvidere været afholdt Møder i Fællesorganisationen i København, ligesom Medlemmer af Forretningsudvalget har deltaget i en Række Møder, som Fagforeningerne har ladet afholde.

Paalignede Strejkebidrag. Foranlediget af forefaldne Strejker og Lock-

outer er der i Aaret 1911 paalignet Organisationerne 6 Bidrag à 1 Kr., 5 Bidrag à 25 Øre, 1 Bidrag à 10 Øre, og 3 à 15 Øre — ialt 8 Kr. 10 Øre for heltbetalende Medlemmer, altsaa 4 Kr. 5 Øre for halvtbetalende.

Understøttelser til Strejker og Lockouter. Til Strejker og Lock-outer i Danmark er der udbetalt ialt 1,255,030 Kr. og til Konflikter i Udlandet 112,528 Kr. Den samlede Sum, der saaledes er udbetalt til kæmpende Kammerater i Ind- og Udland bliver 1.367,558 Kr., hvoraf der gennem De samvirkende Fagforbund er udbetalt 470,492 Kr.

Grænseudvalget. Dette Udvalgs Omraade omfatter bl. a. Sprørgsmaal om, under hvilket Fag et Arbejde rettest bør høre, endvidere om de forskellige Fags indbyrdes kollegiale Pligter og andre mellemfaglige Tvivlsspørgsmaal.

En Afdeling af Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund ønskede at udtræde af dette for at kunne indmelde sig i Københavns kommunale Arbejderforbund. Kedelpasserforbundet protesterede, og Grænseudvalget erklærede, at Afdelingen burde blive, hvor den var. Kendelsen blev dog ikke respekteret, men der arbejdes stadig paa en Ordning af Sagen. Formanden berørte kort andre Spørgsmaal, opstaaede mellem Dekorationsbilledhuggere og Malere, Murerne og Kommunal Haandværkerforening. Kedel- og Maskinpasserne og Keramisk Forbund, Arbejdsmænd og Metalslibere, Kedelpasserne og Papirindustriarbejderne.

Andre Tvistigheder. Mellem *Smedeforbundet* og *Elektrikerforbundet* har der været en ret bitter Strid, som var foranlediget ved nogle nedsættende Udtalelser i Elektrikerforbundets Medlemsblad om nogle Medlemmer af Smedeforbundet. Striden bilagdes efter en af Forretningsudvalget afsagt Kendelse, og der har siden bestaaet et godt Forhold mellem de to Organisationer.

Snedkerforbundet og *Tømrerforbundet.* Der har i længere Tid hersket et spændt Forhold mellem de ovennævnte Forbund. Snedkerforbundet kræver, at de indenfor Snedkerfaget hævdvundne Akkordpriser i Provinserne bliver overholdt, og det har ønsket, at der fastsættes Grænser for, hvad der er Snedkerarbejde, og hvad der er Tømrerarbejde.

Forretningsudvalget mente, at det var fordelagtigst, at denne Sag blev bragt ud af Verden ved at Ledelserne for de to Organisationer traadte sammen til Forhandling om Sagen, og med Henblik herpaa rettedes en Opfordring til Tømrerforbundet om at deltage i et Møde. Denne Anmodning afslog Forbundet.

Da det saaledes ikke var lykkedes at faa Forbundsledelserne til at forhandle Sagen, efterkom Forretningsudvalget Snedkerforbundets Ønske om Sagens Henvisning til Arbejdernes Fællesorganisationer i hele Landet, med Anmodning om at søge Sagen ordnet mellem de lokale Afdelinger af de nævnte to Forbund, for at Striden kan ophøre og afløses af et Samarbejde, der bringer de to Fags Medlemmer det størst mulige økonomiske Udbytte af deres Arbejde.

Der har endvidere været forhandlet angaaaende Uoverensstemmelser mellem: Stukkatørerne og Murerne, Jord- og Betonarbejderne og Stukkatørerne.

Kristelig Dansk Fællesforbund. Fællesorganisationen i Aalborg havde rettet Henvendelse til Forretningsudvalget om, hvad der bedst kunde gøres med Hensyn til den Skade, som Kristelig Dansk Fællesforbund paafører de organiserede Arbejdere. Forretningsudvalget erklærede, at nogen Grundregel kunde ikke opstilles for alle Tilfælde, men at hver enkelt Sag af denne Art bedst afgjordes efter de foreliggende Forhold. Forskellige Forbund holdt Møde, hvor man enedes om at de lokale Organisationer i Aalborg, som har særlige Interesser i dette Forhold bør overveje i Fællesskab, hvilke Midler, der vil være de bedste til mulig at faa de »hellige« ind i Organisationerne eller faa dem til at overholde Priser og Løntariffer.

Ønsket om et større Protestmøde var fremme. Iøvrigt vil De samvirkende Fagforbund afvente om mulig nye Henvendelser skulde ske, før Forbindelse søges med Arbejdsgiverne om denne Sag eller andre Maader bringes i Forslag til at faa den »kristelige« Smudskonkurrence ud af Verden.

Kooperative Foretagender. Paa *det kooperative Omraade* beskæftigede Formanden sig væsentlig med Randers-Organisationernes Plan om *Oprettelsen af et Brandforsikringsselskab.*

Et Repræsentantskabsmøde i De samv. Fagforbund i Januar 1912 henviste Sagen til den første Partikongres, men sluttede sig iøvrigt til Sagen med det Forbehold, at ogsaa de allerede oprettede kooperative Foretagenders Ledelser burde overveje dens praktiske Sider, ligesom der mulig burde være Tale om at knytte den til Arbejdernes Livsforsikringsselskab. Selskabets Start blev altsaa udsat indtil den socialdemokratiske Partikongres har udtalt sig. Til Trods herfor har nogle Privatmænd i Randers søgt at give det Udsende af, at Arbejderpartiet allerede havde ført Sagen ud i Livet. Det har derfor været nødvendigt at oplyse Organisationerne om, at Arbejderpartiet intet har med dette Selskab at skaffe.

Arbejderbevægelsens Arkiv. Dets righoldige og interessante Samling er nu paa 8000 Numre.

Arkivet, der er delt i en »Arkiv-Afdeling« indeholdende Aktstykker vedrørende den faglige, politiske og kooperative Arbejderbevægelse i Ind- og Udland, og i en »Bibliotheks-Afdeling«, der indeholder social-politisk Literatur fra Ind- og Udlandet.

Foreløbig holdes Arkivet aabent hver Onsdag Formiddag fra 10—12 og hver Torsdag Aften fra 6—8.

Organisationernes finansielle Styrke. Fagorganisationernes disponible Formue for 1911 var opgjort til 3,198,221 Kr., indestaaende i Banker og i kontant Kassebeholdning. Desuden havde Organisationerne udestaaende i Laan og Aktier et Beløb af 1,064,317 Kr. og i »andre Kasser« 90,563 Kr. Den samlede Formue bliver saaledes paa 4,353,100 Kr., hvilket betegner en Fremgang paa op imod 1/4 Million Kr., et Resultat, som i Betragtning af Foraarets Lønbevægelser maa anses for meget respektabelt.

Den faste Voldgiftsret har behandlet 29 Sager i 1911, deraf angik 5 Sager Arbejdsmændene, 1 Bogbinderne, 1 Lohgarverne, 2 Murarbejdsmændene, 5 Murerne, 2 Møllerne, 2 Snedkerne, 3 Stenhuggerne, 1 Sporvejsfunktionærerne, 1 Søfyrbøderne, 2 Tekstilarbejderne, 1 Tobaksarbejderne og 3 Træindustriarbejderne.

De samvirkende Fagforbund har givet skriftlige Indlæg og ladet møde i Retten i 27 Sager.

Sagsomkostningerne, som Retten har idømt, andrager 2850 Kr. Deraf har Arbejdsgiverne eller deres Organisationer betalt 875 Kr. og Arbejdernes Organisationer 1975 Kr. I Bod er Arbejdsgiverne idømt 580 Kr., Arbejderne er idømt 100 Kr. i Bod.

Formanden fremdrog enkelte af de væsentligere Afgørelser, saaledes Sag Nr. 58 angaaende *Træindustriarbejderforbundet.* Dette havde erklæret Strejke hos et Firma, hvor en Skruebrækker forlangtes fjernet eller indmeldt i Organisationen. Retten fastslog, at Septemberforligets § 4 med Tilslutning fra Arbejdernes Side anerkendte en Ret for Arbejdsgiverne til ogsaa at anvende uorganiserede Arbejdere. Samtidig udtalte Retten dog, at Paragrafen paa den anden Side giver Arbejderne Ret til, gennem deres Organisationer at paaklage Misbrug fra Arbejdsgivernes Side ved Anvendelsen af uorganiserede Arbejdere. Saadant Misbrug mente Retten blot ikke, at der forelaa i det paagældende Tilfælde.

I *Sag Nr. 71* har Retten afsagt Kendelse den 8. Juni 1912; denne angaar et saa vigtigt Spørgsmaal som *Organisationsretten.* Teglværksejer Clausen »Borup Teglværk« havde afskediget sine Arbejdere, fordi de nægtede at udtræde af deres Organisation. Retten har nu i Overensstemmelse med Kendelsens Præmisser en Gang for alle tydeligt og be-

stemt fastslaaet, at Angreb paa Arbejdernes Organisationsret er utilstedeligt for Arbejdsgivere, som selv er organiserede, idet Septemberforliget forudsætter den fulde Anerkendelse af Organisationsretten paa begge Sider. Den Arbejdsgiver, der i det her paadømte Tilfælde gjorde Forsøg paa at omgaa denne Grundregel, Teglværksejer *Clausen*, fik en Bøde paa 400 Kr., og Præmissernes omstændelige Understregen af, at her forelaa formildende Omstændigheder, lod forstaa, at den skete Optræden — Afskedigelse af Arbejdere, der nægtede at udtræde af deres Fagforening — i sig selv var hjemfalden til en langt haardere Afstraffelse. Samtidig blev det udtalt, at saadan vilkaarlig Afskedigelse uden Varsel, som aabenbarer faglige Formaal fra Arbejdsgiverens Side, er et Brud paa Septemberforliget, idet Afskedigelsen paa Grund af sit Formaal maa stilles sideordnet med en Lockout og altsaa maa kræve Varsel i Overensstemmelse hermed.

Den faglige Medarbejder. Formanden kom nu ind paa Forholdene ved Udarbejdelsen af det faglige Stof til »Social-Demokraten«. Efter at Stillingen som faglig Medarbejder var bleven knyttet til den ene under De samvirkende Fagforbund oprettede Sekretærposter, var Indehaveren af denne Stilling, *Carl Gran*, bleven angreben af en haardnakket Sygdom, som havde medført hans Ophold paa Hospital gennem mange Maaneder. Han var dog for kort Tid siden endelig kommen sig saa vidt, at han kunde udskrives af Hospitalet og tage fortsat Pleje i sit Hjem, hvor han nu nærede Haab om snart at kunne gaa sin fuldstændige Helbredelse i Møde. Sikkert delte alle i Forsamlingen — udtalte Formanden — Carl Grans Haab i denne Henseende.

Anvisningskontorer. Med Hensyn til de ministerielle Planer om Indførelsen af offenlige (kommunale, men statsunderstøttede) *Arbejdsanvisnings-Kontorer* over hele Landet fremkom Taleren med en kort Redegørelse for den Medvirken, der fra De samvirkende Fagforbund havde fundet Sted ved Forberedelsen af et Lovforslag. Paa Indenrigsministeriets Anmodning havde Hovedorganisationen udtalt sig om Planen, særlig Anvisningen af »faglig« Arbejdskraft, som krævede andre Forudsætninger end den øvrige Del af Virksomheden. Senere var der holdt Fællesraad i Ministeriet mellem Repræsentanter fra begge Sider i Arbejdsverdenen. Derved havde Arbejdernes Repræsentanter opnaaet Indflydelse paa Forslagets Affattelse paa forskellige Omraader.

Ferier for Arbejderne. Dansk Forening for *Arbejderbeskyttelse* havde i Oktober 1911 anmodet De samvirkende Fagforbund om at skaffe en Del Oplysninger med Hensyn til, i hvor stor Udstrækning der for Tiden gives Arbejderne *Ferie*. I den Anledning havde man udsendt Spørgeskemaer, og af disses Besvarelse var det fremgaaet, at der gives Ferie med Løn dels efter Overenskomst, dels ved Imødekommen fra Arbejdsgiverne, i en Række Fag.

Socialforsikring. Der var sket Henvendelse til De samvirkende Fagforbund om at tiltræde Bestræbelser fra en Kreds af socialt interesserede Mænd og Institutioner for Dannelsen af en *Forening for Socialforsikring*. Der findes forud en Komite for Socialforsikring, stiftet efter international Tilskyndelse og hidtil nærmest med international Virkeomraade. Nu tænktes Virksomheden indrettet paa ogsaa at udrette et Arbejde for denne Sag her i Landet, bl. a. ved at virke for Fremme af Socialforsikrings-Lovgivningen og oparbejde en almindeligere Interesse for denne. De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg havde, da en saadan Forening mulig kunde gavne det sociale Lovgivningsarbejde, besluttet at tiltræde Foreningen.

Kongresser. Paa en Konference i Göteborg vedtoges det af forskellige særlige Grunde at afholde *den skandinaviske Arbejderkongres* — som oprindelig var bestemt til at skulle finde Sted i Göteborg 1911 — i *Stockholm i 1912*. En senere Konfe-

rence i Gøteborg mellem Arbejderrepræsentanter fra Norge, Sverig og Danmark fastslog, at Kongressen skal afholdes *den 2.—4. September.* Som Hovedpunkt paa Dagsordenen skal behandles Spørgsmaalet om »Organisationsformen og Taktiken« og »Trusterne og Dyrtiden«. Desuden toges der Beslutning om en Række Spørgsmaal vedrørende Kongressen iøvrigt.

Den 3. og 4. Marts i Aar afholdtes paany Konference i Gøteborg, hvor 5 Repræsentanter mødte fra hvert af de 3 Lande. Paa denne Konference opnaaedes fuld Enighed om det meget vigtige Spørgsmaal om *Gensidighedsforbindelse mellem de skandinaviske Lande med bestemt Understøttelse ved større Konflikter* i de enkelte Lande. Formanden omtalte nærmere den vedtagne Beslutning, hvorefter der skal ydes Understøttelse til Konflikter i et af de skandinaviske Lande fra de øvrige Landes Hovedorganisationer, naar over 20 pCt. af den kæmpende Landsorganisations samlede Medlemsantal staar i Strid. Understøttelsen ydes fra og med den 3. Uge, og der skal i Landsorganisationens Love indføres Bestemmelser, som tillader Udskrivninger af *ekstra Bidrag* til et Beløb af indtil 50 Øre pr. Medlem om Ugen.

I August blev *den syvende internationale faglige Konference* afholdt i Budapest af Repræsentanter for de under det internationale faglige Sekretariat hørende Landsorganisationer. 18 Lande var repræsenterede. Blandt de vigtige Beslutninger, der vedtoges, var Reglerne for *gensidig international Hjælp* under store Konflikter. Hovedreglen blev den, at det internationale Sekretariat kun kan foranledige saadan Hjælpeaktion i særlige Undtagelsestilfælde. Det stilledes som udtrykkelig Betingelse for Modtagelse af Hjælp i saadanne Tilfælde, at de vedkommende Organisationer er Medlemmer af deres Lands Hovedorgsnisation, altsaa herhjemme De samvirkende Fagforbund.

Arbejdsløsheden. Det Materiale om *Arbejdsløsheden*, som De samvirkende Fagforbund har indsamlet, er for 1911 ligesom for de tidligere Aar bearbejdet af Statens statistiske Bureau. Af dettes seneste samlede Oversigt, som kun omfatter Tabet ved Arbejdsløshed, der ikke indirekte skyldes Arbejdernes Deltagelse i en Konflikt, fremgaar, at der af ca. 110,000 Arbejdere gennemsnitlig Aaret igennem har været godt og vel 10,000 Arbejdsløse, altsaa ca. 9 pCt., som til Stadighed vilde have været uden Beskæftigelse, dersom samtlige de øvrige Arbejdere havde haft regelmæssig Arbejde. Det samlede Antal tabte Arbejdsdage er ca. 2,481,000, hvilket, om Arbejdsløsheden havde været ligelig fordelt paa alle, var bleven 23 ledige Dage eller ca. 4 Uger for hver; i 1910 var Tabet 28 Dage pr. Arbejder. Arbejdsløshedsprocenten for hele Aaret faldt fra $10^1/_2$ i 1910 til $9^1/_2$ i 1911. Det kan regnes, at der i 1911 ved Arbejdsløsheden er forvoldt et Tab af ca. $2^1/_2$ Million Arbejdsdage.

Lønbevægelser. Formanden omtalte udførlig Sporvejskonfliktens Forløb og Afslutning og De samv. Fagforbunds Stilling til denne Konflikt og omtalte kort Kampene paa Teglværkerne og Trælagrene, blandt Kuskene i Esbjerg, Bagerkonflikten i København og i Jylland, Glasarbejdernes og Papirarbejdernes Lønbevægelser. Særlig kan nævnes den langvarige og vanskelige Jord- og Betonstrid, i hvis Forløb Syndikalisterne blandede sig i, paa den skadeligste Maade. Den gamle prøvede Bestyrelse i Fagforeningen havde ved Forligsmandens Mellemkomst opnaaet gunstige Vilkaar for Stridens Afslutning, men Syndikalisterne forpurrede det stillede Forslags Vedtagelse; de gjorde det ikke, fordi Forslaget var utilfredsstillende, men alene fordi de syndikalistiske Ledere ansaa Tidspunktet for at være belejligt til at lave Splittelse inden for Arbejderpartiet uden Hensyn til, om derved Arbejdernes dyreste Livsinteresser blev traadt under Fødder. Syndikalisternes uforsvarlige Adfærd ved denne Lejlighed kom Jord- og Be-

tonarbejderne dyrt at staa. Striden trak ud, og under fortsatte nye Ulemper kørte den syndikalistiske Bestyrelse, som havde tiltaget sig Ledelsen, omsider helt fast; den maatte opgive det hele, og det lysnede først atter, da den gamle Bestyrelse igen paatog sig at bringe Forholdene i Orden. Men kun med den største Vanskelighed blev denu de erfarne Førere muligt at genindvinde de Fordele, som Syndikat listerne havde sat over Styr. Det lykkedes endelig Natten mellem den 11. og 12. Marts i Aar; kun at den da sluttede Overenskomst endnu maatte vente med at træde i Kraft, indtil ogsaa den, i Forhandlingernes Gang, indtraadte Cement-Konflikt var ordnet. I Dagene omkring den 20. Marts, da dette opnaaedes, kunde langt om længe Jord- og Betonarbejderne genoptage Arbejdet, befriede for Syndikalismens Prøvelser.

Afslutning paa Forhandlingerne om ny Overenskomster og om andre Uoverensstemmelser mellem Arbejdsgivernes og Arbejdernes Organisationer finder i stor Udstrækning Sted med Bistand af Repræsentanter for de to Hovedorganisationer. Forretningsudvalget har saaledes fra 1. Maj 1911 til 1. Juni 1912 været repræsenteret ved 119 Møder.

Samlet Resultat af Lønbevægelser i 1911. 58,033 Medlemmer har været i Lønbevægelser og deraf igen 5196 i Strejke og 10,068 i Lockout; 49,027 Medlemmer opnaaede Fordele ved Lønbevægelsen; det skete for 35,895 uden Arbejdsstandsning, medens 3065 fik gennemført Forbedringer ved Hjælp af Strejker og 10,067, som var udelukkede, fik forskellige Fordele ved Lockoutens Ophør. Desuden havde 18,901 Medlemmer af 17 Organisationer været udelukkede paa Grund af Konflikter i andre Fag.

Arbejdstiden er bleven forkortet for 18,426 mandlige og 1507 kvindelige Medlemmer. Forkortelsen andrager for 17,000 Medlemmer 3 Timer pr. Medlem pr. Uge eller ca. 50,000 Timer pr. Uge for alle Medlemmer. For ca. 29,000 Medlemmer, som ogsaa har faaet Arbejdstiden forkortet, kan der ikke udregnes hvormeget Forkortelsen andrager.

Akkordpriserne er forhøjede for 9059 og Minimallønnen for 31,723 Medlemmer, Daglønnen er hævet for 2699, Maanedlønnen for 2650 Medlemmer.

Dansk Arbejdsmandsforbund havde ved Aarets Udgang Lønsager løbende for 7435 Medlemmer. Flere af de i 1911 indgaaede Overenskomster bringer i Løbet af Overenskomstperioden yderligere Fordele for de Medlemmer, de omfatter.

Endnu gav Formanden paa Grundlag af det indsamlede statistiske Materiale et lille Overblik over Arbejdstidens Længde og Minimalløns-Forholdene inden for den organiserede danske Arbejdsverden. De fremdragne Tal viste i det store og hele en stadig og solid Fremadskriden mod kortere Arbejdstid og forbedrede Lønvilkaar, saavel hvad mandlige som kvindelige Arbejdere angaar og baade for Minimal-Timelønnen og Minimal-Ugelønnen. I de Grupper, som har en kortere Arbejdstid end 10 Timer, har det vist sig, at Arbejdernes Antal er blevet forøget, særlig blandt dem, der har 9 og 9½ Times Arbejdstid. Den samlede gennemsnitlige Arbejdstid i København er bleven 9,3 og i Provinserne 9,7 Timer; for hele Landet var den i 1911 gennemsnitlig 9,5 Timer imod 9,7 i 1910.

For en meget stor Del af Arbejderne er Procenttillæget for Over- og Natarbejde, Søn- og Helligdagsarbejdet forhøjet.

Under Henvisning til den grafiske Fremstilling, som den omtalte Aarsberetning giver af alle disse Forhold for en længere Aarrække, sluttede Formanden sit Foredrag med at fremhæve den i det hele tilfredsstillende fremad- og opadgaaende Forskydning, som den faglige Bevægelse stadig viste paa saa godt som alle Omraader, ikke mindst i det sidst forløbne Aar.

Typograf *P. Hvidtfeldt* supplerede Formandens Beretning om Arbejdsanvisningen. Arbejdsgiverne haabede

gennem en Lovgivning paa dette Omraade at hindre Organisationerne i at arbejde for en Lønstigning. Alle kommende Fagforeningskongresser burde beskæftige sig med denne vigtige Sag.

Virksomheden godkendtes derefter enstemmig.

Dagsordenes Punkt 2

Regnskabet. Kasserer *E. Svendsen* gennemgik Regnskabet for 1911. Det godkendtes enstemmigt uden Diskussion.

Den faste Voldgiftsret.

Organisationsretten paa Borups Teglværk.

Sag Nr. 71.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 8. Juni 1912 i Sag Nr. 71: De samvirkende Fagforbund mod Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Teglværksforeningen af 1893 og Teglværksejer H. Clausens Vegne.

Hr. Teglværksejer Clausen, der i en længere Aarrække havde ejet Gadevang Teglværk og var Medlem af Teglværksforeningen af 1893, der var indmeldt i Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, købte i Sommeren 1910 tillige Borup Teglværk, som tidligere ikke havde hørt under Teglværksforeningen, og som arbejdede med uorganiseret Arbejdskraft.

Hr. Clausen fortsatte Driften i samme Spor, saaledes at de Arbejdere, han beskæftigede, ikke maatte være organiserede, og da 9 af dem i Begyndelsen af Marts d. A. desuagtet indmeldte sig i Arbejdsmændenes Fagforening for Gadevang, der hører under Dansk Arbejdsmandsforbund, stillede Hr. Clausen dem den 5. s. M. Valget mellem Udtrædelse af Fagforeningen eller Afskedigelse, og afskedigede dem samme Aften, da de ikke vilde gaa ind paa det førstnævnte Forlangende.

Den derved opstaaede Konflikt blev et af Punkterne i de Forhandlinger, som paa det Tidspunkt førtes mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Teglværksforeningen af 1893 angaaende Tilvejebringelse af en ny Overenskomst, men blev atter udskilt af Forhandlingerne ved en den 30. April d. A. truffen Ordning, saalydende:

»Ved en paa Forligsmandens Foranledning idag stedfunden Sammenkomst i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for de to Hovedorganisationer enedes man om, at Spørgsmaalet Borups Teglværk tages ud som Konfliktspunkt, idet man vedtager at henvise Sagen til Afgørelse ved Den faste Voldgiftsret ved at stille denne følgende to Spørgsmaal:

1. Strider de af Hr. Teglværksejer Clausen paa Borup Teglværk den 5. Marts foretagne Afskedigelser af Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer mod Septemberforligets Bestemmelser, og
2. Er Hr. Clausens Forbud mod, at hans Arbejdere paa Borup Teglværk er Medlemmer af Fagforeningen, berettiget ifølge alle foreliggende Forhold?

København, den 30. April 1912.

For De samvirkende Fagforbund i Danmark:
Carl F. Madsen. Lyngsie.
E. *Svendsen.*
For Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening:
Carl Weitemeyer. Gustav Kähler.«

De samvirkende Fagforbund har nu paastaaet Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Teglværksforeningen af 1893 og paa Hr. Clausens Vegne idømt Bod for Overtrædelse af Septemberforligets Varselsbestemmelser og Krænkelse af Arbejdernes naturlige Organisationsfrihed samt Sagens Omkostninger, medens de Indklagede procederer til Frifindelse og særlig bestrider Klagernes Ret efter Overenskomsten af 30. April d. A. til at paastaa dem idømte Bod og Omkostninger.

Der maa — imod de Indklagedes Formening — gives Klagerne Medhold i, at der ved den paaklagede Afskedigelse er sket Brud paa Sep-

temberforligets Varselsbestemmelser. Da den kollektivt foretagne Afskedigelse af de organiserede Arbejdere havde til Hensigt at tvinge dem til Udtrædelse af Organisationen, maa Afskedigelsen nemlig karakteriseres som en Lockout, der i al Fald kun kunde foretages under Iagttagelse af de pligtige Varsler.

Men selv bortset fra Varselsreglerne findes en Afskedigelse som den paaklagede med den Motivering, at Arbejderne er organiserede, at være uforenelig med Hr. Clausens Stilling som Medlem af Arbejdsgiverforeningen og som saadan berettiget og forpligtet efter Septemberforliget, hvis Forudsætning netop er Anerkendelsen af Organisationsretten paa begge Sider.

De Indklagede kan ikke herimod paaberaabe sig den dem i Septemberforligets § 4 hjemlede Ret til at vælge den efter deres Skøn passende Arbejdskraft, ej heller Rettens Fortolkning af denne Bestemmelse i Sag Nr. 58, hvilken anerkender Arbejdsgiverens Frihed til at vælge uorganiseret Arbejdskraft. Thi ét er, at der af Arbejderne ikke maa *øves Tvang paa Arbejdsgiverens Valg* af Arbejdskraft, idet han har Ret til at anse som sig uvedkommende og til ikke at blive indblandet i Arbejdernes indbyrdes Stridigheder og Organisationspolitik; et ganske andet Spørgsmaal er, om Arbejdsgiveren udenfor Konfliktstilfælde ved positive, aggressive Skridt har Lov til tværtimod at indblande sig i Arbejdernes Organisationsforhold og tværtimod at *øve Tvang paa Arbejdernes Valg*, om de vil organisere sig eller ej. Saadan Optræden findes i hvert Fald at høre til de i § 4 i Slutningen omtalte Misbrug af Reglen.

Hvad Spørgsmaalet om Bod angaar, maa der gives de Indklagede Ret i, at Overenskomsten af 30. April kun hjemler Klagerne udtrykkelig Ret til at stille Den faste Voldgiftsret de i Overenskomsten nævnte Spørgsmaal; men det tør paa den anden Side efter Overenskomstens Ordlyd ikke statueres, at Klagerne skulde have givet Afkald paa den dem — uafhængig af Overenskomsten — tilkommende Ret til tillige at sagsøge de Indklagede til Bod. Overenskomsten forudsætter ganske vist, at der i en selvstændig Sag alene stilles Retten de to oftnævnte Spørgsmaal, men Retten finder efter Omstændighederne ikke tilstrækkelig Grund til nu at udskille de alt indbragte Spørgsmaal. (Jvf. Lov om Rettens Pleje § 277).

Som formildende Omstændigheder for Hr. Clausen kan nævnes, at han, der paa Gadevang Teglværk altid har beskæftiget organiseret Arbejdskraft, for Borup Teglværks Vedkommende kun har fulgt en paa Teglværket herskende gammel Praksis og sikkert ikke har gjort sig klart, at han ved sin Optræden kom i Strid med Septemberforliget, og at han under den derved opstaaede Konflikt tilbød at betale de afskedigede Arbejdere 14 Dages Løn eller tage dem i Arbejde paa det i godt en Mils Afstand borte liggende Gadevang Teglværk, samt at det omstridte Spørgsmaal ikke tidligere har været forelagt Voldgiftsretten. Efter Omstændighederne findes Boden at burde sættes til 400 Kr., der skal tjene de afskedigede Arbejdere til Erstatning.

Hvad Sagsomkostningerne angaar findes Klagerne ved Overenskomsten af 30. April at være indgaaet paa med de Indklagede at dele Omkostningerne ved Indbringelsen for Retten af de to i Overenskomsten omtalte Spørgsmaal, og hver af Parterne findes derfor at burde betale 50 Kr. i Sagsomkostninger.

Kendelse.

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening bør for Teglværksforeningen af 1893 paa Hr. Clausens Vegne til De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne betale en Bod af 400 Kr. Sagens Omkostninger betales af hver af Parterne med 50 Kroner.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 51 ❋ KØBENHAVN DEN 22. JUNI 1912 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: De samvirkende Fagforbunds ordinære Repræsentantskabsmøde. Den engelske Kulstrejke. Lønbevægelser og Konflikter (Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderne i Randers).

De samvirkende Fagforbunds ordinære Repræsentantskabsmøde.

II.

Dagsordenens Punkt 3

Opførelse af en Fagforeningsbygning.

Formanden erindrede om, at Generalforsamlingen i April 1911 havde vedtaget at udskrive et Bidrag af 100,000 Kr. til Opførelse af en Fagforeningsbygning i København.

Der forelaa en trykt Redegørelse over de Oplysninger, som er fremskaffet om de forskellige Fagorganisationers Lejeforhold, og om hvilke Organisationer der kunde forventes at ville leje Lokaler i en Fællesbygning.

Udvalget havde en bestemt Ejendom paa Haanden og havde udarbejdet Planer, som Formanden nærmere gennemgik. Han oplyste, at Byggeudvalget og Forretningsudvalget endnu ikke var færdig med sine Overvejelser, men Forretningsudvalget foreslog dog nu, at man skred til at paaligne den vedtagne Udskrivning. I Forbindelse hermed anbefaledes det at oprette et Aktieselskab, der stod som Ejer af Bygningen med Love om Repræsentationsret og med Udstedelse af Aktiebeviser for *alle* Beløb, der indkom i Henhold til Paaligningen. En Resolution herom foresloges.

Maskinsnedker *V. S. Petersen*, København, mente, at Forretningsudvalget *havde* faaet Bemyndigelse til at udskrive Bidrag til det omhandlede Formaal og forstod ikke, hvorfor man skulde have Aktiebeviser udstedt, naar Paaligningen var obligatorisk, og det faktisk var De samvirkende Fagforbund, som ejede Bygningen.

Snedker *Marinus Petersen*, Aarhus, troede ikke, at der for Tiden var Raad til at yde Bidrag til et Byggefond.

Naar man tænkte paa at danne Aktieselskab, var det vel fordi man vilde have flere Penge end tidligere kalkuleret.

Taleren fraraadede imidlertid Købet af en gammel Bygning og anbefalede i Stedet — naar man endelig skulde bygge — at opføre en helt ny og moderne indrettet Bygning.

Typograf *P. Hvidtfeldt* var vel klar over, at Forretningsudvalget alt havde Bemyndigelse til at fremme hele denne Sag. Naar Planen skulde realiseres, maatte man dog ikke alene gaa ud fra Forholdene i Udlandet, man maatte ogsaa erindre den ringe Interesse, de danske Arbejdere almindeligvis viste deres egne Foretagender.

Noget særligt Ønske om en stærk Centralisation af Fagorganisationerne med Byggeforetagender for Øje skulde man af sidstnævnte Grund derfor ikke nære.

Baade af finansielle Hensyn og af rent praktiske Grunde fandt Taleren det forkasteligt at købe en gammel Bygning.

Cigarsorterer *Jens Knudsen* anbefalede at stille denne Sag i Bero og henviste til de Erfaringer, man hav-

de fra vore Forsamlingsbygninger. Disse Erfaringer opfordrede til Varsomhed. Taleren henviste til Forholdene i Tyskland, hvor denne Sag var løst i Forbindelse med *Herbergeringsspørgsmaalet*, og stillede til Slut en Resolution om at udsætte Sagen indtil næste Generalforsamling.

Dirigenten oplyste, at Generalforsamlingen sidste Aar havde taget bestemt Afstand fra Jens Knudsens Forslag om at overføre tyske Forhold paa dansk Grund. Et saadant Kæmpeprojekt, som man f. Eks. har i Düsseldorf, og som Jens Knudsen nærmest tænker paa, kan ikke overføres paa danske Forhold.

Hovedkasserer *E. Svendsen* fandt Tidspunktet til Udskrivning af Bidragene meget belejligt nu. Arbejdsforholdene bedredes Dag for Dag. Hvis vi skulde gaa ind paa Jens Knudsens Forslag, maatte vi opgive hele Sagen. Vi *maa* imidlertid tænke paa en Forandring, thi det var kun et Tidsspørgsmaal, naar »Social-Demokraten« fik Brug for vore Lokaler. Det gjaldt om at finde noget, hvorved vi bevarede Forbindelsen mellem den politiske og den faglige Hovedledelse.

Tapetserer *Jønsson* ansaa det for ugørligt at vedtage Jens Knudsens Resolution; den var dels i Strid med Generalforsamlingens Ønske og dels umulig at gennemføre. Jens Knudsen maatte jo ogsaa vide, at de tyske Fagforeningsbygninger langt fra var lukrative Foretagender og ofte krævede store Tilskud. Trangen til en Fagforeningsbygning og det dermed forbundne Samarbejde var saa stor, saa det var nødvendigt at realisere Planen om en Bygnings Opførelse, selv om det ikke var i »Social-Demokraten«s umiddelbare Nærhed. Pointet i Spørgsmaalet i Dag er imidlertid Bidragenes Udskrivning, og man burde derfor vedtage at udskrive dem inden 1. August.

Bygningssnedker *Chr. Jensen*, København, anbefalede den af Formanden stillede Resolution. Dermed var der intet endeligt fastslaaet angaaende selve Bygningens Beliggenhed og Indretning, men Pengene til Planens Viderebehandling blev skaffet tilveje.

Marinus Petersen, Aarhus, fastholdt, at Tiden ikke var belejlig til Bidragenes Udskrivning, men — hvis det var saaledes, at »Social-Demokraten« selv skulde bruge sine Lokaler, stillede Sagen sig jo anderledes, og det var da en bydende Nødvendighed at skaffe Plads, og Taleren vilde da være den første til at yde sin Bistand hertil. Han maatte dog fastholde, at der for Tiden ikke var »Raad« til at beskæftige sig yderligere med Sagen.

Cigarsorterer *Jens Knudsen* mente, at Generalforsamlingen paa Grund af manglende Tid havde beskæftiget sig for lidt med Sagen.

Den burde derfor underkastes en Behandling til. Han fandt iøvrigt de af ham omtalte tyske Forhold aldeles ideelle.

2. Møde.

Vilh. Nygaard dirigerede.

Dagsordenens Punkt 3 fortsat.

P. Hvidtfeldt erklærede, at man ikke maatte faa den Opfattelse, at der indenfor Forretningsudvalget var Strid om Sagens Realitet, men han var kun mod det foreliggende Projekt. Selvfølgelig var der ikke andet at gøre i dette Øjeblik, end at rette sig efter Generalforsamlingens Beslutning om at udskrive det vedtagne Bidrag af 1 Krone pr. Medlem, og anbefalede, at dette fandt Sted inden 1. August d. A.

Taleren advarede mod den Opfattelse, at Realisationen af denne Sag skulde være speciel københavnsk; det var jo Fagenes Hovedkvarterer, der først og fremmest skulde installeres i denne Bygning.

Snedker *Martin Petersen* anbefalede at henvise Sagen paany til Generalforsamlingen, og mente, at de Repræsentanter, der var tilstede paa den Generalforsamling, der tog Beslutningen, ikke i Forvejen havde haft Lejlighed til at konferere med deres Medlemmer om Sagen; thi ellers kunde det være, at Resultatet af Afstemningen var blevet anderledes. Taleren hævdede, at den fore-

slaaede Bygning blev et specielt københavnsk Foretagende, som ikke havde større Interesse for Provinsianerne, udtalte, at dersom han havde Valget mellem en monumental Fagforeningsbygning og et Herberg for vore tilrejsende Klassefæller, da valgte han Herberget.

Maskinsnedker *Skov*, Aalborg, mente ikke, at Tidspunktet for Udskrivning af Bidrag til Bygningen var belejligt, fordi flere af de i sidste Aar afsluttede Lønoverenskomster var afsluttede til mer eller mindre Tilfredshed for de paagældende Fag, fordi man manglede Midler til at kæmpe for Opnaaelse af bedre Resultater. Men naar vi ikke havde Penge hertil, saa har vi heller ikke Penge til at sætte i et dødt Foretagende som det her nævnte. Anbefalede at henlægge Sagen til Generalforsamlingen.

Arbejdsmand *J. C. Andersen* mente ligeledes, at vi ikke kunde realisere denne Sag, paa samme Tid som vi skal paalægge Organisationerne at styrke deres Reservefond.

Skal vi senere rejse en Bygning, lad det da blive et nyt Hus, som vi kan være bekendt, og ikke købe et gammelt Hus, som dog hverken bliver det ene eller det andet. Anbelede Jens Knudsens Resolution.

Murer *Lundberg* var i Tvivl, om der var Trang til en saadan Bygning, samt om Planen kan realiseres saaledes, at den økonomisk kan bære sig. At rejse en ny Bygning paa en Grund, der er centralt beliggende, vilde blive meget dyrt.

Taleren tog Afstand fra Martin Petersens Udtalelse om, at denne Sags Realisation var specielt københavnsk. Han haabede, at man søgte anden teknisk Assistance end den, man nu havde benyttet, dersom man arbejdede videre paa Planen.

Formanden var meget forbavset over en Del af de faldne Udtalelser, da Sagen jo er den, at det gentagne Gange var vedtaget at søge tilvejebragt en Bygning, hvor vi kunde centralisere vor faglige Ledelse. Sagen var jo vedtaget baade af et Møde af Forbundenes Formænd, paa et Repræsentantskabsmøde og en Generalforsamling, og vi havde Bemyndigelse til at foretage Udskrivningen af Bidrag, men Forretningsudvalget havde ment at burde forelægge det Resultat, der nu forelaa, for Repræsentantskabet, forinden vi gik videre. Den Dag var ikke saa fjern, da De samv. Fagforbund maatte rykke ud af Social-Demokratens Bygning, fordi der ikke var Plads, og vi skulde da søge ud hos de private Husejere, dersom vi ikke selv skaffede os en Bygning.

Formanden gjorde opmærksom paa, at det foreliggende Materiale ikke var et Forslag, men kun et Udkast, og han havde udtrykkelig ved Forelæggelsen gjort opmærksom herpaa, og yderligere udtalt sin Frygt for, at det blev for dyrt. Han vilde advare mod Tanken om at rejse en Bygning saa stor og monumental, saa den ikke svarede til vore smaa Forhold. Sagen maatte løses, saa den var afpasset efter vore økonomiske Evner.

Tanken om at løse Herbergeringsspørgsmaalet i Forbindelse med denne Sag havde Generalforsamlingen absolut forkastet.

Anbefalede at udskrive det vedtagne Bidrag.

Arbejdsmand *Hans Nielsen*, Aalborg, anerkendte Udvalgets Arbejde, men det Resultat, der var fremkommet, animerede ikke til at gaa videre, da det sikkert blev for dyrt at forandre en gammel Ejendom. Den Krone, det nu er vedtaget at paaligne Medlemmerne, er alt for lidt til at paabegynde Realisationen af denne Plan med. Taleren omtalte Vanskeligheden ved at komme til Medlemmerne og forlange Penge til denne Bygning og foreslog, at Sagen paany forelagdes den næste Generalforsamling.

Snedker *Marinus Petersen*, Aarhus, protesterede imod at skulle have udtalt, at han betragtede denne Sag som udelukkende københavnsk, thi dette var absolut ikke hans Mening, Var forøvrigt i Tvivl, om denne Forsamling havde Kompetence til at udskrive det nævnte Bidrag.

Kasserer *E. Svendsen* hævdede, at det var en Administrationsbygning, der her var Tale om, og ikke en Forsamlingsbygning eller et Monument. Det var af uvurderlig Nytte, at vore faglige Ledelser boede saa nær hinanden og i saa nøje Forbindelse med vort Hovedorgan som muligt. Han var bange for, at advarende Røster, der nu hævede sig mod dette Foretagende, var dikteret af Frygt for at komme til sine Medlemmer med en saadan Paaligning, som her var Tale om. Gjorde endnu en Gang Rede for de Institutioner, der skulde installeres her, bl. a. foruden Landsorganisationens og Forbundenes Kontorer, Læsestue for de Arbejdsløse samt Arkiv for Arbejderbevægelsen.

Typograf *Viggo Christensen* troede, man blandede en Del denne Sag uvedkommende Spørgsmaal ind i Debatten, og naar man saa ofte her nævnede Ordet »Forsamlingsbygning«, saa var det sikkert, fordi Erfaringerne med Hensyn til disse havde sat Skræk i Blodet paa os.

Det, vi skulde have klaret, var Spørgsmaalet: kan det betale sig, og er det hensigtsmæssigt at have en saadan fælles Administrationsbygning? Herpaa mente Taleren, man maatte svare ja. Ser vi paa Vanskeligheden ved at skaffe Lokaler ude i Byen, maatte man komme til det Resultat, at det var til Gavn for Organisationerne at have deres eget Hus, men selvfølgelig maatte Sagen løses saaledes, at Foretagendet blev rentabelt.

Herbergerings-Forholdene maatte løses af de københavnske Arbejdere alene, uden Forbindelse med nærværende Sags Løsning.

Arbejdsmand *P. Mikkelsen,* Aarhus, mente, at vi i Aaret 1916 eventuelt stod overfor store og omfattende Lønkampe og dér fik Brug for alle de Midler, vi kunde skaffe, og vore Medlemmer vil ikke kunne forstaa, at vi skal sætte Penge i en saadan Bygning og maaske mangle dem til den Tid. Kunde bedre forstaa, om vi opkrævede 1 à 2 Kr. om Aaret, saa vi stod godt rustede til den Tid.

Snedker *Jonasen,* Horsens, hævdede, at vi ikke havde Penge at smide ud til saadanne Bygninger, naar vi forrige Foraar ikke havde Penge til at kæmpe videre for Opnaaelse af bedre Overenskomster. Lad os samle Penge til 1916, saa vi staar godt rustede. Anbefalede at udsætte Sagen.

Maskinarbejder *Christensen,* Helsingør, bebrejdede Forretningsudvalget, at man satte denne Sag paa Dagsordenen, forinden Sagen forelaa bedre planlagt. Selvfølgelig maa vi udskrive det en Gang af Generalforsamlingen vedtagne Bidrag, vi savner enhver Lovhjemmel til at sætte Generalforsamlingens Beslutninger ud af Kraft.

Væver *Møller,* København, mente, at Forudsætninger, der syntes at være til Stede, da Sagen sidst var for, ikke mere foreligger, idet de Oplysninger, der er indhentet hos Forbundene, tyder paa, at der ikke er nogen overvældende Trang til en saadan Bygning. Anbefalede, at Udvalget arbejder videre paa Sagen, men at vi venter med Udskrivningen af Bidraget.

Snedker *Vald. Friis* mente at denne Sag ikke burde løses, forinden vi saa om den kommende Tid kunde skabe Tilfredshed med Landsorganisationen.

Smed *Walther,* København, imødegik en Del af de Udtalelser, der gik imod at realisere denne Sag, og anbefalede at stemme for den foreslaaede Resolution, saa vi fik begyndt paa dette Foretagende og lad os opfordre Forretningsudvalget til at søge den bedst mulige tekniske Assistance og søge Bygningen rejst saa billigt og hensigtsmæssigt som muligt.

Arbejdsmand *Hans Nielsen,* Aalborg, Cigararbejder *Jens Knudsen* m. fl. hævdede deres tidligere fremsatte Synspunkter.

Maskinsnedker *V. S. Petersen* sluttede sig til P. Christensen fra Helsingør. Henstillede iøvrigt, at man tilføjede den stillede Resolution en Opfordring til Fællesorganisationen om at søge Herbergeringsspørgsmaalet løst.

Formanden replicerede sluttelig til en Del Talere.

Følgende Resolution vedtoges:

Repræsentantskabet beslutter at stille Sagen angaaende Opførelsen af et Fagforeningshus i København i Bero til Generalforsamlingen endnu en Gang har behandlet Sagen.

65 stemte for, 47 imod.

3. Møde.

Den 11. Juni Kl. 10 Form. Dirigent: *J. A. Hansen.*

Dagsordenen Pkt. 4.

Beretning fra Reorganisationsudvalget.

Formanden, *C. F. Madsen*, gennemgik Sagens Forhistorie og refererede, hvad der foregik paa Repræsentantskabets sidste Møde 20. til 22. Januar 1912. Det nedsatte Udvalg havde holdt flere Møder. I Stedet for Folkethingsmand Stauning, der ikke kunde overkomme Hvervet som Sekretær sammen med alle sine øvrige Bestillinger, havde man valgt Maalerkontrollør *Peder Hedebol.* Da Murer *Charles Christensen* ikke i Henvendelsen til Fagforbundene kunde faa en bestemt Passus ud, nedlagde han uden videre sit Mandat, og i hans Sted indtraadte 1. Suppleant Fru *Emma Petersen* i Udvalget. Hver Tirsdag bliver der holdt et Heldagsmøde fra Kl. 9 Fm. til 4 Eftermiddag udelukkende for at arbejde paa Sagen; men til Trods herfor er det kun lykkedes Udvalget at naa til § 13 i de nuværende Love. Da vi har udsat Repræsentantskabsmødet én Gang, turde vi ikke udsætte det endnu en Gang. Hele Sagen er imidlertid ikke tjent med, at man jager den igennem, og derfor maa vi have den fornødne Tid til at gennemgaa den. Taleren anbefalede derfor at undlade at afholde ekstra Generalforsamling, og vente med Sagens Behandling til den ordinære Generalforsamling i April 1912.

Murer *Charles Christensen*, København, havde ønsket et rent, nevtralt Cirkulære udsendt til Medlemmerne, og da der ikke blev taget Hensyn hertil, udtraadte Taleren af Udvalget. Troede ikke, at der kom noget ud af Reorganisationsudvalget.

Dirigenten protesterede imod den sidste Udtalelse. Udvalget arbejdede med Alvor i denne Sag. Den første, der var brudt ud, var Charles Christensen, men de øvrige i Udvalget fortsatte deres Arbejde ufortrødent, og Taleren anbefalede at tage Formandens Meddelelse til Efterretning.

Denne Henstilling vedtoges udeu Afstemning.

Dagsordenens Pkt. 5.

Andragende fra Dansk Skotøjsarbejderforbund om Efterbevilling af Lockoutunderstøttelse.

Laurids Jørgensen føjede nogle Bemærkninger til det Cirkulære Skotøjsarbejderforbundet havde tilstillet Repræsentantskabet.

Det var Bevillingen af Understøttelse til Murerforbundets Medlemmer under Lockouten t 1911, der havde bevirket, at Skotøjsarbejderne havde fremdraget denne gamle Sag. Der var formentlig handlet inkonsekvent i de 2 Tilfælde. Forretningsudvalget, som tidligere havde stillet sig tvivlende overfor hvorvidt Murerne havde Ret til Understøttelse, havde jo nu taget Beslutning, og Repræsentantskabet havde godkendt Udvalgets Stilling ved at godkende det igaar fremlagte Regnskab.

Formanden erindrede om at 2 Generalforsamlinger havde forkastet Skotøjsarbejdernes Begæring om Understøttelse til Konflikten i 1909. Repræsentantskabet kunde ikke forandre Generalforsamlingsbeslutninger. Hvis Forbundet derfor ønskede denne Sag behandlet paany, maatte den henvises til en ny Generalforsamling. Repræsentantskabet maatte afvise Behandlingen.

Murer *Chr. Petersen* hævdede, at Murerforbundet efter alt hvad der var foregaaet havde staaet paa ganske lovlig Grund, da Understøttelse blev udbetalt.

Skomager *Charles Koch* opfriskede de Forhandlinger og Tilsagn, der i sin Tid var ført og givet angaaende Understøttelse til Skomagerne. Hele

Forudsætningen for Konfliktens Afslutning var den, at Understøttelse vilde blive udbetalt. Skotøjsarbejdernes og Murernes Forhold i de to Tilfælde var ganske analoge, derfor maatte de to Sager ikke behandles stik modsat.

Forbundet havde derfor fremsat Redegørelsen og Forslaget som en Protest mod det skete, og Repræsentantskabet maatte kunne anbefale Understøttelsens Efterbevilling.

J. A. Hansen refererede ogsaa hvad der var sket i sin Tid og paaviste, at medens Forholdene var meget vaklende for Skotøjsarbejderne, stod Murerne senere i en ganske anden Situation, idet Arbejdsgiverne drev dem ud i en Lock-out, saaledes at Forretningsudvalget nødvendigvis maatte stille sig paa Siden af Murerne.

Snedker *Martin Petersen* mente, at der ikke var udvist fuld Retfærdighed overfor Skomagerne før de fik de Penge, de nu gentagne Gange havde andraget om, han forventede at Forretningsudvalget kom med et anbefalende Forslag til Generalforsamlingen.

Skomager *Laurits Jørgensen* tog derpaa Forslaget tilbage og bebudede dets Fremsættelse overfor den næste Generalforsamling.

Jørgensen hævdede iøvrigt at Skomagerne ligesom Murerne aldeles loyalt havde rettet sig paa alle Punkter efter Forretningsudvalgets Henstillinger.

Arbejdsmand *Hans Nielsen* frafaldt Ordet under disse Omstændigheder medens Maskinsnedker *V. S. Petersen* ikke kunde se Forskellen paa de to Sager, der var behandlet forskelligt.

Formanden henviste til Arbejderen fra 4. Juli 1908 til 29. Juni 1909 (5. Aargang) hvor man kunde faa hele denne Sag belyst.

Hermed sluttede Sagen.

Rettelse.

I Formandens Beretning om Virksomheden, som er optaget i »Arbejderen« Nr. 50, staar der under Afsnittet »Arbejdstiden« (Side 368 nederste Linie): »For 29000 Medlemmer, som ogsaa har faaet Arbejdstiden forkortet, kan det ikke udregnes, hvor meget Forkortelsen andrager«. »29000« skal være »2900«.

Den engelske Kulstrejke.

I »Arbejderen« Nr. 45 meddelte vi Forløbet af den engelske Kulstrejke. I Tilslutning hertil gjengive vi nedenstaaende den af den engelske Rigsdag vedtagne

Lov om Minimalløn til Kulminearbejdere, der arbejde under Jorden, m. m.

vedtaget af det engelske Parlament i Marts 1912.

1. (1.) Enhver Kontrakt for en Kulminearbejder, der arbejder under Jorden, skal indeholde Bestemmelse om, at Arbejdsgiveren skal betale en Arbejdsløn mindst saa stor som den Løn, der i Medfør af denne Lov fastsættes som Minimalløn. Denne Løn skal finde Anvendelse paa vedkommende Arbejder, medmindre det paa en i [de nedenfor omtalte] Distriktsregler godkendt Maade fastslaas, at hans Udelukkelse fra Minimallønnen har Hjemmel i Reglerne, eller at han har mistet sin Ret til denne Løn ved ikke at opfylde de Betingelser, som Reglerne sætte for det udførte Arbejdes Regelmæssighed og Godhed. Enhver Lønoverenskomst, der staar i Modstrid med denne Forskrift, er ugyldig.

I denne Lov betyder Udtrykket Distriktsregler Regler, der i Medfør af Loven fastsættes af et forenet Distritksraad.

(2). Hvert Distrikts Regler skulle for deres Vedkommende udelukke gamle og svage Arbejdere fra Retten til Minimalløn, skulle sætte visse Betingelser for Arbejdets Regelmæssighed og Godhed og skulle indeholde Bestemmelse om, at en Arbejder mister sin Ret til Minimalløn, dersom han ikke opfylder disse Betingelser, uden at det skyldes Forhold, han ikke er Herre over.

Endvidere skulle Distriktsreglerne indeholde Bestemmelser, hvorefter det kan afgøres, om en Arbejder i Distriktet er en saadan, paa hvem Minimallønsbestemmelserne finde Anvendelse, eller om en Arbejder, der ikke opfylder Distriktsreglernes Fordringer, har mistet sin Ret til Minimalløn. Endelig skulle de inde-

holde Forskrifter om, at der udstedes Beviser med Hensyn til Beslutninger, der fattes om disse Spørgsmaal.

(3). Denne Paragrafs Bestemmelser om Minimalløn skulle komme til Anvendelse fra det Øjeblik, Loven er vedtagen, selv om Minimallønnen da endnu ikke maatte være bleven fikseret, saa at en Arbejder, fra det Øjeblik Fikseringen er sket, hos Arbejdsgiveren skal kunne indtale alt, hvad han skulde have haft, hvis Fikseringen var sket.

2. (1). Minimalløn og Distriktsregler i Medfør af denne Lov skulle vedtages særskilt for hvert af de i vedføjede Fortegnelse (Fortegnelsen udeladt her) nævnte Distrikter. Vedtagelsen sker af Forsamlinger, der af Handelsdepartementet anerkendes som vedkommende Distrikts forenede Distriktsraad.

(2). Som et forenet Distriktsraad kan Handelsdepartementet anerkende enhver Forsamling — enten den allerede existerer i det Øjeblik, Loven vedtages, eller dannes med den for Øje —, der efter Departementets Skøn danner en retfærdig og ligelig Repræsentation for Distriktets Kulminearbejdere og deres Arbejdsgivere, forudsat dens Formand er en af begge Parter uafhængig Person, der enten er valgt af disse ved gensidig Overenskomst eller, om fornødent, af Handelsdepartementet.

Hvis en Forsamling i sine Vedtægter mangler Bestemmelse om, at 1) de Medlemmer, der repræsentere henholdsvis Arbejdere og Arbejdsgivere, stemme klassevis, saa snart det forlanges af blot et enkelt Medlem, og at 2) Formandens Stemme er den afgørende i Tilfælde af Meningsforskel mellem de to Klasser, kan Handelsdepartementet som Betingelse for at anerkende Forsamlingen som et forenet Distriktsraad forlange, at dens Vedtægter ændres efter Departementets nærmere Bestemmelse, og de saaledes ændrede Vedtægter skulde komme til Anvendelse overalt, hvor der træffes Bestemmelse i Henhold til denne Lov.

(3) Ethvert forenet Distriktsraad skal for sit Distrikts Vedkommende fastsætte en almindelig Minimalløn og almindelige Distriktsregler, som skulle komme til Anvendelse paa alle Distriktets Kulminer og alle de Arbejdere, der arbejde under Jorden i disse Miner; dog at der i Medfør af denne Lov for visse Miner og deres Arbejdere kan fastsættes særlig Minimalløn og særlige Regler, ligesom Distriktsraadet kan bestemme, at den almindelige Minimalløn og de almindelige Regler ikke skulle komme til Anvendelse paa en vis Mine og dens Arbejdere, saa længe man overvejer Spørgsmaalet om, hvorvidt der for den og dem skal gælde særlig Løn og særlige Regler.

(4). Hvis det paavises overfor et Distriktsraad, at den almindelige Minimalløn eller de almindelige Distriktsregler paa Grund af særlige Forhold ikke passe paa en af Distriktets Miner, en vis Klasse Miner i Distriktet, eller en vis Klasse Arbejdere, kan Raadet fastsætte en særlig Minimalløn (højere eller lavere end den almindelige) eller særlige Distriktsregler (mere eller mindre skærpede end de almindelige) for vedkommende Mine, Klasse Miner eller Klasse Arbejdere, og denne særlige Løn og disse Regler skulle da anvendes paa de vedkommende Miner eller Arbejdere i Stedet for den (de) almindelige.

(5). Med Hensyn til Fastsættelsen af Minimalløn skal Distriktsraadet være beføjet til at dele Distriktet, og i saa Fald skal hver Del i denne Henseende betragtes som et selvstændigt Distrikt.

(6). Med Hensyn til Fastsættelsen af Distriktsregler skulle flere Distriktsraad kunne forene sig om, at deres Distrikter behandles som et samlet Distrikt med et kombineret Distriktsraad, udnævnt paa saadan Maade, som de forskellige Distriktsraad kunne blive enige om, og under Ledelse af en af Raadenes Formænd, som udpeges enten ved Overenskomst mellem Raadene indbyrdes eller, om fornødent, af Handelsdepartementet.

3. (1). Naar en Minimalløn og Distriktsregler ere blevne fastsatte i Medfør af denne Lov, skulle de forblive i Kraft, indtil de ændres i Over-

ensstemmelse med nedenanførte Regler.

(2). Et Distriktsraad skal være beføjet til under følgende Betingelser at ændre den en Gang fastsatte Minimalløn og de en Gang fastsatte Distriktsregler:

a. naar der kan opnaas Overenskomst derom imellem de Medlemmer af Raadet, der repræsentere Arbejderne, og de Medlemmer, der repræsentere Arbejdsgiverne, og

b. naar der er forløbet 1 Aar, efter at Løn eller Regler sidst fastsattes eller ændredes, forudsat at der med tre Maaneders Varsel, givet efter Aarets Udløb, fremsættes Forlangende derom af Arbejdere eller Arbejdsgivere, der efter Raadets Skøn repræsentere en betydelig Del af deres Fæller.

De Forskrifter, der i denne Lov indeholdes om Fastsættelse af Minimalløn og Distriktsregler, skulle, med de af Forholdets Natur følgende Afvigelser, ogsaa gælde for Ændringer i Lønnen eller Reglerne.

4. (1). Hvis der to Uger efter denne Lovs Vedtagelse maatte være noget Distrikt, for hvilket der ikke af Handelsdepartementet er blevet anerkendt et Distriktsraad, eller hvis der senere i noget Distrikt maatte opstaa Forhold, som kræve Afgørelse af et Distriktsraad, uden at et saadant da maatte findes, skal Handelsdepartementet kunne udnævne en dertil egnet Person til at fungere i Stedet for Distriktsraad, og saa længe hans Udnævnelse gælder, skal, for saa vidt angaar vedkommende Distrikt, Loven fortolkes, som om han var substitueret for Distriktsraadet.

(2). Hvis der fem Uger efter denne Lovs Vedtagelse maatte være noget Distriktsraad, der endnu ikke har fastsat Minimalløn og Distriktsregler for sit Distrikt, skal Raadets Formand paa egen Haand fastsætte saadan Løn og saadanne Regler, og hvad han fastsætter, har da samme Virkning, som om det var fastsat af Raadet.

Dog skulle Arbejder- og Arbejdsgiverrepræsentanter i et Distriktsraad ved Overenskomst eller Handelsdepartementet efter Indstilling af Raadets Formand kunne fiksere en bestemt længere Periode end fem Uger til Fastsættelsen.

5. (1). I denne Lov indbefattes under »Kulmine« Miner af lagdelt Jernsten (stratified ironstone). Ved »Arbejder« forstaas enhver Person, der arbejder under Jorden i en Mine, medmindre hans Arbejde udelukkende bestaar i Opsyn eller Eftermaaling eller han er Embedsmand i Minen.

(2). Hvis enten et Distriktsraad, naar det vælger Formand, eller Handelsdepartementet, naar dette udnævner en saadan, anser saadant for hensigtsmæssigt, kan Formandshvervet tildeles tre Personer, der handle i Fællesskab og stemme efter Majoritet og som tilsammen betragtes som Raadets Formand.

6. (1). Denne Lov skal citeres som Coal Mines (Minimum Wage) Act, 1912.

(2). Den gælder for tre Aar efter Datoen for dens Vedtagelse, men ikke længere, medmindre anderledes vedtages af Parlamentet.

Lønbevægelser og Konflikter.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderne i Randers. Forbundet har d. 12. Maj indgaaet Overenskomst med Fagets Arbejdsgivere i Randers.

Minimallønnen er fastsat til 18, 22, 24 og 26 Kr. ugentlig henholdsvis for 1, 2, 3 og 4 Aar efter Læretidens Udløb.

For Fabriksarbejdere til 18 og 21 Kr. henholdsvis for 1 og 2 Aar, regnet fra 18 Aars Alderen.

Overarbejde til Kl. 12 Nat betales med 15 Øre extra pr. Time, efter Kl. 12 Nat samt Søn- og Helligdagsarbejde med et Tillæg af 20 Øre pr. Time.

Overenskomsten udløber tidligst 1917. Der har ikke tidligere været indgaaet Overenskomst i Randers for dette Fags Vedkommende.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen). Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 52 ❋ KØBENHAVN DEN 29. JUNI 1912 ❋ 8. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsløsheds-Statistik. Grænseudvalgets Kendelser. Den faste Voldgiftsret. Lønbevægelser og Konflikter (Arbejdsmændene i Hørsholm. Hvidgarverne paa Cromlæderfabriken i Valby. Kedelpassere i Provinsen. Kedelpassere paa Svineslagteriet ved Vejle. Kedelpassere i Nakskov. Skibstømrerne i Randers. Skibstømrerne i Marstal). Kongresser.

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Juni 1912.

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Juli 1912.

Grænseudvalgets Kendelser.

Kendelse i Sag Nr. 3.

Metaltrykkernes Fagforening i Kbhvn. mod Dansk Arbejdsmandsforbunds Fabriksarbejderafdeling i Kbhvn.

Under 4. September 1909 indsendte Metaltrykkernes Fagforening til De samvirkende Fagforbund Klage over, at Metalvarefabrikant H. A. Gruberts Sønner, Tyrolsgade Nr. 17, Amager, forsøgte at uddanne Arbejdsmænd til Metaltrykning for en Løn af 30—33 Øre pr. Time, medens Lønnen for en faglært Metaltrykker er 45 Øre pr. Time.

Klagen førte til Afholdelse af et Møde den 15. Novbr. s. A. mellem Repræsentanter for Fabriksarbejdernes Forbund og Metaltrykkernes Fagforening under De samvirkende Fagforbunds Ledelse. Ved denne Lejlighed vedtoges følgende:

»Fabriksarbejdernes Forbunds og Metaltrykkernes Fagforenings Repræsentanter, samlede til Møde om Arbejdsforholdene hos H. A. Gruberts Sønner, er enige om, at der intet er at indvende imod, at Arbejdsmændene beskæftiges ved *oppresset* Arbejde, medens det Arbejde, som er *trykket op*, i alle Tilfælde bør betales med den for Metaltrykkere gældende Løn.

Iøvrigt er begge Organisationer enige om, at der bør træffes Foranstaltning til at faa fastsat Akkordpriser paa saavidt muligt alt gangbart Arbejde af begge Arter, ligesom der for de øvede Arbejdsmænds Timelønsarbejde bør fastsættes en højere Timeløn end den gældende. De saaledes fastsatte Arbejdsvilkaar vil begge Organisationer i Fællesskab virke for at skaffe overholdte.

3 Repræsentanter for hver af de to Organisationer træder snarest sammen for i Fællesskab at lægge Plan om, hvilke Krav man vil stille til Forholdenes Ordning, og hvorledes man vil skaffe dem gennemførte.

I disse Forhandlinger deltog Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund.«

I Fortsættelse af denne Vedtagelse indbød De samvirkende Fagforbund Parterne til et Møde, som fandt Sted den 18. Marts 1910 og hvor følgende Beslutning vedtoges:

»Det i Aften samlede Udvalg fortsætter Forhandlingerne og søger udarbejdet et Forslag til en Akkordpriskurant og Regler for ny Akkordfastsættelser. Endvidere Forslag til de fornødne Timelønssatser hos H. A. Gruberts Sønner, hvorefter begge Organisationer snarest og ved fæl-

les Hjælp søger Forslaget gennemført og de indførte Overenskomster overholdte.«

Denne Vedtagelse meddeltes saavel til Metaltrykkernes Fagforening som til Fabriksarbejdernes Forbund med Skrivelse af 19. Marts fra De samvirkende Fagforbund.

Forhandlingerne mellem Parterne fortsattes dernæst ved et Møde i Rømersgade den 31. Marts 1910, men om Vedtagelsen paa dette Møde herskер der forskellige Opfattelser mellem Parterne. Fabriksarbejderne hævder, at man var enig om, at Metaltrykkerne skulde fremkomme med Forslag til en Priskurant, som saa Arbejdsmændene skulde overveje og eventuelt slutte sig til, men dette paastaar Metaltrykkerne er ikke rigtigt, og de mener ikke, at en saadan Fremgangsmaade overhovedet vilde have ført til noget Resultat.

I Efteraaret 1910 førtes der en Forhandling mellem Metaltrykkerne og Arbejdsgiverforeningen om Løn- og Arbejdsforhold, og den 5. November s. A. nedlagde Metaltrykkerne Arbejdet. Den 7. November sendte Metaltrykkernes Fagforenig dernæst Fabriksarbejdernes Forbund en Skrivelse, hvori man gjorde Rede for Konflikten og de stillede Krav til Arbejdsgiverne, samt henstillede at søge udvirket, »at de 5 Fabriksarbejdere, som H. A. Gruberts Sønner har oplært til Metaltrykning for at faa en Del af sit Arbejde udført billigere, erholder den samme Løn, som er gældende for faglærte Arbejdere«.

Der føres nu en Korrespondance frem og tilbage mellem Metaltrykkerne og Dansk Arbejdsmandsforbund samt Fabriksarbejdernes Forbund, hvorunder Metaltrykkerne beklager sig over, at Arbejdsmændene formentlig beskæftiges ved Metaltrykkerarbejde, medens Metaltrykkerne strejker, men Fabriksarbejdernes Forbund hævder paa sin Side, at deres Medlemmer »ikke udfører eller har udført noget af det Arbejde, som Metaltrykkerne har nedlagt og blokeret«.

Den 22. Februar afsluttedes der Overenskomst mellem Metaltrykkerne og Arbejdsgiverforeningen, og Strejken ophørte, uden at man opnaaede Enighed om, hvorledes Forholdet skal være med de ikkefaglærte. Fra Arbejdsgivernes Repræsentanters Side udtaltes det, at hvis Arbejdsmænd, som anvendtes til dette Arbejde, indgik i Metaltrykkernes Fagforening, vilde de faa samme Løn som de faglærte Metaltrykkere. Iøvrigt har Striden mellem Metaltrykkerne og Arbejdsmændene i det væsentlige hvilet, indtil Sagen i August Maaned 1911 af De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg henvistes til Udvalget til Afgørelse af Grænsestridigheder.

Udvalget til Afgørelse af Grænsestridigheder har dernæst paa 2 Møder, nemlig den 29. August og den 6. Oktober 1911, gjort Forsøg paa at hidføre en praktisk Løsning af Striden ved et Forlig mellem Parterne, men, da dette ikke lykkedes, undersøgt Forholdene paa 3 forskellige Fabrikker, nemlig Aktieselskabet Glud & Marstrands Fabrikker, Aktieselskabet Carl Lunds Fabrikker samt H. A. Gruberts Sønners Fabrik, paa hvilken sidste Striden er opstaaet.

Det maa herefter anses for godtgjort, at Forholdene hos sidstnævnte Firma forsaavidt er af en egen Art, som dette Firmas Chefer derved, at i al Fald 2 af dem er faglærte Metaltrykkere, har haft let ved at oplære ikke-faglærte til Metaltrykning, hvad andre Firmaer, der ikke er i en lignende Stilling, ikke har kunnet — samt endvidere derved, at dette Firma udfører en hel Del anden Klasses Arbejde af særlig tyndt Materiale.

Udvalget er endvidere ved denne Undersøgelse samt ved, hvad der iøvrigt foreligger om Sagen, kommet til det Resultat, at det ikke vil være muligt at drage en aldeles skarp Grænse for, hvilket Arbejde der udføres eller bør udføres af faglærte eller ikke-faglærte. Medens der saaledes hos H. A. Gruberts Sønner sikkert udelukkende anvendes ikke-fag-

lærte til Færdigbearbejdning af det ved Maskiner oppressede Arbejde, saa er det paa den anden Side ogsaa en Kendsgerning, at der baade paa Carl Lunds Fabrikker og hos Glud & Marstrand paa Kapelvej anvendes faglærte til lignende Arbejde.

Omvendt er det ogsaa konstateret, at de ikke-faglærte paa Carl Lunds Fabrikker anvendes til den saakaldte Planering, hvortil der anvendes Haandstaal, samt til Trykning med fast Fortsætter. Udvalget tør heller ikke anse sig for fuldt kompetent til at afgøre, hvem det ene eller andet Arbejde bør udføres af, bl. a. af den Grund, at en saadan Afgørelse vilde komme til at berøre en tredje Part, nemlig Fabrikkerne.

Udvalget maa derfor holde sig til den organisationsmæssige Ordning af Sagen, og her maa det ikke alene hævdes i Overensstemmelse med foranciterede Resolution af 15. November 1909, at de, der beskæftiges med Arbejde, der »trykkes op fra Bund«, bør betales med den for Metaltrykkere gældende Løn, men de bør tillige efter Udvalgets Mening tilhøre Metaltrykkernes Organisation, da dette efter alt at dømme af sig selv vil medføre, at disse Arbejdere vil blive betalte med en højere Timeløn end den, hvormed de betales, saalænge de regnes for ikke-faglærte, skønt de i Virkeligheden er specialuddannede i en ikke ringe Grad.

Hvad der her udover maatte blive til Rest af »oppresset Arbejde«, hvis Udførelse har en mere fabriksmæssig end haandværksmæssig Karakter, da maa Udvalget henvise til, at de to i Strid værende Organisationer saavel ved Resolutionen af 15. November 1909, som ogsaa ved Beslutningen af 18. Marts 1910, har været enige om at søge udarbejdet en Akkordpriskurant og Regler for ny Akkordfastsættelser, og da dette ogsaa for alle andre Organisationer maa anses for Vejen til Forbedring og Betryggelse af Arbejdsforholdene, maa ogsaa de her omhandlede to Organisationer henvises til at gaa den Vej, selv om den maatte vise sig besværlig.

Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmændene hos Augustinus Petersen. Sag Nr. 69.

Udskrift af den faste Voldgiftsrets Kendelse af 15. Juni 1912 i Sag Nr. 69: Entreprenør Augustinus Petersen, Aabyhøj, mod Arbejdsmændenes Fagforening i Aarhus.

Entreprenørfirmaet Edwards & Rasmussen, som med Arbejdsmændenes Fagforening i Aarhus havde afsluttet en faglig Overenskomst, overdrog i April Maaned d. A. et Opgravningsarbejde i Aabyhøj i Entreprise til Klageren i nærværende Sag, Entreprenør Augustinus Petersen; men paa Grund af en med Fagforeningen opstaaet Konflikt, fik Petersen ikke paabegyndt Arbejdet i rette Tid, hvorfor Entreprisen fratoges ham, og han har nu indklaget den nævnte Fagforening til Idømmelse af Erstatning for den formentlig overenskomststridige Strejke, medens De samvirkende Fagforbund, som har givet Møde for Dansk Arbejdsmandsforbund paa Fagforeningens Vegne, har paastaaet Sagen afvist, idet de hævde, at Arbejderne ikke har været bundne ved nogen Overenskomst med Klageren, og at der i hvert Fald ikke mellem Klageren og Fagforeningen findes de i Loven om Den faste Voldgiftsret § 17 sidste Stykke omtalte Regler til Sikring af voldgiftsretlig Afgørelse af faglig Strid.

Under Hensyn til at det end ikke efter den Fremstilling, Klageren har givet af Sagen i sit Klageskrift ses, at der af de Indklagede er begaaet Brud paa nogen Overenskomst ved den skete Arbejdsvægring, finder Retten, da der mangler Regler for Behandling af faglig Strid mellem Parterne i Henhold til § 17, 3. Stk. i Voldgiftsretsloven at burde afvise Sagen. Herefter bliver der ikke Spørgsmaal om Idømmelse af Bod, hvad de Indklagede har paastaaet, ligesom Retten heller ikke finder Anledning til at idømme Sagsomkostninger.

Kendelse: *Denne Sag afvises.*

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene i Hørsholm. Med Firmaet *H. V. Christensen* i Hørsholm havde Støberiarbejdsmændene i sin Tid en Lønoverenskomst, der fastsatte, at Timelønnen skulde være den samme som for Arbejdsmænd paa de københavnske Støberier.

Denne Overenskomst opsagde Firmaet efter at have meldt sig ind i Sammenslutningen af Arbejdsgivere i Jern- og Metalindustrien, og da den var udløbet, vilde Firmaet fremtidig kun betale efter *Provins*minimallønsatsen.

Herimod protesterede Arbejdsmændene og da det ikke lykkedes at komme til Enighed om Sagen ved forskellige Konferencer blev der afsendt Strejkevarsel d. 7. Juni.

Mod dette Varsels Lovlighed protesterede Arbejdsgiverforeningen, og Arbejdsmandsforbundet indgik paa at udsætte andet Strejkevarsel indtil den faste Voldgiftsret havde afgjort om Strejke paa det omhandlede Spørgsmaal var i Strid med bestaaende Overenskomster.

Inden Sagen gik til Retten blev der imidlertid den 17. Juni afholdt et Fællesmøde med Bistand af Hovedorganisationerne og ved denne Lejlighed erklærede Dansk Arbejdsmandsforbund, at det fremsendte Strejkevarsel vilde blive taget tilbage, og at Forbundet samtidig vilde rejse et almindeligt Lønkrav paa H. V. Christensens Støberi.

Dette Krav bliver at behandle efter de mellem Forbundet og Sammenslutningen fastsatte Regler for Behandling af faglig Strid.

Hvidgarverne paa Cromlæderfabriken i Valby. Dansk Hvidgarverforbund har faaet De samvirkende Fagforbunds Sanktion til at opsige den nugælgende Overenskomst med Dansk Cromlæderfabrik i Valby, som beskæftiger 20 af Forbundets Medlemmer.

Forbundet agter at stille Lønkrav og Krav om Forkortelse af Arbejdstiden.

Opsigelse skal finde Sted til 1. Juli med Udløb til 30. Septbr. d. A.

Kedelpassere i Provinsen. Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund har afsluttet Overenskomst med *Foreningen for Provinssavværker i Østifterne* og *Foreningen for Savværker og Høvlerier i Jylland* om, at den mellem Forbundet og en Række af Arbejdsgiverorganisationer indgaaede *Normaloverenskomst af 4. Januar 1912* skal være gældende for de to Organisationers Medlemmer med Tilføjende om Ændring for Spaanfyringstillæget og Anmærkning for gradvis Lønstigning, hvor Lønnen for Tiden er særlig lav.

Kedelpassere paa Svineslagteriet ved Vejle. Den 1. Maj iværksatte Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund Strejke paa *Vejle og Omegns Andels-Svineslagteri* for at gennemføre Fagets Normaloverenskomst paa denne Arbejdsplads. Det lykkedes efter 3 Dages Forløb.

Kedelpassere i Nakskov. Med A/S. *Den danske Mælkekondenseringsfabrik* i Nakskov har Kedelpasserforbundet indgaaet Overenskomst paa Grundlag af Fagets Normaloverenskomst indtil 1. Juni 1916. Som Anhang til denne Overenskomst er tilføjet en Bestemmelse om 3 Dages Ferie.

Skibstømrerne i Randers. Den 26. April har Dansk Skibstømrerforbund efter forudgaaende Forhandling indgaaet Overenskomst med Skibsbygmester *Peter Larsen* i Randers.

Fra 1. Maj 1912 er Timelønnen derved forhøjet med 3 Øre til 45 Øre, og den 1. Oktober 1913 forhøjes den til 46 Øre.

Bolværksarbejde og Vandbygningsarbejde betales med 50 Øre straks og 51 Øre fra 1. Oktbr. 1913.

Udlærlinge faar 38 Øre det første Aar efter Læretidens Udløb.

Overarbejde til Kl. 8 Aften betales med et Tillæg af 50 pCt. Natarbejde med 100 pCt. Tillæg.

De af Hovedorganisationerne godkendte Regler for Behandling af faglig Strid føjedes til Overenskomsten, som iøvrigt tidligst kan opsiges til 1. Oktober 1914.

Skibstømrerne i Marstal. 18 Skibstømrere nedlagde fornylig Arbejdet hos Skibsbygmester *L. Bager* i Marstal, fordi han havde antaget nogle uorganiserede Folk, der ikke vilde indmelde sig i Organisationen.

Efter 2 Dages Strejke forlod de uorganiserede Arbejdspladsen, og de organiserede tog fat paany.

Kongresser.

Finlands faglige Landsorganisations 3. Kongres.

Den 20. Maj aabnedes Landsorganisationens 3. Kongres i Folkets Hus i Helsingfors med en Velkomsttale af Formanden *M. Paasirnari* til de fremmødte 185 Delegerede, der repræsenterede 22,000 Medlemmer, og til de udenlandske Repræsentanter. Fra Sverig var mødt Landsorganisationens Formand *Herman Lindqvist*, fra Norge *Ole O. Lian*, fra Danmark Kasserer *E. Svendsen*. Disse takkede for den hjærtelige Modtagelse og udtalte de varmeste Ønsker for Kongressens Arbejde, som de haabede maatte blive til Gavn for den finske Fagforeningsbevægelse.

Beretningen.

De to første Dage drejede Forhandlingerne sig om Beretningen for den forløbne Periode. Organisationernes samlede Indtægter i 1911 havde ialt været 517,279 Mark (1 Mark = 72 Øre), og Udgifterne 621,071 Mark, deraf var 368,568 Mark udbetalt til de førte Lønkampe. Af disse skal særlig nævnes Typografernes store Konflikt, som alene kostede 350,000 Mark, hvoraf Landsorganisationen udbetalte 89,240 Mk., medens der fra Udlandet indkom 128,422 Mark. Til Lønninger var udbetalt 42,637 Mark, til Agitationen ca. 11,000 Mark. Kun 5 Forbund havde Arbejdsløshedskasser; de havde i Aarets Løb udbetalt 51,948 Mark. Den samlede Formue i Forbundene var ved Aarets Slutning 236,771 Mk.

Landsorganisationens Tilskud til Lønkonflikterne udgjorde i 1911 ialt 120,930 Mark.

Paa Landssekretariatets Kontor var tre Mand fuldtud beskæftigede, nemlig Formanden *M. Paasirnari* og Sekretæren *K. Wartiainen*, samt Agitatoren *Aug. Lindell*.

Sammen med det politiske Parti har Landsorganisationen bl. a. ogsaa oprettet socialdemokratiske Forelæsningskursus; hvert Aar afholdes saadanne Kursus, hvor Undervisningen er gratis. Udgifterne hertil afholdes af Landsorganisationen og Partiet i Fællesskab; i 1911 udgjorde de et Beløb af 4200 Mark. Til Forelæsningerne kommer Arbejdere fra hele Landet; deres Ophold bestrides af de stedlige Organisationer, der bevilger de nødvendige Midler i Form af Stipendier. Sidste Aar deltog 58 organiserede Arbejdere i disse Kursus, der varer i to Maaneder; der læses saavel om Formiddagen som om Eftermiddagen.

Beretning og Regnskab godkendtes sluttelig enstemmigt.

Organisationsformen og Agitationen.

Af andre Spørgsmaal, som Kongressen behandlede, skal nævnes Spørgsmaalet om Organisationsformen, altsaa samme Sag som herhjemme og i Sverrig har været brændende i det forløbne Aar. Der var hertil af forskellige Forbunds-Afdelinger stillet Forslag om at opløse Forbundene og at lade Afdelingerne indtræde direkte som Medlemmer af Landsorganisationen. Et andet Forslag gik ud paa at danne Industriforbund. Fra en stor Del Afdelinger var indsendt Forslag, der gik ud paa at styrke Centralisationen. Efter en meget udførlig Debat vedtoges et Forslag af Sekretariatet om at vælge en Komité paa 7 Mand til nærmere at undersøge og udrede Spørgsmaalet om Organisationsfor-

merne til næste Kongres. Endvidere vedtoges en Resolution, der opfordrer de nærbeslægtede Fag til at slutte sig sammen i et Forbund.

Et Spørgsmaal, der ogsaa stærkt optog Kongressens Tid var Agitationen. At en kraftig Organisation er højst nødvendig, viser det ringe Antal organiserede Arbejdere. Men store Vanskeligheder har ogsaa mødt Finlands faglige Bevægelse. Den ene store Arbejdskamp efter den anden er sluttet med Nederlag, særlig i Aarene 1908—10: Papirarbejderne, der kæmpede i Maaneder for at holde den en Gang vundne 8 Timers Arbejdsdag, Metalarbejdernes Kamp i Helsingfors, der trods de Raad, der var givet dem, begyndte paa en meget uheldig Tid og senere endte ret bedrøveligt; Savværksarbejderne, der heller intet fik ud af deres Kamp, og Typograferne, der intet Fremskridt naaede.

Imidlertid har det lysnet noget i den senere Tid, og Agitationen har begyndt at tage Fart. Landsorganisationen har i det sidste Aar haft en fastlønnet Agitator, og Kongressen besluttede nu at ansætte 4 Agitatorer, deriblandt en kvindelig.

Ved Siden af Landsorganisationens og Partiets Agitation, driver ogsaa de socialdemokratiske Ungdoms-Klubber stærkt paa med faglig Agitation; i 1910—11 har disse Klubber holdt over 800 Møder; det vedtoges derfor ogsaa, at Landsorganisationens Agitatorer skal agitere for Tilslutning til Ungdomsbevægelsen. Endvidere vedtoges det, at der hvert Aar i August Maaned over hele Landet skal afholdes en Arbejderfest. En saadan afholdtes efter Landsorganisationens Initiativ i 1911, og den blev overordentlig vellykket; der blev udgivet et specielt Festskrift, som solgtes i over 60,000 Eksemplarer.

Ny Foranstaltninger.

Kongressen vedtog et Forslag, gaaende ud paa, at alle Forbund maa slutte sig til Landsorganisationen, og som udtalte, at de, der ikke efterkom denne Opfordrirg, maatte betragtes som staaende udenfor Klassekampens Grund.

Det af Konferencen i Gøteborg udarbejdede Forslag til et stærkere Samarbejde mellem Arbejderne i de nordiske Lande vedtoges enstemmigt. Og til at repræsentere Landsorganisationen ved den skandinaviske Arbejderkongres i Stockholm i September d. A. valgtes Formanden og Sekretæren. Et Forslag om, at ingen kan blive Medlem af en Fagforening uden at være organiseret Socialdemokrat, henvistes til de enkelte Forbunds Afgørelse.

Det besluttedes endvidere at vælge en Komité til at udarbejde Forslag til en fælles Arbejdsløshedskasse for alle Landsorganisationens Medlemmer.

Der behandledes forøvrigt en Række andre Forslag samt Lovændringer. Administrationskontingentet til Landsorganisationen, der tidligere var 30 og 15 Øre pr. Kvartal for henholdsvis hel- og halvtbetalende, forhøjedes til 40 og 20 Øre pr. Medlem. Det vedtoges ligeledes at give Sekretariatet Ret til Paaligning af Ekstrakontingent, hvilket jo er en fastere Form for obligatorisk Understøttelse indenfor Landsorganisationen.

Til Formand for Landsorganisationen valgtes *Oskari Toki*, et besynderligt Valg, for saa vidt som den valgte ikke er Medlem af nogen Fagorganisation. Toki er Medlem af Landdagen, er altsaa Politiker og driver et mindre Jordbrug. Han lod til at være en udmærket Taler, og skal nok nyde megen Tillid. Som Sekretær genvalgtes *Wartiainen*.

Efter at den nyvalgte Formand havde holdt en stor Programtale og udtalt sine bedste Forhaabninger for den finske Arbejderbevægelses Fremgang i den kommende Tid, sluttede Kongressen, der nu havde varet i 7 Dage, med en Række Afskedstaler og med Afsyngelsen af Internationale.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.